ISSN 2538-7979

Lietuvos Respublikos Seimo

devintoji sesija

2024 m. rugsėjo 10 d. – spalio 1 d.
408–419 posėdžiai

Stenogramos

32

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Devintoji sesija
2024 m. rugsėjo 10 d. – spalio 1 d.
408 – 419 posėdžiai

© LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJA, 2025

TURINYS

IX (RUDENS) SESIJA

2024 m. rugsėjo 10 d. – spalio 1 d.

Rytinis posėdis Nr. 408 (*2024 m. rugsėjo 10 d.*)

Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen kalba Seimo IX (rudens) sesijos pradžios proga 21

Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimas Seimo IX (rudens) sesijos pradžios proga, perskaitytas Respublikos Prezidento patarėjo P. Baltoko 22

Seimo Pirmininkės V. Čmilytė-Nielsen kalba dėl Nepriklausomybės Akto signataro V. Terlecko netekties 23

Seimo Pirmininkės V. Čmilytė-Nielsen kalba dėl pirmojo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo pirmininko J. Žilio netekties 23

Seimo 2024 m. rugsėjo 10 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas 23

Informaciniai pranešimai 24

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-4110(2) pateikimas 24

Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen kalba 24

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės kalba 25

Seimo nario T. Tomilino kalba (*Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu*) 27

Seimo nario V. Ąžuolo kalba (*Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu*) 28

Seimo narės R. Budbergytės kalba (*Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu*) 29

Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4088 pateikimas (E. Dobrowolska) 33

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ Nr. X-1526 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4094 pateikimas (E. Dobrowolska) 35

Įstatymo „Dėl Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ratifikavimo“ Nr. I-1351 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-4095, 1988 metų Jungtinių Tautų Konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta ratifikavimo įstatymo Nr. VIII-660 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4096, Įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą ratifikavimo“ Nr. IX-794 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4097, Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl neteisėtos prekybos jūra, įgyvendinančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta 17 straipsnį, ratifikavimo“ Nr. IX-1025 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4098, Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl nusikaltimų, padarytų tarptautiniu mastu saugomiems asmenims, įskaitant diplomatus, prevencijos ir baudimo už juos ratifikavimo“ Nr. IX-1084 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-4099, Įstatymo „Dėl Tarptautinės konvencijos dėl kovos su terorizmo finansavimu ratifikavimo“ Nr. IX-1216 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-4100, Įstatymo „Dėl Protokolo dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo už vertimąsi ja, papildančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-1525 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-4101 ir Įstatymo „Dėl Protokolo prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildančio Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-2020 3 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-4102 pateikimas (E. Dobrowolska) 35

Administracinių nusižengimų kodekso 196 ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 196[1] straipsniu įstatymo Nr. XIV-2576 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4103 pateikimas (I. Haase) 37

Seimo laikinųjų tyrimo komisijų įstatymo Nr. VIII-1102 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4051 pateikimas (J. Razma) 37

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207[2] straipsniu įstatymo Nr. XIV-2518 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4104 pateikimas (I. Haase) 40

Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4105 pateikimas (I. Haase) 41

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4072(2) pateikimas (J. Razma) 41

Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4107 pateikimas (K. Navickas) 41

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario A. Skardžiaus pareiškimas 42

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ Nr. X-1526 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4094 pateikimo tęsinys 43

Įstatymo „Dėl Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ratifikavimo“ Nr. I-1351 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-4095, 1998 metų Jungtinių Tautų Konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta ratifikavimo įstatymo Nr. VIII-660 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4096, Įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą ratifikavimo“ Nr. IX-794 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4097, Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl neteisėtos prekybos jūra, įgyvendinančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta 17 straipsnį, ratifikavimo“ Nr. IX-1025 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4098, Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl nusikaltimų, padarytų tarptautiniu mastu saugomiems asmenims, įskaitant diplomatus, prevencijos ir baudimo už juos ratifikavimo“ Nr. IX-1084 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-4099, Įstatymo „Dėl Tarptautinės konvencijos dėl kovos su terorizmo finansavimu ratifikavimo“ Nr. IX-1216 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-4100, Įstatymo „Dėl Protokolo dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo už vertimąsi ja, papildančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-1525 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-4101 ir Įstatymo „Dėl Protokolo prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildančio Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-2020 3 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-4102 pateikimo tęsinys 43

Seimo laikinųjų tyrimo komisijų įstatymo Nr. VIII-1102 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4051 pateikimo tęsinys 43

Administracinių nusižengimų kodekso 196 ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 196[1] straipsniu įstatymo Nr. XIV-2576 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4103 pateikimo tęsinys 44

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207[2] straipsniu įstatymo Nr. XIV-2518 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4104 pateikimo tęsinys 44

Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4105 pateikimo tęsinys 44
Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4107 pateikimo tęsinys 44
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4072(2) pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas 44
Šio nutarimo priėmimas 45

Užsienio reikalų ministro Gabrieliaus Landsbergio atsakymai į Seimo narių klausimus (pagal Seimo statuto 208 straipsnio 13 ir 14 dalis)

Užsienio reikalų ministro G. Landsbergio atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus 45
Užsienio reikalų ministro G. Landsbergio atsakymai į Seimo narių posėdžio metu užduotus klausimus 45

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario D. Kepenio pareiškimas 49
Seimo nario V. Ąžuolo pareiškimas 50

Vakarinis posėdis Nr. 409 (*2024 m. rugsėjo 10 d.*)

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4089, Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 32, 41, 45, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4090, Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4091, Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4092 ir Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4093 pateikimas (K. Starkevičius) 53
Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4107 pateikimo tęsinys 55
Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 38^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3975 pateikimas (K. Starkevičius) 55
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4119 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma) 57
Šio nutarimo priėmimas 57

Rytinis posėdis Nr. 410 (*2024 m. rugsėjo 12 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. rugsėjo 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 58
Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 17 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3667(2) svarstymas 58
Seimo nario V. Valkiūno kalba 59
Seimo nario V. Semeškos kalba 59
Seimo narės D. Asanavičiūtės kalba 59
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir įslaptintos informacijos abipusės apsaugos ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4117 pateikimas (L. Kasčiūnas) 61

Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 1, 2, 7, 9, 11, 12, 13, 21, 22, 23, 52 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo VI[1] skyriumi ir nauju 1 priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-4111, Administracinių nusižengimų kodekso 12, 526, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4112, Baudžiamojo kodekso 285 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4113, Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4114 ir Administracinių nusižengimų kodekso 479, 480, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2904 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4115 pateikimas (A. Bilotaitė) 61

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 9 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-3721 pateikimas (R. Petrauskienė) 65

Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 17 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7[1] straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3667(2) svarstymo tęsinys 69

Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 1, 2, 7, 9, 11, 12, 13, 21, 22, 23, 52 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo VI[1] skyriumi ir nauju 1 priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-4111, Administracinių nusižengimų kodekso 12, 526, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4112, Baudžiamojo kodekso 285 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4113, Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4114 ir Administracinių nusižengimų kodekso 479, 480, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2904 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4115 pateikimo tęsinys 69

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir įslaptintos informacijos abipusės apsaugos ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4117 pateikimo tęsinys 70

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4073 pateikimas (J. Razma) 70

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 4, 10, 12 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2606(2) priėmimas 72

Šio įstatymo priėmimas 78

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas 78

Seimo nario D. Kepenio pareiškimas 79

Seimo nario A. Skardžiaus pareiškimas 80

Seimo nario A. Syso pareiškimas 80

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, sveikatos apsaugos ministro A. Pečkausko, energetikos ministro D. Kreivio, vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės, švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Morkūnaitės-Mikulėnienės, žemės ūkio ministro K. Starkevičiaus ir krašto apsaugos ministro L. Kasčiūno atsakymai į Seimo narių klausimus 81

Vakarinis posėdis Nr. 411 (*2024 m. rugsėjo 12 d.*)

Seimo nutarimo „Dėl Darijaus Beinoravičiaus skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projekto Nr. XIVP-4071 pateikimas (A. Kabišaitis) 89

Kandidato į Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos narius D. Beinoravičiaus kalba 90

Kandidato į Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos narius D. Beinoravičiaus atsakymai į Seimo narių klausimus 91

Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 2, 36, 37, 40, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4116 pateikimas (V. Markevičienė) 94
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3960 (*dėl Miškininkų dienos*) pateikimas (J. Urbanavičius) 95
Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 2, 36, 37, 40, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4116 pateikimo tęsinys 98
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3889 (*dėl Pasaulinės meno dienos*) pateikimas (V. Juozapaitis) 98
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto Turizmo pakomitečio pirmininko patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-4124 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma) 102
Šio nutarimo priėmimas 103
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4123 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma) 104
Šio nutarimo priėmimas 104
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. XIV-84 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4122 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma) 104
Šio nutarimo priėmimas 105
Seimo savaitės (2024-09-16 – 2024-09-20) – 2024 m. rugsėjo 17 d. (antradienio) ir 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas 105

Posėdis Nr. 412 (*2024 m. rugsėjo 17 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. rugsėjo 17 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 106
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-4110(3) svarstymas 106
Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4053 pateikimas (I. Pakarklytė) 108
Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4109 pateikimas (M. Danielė) 112
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-4110(3) svarstymo tęsinys ir priėmimas 114
Šio nutarimo priėmimas 115
Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4053 pateikimo tęsinys 115
Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4109 pateikimo tęsinys 116
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 5 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3523(2) ir Farmacijos įstatymo Nr. X-709 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3524(2) svarstymas 116
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro nuostatų patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3380(2) svarstymas 117
Seimo nario V. Rakučio kalba 117
Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3589(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 22, 29, 48 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3590(2) ir Statybos įstatymo Nr. I-1240 28 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3895(2) svarstymas 118

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3799 pateikimas (T. Tomilinas) 119
Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 3, 24^2 ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo IV^1 skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-4127 pateikimas (G. Skaistė) 121
Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3959 pateikimas (R. Juška) 123
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3666(2) pateikimas (V. Targamadzė) 124
Seimo nutarimo „Dėl Dariaus Kantaravičiaus skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-4023(2) svarstymas ir priėmimas 125
Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 51 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3509 pateikimas (L. Jonauskas) 126
Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Oskaro Milašiaus, Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio ir Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto konkordato ir Nepalūžusių moterų Dalios Grinkevičiūtės, Lidijos Meškaitytės ir Liūnės Sutemos metais“ projekto Nr. XIVP-4126 pateikimas (J. Šiugždinienė) 128
Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3554 pateikimas (L. Jonauskas) 128
Darbo kodekso 115 ir 122 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2605 svarstymas 130

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario D. Gaižausko pareiškimas 131
Seimo narės L. Girskienės pareiškimas 133
Seimo nario E. Zingerio pareiškimas 134

Vyriausybės pusvalandis
Švietimo, mokslo ir sporto ministrės Radvilės Morkūnaitės-Mikulėnienės pranešimas apie švietimo aktualijas

Švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Morkūnaitės-Mikulėnienės kalba 135
Švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Morkūnaitės-Mikulėnienės atsakymai į Seimo narių klausimus 136

Seimo nutarimo „Dėl Dariaus Kantaravičiaus skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-4023(2) priėmimo tęsinys 141
Šio nutarimo priėmimas 141

Posėdis Nr. 413 (*2024 m. rugsėjo 19 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. rugsėjo 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas 142
Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 2, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3647(2) svarstymas 142
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3444(2) svarstymas 143
Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4006 ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 3 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4007 pateikimas (M. Skritulskas) 144

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11^{1}, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27^{1}, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52^{1}, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11^{2}, 27^{2}, 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 3, 4, 9, 15, 18, 20, 21, 22, 27, 30, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2522 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3923 pateikimas (M. Skritulskas) 145

Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3894 pateikimas (M. Skritulskas) 147

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 33, 35, 48, 52, 53, 54, 78, 89, 91, 93, 122, 123, 124, 125, 130, 131, 136, 150, 151, 152, 155, 163, 171^{3}, 180^{24}, 186^{11}, 194, 200, 202^{1}, 214 straipsnių ir aštuonioliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Statuto papildymo 131^{1} straipsniu ir 133, 134 straipsnių pripažinimo netekusiais galios“ projekto Nr. XIVP-4131 pateikimas (J. Razma) 149

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4057 ir Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4058 pateikimas (I. Pakarklytė) 152

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 3, 5 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4125 pateikimas (S. Ščajevienė) 153

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4136 pateikimas (E. Meilūnas) 154

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4137 pateikimas (E. Meilūnas) 156

Seimo savaitės (2024-09-23 – 2024-09-27) – 2024 m. rugsėjo 24 d. (antradienio) ir 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas 157

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4138 pateikimas (G. Skaistė) 158

Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 2, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3647(2) svarstymo tęsinys 159

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3444(2) svarstymo tęsinys 160

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4006 ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 3 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4007 pateikimo tęsinys 160

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11^{1}, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27^{1}, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52^{1}, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11^{2}, 27^{2}, 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 3, 4, 9, 15, 18, 20, 21, 22, 27, 30, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2522 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3923 pateikimo tęsinys 160

Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3894 pateikimo tęsinys 160

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11^{1}, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27^{1}, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52^{1}, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11^{2}, 27^{2}, 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 3, 4, 9, 15, 18, 20, 21, 22, 27, 30, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2522 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3923 pateikimo tęsinys 161

Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3894 pateikimo tęsinys 161

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11^{1}, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27^{1}, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52^{1}, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11^{2}, 27^{2}, 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 3, 4, 9, 15, 18, 20, 21, 22, 27, 30, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2522 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3923 pateikimo tęsinys 162

Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3894 pateikimo tęsinys 162

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4057 ir Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4058 pateikimo tęsinys 162

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 3, 5 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4125 pateikimo tęsinys 162

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4136 pateikimo tęsinys 162

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4137 pateikimo tęsinys 163

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 33, 35, 48, 52, 53, 54, 78, 89, 91, 93, 122, 123, 124, 125, 130, 131, 136, 150, 151, 152, 155, 163, 171^{3}, 180^{24}, 186^{11}, 194, 200, 202^{1}, 214 straipsnių ir aštuonioliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Statuto papildymo 131^{1} straipsniu ir 133, 134 straipsnių pripažinimo netekusiais galios“ projekto Nr. XIVP-4131 pateikimo tęsinys 163

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72^{1} straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3825 pateikimas (L. Nagienė) 163

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3793 pateikimas (E. Rudelienė) 165

Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 5, 6, 7, 8, 14, 21, 23, 25, 29, 30, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-451 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4129 pateikimas (M. Lingė) 168

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario K. Vilkausko pareiškimas 169

Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas 170

Seimo nario A. Kupčinsko pareiškimas 170

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės, finansų ministrės G. Skaistės, energetikos ministro D. Kreivio, užsienio reikalų ministro G. Landsbergio, vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės, susisiekimo ministro M. Skuodžio, kultūros ministro S. Kairio ir krašto apsaugos ministro L. Kasčiūno atsakymai į Seimo narių klausimus 171

Rytinis posėdis Nr. 414 (*2024 m. rugsėjo 24 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. rugsėjo 24 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 178

Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 2, 6, 7, 12, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 35, 36, 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21^{1} straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3991(2) svarstymas 181

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XI-938 „Dėl Klaipėdos universiteto statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4027(2) svarstymas ... 181

Seimo nario A. Pociaus kalba ... 181

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4021(2) svarstymas ... 182

Seimo nario V. Rakučio kalba ... 182

Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 29, 31 straipsnių ir 6 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4050(2)ES svarstymas ... 182

Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4105(2) svarstymas ... 182

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 11^3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3672(2) svarstymas ... 183

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 3, 4, 5, 6, 8, 13, 15, 22, 28, 29, 30, 33, 35^1, 35^2, 35^7, 35^8, 35^{10} ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4157 ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1691 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4158 pateikimas ... 183

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4136(2) svarstymas ... 183

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4137(2) svarstymas ... 184

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4138(2) svarstymas ... 184

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo 1 straipsnio pakeitimo dėl ribotos ir laipsniškos Banko operacijų geografinės aprėpties plėtros į Užsachario Afriką ir Iraką ir Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo 12 straipsnio 1 dalies pakeitimo dėl įstatuose nustatyto kapitalo apribojimo įprastinėms operacijoms panaikinimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3912(2) svarstymas ... 184

Įstatymo „Dėl Tarptautinio rekonstrukcijos ir plėtros banko steigimo sutarties pakeitimo dėl skolinimo apribojimo panaikinimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4024(2) svarstymas ... 185

Įstatymo „Dėl Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo ratifikavimo“ Nr. XII-2732 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3980(2) svarstymas ... 185

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3957(2) svarstymas ... 185

Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo Nr. VIII-947 1, 2, 9 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1, 11^1 ir 20 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3915(2)ES, Įmonių atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 23^1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3916ES ir Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 3, 24 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4002(2)ES svarstymas ... 185

Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 1, 3, 4, 24 straipsnių ir III skirsnio pavadinimo pakeitimo bei Įstatymo papildymo 19^3 straipsniu ir priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-4130 pateikimas (A. Bilotaitė) ... 186

Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3930(2) svarstymas ... 188

Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2, 11 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3096(4) ir Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3097(2) svarstymas ... 188

Nacionalinio plėtros banko įstatymo projekto Nr. XIVP-4145, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4146 ir Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo Nr. XIV-2647 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4147 pateikimas (G. Skaistė) 189

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 3, 4, 5, 6, 8, 13, 15, 22, 28, 29, 30, 33, 35^{1}, 35^{2}, 35^{7}, 35^{8}, 35^{10} ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4157 ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1691 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4158 pateikimo tęsinys (M. Lingė) 192

Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 2, 6, 7, 12, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 35, 36, 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21^{1} straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-3991(2) svarstymo tęsinys 197

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XI-938 „Dėl Klaipėdos universiteto statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-4027(2) svarstymo tęsinys 197

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4021(2) svarstymo tęsinys 198

Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 29, 31 straipsnių ir 6 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4050(2)ES svarstymo tęsinys 198

Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4105(2) svarstymo tęsinys 198

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 11^{3} straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3672(2) svarstymo tęsinys 198

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4136(2) svarstymo tęsinys 198

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4137(2) svarstymo tęsinys 198

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4138(2) svarstymo tęsinys 199

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo 1 straipsnio pakeitimo dėl ribotos ir laipsniškos Banko operacijų geografinės aprėpties plėtros į Užsachario Afriką ir Iraką ir Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo 12 straipsnio 1 dalies pakeitimo dėl įstatuose nustatyto kapitalo apribojimo įprastinėms operacijoms panaikinimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3912(2) svarstymo tęsinys 199

Įstatymo „Dėl Tarptautinio rekonstrukcijos ir plėtros banko steigimo sutarties pakeitimo dėl skolinimo apribojimo panaikinimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4024(2) svarstymo tęsinys 199

Įstatymo „Dėl Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo ratifikavimo“ Nr. XII-2732 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3980(2) svarstymo tęsinys 199

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-3957(2) svarstymo tęsinys 199

Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo Nr. VIII-947 1, 2, 9 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^{1}, 11^{1} ir 20 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-3915(2)ES, Įmonių atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 23^{1} straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3916ES ir Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 3, 24 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4002(2)ES svarstymo tęsinys 199

Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3930(2) svarstymo tęsinys 200

Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2, 11 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3096(4) ir Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3097(2) svarstymo tęsinys 200

Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 1, 3, 4, 24 straipsnių ir III skirsnio pavadinimo pakeitimo bei Įstatymo papildymo 19^3 straipsniu ir priedu įstatymo projekto Nr. XIVP-4130 pateikimo tęsinys 200

Nacionalinio plėtros banko įstatymo projekto Nr. XIVP-4145, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4146 ir Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo Nr. XIV-2647 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4147 pateikimo tęsinys 200

Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4132 pateikimas (A. Vyšniauskas) 201

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario L. Jonaičio pareiškimas (*Šiaulių krašto bičiulių grupės vardu*) 204

Seimo nario M. Puidoko pareiškimas 205

Seimo nario A. Dumbravos pareiškimas 205

Seimo nario V. Ąžuolo pareiškimas 206

Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas 207

Vakarinis posėdis Nr. 415 (*2024 m. rugsėjo 24 d.*)

Vyriausybės pusvalandis
Žemės ūkio ministro Kazio Starkevičiaus pranešimas „Prioritetiniai darbai ir rezultatai“

Žemės ūkio ministro K. Starkevičiaus kalba 208

Žemės ūkio ministro K. Starkevičiaus atsakymai į Seimo narių klausimus 211

Opozicinių Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos ir Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ darbotvarkė

Darbo kodekso Nr. XII-2603 126 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3718 pateikimas (A. Norkienė) 213

Diskusija „Lietuvos socialinės politikos pamatinės problemos: ar tikrai padarėme viską, ką galėjome?“

Seimo nario L. Kukuraičio kalba 215

Seimo narės M. Ošmianskienės kalba 218

Seimo nario M. Lingės kalba 218

Seimo narės M. Navickienės kalba 219

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 3, 4, 5, 7, 29, 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2544(2) pateikimas (L. Vyskupaitytė-Mogenienė) 221

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3451(2) pateikimas (V. Giraitytė-Juškevičienė) 225

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 6, 8 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3068(2) ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3069(2) pateikimo tęsinys (L. Nagienė) 226

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 4, 5, 6, 22, 29, 30, 32, 33 straipsnių pakeitimo ir papildymo 5^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2467(2) pateikimo tęsinys (L. Nagienė) 229

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2456(3) pateikimas (R. Baškienė) 231
Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1229 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3929 pateikimas (V. Targamadzė) 232
Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 papildymo 13^1 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-2651(2) pateikimas (V. Targamadzė) 234
Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo Nr. XIV-1679 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4149 pateikimas (D. Griškevičius) 235

Rytinis posėdis Nr. 416 (*2024 m. rugsėjo 26 d.*)

Vokietijos Federacinės Respublikos federalinio gynybos ministro B. Pistoriuso kalba 238
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. rugsėjo 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 242
Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4155 pateikimas (M. Koroliovienė) 243
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3444(2) priėmimas 247
Šio įstatymo priėmimas 247
Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 2, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3647(2) priėmimas 247
Šio įstatymo priėmimas 248
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4021(2) priėmimas 248
Šio įstatymo priėmimas 248
Seimo nutarimo „Dėl Darijaus Beinoravičiaus skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projekto Nr. XIVP-4071(2) svarstymas ir priėmimas 248
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro nuostatų patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3380(2) priėmimas 249
Šio nutarimo priėmimas 250
Europos bendrovių įstatymo Nr. IX-2199 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3946(2)ES, Europos ekonominių interesų grupių įstatymo Nr. IX-1939 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3947(2)ES ir Europos kooperatinių bendrovių įstatymo Nr. X-696 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3948(2)ES svarstymas 250

Finansų ministrės Gintarės Skaistės atsakymai į Seimo narių klausimus (pagal Seimo statuto 208 straipsnio 13 ir 14 dalis)

Finansų ministrės G. Skaistės kalba 251
Finansų ministrės G. Skaistės atsakymai į Seimo narių klausimus 252

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario A. Skardžiaus pareiškimas 256
Seimo narės O. Leiputės pareiškimas 257
Seimo narės L. Vyskupaitytės-Mogenienės pareiškimas 257
Seimo nario V. Ąžuolo pareiškimas 258

Sveikatos apsaugos ministro A. Pečkausko, švietimo, mokslo ir sporto ministrės R. Morkūnaitės-Mikulėnienės, finansų ministrės G. Skaistės, teisingumo ministrės E. Dobrowolskos, aplinkos ministro S. Gentvilo, vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės ir kultūros ministro S. Kairio atsakymai į Seimo narių klausimus 259

Vakarinis posėdis Nr. 417 (*2024 m. rugsėjo 26 d.*)

Seimo nutarimo „Dėl Darijaus Beinoravičiaus skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projekto Nr. XIVP-4071(2) priėmimo tęsinys 268

Šio nutarimo priėmimas 268

Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3589(2) priėmimas 268

Baudžiamojo kodekso 9^1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4133 ir Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ Nr. XII-1322 3 ir 17 straipsnių bei priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4134 pateikimas (E. Dobrowolska) 270

Baudžiamojo proceso kodekso 8^1, 8^2, 30, 62, 63, 64, 65, 70, 73, 74, 75, 100, 125, 130, 139, 140, 152, 160^1, 168, 176, 178, 183, 188, 192, 210, 214, 220, 225, 229^1, 233, 237, 240, 246, 263, 265, 269, 271, 273, 277, 290, 291, 293, 299, 302, 304, 313, 318, 319, 323, 324, 336, 362^1, 364, 372, 373, 374^2, 377, 378, 379, 380, 398, 418, 419, 420, 421, 422, 425, 427, 432, 433, 436, 439, 447 ir 459 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 163^1 ir 273^1 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-4135 pateikimas (E. Dobrowolska) 270

Baudžiamojo proceso kodekso 429 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4121 pateikimas (E. Pupinis) 272

Produktų saugos įstatymo Nr. VIII-1206 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4142ES, Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4143ES ir Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 12 ir 49^1 straipsnių bei priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4144ES pateikimas (E. Dobrowolska) 272

Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 2 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4150, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 2 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4151 ir Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4152 pateikimas (A. Matulas) 274

Seimo savaitės (2024-09-30 – 2024-10-04) – 2024 m. spalio 1 d. (antradienio) ir 3 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas (J. Razma) 275

Seimo nutarimo „Dėl Martino Žaltausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projekto Nr. XIVP-4140 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen) 276

Kandidato į Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos narius M. Žaltausko kalba 276

Kandidato į Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos narius M. Žaltausko atsakymai į Seimo narių klausimus 277

Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3589(2) priėmimo tęsinys 278

Žemės įstatymo Nr. I-446 22, 29, 48 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3590(2) priėmimas 279

Statybos įstatymo Nr. I-1240 28 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3895(2) priėmimas 280

Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4141 pateikimas (V. Tomkus) 282

Rytinis posėdis Nr. 418 (*2024 m. spalio 1 d.*)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. spalio 1 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas 284

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4136(2) priėmimas 285

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4137(2) priėmimas 286

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4138(2) priėmimas 288

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4155(2) svarstymas 288

Seimo nario V. Semeškos kalba 289

Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 3, 24^2, 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo IV^1 skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-4127(2) svarstymas 290

Seimo nario V. Ąžuolo kalba 290

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 4 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4060(2) svarstymas 291

Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 5, 6, 7, 8, 14, 21, 23, 25, 29, 30, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-451 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4129(2) svarstymas 292

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą“ Nr. XIV-164 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4061(2) svarstymas 292

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4136(2) priėmimo tęsinys 293

Šio įstatymo priėmimas 293

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4137(2) priėmimo tęsinys 293

Šio įstatymo priėmimas 293

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimo“ projekto Nr. XIVP-4138(2) priėmimo tęsinys 293

Šio įstatymo priėmimas 293

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4155(2) svarstymo tęsinys 294

Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 3, 24^2, 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo IV^1 skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-4127(2) svarstymo tęsinys 294

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 4 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4060(2) svarstymo tęsinys 294

Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 5, 6, 7, 8, 14, 21, 23, 25, 29, 30, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-451 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4129(2) svarstymo tęsinys 294

Pašto įstatymo Nr. VIII-1141 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3919(2) svarstymas 294
Seimo nario V. Ąžuolo kalba 294
Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3589(2) priėmimo tęsinys 295
Šio įstatymo priėmimas 296
Žemės įstatymo Nr. I-446 22, 29, 48 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3590(2) priėmimo tęsinys 296
Šio įstatymo priėmimas 296
Statybos įstatymo Nr. I-1240 28 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3895(2) priėmimo tęsinys 296
Šio įstatymo priėmimas 296
Tautinių mažumų įstatymo projekto Nr. XIVP-3917(2)VK svarstymas 296
Seimo narės E. Dobrowolskos kalba (*Laisvės frakcijos vardu*) 297
Seimo narės B. Pietkiewicz kalba 297
Seimo nario S. Tumėno kalba 298
Seimo narės R. Tamašunienės kalba 299
Seimo narės D. Asanavičiūtės kalba 300
Darbo kodekso 14, 30, 35, 36, 41, 42, 56, 57, 59, 62, 72^1, 112, 119, 134, 140, 141, 144, 171, 179, 181, 182, 185, 193, 194, 222, 223, 225, 226, 228, 237, 240, 241 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3962(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 96 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3963(2)ES, Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3964(2)ES ir Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 1, 2, 4, 9, 10, 11, 12, 13, 19 straipsnių, III skyriaus pavadinimo pakeitimo ir 9^1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-3965(2)ES svarstymas 312
Vienkartinių kompensacijų asmenims, kurių sveikatai padaryta žala likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius, ir jų šeimų nariams, taip pat asmenims, Antrojo pasaulinio karo ir okupacijų metais išvežtiems priverstiniams darbams, buvusiems getuose, įkalinimo įstaigose ir kitose laisvės atėmimo vietose, įstatymo projekto Nr. XIVP-4052(2) svarstymas 312
Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3892(2) ir Valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3893(2) svarstymas 312
Administracinių nusižengimų kodekso 196 ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 196^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-2576 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4103(2) svarstymas 313
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207^2 straipsniu įstatymo Nr. XIV-2518 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4104(2) svarstymas 313
Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3959(2) svarstymas 313
Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3091(2) svarstymas 314

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės L. Nagienės pareiškimas 314
Seimo nario M. Puidoko pareiškimas 315
Seimo narės L. Pociūnienės pareiškimas 316

Vakarinis posėdis Nr. 419 (*2024 m. spalio 1 d.*)

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3091(2) svarstymo tęsinys ... 317

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. rugsėjo 18 d. išvados Nr. 250-I-25“ projekto Nr. XIVP-4163 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) ... 317

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-4187 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen) ... 318

Civilinio kodekso 6.476 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3637(2) svarstymas ... 318

Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Oskaro Milašiaus, Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio ir Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto konkordato ir Nepalūžusių moterų Dalios Grinkevičiūtės, Lidijos Meškaitytės ir Liūnės Sutemos metais“ projekto Nr. XIVP-4126(2) svarstymas ... 319

Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Memorialinių muziejų metais“ projekto Nr. XIVP-3430 svarstymas ... 319

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. rugsėjo 2 d. išvados Nr. 250-I-24“ projekto Nr. XIVP-4164 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) ... 320

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-23“ projekto Nr. XIVP-4165 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) ... 320

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-22“ projekto Nr. XIVP-4166 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) ... 321

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-21“ projekto Nr. XIVP-4167 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) ... 322

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-20“ projekto Nr. XIVP-4168 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis) ... 322

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Andoros Kunigaikštystės sutarties dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4156 pateikimas (G. Skaistė) ... 323

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 9, 56 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4148 pateikimas (J. Sejonienė) ... 323

Seimo nutarimo „Dėl atsisakymo suteikti valstybės pripažinimą senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projekto Nr. XIVP-3071(2) ir Seimo nutarimo „Dėl valstybės pripažinimo suteikimo senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projekto Nr. XIVP-4086 pateikimas (T. V. Raskevičius) ... 324

Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 1, 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4159 pateikimas (R. Šalaševičiūtė) ... 326

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projekto Nr. XIVP-4187 pateikimo tęsinys ... 327

Civilinio kodekso 6.476 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3637(2) svarstymo tęsinys ... 327

Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Oskaro Milašiaus, Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio ir Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto konkordato ir Nepalūžusių moterų Dalios Grinkevičiūtės, Lidijos Meškaitytės ir Liūnės Sutemos metais“ projekto Nr. XIVP-4126(2) svarstymo tęsinys ... 328

Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Memorialinių muziejų metais“ projekto Nr. XIVP-3430 svarstymo tęsinys ... 328

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Andoros Kunigaikštystės sutarties dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4156 pateikimo tęsinys ... 328

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 9, 56 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4148 pateikimo tęsinys ... 328

Seimo nutarimo „Dėl atsisakymo suteikti valstybės pripažinimą senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projekto Nr. XIVP-3071(2) pateikimo tęsinys 328
Seimo nutarimo „Dėl valstybės pripažinimo suteikimo senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projekto Nr. XIVP-4086 pateikimo tęsinys 329
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. rugsėjo 18 d. išvados Nr. 250-I-25“ projekto Nr. XIVP-4163 priėmimo tęsinys 330
Šio nutarimo priėmimas 330
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. rugsėjo 2 d. išvados Nr. 250-I-24“ projekto Nr. XIVP-4164 priėmimo tęsinys 330
Šio nutarimo priėmimas 330
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-23“ projekto Nr. XIVP-4165 priėmimo tęsinys 330
Šio nutarimo priėmimas 330
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-22“ projekto Nr. XIVP-4166 priėmimo tęsinys 330
Šio nutarimo priėmimas 330
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-21“ projekto Nr. XIVP-4167 priėmimo tęsinys 330
Šio nutarimo priėmimas 330
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-20“ projekto Nr. XIVP-4168 priėmimo tęsinys 331
Šio nutarimo priėmimas 331

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ 332

SANTRUMPOS

DFVL – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“
LF – Laisvės frakcija
LRPF – Lietuvos regionų partijos frakcija
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
MSNG – Mišri Seimo narių grupė
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
NKL – teisės aktas, įgyvendinantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane „Naujos kartos Lietuva“ numatytus įsipareigojimus
VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 408
STENOGRAMA

2024 m. rugsėjo 10 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas Ž. PAVILIONIS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Gerbiami kolegos, labas rytas. Prašom užimti savo vietas. Pradedame Seimo paskutinę rudens sesiją ir rugsėjo 10 dienos Seimo posėdį. (*Gongas*)

Giedamas Lietuvos valstybės himnas

Dėkoju. Toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Razma.

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kaip jau įprasta, sesiją pradedame Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen įžanginiu žodžiu. Tad ir kviečiu Seimo Pirmininkę į tribūną.

10.02 val.

Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba Seimo IX (rudens) sesijos pradžios proga

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiami kolegos, šiandien, likus kone mėnesiui iki pirmojo rinkimų turo, pradedame paskutinę, jau ne pilną šios kadencijos Seimo sesiją, ir ji bus neišvengiamai susijusi su šiuo svarbiausiu kiekvienai politinei jėgai įvykiu.

Jau ne kartą buvo minėta, ir iš šios tribūnos taip pat, kad ši 2020–2024 metų Seimo kadencija buvo viena sudėtingiausių per visą nepriklausomos Lietuvos laikotarpį. Pagal iššūkių ir įtampų gausą ją galima palyginti nebent su pirmąja Aukščiausiąja Taryba-Atkuriamuoju Seimu, nebaigusiu savo kadencijos. Priešlaikinių Seimo rinkimų idėja buvo šmėkštelėjusi ir šios kadencijos metu, tačiau šįkart mums užteko racionalumo, kad išvairuotume valstybės laivą be radikalių, neapibrėžtų pasekmių turinčių sprendimų.

Kadencijos metu būta ir daugiau temperatūros šuolių šioje salėje, būta ir demaršų, tačiau kuomet tai nevirsta politinėmis krizėmis, lemiančiomis esminius sukrėtimus, vadinčiau tai visgi įprastu demokratiniu procesu, galimybe parodyti, kad užtenka išminties, pademonstravus emocijas, sugrįžti prie argumentų kalbos ir ieškoti, kas mus sieja, o ne ryškinti, kas skiria. Apskritai darbas ekstremaliomis aplinkybėmis ieškant optimalių sprendimų buvo šio laikotarpio ženklas.

Manau, pandemijos ir karantino, Baltarusijos režimo inspiruotos migrantų krizės, energetikos kainų šuolio, karo prieš Ukrainą sąlygomis sugebėjome laikytis gana subalansuotos, labiau dialogu, o ne priešprieša grįstos politikos. Ji davė ir pozityvių, ir ilgesnę perspektyvą turėsiančių rezultatų, pavyzdžiui, partijų susitarimą dėl saugumo ir gynybos politikos, pasirašytą čia, Seime, 2022 vasarą, ir šių metų pavasario sesijos pabaigoje rastą susitarimą dėl gynybos finansavimo.

Deja, pastaruoju metu ne tik mūsų regione, bet ir visame pasaulyje didėjanti geopolitinė įtampa neišvengiamai kursto nerimą, didina nuovargį, dirgina norą išspręsti problemas vienu mostu. Tampa patrauklesnės radikalios idėjos, siūlančios pernelyg paprastus atsakymus į sudėtingus klausimus, nerealistiškai greitus sprendimus. Racionalios, atsakingos valstybinės politikos požiūriu, tai pavojingas akligatvis, kurio atžvilgiu, matyt, praverstų didžiausią žmonių pasitikėjimą turinčių politinių jėgų nusiteikimas į ateitį žvelgti pirmiausia per atsakomybės demokratijai prizmę.

Lietuva labai kryptingai daugiau nei tris dešimtmečius stiprėja. Tai yra nepaneigiama mūsų valstybės sėkmė. Šiuo rinkimų laikotarpiu, tikėtina, bus išsakyta nemažai ir kitokių vertinimų, ta-

čiau juos verta priimti, kaip sakoma, su žiupsneliu druskos, nes duomenys ir skaičiai rodo ką kita, ir tai vis dažniau pastebi ir mūsų sėkmę pripažįstantys kaimynai, ir įvairiausi ekspertai.

Pavasarį, pradėdami paskutinę pilną šios kadencijos Seimo sesiją, visi iš esmės sutarėme, kad pagrindinį dėmesį skirsime visa apimančiam saugumui, kuris, beje, tapo visos šios kadencijos raktažodžiu, kartu ir tikslu. Socialinis, emocinis, ekonominis ir, be abejo, nacionalinis saugumas kaip pagrindas, be kurio neįmanoma niekas.

Šį rudenį taip pat verta koncentruotis į su tuo susijusius sprendimus. Tam, be abejonės, reikia konstruktyvaus bendradarbiavimo – ir tarp politinių jėgų, ir tarp visų valdžios šakų. Konstruktyvumo mums reikės ir baigiant svarstyti jau pradėtus projektus, ir ruošiantis svarbiausio rudens projekto – 2025 metų biudžeto priėmimui. Tam reikia atsakingo valstybinio požiūrio, kurio pernelyg neišbalansuotų rinkimų finišo tiesioji.

Vienas žymus britų politologas yra sakęs: „Demokratinėje politikoje iš tiesų svarbūs tik du dalykai – rinkimai ir sprendimai, tačiau už tuos du dalykus dar svarbiau, kad politiniai sprendimai, daromi dėl rinkimų, nepersverstų sprendimų, daromų dėl jų pačių.“ Išlaikykime tinkamą balansą ir visi kartu pasistenkime, kad rinkimų laikotarpis nesutrukdytų priimti būtinų sprendimų rudens sesijoje.

Ačiū už dėmesį. Linkiu visiems mums išminties pasirenkant, kas iš tiesų svarbu ir prasminga. Dėkui. (*Plojimai*)

10.07 val.

Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos sveikinimas Seimo IX (rudens) sesijos pradžios proga, perskaitytas Respublikos Prezidento patarėjo Pauliaus Baltoko

PIRMININKAS. Dėkoju Pirmininkei. Dabar Lietuvos Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimas, jį perskaitys patarėjas P. Baltokas.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininkė.

P. BALTOKAS. „Gerbiami Seimo nariai, sveikinu jus, susirinkusius į paskutinę šios kadencijos Seimo sesiją. Visi kartu nuėjote ilgą kelią, jame buvo visko – ir darnaus bendro darbo, ir nesutarimų, sklandžių priimtų sprendimų, reikalingų Lietuvos žmonėms, ir sėkmės neradusių idėjų.

Likus mėnesiui iki naujų Seimo rinkimų vis daugiau dėmesio teks konkurencinei kovai, vadinasi, politinė temperatūra dar labiau kais, neaplenkdama ir Seimo posėdžių salės. Naudodamasis proga, noriu jus paraginti nepamiršti to, kas svarbiausia. Išlaikykite prieš akis Lietuvos žmonių interesus, kad ir koks trumpas būtų iki rinkimų likęs laikas, išnaudokite jį svarbiausiems darbams užbaigti.

Išskirtinio Seimo ir mūsų visų dėmesio reikalauja sudėtinga geopolitinė situacija. Ir toliau turime dėti maksimalias pastangas Lietuvos saugumui stiprinti bei tęstiniams procesams užtikrinti. Kad ir kokia politinė dauguma formuosis po Seimo rinkimų, jai teks užduotis išlaikyti aiškią ir nedviprasmišką poziciją saugumo klausimais. Kviečiu visas politines partijas nesustoti ir toliau nuosekliai didinti išlaidas gynybai iki 3,5 % bendrojo vidaus produkto.

Karštų diskusijų iki šiol kelia II pensijų pakopa ir jos pokyčiai. Kad ir kokį pavidalą jie galiausiai įgytų, iš to daugiausia naudos turi gauti Lietuvos žmonės. Būtina didinti II pensijų pakopos patrauklumą užtikrinant tvarų sistemos veikimą. Bet kokie neryžtingi daliniai sprendimai šioje srityje gali dar brangiau kainuoti ateityje.

Negalime ilgiau ignoruoti ir kitų iššūkių, todėl rudens sesijai ketinu teikti teisėkūros iniciatyvas, be kita ko, skirtas vaikus auginančių šeimų padėčiai gerinti, atsakomybei už draudžiamų preparatų pardavimą nepilnamečiams griežtinti, savivaldos savarankiškumui prižiūrint ir plėtojant kelių infrastruktūrą didinti.

Tikiu, kad vis dar turime pakankamai laiko žmonių gyvenimui pagerinti, laiko tam yra visada, todėl linkiu, kad į paskutinę šios kadencijos diskusiją Seimo plenarinių posėdžių salėje jus lydėtų aiškus savo asmeninės atsakomybės suvokimas. Konstruktyviai ieškokite bendro sutarimo ir kantriai siekite aukštesnės politinės kultūros, kurią būtų galima perkelti į naujos kadencijos Seimą. Visiems didžiausios sėkmės!“

Pasirašo Lietuvos Respublikos Prezidentas G. Nausėda. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Dėkojame Respublikos Prezidentui.

Mieli kolegos, šiandieną Seime lankosi ir ką tik su Kaimo reikalų komiteto nariais susitiko JAV Pensilvanijos žemės ūkio sekretoriaus R. Redingo vadovaujama delegacija. Sveikiname atvykus! *Welcome!* (*Plojimai*)

Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba dėl Nepriklausomybės Akto signataro Vlado Terlecko netekties

Prieš pereinant prie darbotvarkės, norėčiau jūsų dėmesio. Kolegos, rugsėjo pradžia buvo paženklinta didelėmis mūsų valstybei netektimis. Rugsėjo 6 dieną mirė Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, ekonomistas, ilgametis Vilniaus universiteto dėstytojas V. Terleckas. Šviesaus atminimo signataras daug prisidėjo prie Lietuvos banko ir nacionalinės valiutos lito atkūrimo bei savarankiškos mūsų šalies pinigų ir kredito sistemos sukūrimo. Jo vadovaujama Lietuvos savarankiškos pinigų ir kreditų sistemos kūrimo grupė parengė daugelį bankininkystės įstatymų projektų. Be kitų apdovanojimų, V. Terleckas buvo apdovanotas Lietuvos Nepriklausomybės medaliu, ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio ir Karininko kryžiais, 2017 metais jam įteiktas Seimo apdovanojimas – Gabrielės Petkevičaitės-Bitės atminimo medalis „Tarnaukite Lietuvai“. Kviečiu Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro V. Terlecko atminimą pagerbti tylos minute.

Tylos minutė

Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba dėl pirmojo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo pirmininko Juozo Žilio netekties

Rugsėjo 7 dieną netekome pirmojo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo pirmininko, teisininko, teisėtyrininko, konstitucionalisto, dėstytojo, profesoriaus daktaro J. Žilio. 1989 metais kartu su kitais Sąjūdžio dalyviais šviesaus atminimo J. Žilys rengė naujos Konstitucijos projektą, 1990–1991 metais su Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatais ir teisininkais – Lietuvos Respublikos Konstitucijos koncepcijos metmenis. Buvo darbo grupės Konstitucijos projektui parengti vadovas. Be to, dalyvavo rengiant pagrindinių įstatymų – Pilietybės, Referendumo, Savivaldos pagrindų, Prezidento rinkimų – ir kitų teisės aktų projektus. Jo indėlis į atkurtos nepriklausomos valstybės teisinio pagrindo sukūrimą yra didžiulis. Profesorių daktarą J. Žilį pažinojusiųjų atmintyje jis išliks kaip iškilus žmogus, aukščiausio lygio teisininkas, teisės normų kūrėjas, nuoširdus ir pagarbus pašnekovas, teisininkų bendruomenėje ir už jos ribų pelnęs didžiulę pagarbą. Pagerbkime J. Žilio atminimą tylos minute.

Tylos minutė

Turime apsispręsti dėl šios dienos posėdžių darbotvarkės. Taigi 1-3 klausimas – darbotvarkės… Atsiprašau, registracija. Taip, iš tiesų registracija. Registruojamės, kolegos.

Užsiregistravo 119 Seimo narių.

10.14 val.

Seimo 2024 m. rugsėjo 10 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas

Darbotvarkės 1-3 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Prašau. D. Asanavičiūtė.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Norėčiau paprašyti 2-4 klausimą išbraukti šiandieną iš darbotvarkės, ten dėl karo sistemos organizavimo.

PIRMININKĖ. Jūs iniciatorė?

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Taip, taip. Aš prašyčiau. Taip.

PIRMININKĖ. Ar galėtume bendru sutarimu iniciatorei prašant? Ačiū.

Ar galime apsispręsti dėl visos darbotvarkės? Galime bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

10.15 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, prieš pereinant prie darbotvarkės klausimų, dar vienas pareiškimas dėl balsų skaičiavimo grupės nuo rugsėjo 10 dienos iki spalio 10 dienos. A. Lydeka, Liberalų sąjūdžio frakcija, R. Miliūtė, Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“, I. Pakarklytė, Laisvės frakcija, B. Pietkiewicz, Lietuvos regionų partijos frakcija, M. Puidokas, Mišri Seimo narių grupė, A. Sysas, Socialdemokratų partijos frakcija, G. Surplys, Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija, A. Vyšniauskas, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija.

Kolegos, dar norėčiau viso Seimo vardu nuoširdžiai pasveikinti mūsų kolegą A. Bagdoną, kuris vos prieš porą dienų minėjo labai gražų jubiliejų. (*Plojimai*) O dabar pirmininkavimą posėdžiui norėčiau perduoti pirmajam pavaduotojui J. Razmai.

10.16 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-4110(2) (*pateikimas*)

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*)**.** Gerbiami kolegos, pradėsime svarstyti mūsų darbotvarkės 4 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektą Nr. XIVP-4110(2). Pranešėja – Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, paskutinės šios kadencijos Seimo IX sesijos programa yra gana ambicinga. Į 2 mėnesių darbų programą įtraukėme 309 įstatymų projektus, be lydimųjų. Siūlymų dėl rudens sesijos darbų programos pateikė Seimo komitetai, komisijos ir frakcijos. Respublikos Prezidentas siūlo svarstyti 7, o Vyriausybė 55 teisės aktų projektų paketus. Be abejo, pirmiausia koncentruosimės į prioritetinius klausimus. Tradiciškai svarbiausias rudens uždavinys – apsvarstyti ir priimti kitų metų valstybės ir savivaldybių, Valstybinio socialinio draudimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetus. Šioje sesijoje bent jau norėtume pradėti šiuos dokumentus svarstyti ir pereiti pirmąjį jų svarstymo Seime etapą. Be to, įstatymų pakeitimais sieksime didinti savivaldybių finansinį savarankiškumą, mažinti nelygybę mokesčių srityje, užtikrinti efektyvią mokesčių sistemą ir skatinti pažangias investicijas.

Natūralu, kad Seimo rudens sesijoje daug dėmesio bus skiriama nacionalinio saugumo klausimams. Tarp prioritetinių šios srities darbų – Lietuvos ir Vokietijos vyriausybių susitarimo dėl gynybos ratifikavimas. Jis reglamentuotų Vokietijos karinių pajėgų atvykimo ir išvykimo iš šalies aspektus, mokesčių, švietimo ir medicinos paslaugų teikimo, kitus su Vokietijos brigados dislokavimu susijusius klausimus.

Darbų programa numato Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo pataisas, kuriomis būtų įvestas draudimas su įslaptinta informacija dirbantiems valstybės pareigūnams vykti į Lietuvai nedraugiškas šalis. Taip pat numatyta svarstyti Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo pakeitimus, kuriais norima plėtoti organizacijos veiklą ir stiprinti jos pajėgumą. Elektros energetikos įstatymo pokyčiai bus orientuoti į siekį apriboti nacionaliniam ir energetiniam saugumui grėsmę keliančių valstybių tiekėjų ar gamintojų valdymo sistemų naudojimą saulės ir vėjo elektrinėse. Spręsdami nacionalinio saugumo klausimus, turime nepamiršti ir prigimtinių kiekvieno žmogaus teisių ir laisvių, nes tai yra taip pat neatsiejama saugumo dalis.

Seimo pavasario sesijoje sėkmingai pradėjome svarstyti ilgai laukto Tautinių mažumų įstatymo projektą. Tikiuosi, kad iki šios sesijos pabaigos mums taip pat pavyks jį sėkmingai apsvarstyti ir priimti. Užtikrinant žmonių su psichine negalia teises, pribrendo reikalas svarstyti ir neveiksnumo instituto atsisakymo klausimą. O štai įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimais bus siekiama skatinti užsieniečių, turinčių teisę gauti laikinąją apsaugą ar kuriems suteikta laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje, socialinę ir užimtumo integraciją.

Be to, šioje sesijoje numatoma priimti svarbių sprendimų ir kitose valstybės valdymo srityse. Baudžiamojo kodekso, Baudžiamojo proceso kodekso ir Kriminalinės žvalgybos įstatymo pakeitimais bus siekiama sistemiškai peržiūrėti ir subalansuoti sankcijų sistemą, užtikrinti bausmių tarpusavio suderinamumą ir proporcingumą, išplėsti galimybes už nesunkius nusikaltimus taikyti daugiau alternatyvių bausmių. Numatomais Azartinių lošimų įstatymo pokyčiais siekiama mažinti nelegalių lošimų prieinamumą ir didinti lošėjų interesų apsaugą. Nauja Socialinių paslaugų įstatymo redakcija planuojama tobulinti asmeninės pagalbos teikimo tvarką. Bus svarstomi ir Pensijų kaupimo įstatymo pokyčiai, kad būtų patobulinta kaupimo sistema, atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo pastabas, sudarant kaupiantiems asmenims galimybę tam tikrais atvejais išimti bent dalį sukauptų lėšų. Manau, jau visos parlamentinės partijos sutarė, kad tokie pokyčiai reikalingi, bet kartu stipriai skiriasi požiūris, kokios apimties turėtų būti naujas teisinis reguliavimas. Tikrai viliuosi, kad pavyks bent pradėti svarstyti žmonių lūkesčius atitinkantį projektą.

Vienu iš prioritetinių darbų įvardinčiau ir naujos redakcijos Miškų įstatymo svarstymą, kad būtų numatyta gamtos vertybių apsaugai palanki miškininkystė, rezervinių miškų įtraukimas į kompleksinę miškų ūkio veiklą, atsižvelgiant į klimato kaitos ir biologinės įvairovės iššūkius. Planuojami Pašto įstatymo pokyčiai, kad būtų peržiūrėtas universaliosios pašto paslaugos teikimo reguliavimas, o Viešojo administravimo įstatymo pakeitimais siekiama nustatyti proporcingas gyventojams ir verslams išduodamų leidimų sąlygas. Be to, šioje sesijos darbų programoje numatytos įstatymų pataisos, kurios įtvirtintų teisę žurnalistams neatlygintinai gauti duomenų iš Politinių organizacijų narių registro, siūlymai denonsuoti Lietuvos ir Rusijos bei Baltarusijos sutartis dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos, Seimo statuto pakeitimai ir daugelis kitų svarbių projektų.

Gerbiami kolegos, norėčiau, kad, žvelgdami į prabėgusius ketverius bendro darbo metus, pasidžiaugtume, kad, nepaisant krizių ir iššūkių, kuriems reikėjo neatidėliotinų mūsų sprendimų, pavyko esmingai pagerinti teisėkūros kokybę, tai, ką kadencijos pradžioje įvardinau kaip vieną pagrindinių prioritetų, kad parlamento tikslas turėtų būti ne didžiavimasis įstatymų projektų gausa, kaip neretai anksčiau būdavo, o jų kokybe, įsigilinimas į problematiką ir aktualių klausimų sprendimas iš esmės, o ne bėgte priimant tūkstančius įstatymų. Tai rodo ir šios sesijos darbotvarkė. Palyginti su praeitos kadencijos Seimo paskutinės sesijos darbotvarke, ji yra beveik 250 teisės aktų projektų trumpesnė. Per aštuonias Seimo sesijas priimta 317 teisės aktų mažiau, užregistruota 1 tūkst. 118 teisės aktų projektų mažiau. Trečdaliu sumažėjo teisės aktų, priimamų skubos ar ypatingos skubos tvarka, o ypatingos skubos taikymo atvejų sumažėjo net dešimt kartų. Ir tai vyko, nepaisant ypač sudėtingos sesijos konteksto, kadencijos konteksto, su kuriuo negali lygintis nei praėjusi, nei ankstesnės kadencijos. Šiandien noriu jums padėkoti už bendrą darbą ir palinkėti, kad ir šioje Seimo sesijoje dirbtume taip, kad turėtume progą čia susitikti jau po rinkimų. Dėkoju. Sėkmės. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju Seimo Pirmininkei. Dabar Vyriausybės teikiamus projektus pristatys Ministrė Pirmininkė. Ir dėl vedimo tvarkos – R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš, matydama ekraną, noriu paklausti pirmininko. Yra dvi *opcijos*: pasisakymai ir klausti. Pagal užsirašiusiųjų pavardes matau, kad tikriausiai sumaišytos tos rubrikos. Kad būtų aiškumas, kada klausti, o kada pasisakyti, pirmininke, sureguliuokite. Ačiū.

PIRMININKAS. Aš neįsivaizduoju, kaip čia galima sumaišyti du žodžius, tai yra „klausti“ ir „pasisakyti“. Tai labai aiškūs ir skirtingi žanrai. Paklausti visi turės galimybę, nėra daug užsirašiusiųjų, jeigu kas nors ne taip užsirašė, gali pasitaisyti. Prašau, premjere.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kadangi visi puikiai žinome, kad ši sesija yra trumpesnė, nei įprastai, tai Vyriausybė atitinkamai pagal tai modifikavo savo pasiūlymus dėl teisės aktų projektų, kuriuos siūlo Seimui svarstyti. Ir tokių teisės aktų projektų paketų per šią sesiją bus siūloma 55. Palyginimui: normalios tokios, na, tradicinio ilgio sesijos pasiūlymų sąrašas paprastai būdavo apie 90 paketų, tai atitinkamai dabar tas skaičius yra gerokai sumažintas ir į pasiūlymus yra įtraukti tie teisės aktai, kurie Vyriausybės jau yra pateikti Seimui. Tokių teisės aktų yra 57 % iš viso šito sąrašo, tai tikrai labai didelė dalis. Tie projektai yra įvairių stadijų, jie arba registruoti Seime, arba perėję pateikimą, o gal ir kai kurias kitas stadijas yra per-

ėję tiesiog tam, kad jų svarstymai tęstųsi toliau. Du projektai Seimui bus pateikti po šios savaitės Vyriausybės posėdžio. Artimiausiu metu Vyriausybėje taip pat bus svarstomi aštuoni teisės aktų paketai, kurie bus teikiami Seimui.

Pagal mėnesius darbotvarkė pasiskirsto taip, kad didžiąją dalį darbotvarkės – 4/5 – yra siūloma svarstyti rugsėjo mėnesį dėl to, kad neretu atveju tai yra teisės aktai, kurie jau yra perėję vieną ar kelias stadijas ankstesnėse sesijose, o likusią dalį, labiausiai, aišku, susijusią su biudžetu, tiesiog dėl tradicinio laikotarpio – spalio mėnesį. Taip pat yra trys įstatymų projektai dėl tarptautinių sutarčių su Rusija ir Baltarusija, jas Vyriausybė siūlo denonsuoti ir yra šiuo klausimu kreipusis į Respublikos Prezidentą. Jie yra nurodyti Vyriausybės siūlymuose, bet, aišku, Seimo galimybės svarstyti šiuos projektus priklausys nuo to, ar ir kada Respublikos Prezidentas pateiks šioms sutartims denonsuoti reikalingus teisės aktus Seimui, tačiau Vyriausybė tuos pasiūlymus į Seimo sesijos darbotvarkę yra įtraukusi.

Vertinant prioritetus arba pagal ką buvo teikiami siūlymai, tai, kaip aš ir minėjau, buvo pirmiausia siūloma toliau svarstyti tuos teisės aktus, kurie yra jau pradėti svarstyti, taip pat maksimaliai panaikinti atsilikimą derinant ir perkeliant Europos Sąjungos teisės aktus. Ir aš čia galiu pasidžiaugti, kad per šią kadenciją mums išties pavyko ištaisyti gana daug vėlavimų, perkelti nemažai teisės aktų ir išvengti sankcijų pagal Europos Sąjungos teisę. Atitinkamai norėtume per šią sesiją pabaigti tuos teisės aktų projektus, kurių suderinimas yra skubesnis. Aišku, ruduo yra biudžetinis, biudžetinis laikas, tai kaip ir visada Vyriausybė pateiks biudžeto projektą, kuris pirmą kartą bus teikiamas trimetis ir kurio priėmimo procedūras pabaigs kitas Seimas po rinkimų.

Tarp tematinių prioritetų turbūt paminėčiau, kas jau ir buvo šiandien ne kartą paminėta, gynybą ir saugumą. Siūlysime grįžti diskutuoti dėl teisės aktų, kurie yra susiję su saugumo klausimais. Be kita ko, tarp iniciatyvų išskirčiau Šaulių sąjungos įstatymo projektą, kuriuo ir toliau siūlome stiprinti šią labai svarbią organizaciją. Kadangi apskritai dėl saugumo klausimų Seime sugebame pasiekti didesnį ar mažesnį konsensusą dažniausiai, tai tikiuosi, kad tai pavyks padaryti ir šią sesiją. Taip pat, žinoma, svarbūs teisės aktai, dėl kurių diskusijos neabejotinai tęsis, tai atliekų tvarkymo sisteminė reforma, Miškų įstatymas, Pašto įstatymas. Ten, kadangi yra naujos redakcijos, daug pakeitimų, tai tos diskusijos turbūt bus ir intensyvios, ir ilgesnės, tačiau mes tikrai siūlome, nepaisant rinkimų laikotarpio, jas tęsti, taip pat ir dėl mokesčių reformos. Jeigu Seimui pavyks rasti kelią judėti pirmyn, tai taip ir daryti, jeigu diskusijos užtruks ilgiau, veikiausiai tuos klausimus perims būsimas Seimas.

Iš naujai planuojamų pateikti įstatymų pakeitimų išskirčiau: pakeitimus, susijusius su elektros energetikos sistema, jais būtų siekiama sustiprinti kaupimo įrenginių saulės energijos elektrinėse ir vėjo elektrinėse naudojamos įrangos apsaugą tam, kad būtų išvengta grėsmių nacionaliniam saugumui; Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo būtų siūloma supaprastinti ir atpiginti vartotojui būsto paskolų refinansavimo procesą; Azartinių lošimų įstatymo pakeitimus, kuriais būtų tęsiamas probleminių lošėjų apsaugos stiprinimas ir siūloma mažinti nelegalių lošimų prieinamumą.

Taip pat, žinoma, negaliu nepaminėti pensijų II pakopos, dėl kurios po Konstitucinio Teismo sprendimo reikalingi tam tikri pakeitimai. Kaip jūs patys matote iš diskusijos ir patys tose diskusijose dalyvaujate, tie pakeitimai yra, kaip sakoma, nuo tvoros iki vakaro. Kai kam atrodo, kad labai gera mintis leisti žmonėms išeiti iš II pakopos visiems ir tuoj pat ir taip palikti rūpestį dėl jų senatvės gal kitoms valdžioms, o gal kitoms kartoms. Kitiems atrodo, kad sistemą svarbu išlaikyti tvarią. Tą, beje, šiandien ir Prezidento sveikinime turbūt girdėjote. Čia ir yra sunkiausias dalykas suderinti abu tikslus, kad būtų atlieptas Konstitucinio Teismo nutarimas, įvertintos individualios aplinkybės, bet taip pat ir užtikrintas sistemos tvarumas.

Kadangi įstatymų keitimais norima ne tik spręsti klausimus dėl atvejų, kai leidžiama pasitraukti iš II pakopos prieš laiką, bet taip pat spręsti ir kai kuriuos kitus klausimus, kurie daugeliui žmonių yra aktualūs ir kurie turi būti peržiūrėti, apie tai neseniai įvyko diskusija Trišalėje taryboje, joje tradiciškai nuomonės išsiskyrė, tačiau įvertinusi visas tas nuomones, kurios buvo išsakytos, Vyriausybė, manau, per artimiausias savaites parengs savo siūlymus ir pateiks juos Seimui.

Būtų gerai, kad ta diskusija būtų racionali ir mąstoma ne tik apie tai, kaip yra gerai leisti žmonėms kokius nors sprendimus priimti dabar savarankiškai per daug negalvojant apie savo ateitį, nes, kaip sakoma, politikai galvoja apie būsimus rinkimus, o geri politikai galvoja apie būsimas kartas. Linkiu visiems galvoti apie būsimas kartas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar gali pasisakyti frakcijų atstovai, jeigu pageidauja. Matau, T. Tomilinas, Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ atstovas, pristatys šios frakcijos teikimus sesijai.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“ šiai sesijai teikia 35 įstatymų projektus. Mes išgirdome Seimo Pirmininkės konstruktyvumo kvietimą. Tiesą pasakius, prieš kiekvieną sesiją maždaug toks kvietimas yra įgarsinamas, tačiau ši dauguma yra iš esmės neįgyvendintų, neužbaigtų reformų ir stipriai sukeltų lūkesčių dauguma.

Kiek teko matyti iš darbų programos, mes matome naują, pavyzdžiui, atliekų reformą, nors esame užstrigę su smarkiai pavėlavusiu Miškų įstatymu. Matau pastangas jau taisyti neseniai prastai įvykdytos valstybės tarnybos reformos klaidas, tačiau neįgyvendinta mokesčių reforma akivaizdžiai nesudarys prielaidų iš esmės pakoreguoti tą reformą taip, kad algos didėtų ne tik vadovams, bet ir visiems viešojo sektoriaus darbuotojams. Taigi mane, tiesą pasakius, nuoširdžiai stebina nuolatinis kvietimas būti konstruktyviems, kai iš daugumos dažniausiai dėl opozicijos projektų yra abejingumas, kai kurie projektai yra įšaldyti metų metus. Paminėsiu tik keletą.

L. Kukuraičio projektas dėl krizinio nėštumo – trejus metus įšaldytas, nevyksta jokių diskusijų. Taip pat išankstinių pensijų korekcijos, kurios labai reikalingos tam, kad žmonės nebūtų skriaudžiami ir visą gyvenimą negautų sumažintų pensijų, – vėl įšaldyta, įstrigę ir nejuda. Mes tuos projektus su viltimi įtraukėme į šios sesijos programą tikėdamiesi, kad bent jau kadencijos pabaigoje bus koks nors tas įgarsintas konstruktyvumas.

Mes siūlome įteisinti visos dienos mokyklą kaip atskirą mokyklos tipą sudarant prielaidas lanksčiau organizuoti ugdymo procesą. Yra V. Targamadzės keletas svarbių švietimo projektų. Taip pat siūlome įsteigti Švietimo tarybą, siekdami stiprinti piliečių dalyvavimą švietimo procesuose. Taip pat siūlome grįžti prie Labdaros ir paramos įstatymo nuostatos, kuri visai neseniai uždraudė skirti gyventojų pajamų mokesčio dalį valstybės įstaigoms. Norime, kad vis dėlto švietimo įstaigoms ta dalis būtų skirta, nes šis pokytis labai stipriai paveikė situaciją mokyklose, darželiuose.

Mes matome Vyriausybės neryžtingumą ir delsimą įgyvendinti Konstitucinio Teismo sprendimus, todėl mūsų frakcija (L. Kukuraitis, L. Nagienė) imasi lyderystės ir siūlo rimtus pokyčius, kurie atitinka būtent Konstitucinio Teismo sprendimą ir kartu grąžina patrauklumą II pensijų pakopai. Būtent to ir premjerė nori, visi to norime, kad tas patrauklumas būtų. Todėl reikia peržiūrėti gyventojų fondo išlaidas už lėšų administravimą. Iš tikrųjų tos išlaidos turi būti mažinamos. Reikia leisti žmonėms pasiimti iki vienerių metų atostogas, neribojant tų atostogų skaičiaus, nuolat, aišku, primenant žmogui, kad galima grįžti. Jeigu vieną kartą žmogus atsisako kaupti pensiją II pakopoje, jam jokio pakartotino automatinio įtraukimo neturėtų būti. Jeigu to nedaro valdžia, tą siūlo opozicija.

Ši sesija bus pagaliau tas laikas, kai galėsime ištaisyti seną skriaudą moksleiviams ir leisime jiems su nuolaida keliauti tarp miestų viešuoju transportu. Čia buvo ir Prezidento, ir daugumos atstovų iniciatyvos, ir mūsų, kaip Demokratų frakcijos, pasiūlymai. Turbūt reikia nustoti diskutuoti dėl, na, labai plačių nuolaidų, bet konkrečiai moksleiviams tą skriaudą ištaisyti reikia, nes labai keista, kai studentai keliauja su nuolaida, bet moksleivių mes neskatiname keliauti į muziejus, į Vilnių ir panašiai.

R. Baškienės pastangomis siūloma didinti maksimalaus kompensuojamojo darbo užmokesčio lubas vaiko priežiūros išmokoms apskaičiuoti nuo dabartinių 2 VDU iki 2,5 VDU. Labai svarbu, kad šiek tiek didesnes pajamas gaunantys tėvai būtų suinteresuoti imti vaiko priežiūros atostogas, gimdyti vaikus ir nebūtų taip stipriai nuskriausti, nes stipri vidurinė klasė, socialiai saugios šeimos yra, na, visos mūsų politikos pagrindas ir tikslas.

Tęsis diskusija dėl užimtumo, nedarbo socialinio draudimo, Darbo kodekso pataisų, kurias aš pateikiau. Norėčiau, kad mes grįžtume prie sunkiausiai dirbančių žmonių, tai yra pamaininį darbą, suminio darbo laiko apskaitos režimu dirbančių žmonių. Jie iš tikrųjų persidirba, jiems yra ne-

įskaitomi viršvalandžiai, jie yra išnaudojami darbe. Mes privalome daryti pokyčius čia. Taip pat reikia atskiro dėmesio bedarbiams, vyresnio amžiaus bedarbiams ir jų socialinėms garantijoms.

Na, tiesą pasakius, Lietuva yra pavargusi nuo įvairiausių vertybinių karų, todėl bent prieš rinkimus turime grąžinti valstybės valdymą į ramybės ir profesionalumo būseną. Galbūt naivu, kad prieš rinkimus tai pavyks, bet vis dėlto mes, kaip demokratai, kaip Demokratų sąjunga „Vardan Lietuvos“, mūsų frakcija linki Seimui būtent tokios rinkimų nuotaikos. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Valstiečių ir žaliųjų frakcijos teikimus pristatys Seimo narys V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų ši darbų programa tokia simbolinė, paskutinė šios kadencijos. Nori nenori, reikia prisiminti visą šią kadenciją, kaip valdantieji valdė Lietuvą, ką jie darė ir kaip jie planuoja, kokių darbų imtis baigiantis paskutinei rudens sesijai. Iš tikrųjų tinka, labai geras yra posakis, kad blogam šokėjui ir batai maišo. Tai ir šiuo atveju labai gerai atsimenu premjerės žadžius, kodėl nepanaudojote europinių pinigų, patys suplanuojate panaudoti virš 3,5 mlrd., faktas – tik 1 mlrd. Premjerė gerai atsakė: per daug pinigų. Vadinasi, mokesčius lengviau didinti, negu panaudoti europinius pinigus.

Grįžkime į 2020 metus, ruduo, valstiečių Vyriausybė į Seimą atnešė biudžetą. Tenai jau buvo padarytas DNR planas dėl RRF'o lėšų panaudojimo. Ir į 2021 metų biudžetą jau buvo įtraukta beveik 1 mlrd. RRF'o lėšų, kad 2021 metais jau galėjome panaudoti tiek pinigų. Ką padarė valdantieji? Sugriovė tą planą. Žinoma, yra geras posakis: griauti lengviau nei statyti, didelio proto ir gabumų nereikia. Sugriovė. Tada netgi verslas per diskusijas klausia: kodėl jūs griaunate tai, kas sukurta, o ne koreguojate tai, kas jau padaryta? Nes korekcijas yra lengviau daryti, negu naują planą padaryti. Sakė, mes žinome, neaiškinkite, žinome, kaip padaryti. Tai 2021 metais gavome tik 160 mln. iš to milijardo.

Einame toliau. Tada Europa paklausia: parodykite tą savo naują gražų planą. Parodė, įkišo mokesčių reformą, kuriai nepritarė net koalicijos partneriai – nei liberalai, nei laisviečiai. Tada bandė prastumti per Seimą, nepaėjo. Dabar žiūrime į darbų programą, vėl įkišta mokesčių reforma. Tik man dabar klausimas: tai viena reforma guli Biudžeto ir finansų komiteto stalčiuose, už kurią nėra balsuojančių ir norinčių už ją balsuoti, tai ar Vyriausybė planuoja ką nors gražaus ir naujo atnešti? Turbūt ne. Aišku, nusimesti nuo savęs yra lengviau. Tai *vat*, į tuos darbus kai žiūri, tai supranti, kad šie politikai, kaip sakant, nevykdo netgi savo plano, tai ką jau kalbėti apie kitus darbus.

Ir dar buvo viena įdomybė. 2020 metų biudžete, atneštame valstiečių, nemokamam aukštajam mokslui buvo skirta dvigubai daugiau pinigų, ne 12,5 mln. o 25 mln. Tam dalykui sugrąžintų biudžetų konservatorių, liberalų ir konservatorių Vyriausybė pritarė, kad būtų dvigubai didesnė suma. Vadinasi, visi jaunuoliai, kurie siekia aukštojo mokslo, jau 2021 metais turėjo gauti nemokamą aukštąjį mokslą, nes skirta dvigubai daugiau pinigų. Tai ką jie padarė? Nusižengdami įstatymui, dvigubai padidino įkainį, kad studentai negautų nemokamo aukštojo mokslo. Mieli studentai, kurie studijuojate ir mokate už aukštąjį mokslą, atsiminkite, kad liberalkonservatoriai iš jūsų pavogė nemokamą aukštąjį mokslą, ir jie tai puikiai daro ir toliau. Čia nėra pavyzdys, kad nėra pinigų, pinigų yra, tiktai kokie prioritetai ir kokie tikslai. Bet, žinoma, jie vadovaujasi logika, kad tamsią tautą lengviau valdyti, tą ir daro. Tai darbai už juos kalba.

Dabar pažiūrėkime į kitus jų nuveiktus darbus per tą kadenciją. Ateina ekonomikos viceministrė į Biudžeto ir finansų komitetą dėl parlamentinės kontrolės ir sako, prieš dvejus metus, Lietuvos ekonomikai trūksta 5 mlrd. paskolų, tiek trūksta ekonomikai, dūsta ekonomika, nes nėra finansų, nėra prieigos prie kapitalo. Tada klausiame: tai kada planuojate tai daryti?

Dabar prisiminkime, iš RRF'o lėšų beveik 2,5 mlrd. yra paskolinė dalis, mes galime juos pasiskolinti ir skolinti savo ekonomikai, verslui, kam reikia. Tai jie pagalvojo ir skyrė tik 1 mlrd., tą 1 mlrd. verslas suvalgė per savaitę. Toks yra finansinis badas. Mes turime INVEGA'ą. Tada klausiu ministrės: tai kiek INVEGA'ai didinsite limitus? Nes INVEGA'ai dabar yra supančiotos kojos, kaip arkliui, kad greitai nepabėgtų, kad galėtų tik šliaužti. Limitus padidino netgi 160 mln., o reikia 2–3 mlrd. mažiausiai. Vadinasi, turi sąlygas, turi galimybių, bet nedaro. Kodėl, pavyzdžiui, Vokietijoje yra valstybinis bankas, kuris užima 30 % rinkos, ir jie tai daro, skolina verslui tą, ką reikia.

2020 metais Seimas priėmė nutarimą, kad Vyriausybė turi kurti valstybinį banką. Tas nutarimas neatšauktas, jis galioja šiai Vyriausybei. Ši Vyriausybė per ketverius metus tą turėjo padaryti. Jeigu nenorėjo daryti, galėjo atšaukti tą nutarimą, atnešti čia, į Seimą, atšaukti ir taip išsilaisvinti nuo įstatymo. Ką įpareigoja daryti, nedarė. Tai tie visi darbai rodo, ką šie politikai daro ir koks jų pagrindinis tikslas, ir kuriuo keliu jie eis. Nes tie darbai viską parodo. Na, kaip sakoma, ne žodžiais, o darbais liberalkonservatoriai tėvynę myli. Tai ir įvertinkite, ką jie daro. Ir visi tie melai, kad Europa liepia daryti mokesčių reformą. Na, neliepia ji jokios reformos daryti. Patys susikūrėte tokį planą, jam kolegos nepritarė, ir patys jo neįgyvendinote. Na, tai ką, na, nevykėliai yra nevykėliai.

PIRMININKAS. R. Budbergytė pristatys Socialdemokratų frakcijos teikimą dėl darbų programos.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Labai ačiū. Mieli kolegos, aš labai tikiuosi, kad mes dar toje paskutinėje mūsų šios kadencijos Seimo sesijoje tikrai galėsime priimti ne vieną sprendimą, kuris gali prisidėti prie gyvenimo gerėjimo. Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad turime tikrai toje programoje, kurią šiandien svarstome, projektų, kurie gali pagerinti gyvenimą Lietuvoje.

Tie teikiami projektai yra užregistruoti daugiau opozicijos atstovų negu Vyriausybės atstovų. Be jokios abejonės, nenoriu nuvertinti ir Vyriausybės pastangų ir darbų, tačiau, besibaigiant ketvirtiems mūsų bendro darbo metams, galiu tiktai konstatuoti ir, matyt, teks dar kartą konstatuoti, kad kai ateis opozicijos projektai (va, jau mano kolegos apie juos pasisakė, ir mūsų dabar paminėsiu, kokie projektai), jokio palaikymo, jokio Vyriausybės pritarimo mes nesulauksime. O opozicija tikrai, mano akimis žiūrint, dirbo, kaip sakoma, labai kolegiškai ir labai konstruktyviai, labai atsakingai visą šitą laiką, kad projektai, kurie yra svarbūs Lietuvai, svarbūs žmonėms, svarbūs, kad mūsų ekonomika judėtų, kad mes būtume saugūs, gynybos klausimais… Mes visą laiką sugebėjome paminti savo kokias nors politines oponavimo ambicijas ir būti konstruktyvūs.

Aš palinkėčiau mums šitoje sesijoje turėti daugiau susiklausymo ir suprasti, kad kai kurie klausimai tikrai yra Lietuvai labai svarbūs. Aš labai apgailestauju, kad vis tiek turiu pradėti kalbėti nuo to, ko ši Vyriausybė taip ir nesugebėjo padaryti per tuos metus. Pirmiausia tai maisto produktų kainų pažabojimas. Registruotas ir vienas opozicijos frakcijos projektas, kitas opozicijos frakcijos projektas, kuriuose buvo siūloma PVM lengvata maisto produktams, kad būtų sumažinta… jie nesulaukė jokio dėmesio, jokio pritarimo. Ir buvo kalbama tiktai skaičių kalba.

Tai iš tiesų nepagarba mūsų žmonėms. Godumo infliacija Lietuvoje yra tiek įsigalėjusi, kad jau iš tiesų šiandieną tie nepadaryti darbai, kurių nepadarė Vyriausybė nieko nedarydama kovoje su tuo, kad stambiesiems prekybininkams sudarytų sunkesnes sąlygas, kaip sakoma, užsidirbti pelnus, na, tikrai yra gėdinga dėmė. Tikriausiai tenka apgailestauti, bet mums teks imti pavyzdį net iš Jungtinių Amerikos Valstijų, kur 24 valstijos jau įsivedė tam tikrus apribojimus, kad nebūtų kainos… pasinaudojant pasiūla ir paklausa siekiama tam tikrų viršpelnių, kurių, aš neabejoju, kad mūsų šalyje tikriausiai, jeigu būtų atliktas objektyvus, išsamus šitos godumo infliacijos tyrimas, mes irgi nustatytume ne vieną atvejį, kai kainos taip drastiškai kyla, o, deja, algos ir pensijos tikrai nepasiekia tokio lygio, kaip šita godumo infliacija.

Apie viešųjų paslaugų nutolimą, apie tai, kad paslaugos tapo dar labiau neprieinamos, kad ta vadinamoji *prichvatizacija* vyko ir vyks, tikrai nenoriu plėstis ir kalbėti. Noriu tikrai atkreipti dėmesį į tai, ko mes labai tikėtumės, ką Vyriausybė galėtų išgirsti, ką siūlo bent jau Socialdemokratų frakcija. Tai, man atrodo, yra tikrai labai aktualus klausimas – šildymo PVM lengvata. Iš tiesų, kai mes kalbame apie tai, tai panašu, kad konservatoriams atrodo, kad Lietuvoje visi tapo tokie turtingi, jog iš esmės tokios lengvatos nebereikia mums turėti. Man atrodo, artėjantis šildymo sezonas įpareigoja mus sutelkti pastangas ir priimti pataisą, kad mes galėtume pasiūlyti žmonėms turėti PVM lengvatą šildymui.

Socialdemokratų frakcija yra įregistravusi ir opozicinėje darbotvarkėje tikrai siūlys II pakopos pensijų kaupimo pataisas. Mūsų siūlymai, mano supratimu, yra tikrai geresni negu tie, kurie teikiami Vyriausybės.

Taip pat socialdemokratai yra įregistravę Vaikų išlaikymo išmokų įstatymo pataisą, kuria siūlo padidinti bazinės socialinės išmokos dydį. Dėl to išmoka vaikui galėtų padidėti iki 176 eurų. Noriu tiesiog priminti: vaikų skurdas Lietuvoje šiandieną siekia 17 %. Tai yra baisūs skaičiai.

Taip pat esame įregistravę pataisą, kad aplinkosaugininkams nebūtų leista stabdyti tų automobilių, kaip sakoma, drastiškai elgtis. Mūsų žmonės labiausiai nuogąstauja dėl ko, kad gali taip atsitikti ir paimti. Manau, gal bendromis pastangomis tokią pataisą vėlgi pavyks priimti. Jos labai laukia Lietuvos žmonės, aš tai žinau. Galvoju, gal ir valdantieji taip pat turėtų turėti blaivaus proto ir suprastų, kad reikia tam pritarti.

Mes siūlome dvigubai padidinti ir laidojimo pašalpos dydį. Laidojimo pašalpa siektų 880 eurų. Na, gal tokie pagrindiniai tie mūsų siūlymai.

Aš pati esu įregistravusi tokį gana įdomų projektą – Vartotojų teisių apsaugos įstatymo pataisą, kad būtų įtvirtinta teisė mūsų žmonėms gauti tam tikras malonės kruopas iš stambiųjų prekybininkų. Kai apsitarnauja savitarnos kasose, žmonės patys dirba už kasininkus. Stambieji prekybos tinklai (atkreipiu dėmesį) galėtų suteikti tą malonę, galbūt norėtų savo didžiuliais pelnais pasidalinti su dirbančiais vartotojais – pirkėjais, dirbančiais vietoj kasininkų.

PIRMININKAS. Atsiprašau, laikas.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Tiesiog linkiu mums visiems santarvės, sėkmės ir susiklausymo šioje sunkioje paskutinėje sesijoje.

PIRMININKAS. Kas pageidavo pasisakyti, pasisakė.

Dabar pereisime prie klausimų ir atsakymų. Pradžioje galbūt premjerė norėtų atsakyti, nes čia klausimai ir priekaištai jau nuskambėjo kai kuriuose pasisakymuose. Jeigu pageidaujate. Tuomet klausimai eilės tvarka. D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Į šios sesijos darbų planą mano siūlymu įtrauktas įstatymo projektas Nr. XIVP-3367(2). Jame siūloma lengvatinį 5 % pridėtinės vertės mokesčio tarifą taikyti Lietuvos Respublikos teritorijoje parduodamiems vaisiams, daržovėms ir uogoms. Šis įstatymas pateikimo stadiją perėjo kovo 28 dieną. Balandžio 30 dieną turėjo būti gauta Vyriausybės išvada. Birželio mėnesį mes turėjome Seime jį svarstyti. Praėjo 163 dienos. Vyriausybės išvados nėra.

Kokią darome išvadą? Čia tikriausiai reikia pacituoti kolegą Valdemarą, labai stipriai pasisakiusį, kaip mes Lietuvoje elgiamės su sveikata. Ar reikia tuos žodžius čia kartoti, ar galime gauti kokį nors realų atsakymą, kodėl taip yra slopinami įstatymai, skirti žmonių sveikatai stiprinti ir palaikyti? Ačiū.

PIRMININKAS. Jūs pasakykite, kieno klausiate. (*Balsas salėje*)

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Mūsų Vyriausybės pasirinkimas visuomet buvo žmonių pajamų didinimas. Jos augo gerokai labiau, negu augo infliacija. Tai reiškia, kad realūs atlyginimai Lietuvoje augo ženkliausiai EBPO. Tai yra matoma iš bendrosios statistikos, todėl įperkamumas jūsų įvardintų prekių šiuo laikotarpiu išaugo, o jūsų pateiktas įstatymas mažintų valstybės biudžeto pajamas ir, matyt, nespręstų tos problemos, kurią jūs siūlote išspręsti. Visgi žmonių pajamų augimas užtikrina, kad tų prekių įperkamumas augtų ženkliau. Vyriausybės išvada bus parengta ir galėsite svarstyti rudens sesijoje.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mano klausimas ir Seimo Pirmininkei, ir, greičiausiai, finansų ministrei. Į sesijos darbų programą įtraukti mokestiniai projektai, dėl kurių nėra sutarimo nei valdančiojoje daugumoje, nei jie sulaukė pritarimo Seime, bet jie yra mokestinės reformos dalis ir tapo tais spąstais bendram Lietuvos siekiui įlieti į savo ekonomiką RRF'o lėšas. Būtent tie įsipareigojimai priimti šitos valdančiosios daugumos koalicijos sutartyje, pakeičiant „Naujos kartos Lietuvos“ programą į savo programą. Tai aš noriu paklausti Pirmininkės: ar tie mokestiniai projektai tiesiog toks politinis žioplumas ir neapgalvotas veiksmas – ką turėjome, tą ir sudėjome į programą, kas likę neapsvarstyta iki galo, ir neketiname jų svarstyti, ar tai pragmatiškas gudravimas prieš Europos Komisiją teikiant mokėjimus ir siekiant vis dėlto gauti milijonines RRF'o lėšas, kurias dėl jūsų veiksmų realiai Lietuva gali prarasti? Ir ar tikrai bus tęsiamas tų mokesčių įvedimo šitoje sesijoje darbotvarkės tikslas, ar vis dėlto kokie nors kiti motyvai surašyti juos į darbų programą?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Visų pirma Vyriausybės teikiami projektai patenka į sesijos darbų programą. Tai nėra koks nors ypatingai aptartas koalicijoje reikalas, tai yra sesijos darbų programoje Vyriausybės iniciatyva. Tai pirma.

Antra, jei jūs klausiate manęs, konkrečiai manęs, ar reikia dar esminių kokių nors mokestinių pakeitimų šioje kadencijoje, sakyčiau, kad jau nebe, tačiau yra nebaigtų darbų, kuriuos tikrai reikėtų pabaigti, pavyzdžiui, padidinti PVM mokėtojo kartelę, tai irgi patenka į sąrašą mokestinių pakeitimų. Manau, kad tikrai dar turėsime ką svarstyti ir iki kadencijos pabaigos.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Būtų be galo keista, jeigu Vyriausybė, kuri pateikė Seimui įstatymų projektus, kurie nėra Seimo atmesti ar kaip nors kitaip jų svarstymas nėra baigtas, kažkaip imtų ir atsisakytų, kad tie projektai būtų toliau svarstomi. Niekas tikrai neturi jokio konkretaus lūkesčio dėl kokio nors rezultato kokią nors konkrečią datą, bet kodėl Seimas negalėtų toliau tęsti diskusijų, ypač kai dabar rinkimų debatuose ne iš vienos politinės jėgos girdėti apie tai, kaip tik mus išrinkite ir mokesčių reforma bus? Tai gal nereikia kankintis iki tų rinkimų pabaigos? Jeigu yra kur nors kokie nors sprendimai, dėl kurių galima rasti konsensusą, tai tą konsensusą galima rasti greičiau, juoba kad daug problemų mokesčių sistemoje, manau, žmonės mato gana akivaizdžiai, todėl neaišku, kodėl ta diskusija negalėtų tęstis. Kad ji bus būtinai rezultatyvi, nebūtinai taip, kaip nebuvo praėjusioje sesijoje, užpraėjusioje sesijoje, bet visada Vyriausybė siūlė šiuos klausimus į sesijos darbotvarkę ir niekada šiaip ar taip jums toks klausimas nekilo, o va štai dabar ėmė ir kilo.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiami valdantieji, tarp prioritetų neišgirdau, tačiau šį šildymo sezoną baigiasi dvejus metus galiojęs nulinis pridėtinės vertės mokestis, taikytas centriniam šildymui, todėl gyventojai vėl turės mokėti 9 % ir tai neišvengiamai padidins jų išlaidas. Pripažinkime, kad per ketverius šios kadencijos metus jums nepavyko padaryti ko nors naudingo Lietuvai, tai gal bent jau baigiantis kadencijai būtina būtų priimti tokį įstatymą? Ir atkreipsiu dėmesį, kad tai nėra išgyvenimo ar prabangos dalykas, kompensacijas tikrai ne visi gauna ir ne visiems jos priklauso. Beje, ne visi turi ir antrą būstą Graikijos salose. Ar manote, kad tai neaktualu ir jums nesuprantama?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, aš nežinau, kiek jūs būstų turite ir kokiose salose ar dar kur, man tai, tiesą sakant, yra visai neįdomu. Bet aš tikrai žinau, kad šildymo kainos nuo to sezono, kada šita lengvata buvo nustatyta dvejiems metams dėl didžiulio kainų šoko, tikrai yra pasikeitusios. Jūs galbūt kartais nueikite į VERT'o puslapį, pažiūrėkite, jie kiekvieną mėnesį skelbia šildymo kainas. Tikrai mes jau visiškai pajėgūs grįžti prie tos sistemos, kurią turėjome iki kainų šoko, kada kompensacijos buvo teikiamos tiems žmonėms, kuriems reikalinga papildoma parama, o visiems kitiems gyventojams buvo taikomas lengvatinis, aš dar kartą pabrėšiu, 9 % pridėtinės vertės mokestis. Beje, dėl šitos lengvatos irgi yra įvairių diskusijų, nes tokią lengvatą gaunate galbūt ir jūs, jeigu turite butą daugiabutyje, ir kiti žmonės, kurie gali šildymo sąskaitą apsimokėti, o valstybės biudžetas netenka dalies pajamų, kurias galėtų skirti socialinėms programoms. Bet ta išlyga, kuri buvo nustatyta dvejiems metams, baigėsi balandžio mėnesį ir, prognozuojant dabartines šilumos kainas, tikrai nėra jokio pagrindo sakyti, kad situacija yra ekstremali. Socialinės paramos sistema yra ir išplėsta, ir supaprastinta, nes indeksuoti visi dydžiai, nuo kurių priklauso socialinė parama, supaprastintas prašymų teikimas, pats procesas padarytas daug patogesnis žmonėms, kuriems reikia paramos, Lietuvos Respublikos biudžetas ir perskirstymas per BVP yra nedidelis, todėl mes negalime sau leisti prabangos dėl netaiklių paramos priemonių.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamoji premjerė taip gražiai pašnekėjo apie palikimą ateities kartoms. Tai mano klausimas būtų gerbiamai Seimo Pirmininkei. Ne vienas Seimo Pirmininkas, su kuriuo dirbau, ką nors stengėsi palikti. Pavyzdžiui, puoselėdamas Seimo infrastruktūrą, V. Muntianas perstatė šiuos II rūmus ir Seimo nariai pagaliau išvydo dienos šviesą. A. Paulauskas susigrąžino iš olandų įmonės, fiktyvios įmonės, gražų sklypą dėl Seimo plėtros, kur buvo planuojama perkelti Seimo viešbutį, galbūt ir pačius garažus, ir taip toliau. Tai, gerbiamoji Pirmininke, jūs tokią gražią šypsenėlę nutaisiusi ir susitarusi po kilimu su Vilniaus miesto meru tiesiog apiplėšėte Seimą. Prisipažinkite, ir tai bus vienintelis turbūt jūsų ryškiausias darbas ir palikimas, ir visam laikui užkirsta galimybė Seimo plėtrai, jo infrastruktūrai.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Kolega, aš ne kartą esu atsakiusi į jūsų visiškai nepagrįstus klausimus ir kaltinimus dėl šios Seimo aikštelės, kuri, mano asmeniniu vertinimu, jau atrodo kur kas gražiau, negu atrodė daugelį metų, dulkėdama šalia Seimo.

O į pirmąją jūsų klausimo dalį galiu atsakyti taip: aš nesergu nei kažkokia gigantomanija, nei noru palikti po savęs paminklų. Man atrodo, kad kiekvienas iš mūsų darome tą darbą, už kurį esame atsakingi. Manau, kad pabaigsiu šią kadenciją manydama, kad dėjau visas pastangas, kad atlikčiau tą darbą tinkamai. Dėkoju.

PIRMININKAS. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Norėčiau paklausti Seimo Pirmininkės. Gerbiamoji Pirmininke, jūs savo sveikinimo kalboje paminėjote labai svarbų žodį „konstruktyvumas“. Ir išties, žvelgiant į sesijos darbų programą ir į Seimo posėdžių grafiką, akivaizdu, suprantame, kad laiko posėdžiams neužteks ir visų klausimų, kuriuos planuojame, apsvarstyti tikrai nepavyks. Tačiau noriu paklausti: gal planuojate ilgesnius posėdžius, negu dabar numatyta ketvirtadienį iki 15 valandos? O galgi planuojate nenumatytus posėdžius, kad mes galėtume tikrai susidėlioti konstruktyviai savo būsimus darbus? Ačiū jums.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Aš manyčiau, kad dabartinės artimiausios kelios savaitės, kuomet tikrai didelė dalis Seimo narių derina savo tiesiogines pareigas čia, Seimo salėje, ir su kampanijos vykdymu, yra gana pagrįstos, nes mes svarstome tuos klausimus, kurie ateina iš komitetų ir pagal eilę tikrai gali patekti į darbotvarkę. Mes pernelyg neforsuojame ir nemėginame tiesiog dirbtiniu būdu užpildyti darbotvarkių. Dėl to, manau, turime gana platų sutarimą Seime. Mano galva, aš tuos prioritetus esu įvardijusi jau ne kartą, tai yra biudžeto projekto pateikimas, tai yra kai kurių ypač svarbių klausimų, pradėtų ar tų, kurie susiję su saugumu, užbaigimas, tarkime, ir sutarties ratifikavimas su Vokietija dėl brigados priėmimo, ir keli kiti klausimai, tai jie tikrai darbotvarkėje bus. Tačiau aš manyčiau, kad kur kas geriau būtų, kad mes turėtume mažesnį ratą klausimų, bet juos kokybiškai išspręstume, negu ilgintume darbotvarkes tuo metu, kai tikrai dalies kolegų mintys, matyt, yra nebūtinai šioje Seimo salėje. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas švietimo ministrei. 2022 metais kreipiausi su dalimi kolegų į Konstitucinį Teismą ir jo buvo aiškiai pasakyta, ką turėtume padaryti įstatyme ir kas buvo numatyta. Numatyta, kad visi kriterijai turi būti perkelti konkrečiai į įstatymą. Dalis kriterijų, kiekybinių, taip, atsirado įstatyme 2023 metų rudens sesijoje ir buvo sudaryta darbo grupė, kuri peržiūrės (taip buvo konstatuota, aiškinta ministerijos), kuri įvertins dar kokybinius rodiklius, kurie turi atsidurti įstatyme. Tačiau iki šios dienos (ir dabar matau, peržiūrėjau planą) nėra atsižvelgta ir laukiame, kada mes turėsime kokybinius, nes mes žinome, koks šiandien vėl yra ginčas tik dėl kiekybinių rodiklių, apie kokybinius kažkodėl mes nekalbame. Ačiū.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Laima, už klausimą. Yra sukurta darbo grupė dėl kokybinių rezultatų, ji, mano žiniomis, lyg ir yra į pabaigą, *finalizuojasi*. Aš manau, čia apskritai kalbant apie geros mokyklos idėją ir visą koncepciją, mes turbūt negalime remtis tik akademiniais pasiekimais, bet tai yra platesnis klausimas. Dabar viešojoje erdvėje girdime daug įvairios informacijos ir įvairių karštų diskusijų apie tai, ar mokyklas turime kažkaip išrikiuoti, suskirstyti rangais pagal vienokius ar kitokius kriterijus, o ketvirtadienį ministerijoje bus atvira diskusija su švietimo lauko ir kitais suinteresuotais asmenimis, su švietimo lauko veikėjais, kad mes apsispręstume galutinai arba bent jau eitume prie finalinio proceso, kad sutartume, kuria kryptimi einame. Tada atitinkamai būtų viešinami ir duomenys ta kryptimi, kad atspindėtume tuos kokybinius reikalavimus ir kaip… Kartu, matyt, turėsime pakoreguoti ir įstatymą. Tai yra klausimo procesas. Ačiū, kad sekate klausimą.

PIRMININKAS. Dėkoju Vyriausybės nariams ir Seimo Pirmininkei. Atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai. Vienas – už, vienas – prieš. E. Gentvilas pasisakys už darbų programos projektą.

E. GENTVILAS (*LSF*). Visų pirma džiaugiuosi įvairiapusėmis pastangomis papuošti šitą sesijos darbų programą savo projektais. Tikrai ne su visais sutiksime, kai prieisime prie tų projektų svarstymo. Atskirai norisi paminėti gerą širdį prieš rinkimus demonstruojančias frakcijas ir politi-

kus, kurie siūlo pašalpas visiems nuo gimimo iki pat laidojimo, pašalpas už šildymą, pašalpas už šaldymą. Kitaip sakant, jeigu priimtume visus tuos dalykus, tai mes tikrai ištaškytume valstybę.

Tikiuosi, kad svarstysime tuos klausimus, bet tikrai dalies jų nepriimsime. Manau, kad elgsimės atsakingai, nepaisydami to, kad už mėnesio rinkimai. Priimkime tuos dalykus kaip priešrinkiminius. Čia kalbu apie kolegų kai kuriuos kompensavimų vajus, pavyzdžiui, kompensuoti už savitarną. O kodėl bankai neturėtų man kompensuoti, kad aš pats savo kortelę papildau, nereikia eiti į banką. Bankas sutaupo pinigų, bet kažkodėl man nekompensuoja to, kad aš internetinėje bankininkystėje pervedu pinigus iš vienos savo kortelės į kitą. Tai viskas gerai, manau, bus smagi rudens sesija, daug linksmai pasišypsosime iš tų projektų, bet tikrai tikiuosi, kad ne visus priimsime.

Na ir svarbiausias dalykas: tikiuosi, kad svarstymo stadijoje mes nenueisime į tą populizmą – išbraukti iš sesijos darbų programos, neleisti įrašyti į sesijos darbų programą. Aš dabar jau pakritikavau kai kuriuos projektus, į kuriuos skeptiškai žiūriu, bet aš balsuosiu už tai, kad jie būtų įtraukti, svarstomi, o paskui atmesti. Tikiuosi, kad visi dėl visų projektų taip ir elgsimės. Ačiū.

PIRMININKAS. V. Ąžuolas užsirašė kalbėti prieš. Jo nėra.

Balsuosime, ar pritariame po pateikimo sesijos darbų programos projektui.

Balsavo 89: už – 62, prieš – 5, susilaikė 22. Projektui pritarta.

Pastebėsiu, kad pagal Seimo statutą darbų programos projektą svarsto visi komitetai papildomo komiteto režimu. Tai sėkmingo svarstymo! Lauksime dėl darbų programos gal ir pasiūlymų, papildymų. Svarstymo data numatoma už savaitės – rugsėjo 17 dieną. Tad šį trečiadienį reikėtų komitetams iš esmės planuoti tokį svarstymą.

11.11 val.

Pranešėjų apsaugos įstatymo Nr. XIII-804 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4088 (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės punktas – Pranešėjo apsaugos įstatymo 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4088. Pateikimas. Pranešėja – teisingumo ministrė E. Dobrowolska.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Dėkoju už galimybę pateikti projektą. Projektu siekiama pašalinti Europos Komisijos identifikuotus trūkumus dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl asmenų, pranešančių apie Europos Sąjungos teisės pažeidimus, nuostatų perkėlimo į nacionalinę teisę bei kartu įgyvendinti Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos darbo grupės dėl papirkimo sudarant tarptautinius verslo sandorius 2023 m. gruodžio 7 d. posėdyje patvirtintoje Lietuvos trečiojo etapo vertinimo ataskaitoje pateiktą rekomendaciją. Vadovaujantis būtent minėta direktyva turi būti užtikrintas draudimas daryti neigiamą poveikį juridiniams asmenims, kurie yra informaciją apie pažeidimą pateikusio asmens ar pranešėjo nuosavybė, kuriems šis asmuo dirba ar su kuriais yra kitaip susiję su darbu susijusiomis aplinkybėmis.

Taip pat ir EBPO ataskaitoje pateikta rekomendacija Lietuvai užtikrinti, kad nuo teisinių veiksmų būtų apsaugotos ir audito įmonės, su kuriomis su darbu susijusiomis aplinkybėmis susijęs auditorius pranešė apie užsienio pareigūnų papirkimą. Nors kai kurios Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo straipsnyje nurodytos neigiamo poveikio priemonės pagal savo pobūdį ir galėtų būti taikomos juridiniams asmenims, tačiau įstatyme nėra tiesioginio įtvirtinimo daryti neigiamą poveikį tokiems juridiniams asmenims.

Be to, direktyvos straipsnyje reglamentuojama, kad su konkretaus pranešimo, informacijos apie pažeidimą tvarkymu akivaizdžiai nesusiję asmens duomenys nėra renkami, o jeigu jie būtų atsitiktinai surinkti, ištrinami nedelsiant. Nacionaliniuose teisės aktuose nuostatų, įpareigojančių nerinkti su konkrečios informacijos apie pažeidimą ar pranešimo tvarkymu akivaizdžiai nesusijusių asmens duomenų, o jeigu tokie duomenys būtų surinkti, juos ištrinti, nėra, todėl išlikusi spraga dėl direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę. Atitinkamai draudimo daryti neigiamą poveikį užtikrinimo mechanizmas iš esmės nekistų, tačiau būtų praplėstas subjektų ratas, kuriems draudžiama daryti neigiamą poveikį, įtraukiant juridinius asmenis, kurie yra informaciją apie pažeidimą pateikusio asmens ar pranešėjo nuosavybė, kuriems šis asmuo dirba ar su kuriais yra kitaip susijęs

su darbu susijusiomis aplinkybėmis. Taip pat subjektams atsirastų įpareigojimas nerinkti akivaizdžiai su konkrečios informacijos apie pažeidimą ar pranešimo tvarkymu nesusijusių duomenų.

Įstatymo projektas yra suderintas su Kultūros ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Vidaus reikalų, Užsienio reikalų, Finansų ir kitomis ministerijomis, taip pat ir Generaline prokuratūra.

Mielai atsakyčiau į klausimus, jeigu tokių yra.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, taip, mes turime reaguoti į Europos Sąjungos, Europos Komisijos direktyvas, bet mūsų atveju dabar, kadangi yra draudžiama persekioti, prasiplečia tas ratas, bet visą laiką klausimas yra, kai draudžiama, tai kas kontroliuos ir kiek mes tam turime pajėgų. Vis dėlto yra papildomas įsipareigojimas mūsų teisėsaugai. Ar nemanote, nes čia tokie gana subtilūs tyrimai yra ir tas poveikis, suprantama, būna netiesioginis ir jis kitokio pobūdžio yra, tai kaip manote, ar užteks pajėgų kontroliuoti šitą procesą? Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Dėkoju už tikrai svarbius klausimus. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad projektas yra derintas ir su Generaline prokuratūra. Tai nėra apimties plėtimas, tai yra būtent subjekto įvertinimas platesnis, bet jis nėra apimtimi. Kai žiūrėtume pagal vienetus, kiek tokių tyrimų arba pranešimų yra, neturėtų sudaryti keblumų. Be abejo, projektas bus svarstomas komitete, kur, tikėtina, galėtų dalyvauti ir Generalinė prokuratūra ir pasisakyti dėl resursų.

PIRMININKAS. Klausia B. Matelis.

B. MATELIS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, aišku, gerai, kad mes įgyvendiname ir EBPO reikalavimus, Europos Komisijos teisės aktus pritaikome, bet ar jūs, rengdami to įstatymo pataisas, domėjotės VSD pranešėjo istorija ir ar domėjotės, kaip būtų galima pakeisti įstatymus, kad nenukentėtų patys pranešėjai? Nes VSD istorijoje, toje pranešėjo, aš dirbau toje laikinojoje komisijoje, iš tikrųjų turime labai aiškų pavyzdį, kai žmogus, apdovanotas valstybės apdovanojimais, garbingas žvalgybininkas, buvo nelabai mandagiai, bet *tipo* savo noru išprašytas iš darbo, jam buvo sudarytos tokios sąlygos, kad jis turėjo išeiti iš darbo. Manau, jis yra nukentėjęs žmogus. Štai Lietuva turi tokį pavyzdį, ką reiškia pranešti. Vadinasi, neteksi darbo ir savo statuso, ir taip toliau. Ar jūs nemanote, kad rengiant tuos įstatymus reikėjo kaip nors keisti šiek tiek plačiau?

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Dėkoju už klausimą. Įstatymo projektas yra parengtas būtent pagal tas rekomendacijas, kur turime griežtus terminus, kada privalome įgyvendinti, ypač kai yra identifikuotas Europos Komisijos pažeidimas, tai mes turime greitai reaguoti. Kalbėdama apie komisijos išvadas, kurios liečia tiesioginį Pranešėjų apsaugos įstatymo reglamentavimą, žinau, kad Seimo valdyba ir komitetai galėtų įsivertinti ir, esant poreikiui, esame kalbėję netgi su komisijos darbo… pirmininku, esant poreikiui, darbo grupėje tikrai dalyvautų tiek institucijos, kurios galėtų pasakyti *de facto*, kur įvyksta keblumai arba klausimai, bet ir dėl reglamentavimo iš Teisingumo ministerijos mes esame pasiryžę deleguoti žmones į darbo grupę, kad galima būtų išsamiai vertinti, nes esminis klausimas, kiek yra reglamentavimo, kiek yra taikymo klausimas konkrečiu atveju. Tikrai tai nėra šio įstatymo projekto klausimas. Jeigu būtų darbo grupė, esame aptarę su pirmininku, kad mielai deleguotume žmogų, kuris dirba su Pranešėjų įstatymu, kuris puikiausiai žino tiek perkėlimo direktyvos istoriją, tiek reglamentavimo.

PIRMININKAS. Taip, atsakėte į visus klausimus, bet galite luktelti turbūt tribūnoje, nes kitą klausimą pristatysite. Dabar motyvai. Nėra užsirašiusių dėl motyvų. Kadangi dar yra balsavimo intervalas, galime balsuoti, ar pritariame šiam projektui po pateikimo.

Balsavo 86: už – 76, prieš – 1, susilaikė 9. Po pateikimo pritarta.

V. Bakas. Dėl vedimo tvarkos ar replika po balsavimo?

V. BAKAS (*DFVL*). Ne, dėl protokolo – įskaitykite mano balsą už, nespėjau paspausti. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, įrašysime į protokolą. Dabar sutariame… L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Gerbiamas pirmininke, įskaitykite mano balsą už, tiesiog, nežinau, nenuspaudžiau.

PIRMININKAS. Gerai, įrašome į protokolą ir sutariame bendru sutarimu, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas pagrindinis ir svarstymo data – lapkričio 17 diena. Pritarta.

11.21 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ Nr. X-1526 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4094 (*pateikimas*)

Toliau teisingumo ministrė pristatys darbotvarkės 1-7 klausimą – įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4094. Prašau.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Dėkoju. Atsižvelgiant į praktikoje kylančius nesklandumus, teikiamo įstatymo projektu siekiama patikslinti Lietuvos Respublikos pareiškimą, padarytą pagal Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimą dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių ir Islandijos bei Norvegijos.

Poreikis keisti įstatymą kilo dėl tos pačios priežasties, dėl kurios praeitą savaitę teikėme analogišką įstatymo projektą dėl santykio su Jungtine Karalyste, tai yra įstatyme vykdančiąja teisminе institucija nurodytas tik Vilniaus apygardos teismas, tačiau vykdančiajai teisminei institucijai pagal susitarimą priskiriama ne tik sprendimo dėl arešto orderio priėmimo funkcija, bet ir kitos papildomos su arešto orderio vykdymu susijusios funkcijos, kurių dalį analogiškų instrumentų Europos arešto orderio vykdymo atveju pagal Baudžiamojo proceso kodeksą atlieka ne Vilniaus apygardos teismas, o Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra. Atitinkamai įstatymo projektu yra poreikis išplėsti vykdančiųjų teisminių institucijų sąrašą, įtraukiant paminėtas institucijas. Taip pat būtų sukurtos teisinės prielaidos sklandesniam teisminiam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose su Norvegijos Karalyste ir Islandija ir užtikrintas nacionalinės teisės sistemos nuoseklumas. Mielai atsakyčiau į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Klausti niekas neužsirašė. Balsavimo intervalas jau yra pasibaigęs. Dėl motyvų galėtų pasisakyti, bet niekas neužsirašė. Tuomet darome tuo klausimu pauzę iki balsavimo intervalo.

11.21 val.

Įstatymo „Dėl Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ratifikavimo“ Nr. I-1351 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4095, 1998 metų Jungtinių Tautų Konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta ratifikavimo įstatymo Nr. VIII-660 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4096, Įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą ratifikavimo“ Nr. IX-794 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4097, Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl neteisėtos prekybos jūra, įgyvendinančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta 17 straipsnį, ratifikavimo“ Nr. IX-1025 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4098, Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl nusikaltimų, padarytų tarptautiniu mastu saugomiems asmenims, įskaitant diplomatus, prevencijos ir baudimo už juos ratifikavimo“ Nr. IX-1084 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4099, Įstatymo „Dėl Tarptautinės konvencijos dėl kovos su terorizmo finansavimu ratifikavimo“ Nr. IX-1216 2 straipsnio pripažinimo neteksiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4100, Įstatymo „Dėl Protokolo dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo už vertimąsi ja, papildančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-1525 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4101, Įstatymo „Dėl Protokolo prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildančio Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-2020 3 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4102 (*pateikimas*)

Ir kitas ministrės teikiamas įstatymo „Dėl Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ratifikavimo“ 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4095. Pateikimas. Prašom.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Dėkoju. Gerbiami kolegos, jeigu leisite, pateiksiu kaip bloką, nes nuo 1-8 iki 1-15 klausimo visi šie projektai tarpusavyje yra susiję.

Teikiame aštuonių įstatymų projektus, kuriais siekiame pakeisti ratifikuotų tarptautinių sutarčių ratifikavimo įstatymus, kuriuose numatytos išimtys Tarptautinio Teisingumo Teismo jurisdikcijai. Išvardintos aštuonios mūsų konvencijos ir teisės aktų projektai. Keičiamuose ar pripažinti netekusiais galios siūlomuose tarptautinių sutarčių ratifikavimo įstatymų straipsniuose įtvirtintos išlygos Tarptautinio Teisingumo Teismo jurisdikcijos taikymui neatitinka dabartinės geopolitinės situacijos bei neobjektyviai riboja galimybes efektyviai reaguoti į naujas išorines grėsmes. Be to, 2012 m. rugsėjo 18 d. priimtu įstatymu „Dėl privalomosios Tarptautinio Teisingumo Teismo jurisdikcijos pripažinimo“ Lietuvos Respublika pripažino: be specialaus dėl to sutarimo Tarptautinio Teisingumo Teismo privaloma jurisdikcija sprendžiant visus teisinius ginčus su bet kuria kita valstybe, priėmusia tokį patį įsipareigojimą pagal Tarptautinio Teisingumo Teismo statuto 36 straipsnio 2 dalį. Taigi tarp minėto įstatymo ir naikinamų ar keičiamų tarptautinių sutarčių ratifikavimo įstatymų nuostatų egzistuoja normų kolizija. Esu tikra, kad šie pakeitimai prisidės prie teisingumo. Mielai atsakyčiau į klausimus.

PIRMININKAS. Klausti jūsų nori vienas – tai S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, jūs šiandien tokia darbinga, teikiate visą seriją pataisų, tačiau man intuityviai atrodo, kad kažką nutylite, kelia kai kurių abejonių, tokių dvejonių šita serija pristatomų įstatymų, tarsi kažkas nutylima. Kokios priežastys, kad tik šiandien su visa šita serija? Ar vienintelė priežastis, kad pasikeitusi geopolitinė situacija? Ko nebuvo padaryta? Man regis, kiek aš pasidomėjau, kad Lietuva sąmoningai kai ko nepriimdavo, kai kuo abejodavo. Ar nėra tokių dalykų, kad neliktų tų abejonių? Nes, man rodos, nepakanka parašyti – straipsnį pripažinti netekusiu galios. Ir kadangi čia yra apie literatūrą ir meną, tai ar su savo kolega ministru S. Kairiu derinote šituos dalykus? Truputį konkretumo dar, jeigu galite. Kokios priežastys, kad šiandien einate į tribūną? Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Gerbiamas kolega, labai geras klausimas. Tą padaryti Lietuva turėjo seniausiai, kai mes pripažinome Tarptautinio Teisingumo Teismo jurisdikciją. Tada turėjo būti kiekvienos ministerijos namų darbai ir higiena – peržiūrėti savo konvencijas, numatyti, ką mes ir įsipareigojome, pripažinti Tarptautinio Teismo jurisdikciją. Deja, tai nebuvo padaryta laiku, kad kiekviena konvencija būtų laiku pakeista.

Aktualizavus klausimą dėl tarptautinės atsakomybės, kai mes turime teisės klausimų – Rusijos, Baltarusijos, dėl karo nusikaltimų – peržiūrėjimą kaip namų darbą, visas mūsų turimas konvencijas, visus įsipareigojimus, tai mes padarome senus namų darbus. Dabar iš esmės vienas įstatymas kitam prieštarauja, nes laiku nebuvo sutvarkyta. Tai yra ta higiena, kuri, esu tikra, yra labai svarbi, ypač kai Lietuva per pastaruosius metus tapo labai aktyvi ir Tarptautiniame Teisingumo Teisme. Anksčiau mes buvome tik pasyvūs stebėtojai, o šiuo metu mes dalyvaujame byloje Ukrainos pusėje būtent prieš Rusiją tam, kad iš tikrųjų karo nusikaltimus (tiek dėl Genocido konvencijos) iš esmės būtų galima įvertinti pagal tarptautinę teisę. Esu tikra, tai yra laiku nepadaryta higiena, bet dabar mes galime susitvarkyti. Tikrai turinio prasme dėl meno kūrinių niekas nėra paslėpta, o su gerbiamu kultūros ministru ir kitomis šakinėmis ministerijomis, kurios susijusios su tomis konvencijomis, mes esame suderinę, be pastabų.

PIRMININKAS. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Tai vėlgi dėl šio projekto darome pauzę ir prašysiu ministrės teikti kitą projektą. (*Balsas salėje*) Absoliučiai visi? (*Balsas salėje*) Ačiū už patikslinimą. Tuomet dėl visų projektų nuo 1-9 iki 1-15 klausimo darome pauzę. Dabar aš pats turėčiau pateikti projektą, bet pirmininkaudamas to negaliu padaryti. Kol pasikeis posėdžio pirmininkas, aš prašysiu I. Haase pateikti 1-17 klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projektą Nr. XIVP-4103. Toliau posėdžiui pirmininkaus Ž. Pavilionis.

11.27 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 196 ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 196[1] straipsniu įstatymo Nr. XIV-2576 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4103 (*pateikimas*)

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teikiu įstatymo projektą. Naujo teisinio reglamentavimo šiuo projektu tikrai nesiekiama, tiesiog yra siekiama suderinti Seimo priimtų įstatymų nuostatų įsigaliojimą ir taikymą vienu metu. Seimas 2024 m. balandžio 25 d. priėmė įstatymų projektų paketą. Tai Lietuvos Respublikos privalomojo turto ir verslo vertinimo įstatymą ir lydimuosius įstatymus, tarp kurių buvo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 196 ir 589 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 196[1] straipsniu įstatymas Nr. XIV-2576. Priėmimo metu buvo pakoreguota įstatymo įsigaliojimo data: vietoj 2025 m. gegužės 1 d. nustatyta 2026 m. gegužės 1 d. Tai padaryta visame pakete, išskyrus minėtą įstatymą Nr. XIV-2576, jame liko pirminė įsigaliojimo data – 2025 m. gegužės 1 d. Atsižvelgiant į tai, kad nuostatos visame priimtų įstatymų pakete yra susijusios ir turėtų įsigalioti vienu metu, būtina koreguoti priimto įstatymo Nr. XIV-2576 įsigaliojimo datą, pakeisti jo 4 straipsnį.

PIRMININKAS (Ž. PAVILIONIS, *TS-LKDF*)**.** Klausti norinčių nėra. Dėl motyvų irgi nėra. Labai ačiū. Balsuosime per numatytą balsavimo langą.

11.28 val.

Seimo laikinųjų tyrimo komisijų įstatymo Nr. VIII-1102 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4051 (*pateikimas*)

Dabar tuomet 1-16 klausimas – Seimo laikinųjų tyrimo komisijų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4501. Pranešėjas – J. Razma. Prašau, Jurgi.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, pretekstą teikti šį įstatymo projektą lėmė tai, kad šis Laikinųjų tyrimo komisijų įstatymas gana seniai priimtas ir beveik nekeistas. Pagal jį dirbant kad ir paskutinei mūsų laikinajai tyrimo komisijai išryškėjo tam tikros spragos, neapibrėžtumai. Be to, yra ne vienas Konstitucinio Teismo pasisakymas dėl laikinųjų tyrimo komisijų darbo, jie įstatyme iki šiol nebuvo įgyvendinti. Todėl ir teikiu jums šį projektą, kuris neformaliai buvo derintas ir su teisėsaugos institucijomis, kriminalinę žvalgybą vykdančiomis institucijomis. Netvirtinu, kad absoliučiai viskas jiems čia patinka, bet bent jau kokių nors didelių priekaištų jie dabar neišsako dėl to, kaip ten tie jautrūs klausimai yra čia sureguliuoti. Įgyvendinant Konstitucinio Teismo sprendimą ir ten išdėstytas doktrininės nuostatas, susijusias su komisijų sudarymo pagrindais, čia, projekte, įrašoma, kad Seimas gali sudaryti laikinąją tyrimų komisiją įvertinęs, kad klausimas, dėl kurio siūloma sudaryti komisiją, yra ypatingos valstybinės svarbos, jis nebuvo ištirtas ir nėra kitos institucijos, kuri galėtų tą klausimą ištirti.

Taip pat projekte yra nustatomi kriterijai, kuriais vadovaudamasi Generalinė prokuratūra, Valstybės kontrolė, Valstybės saugumo departamentas ar ikiteisminio tyrimo įstaiga galėtų nesutikti, kad Seimo laikinoji tyrimų komisija… kad būtų galima susipažinti su tam tikra komisijai reikalinga informacija. Yra įstatyme parašoma, kad komisija, prašydama informacijos iš tų institucijų, turėtų išdėstyti aiškius motyvus, kodėl būtent tokia informacija yra reikalinga. Atsisakymas pateikti taip pat turi būti motyvuotas.

Taip pat įstatyme tiksliau aprašoma pareiga komisijai teikti ir gauti neatlygintinai valstybės informacinių sistemų ir registrų duomenis, kviesti į komisijos posėdžius asmenis ir valstybės pareigūnus. Yra pasakoma, kad gali asmuo į posėdį neatvykti, jeigu jis turi atstovą, kuris gali atsakyti į visus klausimus ir žino visą tą informaciją, kuri komisijai rūpi.

Taip pat įstatyme siūloma reglamentuoti ginčų sprendimo tvarką, kai nesuteikiama teisė susipažinti su informacija. Kalbama, aišku, apie kriminalinės žvalgybos duomenis ar valstybės paslaptį sudarančius duomenis. Čia, įstatyme, yra pasakyta, kad sprendžiama vadovaujantis Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymu, kuriame, kaip žinome, yra numatyta, kad Paslapčių apsaugos koordinavimo komisija daro esminius sprendimus tais klausimais. Tuo atveju, jeigu kiltų ginčas

dėl ikiteisminio tyrimo duomenų, yra siūloma nustatyti, kad sprendimas atsisakyti leisti komisijai susipažinti su ikiteisminio tyrimo duomenimis gali būti skundžiamas ikiteisminio tyrimo teisėjui pagal atitinkamas Baudžiamojo kodekso 181 straipsnyje nustatytas taisykles. Taip pat yra įrašyta pareiga komisijos nariui nusišalinti, jeigu komisijoje tiriamas klausimas yra susijęs su jo privačiais interesais.

Atskirai projekte yra reglamentuotas Respublikos Prezidento liudijimas. Manau, tai padaryta su derama pagarba Prezidento institucijai, numatant įvairius liudijimo būdus: ir nuotoliniu būdu, ir komisijai nuvykstant į Prezidento rezidenciją. Žinoma, išlieka ir tie patys būdai, kurie būdingi kitiems asmenims, pabrėžiant, kad liudijimas turi būti Prezidento sutikimu.

Yra ir daugiau smulkių patikslinimų, jų aš nevardinsiu. Manau, tikrai buvo įvertintos visos problemos, kurios iškilo dirbant paskutinei komisijai, tarp jų ir dėl komisijos išvadų tvirtinimo, nes dabar, kaip žinote, yra dvi galimybės: arba Seime tvirtinti visas komisijos išvadas, arba jų netvirtinti. Čia yra pasiūlomas platesnis spektras, kad būtų galima tvirtinti su išlygomis, kad būtų galima komisijai pratęsti darbą ir nurodyti, ką ji turi padaryti. Tai, na, tada čia Seimui atsiranda tikrai tokios lankstesnės galimybės būtent reaguoti į vienokį ar kitokį komisijos darbo rezultatą. Dėkui.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. Gerbiama A. Širinskienė. Prašau, gerbiama Agne!

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Tai vis dėlto, gerbiamas Jurgi, aš kaip suprantu, tas noras persekioti Prezidentą ir planuoti tyrimus dar kitai kadencijai, matyt, tęsiasi, nes kitaip sunku būtų paaiškinti tą jūsų siekį sudėti į laikinosios komisijos reguliavimą išimtinai Prezidento klausimus. Ne ministrams, tarkime, ne kažkam, bet atskiras normas kuriate Lietuvos Respublikos vadovui. Ar jūs nemanote, kad vis dėlto diskreditavus Prezidento tyrimą taip, kaip padarėte jūs, tiesiog reikėtų, na, kurį laiką atvėsti ir, matyt, jau nieko nebesiūlyti, leidžiant kitam Seimui pateikti pasiūlymus, nes *ant karštųjų* tas darbas atrodo tikrai labai neskaniai?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiama kolege, na, jūs skaitykite projektą. Aš kaip tik siūlau nustatyti privilegijas Prezidentui dėl jo liudijimų, nes jeigu neparašyčiau tų išlygų, tai išeitų, kad jam dėl liudijimų galioja tos pačios nuostatos kaip ir kitiems valstybės tarnautojams ar pareigūnams. Dabar aš aiškiai parašau, kad reikalingas jo sutikimas, aiškiai parašau, kad gali būti tokie variantai, kad komisija nuvyksta pas jį patį, o ne jis kviečiamas į komisijos posėdį. Nesuprantu, kur jūs čia matote išpuolį prieš Prezidentą? Kaip tik yra viskas padaryta, kad būtų kuo patogiau Respublikos Prezidentui, jeigu kada nors iškils toks poreikis liudyti. Mes nežiūrėkime atgal, žiūrėkime į priekį. Kas buvo praeityje, tai čia mano projektas nieko pakeisti negali.

PIRMININKAS. (*Garso įrašo negirdėti*)

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Kiek suprantu, posėdžio pirmininkas norėjo suteikti man žodį, neišgirdau to, bet kadangi mikrofonas įjungtas, ačiū. Gerbiamas Jurgi, turbūt skaitėte Teisės departamento pastabas, iš tikrųjų labai daug pastabų: ir principai išmėtyti po visą projektą eklektiškai, tai viename straipsnyje, tai kitame, užuot išdėsčius viename straipsnyje, ir yra tokių prieštaravimų Seimo statutui, nes ir Seimo statutas reguliuoja Seimo padalinių sudarymo tvarką, jų įgaliojimus, funkcijas, kompetenciją. Tai šitą irgi reikės. Tai arba jūs paliekate po pateikimo komitetams sutvarkyti dar… O iš tikrųjų, ko gero, reiks kurti netgi darbo grupę, aš sakyčiau, nes šitame projekte reikia daug pataisymų. Iš kitos pusės, aš matau, kad komisija bus bedantė, iš to, ką jūs pateikėte, kad ta komisija negalės atlikti iš esmės jokių tyrimų.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš taip nematau, kad komisija būtų bedantė. Na, tai jūs pasižiūrėkite į dabar galiojantį įstatymą, kokią aš svarbią komisijos teisę nuimu, vargu ar galėsite tą rasti. Teisės departamento pastabų yra nemažai, bet daugelis jų lengvai įgyvendinamos, jos yra techninio pobūdžio. Manau, Teisės ir teisėtvarkos komitetui čia nebūtų labai sudėtinga.

Sutinku su pastaba, kad būtų prasminga parengti ir nedideles Seimo statuto pataisas, bet nesutikčiau, kad Laikinųjų tyrimo komisijų įstatymo svarbios nuostatos būtų reglamentuojamos Seimo statute, nes Seimo statutas vis dėlto turi labiau reglamentuoti tuos dalykus, kurie yra tik mūsų Seimo vidinė virtuvė. Laikinosios tyrimo komisijos išeina į išorę, kviečia privačius asmenis, tai mes tokių dalykų Seimo statute tikrai negalime reglamentuoti. Ir, kaip žinome, Seimo statutas

turi tą išlygą, kad jį pasirašo ne Respublikos Prezidentas, o Seimo Pirmininkas. Tikrai manyčiau, kad svarbias laikinųjų tyrimo komisijų nuostatas turėtų aprobuoti Respublikos Prezidentas savo parašu. Taigi aš nemanau, kad čia daug ką reikėtų kelti į Seimo statutą.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Jūsų nori paklausti gerbiama R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Ačiū jums už atsakytus kolegoms pastebėjimus. Tačiau aš paklausiu truputėlį kitu kampu, manydama, kad Seimo narys neturi slėptis už Seimo nario mandato. Gerbiamas vicepirmininke, sakykite, kokia jūsų nuomonė dėl Seimo nario neliečiamybės panaikinimo apskritai? Tada mums nereiktų nei tokių, nei kitokių komisijų.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Laikinosios tyrimo komisijos čia nėra orientuotos tik į Seimo nario kokių nors didelių pažeidimų tyrimus. Gali būti ir tokių atvejų, žinoma. Seimo narys niekaip čia negalės slėptis už mandato, kai bus kviečiamas liudyti į komisiją, to tikrai nėra numatyta. Jam yra ir atsakomybė už melagingus liudijimus, visa kita. Čia galbūt nereikėtų painioti su ikiteisminiu tyrimu, kai jis pradedamas įtariant Seimo narį. Šitie momentai šiuo projektu nesprendžiami. Jūsų iškeltas klausimas dėl Seimo nario neliečiamybės yra aktualesnis būtent dėl ikiteisminio tyrimo dalykų. Čia yra reikalinga, aš manau, gili teisinė, konstitucinė diskusija, tai nėra toks paprastas klausimas. Su mano projektu aš čia nematyčiau tiesioginių sąsajų.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Jūsų dar norėtų paklausti gerbiamas K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, vertinant Teisės departamento, turbūt jūs susipažinęs, daugybę pastabų, ar nemanote, kad galbūt neišbaigtas šis jūsų projektas, kai kurios pastabos yra gana reikšmingos ir reikėtų galbūt neapkrauti Seimo kanceliarijos tokiu darbu, bet vis dėlto grįžti ir tą projektą patobulinti? Ačiū.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Žinoma, aš galėčiau projektą patobulinti, bet, kaip minėjau, nematau čia kokių nors komitetui sunkiai įveikiamų pastabų. Teisės ir teisėtvarkos komitetas turi kvalifikuotus patarėjus, ir gal geriau, kad projektas nebus šiaip ar taip vien mano rankose. Kaip tik komitete, aš manau, galės būti platesnės diskusijos.

O Teisės departamentui, kaip suprantu, labai nepatinka, kad aš įrašiau, jog jis turi įvertinti komisijos išvadas. Tai supykęs, kad gaus papildomo darbo, tikrai nepagailėjo man čia pastabų. Aš čia, žinoma, taip šiek tiek pajuokaudamas sakau, bet aš manau, kad naudingas dalykas bus, jeigu Teisės departamentas vis dėlto parašys pastabas dėl visos komisijos išvados, o ne dėl vieno sakinio nutarimo projekte – pritarti ar nepritarti išvadai. Tuo labiau kad teikiamu projektu, kaip žinote, yra siūloma, jog Seimas galėtų išvadoms pritarti su išlygomis, iš dalies. Todėl čia Teisės departamento pastabos galbūt irgi gali lemti, kad atskiriems laikinosios tyrimo komisijos išvadų punktams galėtų būti nepritariama Seime. Žodžiu, aš tikiuosi, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas neatsisakys imtis to projekto. Tikiuosi, kad ir jūs tam pritarsite.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Pagal numatytą laiką paskutinė klausia gerbiama L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas vicepirmininke, iš tikrųjų skaitant visas pastabas ir peržiūrėjus labai matosi susikirtimai, kaip ir kolega minėjo, kad Statutui prieštarauja kai kurie net ir straipsniai. Kas konkrečiai lėmė jums ir kokia iniciatyva, kad jūs teikėte tokią įstatymo pataisą? Iš viso visiškai nauja redakcija, matau, visiškai nauja redakcija. Dėl kokios priežasties? Koks buvo pagrindinis tokio įstatymo motyvas?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Tai aš minėjau tas priežastis, tai yra išryškėjusios galiojančio įstatymo spragos ir neapibrėžtumai, kai dirbo mūsų paskutinė laikinoji tyrimų komisija, ir pasižiūrėjau, kad yra ne vienas Konstitucinio Teismo nutarimas, kuris galiojančiame įstatyme nėra įgyvendintas. Kadangi man tenka šiokia tokia atsakomybė už Seimo struktūrų veiklos koordinavimą, tai ir yra toks, kaip sakyti, pareigos jausmas pamėginti šią sritį šiek tiek sutvarkyti. Manau, kad ne toks jau blogas tas projektas. O Teisės departamento pastabos, na, yra vertos dėmesio ir, kaip minėjau, bus galima registruoti nedidelę Seimo statuto pataisą, kuri Teisės departamento ryškinamas problemas išspręs.

PIRMININKAS. Labai ačiū pranešėjui. Klausimų laikas baigtas. Dabar dėl balsavimo motyvų nori pasakyti keli Seimo nariai. Už pasisako gerbiamas A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš suprantu gerbiamo J. Razmos ir visų konservatorių norą pratęsti pranešėjo komisijos darbą iš naujo, kad ir besibaigiant kadencijai, žinant, kad jau reikės atsisveikinti su valdančiąja dauguma, na, tiesiog įkąsti Prezidentui. Bet aš įžvelgiu ir gerų procesų – galbūt pavyktų atgaivinti ir darbą komisijos, kurią Konstitucinio Teismo pirmininkas su visa savo komanda, tai ponas D. Žalimas, numarino ir uždraudė Seime tirti Landsbergių šeimos verslą ir visus kitus procesus. Aš kalbu apie komisiją dėl politikų įtakos valstybės vykstantiems procesams, jos įmonėms ir visa kita. Tai tiesiog noriu pasidžiaugti. Sako, nėra to blogo, kad neišeitų į gera.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dabar prieš pasisako gerbiama A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Sako, kad raganų medžioklė pasibaigė Europoje sudeginus paskutinę raganą, tai buvo XIX amžiaus pradžioje. Kad ir kaip būtų apmaudu, bet, pasirodo, konservatoriams ta raganų medžioklė persikėlė ir į XXI amžių. Dabar matome labai puikų pavyzdį, kuomet stengiamasi kaip nors įkąsti Lietuvos Respublikos Prezidentui.

Jūsų tyrimo komisija nepasiekė jokio tikslo. Prezidentas antrą kadenciją pradėjo su 75 % žmonių pasitikėjimu, tai dabar jūs bandote keisti teisės aktus, kad, kaip Jurgis, gerbiamas J. Razma, dalino interviu, Prezidentas negalėtų atsisakyti liudyti. Bet yra elementari žmogaus teisė neliudyti prieš save ir žmogus gali tuo pasinaudoti.

Tai kodėl jūs išeidami dar bandote kandžiotis, bandote keisti kitai kadencijai teisės aktus ir toliau įsikandę vėlgi tą patį žmogų. Bandyti kažkaip ar apdergti, ar pažeminti iš tikrųjų labai nesolidu. Visiškai diskreditavote laikinąsias komisijas, padarėte taip, kad niekas netiki tyrimais ir visi mato ir matė, kad tie tyrimai yra visiškai politizuoti. Negana to, jūs dar išeidami bandote Seimui primesti įstatymo projektą, kuris vėlgi yra sukoncentruotas į tą patį Lietuvos Respublikos Prezidentą su keliais tiesiog kosmetiniais kitais pataisymais visai situacijai pridengti. Tai išties yra apmaudu ir labai tikiuosi, kad kolegos ten ant tos tokios meškerės, mestos konservatorių, eilinį kartą nepasimaus.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Motyvai išsakyti. Balsuosime numatytu laiku.

11.50 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207^2 straipsniu įstatymo Nr. XIV-2518 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4104 (*pateikimas*)

Dabar 1-17 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 207^2 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4104. Pranešėja yra gerbiama I. Haase. Prašau.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Šiuo įstatymo projektu naujo teisinio reglamentavimo nesiekiama. Kaip jau ir anksčiau esu minėjusi, tai yra tiesiog suderinamos Seimo priimtų įstatymų nuostatos. Seimas 2024 m. kovo 28 d. priėmė Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 207^2 straipsniu įstatymą, kuriame su kitais straipsniais buvo keičiamas ir 589 straipsnio 66 punktas, ir įstatymas įsigalios 2025 m. gegužės 1 d.

Vėlesniais Seimo priimtais įstatymais, tai yra Nr. XIV-2653, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio, priedo pakeitimo ir kodekso papildymo 188^5 straipsniu įstatymas Nr. XIV-2681, taip pat įstatymas Nr. XIV-2922, buvo keičiamas Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 66 punktas ir priimti pakeitimai įsigaliojo 2024 m. liepos 1 d., 2024 m. liepos 2 d., 2024 m. rugpjūčio 1 d.

Vėliau priimtų ir anksčiau įsigaliojusių įstatymų nuostatų nėra anksčiau priimto, bet dar neįsigaliojusio įstatymo redakcijoje. Siekiant suderinti priimtus įstatymus būtinos priimto, bet dar neįsigaliojusio Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 207^2 straipsnio įstatymu Nr. XIVP-2518 2 straipsnio pataisos. Jų nepriėmus, vienas iš nustatytų teisinių reguliavimų gali būti paneigtas kitu teisiniu reguliavimu ir taip sukurtos teisinės reguliavimo spragos.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Paklausti norinčių nėra. Dėl motyvų kalbėti nėra norinčių. Balsuosime, kai bus balsavimo langas.

11.52 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4105 (*pateikimas*)

Galbūt tada gal galėtumėte, gerbiama Irena, pristatyti dar vieną klausimą. Darbotvarkės 1-19 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 75 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4105. Prašau.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju. Kaip ir esu minėjusi prieš tai, kad šiuo įstatymo projektu naujo teisinio reglamentavimo nesiekiama. Vėlgi būtina suderinti Seimo priimtų įstatymų nuostatas. Šių metų liepos 11 dieną buvo priimti du įstatymai, tai įstatymas Nr. XIV-2904 ir įstatymas Nr. XIV-2916. Abiem įstatymais yra keičiamas Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 49 punktas, tačiau nustatoma skirtinga įsigaliojimo data, todėl ir norima suderinti Seimo priimtų įstatymų nuostatas.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Klausiančių nėra, kalbančių dėl motyvų taip pat nėra.

11.53 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4072(2) (*pateikimas*)

Gal mes, nes dar nepradėjome balsavimo lango, dar galėtume vieną rezervinį klausimą – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo dėl komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo projektą Nr. XIVP-4072? Pranešėjas – gerbiamas J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, neeilinėje Seimo sesijoje atlikome kai kurių komitetų sudėties pakeitimus, tai natūralu, kad paskui reikia priimti dabar teikiamą nutarimo projektą dėl komitetų narių pavaduotojų, nes formaliai pakeitimai yra neišvengiami. Čia keičiasi kai kurie pavaduotojai Ekonomikos komitete, Socialinių reikalų ir darbo komitete, Teisės ir teisėtvarkos komitete.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Klausiančių nėra, pasisakančių dėl motyvų taip pat nėra. Labai ačiū pranešėjui.

11.54 val.

Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4107 (*pateikimas*)

Kadangi balsavimo langas dar vis neprasidėjo, siūlytume svarstyti klausimą iš mūsų popietinės darbotvarkės – Žuvininkystės įstatymo 7 straipsnio pakeitimo projektą Nr. XIVP-4107. Pranešėjas bus K. Navickas, nes Kazio nėra. Prašau.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiamos Seimo narės, Seimo nariai. Įstatymo pakeitimas labai nesudėtingas. Jo esmė ta, kad pagal dabar galiojantį teisinį reguliavimą yra nurodyta, kad jeigu yra ribojama žuvininkystė Baltijos jūroje, kompensacijas gali mokėti tik valstybės įmonės. Bet situacija yra pasikeitusi, per tą laiką pasikeitė ir Valstybinio uosto teisinis statusas, tapo akcine bendrove. Uostas plečiasi, yra išimami iš žvejybos zonų du barai, ir natūralu, kad kompensacijos taip, kaip yra numatytos, turėtų būti sumokėtos. Įstatymo pakeitimas yra, kad vietoj „valstybės įmonės“ būtų „valstybės ir savivaldybių valdomos įmonės“, tai tokia įstatymo pakeitimo esmė. Ačiū. Jeigu bus klausimų, atsakysiu.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Jūsų norėtų paklausti gerbiamas K. Mažeika. Jo nėra salėje. Tada dėl balsavimo motyvų. Taip pat nėra norinčių. Balsuosime, kai bus balsavimo langas.

11.56 val.

Seimo narių pareiškimai

Kadangi laiko vis dar turime, tai galbūt galėtume išklausyti gerbiamų Seimo narių pareiškimų. Pirmas kalba gerbiamas A. Skardžius. Pareiškimai. Turime tiesiog laiko iki balsavimo. Prašau. (*Šurmulys salėje*) Mes turime dar 14 minučių.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai neužimsiu daug laiko, bet man kelia nerimą negerėjanti situacija Lietuvos energetikos sistemoje, tai yra skirstomajame tinkle.

Ką tik praūžęs uraganas, arba vidutinė audra, taip vertinant ekspertų, kalbant ekspertų žodžiais, padarė išties nemažai žalos vien dėl to, kad, kaip Valstybės kontrolė ne kartą konstatavo savo audituose, elektros tinklas nugyventas, neatstatomas laiku, atstatymas vėluoja, o pinigai, surinkti atstatymui, pavagiami. Paprasčiausiai reikia mokėti dividendus, ir iš karto iškraustomos vartotojų kišenės. Kada jau prokuratūra susidomi, pradeda tyrimus, tada pažadama tuos pinigus grąžinti, bet grąžinama iš padidėjusio tarifo. Tai yra toks įgyvendinamas dabar planas, na, kad tie pinigai, 160 mln., būtų grąžinti.

Bet pastarosiomis dienomis degė kelios transformatorinės, tai yra labai reikšminga elektros tinklo infrastruktūros dalis, tai yra transformatorinės. Keisčiausia, kad jokios ESO tinklo reakcijos nebuvo. Tiesa, vadovas į feisbuką parašė tiktai man žinutę, kad tai neva ne jų transformatorinės, nors visoje žiniasklaidoje buvo aiškiai pasakyta – ESO darbuotojų, nurodytas jų amžius ir taip toliau. Galų gale tai yra elektros tinklo dalis. Kaip tos transformatorinės atsirado nesuderinus su ESO?

Atsivertę dar kartą Valstybės kontrolės ataskaitą, kurią nagrinėjome komitete, matome, kad beveik 400 transformatorinių yra nugyventos, jeigu tiksliai, tai 392, kurios žemina vidutiniame ir žemos įtampos tinkluose nuo 110, 35 ir 10 kilovoltų. Tai yra seno tipo, Šiaulių ir Minsko tipo, kurių 22 %, iš jų penktadalis, yra seno alyvinio tipo jungtuvų ir 20 % galios transformatorių neturi įtampos reguliatorių arba jis yra rankinis.

Tai štai kas vyksta su tomis įtampomis: specialistų neturi, laiku nerenovuoja, pinigai, skirti renovacijai, keliauja kur? Keliauja akcininkams, privatiems akcininkams, kurių dividendai kiekvienais metais didinami 3 %. Toks yra šventas įsipareigojimas valstybės valdomiems tinklams. Tai valstybė nevaldo tų tinklų, uodega vizgina šunį.

Todėl atkreipiu dėmesį į nacionalinio saugumo klausimą, kad ne tik perdavimo tinklai, bet skirstymo tinklai ir jų infrastruktūra yra nudėvėta. Ir tai yra pats didžiausias energetinio nacionalinio saugumo klausimas, kurį turi svarstyti ir Vyriausybė, ir parlamentiniai komitetai. Ir atstatyti tą nusidėvėjusią infrastruktūrą, o ne tik melžti energetikos įmones, kurios užskolintos turbūt po 5 EBITDA'as penkerius metus į priekį tam, kad mokėtų dividendus.

Tai gali patikrinti premjerė ir mus čia informuoti, pranešti apie būklę, apie užskolinimą. Ir skolinamasi tam, kad mokėtų dividendus. Aš manau, teisė, tai yra slaptų akcininkų lūkesčiai gauti tuos dividendus… ir jiems nesvarbu – karas, maras. Kodėl Estijos vyriausybė valstybiniam energetikos tinklui „Eesti Energia" nurodė penkerius metus nemokėti jokių dividendų, viską investuoti ir kompensuoti nuostolius, kuriuos patyrė per energetinę krizę prasidėjus karui, būtent vartotojams, tiek verslui, tiek buitiniams vartotojams. O pas mus energetinis skurdas yra didžiausias, lobsta akcininkai, kurių valdančiųjų daugumoje – ne vienas. Tiesa, vieną iš Finansų ministerijos išmetė, ir tai visuomenei pradėjus spaudimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dabar norėtų pasisakyti gerbiamas V. Ąžuolas. Prašom. Nėra salėje. Tada galbūt yra D. Kepenis? Irgi nėra. Palaukite.

Techninė pertrauka, nes mes turime 7 minutes iki balsavimo lango. Skelbiu techninę pertrauką iki 12 val. 10 min., nes nėra kitų klausimų pranešėjų.

Pertrauka

PIRMININKAS. Gerbiamieji, grįžtame į mūsų rytinę sesiją. Dabar, balsuosime dėl visų jau pristatytų klausimų, daugybės teisinių klausimų.

12.10 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ Nr. X-1526 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4094 (*pateikimo tęsinys*)

Skelbiu pirmąjį balsavimą dėl įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4094. Balsuojame.

Už – 94, prieš nėra, susilaikė 1.

Pagrindinis komitetas – URK'as. Papildomas komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti spalio 1 dieną. Ar galime pritarti? Pritarta.

12.11 val.

Įstatymo „Dėl Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ratifikavimo“ Nr. I-1351 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4095, 1998 metų Jungtinių Tautų Konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta ratifikavimo įstatymo Nr. VIII-660 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4096, Įstatymo „Dėl Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą ratifikavimo“ Nr. IX-794 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4097, Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl neteisėtos prekybos jūra, įgyvendinančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta 17 straipsnį, ratifikavimo“ Nr. IX-1025 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4098, Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl nusikaltimų, padarytų tarptautiniu mastu saugomiems asmenims, įskaitant diplomatus, prevencijos ir baudimo už juos ratifikavimo“ Nr. IX-1084 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4099, Įstatymo „Dėl Tarptautinės konvencijos dėl kovos su terorizmo finansavimu ratifikavimo“ Nr. IX-1216 2 straipsnio pripažinimo neteksiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4100, Įstatymo „Dėl Protokolo dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo už vertimąsi ja, papildančio Jungtinių Tautų Organizacijos konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-1525 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4101, Įstatymo „Dėl Protokolo prieš neteisėtą šaunamųjų ginklų, jų dalių ir komponentų bei šaudmenų gamybą ir prekybą jais, papildančio Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, ratifikavimo“ Nr. IX-2020 3 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-4102 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau visas blokas klausimų, kuriuos pristatė ministrė E. Dobrowolska. Tai yra projektai Nr. XIVP-4095, Nr. XIVP-4096, Nr. XIVP-4097, Nr. XIVP-4098, Nr. XIVP-4099, Nr. XIVP-4100, Nr. XIVP-4101 ir Nr. XIVP-4102. Kadangi buvo pristatyti kaip paketas įgyvendinant įvairias tarptautinės teisės normas, ar galėtume tuomet balsuoti dėl visų kartu? Skelbiu balsavimą dėl tų projektų.

Už – 101, prieš nėra, susilaikė 6.

Dėl visų šių projektų pagrindinis bus Užsienio reikalų komitetas, o papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Visų jų svarstymo data bus spalio 1 diena. Ar galime pritarti? Niekas neprieštarauja. Labai ačiū.

12.12 val.

Seimo laikinųjų tyrimo komisijų įstatymo Nr. VIII-1102 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4051 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar gerbiamo Jurgio pristatytas klausimas – Seimo laikinųjų tyrimo komisijų įstatymo Nr. VIII-1102 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4051. Skelbiu balsavimą.

Už – 57, prieš – 28, susilaikė 24. Įstatymui po pateikimo pritarta.

Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną. Galime pritarti?

12.13 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 196 ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 196^1 straipsniu įstatymo Nr. XIV-2576 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4103 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-17 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 196 ir 589 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 196^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-4103. Skelbiu balsavimą.

Už – 103, prieš – 1, susilaikė 5.

Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymo data – spalio 15 diena. Galime pritarti? Niekas neprieštarauja, pritarta.

12.14 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207^2 straipsniu įstatymo Nr. XIV-2518 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4104 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-18 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 207^2 straipsniu įstatymo Nr. XIV-2518 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4104. Skelbiu balsavimą.

Už – 107, prieš nėra, susilaikė 4.

Pagrindinis komitetas – Teisės teisėtvarkos komitetas. Svarstymo data – spalio 15 diena. Niekas neprieštarauja? Pritarta.

12.15 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4105 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-19 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4105. Skelbiu balsavimą.

Už – 112, prieš – 2, susilaikė 1.

Pagrindinis komitetas – Teisės teisėtvarkos komitetas. Svarstymo data yra rugsėjo 24 diena. Nieks neprieštarauja? Priimtas.

12.16 val.

Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4107 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar dar vienas punktas iš popietinės darbotvarkės, tai yra 2-3 klausimas – Žuvininkystės įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4107. Skelbiu balsavimą.

Už – 96, prieš – 2, susilaikė 18.

Pagrindinis komitetas – Kaimo reikalų komitetas. Svarstymo data – lapkričio 7 diena. Niekas neprieštarauja? Priimta.

12.16 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. XIV-69 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4072(2) (*pateikimo tęsinys, svarstymas, priėmimas*)

Ir dar vieną rezervinį klausimą apsvarstėme. Po pateikimo galbūt galima būtų bendru sutarimu dėl Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo? Ačiū, pritarta.

Svarstymas. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų nėra. Galima pritarti bendru sutarimu.

Priėmimas. Dabar dėl straipsnių. 1 straipsnis. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Labai ačiū. 2 straipsnis. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Labai ačiū. Ir 3 straipsnis. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso nėra norinčių kalbėti. Galima pritarti bendru sutarimu. Balsuojame… Atsiprašau, skelbiu balsavimą.

Šio nutarimo priėmimas

Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

12.18 val.

Užsienio reikalų ministro Gabrieliaus Landsbergio atsakymai į Seimo narių klausimus (*pagal Seimo statuto 208 straipsnio 13 ir 14 dalis*)

Tai mes šiek tiek sutaupėme laiko ir galbūt galėtume?.. (*Balsai salėje*) Ministre, ar jūs galėtumėte pristatyti savo atsakymus dabar, anksčiau laiko, ir tada liktų tiktai klausimai? Prašau. Tai šiuo metu užsienio reikalų ministras G. Landsbergis atsakys į Seimo narių klausimus. Kaip žinome, pagal Statuto 208 straipsnį numatyta atsakymui ne daugiau kaip 20 minučių. Prašau.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tai pagal Statuto prievolę atsakau į pateiktus klausimus. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad preambulėje, klausimuose skambančios insinuacijos ir kaltinimai yra visiškai neteisingi, nepagrįsti ir nekorektiški bei demagogiškai manipuliatyvūs. Nepaisydamas to, ką paminėjau, gerbdamas Statutą, pateikiu savo atsakymus.

Kaip jau pateikiau paaiškinimus viešai, mano sutuoktinė vasaros rezidencijos pradėjo žvalgytis per pandemiją, 2020 metais, konkreti vieta akiratyje atsirado 2021 metais. Kiekvienas įsigijęs kokį nors nekilnojamąjį turtą, ypač ne savo valstybėje, supranta, kad nekilnojamasis turtas nėra įgyjamas akimirksniu, o procesas trunka ilgą laiką. Teisiškai privaloma informacija apie įgytą vasaros rezidenciją buvo pateikta bei viešai prieinama turto deklaracijoje iš karto įgijus turtą.

Keliamos interpretacijos, kad valdžia nesiruošia ginti valstybės ir bėgs iš šalies, neturi nieko bendro su realybe. Visų pirma būtent ši Vyriausybė turėjo atkaklumo stiprinti Lietuvos saugumą: pasiektas sprendimas dėl nuolatinio Vokietijos brigados dislokavimo Lietuvoje; valstybės gynybos finansavimas padidėjo nuo 1 mlrd. eurų iki 2,3 mlrd. eurų – dabar Lietuva krašto apsaugai skiria virš 3 % bendrojo vidaus produkto; pastatėme 550 kilometrų ilgio ir 4 metrų aukščio sieną su Baltarusija, kuri saugo nuo nelegalios migracijos; patvirtinome reformą, kuri augins šauktinių skaičių. Be to, mano du sūnūs – vienas yra pabaigęs savanoriškąją tarnybą, antrasis ją atlieka. Pirmasis jau yra rezervo karys, antrasis tokiu taps pabaigęs tarnybą. Jiedu būtų vienoje iš pirmųjų linijų, jeigu Lietuvai kiltų realus karinis pavojus. Jokia kita Vyriausybė Lietuvoje nėra tiek investavusi į šalies gynybą. Taip pat ir aš, kaip Vyriausybės narys, ginu Lietuvą tais instrumentais, kuriuos man suteikė rinkėjai. Tai ketinu daryti ir toliau, darys ir mano šeima.

Antra. Kaip ir minėjau anksčiau, mano šeima niekada neslėpė informacijos apie įgytą turtą. Teisiškai privaloma informacija apie įgytą rezidenciją buvo pateikta bei viešai prieinama turto deklaracijoje iš karto įsigijus turtą.

Trečia. Savo statusu nesinaudojau, nuolaidų negavau. Dar sykį noriu pabrėžti ir pažymėti, kad jūsų klausimuose skambančios insinuacijos yra nekorektiškos, nepagrįstos, neteisingos ir propagandiškai manipuliatyvios. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū ministrui. Pagal Statutą pirmumo teisę užduoti klausimus turi pasirašę reikalavimą asmenys, bet ir kalbėti pirmas užsirašė A. Skardžius. Prašau, gerbiamas Artūrai.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamas ministre, išties nereikėtų slėptis už sūnų plačių pečių, už žmonos sijono ar premjerės sijono, bėgant nuo atsakomybės, ir paaiškinti parlamentarams, atsakyti į žurnalistams rūpimus klausimus. Gerbiamas ministre, kodėl būtent tuo laiku, kai visa tauta rengėsi tai galimai invazijai (ačiū Dievui, kad Lietuvos neištiko toks likimas kaip Ukrainos), jūs tiesiog susiruošėte tepti slides ir pasislėpti savo bunkeryje? O žurnalistų tyrimai vis dėlto atskleidžia, kad šios jūsų nuostabios rezidencijos aplinkoje nekilnojamojo turto kainos yra kartais didesnės negu tas ne pilnas 1 mln. eurų, sumokėtas už tokią…

PIRMININKAS. Laikas!

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). …nuostabią rezidenciją.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Iš tikrųjų į klausimus, kuriuos jūs taip sumalėte į vieną krūvą, aš jau atsakiau. Tiktai man labai smagu, kaip jūs savo ir savo kolegų *rolės* ruošiantis tuomet artėjančiam karui stengiatės neprisiminti. Būtent tiek aš, tiek mano kolegos įspėjome apie artėjantį karą, kvietėme jam ruoštis, siūlėme įvesti sankcijas. Atsiverskite pranešimus spaudai. Beveik neabejoju, ir savo, savo kolegų, pavyzdžiui, pono G. Palucko, kurie visi tuomet kalbėjo apie tai, kad jokio karo nebus, pavojus neegzistuoja, ruoštis nereikia, su Rusija ir Baltarusija draugauti privalome… Neabejoju, kad jūs ir dabar tą patį mąstote. Tiesą sakant, pirmiausia, jeigu kalbame apie karą, pirmiausia aš galiu kalbėti iš tribūnos taip, kaip man atrodo esant reikalinga. Aš norėčiau sužinoti, ar jūsų požiūris nuo karo pradžios į Rusiją ir Baltarusiją, kurioms verbaliai atstovavote daugiau kartų turbūt negu bet kas iš šitos salės, pasikeitė, ar jūs dabar kitaip jau žiūrite į Rusiją, ar jūs pritariate sankcijų politikai, ar vis dėlto likote ištikimas savo pirminėms nuostatoms? Kai turėsite progą, keiskimės vietomis, atsakykite į tuos klausimus.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Kitas narys, kuris paklaus, yra gerbiamas A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiamas ministre, 2 min. 39 sek. – rekordas šioje salėje atsakinėjant į iš anksto suformuluotus klausimus. Deramų atsakymų taip ir negavome, o, atvirai tariant, mažai ir tikėjomės. Jeigu jie būtų galimi tokie, jūs turbūt būtumėte seniai paaiškinęs. Bet ką ten atsakinėti, kai faktai kalba patys už save. Šių metų pradžioje pasirodė informacija, kad į Lietuvą įžengia naujos Graikijos oro linijos, kurios startuoja reguliariais skrydžiais tarp Vilniaus ir Atėnų. Kaip žinome, jūsų šeima yra Graikijos Eginos saloje vilos savininkė, beje, oro uostas – 50 kilometrų nuo Atėnų. Prašau pasakyti, ar šie atsiradę tiesioginiai skrydžiai į Graikiją yra jūsų pastangų pasekmė? Kaip jums būtų patogiau keliauti ir kiek tai kainavo Lietuvai?

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Iš tikrųjų pirmą kartą girdžiu klausimą, į kurį iš tikrųjų norėčiau atsakyti, iš jūsų. Norėčiau prisiimti laurus ir dėl didėjančio turistų skaičiaus, ir dėl oro linijų skrydžių, bet turbūt nebūčiau teisingas ir nebūtų tikslu, jeigu aš tą padaryčiau būtent taip atsakydamas į klausimą. Jeigu jūs manote, jeigu jums taip atrodo, tai, tiesą sakant, tam tikra prasme pagiria mane ir mano darbą, bet, deja, jūsų teiginiai vis tiek yra, kaip ir įprastai jums atsitinka, šiek tiek atitrūkę nuo realybės.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dabar klausia gerbiama A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Man atrodo, mes jau girdėjome visą vasarą jūsų logorėją apie cirko ponius, žirafas, dabar dar išgirdome logorėją apie G. Palucką. Tikrai ne to susirinkome. Graikijoje yra nekilnojamojo turto mokestis, tai informuokite, kiek sumokėjote nekilnojamojo turto mokesčio įsigijęs tą savo sodybėlę – vilą?

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Tiek, kiek reikalauja įstatymai.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dabar noriu atsiprašyti gerbiamo Viliaus. (*Balsai salėje*) Čia ministro teisė.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Tiek, kiek reikalauja įstatymai.

PIRMININKAS. Gerai, dabar pagal eiliškumą V. Ąžuolas. Prašau. Nes jisai pasirašė kreipimąsi. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiamas ministre, turbūt ministras ir skaidrumas turėtų būti kartu. Praeitoje kadencijoje, kai turėjome parlamentinę tyrimo komisiją, Š. Stepukonis paliudijo, kad su jūsų šeimos verslu prasuko sandorį – sklypą už 1 eurą. Taip padėjo išvengti mokesčių valstybei, nes tai yra apsimestinis sandoris, neatitinkantis rinkos vertės. Ar jūs ir toliau vykdote tokius sandorius, kurie neatitinka rinkos vertės, ar jūs ir toliau tai darote, ar kažkas pasikeitė?

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Na, Seimo narys ir padorumas irgi šiek tiek turėtų būti susiję ir klausimais būtų gerai vis tiek kažkaip formuluoti nors ką nors su realybe susieto.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Toliau pagal eiliškumą yra užsirašiusi klausti gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, žinote, klausantis jūsų atsakymų, taip trupučiuką šypsena yra. Bet mano klausimas apie žmonos verslą – privačias mo-

kyklas. Gal galite pakomentuoti, nuo kada šitas verslas yra toks pelningas iš valstybės biudžeto, ar čia yra didelis tėvų indėlis, kai tokias pajamas ir tokį pelną turi ir jūs galite įsigyti vilą už vos ne milijoną eurų?

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Dėl verslo aplinkybių aš negaliu nieko komentuoti, nedalyvauju verslo reikaluose jokia forma. Mano supratimu, turtas, kuris yra deklaruotas, ir yra deklaruotos pajamos, pats kalba apie galimybes, kokios yra. Viskas.

PIRMININKAS. Paskutinė iš reikalavimą pasirašiusių Seimo narių paklaus R. Budbergytė ir tuomet grįšime prie mūsų įprasto sąrašo. Prašau, gerbiama Rasa.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Gerbiamas ministre, mes, tie, kurie uždavėme jums klausimus, esame įpareigoti Seimo statuto klausti tik ta tema, kuria klausimai yra užduoti. Aš tikėjausi iš jūsų pagarbos Seimui, kad ir jūs, kaip ministras, Seimo narys, atsakydamas į užduotus klausimus, kalbėsite tik apie tai, kas yra ta tema, tai yra jūsų ta vila, tas pirkinys, kodėl jūs galbūt vengėte atsakyti į tuos klausimus. Ir vis dėlto šiandien, stovėdamas tribūnoje, jūs taip pat pradėjote kalbėti apie kitus dalykus kaip tikras, kaip sakoma, komunikacijos specialistas, politinės strateginės komunikacijos specialistas, kalbėti ne apie dalyko esmę. Ir žinote, man taip atrodo, kad klausimas, kurį norėčiau jums užduoti: ar jūs vis dar jaučiate pagarbą šiam Seimui, ar nejaučiate? Ar jaučiate tik panieką, net ir būdamas šio Seimo dalimi? Ačiū.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Gerbiama kolege, dabar jūsų klausimas galėtų būti lygiai taip pat suformuluotas ir daliai žmonių, kurie uždavė man klausimus. Kiek iš jūsų, šiandien uždavusių klausimus, uždavė klausimus, kurie buvo suformuluoti raštu? Net jūs pati, tiesą sakant, nesuformulavote klausimo iš to, ką surašėte. Tai kaip tada reikėtų man atsakyti į klausimus, kai jūs, net bandydama formuluoti klausimą, neužduodate klausimo apie turinį?

Dabar apie turinį. Pagal Statutą klausimai turėtų būti užduodami ministrui. Ministras yra iškviečiamas į tribūną kalbėti apie savo darbą. Buvo klausimų, kurie buvo susiję su mano darbu. Aš atsakiau. Nesinaudojau, neprašiau, negavau. Daugiau neturiu ką pridurti. Vienintelis ponas A. Gedvilas, kuris suformulavo klausimą apie darbą: ar aš savo pastangomis galėjau atvesti oro linijas į Vilnių? Būčiau norėjęs, bet neturiu tokių pajėgumų. Tai čia yra klausimas, kuris yra susijęs su mano darbu.

Dabar visa kita, kas yra užduodama, yra politinio šou dalis. Ir apie kokius nors įgūdžius ar ten, kaip jūs sakėte, viešųjų ryšių… Gerbiama ponia, jūs organizuojate politinį šou, aš esu priverstas dalyvauti. Gerbiu Seimo statutą, ateinu čia, geriausiais būdais atsakau, kaip aš galiu. Jeigu man yra užduodamas klausimas, kuris man leidžia atsakyti taip, kaip aš manau, kad yra teisinga, aš jį pasirinksiu ir atsakysiu. Lygiai taip pat, neabejoju, darytumėte ir jūs, ir kai jūs suformuluojate šį klausimą.

Kai kurie klausimai yra įžeidūs. Ir jūs pasirašėte po kai kuriais klausimais, kurie yra tiesiogiai įžeidūs, įžeidžiantys mane ir mano artimiausius žmones. Tuos, kurie yra savo parašu ir priesaika pasakę, kad jie gins šią valstybę. Daugiau turbūt negu daugelis iš mūsų čia esančių, daugiau negu aš. Jie yra įžeidžiami šiame rašte. Jie nenusipelnė to, nes kiekvieną kartą, kiekvieną savaitgalį jie eina į treniruotes, eina į būrį, kuriam priklauso, atlikti tarnybą. Kalbu apie savo sūnus. Ir jie šiandien turi klausytis apie tai, kur jūsų parašas yra po insinuacijomis, kad jie neva negintų valstybės. Tai yra nepagarba. Tai yra nepagarba tiems žmonėms, kurie šiandien yra pasirinkę savo krauju ginti šią valstybę.

PIRMININKAS. Ačiū ministrui. (*Plojimai*) Kitas Seimo narys yra V. Semeška. Prašom, Viliau.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, ką pada rė G. Landsbergis? Ar jis įsigijo namą, neteisėtai pastatytą Lietuvos draustinyje? Ar jis įsigijo kažkokio turto kopose prie jūros? Ar įsigijo turto Baltarusijoje? Ar įsigijo turto Šiaurės Korėjoje? O jeigu jis būtų įsigiįęs sodybą, ne pačią brangiausią, dabar sodybos kainuoja 1 mln. ir daugiau? O jeigu būtų įsigiįęs butą Vilniaus centre už 1,5 mln. ir daugiau?

Juk tai yra rinkimų kampanija ir tai akivaizdu. Ministre, jūs tapote eiline rinkimų kampanijos auka. Blogai, kad auka tampa jūsų šeima, jūsų vaikai. Bet, kaip minėjo ponas A. Gedvilas, jūs, kaip ministras, tikrai esate žinomas visame pasaulyje ir…

PIRMININKAS. Laikas.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). …matyt, vien dėl to yra atvestos ir Graikijos oro linijos. Įsigykite turto ir Jungtinėse Amerikos Valstijose, greičiau turėsime…

PIRMININKAS. Laikas.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). …tiesioginius skrydžius. Ačiū.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Neturiu daug ko atsakyti. Turbūt nei jums, nei man nėra pirma rinkimų kampanija. Žinau, kokią emociją sukelia mano pavardė, atsidūrusi faktiškai prie bet kokios antraštės ar netgi ant taikinio, kurį pats ponas A. Skardžius irgi yra kartą atsinešęs ir su ponia A. Širinskiene tikrai turėjo didelę pramogą, parodė sušaudytą taikinį. Esu dalyvavęs įvairiose tokiose operacijose, sakykime, politinėse. Neišgąsdino praeitos, neišgąsdino ši. Išgyvenome ne tokius dalykus.

PIRMININKAS. Prašom. Jūsų norėtų paklausti D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Turbūt nedaugelis mūsų tautiečių prisimena vieną Seimo nutarimą, kuris kalbėjo apie tai, apie teroristinės organizacijos požymių turinčią vieną partiją. Buvo kalbama apie jūsų partiją, apie vadinamuosius konservatorius. Dabar mes klausomės jūsų pareiškimo. Jūs sakote: privalo būti suformuotas „sanitarinis kordonas“ nepraleisti radikalių jėgų į Vyriausybę. Yra ir kitokių radikalių jėgų, kurios turi tokių panašių požymių kaip šita partija. Gal galite jas įvardinti? Ačiū.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Ačiū už šitą klausimą. Tikrai vėlgi, siekdamas atliepti ponios R. Budbergytės iškeltą standartą, turėčiau, negalėčiau atsakyti netgi į jūsų klausimą, nes tai niekaip nesusiję su tuo, kas yra pateikta, bent jau man. Bet kadangi jūs klausiate apie radikalias partijas… Taip, Lietuva šiandieną susiduria su radikalių politinių jėgų stiprėjimu. Tą mes matėme labai aiškiai per Europos Parlamento rinkimus, matome tuos veikėjus čia šiandien salėje. Tie veikėjai yra antisemitiniai, dažnai antiukrainietiški, dažnai prorusiški. Jie ketina dabar būti išrinkti į naują Seimą, formuoti Vyriausybę ir kai kurios kairiosios partijos mano, kad viskas gerai.

Šiandien, aš manau, tokių partijų, kurios yra už valstybę, pareiga pasakyti, kad šitų partijų būsimose koalicijose nebus, vyriausybėse nebus. Toks yra uždavinys šiandien politinių jėgų. Aš dėl to kviečiu kolegas ir bičiulius socialdemokratus išdrįsti ir tą pasakyti labai aiškiai vieną kartą, kad mes su radikalais į koalicijas neisime, tokios politinės jėgos neformuos Vyriausybės. Ir toms politinėms idėjoms, kurioms kartais ir jūs atstovaujate, pone Kepeni, šitoje salėje nebus duota tribūna. Apie tai yra kalbama. Ačiū, kad paklausėte šitą klausimą.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Kitas norėtų paklausti Seimo narys gerbiamas S. Jovaiša. Prašau.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, pastaruoju metu tenka girdėti, kad tokie daikčiukai kaip dronai dažnai skraido virš privačių teritorijų ir, matyt, neleistinai nufilmuoja įvykius, gali užfiksuoti tam tikrus šeimyninius. Ukrainos kare tokius dronus vadina *baba jaga*, lietuviškai boba ragana. Tai kas sėdėjo ant šluotos, kokia boba ragana, kuri filmavo jūsų tą gyvenamą objektą ne Lietuvoje, ir kodėl jis nebuvo numuštas, jeigu sūnūs taip gerai ruošiasi Tėvynės gynybai?

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Ponia A. Širinskienė šiandien irgi istorijos pamokų prisiminimų pagauta prisiminė, kad lyg ir raganų yra jau Lietuvoje, o Vakarų Europoje yra išnykusios nuo XIX amžiaus, atrodo, tokią jinai datą minėjo. Tačiau akivaizdu, kad tai iš tikrųjų klaidinga nuostata. Mes matome jūsų minėtų dronų valdytojų ir čia, ir Seime. Matome, deja, ir žiniasklaidoje. Ir akivaizdu, kad niekas nesiūlo susidoroti, bet identifikuoti ir tada, kai reikia, izoliuoti, manau, yra teisinga taktika.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia gerbiamas M. Maldeikis.

M. MALDEIKIS (*TS-LKDF*). Laba diena. Ministre, norėjau tokį platesnį klausimą visame šitame kontekste. Kai vyko visa šita istorija, tuo metu buvo diskusija dėl Komisijos nario paskyrimo iš Lietuvos, ir visame šitame kontekste būtent tai, kas vyko, jums neprimena tipiško V. Tomkaus ir G. Vainausko stiliaus tokios komunikacijos ir veikimo būdo Lietuvoje? Tai, ką matėme ankstesniais laikais, kad visa tai sugrįžo dabar, ir tai, ką mes matėme, buvo tokia priemonė politiškai susidoroti su tais, su kuriais tu negali susidoroti diskusijoje ar tiesiog negali, neturi galimybės pažiūrėti jam į akis ir pasakyti, kad jis stipresnis už tave.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Buvo laikai, turbūt dar iki įsitraukiant į politiką, kuomet dienraščiai, tokie kaip save vadinę gal dienraščiais „Lietuvos rytas“ ar „Respublika“, kuriems vadovavo ir kai kurie Prezidento patarėjai, iš tikrųjų buvo tie, kurie nuspręsdavo ir politikų likimus, apibrėždavo politinį lauką ir sakydavo, kad laikraščiu gali tiek politiko, tiek musės, vadinasi, karjerą užbaigti.

Tie laikai baigėsi, vienareikšmiškai, metodai liko, faktas, aš manau, kad tie metodai yra tikrai atėję ir iš žiniasklaidos, ir kartais gali žmogų iš žiniasklaidos išimti, bet tos žiniasklaidos iš to žmogaus išimti negali. Tie žmonės yra pasklidę visur, metodai išlieka, bet, deja, galia yra visai kita. Technologinė revoliucija, socialinių tinklų įsigalėjimas, šiaip nuomonių demokratizacija vis dėlto lėmė, kad viena nuomonė dažnai nebėra tas dalykas, kuris suformuotų visą politinį lauką. Nebesame ten.

Čia yra pagrindinė žinia, kurią aš, atsakydamas į kitą klausimą, bandžiau pasakyti. Taip, tai nėra pirmas kartas, kai taip yra daroma, bet, deja, efektas to yra visai kitoks, negu būdavo anksčiau. Tikiuosi, kad tą žmonės, organizuojantys arba stovintys už to, irgi taip pat supranta.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Pagal Statutą numatytas klausimų ir atsakymų laikas baigėsi. Dabar, kaip žadėta, Seimo narių pareiškimai. (*Balsas salėje*)

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Tegul per šoninį dar paklausia.

PIRMININKAS. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas G. Landsbergis turbūt perspjovė savo senelį, kuris į tautą žiūrėjo kaip į šunaują. Aš matau, kad G. Landsbergis, į politiką ateidamas 2014 metais, į tautą žiūrėjo per pistoleto vamzdį ir matė Lietuvą kaip taikinį. Tai pažiūrėkite, kokia buvo 2014 metų G. Landsbergio reklama. Apmaudu, kad Landsbergių klanui buvo įkalta paskutinė vinis. Čia turbūt ne jis, G. Landsbergis, spręs, ką tauta pasirinks, ir nereikėtų jam susitapatinti su tauta. Tiesiog gražiai susirinkti savo žaislus, pasiimti savo smėlio dėžės žaidimų partnerius ir susivynioti savo meškeres. To jam ir linkiu. Tokiu… (*Balsai salėje*) Teko dar matyti. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Labai ačiū už nuomonę.

Dabar gerbiamas V. Semeška norėtų sureaguoti? (*Balsai salėje*) Prašau tvarkos salėje.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke, tiesiog temperatūrai sumažinti. Šiandien galime pasveikinti Vilniaus Pavilnio progimnazijos moksleivius, aštuntokus, kurie netrukus bus devintokai. Atėjo į Seimą. Visi pasveikinkime. Sveiki atvykę! Labai ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Labai ačiū. Ir gerbiamas E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ir dar labiau temperatūrai sumažinti ar net atšaldyti. Gerbiamas Žygimantai, atrodo, tai pirmas posėdis, kuriam jūs pirmininkaujate, ir visai neblogai. Sveikinu, sveikinu! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Labai jums ačiū. Dabar pareiškimai. Kolegoms tik norėjau pasakyti, kad per pertrauką komitetai išsirinks mūsų naujuosius pirmininkus tiek Užsienio reikalų komiteto, tiek Ekonomikos, o 14 valandą bus posėdis ir, tikėtina, iškart prasidės balsavimas. Tik noriu įspėti.

12.43 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar pareiškimai. Prašau.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Vėlgi noriu kalbėti apie Lietuvos sveikatą. Šiandien girdėjote finansų ministrės atsakymus. Ji pareiškė, kad atpiginti daržoves iki 5 %, kaip kad yra Lenkijoje arba Latvijoje, mes negalime, matai, biudžetas praras 105 mln. eurų. Latviai nepraranda, lenkai nepraranda, lietuviai praras.

Aš dabar jau tikrai 100 % (anksčiau, manau, kad 99 %) esu įsitikinęs, kad Lietuvoje veikia tam tikras susivienijimas, kurį anksčiau įvardindavau kaip *vyrparprefaralkonikonarkopresmedmafija*. Dabar iššifruoju: vyriausybinis, parlamentinis, prezidentinis, medicininis, farmacinis, nikotino, alkoholio, narkotikų, spaudos ir maisto susivienijimas, kuris daro viską, kad lietuviai kuo daugiau ir ilgiau sirgtų.

Tai, ką mes šiandien matėme, Vyriausybė delsė 163 dienas, nepateikė savo išvados dėl to Seimo įstatymo, kurį mes turėjome svarstyti jau birželio mėnesį. Kovo 28 dieną mes jį buvome priėmę po pateikimo, balandžio 30 dieną turėjome gauti Vyriausybės išvadą. Jos nebuvo, iki šiol dar nėra. Birželio mėnesį turėjome svarstyti ir jau dabar galėjome jį priimti. Deja, bijau, kad jis ir šioje kadencijoje bus nepriimtas.

Vadinasi, mūsų lietuviai ir toliau bus pasmerkti pirmauti Europoje širdies ir kraujagyslių susirgimų srityje, nes šie susirgimai, kaip jums yra žinoma, yra tiesiogiai susiję su mūsų maisto vartojimu. Dar plius galiu čia kitas ligas pridėti. Mūsų valdantieji viską padarė, kad tas sergamumas toliau sėkmingai augtų ir mes neapleistume lyderių Europoje… Mes jau keturis su puse karto viršijame šiomis ligomis sergančiųjų Europos vidurkį.

Aš dabar noriu paraginti mūsų kolegas. Aš jau raginau prieš metus, kviečiau. Kiekvienoje frakcijoje yra bent po vieną žmogų, suprantantį šitą reikalą, kuo skiriasi gydomoji medicina nuo sveikatos tausojimo ir stiprinimo. Mes šiandien visus pinigus tvarkyti esame atidavę gydomosios medicinos atstovams. Jie sėkmingai kaip sumanydami tuos pinigus leidžia. Kuo daugiau jų gauna, tuo didesni nuostoliai valstybei yra daromi. Pažiūrėkime, ką padarė mūsų valdantieji Klaipėdos ligoninėje. Dabar yra skolingi biudžetui 17 mln. Aš noriu paraginti jau dabar, nelaukdamas rinkimų, nelaukdamas naujos kadencijos, kiekvienoje frakcijoje yra tai suprantančių žmonių, griežtai susivienyti, pateikti tokį tarppartinį susitarimą: jeigu mes laikysime vienoje kišenėje visą finansavimą, skirtą gydomajai medicinai ir sveikatai tausoti, vadinasi, vaikų sveikatai, vaikų sportui, kūno kultūrai, mitybos klausimams, ekologijai, tol mes toliau sėkmingai pirmausime Europoje.

Aš dabar tik noriu priminti. Jeigu mes šiandien neinvestavome 1 euro į sveikatos tausojimą ir stiprinimą, mums rytoj bus reikalingi 34 eurai gydymui. Jeigu šiandien neinvestavome 1 mln. eurų, rytoj mes ieškosime 34 mln. Toks yra santykis, jį pateikė Pasaulio bankas. Mes iki šiol viską darome priešingai, kad toliau sėkmingai sirgtume. Aš noriu priminti vieną mūsų susirinkimą prieš aštuonerius metus. Daugumos partijų atstovai susirinko į Pervalką. Mes surašėme Pervalkos deklaraciją, ką mes, partijos, turime padaryti Seime, kad Lietuva taptų sveikiausia Europos šalimi. Tokia, kokią numatė Vydūnas ir mūsų Lietuvos šviesuoliai K. Dineika, S. Šalkauskis, A. Maceina, V. Sezemanas, tokie mūsų išminčiai kaip vyskupas M. Valančius, O. Varapickaitė. Štai jie visi apie tai kalbėjo, jie teikė kelius. Mes viską padarėme, kad tais keliais neitume. Todėl kviečiu dabar tuos, kurie mane girdite, tiek Seimo politikus, tiek tuos žmones, kurie klausosi, nedelsdami turime kurti tarppartinį nepolitinį susivienijimą, kuris neleistų jau po rinkimų elgtis taip, kaip dabar, kad viskas būtų vienoje kišenėje ir toliau Lietuva nenumaldomai pirmautų Europoje ir pasaulyje ne tik pagal savižudžius ir girtuoklius, bet ir pagal mirštamumą nuo širdies ir kraujagyslių ligų. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Labai ačiū D. Kepeniui. Ar gerbiamas V. Ąžuolas norėtų kalbėti? Jūs buvote užsirašęs. Prašau, Valiau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Viena iš švietimo diskusijų yra prievartinis įtraukusis ugdymas. Kaip sakant, visi tampa ekspertais, visi viską žino, bet nežino tos medalio pusės, kuri iš tikrųjų yra. Viena iš merių pasisakė, kokia bus tvarka, kaip ji darys. Nesilaikys to prievartinio įtraukiojo ugdymo, darys tai, kas geriausia vaikams.

Ką daro kitos savivaldybės? Kitos savivaldybės daro tą patį. Jos viešai nesako, bet daro tai, ko reikia vaikams. Kas iš tikrųjų atsitiko nuo šios rugsėjo 1-osios? Anksčiau Švietimo įstatymas sakė labai aiškiai: mokykla, kuri neturi sąlygų specialiųjų poreikių vaikų ugdymui, mokymui ir tobulėjimui, gali tokių vaikų nepriimti. Tada tas vaikas buvo nukreipiamas į kitą mokyklą, kuri turi visas sąlygas. Labai paprastas pavyzdys. Jeigu ateina vaikas, turintis judėjimo negalią, o mokykla neturi lifto, keltuvo, durų plotis, sanitariniai mazgai neatitinka reikalavimų, elementariai jis negali judėti po mokyklą. Ta mokykla jį nukreipdavo mokytis kitur.

Ką dabar padarė ministerija, kai jau buvo priimtas tas įstatymo pakeitimas, kad mokyklos privalo priimti, netgi neturėdamos sąlygų? Neturėdamos sąlygų… (*Balsai salėje*) Nemeluoju. Švietimo įstatyme yra parašyta aiškiai, kad privalo priimti. Tada ministrė visur viešai sako: per ket-

verius metus įtraukiajam ugdymui mes skyrėme 600 mln., neva skyrėme. Tai dabar žiūrėkite, Akmenės rajone… (*Balsas salėje*) Per „Žinias“ pasakyta, per „Žinias“ pasakyta iš jūsų gauta informacija, 600 mln. Akmenės rajono pavyzdys. (*Balsas salėje*) Akmenės rajono pavyzdys. Akmenės rajone nėra nė vienos mokyklos, kuri atitiktų įtraukiojo ugdymo sąlygas. Yra vienintelė specialioji mokykla, kuri jau gyvuoja apie 40 metų. Ten specialiųjų poreikių vaikai su dideliais trūkumais yra mokami ir gauna visas sąlygas. Tada norėjo viena mokykla iš ministerijos gauti europinių pinigų, kad padarytų liftus, keltuvus, duris, viską sutvarkytų. Ką pasiūlė ministerija? 1 mln. Projekto vertė – 3 mln. vienai mokyklai! Tai savivaldybė, neturėdama papildomų 2 mln., atsisakė šio projekto. Vadinasi, savivaldybėje nebus nė vienos mokyklos, išskyrus specialiąją mokyklą, kuri galėtų priimti, pavyzdžiui, vaiką su judėjimo negalia. Ir tada pasakykite, ministre, kodėl jūs padarėte išimtį privačioms mokykloms? Privačioms mokykloms nereikia vykdyti?.. (*Balsai salėje*) Kaip nėra, yra išimtis, jos gali nepriimti. Tai dabar gerai, ministre, tada jums paprastas klausimas: kaip mokyklai priimti vaiką su judėjimo negalia – su judėjimo negalia! – jeigu nėra keltuvo, lifto, durų, sanitarinių mazgų ir visų priemonių? Nėra, neskirta pinigų. Kaip reikia ugdyti tuos vaikus?

Ir tada paprastas klausimas, pavyzdys. Aš bendrauju, mūsų rajone yra „Lietuvos vaikai“, jie prašo, pavyzdžiui, kad savivaldybė duotų autobusą, kad jie nuvežtų vaikus į mažą kaimo mokyklą, kur tie vaikai jaustųsi gerai. Meras taip ir padarė: davė autobusą, nuvežė. Jūsų sprendimu mažas mokyklas reikia naikinti, nes kai yra iki 200 vaikų, lėšų nei atnaujinimui negausi, niekam negausi, tos mokyklos yra už borto. Ką daro didelės mokyklos? Toks vaikas, papuolęs į didelę klasę, neturi nei padėjėjų, nei kitų specialistų, kad gautų paslaugą. Tai tą vaiką nukreipė į mažas kaimo mokyklas. Ką jūs padarėte? Jeigu klasėje nėra aštuonių vaikų, finansavimo negausi. Jeigu dvi klasės tokioje mokykloje, tai neleidžiama savivaldybei net prisidėti prie tos klasės, bet toje pačioje privačioje mokykloje maža klasė finansuojama. Tai jūs vėl žlugdote tą galimybę tiems vaikams papulti į tą mažą klasę ir ten gauti visas paslaugas. Kodėl jūs taip elgiatės? Tyčia elgiatės, kad tas verslas būtų geresnis? Tai nustokime tyčiotis iš tų vaikų, kuriems reikia gauti paslaugas, visas reikalingas paslaugas, o ne tas apsimestines, ką mes turime. Aš galiu pateikti pavyzdį: mokykla, 600 vaikų, švietimo pagalbos specialistų turėtų būti mažiausiai aštuoni pagal reikalavimus. Yra finansuojami keturi penki etatai. Netgi tų dabar specialiųjų poreikių vaikų yra apie 15. Iš valstybės, taip, tai jūs turite užtikrinti specialiųjų poreikių finansavimą. Ne, jūs turite užtikrinti, jeigu norite daryti prievartinį įtraukųjį ugdymą. Tai jūs neužtikrinate netgi to, nėra specialistų, kiek reikia, ir jūs sakote, kad tuos vaikus reikia būtinai priimti. Tai ką jūs darote, kodėl jūs kenkiate tiems patiems vaikams? Vaikas bus įmestas į didžiulę klasę ir negaus reikiamos švietimo pagalbos, negaus reikiamų paslaugų, nes jūsų toks tikslas? Iš pradžių duokite, visoms mokykloms padarykite, kad jos atitiktų įtraukųjį ugdymą, gautų visas sąlygas, ir tada padarykite…

PIRMININKAS. Laikas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). …prievartinį įtraukųjį ugdymą.

PIRMININKAS. Laikas. Labai ačiū. Dabar norėtų reaguoti gerbiama ministrė. Prašom.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Neturiu vilties, kad mano atsakymą ponas V. Ąžuolas prisegs prie savo ką tik išsakyto pasisakymo, bet aš noriu pasakyti, kad jisai didele dalimi sakė netiesą. Pirma, maišė skaičius – apie 600 mln. ir 100 mln. Niekada nebuvo kalbama, nežinau, iš kur jūs tokius skaičius traukiate, aš visą laiką sakydavau, kad nuo 2019 metų 100 mln. padaugėjo skiriamos lėšos įtraukiajam ugdymui, dabar 2024 metams yra apie 164 mln. skiriama.

Dabar kitas dalykas. Įtraukusis ugdymas yra savivaldybės funkcija, valstybė ir taip prisideda dideliu kiekiu pinigų. Dažnu atveju savivaldybės nebūtinai prisideda, negaliu pasakyti dabar dėl Akmenės, galėsime padiskutuoti, bet irgi reikia suprasti, kad tai nėra vien valstybės atsakomybė, juoba kad pagal mūsų įstatymus įtraukusis ugdymas yra savivaldybei deleguota funkcija. Valstybė to nepaiso ir prisideda gana ženkliai.

Dabar dėl mokyklų pritaikymo. Aš tikiuosi, kad ir jūs pats pavasario sesijoje balsavote už tą įstatymą, kuris ir įtvirtino tą išimtį. Jeigu mokykla… Taip, tai, ką jūs sakote, yra teisinga, jeigu mokykla nėra pritaikyta ir visos rajono mokyklos, jų infrastruktūra turbūt negali būti pritaikyta

vaikams su judėjimo negalia, su fizine negalia. Taip, tai nėra kažkokio aklo dalyko, tai tada savivaldybė gali pasiūlyti kitokį būdą, kaip užtikrinti ugdymo procesą tokiam vaikui. Tai jūs neklaidinkite ir nesakykite, kad šitos išimties nėra, nes mes įstatyme ją įtvirtinome. Dar buvo čia įvairios kritikos iš kitų Seimo narių, kad mes atsitraukėme nuo įtraukiojo, tai aš manau, kad ir jūs pats balsavote už tą įstatymą. Jeigu nėra galimybės užtikrinti tinkamą įtraukųjį ugdymą, savivaldybė turi pasiūlyti kitokį sprendimą.

Dabar dėl pritaikymo infrastruktūros. Turėsiu pasitikslinti, ar Akmenės rajone yra bent viena „Tūkstantmečio mokykla“, bet jos irgi… Prašau? (*Balsai salėje*) Ne, ne, bet „Tūkstantmečio mokyklų“ idėja buvo resursus sutelkti į tas mokyklas, kurios galėtų užtikrinti visą spektrą dalykų: nuo laboratorijų, nuo fizinio pritaikymo iki kitų dalykų, kad nebūtų tokių situacijų, kaip jūs dabar sakote, kad jūsų rajone nėra nė vienos mokyklos, kuri turėtų pandusą. Tai labai linkiu tikrai neklaidinti ir bendrai kažkaip susitelkus padėti visiems Lietuvos piliečiams ir vaikams.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Manau, pietų proga dar galėsite pabendrauti tomis… Ir gerbiama Seimo narė V. Targamadzė. Prašau.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Visų pirma kai kurios privačios mokyklos iš tiesų priima vaikus, kurie turi negalią, SEKO vaikų, kiek žinau, nelabai, bet jos turi galimybę testuoti ir nepamirškime, kad tai yra mokama, gauna tiktai klasės krepšelį. Tai čia yra labai, na, rimtas signalas, kad reikia viską iki galo sutvarkyti, subalansuoti sistemą. Taip, yra bendruomeninės mokyklos, taip pat privačios, kurios iš tikrųjų netgi kompensuoja tai, ko nepadaro mūsų neprivataus sektoriaus mokyklos, bet reikia sukoordinuoti iš viso pagalbą vaikui ir mokytojams bei švietimo pagalbos specialistams. Labai fragmentuotai yra veikiama ir tos lėšos didelės, kad ir 164 mln., yra iššvaistomos, kai nėra koordinacijos. Tai tikrai nereikėtų čia dabar kaltinti vieniems kitų, bet reikėtų susitelkti, nes šiandien vaikai yra jau mokykloje ir jiems reikia pagalbos, mokytojams ir švietimo specialistams pagalbos.

Dėl „Tūkstantmečio mokyklų“, neklaidinkite jūs abu, atsiprašau. Yra keturios kryptys ir viena iš jų yra įtraukusis ugdymas, kur iš tikrųjų galima ir infrastruktūrai – įsirengti liftams ir keltuvams. Ačiū.

PIRMININKAS. Pareiškimų šiaip laikas baigtas. Aš labai norėčiau gal apsiriboti paskutiniu pareiškimu, nes jūs jau tikrai darėte pareiškimą. Tai paskutiniai du pasisakymai ir turime baigti posėdį. Prašau.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Labai trumpai reaguoju į V. Targamadzės pasakymą. Absoliučiai pritariu ir manau, kad mes viena kitai neprieštaraujame ir dėl „Tūkstantmečio mokyklų“ prigimties, kad tai yra įvairios kryptys ir pati mokykla, pati savivaldybė nusprendžia, ko jai labiausiai reikia. Bet dėl privačių – įstatymas galioja tiek privačioms, tiek valstybinėms mokykloms vienodai. Kai kurios ikimokyklinės, pavyzdžiui, privačios įstaigos būtent ir *tvėrėsi*, susikūrė dėl to, kad jų vaikai jautėsi nesaugiai ar nepakankamai gerai valstybinėse mokyklose. Kai kuriose tokiose ugdymo įstaigose, privačiose ugdymo įstaigose, koncentracija, sakykime, įtraukiojo ugdymo yra net didesnė negu valstybinėse. Bet mes galėsime… Privaloma, įstatymas visiems vienodas.

PIRMININKAS. Aš siūlau pietų metu tikrai aptarti tas problemas. Paskutinis Dainius. Prašau. Dėl vedimo tvarkos.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Noriu pasveikinti gerbiamą Ž. Pavilionį šiandien su debiutu pirmininko poste. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Labai ačiū.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Linkiu ir toliau būti tokiam pat demokratiškam, koks buvote šiandien.

PIRMININKAS. Labai ačiū jums.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Jeigu norite pasiekti aukštąjį savo pareigų pilotažą, tai aš jūsų vietoje va jūsų partijos pirmininkui šiandien būčiau pasakęs tokį vieną lotynų posakį, kad geriausia gynyba ne visuomet yra puolimas – kartais reikia klausytis, ko žmonės klausia, ir nebūtinai pulti juos atgal. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū ir skanių pietų visiems. 14 valandą balsavimas. Labai ačiū. Skelbiu rytinio posėdžio pabaigą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 409
STENOGRAMA

2024 m. rugsėjo 10 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKAS (V. MITALAS, *LF***).** Gerbiamieji kolegos, sveiki sugrįžę po pertraukos. Pradedame rugsėjo 10 dienos vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Gerbiami kolegos, turiu jus nuliūdinti, klausimų likusių nėra daug, todėl balsuosime, kaip ir ryte sakė pirmininkas, po kiekvieno klausimo. Jeigu jums taip tiktų, tai manau, kad likusius keletą klausimų gana greitai įveiktume ir pabaigtume vakarinį Seimo posėdį.

14.01 val.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 2, 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4089, Žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 32, 41, 45, 49, 50, 51 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4090, Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4091, Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4092, Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4093 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-1.1 klausimas – Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo projekto pateikimas ir lydimieji. Kviečiu K. Starkevičių į tribūną pristatyti šį projektą ir lydimuosius.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Kadangi pirmininkas taip ryžtingai mus visus nuteikė, kad reikia operatyviai pateikti ir operatyviai priimti, o čia šitas pirmasis yra daugiau techninis klausimas, aš tiesiog pristatysiu gal kaip paketą, nes yra susiję. Yra trys įstatymai: Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo projektas Nr. XIVP-4089, Žemės įstatymo projektas Nr. XIVP-4090, Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4091 ir Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo projektas Nr. XIVP-4093. Šis įstatymų projektų paketas parengtas siekiant sudaryti teisines prielaidas pertvarkyti valstybinę įmonę Žemės ūkio duomenų centrą į akcinę bendrovę, taip pat sureguliuoti finansinius išteklius už parduodamą žemės ūkio paskirties žemę skiriant jų dalį (čia pagal dabartinę tvarką) melioracijos inžinerinių statinių būklei gerinti ir taip toliau.

Šiam įstatymo projektui yra pritarusi Vyriausybė. Seime jisai yra įregistruotas rugsėjo 2 dieną. Kaip žinote, mes jau ne vieną įmonę esame pertvarkę į akcines bendroves, tai ir „Lietuvos kelius“ į „Via Lietuvą“, ir matome teigiamus rezultatus, ir tą patį Jūrų uostą. Čia dabar su šiuo centru mes tą patį darome. Čia kai kurie pakeitimai susiję su tuo, kad dalis funkcijų dabar, kaip žinote, Aplinkos ministerijai yra perduota, tai šis įstatymas taip pat tai sureguliuos.

Aš galiu tiek trumpai. Jeigu turėsite klausimų, tai prašom pateikti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar dėl viso šito projektų paketo yra norinčių paklausti. Pirmasis klausia V. Ąžuolas. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiamas ministre, norėjau paklausti dėl Duomenų centro pertvarkymo į akcinę bendrovę. Turbūt yra ir rizikų šioje situacijoje. Kaip galvojate, ar neiškils problemų, nes vis tiek valstybinė institucija ir įstaiga yra labiau apsaugota įstatymais negu akcinė bendrovė? Kitaip sakant, ar neatsitiks tokių bėdų, kad ateis nekompetentingų valdybos narių, kaip pavyzdys, ir gali nelabai gerai ta įstaiga veikti? Ar saugiklių bus dėl to? Ačiū.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Aš, gerbiamas Ąžuolai, tikrai tikiu, kad saugiklių pakaks, ir pasistengsime, kad būtų kompetentingi žmonės. Čia jūsų labai teisingas pastebėjimas. Tačiau visos

tos struktūros pakeitimas ir dabar, kiek aš susipažinau, vadovas jau dirba beveik metus ir matau jo kompetenciją, kad jisai tikrai sugebės tai, ką mes suformuluosime, įgyvendinti.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ministre, noriu paklausti. Jūs turbūt prašysite skubos tvarkos dėl šio projekto, kad jis būtų įgyvendintas, nes tas jūsų pasakymas dėl to, kad čia reikia greitai spręsti, vis dėlto norėtųsi, kad turbūt tų darbų ir koks nors rezultatas būtų, jeigu lyg ir yra numatytas ir vadovas, ir viskas, nes bet kuriuo atveju tas įsigaliojimas ir plius Teisės departamentas pastabų neturi, tai čia galbūt pagalvokite apie tai.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Aš galvoju, jeigu mes matysime ir pagrindinis komitetas turbūt bus jūsų, tai tikrai galima galvoti ir apie skubos tvarką, nes tikrai visi, mano manymu, šiandieną matome tikrai tomis pačiomis akimis, jūsų komitetas bus įžvalgus irgi, jei dar kokių pakeitimų ir bus. Paskui dar galėsiu kada komitete ir dėl žemės, kuri įsiterpusi. Na, čia ne visai susiję, nes dabar dalis čia minima, kas perduodama Aplinkos ministerijai.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, mano klausimas labai konkretus ir paprastas. Prašom pasakyti, pertvarkant įmonę, jūs aiškinamajame rašte komentuojate, kad bus galima vykdyti komercinę veiklą. Kokia galimybė ir kaip užsidirbti papildomų lėšų, aš suprantu. Tai kokia komercinė veikla būtų planuojama ateityje šio centro?

Kitas klausimas. Aiškinamajame rašte jūs aiškinate, kad, įkūrus kai kurias *dukterines* įmones, atsakomybė tenka *dukterinėms* įmonėms, bet bankroto atveju visada pagrindinė įmonė atsako. Tai toks mano pastebėjimas. Kokią komercinę veiklą planuoja vykdyti centras?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Kaip ir akcinės bendrovės. Atsivers galimybės, kas jam bus ir numatyta įstatyme, aš galvoju, paslaugų teikimo, bet tų paslaugų, kurių iš tikrųjų tikslas, kad tų, kurių galima nereikalauti iš žmonių, kad gautų centralizuotai iš Registrų centro, kad kartais nebūtų to žmonių siuntinėjimo. Bet kai kurias paslaugas jie galbūt galės teikti ar dėl pačios žemės planų gal sudarymo ir panašiai. Atvirai pasakius, aš dar taip giliai nesu įsigilinęs, bet komitete bus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Norkienė.

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, sakykite, perduodate ir kitas funkcijas? Aš čia. O melioracijai mes ir anksčiau lėšų galėjome skirti – 10 % nuo parduotos žemės. Ar bus dabar jau kuriamas kažkoks atskiras melioracijos lėšų fondas ir ar ūkininkai turės ten skirti lėšų?

Ir kita. Savivaldybės dabar iki šiol vykdo traktorių, savaeigių ir kitų žemės ūkio mašinų, priekabų registrą ir tų visų lėšų dalis pareina į savivaldos biudžetą. Sakykite, kaip bus dabar, kai taps akcine bendrove? Ačiū.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Pagrindiniai principai turbūt išliks tie patys, ypač mašinų registro. Aš negalvoju, kad mes imsimės šią kadenciją keisti ir perduoti, kaip daug kartų čia buvo, kokiems nors centrams. Tai čia tikrai nebūtų palaikymo, bent šiame parlamente. Nežinau, kaip kitame bus.

O dėl pačios, kaip jūs minėjote, melioracijos, tai dabar yra numatyta, kad ten už parduotą žemę 10 % būtų skiriama melioracijai. Mes galvojame apie melioracijos fondą, tačiau, kiek dabar aš esu įsigilinęs, tarp pačių žemdirbių nėra to bendro sutarimo. Aš ieškau to sutarimo. Jeigu jį rasime, tada tas fondas įsikurs, bet jeigu nerasime, tai ieškosime kompromiso.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausiančių nematau. Ačiū jums už pristatymą. Dabar dėl motyvų prieš kalbės V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Ačiū už suteiktą žodį. Pranešėjas neįtikino, kad ši sistema bus geresnė, nes mes jau žinome, kas vyksta su „Igničiu“, su Kelių direkcija, su kitomis organizacijomis, kurios *prichvatizuojamos* galimai. Tos pasekmės… Aš manau, kad kitą kadenciją vėl reiks atversti atgal viską, nes ši sistema nepasiteisins ir čia yra pasipinigavimas, atitinkamų grupių paruošimas, atsitraukimas į abejotiną dėl tautos… tautai verslą. Todėl negalima pritarti visų tapimui UAB'ais. Čia reikėtų išsiaiškinti, aišku, kieno čia užsakymas, kad visur eina ir galimai vėl, kaip sakant, organizuojamos tokios, susiorganizuoja mafiozinės struktūros, kur vėl visi mokės ir akcijas pirks užsieniečiai, kaip „Igničio“, kur paskui kalbės, kad nekalti, niekas nežinojo, kažką apgavo.

Todėl, gerbiami kolegos, nepasiduokime apgaulei ir balsuokime prieš.

PIRMININKAS. Taip, kolegos, kviečiu balsuoti, ar pritariame šiam projektų paketui po pateikimo.

Balsavo 90: už – 55, prieš – 6, susilaikė 29. Po pateikimo yra pritarta. Kaip pagrindinis dėl viso šio paketo yra siūlomas Kaimo reikalų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną, taip pat visus projektus.

Matau, V. Pranckietis nori per centrinį. Prašom.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Vienas įstatymo projektas prieš pietus buvo pateiktas iš popietinės darbotvarkės, tai yra Žuvininkystės įstatymo projektas Nr. XIVP-4107, ir mes dėl jo esame pagrindinis komitetas, tačiau tai yra susiję su kompensacijomis, todėl yra būtina Vyriausybės išvada. Prašysiu įrašyti į protokolą Vyriausybės išvadą.

PIRMININKAS. Supratau. Žiūrėkite, kolegos, tik patikslinu, Žuvininkystės įstatymas yra ne šio projektų paketo dalis, tai dėl jūsų prašymo, ar prašyti Vyriausybės išvados, kviečiu apsispręsti Seimą. Gerai? Atsiprašau, dar sustabdykime balsavimą. Dar K. Starkevičius. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Tikrai noriu suteikti informaciją, kad šis įstatymas yra irgi suderintas Vyriausybės lygiu, žvejai jo laukia, nes Jūrų uostas kompensuos padarytus nuostolius žvejams. Ir čia, nes įmonė anksčiau buvo valstybinė, dabar ji tapo akcinė…

PIRMININKAS. Bet mes nekalbame apie žuvininkystę, dabar apie darbotvarkės 2-3 klausimą, apie projektą Nr. XIVP-4107 mes nekalbame, tai jau ryte apsvarstytas klausimas. Kalbame apie darbotvarkės 2-1.1 klausimą, projektų paketą. Viktorai, ne dėl jo prašote Vyriausybės išvados?

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Žiūrėkite, aš priėjau ir kalbu tuo metu, kai yra kalbama ne apie įstatymą, tiesiog man suteikė žodį ir aš priminiau, kad įstatymas buvo pateiktas ryte, turėjo būti pateiktas po pietų. Tuo metu niekas nepaprašė, Teisės departamentas rekomendavo Vyriausybės išvadą, todėl ir prašau, kad ta Vyriausybės išvada dėl to įstatymo projekto būtų, dėl Žuvininkystės įstatymo būtų pateikta, ir norėčiau, kad nekratytumėte, gerbiamas ministre, galvos galvodamas apie tai, kad tai turės įgyvendinti kita Vyriausybė.

PIRMININKAS. Aš teisingai jus suprantu, kad dėl darbotvarkės 2-1.1 klausimo nieko papildomai neprašote, Viktorai Pranckieti? Nieko neprašote, teisingai. Tai galime patvirtinti bendru sutarimu dėl darbotvarkės 2-1.1 klausimo, kad pagrindinis Kaimo reikalų komitetas ir svarstymas lapkričio 7 dieną. Galime tai padaryti? Galime padaryti.

14.13 val.

Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4107 (*pateikimo tęsinys*)

Ir liko išsiaiškinti dėl Žuvininkystės įstatymo ryte. Tuoj. Gerai? Tai prašau. K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tai antrinu pirmininkui, kad klausimas buvo perkeltas į rytinę darbotvarkę, kai tuo metu galbūt mūsų nebuvo ir negalėjome pasakyti pozicijos. Ir visgi priimtas įstatymas dėl iš principo žvejybos draudimo ir dabar lyg ir yra draudimas žvejoti, bet mes kompensuojame dar už tai, ko net nėra. Tai čia tikrai Vyriausybės išvada, manau, reikalinga. Ir tai, ką komiteto pirmininkas pasakė, turbūt yra akivaizdu. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Tai dabar kalbės K. Navickas ir paskui aš teiksiu balsuoti dėl šito siūlymo. Prašom.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Man atrodo, čia yra svarbu neklaidinti vieniems kitų. Šitas įstatymas, pakeitimo apimtis, kuri yra pateikta dėl Žuvininkystės įstatymo, yra susijusi tik su viena nuostata, kad išplečiamas kompensacijų mokėtojų sąrašas juridiškai, vietoje valstybės įmonių yra valstybės valdomos įmonės, visa jo esmė. Kompensacijų nustatymo, draudimo, kiti dalykai jau yra nustatyti iki šiol ir dėl to jokių papildomų prievolių dėl kompensavimo neatsiranda. Esmė yra tik *juridikos* sutvarkymas ir tiek. Tai dėl to aš taip pat prašau nesiūlyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 2-3 klausimo, kuris buvo pateiktas, dėl Vyriausybės išvados prašymo, projektas Nr. XIVP-4107. Kviečiu balsuoti. Po to bus replikos.

Balsavo 87: už – 44, prieš – 13, susilaikė 30. Vyriausybės išvados Seimas paprašė.

14.16 val.

Konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 38[1] straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3975 (*pateikimas*)

Gerbiamieji kolegos, dabar mes einame prie Konkurencijos įstatymo. Į tribūną kviečiu K. Starkevičių. Darbotvarkės 2-2 klausimas – Konkurencijos įstatymo 38[1] straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3975. Pateikimo stadija. Prašau.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Taip, dar kartą aš noriu tiesiog pateikti tokias esmines šio įstatymo nuostatas, kas čia keičiama. Keičiamos Konkurencijos įstatymo nuostatos dėl išmokų pranešėjams apskaičiavimo ir išmokėjimo.

Siūloma nustatyti, kad išmokos galėtų būti mokamos platesniam ratui asmenų, pateikusių įrodymus, kad kartelinis susitarimas yra. Bus sudarytos geresnės galimybės surinkti įrodymus ir nustatyti kartelinius susitarimus. Išmokų dydis priklausytų nuo pateiktų įrodymų pridėtinės vertės, pažeidimo įrodymų, nuo pažeidimo pavojingumo, žalingumo vartotojui bei kitų reikšmingų aplinkybių.

Siūlomi pakeitimai atitinka ir kitų institucijų pranešėjų atlyginimo programas. Tokia pat praktika taikoma Jungtinės Karalystės konkurencijos priežiūros institucijose ir kitose mūsų institucijose, kurios šią priemonę taiko. Tai čia mes iš tikrųjų jas suvienodinsime.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, gal galite įvardinti tas kitas reikšmingas aplinkybes, kur yra 1 straipsnio 2 dalyje, ten papildymas, yra visiškas pakeitimas. Ir nenustatomas joks minimumas. Tai kaip įsivaizduojate, kokio dydžio išmoką tas pranešėjas galėtų gauti? Dabar buvo nustatytas minimumas ir maksimumas ir tos reikšmingos aplinkybės. Ačiū.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Dabar bus, kad vienkartinės piniginės išmokos dydį nustato Konkurencijos taryba, vadovaudamasi protingumo, proporcingumo principais ir įvertinusi šias aplinkybes – įrodymų pridėtinę vertę, įtariamo pažeidimo pavojingumą ir trukmę, įtaką vartotojams, asmens bendradarbiavimą su Konkurencijos taryba, jo patiriamą rizikos lygį, kitas reikšmingas aplinkybes. Konkurencijos taryba turi teisę skirti ne didesnę kaip 100 tūkst. eurų vienkartinę piniginę išmoką. Čia kaip tik yra nustatomas tas dydis, lubos, ne didesnė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausiančių nebuvo. Dabar dėl motyvų. Ačiū pranešėjui. Už kalbės K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Norėtųsi tikėti, kad šitas įstatymo projektas padės šiek tiek suvaldyti tą konkurencinę aplinką, nes tikrai labai keista ir ypač turbūt žemdirbiams, kurie visai neseniai pardavė savo derlių, tai yra grūdus. Ir tarp elevatorių taip atsitinka, kad grūdų kaina yra tokia pati. Galbūt tai galima sieti su biržos kaina, bet grūdų valymo įkainis, grūdų džiovinimo įkainis, visi kiti įkainiai, kurie priklauso nuo elevatoriaus, na, taip atsitinka, kad jie yra visiškai vienodi konkuruojančiuose elevatoriuose. Tai tik vienas pavyzdys.

Lygiai taip pat galima kalbėti ir apie pieno supirkimo kainas tarp supirkėjų, kad vis dėlto yra tas centas ar pusė cento arba faktiškai identiška kaina. Dėl to turbūt mažai kam kyla abejonių, kad vis dėlto yra tam tikri susitarimai. Ir nežinau, kaip šiuo atveju tas žmogus galės gauti kokią nors išmoką, kompensaciją ar ką. Turbūt komitete bus įdomu padiskutuoti įtraukiant ir Konkurencijos tarybą, vis dėlto tuos pavyzdžius išgvildenti su ta viltimi, kad kažkokia tvarka atsiras šiuo atveju, kiek daugiau to teisingumo, kad tas gamintojas, daugiausia įdedantis sveikatos, darbo, gaus kiek daugiau tos pridėtinės vertės ir jo darbas bus labiau įvertintas. Tikrai norėtųsi sulaukti tos kokybiškos diskusijos komitete. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl motyvų prieš nematau. Kviečiu apsispręsti ir balsuoti, kas pritaria šiam įstatymui po pateikimo.

Balsavo 92: už – 86, prieš nebuvo, susilaikė 6. Po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną.

Matau, L. Nagienė nori kažką pasiūlyti.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Įvertinusi Teisės departamento pastabas siūlau, kad būtų gauta Vyriausybės išvada.

PIRMININKAS. Supratau. Ar dėl Ekonomikos komiteto ir lapkričio 7 dienos galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Dėl Vyriausybės išvados. Tuomet kviečiu apsispręsti ir balsuoti, ar pritariate prašyti Vyriausybės išvados, ar ne.

Balsavo 88: už – 45, prieš – 7, susilaikė 36. Išvados paprašyta.

14.22 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4119 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Gerbiamieji kolegos, paskutinis šios dienos rezervinis 1 klausimas, tai yra Seimo nutarimo dėl komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4119. Prašau J. Razmą jį pristatyti.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kurį laiką Ekonomikos ir Užsienio reikalų komitetai dirbo su laikinais pirmininkais. Šiandien komitetai susirinko ir išsirinko pirmininkus. Ekonomikos komiteto būtų M. Skritulskas, o Užsienio reikalų komiteto – E. Zingeris. Tos pavardės ir teikiamos jums tvirtinti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausiančių nėra. Pritariame po pateikimo? Galime bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Galime.“*) Galime. Ačiū.

Svarstymas. Nėra norinčių dalyvauti diskusijoje. Galime pritarti po svarstymo? Galime. Priėmimas. Dėl motyvų… Atsiprašau, yra trys straipsniai. Pastabų nė dėl vieno nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. (*Balsas salėje: „Balsuojame!“*) Tuoj balsuosime tada dėl bendro.

Dar yra motyvai dėl viso. V. Fiodorovas kalbės už. Prašau.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tiesiog norėjau palinkėti būsimam Ekonomikos komiteto pirmininkui imti pavyzdį iš buvusio komiteto pirmininko, kad klausimai būtų sprendžiami greitai, ieškoma bendro sutarimo ir, žinoma, nepamirštami regionai. Sėkmės, pirmininke!

PIRMININKAS. Labai ačiū. Suprantu, kviečiate balsuoti už. Apsispręskime balsuodami, kas pritaria šio nutarimo priėmimui. Kviečiu balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 94: už – 90, prieš – 1, susilaikė 3. Nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

Taigi, gerbiamieji kolegos, mes šiandien daugiau neturime svarstytinų klausimų. Skelbiu posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 410
STENOGRAMA

2024 m. rugsėjo 12 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas. Gerbiami kolegos, kviečiu užimti vietas. Pradedame rugsėjo 12 dienos, ketvirtadienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 107 Seimo nariai.

10.00 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. rugsėjo 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Dėl darbotvarkės. Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiama Seimo Pirmininke, labas rytas, kadangi išvažiuoju į Vokietiją pasirašyti dvišalės sutarties dėl brigados, tuo metu nebūsiu, tai gal galėtumėte mano pasiūlymą dėl atmintinų dienų perkelti į kitus posėdžius? Čia nėra skubos.

PIRMININKĖ. Į popietinį?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ne, ne, ne, turiu omenyje kitas dienas. Tiesiog išbraukime iš darbotvarkės.

PIRMININKĖ. Siūlote išbraukti iš darbotvarkės jūsų teikiamą projektą. Gerai.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū.

PIRMININKĖ. Apsispręsime. V. Mitalas.

V. MITALAS (*LF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Aš tai sakyčiau, kad ir ryte būtų galima svarstyti, jeigu pritartumėte mano pasiūlymui. Aš vis tiktai prašyčiau dėl darbotvarkės 1-2 klausimo – Valstybinės kalbos įstatymo projekto Nr. XIVP-3667(2). Paprašyčiau frakcijos vardu išbraukti šitą klausimą. Yra numatyta tam tikra išimtis, bet, mano supratimu, tai yra tikrai labai siaura išimtis, dėl ko paskui galime turėti didelių taikymo problemų. Dėl to šiandien, aš sakyčiau, galime gal praleisti tą svarstymą, atidėti kitam kartui ir tada pradėti svarstyti jau šiek tiek su papildomais pasiūlymais. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Pasiūlymai nuskambėjo. Visų pirma, L. Kasčiūno pasiūlymas išbraukti iš šios dienos darbotvarkės 2-3 klausimą – projektą Nr. XIVP-4117. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta.

Ir antras pasiūlymas yra V. Mitalo frakcijos vardu – išbraukti iš šios dienos darbotvarkės 1-2 klausimą, tai yra Valstybinės kalbos įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-3667, dėl kurio Seniūnų sueiga taip pat balsavo, bet neapsisprendė. Kas pritariate išbraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 109: už – 25, prieš – 58, susilaikė 26. Pasiūlymui nepritarta. Taigi lieka darbotvarkėje. Dėl visos darbotvarkės turime apsitarti. Ar galime pritarti jai bendru sutarimu? Galime pritarti bendru sutarimu.

10.03 val.

Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 17 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3667(2) (*svarstymas*)

Taigi pirmasis darbotvarkės klausimas – 1-2 klausimas – Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 17 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 7^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3667(2). Kviečiu pranešėją E. Rudelienę į tribūną.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Labas rytas, gerbiami kolegos, gerbiama Seimo Pirmininke. Liepos 17 dieną Švietimo ir mokslo komitetas svarstė šį klausimą ir pritarė patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas, buvo patikslintas įstatymo pavadinimas ir atidėtas jo įsigaliojimas nuo 2027 m. sausio 1 d. tam, kad spėtų iki 2026 metų vidurio paruošti visus įstatymus, poįstatyminius aktus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Diskusija, dabar svarstymo stadija. Diskusija. Pirmasis užsirašė kalbėti V. Valkiūnas. Kviečiu į tribūną. Ruošiasi V. Semeška.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Gerbiamieji, lietuvių kalba yra visos lietuvybės, Lietuvos išlikimo, kaip lietuviškos Lietuvos, pagrindas. Sveikintina, kad teikia D. Asanavičiūtė, kuri irgi, kaip ir aš, grįžusi iš emigracijos ir daugiau supranta negu Lietuvoje gyvenę lietuviai. Šis įstatymas, toks įstatymas, tokie reikalavimai turėjo būti jau seniai. Ir man stebėtina, kad jums čia Lietuvoje gyvenant dar nėra tokio įstatymo, tokio griežtumo, – kažkoks liberalanarchizmas. Dabar suprantama, kad klesti ir liberalų partija, nešanti tą anarchiją, dėl ko dabar, praėjus 30 metų po nepriklausomybės paskelbimo, atkūrimo, reikia taisyti, reikia vėl priimti įstatymus. Čia turi būti kaip du kart du lygu keturi, taip ir šis lietuvių kalbos reikalavimas.

Iš mano patirties, visur, Latvijoje iš pradžių, iš karto buvo priimta, kad griežtai – reikia laikyti egzaminus, kategorijas, net valytojai reikėjo, turėjo pažymėjimus ir tikrindavo pažymėjimus. Aš pats laikiau aukščiausios kategorijos latvių kalbos egzaminą. Ir niekas neniurzgėjo, niekas neprotestavo. Ir šiandien liberalai bando vėl kažką padėti kažkokiems „Boltams“ ir kitiems. Mane stebina ir vakarykštė televizijos laida, kad pagal pavardę ir vardą lietuvis, „Bolto“ vadovas, labai aimanavo, kad reikės lietuvių kalbos. Todėl, kolegos, aš kviečiu vieną kartą sugriežtinti ir būti už Lietuvą ir lietuvių kalbą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Į tribūną kviečiu V. Semešką. Ruošiasi D. Asanavičiūtė.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Mieli kolegos, turime Lietuvos valstybę su jos valstybine kalba. Aš labai džiaugiuosi matydamas, kad šį projektą pasirašė asmenys iš įvairių frakcijų. Akivaizdu, kad gyvename globaliame pasaulyje ir į mūsų valstybę atvažiuoja daug įvairių tautybių, įvairias kalbas puoselėjančių asmenų. Vis dėlto tie asmenys, kurie atvažiuoja į mūsų valstybę ilgesniam laikui, nemaža dalis iš jų stengiasi išmokti mūsų valstybinę kalbą, integruotis, galų gale praplėsti savo akiratį ir žinias. Tačiau yra asmenų, kurie net nenusiteikę mokytis valstybinės kalbos, nes galvoja, kad jie čia tiktai atvažiavo, atvyko gauti pajamų, pasibūti ir jiems tos valstybinės kalbos čia nereikės. Todėl šis įstatymo projektas yra ir mūsų pagarbos valstybinei kalbai klausimas.

Nėra taip sudėtinga minimaliai išmokti valstybinę kalbą. Juk kiekvienas iš mūsų kartais keliaujame į užsienį, ar į Ispaniją, ar į Graikiją, ir užtenka savaitės laiko, kad jau galėtum ir pasisveikinti, ir atsisveikinti, ir galbūt užsisakyti ką nors restorane. Tačiau yra piktybiškai prieš mūsų valstybę nusiteikusių asmenų, kurie čia atvykę užsidirbti, tačiau nejaučia net elementarios pagarbos ir mano, kad jiems nebūtina kalbėti lietuviškai, o teikia paslaugas mūsų piliečiams. Todėl, be jokios abejonės, įstatymas yra savalaikis, jis yra būtinas, nes tiek mūsų vaikai, tiek mūsų tėvai naudojasi įvairiomis paslaugomis ir jie turi teisę savo gimtinėje, savo valstybėje gauti paslaugas valstybine kalba. Todėl abejonių, ar tokį įstatymo projektą reikėtų priimti, manyčiau, net nėra. Pasikartosiu, tai yra pagarbos mūsų valstybei klausimas, mūsų valstybinei kalbai ir mūsų piliečiams. Todėl kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Į tribūną kviečiu D. Asanavičiūtę.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Mielos kolegės, gerbiami kolegos, iš tikrųjų šis įstatymo projektas gimė ne iš paniekos žmonėms, kurie atvyksta į mūsų šalį, vieni bėgdami nuo karo, kiti ieškodami geresnio gyvenimo ir norėdami čia dirbti ir kurti mūsų valstybę, prisidėti prie mūsų valstybės gerovės, bet gimė šitas įstatymas iš pagarbos ir mūsų valstybei, ir tiems žmonėms, kurie atvyksta. Mūsų valstybinė kalba vis dėlto yra lietuvių kalba ir turime suprasti žmones, kurie nemoka nei rusiškai, nei kitos kalbos, ir jų teisę būti aptarnaujamiems lietuvių kalba. Iš pagarbos tiems žmonėms, kurie atvyksta, nes lietuvių kalbos mokėjimas bent jau žemiausiu lygiu pagerintų jų socialinę padėtį čia, Lietuvoje, pagerintų jų gebėjimą integruotis

ir pagerintų jų gebėjimą siekti karjeros, didesnių pajamų, kartu padėti savo šaliai, iš kurios jie išvyko, ypač jeigu tai yra kariaujanti šalis.

Noriu priminti, kad šis įstatymas ne apie tai, kad privalo lietuviškai mokėti dirbantis darbą ar sandėlyje, ar virtuvėje, ar ten, kur nėra tiesioginio bendravimo su klientu, kuriam tu suteiki paslaugą ar parduodi prekę. Šitas reikalavimas atsiranda tik tiems, kurie turi tiesioginį kontaktą su klientu ir tiesiogiai turi užtikrinti aptarnavimą lietuvių kalba.

Mes esame diasporos tauta, taip, mūsų žmonės yra išvažiavę į visas pasaulio šalis, į visus kraštelius, bet kiek man tenka su jais dirbti, keliauti, pati gyvenau Jungtinėje Karalystėje, žmonės, kurie nori dirbti tam tikrame sektoriuje, privalo mokėti tos valstybės kalbą ir tą jie daro sėkmingai. Ispanijoje lietuviai moka ispanų kalbą, Jungtinėje Karalystėje – anglų kalbą, Vokietijoje – vokiečių kalbą. Dėl to, aš manau, reikalavimas tik aptarnavimo sferoje dirbantiems mokėti valstybinę kalbą yra logiškas, tinkamas ir priimtinas.

Taip pat norėčiau pasakyti ir apie tai, kad mes Švietimo komitete padarėme nuolaidų įvairiems pasiūlymus teikusiems asmenims ar organizacijoms. Tai yra įstatymo įsigaliojimas nukeliamas iki 2026 m. sausio 1 d., taip pat žodį „kategorijos“, „kalbos lygio mokėjimo kategorijos“ pakeitėme į „lygius“, tai yra Vyriausybė galės nustatyti ir A1 lygį, kuris yra pats žemiausias ir kurį žmonėms galbūt geriau pavyks išmokti.

Taigi, mielieji, tai yra svarstymo stadija. Jeigu yra pasiūlymų, Seimo nariai dar gali teikti pasiūlymų, daugiau išimčių. Tos išimtys bus apsvarstytos komitete ir galutinėje stadijoje jos bus pateiktos jums visiems apsispręsti. Tai labai ačiū. Agituoju balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Visi, užsirašę pasisakyti diskusijoje, pasisakė. Dabar einame prie motyvų. Ir už vėl norėtų pasisakyti Dalia… D. Asanavičiūtė jau, tai J. Razma kalba už.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš pritariu tiems, kurie gal šiek tiek stebėjosi, kad gyvename iki šiol neturėdami tokio įstatymo, nors turbūt ir be jo lyg ir buvo toks supratimas, kad teikiant paslaugas reikia mokėti valstybinę kalbą. Na, bet vis dėlto įstatyme privalome tokį reikalavimą užfiksuoti ir tikrai čia nėra keliami kažkokie labai dideli reikalavimai. Tas minimalus kalbos mokėjimo reikalavimas, kuris įsigaliotų ne iš karto, o tik po pusantrų metų, tikrai neapsunkina gyvenimo tiems, kurie yra atvykę čia dirbti. Nemokantys lietuvių kalbos tiek tikrai gali pramokti.

Aš suprantu, kur gali būti reiškiami nuogąstavimai, tai dėl kažkokių trumpalaikių, vienkartinių paslaugų teikėjų, kurie čia atvyksta. Aš manau, kad iki priėmimo galima pagalvoti, ar reikalinga kokia nors pataisa dėl tokių atvejų. Na, o Žemaičių grupės vadovė R. Šalaševičiūtė, tikiuosi, iki priėmimo įregistruos pasiūlymą, kad Žemaitijoje piliečiai gali būti aptarnaujami ir žemaičių kalba, nes bent Plungėje viena „Maximos“ savitarnos kasa kalba žemaitiškai. Būtų gerai, kad ta galimybė priėmus įstatymą nebūtų panaikinta.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – E. Dobrowolska.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Gerbiami kolegos, turbūt labai svarbu suprasti, ką toks reguliavimas reikštų *de facto*. Tikslas tikrai sveikintinas – išplėsti valstybinės kalbos vartojimą ir užtikrinti jos apsaugą. Ir tas yra palaikytina, bet *de facto* toks reguliavimas reikštų kelis dalykus.

Estas, Tautų mugėje ar Kaziuko mugėje parduodamas saldainius, turėtų mokėti valstybinę kalbą ir galėtų gauti baudą, jeigu jos nemokėtų. Ukrainietė, Lietuvoje parduodama savo rankų darbo vyšyvanką ir aptarnaudama anglų kalba, gautų baudą. Ir tai liečia ne tik trečiųjų valstybių kalbas, bet taip pat ir Europos Sąjungos kalbas: už aptarnavimą anglų kalba parduodant prekes taip pat būtų bauda. Dar mažiau: šis įstatymo projektas numato, kad ir paslaugų užrašai turėtų būti tik lietuviški. Ką tai reiškia? Užrašas *pub* arba *bar* turėtų būti užrašytas lietuviškai.

Tai sveikintinas tikslas, bet aš labai siūlyčiau kolegoms balsuojant suprasti, už ką iš tikrųjų mes balsuojame ir kas *de facto* įvyktų ant žemės priėmus tokį įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuodami nuo 11 valandos.

Gerbiami kolegos, aš noriu atsiklausti ir patikslinti. Kuomet tvirtinome darbotvarkę ir sutarėme (balsavimai nuo 11 valandos) dėl L. Kasčiūno projekto išbraukimo, aš netiksliai įvardijau. Buvo kalbama apie darbotvarkės 2-4 klausimą – Atmintinų dienų įstatymą. Ar galime bendru sutarimu sutarti, kad ministras pateiktų dabar klausimą, kuris mūsų darbotvarkėje buvo įrašytas 2-3 klausimu, tai yra įstatymą dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos

Vyriausybės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija? Ar galėtume bendru sutarimu sutarti, kad šis klausimas būtų dabar pateiktas? Aš nematau prieštaraujančių. Dėkoju.

T. Tomilinas norėtų pasisakyti. Prašau.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Jeigu galima, aš replikos po balsavimo žanru pasisakysiu. Vis tiek nebus prasmės 11 valandą sakyti, nes tikriausiai bus po svarstymo pritarta šiam įstatymo projektui. Aš tik noriu atkreipti dėmesį. Kolegos, išanalizuokite būtent mūsų Seimo analitinio centro analizę, kiek estai, kiek latviai išleidžia savo kalbų mokymui. Mes turime išleisti žymiai daugiau tam, kad žmonės, kurie čia atvykę, galėtų normaliai bendrauti lietuvių kalba. Tas išlaidas reikia smarkiai padidinti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir V. Bakas, matyt, norėtų ta pačia tema pridurti. Prašau.

V. BAKAS (*DFVL*). Taip, tęsdamas Tomą. Pataisa yra gera, bet ji neparengta. Mes turime tautinių mažumų nutolusiuose regionuose, ir aš noriu atkreipti Švietimo ir mokslo komiteto dėmesį, kur nėra mokytojų, neužtenka mokytojų, mokančių lietuvių kalba. Jeigu mes tokiai pataisai pritariame, mes turime taisyti, padaryti taip, kad nuo 2026 metų, kai ji įsigalios, netgi anksčiau, regionuose, kuriuose gyvena tautinių mažumų, netrūktų mokytojų. Kitaip tariant, numatyti paskatas mokytojams važiuoti ir mokyti vaikus, nes kitaip turėsime problemų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Replikos išsakytos.

10.17 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir įslaptintos informacijos abipusės apsaugos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4117 (*pateikimas*)

Dabar kviečiu L. Kasčiūną į tribūną. Po to pareplikuosime tuo klausimu dar po balsavimo. Primenu, kolegos, dar bus galimybių. Dabar svarstome, kaip ir minėjau, įstatymo dėl mūsų Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės susitarimo projektą Nr. XIVP-4117. Prašau.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke, už tą lankstumą. Išties, žinote, situacija labai paprasta. Mes turime daug susitarimų su mums draugiškomis valstybėmis dėl keitimosi įslaptinta informacija. Tai turime pasirašyti su Moldova, kurios šiais metais laukia labai rimti apsisprendimai – tiek, aišku, prezidento rinkimai, tiek ir referendumas dėl narystės Europos Sąjungoje. Matyt, bus galima konstatuoti, jeigu viskas gerai, kad rudenį bus pasiektas negrįžtamas valstybės kelias link Europos. Mes šiuo atveju tiesiame pagalbos ranką tiek konsultacijomis, ekspertine pagalba, tiek, pavyzdžiui, kai vizito metu vasarą pats buvau, nuvežėme naktinio matymo prietaisų jų kariuomenei, kuri irgi po truputį keliasi ant kojų. Taip pat padėsime jiems lietuviškais dronais. Kitaip tariant, dabar tas santykis gilėja. Tam, kad jis gilėtų teisiškai irgi, reikia tos sutarties. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų niekas nenori paklausti. Ačiū. Dėl motyvų irgi užsirašiusių nėra. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.18 val.

Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 1, 2, 7, 9, 11, 12, 13, 21, 22, 23, 52 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo VI^1 skyriumi ir nauju 1 priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-4111, Administracinių nusižengimų kodekso 12, 526, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4112, Baudžiamojo kodekso 285 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4113, Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4114, Administracinių nusižengimų kodekso 479, 480, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2904 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4115 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4111. Tai yra visas paketas – pagrindinis ir keli lydimieji. Prašom. Gerbiama ministrė A. Bilotaitė pristatys šį klausimą.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu šį projektą, nes reikia perkelti į mūsų nacionalinę teisę Europos Sąjungos direktyvą dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo.

Trys pagrindiniai dalykai, kas yra siūloma šiame projekte. Tai pirmuoju projektu yra siūloma numatyti ypatingos svarbos subjektų identifikavimo mechanizmą. Taip pat labai svarbu pažymėti, kad šiame projekte yra numatoma, kad bendruoju kontaktiniu punktu ryšiams su Europos Komisija bus numatytas Nacionalinis krizių valdymo centras. Antras dalykas, kuris yra siūlomas, projekte įtvirtinti reikalavimai ir pareigos ypatingos svarbos subjektams. Ir trečias, kad priežiūrą vykdys ir privalomus nurodymus ypatingos svarbos subjektams dėl atsparumo stiprinimo turės teisę užduoti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas, meras ar jo įgaliotas asmuo.

Buvo peržiūrėti kiti dalykai, susiję su atsakomybe, kuri yra numatyta už civilinę saugą reglamentuojančių teisės aktų nevykdymą ir pažeidimą. Buvo peržiūrėti baudų dydžiai, sistemingai peržiūrėjus buvo pasiūlyti kitokie sprendimai, pirmiausia atsisakant mažai pavojingos veiklos požymių, įspėjimo taikymo ir padidinant žemutinę bei viršutinę baudų ribas Administracinių nusižengimų kodekse, tai yra baudų dydžiai yra padidinami. Yra siūloma patikslinti Baudžiamojo kodekso 285 straipsnio nuostatas ir numatyti atsakomybę, kad ji būtų taikoma ir tais atvejais, kai melagingai pranešama ar paskleidžiama žinia apie ypatingos svarbos subjektui gresiantį pavojų arba didelę nelaimę. Tokie yra siūlymai, susiję su Europos Sąjungos direktyva.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Skardžius. Ruošiasi L. Nagienė.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiama pranešėja, išties šiek tiek per ketverius metus jūs jau turbūt susipažinote, kas yra priedangos. Dabar pradedate, sakykime, tokią naują temą, nuo civilinės saugos prie civilinės gynybos pereinate. Tačiau net didžiausi miestai, Vilniaus miestas, neturi evakuacijos plano. Su slėptuvėmis problemos yra tragiškos, slėptuvėse, dar turbūt kad ir sovietinėse, sukrautas kažkoks inventorius, naudojamos kaip sandėliai, barai ar dar kas. Priedangų klausimas neišspręstas. Turbūt važinėjate į Ukrainą ir matote, kaip rengiamos priedangos vaikų darželiuose ir visur kitur. Tai aš vis dėlto jūsų klausčiau, kada Vilnius turės evakuacinį planą ir pradės realiai adaptuoti, supažindinti gyventojus, daryti mokymus? Vilnius yra kaip maišas koks, neduok Dieve, kas atsitiktų, pabėgti iš to maišo be šansų. Ačiū.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Labai svarbus klausimas. Tiesiog norėčiau pažymėti, kad aš nesusipažinau su priedangomis, „priedangų“ sąvoka buvo įvesta Vidaus reikalų ministerijai suformavus šią naują definiciją ir įvedus į teisės aktus, tai tą pažymėsiu. Nuo 2022 metų mes pradėjome visiškai nuo nulio kurti priedangų tinklą Lietuvoje ir šiandien… 2022 metais turėjome inventorizavę apie 22 % priedangų, šiandien turime 40 % ir tikslas yra pasiekti, kad didžiuosiuose miestuose būtų 60 % priedangų, o rajoninėse savivaldybėse – 40 %. Šiuo metu yra 22 savivaldybės, kurios jau yra pasiekusios šitą rezultatą. Turiu pasakyti, kad yra numatytas ir finansavimas tolesnei priedangų plėtrai, kaip žinote, pavasario sesijoje Seimas priėmė sprendimą dėl Civilinės saugos programos, jai numatė 285 mln. ir tarp jų 77 mln. numatyti priedangų tinklo plėtrai. Šiuo metu yra su savivaldybėmis derinami kriterijai, kaip tie pinigai bus skirstomi, tai yra su partneriais, ir artimiausiu metu mes tą paskelbsime. Turiu pažymėti, kad priedangų tinklas yra numatytas, jis bus suskirstomas į tris skirtingas kategorijas ir turės sertifikavimą. Tai tikrai Lietuva yra padariusi milžinišką progresą. Galiu jums pasakyti labai atvirai, praeitą penktadienį mes suorganizavome regioninį civilinės saugos forumą. Jame dalyvavo Baltijos šalys, Skandinavijos šalys, dalyvavo Ukrainos atstovai; ir tikrai Lietuva, turiu pasakyti, nuo pat pirmųjų dienų mokosi ir ima geriausias praktikas tiek iš Ukrainos, tiek iš Suomijos, kuri daugiau negu 50 metų investuoja ir tikrai daro maksimalius darbus.

Dėl evakuacijos. Taip, kiekviena savivaldybė, turiu pasakyti, turi savo atskirą evakuacijos planą, taip pat ir Vilniaus savivaldybė. Visos turi. Labai svarbus dalykas yra nacionalinis evakuacijos planas, šiuo metu jis rengiamas, vyksta darbiniai susitikimai ir artimiausiu metu jis bus pristatytas.

Bet labai svarbu ne tik nacionalinis, bet ir regioninis evakuacijos planas ir organizavimas. Ir čia mes kreipsimės ir kreipiamės į Europos institucijas, glaudžiai bendradarbiaujame tarpvalsty-

biniu lygiu, nes yra labai svarbu, kad būtų sustyguota. Kitas dalykas, žinau, kad yra daug skeptiško nusistatymo dėl pratybų, kartais pasirodo tokių nuomonių, bet tai yra labai svarbu, kad kiekvienas planas būtų patikrintas realiomis pratybomis. Tai, beje, ir yra daroma.

O apie Vilnių tai tikrai tiek dėl priedangų, tiek dėl kitų dalykų turėjau atskirą susitikimą, tikrai yra lyderystė, pristatyti konkretūs darbai, tarp jų ir dėl priedangų tinklo tolesnės plėtros, dėl evakuacijos. Šitie darbai tikrai vyksta.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi L. Girskienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama ministre, aš tik vieną repliką. Nėra savivaldybėse finansavimo iš jūsų gauta, tikrai galiu pasakyti, dėl priedangų, tai viena. Tik replika.

Mano klausimas. Įgyvendinus šitą projektą, kuris yra numatytas, koks konkrečiai juridinis vienetas bus atsakingas, ar bus įgyvendinta, ir nustatys, būtent identifikuos ypatingos svarbos objektus, kiek tai kainuos, kiek papildomai etatų? Nes niekur nemačiau aiškinamajame rašte. Ir ar mes dabar neturėjome atsparumo planų? Aš manau, kad ir šiandien, pavyzdžiui, pasidomėjus naftos gamykla, kadangi pati esu iš Mažeikių, tai tiksliai žinau, kad jie turi tuos planus ir taip toliau. Tai čia tiktai prirašome? Ar etatų papildomų mums nereikės ir kam bus visa šita funkcija pavesta – Krizių valdymo centrui ar papildomai kitam juridiniam vienetui bus pavesta?

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Gerbiama kolege, aš tikrai norėčiau atkreipti dėmesį, kad Civilinės saugos programa yra priimta parlamente. Jūs tikriausiai žinote, tikiuosi, kad balsavote, nepamenu. Ji yra priimta ir šiuo metu bus paleistas finansavimo mechanizmas. Tai yra 77 mln. eurų priedangų tinklo plėtrai.

Kalbant apie investicijas į civilinę saugą, šiuo metu kiekvienoje savivaldybėje ir ministerijose atsirado ir pradėjo savo darbą parengties pareigūnai, kurių atsakomybė būtent yra šitas darbas. Tam buvo numatytas finansavimas kiekvienoje savivaldybėje, priklausomai nuo dydžio, vienas arba du specialistai, ekspertai. Vykdomi jų mokymai ir tikrai skiriama labai daug dėmesio. Aš tikiuosi, kad artimiausiu metu atsiras tie kriterijai ir bus paleistas procesas.

Statant naujas priedangas, kas yra numatyta dabar naujos statybos statiniuose, iš anksto privaloma suprojektuoti priedangas, jos jau turi būti įrengtos. Bet galvojant apie plėtrą, apie gyvenamuosius namus, tikiuosi, kad savivaldybės aktyviai išnaudos tą finansavimą, kuris yra numatytas.

Kalbant apie visą šitą procesą, apie tuos subjektus, kiekviena sritis yra, pavyzdžiui, Vidaus reikalų ministerijos sritis, tai mes pagal savo kompetenciją identifikuosime šituos objektus. Žinoma, koordinuos Nacionalinis krizių valdymo centras. Kaip ir minėjau apie etatus, tai yra parengties pareigūnai, tai yra tikrai stiprūs specialistai. Tikrai nenumatome, kad kokių nors papildomų lėšų mums tai kainuos.

Turiu pabrėžti, kad civilinė sauga – tai mūsų gynybos dalis, ir mes visi privalome skirti deramą dėmesį. Ir politinės partijos, kurios dalyvauja rinkimuose, kurios šiandien yra parlamente, turi susitarti, kad mes investuojame. Daug metų nuo nepriklausomybės civilinė sauga tikrai neturėjo deramo dėmesio – nei finansavimo, nei domėjimosi. Ir šiandien turime rezultatą, kad teko viską kurti beveik nuo nulio.

PIRMININKĖ. Paskutinė klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Laba diena, ministre. Kaip ir kaskart, klausome labai skambių jūsų kalbų, bet realybėje, gatvėje paklausus piliečių, ar jie pajautė, kad kas nors pasikeitė, kalbant apie civilinę saugą, tai tikrai niekas negalėtų pasakyti jokio teigiamo dalyko.

Pati ne kartą lankiausi Klaipėdos slėptuvėse. Tarp kitko, Klaipėdos miesto savivaldybė yra atlikusi labai didelį darbą, yra inventorizavusi slėptuves ir yra nustatyta jų techninė būklė. Aš net keletą kartų teikiau pasiūlymus numatyti lėšų šitų slėptuvių renovacijai. Deja, mano pasiūlymai buvo atmesti. Tai kokios priemonės yra numatytos? Vienas klausimas.

Kitas klausimas. Štai vakar spaudoje buvo paskelbta, kad pažeistas rusų laivas su tūkstančiais tonų sprogios salietros gali pasukti link Lietuvos. Uostas vertina, ar jį priimti. Ką čia dar vertinti? Kaip jūs atsakytumėte į šį klausimą?

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Pirmiausia atkreipsiu dėmesį į savivaldybes, ko aš kartais labai pasigendu. Žinoma, mes turime nemažai savivaldybių, kurios rodo tikrai labai didelę lyderystę šiuo

atveju. Patys numato savo papildomus finansus ir tikrai skiria, nes tiems vadovams rūpi jų žmonių saugumas. Kitur gal skeptiškiau žiūri. Sakau, yra labai toks skirtingas požiūris.

Aš labai tikiuosi, kad savivalda, tikrai suprasdama, kad turime veikti išvien, taip pat įsitrauks. Aš džiaugiuosi, kad yra siūlymų, nes tikrai galima savo iniciatyva tam tikrus dalykus daryti savivaldos lygmeniu. Bet, kaip ir minėjau, yra numatyti 77 mln. eurų. Savivaldybės galės identifikuoti ir nuspręsti, ar tai yra, nežinau, renovacija daugiabučių namų rūsių, į juos investuos, ar kiti objektai, kur bus, tarkime, investicijos skiriamos tam, kad priedangos atitiktų kriterijus. Taip, mes šiandien turime rūsių, kuriuos reikia sutvarkyti, reikia antro išėjimo, reikia kitų techninių sprendimų. Numatytas finansavimas būtent priedangoms per šitą programą, kurią patvirtino Seimas. Dabar mes deriname tvarkas, kaip visas tas procesas atrodys. Man atrodo, tai labai svarbu. Kaip ir minėjau, tikiuosi, savivalda įsitrauks.

Dėl žmonių pasirengimo. Reikia pripažinti, karas Ukrainoje padarė tokią situaciją, kad žmonės ėmė girdėti, pradėjo norėti girdėti, kas yra civilinė sauga, kas yra parengtis. Taip, nepakankamai žmonių šiandieną žino, bet mes dirbame prie to, kad žmonės žinotų, kas yra išgyvenimo krepšys, kas yra šeimos planas. Tikiuosi, kad ir jūs, naudodamiesi proga, kalbėdami su savo rinkėjais, paminėsite tinklalapį *lt72.lt*, kur yra visa reikalinga informacija. Civilinės saugos specialistai važinėja ir daro pristatymus tiek mokyklose, tiek darbo kolektyvuose. Aš tikrai kviečiu jus taip pat prisidėti prie šito, taip sakant, žinojimo didinimo. Bendruomenės ir visos kitos organizacijos yra įsitraukusios. Kiekvienas turime padaryti maksimalų darbą, kad mūsų žmonės daugiau žinotų, ką daryti vienų arba kitų scenarijų metu.

O kalbant apie laivą, nežinau, ar aš čia turėčiau komentuoti, čia galbūt galite paklausti kitų ministrų pagal kompetenciją. Tiesiog turiu pažymėti, kad taip pat turėjau susitikimą su Uosto direkcijos vadovu, aptarėme įvairius klausimus, tiek civilinės saugos, ypatingos reikšmės objekto saugumo klausimus, kas susiję su mūsų, Vidaus reikalų ministerijos, kompetencija, taip pat ir evakuacijos klausimus. Aptarėme kai kurių teisės aktų pakeitimą ir kitus procedūrinius dalykus, kuriuos galima kartu padaryti, kad užtikrintume didesnį saugumą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai po pateikimo. Už kalba A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Mane visada žavi argumentas: gatvėje paklauskite, niekas nežino. Žinote, gatvėje paklausus, ar žinote 141 Seimo nario pavardes, 90 % pasakys, kad žino gal 10, bet tai nereiškia, kad kiti 130 neegzistuoja ir nieko nedaro. Taip ir su civiline sauga. Kol nesusiduri, kol ne krizė, atrodo, nėra, o gal ir nereikia. Tačiau reikia. Aš manau, kad įstatymas yra išties svarbus. Ministrė nepaminėjo, kad vis dėlto pradėjome nuo nulio. Dabar pažymėtų priedangų yra 4 tūkst. 368. Yra Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programa, numatytas 285 mln. finansavimas. Beje, savivalda išties ir turėtų gauti tą finansavimą. Priešingu atveju, kaip jie įgyvendins tuos uždavinius, kurie gula būtent ant jų pečių? Taigi čia yra svarbus dalykas. Kviečiu pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų prieš niekas neužsirašė, atrodo. Taigi apsispręskime… Užsirašėte? Atsiprašau. Ką tik tikrinau, nebuvo. Taip, dabar A. Skardžius yra. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke, pagaliau įjungėte mikrofoną. Aišku, negalima kalbėti dėl tokio dalyko prieš, bet galima kalbėti apie vilkinimą ir nesupratimą. Karas vyksta treti metai už mūsų sienų, dabar tiktai žaidžiama sąvokomis. Vilniaus miestas žaidžia stalo žaidimus. Sakė: susirenkame (bent jau viešai taip komentuoja), pažaidžiame stalo žaidimus, evakuaciją. Visuomenės poreikiams nepaimtos ir neatlaisvintos net ir sovietmečiu buvusios slėptuvės. Neatlaisvintos! Visuomenės poreikiams paimame dėl menkiausių smulkmenų, dėl įvairiausių dalykų. Yra sąrašas – turbūt 101 pozicija, kada galima paimti visuomenės poreikiams, bet kada reikia staigiai slėptuves adaptuoti, nepaimame.

Asmeniškai norėčiau padėkoti buvusiai Prezidentei D. Grybauskaitei, kurios asmenišku nurodymu buvo vilkinamas Metro įstatymas. Čia, kolegos, kurie anksčiau dirbo, ypač Ekonomikos komitete, puikiai žino, kaip prezidentūra išsukinėjo rankas, išbraukinėjo visokias nuostatas, kad tik nebūtų Lietuvoje metro. Tą visą priešpriešą kuravo asmeniškai D. Grybauskaitė. Seniai nebū-

tų mums reikėję sukti galvos dėl visų ir leisti milijonus, būtume turėję bent jau kelias atšakas nuo stoties iki Pilaitės, nuo centro ir to būtų užtekę, sakykime, pirminiam planui turėti puikias priedangas. Tačiau to nebuvo. Ar tai buvo daroma sąmoningai, ar dėl kažkokio užsispyrimo, tai čia turbūt pati D. Grybauskaitė galėtų išeiti ir visuomenei paaiškinti, kodėl ji stojosi piestu prieš metro. O įmonės seniai būtų įgyvendinusios, buvo pasirengusi ne viena įmonė. Net „Metro sąjūdis“ ir tos grupės turbūt du dešimtmečius jau Seime egzistuoja. Taigi aš negaliu pasisakyti prieš, nes nematau jokio proveržio. Ačiū.

PIRMININKĖ. Argumentai išsakyti. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.37 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 9 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3721 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 9 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-3721. Kviečiu pranešėją R. Petrauskienę. Tai yra pateikimas.

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, Pirmininke. Šiandien aš noriu jums pristatyti labai svarbų pasiūlymą, kuris yra sugeneruotas mūsų Dirbtinio intelekto darbo grupės ir apsvarstytas, todėl norėčiau jūsų palaikymo. Tas pasiūlymas atsirado dirbant nuosekliai šitoje srityje ir darbo grupė mato, kad jis tikrai yra reikalingas. Taigi yra siūlomas pakeitimas dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto papildymo. Šis papildymas atveria duris į ateitį ir užtikrina, kad Seimo nariai galės efektyviai ir atsakingai naudoti šiuolaikines technologijas savo darbe.

Siūlomas papildymas yra būtinas dėl kelių pagrindinių priežasčių. Technologinės pažangos poreikis Seimo veikloje. Šiandien technologijos iš esmės keičia tai, kaip vykdoma valdžios ir viešojo sektoriaus veikla. Dirbtinis intelektas, duomenų analizės įrankiai, automatizuotos sistemos – tai priemonės, kurios gali žymiai padidinti Seimo narių darbo efektyvumą bei kokybę. Dirbtinis intelektas gali padėti rinkti, apdoroti ir analizuoti didelius informacijos kiekius, reikalingus rengiant įstatymų projektus ar sprendžiant sudėtingas visuomenės problemas. Šios technologijos gali generuoti alternatyvius scenarijus, modeliuoti galimas įstatymo pasekmes, pateikti ekspertinius vertinimus. Visa tai suteikia Seimo nariams daugiau žinių, įžvalgų ir galimybių priimti pagrįstus, informuotus sprendimus.

Taigi šiuolaikinės technologijos, įskaitant dirbtinį intelektą, yra ne prabanga, o būtinybė norint užtikrinti efektyvią ir modernią Seimo veiklą, atitinkančią šių laikų poreikius. Seimas yra aukščiausioji Lietuvos Respublikos institucija, kurios nariai privalo rodyti pavyzdį visuomenei. Kaip Tautos atstovai, Seimo nariai turi pareigą naudoti naujausias technologijas atsakingai ir etiškai, užtikrindami skaidrumą ir visuomenės pasitikėjimą. Šiuo metu daugelis įmonių, organizacijų ir piliečių jau su entuziazmu adaptuoja dirbtinį intelektą ir kitas pažangias technologijas savo veikloje, tačiau šis procesas neturi būti paliekamas savieigai. Seimo nariai turi parodyti kelią ir pabrėžti atsakingo technologijų naudojimo svarbą. Siūlomas Seimo statuto papildymas būtų aiškus signalas visuomenei, kad Seimo nariai yra pasirengę naudoti šiuolaikines priemones ir įrankius savo darbe, kartu prisiimdami atitinkamą atsakomybę. Tai sustiprintų Seimo, kaip modernios, skaidrios ir atsakingos institucijos, įvaizdį. Šiandieniniame sparčiai besikeičiančiame technologijų pasaulyje itin svarbu, kad teisinė bazė būtų pakankamai lanksti ir gebėtų prisitaikyti prie naujovių. Seimo statute įvertintas teisinis pagrindas naudoti pažangias technologijas, įskaitant dirbtinį intelektą, užtikrins, kad Seimas galės laiku reaguoti į besikeičiančius viešojo valdymo poreikius.

Pasaulinės technologijos rodo, kad technologijos vis labiau integruojamos į teisėkūros ir valdžios procesus. Dirbtinis intelektas, duomenų analitika, debesų technologijos – tai įrankiai, kurie leidžia priimti labiau pagrįstus ir informuotus sprendimus. Pavyzdžiui, dirbtinio intelekto algoritmais galima modeliuoti ir prognozuoti įvairių teisės aktų taikymo pasekmes, identifikuoti galimas spragas ar prieštaravimus dar iki jų priėmimo. Jeigu Lietuvos Respublikos Seimas nesuteiks

Seimo nariams teisės naudoti šias priemones, rizikuojame atsilikti nuo tarptautinių tendencijų ir prarasti galimybę modernizuoti mūsų įstatymų leidybos procesus. Tuo tarpu siūloma Statuto pataisa užtikrintų, kad mūsų šalies teisėkūra žengtų koja kojon su laikmečio iššūkiais ir galėtų pasinaudoti visais šiuolaikiniais įrankiais.

Vienas pagrindinių siūlomo Seimo statuto papildymo elementų yra reikalavimas naudoti dirbtinį intelektą ir kitas technologijas etiškai ir atsakingai. Tai yra ypač svarbu, nes dirbtinis intelektas ir kitos pažangios technologijos gali turėti didelę įtaką žmonių privatumui, skaidrumui ir viešajam interesui, todėl įtvirtindami šią nuostatą Seimo statute mes aiškiai nurodome, kad Seimo nariai, kaip viešojo sektoriaus atstovai, turi naudoti šias priemones laikydamiesi aukščiausių etikos standartų. Tai apima atsakingą elgesį su asmens duomenimis, skaidrų technologijų naudojimą priimant sprendimus bei nuolatinį dėmesį galimam neigiamam poveikiui visuomenei. Etiškas ir atsakingas technologijų naudojimas Seime bus ne tik svarbus pavyzdys visuomenei, bet ir padės užtikrinti, kad pažangios technologijos būtų naudojamos siekiant viešojo intereso, o ne siaurų asmeninių ar politinių tikslų.

Apibendrinant, šis Seimo statuto papildymas yra itin svarbus žingsnis užtikrinant, kad Seimas ir jo nariai būtų pajėgūs veiksmingai naudoti šiuolaikines technologijas, kartu išlaikydami aukštus etikos standartus ir skaidrumą. Tai ne tik padės gerinti Seimo veiklos efektyvumą, bet ir sustiprins visuomenės pasitikėjimą Seimu, kaip modernia, atsakinga ir pažangia institucija. Todėl kviečiu Seimo narius palaikyti šį svarbų pakeitimą, kuris atvers naujų galimybių Seimo veiklai ir suteiks mums visas reikiamas priemones spręsti šiandienos ir ateities problemoms. Tik tokiu būdu galėsime užtikrinti, kad Seimas visada būtų avangardinė, pažangi ir atsakinga institucija, kurianti gerovę Lietuvos žmonėms. Dėkoju už dėmesį ir laukiu klausimų.

PIRMININKĖ. Taip, jūsų norėtų paklausti net 12 Seimo narių. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi V. Fiodorovas.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama kolege, kaip jūs planuojate įgyvendinti? Tikriausiai atkreipėte dėmesį į Teisės departamento pastabas, kad projektu siūloma teisė yra visai kitokio pobūdžio, ji nesusijusi su Seimo nario teisiniu statusu ir naudojimasis ja nėra Tautos atstovo mandato įgyvendinimo išraiška, nes čia jūs rašote „teisė“. Teise ir dabar man yra galimybė naudotis, taigi ši teisė nedera su Seimo statuto 9 straipsniu. Ar tikrai reikalinga tokia Statuto pakeitimo norma, ką reiškia technologijas naudoti atsakingai, etiškai ir atskaitingai? Ačiū.

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, ponia Laima. Iš tikrųjų, Teisės departamentas pateikė daug siūlymų ir pastebėjimų. Į kai kuriuos mes, darbo grupė, tikrai atsižvelgsime. Tačiau, atsakant į pirmą jūsų klausimą, Seimo nario veikla atitinka šios technologijų pažangos ir teisėkūros pobūdį. Šios aukštosios technologijos tampa svarbiais įrankiais, padedančiais analizuoti teisės aktus, rengti pasiūlymus, o tai yra tiesiogiai susiję su Seimo nario funkcijomis – teikti ir rengti įstatymų projektus, įvertinant svarstomas problemas.

Šitas Statuto pakeitimas būtų tik pati pradžia, kad mes įrašome ir parodome visuomenei, kad Seimo nariai eina koja kojon su pažanga, kad Seimas yra moderni institucija ir atkreipia dėmesį į šiuolaikinį besikeičiantį gyvenimą. Tai būtų tik pirmas dalykas, o po to jau būtų visi kiti: ir teisės aktai, ir reglamentai, ir taisyklės, kaip tą naudoti, galimai mokymai Seimo nariams, manyčiau, turėtų būti suteikti. Seimo nariai, taip ar taip, kai kurie naudojasi, tačiau jie nežino, gal ne visi suvokia, kaip yra svarbu etiškai ir atsakingai naudoti. Įrašius šitą pataisą, papildžius šiuo sakiniu – teise naudotis dirbtiniu intelektu, Seimo narys prisiimtų visišką atsakomybę, naudodamas dirbtinį intelektą, nenutekindamas duomenų, apsaugodamas asmens duomenis ir taip toliau.

PIRMININKĖ. Klausia V. Fiodorovas. Ruošiasi D. Griškevičius.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiama pranešėja, mano toks klausimas. Matau, kad dėl projekto iš esmės yra daug Teisės departamento pastabų. Tai mano klausimas būtų toks: ar jūs patikrinote, ar galbūt turėjote galimybę patikrinti pasitelkdama dirbtinį intelektą, ką mano dirbtinis intelektas apie Teisės departamento išvadas? Pavyzdžiui, netgi čia yra toksai 8 punktas dėl tų aukštųjų technologijų ir visa kita. Gal teko patikrinti, ką mano dirbtinis intelektas, ar vis dėlto „aukštosios technologijos“, ar „pažangiosios technologijos“ ir visa kita? Būtų įdomu tai sužinoti.

O kai paminėjote apie modernų Seimą, man atrodo, kad modernus Seimas bus tada, kai mes gausime pranešimų, kad sutriko, pavyzdžiui, DVS veikla, sutriko svetainės veikla, kartais mažiau, modernumas nuo čia prasidės. Bet šiaip iš tikrųjų įdomu, gal teko patikrinti pasitelkus dirbtinį intelektą, ką mano dirbtinis intelektas apie Teisės departamento išvadas? Ačiū.

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiamas Viktorai. Iš tikrųjų mūsų darbo grupė su šita pastaba, Teisės departamento pastaba, dėl aukštųjų technologijų termino sutinka. Šis terminas dažniau vartojamas ūkio sektoriuose. Taigi, būtų galima pritaikyti alternatyvą šitam terminui, mes kaip alternatyvą „aukštųjų technologijų“ pakeitimui galėtume siūlyti „skaitmeninės technologijos“, „pažangios technologijos“, „inovatyvios technologijos“. Labiau patikslinti, apie ką būtent mes kalbame. Bet tai galėsime apsvarstyti komitete ir nuspręsti, kokią terminologiją mes iš tikrųjų galėtume vartoti, nes iš tiesų skaitmeninės technologijos apima labiau duomenų analizę, dirbtinį intelektą, debesų kompiuteriją. O šis aukštųjų technologijų terminas yra toks daugiau bendrinis. Sutinkame su šita išvada ir į ją tikrai reikėtų atsižvelgti.

PIRMININKĖ. Klausia D. Griškevičius. Ruošiasi L. Girskienė.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Pirmiausia dėkoju pranešėjai už dirbtinio intelekto temos atnešimą į Seimo salę. Tačiau grįžtant prie paties siūlomo sprendimo projekto, mano suvokimu, ar tikrai visada reikia nurodyti tai, ką galima daryti, jeigu ir taip žmonės dabar gali tai daryti? Pavyzdys. Mano suvokimu, dirbtinis intelektas yra kas? Tai yra tam tikras įrankis. Kaip ir bet kokia kita programa, su kuria mes dirbame. Ar „Excelis“, ar „Wordas“, ar bet kokios kitos programos, su kuriomis dirbame faktiškai kasdien. Ar tikrai verta tada viską vardinti, su kuo mes galime dirbti? Gal tada prieiname ir prie to, kad vertėtų parašyti, kad galime skaityti knygas, iš jų semtis žinių ir panašiai? Aš šiek tiek šaržuoju, tai suprantu, tačiau pagrindinė mintis yra tokia: ar nevertėjo tokiu atveju, jeigu mes kalbame, ką galime daryti, numatyti tam tikrą kontrolės mechanizmą, kad mes, tarkime, jeigu pasinaudojame dirbtinio intelekto įrankiu, tai turi būti nurodyta, prirašyta, tarkime, teikiant sprendimo projektą? Gal taip tada tikrai būtų verta, nes dabar tai yra tiktai deklaracija.

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Iš tikrųjų jūs esate iš dalies teisus siūlydamas kontrolę, gal ir visai teisus. Čia yra tiktai pati pradžia. Mes šiuo Statuto pakeitimu parodome pačią pradžią, atveriame duris į dirbtinio intelekto etišką, skaidrų, atsakingą naudojimą Seimo darbe, nes mes, Seimo nariai, iš tikrųjų tiesiogiai esame susiję su teisėkūra. Tas knygų skaitymas ir dirbtinio intelekto naudojimas truputėlį skiriasi, nes knygas gali skaityti kokias tiktai nori, ir tu neturi jokios atsakomybės, o čia, naudodamas dirbtinį intelektą, tu prisiimi visą atsakomybę. Bet kontrolės mechanizmas ateityje tikrai turėtų būti numatytas. Taip. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia L. Girskienė. Ruošiasi R. Šarknickas.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Na, mane labai suintrigavote. Gal galite išvardinti bent 3–5 dirbtinio intelekto kokius nors įrankius, kurie galėtų būti integruoti Seimo nario veikloje, darbe?

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju už klausimą. Įrankių yra begalė, dešimtys. Iš tikrųjų renkantis įrankius, juos reikėtų taip pat rinktis labai atsakingai, nes vieni yra geresni, kiti blogesni. Pavadinimų aš jums dabar nepasakysiu, bet jų yra daug. Vieni atlieka vienas, kiti – kitas funkcijas. Taigi, jeigu jūs norite, aš jums galiu per mesendžerį atsiųsti visus įrankius.

PIRMININKĖ. R. Šarknickas. Ruošiasi A. Butkevičius.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dabar daug yra konferencijų rengiama dėl dirbtinio intelekto pavojaus, o jūs su tuo neišaiškintu pavojumi jau siunčiate visa tai į Seimą, neišgrynindami to dalyko. Ar yra savalaikis šis dalykas? Manau šiek tiek kitaip. Kolega čia pažymėjo, kad yra deklaratyvus iš tikrųjų šis dalykas. Taip, reikia apie tai kalbėti, bet ar tikrai yra pats laikas tai daryti? Ačiū.

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Laikas buvo vakar. O dėl pavojų jūs esate teisus. Dėl to mes ir siūlome, kad dirbtinis intelektas suteikia ne tiktai galimybių, atveria, bet jisai yra taip pat, na, ne pavojus, bet reikia žinoti, kokių grėsmių jisai sukelia. Ir tai žinoti privalo ne tiktai Seimo nariai, bet ir kiekvienas visuomenės atstovas. Taigi, žinant, kad dirbtinis intelektas neša ne tiktai naudą, bet gali ir pridaryti blogų veiklų, tą reikia labai aiškiai, atsakingai reglamentuoti. Šiuo metu jau yra įsigaliojęs Europos Sąjungos dirbtinio intelekto teisės aktas, kuris nurodo ir mums, Lietuvai,

ne tiktai Lietuvai, bet visoms Europos Sąjungos šalims, tarp jų – ir Lietuvai, priskiria atsakomybes, kaip įgyvendinti tą aktą. Ten yra ir visi pavojai, ir atsakomybės, ir taip toliau. Taigi, nekalbėti apie dirbtinį intelektą Seime būtų tiesiog nešiuolaikiška.

PIRMININKĖ. Klausia A. Butkevičius. Ruošiasi S. Tumėnas.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Labai įdomi tema. Tik, aišku, labai įdomu išgirsti, kad priėmę įstatymą mes pasidarysime labai modernūs ir šiuolaikiški. Gerbiamieji, jau apie dirbtinį intelektą tikriausiai ir daugelis politikų skaitė, susipažino ir tiesiog mato, koks vyksta konkurencinis karas dėl dirbtiniam intelektui skiriamų investicijų. Jūs minėjote Europos Komisiją. Jeigu paskaitysite pastarąjį Europos Komisijos konkurencingumo planą, tai ten rodo, kad Europos Sąjunga atsilieka nuo Jungtinių Amerikos Valstijų ir Kinijos jau kartais diegdama dirbtinį intelektą. Svarbiausia, kad ten politikai dėmesį skiria, kaip sveikatos apsauga, farmacija, transporto sektorius įgyvendina dirbtinį intelektą. Vienas iš paskutinių, gal pažangiausių variantų.

Labai trumpai norėčiau jūsų paklausti. Pavyzdžiui, politikams reikėtų sumažinti biurokratizmą transporto sektoriuje supaprastinant muitinėse atliekamų procedūrų skaičių. Galiu pasakyti, neįmanoma dėl to, kad neįdiegta skaitmenizacija. Ačiū. Kokia jūsų nuomonė būtų apie tai?

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Iš tikrųjų, teisingas pastebėjimas – Europos Sąjunga niekada nepasivys nei JAV, nei Kinijos dėl dirbtinio intelekto finansavimo. Šitos šalys iš tikrųjų gerokai, kartais, kaip jūs sakote, lenkia, bet mes, žinodami tą faktą, tiesiog vis tiek negalime atsilikti, o darome tai, ką galime pagal mūsų finansinius pajėgumus. Lygiai taip pat Lietuva turi skirti irgi didžiausią dėmesį ir investuoti, nes kiekvienas išleistas euras dirbtiniam intelektui, jo naudojamai pažangai ir atsakomybei atneš kartais, grąžins kartais ne tiktai saugumą, bet ir finansinę naudą.

PIRMININKĖ. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi R. Baškienė.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiama pranešėja, mes čia su kaimyne profesore ką tik diskutavome, kad norint, kad būtų sukurtas aukščiausios prabos dirbtinis intelektas, reikia visų pirma ne dirbtinio, o žmogaus intelekto, to tikrojo intelekto. Tiktai tada jis bus jau, manyčiau, geros prabos. Gerbiama pranešėja, jau kai tas dirbtinis intelektas bus aukščiausios prabos, kaip jūs manote, kada bus galima sumažinti Seimo narių skaičių bent dvigubai?

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas Stasy, už klausimą. Iš tikrųjų aš skaitau paskaitas, rengiu pranešimus ir vienas mano posakių apie dirbtinį intelektą yra, kad jeigu tu neturi natūralaus intelekto, tai dirbtinis intelektas tau nepadės. Čia jūs esate teisus ir aš su jumis sutinku.

Seimo narių skaičiaus dirbtinis intelektas niekada nesumažins nei dvigubai, nei kiek nors procentais, nes bet kurioje tokioje atsakingesnėje srityje, ar tai būtų sveikatos sektorius, ar tai yra įstatymų leidyba, paskutinį žodį taria žmogus, ne dirbtinis intelektas, ir mes toliau turėsime atsakingai dirbti Seimo nario darbą.

PIRMININKĖ. Ir paskutinė klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Miela kolege, tikriausiai sutiksite, kad teisėkūroje labai svarbu yra tikslumas. Jūs teigiate, kad etiškai ir atsakingai turime naudotis jūsų siūloma paslauga, šiuo atveju dirbtiniu intelektu, teisėkūroje, bet jūs nenumatėte tos būtinybės, kad būtina žymėti, jeigu tai buvo naudotina. Labai tiksliai paklausė ir kolega D. Griškevičius sakydamas, kad reikalingas koks nors galbūt kontrolės mechanizmas. Jūsų atsakymas, kad tai bus galima daryti ateityje, manęs neįtikino, o kaip tik paskatino kviesti jus iš karto suderinti teisės aktą taip, kad jis būtų tikslus, aiškus ir nesukeltų abejonių šiandien, kad ateityje nereikėtų jo taisyti. Ar nemanote, kad reikėtų vis dėlto to atsakingumo ir kontrolės įvedimo?

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju už klausimą. Į Statutą mes neįrašysime nei reglamento, nei taisyklių, nei plačiai. Čia būtų tiktai pirmas žingsnis, kad Seimas prisiima atsakomybę ir gyvena šiandiena. Jeigu priimsime šitą Statuto pataisą, nedelsiant patys ar mūsų darbo grupė, ar aš asmeniškai turėsime žengti žingsnius toliau, kaip atsakingai naudoti, kaip etiškai naudoti ir visą tvarką, nuo ko pradėti ir kuo baigti. Teisingai. Labai ačiū, gerbiama Rima, bet Statuto pakeitimas, šito žodžio įrašymas, jisai atveria duris. Atveria duris į šiandieną Seimui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į kolegų klausimus.

K. Vilkauskas dėl motyvų kalbės už.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, kviečiu balsuoti už dėl dviejų svarbių priežasčių. Mes tikrai vėluojame. Europos Parlamentas kovo mėnesį, kaip ir minėjo pranešėja, jau patvirtino Dirbtinio intelekto aktą, kur aiškiai pasisakė, kad turime atsakingai ir etiškai naudoti dirbtinį intelektą. Būtent pabrėžė, kad turi būti pusiausvyra, kad nebūtų pažeistos žmogaus teisės, autorinės teisės. Be abejo, turi būti skatinamos inovacijos. Taigi šitas pirmas žingsnis tikrai turi būti žengtas. O Teisės departamento pasiūlymai ir kolegų nuskambėję pasiūlymai tikrai gali atsirasti vėliau teisine forma. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. A. Žukauskas – motyvai prieš.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Gerbiami kolegos, iš tikro šita problema egzistuoja ir labai džiugu, kad ji yra keliama Seime. Bet aš neturėjau galimybės paklausti, tai vis tiktai norėčiau paaiškinti. Dirbtinio intelekto problema yra ne ta, kad juo naudojamasi, nes naudojasi dabar vaikai, mokiniai ir Seimo nariams nereikia jokio leidimo leisti naudotis dirbtiniu intelektu. Aš juo naudojuosi ir buityje, ir pirkdamas kokias nors prekes, ir panašiai.

Problema yra štai kokia. Dirbtinis intelektas neturėtų būti naudojamas politiniams sprendimams priimti. Tai yra jeigu jūs paklausite dirbtinio intelekto, kaip man balsuoti – už, prieš ar susilaikyti, tai turėtų būti didelis etikos pažeidimas. Ir antra problema yra dėl tekstų. Jeigu dirbtinis intelektas generuos įstatymų pataisų tekstus, tai irgi turėtų būti laikoma neetiška. Ir apskritai, manau, čia ne Statuto klausimas, o Etikos ir procedūrų komisijos klausimas ir Etikos kodekso klausimas, kaip neturėtų būti naudojamas dirbtinis intelektas politinėje veikloje.

Todėl aš kviečiu balsuoti prieš, bet po to balsuoti už tai, kad būtų taisomas šitas projektas, nes jis, man atrodo, trupučiuką pametė savo prasmę. Ir aš nesu tikras, kad priėmę tokį siūlymą mes padidinsime Seimo prestižą. Aš manau, bent jau tarp vaikų gali prestižas labai nukristi, nes vaikai pastebės, kad tik dabar Seimo nariams leista naudoti dirbtinį intelektą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-4 klausimo – Seimo statuto 9 straipsnio pakeitimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 108: už – 66, prieš – 8, susilaikė 34. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas siūlomas Ateities komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta.

11.03 val.

Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 17 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3667(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar grįžtame į pačią darbotvarkės pradžią ir turime balsuodami apsispręsti dėl darbotvarkės 1-2 klausimo – Valstybinės kalbos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3667 po svarstymo. Balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 119: už – 100, prieš – 5, susilaikė 14. Po svarstymo pritarta.

11.04 val.

Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 1, 2, 7, 9, 11, 12, 13, 21, 22, 23, 52 straipsnių ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo VI^1 skyriumi ir nauju 1 priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-4111, Administracinių nusižengimų kodekso 12, 526, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4112, Baudžiamojo kodekso 285 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4113, Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4114, Administracinių nusižengimų kodekso 479, 480, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2904 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4115 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-3.1 klausimo – Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4111 ir dėl lydimųjų po pateikimo. Balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 115: už – 107, prieš nebuvo, susilaikė 8. Pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai. Dėl pagrindinio įstatymo projekto kaip pagrindinis siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, o dėl lydimųjų kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Taip pat siūloma svarstyti spalio 15 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 1-4 klausimo jau apsisprendėme. Dabar 1-5 klausimas – Seimo statuto dėl…

11.05 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir įslaptintos informacijos abipusės apsaugos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4117 (*pateikimo tęsinys*)

Atsiprašau, dar turime balsuoti dėl L. Kasčiūno pristatyto 2-3 klausimo – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Moldovos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir įslaptintos informacijos abipusės apsaugos ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4117. Balsuokime. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 118: už – 118, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti spalio 15 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Pritarta.

11.06 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4073 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Seimo statuto pakeitimo projektas Nr. XIVP-4073. Kviečiu J. Razmą į tribūną.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, manau, daugelis pastebėjote, kad Seime svarstydami paskutinį generalinės prokurorės prašymą naikinti vieno Seimo nario imunitetą mes turėjome tokią gana beprasmę procedūrą – komisijos sudarymą, kai pats Seimo narys prašo kuo greičiau panaikinti jo imunitetą, kad jis galėtų teisiškai gintis. Tačiau, pagal dabartinį Statutą, vis tik yra daroma pertrauka, sudaroma komisija, ji vėl išklauso tą patį generalinės prokurorės pranešimą, Seimo narys dar kartą kartoja tą savo prašymą tenkinti prokurorės prašymą. Taip mes dubliuojame tą veiklą ir užsiimame neprasmingais dalykais.

Aš siūlau nedidelę Statuto pataisą. Būtų numatyta galimybė nesudaryti Seimo komisijos, kai yra generalinės prokurorės kreipimasis ir prašoma naikinti Seimo nario imunitetą, jeigu pats Seimo narys taip pat to prašo. Tuomet iš karto būtų svarstomas Seimo nutarimo projektas nesudaryti komisijos ir tenkinti generalinės prokurorės prašymą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų nori klausti penki kolegos. Pirmasis klausia A. Skardžius. Ruošiasi D. Kepenis.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiamas pirmasis Seimo Pirmininko pavaduotojau, jūs tiesiog neįvardinote, kodėl? Paprastai jūs teikiate įstatymus, dažnai pritaikytus kuriai nors konkrečiai situacijai arba kuriam nors asmeniui. Būtų labai miela, jei jūs įvardintumėte asmenį, kuriam jūs čia taikote, apie kurį kalbėjote. Ar tai buvęs Marijampolės savivaldybės tarybos narys ir Antikorupcijos komisijos pirmininkas ponas A. Vyšniauskas?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš manau, tą svarstytą atvejį jūs žinote be įvardinimo. Bet projektas skirtas ateičiai, ne praeičiai. Todėl aš negaliu įvardinti, kas čia gali būti ateityje, tų, kurie prašys tenkinti generalinės prokurorės prašymą.

PIRMININKĖ. Klausia D. Kepenis. Ruošiasi V. Ąžuolas.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Mes jau esame liudininkai, ne kartą matėme, kaip generalinė prokurorė atneša klausimus, dėl kurių kreipiasi į Seimą su prašymu atimti iš Seimo narių neliečiamybę. Bet dažnai tie klausimai susiję su jų prasižengimais, įvykusiais praeityje, prieš metus, prieš porą metų. Ar nemanote, gerbiamas Jurgi, kad reikėtų ir apie tai kalbėti? Jeigu ištraukiami

klausimai, kurie turi specialią užduotį vieną ar kitą Seimo narį, sakysime, eliminuoti iš praeities, ir kuo klausimas yra senesnis, tuo didesnė atsakomybė turėtų būti prokuratūrai ir kitai teisėsaugai, kodėl jie taip ilgai marinavo tuos nusikaltimus, galima sakyti, ir pateikia tik tada, kada atsiranda tam tikra politinė konjunktūra, kad reikia tą vieną ar kitą Seimo narį sutvarkyti? Ačiū.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Na, aš neprisimenu tokių atvejų, kad būtų buvę galima įtarti, jog prokuratūra specialiai užlaikė kažkokį kreipimąsi dėl Seimo nario imuniteto ir kreipėsi vėliau. Kaip žinote, būna visokių atvejų. Dėl vieno Seimo nario buvo kreiptasi ankstesnėje kadencijoje, Seimas nedavė sutikimo, tai nemanau, kad čia galima prokuratūrą kuo nors kaltinti, jeigu senaties dar nebuvo ir ji vėl kreipėsi naujoje Seimo kadencijoje. Man atrodo, kad viskas čia vyksta tvarkingai pagal mūsų įstatymų reikalavimus, ir mes taip pat, tikiuosi, sprendžiame tokius klausimus atsakingai.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi D. Gaižauskas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega, norėjau paklausti. Jūs sakėte: šis sprendimas yra orientuotas į ateitį. Tai gal jūs jau turite duomenų ar žinių, kad greituoju laiku iš prokuratūros tokių kreipimųsi padaugės gana gausiai, gal dėl to tai darote? Gal jums kažkas žinoma? Ačiū.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Ne, tokių žinių neturiu. Na, nebent jūs patys galite apie kažką spėlioti, ar yra daugiau Seimo narių, buvusių savivaldybės tarybos narių, kurie buvo minėti čekiukų reikaluose. Aš čia neturiu kažkokių žinių, kad gali būti kažkokių tokių greitų kreipimųsi šioje kadencijoje.

PIRMININKĖ. Klausia D. Gaižauskas. Ruošiasi A. Gedvilas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, ar jūs nemanote, kad jūs atimate galimybę – vienintelę galimybę! – politikams apsiginti iki tol, kol bus priimtas procesinis sprendimas? Šiaip ikiteisminiai tyrimai vyksta gana ilgai. Yra šitas A. Vyšniausko epizodas, kur net dėl 19 kriminalinių sunkių nusikaltimų jam dabar pareikšti įtarimai, kai jam sunku bus įrodyti savo kaltumą arba nekaltumą. Tai komisija yra būtent ta vieta, kada politiškai gali bent jau pasisakyti, jeigu tu tikrai skaidrus, dėl visų aplinkybių ir nepažeisdamas Baudžiamojo kodekso atskleisti tam tikras detales. Dabar jūs apribojate šitą teisę. Pavyzdžiui, A. Vyšniauskas dalyvauja rinkimuose ir visi žmonės dabar galvoja: o jeigu jisai bus išrinktas ir jį nuteisia? Kiek cinizmo ir vėl kokią meta dėmę ant viso Seimo, nes jis negalės dabar savo nekaltumo įrodyti, o va čia komisijoje galėjo atsistoti ir sakyti: taip ir taip, taip ir taip. Kadangi to nėra, ko gero, jis ginsis kaip įtariamasis tiktai advokato padedamas, o čia politiškai jis turėjo visą teisę pasakyti visiems žmonėms viešai, kad jis nekaltas. Bet jis to nepadarė ir dabar lauksime sprendimo. Kodėl jūs norite atimti politikams tokią galimybę pasiaiškinti žmonėms gražiai, viešai ir skaidriai?

PIRMININKĖ. Laikas.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Na, jūs gal neatidžiai perskaitėte mano projektą, gerbiamas Dainiau. Aš neparašiau, kad draudžiama sudaryti komisiją, aš parašiau, kad gali būti nesudaroma komisija. Jeigu jūs manysite, kad komisijoje čia kažką galima reikšmingo nuveikti, tai prašau jūsų tą komisiją sudaryti. Mano projekte tai neuždraudžiama, tik suteikiama galimybė jos nesudaryti, jeigu visi sutaria, kad tai yra beprasmis reikalas, ir Seimo narys pats prašo. Ir komisijoje kaip tik atsiranda dar viena papildoma erdvė, kai komisijos nariams neatsakingai kažką kalbant gali būti daromas poveikis teisėsaugai, o jūs žinote, kad tokiais atvejais tai išvirsta į palankumą įtariamajam.

PIRMININKĖ. Klausia A. Gedvilas. Ruošiasi R. Šarknickas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiamas kolega, jeigu teisingai žinau, Seimas iki šiol visą laiką dirbo pagal tą tvarką, kuri dabar galioja. Ir vis tiktai vis tiek labai svarbu žinoti, kas jus paskatino imtis tokios iniciatyvos, įvardinkite, kas tas paskutinis lašas, paskatinęs tokioms pertvarkoms? Galbūt būtų paprasčiau, jeigu apskritai panaikintume Seimo nario neliečiamybės, sakykime, klausimą, nes tada būtų viskas labai paprasta?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Na, aš sutinku, kad viskas būtų paprasčiau, jeigu būtų toks politinis sprendimas išvis atsisakyti Seimo nario neliečiamybės, bet aš negirdėjau, kad būtų platus politinis konsensusas priimti tokį sprendimą. Tada, be abejo, mes tiesiog galėtume Statute išvis tą dalį apie neliečiamybės naikinimo procesus panaikinti, na, bet šiandien yra kitaip. Mane paskatino

diskusijos, taip sakant, paskutiniu atveju, kai ne vienas kolega sakė, kam čia ta komisija, ką ji veiks. Pagaliau atsakingo valstybės valdymo principas taip pat reikalauja atsisakyti tokių beprasmių, nereikalingų procedūrų, kur irgi tam tikra prasme naudojami valstybės ištekliai.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Kuo yra ypatingesnis Seimo narys A. Vyšniauskas už K. Bartoševičių…

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Nesupratau.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). …kad reikia…

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš, atrodo, jokių Seimo narių pavardžių savo projekte neminiu ir Statute taip nebūna, bet, aišku, jūsų teisė čia papolitikuoti radus kažkokį dirbtinį sąlytį. Čia aš neturiu ką komentuoti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Motyvai. V. Semeška kalba už.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, čia yra du pagrindiniai faktoriai: Seimo narys turi pats norėti atsisakyti neliečiamybės ir pateikti tokį savo prašymą Seimui, kad nebūtų sudaroma komisija. Tai pirmas faktorius – pats Seimo narys turi norėti.

Antras faktorius. Mes, Seimo nariai, turėtume balsuoti už tokį nutarimą, ne mažiau kaip pusė Seimo narių. Pritariu gerbiamam Jurgiui – tai yra racionalus valstybės valdymas ir mokesčių mokėtojų lėšų racionalus naudojimas, nes sutaupysime laiko, nereikės nei komisijos formuoti, nei daryti pertraukos. Kaip ir minėjau, pats pagrindinis faktorius, kad pats Seimo narys turi pritarti, kad jam būtų atimta neliečiamybė nesudarant komisijos. Todėl kviečiu balsuoti, nes mes patys jau patyrėme, kad gaištame laiką dėl to, laukiame, darome pertraukas, kai galime tokias procedūras supaprastinti ir pagreitinti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Šiaip šis gerbiamo J. Razmos pasiūlymas gal yra visai logiškas, tačiau aš nematau teisėkūroje, gerbiamas Jurgi, nuoseklumo. Vienu atveju jūs, žvelgdami į dažniausiai politizuotus Konstitucinio Teismo, kuriame dirba ir buvę jūsų partijos nariai, sprendimus, reikalaujate vienokios tvarkos, o čia jūs siūlote kitokią tvarką. Jūs siūlote uždrausti pačiam Seimo nariui, jeigu politizuotas Konstitucinio Teismo sprendimas, pasitraukti. Aš nematau čia nuoseklumo – matau tokį pritaikymą. Apmaudžiausia man yra tai, kad skaidrumą deklaravusi partija po ketverių metų, prieš tai aštuonerius metus opozicijoje drožusi valdančiąją daugumą dėl jų įsivaizduojamo skaidrumo, staiga poną A. Vyšniauską kelia kaip kandidatą Marijampolės vienmandatėje apygardoje. Jūs tiesiog esate veidmainiai ir, žinokite, negaliu balsuoti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl pasiūlyto Seimo statuto pakeitimo projekto Nr. XIVP-4073. Kas po pateikimo pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 114: už – 93, prieš – 6, susilaikė 15. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

11.19 val.

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 4, 10, 12 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2606(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2606(2). Priėmimo stadija. Kviečiu pranešėją A. Gedvilienę į tribūną ir pradedame priėmimą pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų taip pat nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 3 straipsnio yra gauta A. Gedvilo pataisa. Prašau pristatyti ją.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Pirmiausia apgailestaudamas noriu pasakyti, kad nors ir buvo paimta pertrauka prieš priėmimą, tačiau Aplinkos apsaugos komitete į klausimus argumentuotų atsakymų vis dėlto negavome. Nebuvo paneigti argumentai dėl draudimo perduoti ar parduoti legaliai

kupiruotus gyvūnus; jų likimo tada, kai šeimininkai nebegali jais pasirūpinti; dėl tolesnio jų dalyvavimo parodose, nors tai ilgą laiką buvo leidžiama veikla ir gyvūnas turi begalę puikių įvertinimų, kai dalyvavo įvairiose parodose anksčiau; dėl jų veisimo uždraudimo būtinumo, lyg *kupiruotų* gyvūnų palikuonys jau gimtų *kupiruoti*, be ausų ir be uodegų. Nėra atsižvelgiama į tai, kad šia veikla užsiimantys asmenys moka mokesčius ir tai buvo leidžiama veikla.

Į visus tuos ir kitus argumentus buvo atsakyta, kad viską sureguliuos atsakingos institucijos poįstatyminiais dokumentais. Tai klausimas, kaip mes galime balsuoti be mano teikto pasiūlymo, jeigu jau dabar priimame įstatyme dėl mano paminėtų argumentų ir tų, kurie yra išvardinti pasiūlyme, nėra įvertintos pasekmės ir mes nežinome jų baigties? Galų gale įstatymas yra viršesnis dokumentas ir poįstatyminių dokumentų misija yra visiškai kitokia – sureguliuoti tuos klausimus, kaip aiškiai įgyvendinti patį įstatymą, o ne nustatyti išimtis, kurios prieštarautų įstatymo nuostatoms.

Todėl, kolegos, prašau išgirsti ir vadovautis logika, balsuoti už pasiūlymą, nepaliekant neapibrėžtumų ir taip nepaliekant galimybės grįžti vėliau prie įstatymo taisymo.

PIRMININKĖ. Ar yra 29, kurie palaiko šio pasiūlymo svarstymą? (*Balsai salėje*) Gerai, balsuojame, kad matytume, ar tikrai yra. Tikrai taip, yra. Prašau. Komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas Aidas labai daug kalbėjo, bet nepasakė savo siūlymo esmės. Jo siūlymo esmė, kad tuos gyvūnus, kurie yra šiuo metu *kupiruoti*, yra registruoti, toliau būtų galima ir parduoti, ir veisti, ir taip toliau. Tai ir buvo įstatymo projekto autoriaus mintis, kad to nebūtų galima. Tie gyvūnai, kurie yra Lietuvoje, kurie yra *kupiruoti* ir kurie čia yra jau legaliai su savo šeimininkais, lieka gyventi taip, kaip gyvena, bet jų nebegalima veisti, perleisti tam, kad mes nepropaguotume *kupiravimo* kultūros.

Komitetas vis dėlto įsiklausė į gerbiamo Aido užregistruotą pasiūlymą, į gerus motyvus dėl galimų atvejų praktikoje, kai miršta gyvūno šeimininkas, šeimininko gyvūnas yra konfiskuojamas, ir pritarė šiam jo pasiūlymui iš dalies, sakydamas, kad Veterinarijos tarnyba poįstatymine tvarka numatys atvejus, kad gyvūnas iš tikrųjų tokiose situacijose nebūtų užmigdomas. Taigi mes pritarėme Aido pasiūlymui iš dalies.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kreipiuosi į iniciatorių, ar jums tinka pritarimas iš dalies, ar norėtumėte, kad būtų balsuojama dėl jūsų visos apimties pasiūlymo?

A. GEDVILAS (*MSNG*). Pirmininke, norėčiau balsavimo.

PIRMININKĖ. Balsavimo dėl visos apimties pasiūlymo?

A. GEDVILAS (*MSNG*). Taip, visos apimties.

PIRMININKĖ. Gerai. Tuomet motyvai. Už kalba V. Pranckietis. Dar prieš tai T. Tomilinas dėl vedimo tvarkos. Prašau.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Aš tik noriu pasitikslinti. Dėl vedimo tvarkos, kad būtų iš anksto aišku. Jūs tikriausiai pasiūlysite alternatyvų, nes jeigu mes nenubalsuosime už pataisą, vadinasi, negalėsime turėti komiteto varianto.

PIRMININKĖ. Taip, siūlymas…

T. TOMILINAS (*DFVL*). Šiuo atveju svarbu alternatyva.

PIRMININKĖ. Be abejo, pirmiausia, šiuo atveju iniciatoriaus prašymu balsuojame dėl visos apimties pataisos. Jei Seimas nepritars tam, tada balsuosime dėl komiteto varianto, dėl kurio yra pritarimas iš dalies. Tai būtų antras balsavimas. Dabar dėl pataisos V. Pranckietis kalba už.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Kaip tik ir pasibaigė kalba tuo, kad poįstatyminiais aktais padarysime platesnį sprendimą, negu įstatyme yra numatyta. Negalėsime poįstatyminiu aktu, pavyzdžiui, leisti autostradoje važiuoti 150, jeigu įstatyme yra numatyta 130. Šiuo atveju uždraudžiame viską, bet poįstatyminiu lyg ir bandytume išgelbėti. Kas įvyktų? Tie visi šunys, kurie dabar yra *kupiruoti,* ir pasiūlyme yra, kad iki sausio 1 dienos čia atsiradę tokie šunys turėtų teisę, jie, be kita ko, gimdo jau *nekupiruotus* šunis, vadinasi, veisti jie toliau būtų tinkami, ir mes, norėdami padaryti gera, padarome bloga. Tęskime gerus darbus ir pritarkime tai pataisai, kad tie šunys būtų teisėtai, jų neišmestume į šešėlį, jų veisimo neišmestume kur nors į laikinas šunides ir kad žmonės jų neatsisakytų. Tai taip.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Ačiū, Pirmininke. Aš turėjau tokį šunį, dobermaną, veiksmingai 13 metų pragyveno. Čia neaišku, ką siūlo kolegos, turbūt nematė šuns gyvo, tiktai per televizorių, kaip ir karves, dabar „Maximoje“ pieną melžia. Tai čia išeina kolizija, kad A. Gedvilienė viena teikia, A. Gedvilas kita teikia. Tai aš išgirdau aidą ir aš kviečiu palaikyti A. Gedvilą.

PIRMININKĖ. Bet juk kalbate prieš. Atsiprašau, kad taip garsiai. Kalbate prieš Aidą. (*Balsai salėje*) Bet užsirašėte prieš. Apsispręskime balsuodami. Motyvai išsakyti. Kas pritariate A. Gedvilo pataisai visa… (*Balsai salėje*) Taigi V. Pranckietis kalbėjo. Taip, prašom. I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš norėčiau dėl vedimo tvarkos, nes vis dėlto kai kas nors užsirašo kalbėti vienaip, o iš tikrųjų kalba, patys girdėjome, kaip, iš esmės tai buvo du pasisakymai už pataisą. Leiskite bent vienam žmogui, kuris tikrai kalbės prieš pataisą, pasisakyti.

PIRMININKĖ. Gerai. I. Pakarklytė. Prašom.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aišku, vertybinis klausimas. Ši pataisa, siūloma A. Gedvilo, iš principo paneigia projekto esmę, nes projekto esmė ir yra, kad gyvūnų, tokių, kurie yra su kirptomis ausimis, uodegomis, nebūtų galima veisti, parduoti ir eksponuoti. Pabrėšiu, kad tokie gyvūnai Lietuvoje, tos procedūros ir taip yra nelegalios 21 metus. Jie yra nebent įvežti iš trečiųjų šalių. Tai yra dažniausiai Rusija, Baltarusija. Tai ar mes norime toliau skatinti tokias veiklas, ar kaip valstybė aiškiai ištaisome šią spragą ir pasakome, kad nebebus galima tokių gyvūnų veisti, parduoti, eksponuoti? Įvežti – taip, galima, tačiau mes neleisime ir neskatinsime tokios verslo veiklos, nes gyvūnų veisimas, kaip suprantate, yra ūkio šaka ir tam yra numatytos taisyklės. Tai toks pasiūlymas paneigė iš principo patį įstatymo projektą. O komiteto pasiūlytas variantas yra daug taiklesnis. Išdiskutuota su visomis institucijomis: Aplinkos ministerija, Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, institucijomis, kurios kuruoja gyvūnų gerovę ir įgyvendina šiuos teisės aktus. Tai raginu balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Apsispręskime balsuodami dėl A. Gedvilo pataisos. Kas pritariate jai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 114: už – 39, prieš – 37, susilaikė 38. A. Gedvilas – replika po balsavimo.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Ne, Pirmininke, buvo paminėtas mano vardas ir pavardė net tris kartus…

PIRMININKĖ. Prašom replikuoti.

A. GEDVILAS (*MSNG*). …ir jūs man nesuteikėte tokios galimybės, tuo labiau prieš balsavimą…

PIRMININKĖ. Suteikiu dabar.

A. GEDVILAS (*MSNG*). …o premjerė prieš tai kalbėjo. Tai aš noriu pasakyti, kad gerbiama I. Pakarklytė klaidina. Iš tikrųjų tos visos mano siūlytos pataisos yra reikalingos, tuo labiau kad gyvūnus leidžiama įvežti, bet kadangi pradeda galioti ribojimai, vadinasi, įstatymą mes priimame atgaline tvarka, tai yra uždraudžiame juos toliau auginti, veisti, nors jie, kaip sakyti, yra pakliuvę legaliai. Ir čia nereikia dengtis Ukraina ar Baltarusija, lygiai taip pat JAV ar Ukraina, iš kitų šalių tie gyvūnai taip pat yra importuojami. Taip yra, atkreipsiu dėmesį.

PIRMININKĖ. I. Pakarklytė. Prašau.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Dėkui. Tai yra painiojamos sąvokos, įvežimas nėra tas pats kas veisimas, eksponavimas ar pardavimas. Aš suprantu, kad galbūt kai kam yra sunku tai atskirti, bet tai nėra tas pats. Šiame projekte nekalbame apie įvežimą, kalbame tiktai apie pardavimą, eksponavimą ir veisimą. Tai tą noriu užtvirtinti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar turėtume apsispręsti dėl pritarimo iš dalies A. Gedvilo pasiūlymui, tai yra tai versijai, kurią suformulavo komitetas. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Pritarta bendru sutarimu. Dabar dėl viso 3 straipsnio, ar galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta. 4 straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Galime. 5 straipsnis. Dėl jo gauta A. Gedvilo, M. Puidoko, K. Mažeikos ir kitų kolegų pataisa. Ir toliau yra dar viena identiška, tiktai pirmoji yra registruota kovo 19 dieną, antroji – rugpjūčio 30 dieną. Gal galima būtų kartu pristatyti, nes turinys jų identiškas? Vėlgi kreipiuosi į A. Gedvilą.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Mes jau balsavome. Praktiškai turbūt neverta čia aušinti burną, nes matosi, kad nėra noro įsiklausyti, išgirsti, nors dėl tų lūkesčių ir pavojų yra gautas Kinologų

draugijos prezidentės R. Kazlauskaitės kreipimasis ir apie tai žino komiteto pirmininkė. Tačiau po diskusijos komitete neturiu jokios vilties čia leistis į platesnes diskusijas, nes akivaizdu, kad arba neskaito, arba nesupranta tų pasiūlymų esmės, nes pasiūlymai argumentuoti ir suprantami. Buvo prašymas pateikti atsakymus iš atsakingų institucijų, tačiau, kaip ir minėjau, buvo bendras toks, kaip sakyti, atsakymas, kad viskas bus reguliuojama poįstatyminiais aktais. Gerbiamas kolega V. Pranckietis labai puikiai įvardijo, ką reiškia poįstatyminiai aktai ir kokia jų yra galia ir paskirtis.

PIRMININKĖ. Iš jūsų pasisakymo nesupratau, ar sutinkate atsiimti šitą pataisą? Ne. Ar yra 29, kurie sutiktų svarstyti šitą pasiūlymą? Pabalsuokime.

Yra. Prašau, gerbiama Aiste, pristatyti komiteto nuomonę.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Aidas vėl taip meistriškai pakalbėjo, bet nepasakė, kokia jo pasiūlymo esmė. Jisai siūlo visus tuos gyvūnus, kurie šiuo metu yra *kupiruoti*, toliau leisti eksponuoti, pardavinėti ir perleisti. Kaip jau pirmajame etape diskutavome, komitetas tam nepritaria ir sako, kad tai prieštarautų šio projekto tikslui, sudarytų galimybes legalizuoti gyvūnus ir toliau veisti gyvūnus, kurie yra *kupiruoti*, taip pat juos rodyti parodose. Atkreipiu Seimo narių dėmesį, kad šis projektas yra notifikuotas Europos Komisijai. Jeigu atsirastų toks pasiūlymas kaip gerbiamo Aido, jį reikėtų notifikuoti iš naujo, nes esmė visiškai keičiasi. Mūsų komitete tokiam siūlymui buvo nepritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai dėl siūlymo. V. Valkiūnas šįkart užsirašė kalbėti jau už. Prašau.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Ačiū už suteiktą žodį. Aš už teisybę. Nereikia labai klausyti Europos Komisijos, nes tie visi komisarai visokių *durnysčių* prisigalvoja ir paskui primeta nepriklausomoms valstybėms, todėl balsuokime už.

PIRMININKĖ. Ir I. Pakarklytė kalba prieš.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Analogiškai, kaip ir prieš tai buvęs pasiūlymas, šis pasiūlymas prieštarauja apskritai šio įstatymo tikslui. Jeigu toks pasiūlymas būtų priimtas, tai reikštų, kad mes *de facto* legalizuojame iki tol nelegaliai įvykdytas tokias procedūras Lietuvoje, nes, priminsiu, nuo 2003 metų Lietuvoje jos yra draudžiamos. Lietuva yra pasirašiusi tarptautinius dokumentus, Europos konvenciją dėl namuose laikomų gyvūnų apsaugos. Tai paneigia iš principo projekto esmę, dėl to siūlau jam nepritarti, judėti toliau ir priimti šitą įstatymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl A. Gedvilo ir kolegų pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė. Kas pritariate pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 109: už – 33, prieš – 41, susilaikė 35. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas yra analogiškas, tik pagal datą vėlesnis, todėl dėl jo jau balsuoti atskirai nereikia.

Ir visas 5 straipsnis. Ar galėtume pritarti 5 straipsniui bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių.

Dėl viso įstatymo projekto dėl motyvų yra užsirašiusių. I. Pakarklytė kalba už.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Tai, kaip sakiau, yra vertybinis projektas ir matome čia iš visų susidomėjimo, kad tai yra tikrai vertybiškai jautrus klausimas. Šiandien mes turime atsakyti į jį, ar valstybė nori parodyti savo poziciją dėl žiauraus elgesio su gyvūnais, ar nori skatinti tokį elgesį, ar vis tiktai nori jį riboti.

Pats ausų, uodegų, kitų kūno dalių trumpinimas ne dėl kokių nors medicininių priežasčių jau yra uždraustas 21-ius metus Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos šalyse. Didžioji dalis tokių gyvūnų, kurie atsiduria Lietuvoje, yra iš trečiųjų šalių. Tai labai dažnai yra Rusija, Baltarusija. Tokių vertybių šalyse nėra draudžiamos tokios praktikos.

Šis projektas Seime yra jau pusantrų metų ir tikrai buvo daug diskusijų su įvairiomis institucijomis. Buvo notifikuota Europos Komisijai, nesulaukta jokių pastabų ir šis procesas praėjo sėkmingai. Apskritai ausų ir uodegų trumpinimas yra žalingas. Tai rodo ir moksliniai tyrimai. Didėja infekcijų rizika, gyvūnai gali visą gyvenimą jausti fantominius skausmus. Tai civilizuotose šalyse yra laikoma žiauriu elgesiu su gyvūnais. Tikrai džiaugiuosi, kad mes jau prieš 21-ius metus tai nusprendėme, tačiau dar liko tam tikrų spragų.

Šiandien yra šansas tas spragas ištaisyti ir parodyti, kad tikrai gyvūnų gerovė mums rūpi ir kad galime padėti pasirūpinti tais, kurie patys neturi savo žodžio, patys neturi savo balso. Visuomenės, kurios rūpinasi gyvūnais, yra laikomos išsilavinusiomis ir tikrai pažangiomis visuomenėmis. Aš žinau, kad Lietuva irgi tokia yra.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Gedvilas.

Toliau posėdžiui pirmininkauja pavaduotojas V. Mitalas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiami kolegos, apgailestauju, tačiau teikiamos priimti Gyvūnų gerovės įstatymo pataisos pažeidžia teisėtus Lietuvos piliečių, kinologų lūkesčius. Trumpai noriu argumentuoti šią savo poziciją.

Pirmiausia gyvūnų augintinių veisimas yra teisėta verslo šaka, kuri nuo gautų pajamų moka mokesčius valstybei. Veisėjas, turėdamas tikslą veisti legaliai įsigytą kilmingą, galimai *kupiruotą* veislinį šunį iš trečiųjų šalių, Jungtinių Amerikos Valstijų, Ukrainos ir taip toliau… savininkas investuoja į kokybišką pašarą, veterinarines paslaugas, šunų parodas, prisiima visas galimas rizikas, investuoja vidutiniškai nuo 5 iki 15 tūkst. eurų, gal ir dar daugiau, priklauso nuo veislės. Tokia apimtimi, kokia siekiama įvesti ribojimus Lietuvoje, jokioje Europos Sąjungos valstybėje nėra priimto panašaus įstatymo. Jei bus priimtos minėtos pataisos, siūlau bent jau numatyti papildomų biudžeto lėšų, iš kurių bus kompensuojami nuostoliai šunų veisėjams. Negana to, bus sužlugdyti gyvūnų veisimu užsiimantys verslai ir Lietuva negaus dalies pajamų. Vadovaujantis protingumo ir teisingumo principais, ši įstatymo pataisa gali būti taikoma tik po priimto draudimo įsigaliojimo įvežtiems *kupiruotiems* gyvūnams augintiniams.

Antra. Remiantis teisės aktais ir Civiliniu kodeksu, šuo, kaip ir bet kuris kitas gyvūnas, yra priskiriamas daiktui, kuriam taikomos daiktinę teisę reglamentuojančios įstatymo nuostatos. Draudimas parduoti ar perleisti gyvūną prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Svarstydami minimas įstatymo pataisas sulaukėme Lietuvos kinologų draugijos prezidentės R. Kazlauskaitės kreipimosi, kuriame patikinama, kad Lietuvoje vykstančiose FCI šunų parodose eksponuojami tik teisėtai į Lietuvą įvežti *kupiruoti* šunys. Susidaro įspūdis…

PIRMININKAS (V. MITALAS, *LF***).** Laikas, gerbiamas kolega!

A. GEDVILAS (*MSNG*). Baigiu, tuoj baigiu. Susidaro įspūdis, kad jomis siekiama nubausti žmones, kurie laikosi visų teisės aktų.

PIRMININKAS. Laikas, kolega! Labai ačiū. Dėl vedimo tvarkos – S. Lengvinienė.

S. LENGVINIENĖ (*DFVL*). Laba diena. Mieli kolegos, šiandien mūsų darbą atvyko stebėti pensininkų klubas iš Kaišiadorių. Pasveikinkime! (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Puiku! Sveikinimai. Taip, toliau tęsiame dėl motyvų. T. Tomilinas kalba už.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, mūsų visuomenė yra jautri gyvajai gamtai, miškams, gyvūnams. Praeitos kadencijos ministras K. Mažeika savo iniciatyva pasiūlė uždrausti cirką su gyvūnais. Tai padarėme. Šioje kadencijoje yra uždraustos kailinių žvėrelių fermos, ateityje bus uždraustos iki galo. Šiandien mes darome sprendimą, reikalingą būtent dėl gyvūnų galūnių karpymo.

Bet aš norėčiau atkreipti dėmesį į tą epizodą, kuris vyko Aplinkos apsaugos komitete praeitą savaitę. Tikrai pajutau tokį valdininkų nejautrumą šiai žmonių kategorijai, jau dabar turintiems tuos gyvūnus ir tikrai galėjusiems susidurti su situacija, kai tie gyvūnai turėtų būti užmigdomi tuo atveju, jei nieko negalima padaryti, nei parduoti, nei paveldėti. Pavyzdžiui, numiršta tas pats savininkas ar dar kokia nors situacija įvyksta, arba nelaimingas atsitikimas gali būti, pavyzdžiui, šunims kovojant su vilkais ir panašiai. Mes tą problemą išsprendėme komitete. Tikrai Seimo nariai parodė iniciatyvą, kad reikalingos pataisos, reikalingas ministro įsakymas, kuriame bus detalizuojamos tokios išskirtinės situacijos, kai tas pardavimas, paveldėjimas ar kitoks perdavimas bus įmanomas. Tačiau apskritai, kaip ir minėjo kolegos, mes turime kryptį nepraktikuoti gyvūnų eksponavimo būtent nukarpius jiems galūnes. Šiuo atveju manau, kad kompromisas neidealus. Aš pasigedau teisininkų tokios tvirtesnės pozicijos būtent dėl įgyvendinimo. Yra čia niuansų: žmonėms keičiasi gyvenimas, verslai keičiasi gana greitai. Na, bet kryptis aiški. Seimo balsavimas akivaizdžiai parodė, kad visuomenė yra būtent gyvūnų gerovės pusėje.

PIRMININKAS. Laikas! Dėkui. Prieš kalbės V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji, šiandien balsavome dėl lietuvių kalbos vartojimo Lietuvoje, spragų taisymas truko 30 metų, o čia kolegos uoliai ir labai labai energingai veržiasi įtikti Briuselio komisarams. Kam jūs tarnaujate? Ar Lietuvai, ar kam nors kitam? Tie kreivi šleivi argumentai tam, kad dar pablogintumėte situaciją Lietuvoje. Todėl aš palaikau A. Gedvilą, o ne A. Gedvilienę. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. A. Gedvilienė kalba už.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū V. Valkiūnui už man parodytą dėmesį. Bet šiuo atveju projekto iniciatorė yra Ieva. Aš labai džiaugiuosi, kad mes, mūsų sprendimas pagaliau atėjo į Seimo salę. Kolegos, labai daug šitame Seime priėmėme sprendimų dėl gyvūnų gerovės, tikrai pasistūmėjome į priekį, ir tai dar vienas žingsnis mums parodyti, kad gebame įsiklausyti į tuos, kurie nekalba, į tuos, kurie yra mūsų draugai, kuriuos mes norime turėti šalia, kuriuos norime auginti. Dar kartą noriu atkreipti dėmesį, kad nuo 2013 metų mes jau esame priėmę sprendimus, kad uodegos karpymas, ausų karpymas, stygų pakirpimas (balso stygų pakirpimas), snapų kapojimas yra žiaurus elgesys su gyvūnais, bet ir šiandien mes toleruojame, kad parodose eksponuojami, demonstruojami šunys, kuriems yra pakirptos uodegos ir ausys, mes toleruojame žiauraus elgesio atvejų apdovanojimus. Tai kam to reikia? Mes kalbame apie tai, kad žiūrėkite, jeigu mes turime reguliavimą, tai neignoruokime jo, bet iš tikrųjų įgyvendinkime įstatymą, dėl kurio sutarėme jau prieš daugiau kaip dešimt metų. Tai šiandien mes tiesiog dedame tašką, pabaigiame žiauraus elgesio toleravimą viešojoje erdvėje ir judame į priekį. Man atrodo, tai yra dar viena galimybė parodyti, kad šitas Seimas iš tikrųjų yra draugiškas gyvūnams. Padarykime tai, balsuokime už.

PIRMININKAS. Prieš kalbės V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Žinoma, šis Seimas pasižymės, kad gyvūnų teisės yra svarbesnės negu žmonių. Bet man kyla klausimas: kur yra visi aktyvistai, kai *fyfos* į lėktuvus kiša auginti nius, kiša leisgyvius, cypiančius, klykiančius ir vežasi į kurortą vietoj rankinuko? Niekam tada neįdomu, tai jokios gyvūnų teisės, niekam nieko nereikia. Dabar jūs netgi nesuprantate, kad, pavyzdžiui, yra gyvūnų veislė, kuri lenda į urvus, ir žmogus turi ateiti juos gelbėti, iš ten traukti, jiems nutrūksta uodega, juos begelbėjant, todėl jiems yra šalinama ta uodega. Yra tam tikrų dalykų, kurie kaip tik dėl gyvūnų yra numatyti, kad po to jiems neatsitiktų bėdų, bet visa tai nubraukiame. Bet dabar bus labai gerai, dabar bus iš tikrųjų labai gerai: lenkų, latvių ir kiti daugintojai labai džiaugiasi šiuo sprendimu, nes Lietuvoje viską uždrauskime, neleiskime, o iš kaimyninių šalių bus visko, ko tik norėsime, šešėlyje. Jeigu jūs galvojate, kad jūs tą šešėlį suvaldysite ir sukontroliuosite, tai galvokite iš naujo. Ir, aišku, geriausias anekdotas: močiutė turės tokį šuniuką, bet anūkui padovanoti jau nebegalės, nes politikai bus uždraudę. Kam tokias nesąmones daryti? Bet kai neturite, ką veikti, galite tuo užsiimti.

PIRMININKAS. Už kalbės K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Čia per tas diskusijas tiek komitete teko klausyti, tiek čia, Seimo salėje, kalbama apie šunį kaip apie daiktą. Bet turbūt daugeliui tai yra tikrai gerokai daugiau, jis netgi šeimos narys daugeliui Lietuvos žmonių. Tai turbūt reikėtų įvertinti. Nepaisant to, kad A. Gedvilienė ir A. Gedvilas nėra šeimos nariai vienas su kitu ir turi priešingas pozicijas, vis tik gyvūnų gerovė turėtų būti svarbiau. Kalbant apie veterinarų bendruomenę, kuri tikrai supranta *kupiravimo* pasekmes ir kančias po jų, kokios būna, tai vis tik tikrai sprendimas yra teisingas. Bet, kolegos, paliktas toks atvejis, kai mes kalbame apie pardavimą, eksponavimą ir veisimą. Tai pardavimą bet kuriuo atveju bus galima įforminti kaip dovanojimą po šio įstatymo priėmimo. Dėl eksponavimo parodose, surinkus tris komisijos narius, galima tą įvertinimą gauti, vėlgi tiktai galbūt bus kita kaina. Ir dėl veisimo, turbūt tai svarbiausia, greičiausiai bus nueita į šešėlį. Tai vis tik norėtųsi, kad tai būtų projektas, kuris duotų daugiau pridėtinės vertės nei pasekmių, dėl kurių kentės patys gyvūnai.

O pats turbūt absurdiškiausias dalykas šiame projekte yra ta atgalinė data, kuri tikrai pažeidžia teises tų gyvūnų, kurie kažkada tikrai nukentėjo ir negalėjo pasiskųsti, turėdami vilčių gyventi. Šiuo atveju jiems tikrai ta gyvūnų gerovė atsisuks priešingai.

Tai vis tik, kolegos, tikrai tokių įstatymų priimti taip skaudžiai negalima gyvūnų atžvilgiu, bet pats principas – pagaliau tas taškas turėtų būti padėtas, tiktai kokia kaina. Tikrai kviečiu palaikyti, bet turbūt sekti ir stebėti pasekmes…

PIRMININKAS. Laikas.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). …kurios gali atsitikti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Ir paskutinis prieš kalbės V. Pranckietis. Prašau.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Kalbame apie gyvūnų gerovę ir visuomenes, kurios rūpinasi (čia taip buvo, cituoju). Įstatymas galiojo 20 metų ir viskas lyg veikė ne taip, kaip buvo įstatyme. Dabar vėl priimame įstatymą, kuris veiks irgi labai keistai. Tai pirmiausia norėčiau pabrėžti, kad mes visada kalbame apie gyvūnus (ir čia buvo paminėta), kuriuos norime glostyti. Su tuo visiškai sutinku – jų *nekupiruokime*, tegu jie turi ausis, uodegas ir ką tiktai dar jiems reikia, bet arkliai yra kaustomi ir žabojami dėl jų pačių saugumo, karvė su *lenciūgu* ant kaklo, per LRT reklamą turbūt jau daugelis matėte, Geležinio Vilko gatve ėjo su *lenciūgu* tam, kad jai būtų saugu. Ūkiniams gyvūnams veriami auskarai, karpomos kiaulių uodegos, šunims, kurių paskirtis kovoti su vilkais ir apsaugoti avis ar kitus smulkius ūkinius gyvūnus, ne dėl grožio, o dėl jų pačių saugumo ir gerovės yra *kupiruojamos* ausys ir uodegos. Siekiama priimti įstatymą dėl augintinių dėl grožio, bet mums reikėtų pagalvoti ne apie augintinius dėl grožio, o apie tarnaujančius šunis, ir tai galiotų tiems šunims, kurie tarnauja. Maniau, kad Aplinkos komitetas jau žemės ūkiui padarė visus gerus darbus, ačiū už dar vieną.

PIRMININKAS. Dėkui. Balsavimo intervalą aš tada pailginu, kad pabaigtume šio klausimo svarstymą, ir, išklausius motyvus, kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo priėmimo. Apsispręskime balsuodami.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108: už – 80, prieš – 13, susilaikė 15. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Gerbiamieji kolegos, taigi mes 11 val. 50 min. turime keletą Seimo narių pareiškimų ir po jų turėsime Vyriausybės valandą. Kviečiu pirmąjį pareiškimą pareikšti… Tuoj, minutėlę, mes patikrinsime, ar tikrai jūs, Valdemarai, čia užsirašęs. Aš matau, jūs žemame starte. V. Valkiūnas. Prašau į tribūną.

11.52 val.

Seimo narių pareiškimai

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Gerbiamieji, šiandien pakalbėsiu apie sąžinę, teisingumą, apgaulę ir „Ignitį“. Elektros „Ignitis“ tai yra ekonomikos pagrindo turėtojas, valdytojas. Situaciją mes žinome, žinome neadekvačias elektros kainas, kurios skurdina mūsų ekonomiką ir tautą. Kodėl taip? Pats R. Karbauskis, Valstiečių partijos vedlys, pripažino, kad jį, tokį guru, apgavo. Kas tas apgavimo didvyris? Iš jo žodžių išeina, kad 2019 metais tai buvo premjeras S. Skvernelis. Apgavo galimai ne tik Ramūną – visą Seimą ir tautą. Kas nors pasakys, kad šaunuolis tas Saulius, moka kombinuoti. Liūdniausia tai, kad ir kitai, 2024–2028 metų, Vyriausybei nori vadovauti pasinaudodamas partija „Vardan Lietuvos“. Gal *vardan* dar didesnės apgaulės? Klaustukas čia didelis, didelis didelis net klaustukas.

Neseniai S. Skvernelis iš Seimo tribūnos linksmai aiškino, kad tai kažkoks labai geras akcijų *listingavimas*, labai geras ir naudingas visiems Lietuvos piliečiams, tai tiesiog vitaminai. Pasiaiškiname, kad *listingavimas* – tai biržinė bendrovė. Aš pirmu variantu maniau, kad Saulių, premjerą, apgavo grobuonių globalistų kompanijos, atėmusios už grašius iš Lietuvos piliečių 27 % „Igničio“ sukaupto, sunkiai uždirbto Lietuvos piliečių net kelių kartų turto. Dėmesio! Už nepilnus 500 mln. eurų, tai yra už apie 500 S. Skvernelio vilų su privažiavimo asfaltu. Išeina, už vieną kaimą, ne miestą. Ir ką, visiems Lietuvoje tai dzin? Puiku, tegul vėl tokie vadovauja, patirtis yra.

Yra gražus sulietuvintas žodis „išparceliavo“. „Igničio“ turto vertė – ne mažiau kaip 27 mlrd. eurų… tai yra 27 %, o iš viso 100 mlrd. Ir apskritai tai neparduodamas turtas, energetinis tautos

kraujas. Turtas išdalintas, išparceliuotas dabar už 500 sodybų. Sakė, slaptai… Daugiau nedavė, parceliuojant nedavė daugiau kaip šitą sumą, nes viskas buvo daroma slaptai.

Tai klausimas, kas ką apgavo? Ar premjerą Saulių, ar jis visus? Ir kur garantija, kad tai nepasikartos, kad sugebėsime identifikuoti ir neutralizuoti blogį, kuris neša manipuliacijas, apgaulę ir Lietuvos nuskurdinimą? Mąstykime, gerbiamieji, analizuokime ir nepasiduokime apgaulei ir melui. Pirmyn!

PIRMININKAS. Kviečiu D. Kepenį.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos ir pirmininke, vakar mūsų Seime buvo istorinis įvykis – aptarta dešimties metų Lietuvos sveikatos strategijos programa ir jos rezultatai. Kadangi tikriausiai tai pati svarbiausia Lietuvos problema, vienas iš pranešėjų pasakė, kad dešimt metų valstybė šią problemą laikė pagrindine ir svarbiausia.

Reikia manyti, kad turbūt buvo susirinkę visi, nuo kurių priklauso mūsų sveikatos sistemos būklė. Tikriausiai buvo ir universitetų atstovai, ir mokslininkų, ir visų partijų atstovai, be abejo, žinoma, Sveikatos reikalų komiteto nariai, Švietimo ir mokslo komiteto, aplinkosaugininkai. Turbūt pati pagrindinė Seimo salė – Konstitucijos salė – turėjo lūžti. Deja, visų šitų kolegų nebuvo nė vieno.

Be abejo, kai susirenka tik grupė draugų, kurie daug metų vis tie patys renkasi pakalbėti apie sveikatą, žinoma, jie kalba tik apie tai, kas jų tame ratelyje yra gero, bet apie tai, kodėl kasmet Lietuvos sveikatos sistema vis labiau lūžta, vis didėja sergančiųjų skaičius, vis prastėja jiems pagalbos teikimo būdai, eilės vis ilgėja, deja, kalbėti šioje konferencijoje nebuvo laiko, nors konferencija truko daugiau negu 3 valandas. Nebuvo laiko pakalbėti apie tai, kodėl daugiau negu 50 % mūsų vaikų ikimokyklinių įstaigų visiškai neturi kūno kultūros specialistų, kodėl mokytojų tobulinimo programose kūno kultūra ir sveikata užima tik mažytę mažytę, gal ne visą procento dalį. Nebuvo kada kalbėti apie pagrindinius sveikatos organizatorius Lietuvoje – sveikatos biurus, jie visiškai nebuvo paliesti. Niekam neįdomu, kodėl šiandien iš dešimties septyni jaunuoliai nebetinka karo tarnybai. Tų klausimų mes neliečiame. Nekalbėjome apie tai, kodėl kasmet auga finansavimas šitos sistemos, o tiesiogiai proporcingai auga ir ligonių skaičius.

Priminsiu, tuo metu, kai Lietuvoje pirmą kartą buvo parengtas biudžetas, jis buvo apie 1 mlrd. litų. Šiandien šių metų biudžetas – 5 mlrd. eurų. Tai kiek kartų išaugo? Tai maždaug tiek skaičiais auga ir mūsų bėdos. Kuo daugiau finansavimo, tuo daugiau turime bėdų, tiesioginis ryšys. Bet apie tai kalbėti nebuvo kada. Niekam neįdomūs tie skaičiai, kuriuos Pasaulio bankas pateikė, kad kai šiandien investuojame 1 eurą į sveikatos tausojimą ir stiprinimą, vaikų sveikatą, sportą, kūno kultūrą, aplinkosaugą, dvasinį gyvenimą, mitybos reikalus, tai rytoj nebereikia 34 eurų gydymui. Apie tai kalbėtis laiko nebuvo. Keisčiausia, kad netgi Sveikatos reikalų komiteto pirmininkas, kuris prieš daug metų stovėjo prie tos strategijos ištakų, deja, vakar laiko ateiti aptarti savo darbo rezultatų neturėjo.

Vieną iš pagrindinių pranešimų turėjo daryti vienas garsus skiepų propaguotojas. Deja, taip pat neatvyko. Matai, susirgo kovidu, nors labai daug kartų pasiskiepijęs. Tų klausimų mes nenagrinėjame. Lygiai taip pat niekam neįdomu, kur dingo jau 50 mln. išpiltų skiepų ir kas su jais toliau bus. Tie klausimai, deja, neįdomūs. Tačiau, kad ir kaip keista, pranešėjai rado laiko pareklamuoti savo propaguojamus vaistus, nors jie pasaulyje labai abejotini yra.

Niekam neįdomu, kodėl lietuviai dukart labiau skęsta negu Europos Sąjungoje. Nors mes pasigyrėme, kad jau nesame alkoholio vartojimo pasaulio čempionai, nusileidome į septintą vietą, savižudžiais mes ir toliau pirmaujame Europoje. Niekam neįdomu, kodėl Lietuvoje kūdikių dabar gimsta dvigubai mažiau negu tuo metu, kai mūsų sveikatos sistema tekainavo 1 mlrd. litų. Kas lemia mirtingumo priežastis? Nors PSO sako, kad lemia mūsų sveikatos tausojimo, stiprinimo nebuvimas, apie tai kalbėti nebuvo kada.

Kitaip sakant, gerbiamieji, esame tokios būsenos kaip Tarybų Sąjungos žlugimo etape, pradžioje. Tuo metu niekas negalvojo, kad Tarybų Sąjunga žlugs.

PIRMININKAS. Laikas!

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Lygiai taip pat mūsų sveikatos sistema yra tokios pačios baisios būsenos, kokia buvo prieš 30 metų Tarybų Sąjunga. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Kviečiu A. Skardžių į tribūną. Ruošiasi A. Sysas. Prašom į tribūną, jūsų 5 minutės.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Prašom *nuimti* 5 minutes.

Gerbiami kolegos, vakar Audito komitete svarstėme Valstybės kontrolės ataskaitą, šviežią, birželio mėnesio, „Strateginio valdymo ir biudžeto formavimo pokyčiai“. Na, išties nustebino. Nustebino tai, kad per ketverius metus (na, objektyvumo dėlei reikėtų pasakyti, kad per trejus metus – 2022, 2023 ir 2024 metus), Nacionalinės pažangos planui, taip jisai vadinamas, buvo ištaškyta daugiau negu 4 mlrd. eurų. 4 mlrd. eurų! Pasirodo, kiekviena ministerija turėjo savo pažangos planą, nes buvo toks poreikis. 14 pažangos planų, kuriuos koordinavo, nekoordinavo. Vyriausybės kanceliarija taip ir negalėjo atsakyti, ar buvo priemonėms taikoma naudos ir kaštų analizė. Pasirodo, nebuvo. Pagrindinis argumentas – reikėjo skubėti. Keista.

Mano pagrindinis klausimas buvo: o kas gi pasiekta, ką pavyko pasiekti turint tą 14 individualių pažangos planų? Ir, žinokite, iškritau beveik iš kėdės, kai valstybės kontrolierius pasakė, kad iki šiol nėra kriterijų pažangai vertinti. Pagrindinė jo rekomendacija buvo, kad vis dėlto reikia sukurti rodiklių sistemą, kuri parodytų tikrą ir teisingą vaizdą apie Nacionalinio pažangos plano priemonių pasiektą efektą ir rezultatyvumą. Kur išleisti milijardai Europos Sąjungos ir nacionalinio biudžeto pinigų? Nežinau, ar gali būti labiau šokiruojantis Valstybės kontrolės siūlymas, ištaškius 4 mlrd., dabar nustatyti vertinimo kriterijus ir įsivertinti tą pažangą. Man tai primena sovietmetį, kada pinigai buvo įsisavinami. Ir prioritetai, pažiūrėkite: aplinkos apsauga, energetika, tai yra atsinaujinanti energetika, gerbiamas ministre. Transportas – tai ne švietimas, ne sveikatos apsauga, ne medicina, ne šie prioritetai.

Gerai būtų išgirsti, bus Vyriausybės valanda, iš šių ministrų, galbūt iš premjerės, kokie pasiekti rezultatai atsinaujinančios energetikos srityje. Padalinti milijardai, dar pusė milijardo, beveik 600 mln., kabo su 85 % intensyvumu. Imkite tuos pinigus, įsirenkite už europinius ir mūsų biudžeto pinigus saulės elektrines, kas nori, kas turi projektus. O projektų nėra, nes nėra tinklų. Gamybos įrenginius verslas gali laisvai įsidiegti, bankai noriai skolina, garantuotos pajamos, bet kaip perduoti tą elektros energiją, nėra tinklų. Elektromobilių aptarnavimo tinklas. Kuris daugiabutis turi 10 kilovatų, 15 kilovatų? Neturi ir tiek vienas butas, o greitajam pakrovimui reikia turėti apie 30 kilovatų galią, individualią. Namai neturi tokios galios, nėra tinklo. Taškome pinigus į dešinę, į kairę. Nusistatė kažin kokius prioritetus, o juos nusistatė kiekviena ministerija, nes kiekviena norėjo paturėti dalį iš tų 4 mlrd. ir jais pasitaškyti. Aš vis dėlto manau, kad ši Vyriausybė turi atsiskaityti ir parlamentui, ir visuomenei už ištaškytus milijardus. O kriterijus nusistatyti ne tada, kada pinigai ištaškyti, o prieš tvirtinant Nacionalinį pažangos planą, arba tuos 14 nesukoordinuotų kiekvienos ministerijos planelių. Kolegos, apmaudu.

PIRMININKAS. Kviečiu A. Sysą.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, suprantu, kad mes čia tuos pareiškimus darome daugiau sau. Ir labai gaila, kad kartais jų neišgirsta. Aš įpareigotas, paprašytas kreiptis į jus nuo Gervėčių klubo. Tą problemą, kurią kelia laiške… Jie kreipiasi ir į Prezidentą, į Seimo narius, į Vyriausybę, į visas institucijas, kur tik galima. Deja, taip sakant, problema nesprendžiama. Noriu priminti, kad man teko jau Vyriausybės valandoje užduoti tą klausimą susisiekimo ministrui, tai yra apie galimybę autobusu nuvykti Lietuvos piliečiams į savo gimtuosius kraštus, tai yra į lietuvių etnines žemes Gervėčių krašte. Tai į mano paklausimus, kaip ir į klubo paklausimus, gaunami tokie biurokratiniai atsakymai, kad nacionalinis saugumas yra svarbu, apriboti susisiekimą, judėjimą ir taip toliau. Įdomiausia, kad per dieną 39 maršrutai kerta Lietuvos ir Baltarusijos sieną ir vyksta kitomis kryptimis. Bet į etnines žemes, į kurias daug metų, nuo pokario, vykdavo autobusas du kartus į Girias arba Gervėčius, tai yra į lietuvių etnines žemes, deja, nevažiuoja. Įdomiausia, kad yra norinčių tą maršrutą atnaujinti ir galinčių važinėti. Deja, Susisiekimo ministerija neduoda. Taigi, noriu keletą… Laiškas ir kreipimasis yra ilgas, nenorėčiau užimti ilgai laiko, bet keletą vietų iš to kreipimosi noriu atkreipti. Noriu priminti, kad Gervėčių kraštas yra tik 50 kilometrų nuo Vilniaus, o nuo Lietuvos sienos yra 18 kilometrų. Ką sako mūsų tautiečiai, gyvenantys čia, Lietuvoje, ir ten, viena svarbiausių Gervėčių krašto ir etninių žemių lietuvių išli-

kimo ir egzistencijos sąlygų yra bendravimas su Lietuva – abipusis lankymas tėvų ir senelių, giminių ir kapų, bažnyčios, paliktų sodybų, kultūros ir švietimo centrų.

Paskutiniu metu bendravimas su Lietuva nutrūko dėl sienos perėjimo suvaržymo, o svarbiausia nutrauktas autobuso maršrutas Vilnius–Gervėčiai–Girios–Astravas–Vilnius, susisiekimas, kai net sunkiausiais pokario sovietiniais laikais kursavo po kelis kartus per dieną. O nutrūko dėl to, kad Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija neišdavė leidimo dėl autobuso maršruto į Gervėčių kraštą, nors plačiu mostu išduoda daugiau kaip 39 leidimus maršrutams į Baltarusijos teritoriją – Minską, Vitebską, Polocką ir kitur. Viešas žodinis paaiškinimas, kad autobusu važiuoja *vatnikai*, spekuliantai, nepakaltinami žmonės, mūsų krašto žmones labai žeidžia. Norėtųsi sužinoti, kokios tarnybos tai nustatė, kad jie tokie yra ir negali aplankyti artimųjų, jiems suvaržytos jų teisės.

Nors yra surinkta keli tūkstančiai Gervėčių krašto kaimo palikuonių, Lietuvos Respublikos piliečių, parašų dėl minėto maršruto grąžinimo, jokios reakcijos, todėl dar kartą kreipiasi ir prašo išspręsti, atnaujinti autobuso maršrutą Vilnius–Gervėčiai–Girios–Astravas–Vilnius per Medininkus ir sudaryti sąlygas, kad gervėtiškiai, Lietuvos piliečiai, gyvenantys Lietuvoje, galėtų bendrauti su savo gimtine – Gervėčių kraštu. Pasirašo nemažai Gervėčių klubo valdybos narių. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Mes baigėme pareiškimus.

12.11 val.

Vyriausybės valanda

Kviečiu Vyriausybės narius į jiems numatytą vietą posėdžių salėje ir pradėsime Vyriausybės valandą. Yra norinčių paklausti, pasiteirauti, galbūt pasiūlyti ir tą mes įvykdysime. Keletas ministrų nedalyvauja, bet didžioji dauguma yra čia.

Pirmas užsirašęs paklausti yra D. Kepenis. Prašau.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Sveikatos apsaugos ministrui turiu klausimą. Štai jūsų užsakymu kasdien per radiją, televiziją girdime raginimą skiepytis nuo kovido. Gerbiamas ministre, kodėl jūs taip intensyviai vykdote farmamafijos užsakymą propaguoti savo abejotinos kilmės cheminius skysčius, bet visiškai nevykdote Pasaulio sveikatos organizacijos teikiamų nurodymų? Dėl to, kad 80 % lėtinių neinfekcinių ligų nebūtų, jeigu jūs vykdytumėte Seimo nutarimą dėl sveikatos tausojimo ir stiprinimo politikos. Jūs jo visiškai nevykdote, šešeri metai jis galioja. Jūs visai nevykdote Seimo rezoliucijos „Dėl gyventojų imuniteto stiprinimo“. Kodėl, gerbiamas ministre, jūs jų nevykdote ir kodėl net neatėjote į vakar vykusį dešimties metų Lietuvos sveikatos strategijos rezultatų aptarimą? Kodėl jums tie dalykai neįdomūs? Ką jūs ten veikiate ministerijoje? Ačiū.

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū už klausimus. Gal pradėsiu nuo galo. Pirmiausia vakarykštis renginys, kurį minite. Į jį nebuvo kviestas nė vienas ministerijos atstovas. Nežinau, matyt, kritika galėtų skrieti šio renginio organizatoriams.

Bet norėtųsi pasidžiaugti. Reziumuojant dešimties metų strategiją, kuri buvo patvirtinta dėl sveikatos apsaugos, tikrai turime kuo pasidžiaugti: mažėja savižudybių, mažėja alkoholio vartojimas, ilgėja sveiko gyvenimo trukmė. Tikrai tie rezultatai, kurie buvo pristatyti vakarykščiame renginyje, džiugina ir tik patvirtina, kad strateginio planavimo esmė tikrai turi reikšmę ir sveikatos sektoriuje.

Na, o reaguodamas į pirmą klausimą, tikrai nesutiksiu su jumis, jūsų kaltinimais, kad niekas nėra daroma nei imuniteto stiprinimo srityje, nei sveikos gyvensenos srityje. Darbų yra daugybė. Žinote, kad Lietuvoje veikia visuomenės sveikatos biurų tinklas. Jie tikrai deda daug pastangų, kai kalbama apie visuomenės sveikatos stiprinimo aspektus.

O sureaguojant dėl skiepų, matyt, jums irgi yra puikiai žinoma, kad vakcinacija nuo daugybės infekcinių ligų, taip pat ir kovido, turbūt yra viena iš svarbiausių ir įrodymais pagrįstų veikiančių priemonių, siekiant apsisaugoti būtent nuo šių ligų. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas energetikos ministrui. Gerbiamas ministre, mes visi prisimename, kai prieš daugiau nei dešimt metų atsirado nemažai

saulės parkų (jau aš vieną kartą klausiau jūsų asmeniškai), kurie turėjo skatinantį tarifą. Dabar šitos elektrinės, pagal jūsų išaiškinimą, yra išjungtos. Jei nebūtų išjungtos, jos net turėtų primokėti. Taip ir buvo. Kai kurie net turėjo primokėti kaip baudą už tai, kad gamino elektrą. Šią vasarą (iš tikrųjų gera vasara) pritrūko elektros energijos, nebuvo vėjo. Tada jau skambina tiems patiems, kurie buvo pasistatę: būkite geri, įjunkite. Jūs aiškinate, kad yra Europos Komisijos išaiškinimas. Labai norėtųsi žinoti, kokios jūs laikysitės pozicijos…

PIRMININKAS. Laikas!

L. NAGIENĖ (*DFVL*). …ir koks bus dokumentas? Labai norėtųsi matyti tą Europos Komisijos raštą, tą išaiškinimą. Ačiū.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Aš nežinau, apie kokį Komisijos išaiškinimą kalbate. Aš tik noriu pasakyti, kad tos elektrinės, kurios turėjo skatinantį tarifą, nėra išjungtos. Jos gali būti kaip normalūs komerciniai tiekėjai į tinklą. Be abejo, tikrai šiuo metu negali gauti gaminančio vartotojo statuso, bet niekas netrukdo būti aktyviuoju vartotoju ir tiekti elektrą į tinklą. Aš nesuprantu klausimo.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kadangi aplinkos ministro nematau, tai klausimas premjerei. Gerbiama premjere, noriu atkreipti dėmesį. Tokia nemaloni tema, bet ji yra reali ir paliečia kiekvieną gyventoją, tai yra Kazokiškių sąvartynas. Tikrai sklinda kvapai, padidėjusi ta kvapų koncentracija. Buvo mano kreiptasi į Aplinkos ministeriją ir į VAATC – Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centrą, bet reakcija yra labai silpna. Manau, kad ir kituose sąvartynuose taip pat yra: atsipalaidavo, nėra to rūšiavimo. Mes paleidome atliekų deginimo įmones, o tie sąvartynai vis tiek pildomi ir plečiami. Aš nežinau, gal galite šitą klausimą aptarti ir Vyriausybėje kartu su savivaldybių atstovais? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Tikrai susirasiu jūsų kreipimąsi į ministrą ir pakalbėsime apie tai su ministru.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Jutubo kanale teko girdėti interviu, kai vienas iš Rusijos opozicijos lyderių M. Chodorkovskis, jis yra dažnas svečias Lietuvoje, pasakė, kad į Lietuvą atvykstantys Rusijos piliečiai gauna pilkuosius pasus. Jis taip pavadino. Informacijos apie tokius dokumentus viešojoje erdvėje nėra. Ar galėtų vidaus reikalų ministrė ar kas kitas (užsienio reikalų ministro nėra) pasakyti, koks tai dokumentas, kokias teises jis suteikia, kokiais teisės aktais vadovaujantis tokie dokumentai išduodami, kiek tokių dokumentų yra, jeigu yra, kokių valstybės piliečių dispozicijoje toks dokumentas? Jeigu reikės šaltinio, galėsiu atsiųsti.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Kadangi nėra užsienio reikalų ministro, kaip matau, aš tiesiog pakomentuosiu pagal savo kompetenciją. Tikriausiai kalbama apie užsieniečių pasus, nes apie kokius nors pilkuosius pasus aš nesu girdėjusi. Bet pasidalinkite nuoroda, pasitikslinsime. Statistikos dabar tikrai negalėčiau pateikti, bet jeigu užklausite raštu, mes pateiksime jums visą detalią informaciją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamas sveikatos ministre, drįstu jūsų paklausti. Gavau vieno laikraščio redaktoriaus laišką, kuriame parašyta: eilės pas medikus tik ilgės. Aš ne kartą esu anksčiau kalbėjęs, dabar drįstu jums. „Sveikatos ir medicinos žiniose“ jauna gydytoja rašo, atvirai įvertina eiles pas medikus, labai liūdna situacija, ji tik blogėja.

Kodėl keičiantis valdžioms medicinos sektoriuje situacija negerėja, bent jau daugumai medikų ir pacientų? Kodėl pacientai iš poliklinikų bėga į privačius optikos salonus tikrinti akių ir už tai nemažai sumoka? Laukiu jūsų atsakymų iki penktadienio. Ryt turiu pateikti atsakymą, bet čia jau mano problema. Drįstu paklausti dėl tų eilių. Ar turite kokią viltį ir ar ką nors esate numatę per tą trumpą laiką?

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū už klausimą. Klausimas tikrai aktualus, matyt, apie jį kalbėti yra ką. Na, pirmiausia gal norisi pradėti netgi nuo tokios filosofijos – pirmiausia, kokie yra mūsų visuomenės lūkesčiai, kai kalbame apie eiles. Jeigu mes pasižiūrime į Europos Sąjungos šalis, tai matome, kad toje pačioje Skandinavijoje neretai patekimo pas gydytoją specialistą yra laukiama netgi 4–5 mėnesius, Airijoje kartais matome situacijas iki 9 mėnesių, kol yra patenkama pas gydy-

toją specialistą su savo problemomis. Aišku, yra ir geresnių pavyzdžių, kur turbūt taikoma patekti per trumpesnį laiką. Tai klausimas: koks yra lūkestis dėl eilių? Įtariu, kad atsakymas būtų toks: kad ir kokios jos būtų, jos visada bus per ilgos.

O dabar jau žiūrime konkrečiai į mūsų šalį, ar ne? Mūsų yra keliami tikslai, kad pas sveikatos priežiūros specialistą, kai kalbame apie kardiologą, pulmonologą, neurologą, būtų patenkama per 30 dienų, tuo tarpu pas šeimos gydytoją – kalbame apie 7 dienų tarpą. Šiuo atveju aš nesutiksiu su jūsų, na, cituojamu turbūt šaltiniu, kad situacija blogėja. Jeigu mes pasižiūrėtume net ir į vienerių metų laikotarpį, tai tie skaičiai asmenų, patenkančių per 30 dienų pas specialistus, gerėja, kai žvelgiame iš sisteminės perspektyvos. Čia, matyt, galima įvardinti, kad keturi iš penkių asmenų pas specialistą patenka greičiau nei per 30 dienų. Bet taip, matyt, šiuo atveju tenka pripažinti, kad vis tik yra konkretūs ir specifiniai specialistai, pas kuriuos laukti tenka ilgiau.

Dabar, matyt, reikėtų suprasti, kokios tų eilių susidarymo priežastys, kurios irgi yra kompleksinės: kai kurios priklauso nuo nacionalinių teisės aktų, nuo siuntimo tvarkų, nuo apskritai bendro supratimo, kaip veikia mūsų sistema, kai kurios priklauso nuo gydymo įstaigų vadovų vadybinių sprendimų, registracijos proceso, IT sistemų naudojimo, kai kas priklauso nuo pacientų ir apskritai nuo visuomenės įpročių. Kaip, sakykime, ir tas klausimas, kuomet matome, kai didelė dalis pacientų, užsiregistravusių patekti pas specialistą, tiesiog neatvyksta ir neinformuoja sveikatos priežiūros įstaigos. Vadinasi, tų problemų yra įvairiais lygiais, o norint tą problemą spręsti taip pat reikalingos kompleksinės priemonės.

Ką mes dabar esame padarę ir ką planuojame daryti? Sveikatos apsaugos ministerija yra patvirtinusi eilių valdymo planą, arba Sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo gerinimo planą, kuris patvirtintas yra dvejiems metams, 2023 ir 2024 metams. Ten mes kalbame apie konkrečias priemones, numatydami plėsti šeimos gydytojo komandą, kad kuo daugiau paslaugų būtų suteikiama šeimos gydytojo lygmeniu. Kai kalbame apie specialistus, tai keičiame apmokėjimo tvarkas, siekdami, kad kuo daugiau konkretaus paciento poreikių būtų atliepiama vieno apsilankymo metu, taigi, plečiame išplėstinių arba kompleksinių paslaugų suteikimo apmokėjimą. Tai čia kalbame ir apie kardiologus, ir apie gastroenterologus, ir daugybę kitų specialybių. Tas procesas tęsiamas, na, natūralu, ten yra priemonių, susijusių su biurokratijos mažinimu ir daugybe turbūt kitų…

Dar vienas yra labai svarbus akcentas, kad dėl kovido metu sutrikusio paslaugų tiekimo šie metai yra pirmieji, kada pagal specializuotų ambulatorinių paslaugų suteikimo skaičių mes viršijame 2019 metų lygį. Vadinasi, rekordiškai daug paslaugų suteikiame. Sveikatos apsaugos ministerija tiek praėjusiais metais, tiek šiais metais skiria Privalomojo sveikatos draudimo fondo rezervo lėšų, kad už tas paslaugas apmokėtume visoms įstaigoms.

PIRMININKAS. Gerbiamas ministre, paprašysiu kitą kartą trumpiau. R. Šalaševičiūtę prašau dėl vedimo tvarkos.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Kolegos, pas mus šiandien svečiuose žemaičiai iš Telšių. Pasveikinkime juos. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Valio! Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Mano klausimas būtų švietimo ministrei. Buvo Rugsėjo 1-oji, kurią šventėme rugsėjo 2-ąją, teko lankytis ne vienoje progimnazijoje, gimnazijoje, tačiau toje šventėje buvo juntamas toks pedagogų nerimas dėl knygų trūkumo. Ką daryti su vadovėlių trūkumu? Ką darys lapkričio, gruodžio mėnesiais, kai jų dar nebus, kaip mokys mokinius ir iš ko? Koks dabar yra procesas? Ačiū.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Niekada neneigiau tos problemos, ji yra. Kadangi vadovėlių leidybą, sakykime, laisva rinka reguliuoja, leidėjai pirmiausia leidžia tuos vadovėlius, kur jie mato patys pirminį poreikį, bet noriu padėkoti, kad į dalį ministerijos paskatinimų ir paraginimų leidėjai atsižvelgė. Yra tų vadovėlių, kurie jau išleisti prieš kelerius ar anksčiau metų, ir jie taip pat dengia tas atnaujintos programos dalis, galbūt persikelia, nežinau, iš matematikos, kas buvo anksčiau 10 klasėje, dabar – 8 klasėje. Kitaip tariant, ką noriu pasakyti, kad medžiagos yra. Jeigu mes kalbame apskritai apie vadovėlių poreikį dėl atnaujintų programų, taip, dar yra trūkumas, bet su kiekvienu mėnesiu vis po vieną kitą atsiranda.

Bet ką aš noriu pabrėžti ir koks buvo įsipareigojimas Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, kad būtų aiškiai sudėta informacija mokytojui dėl pasiruošimo programoms. Ir *emokykla.lt* yra atnaujinta platforma, kur tikrai įėjus labai aiškiai galima matyti: pasirenki, na, pavyzdžiui, lietuvių kalbą, išrikiuotos visos klasės, spaudi ant klasės, yra ugdymo planai, yra, kokią temą kokiu šaltiniu yra siūloma padengti, ar esamais vadovėliais, ar naujais, ar paruošta – čia va, sakau, dėmesys, – kur trūksta vadovėlių, metodinė medžiaga. Labai esu dėkinga tiems mokytojams, kurie tą medžiagą rengia, iki rugsėjo 1 dienos mes suspėjome ją paskelbti. Pradinėms klasėms dar tebepildomas portalas, tai to tokio aiškumo, viliuosi, radosi daugiau, o vadovėliai *eigoje*, kiek mes galime paskubinti tą procesą, tiek tą darome. Man atrodo, labai svarbu yra tiesiog, kad būtų aišku ir kad ministerija pasirūpino ta trūkstama medžiaga. Tai, ką galėjome padaryti, padarėme. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Norėčiau klausti žemės ūkio ministro gerbiamo K. Starkevičiaus. Pakruojo derlinguose laukuose, kuriuos matau vykdama į Vilnių, nuolat matau, kaip plečiasi saulės jėgainių laukas, būsima galinga elektrinė. Tikrai nesu prieš tokias elektrines, prieš energetiką, bet šiuo atveju yra užimami labai gausūs hektarų plotai ne smėlynuose, o vienose derlingiausių Lietuvos žemių. Gerbiamas ministre, norėčiau girdėti jūsų nuomonę ir ar čia tikrai viskas gerai, kad mes derlingiausius laukus paverčiame tokiomis elektrinėmis?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Taip, aš bandysiu paaiškinti ir pirmiausia pasakysiu, kad iš viso užims 0,01 % žemės. Mes… Taip, iš viso apie 4 tūkst. hektarų nuo tos žemės, jeigu paverstume. Kitas dalykas, taip, mes sakome, galime… kodėl nestatote ten, kur nederlingos? Bet supraskime – ten yra elektros infrastruktūra. Jeigu mes norėtume ten atvesti tą infrastruktūrą, kas tada toliau būtų? Be to, žemės savininkas, mes gerbiame jo teises, pats ir sprendžia. Tai čia šiek tiek, kaip sakoma, palikta jam ir laisvės. Bet aš dar kartą sakau, 0,01 % – 4 tūkst. hektarų žemės nuo visos mūsų šiandien turimos ir deklaruojamos apie 3 mln. hektarų žemės. Tai čia tikrai mums, aš galvoju, parkai sukurs didesnę pridėtinę vertę ir saugumo prasme yra labai reikšmingi. Taigi tikrai galiu važiuoti į Pakruojį ir su tais žmonėmis kalbėti ir aiškinti, tą dabar ir darau. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia O. Leiputė. Prašom. Gerbiama Orinta, prašom, jūsų šansas.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju. Mano klausimas būtų sveikatos apsaugos ministrui. Gydytojų trūksta, o vis dar didelė dalis rezidentų moka už savo studijas arba būna jau pasirinkę studijas užsienyje. Tai kaip jūs galėtumėte pakomentuoti, ar ne per mažai vis dėlto skiriama lėšų ir ar mes esame paskaičiavę, kas vyks po penkerių, šešerių ar dešimties metų?

Kitas klausimas. Kadangi prieš dvejus metus buvo įteisinta mentoriaus sąvoka, tai kiek per dvejus metus yra paruošta mentorių, turiu omenyje, dėl pritraukimo dirbti regioninėse ligoninėse, rezidentūros bazėse, kurios jau yra, ir kaip bus sprendžiama dėl jų atlyginimo, ar jiems už tą darbą bus sumokama? Mentoriams, turiu omenyje.

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū už labai gerus klausimus apie rezidentūras. Pradėkime turbūt nuo to. Matyt, jums yra žinoma, Seimas dar prieš porą metų apsisprendė ir, manau, tai buvo labai teisingas ir kertinis žingsnis, kuomet buvo iš esmės pakeista darbo užmokesčio mokėjimo sistema gydytojams rezidentams, atsirado pakopiškumas, kad kiekvienais jų augančios kompetencijos metais darbo užmokestis būtų didesnis. Natūralu, jis buvo susietas su MMA, kad kiekvienais metais taip pat galėtų būti išlaikomas augimas siekiant, kad gydytojo rezidento paskutinių metų darbo užmokestis siektų apie 70 % specialisto. Tai gydytojai rezidentai visi be išimties, nepriklausomai nuo to, ar jie studijuoja valstybės finansuojamoje, ar valstybės nefinansuojamoje vietoje, gauna šį darbo užmokestį. Manau, kad tai yra vienas iš esminių žingsnių, kas galėjo būti padaryta.

Dabar kalbant, aš tikrai nesutiksiu, kad tai yra didelė dalis rezidentų, kurie studijuoja valstybės nefinansuojamose vietose, kalbame turbūt apie ketvirtadalį nuo viso skaičiaus. Jeigu valstybė finansuoja 377 rezidentus kiekvienais metais, tai valstybės nefinansuojamose vietose turime turbūt apie 100. Vadinasi, tos vietos yra užpildomos ir šis skaičius yra suderintas su vientisąsias studijas baigiančiųjų skaičiumi. Tai reiškia, kad kiekvienas, baigęs medicinos studijas ar Vilniaus, ar Lietuvos sveikatos mokslų universitete, turi kur įstoti į rezidentūrą, ir tai, mano nuomone, tikrai yra pasiekta susitarimais, kuriuos mes padarėme su universitetais.

Savo esme šita sistema tikrai nediskriminuoja ir neuždaro durų jauniems žmonėms, norintiems patekti į sveikatos priežiūros sistemą, tapti gydytojais. Tuo tarpu valstybės nefinansuojamos vietos netgi sudaro turbūt prielaidas mums nacionaliniu mastu sukurti priemonių. Pabrėšiu, kiekviena savivaldybė šiuo metu rengia projektus, kad galėtų pritraukti gydytojų, išlyginti tą netolygumą. Vadinasi, galime įsteigti stipendijas, galime sudaryti galimybę sumokėti už studijas ir taip bent dalį gydytojų rezidentų siekti pritraukti ir į kitus Lietuvos kampelius. Tai čia atsakant į pirmą klausimą.

Į antrą klausimą dėl mentorių. Taip, sąvoka patvirtinta, bet supraskime, kad mentoriaus sąvoka keliavo kartu su siekiu decentralizuoti rezidentūros studijas, taip pat kartu su pasikeitusiu apskritai gydytojų rezidentų rengimo modeliu, pereinant į pakopinėmis kompetencijomis grįstą rezidentūrą, kuomet taip pat mes dėjome labai daug pastangų, kad būtų pailgintos rezidentūros studijos, kad galėtume pasiekti tokią pačią medikų rengimo kokybę, kaip yra Europoje, nes tokios yra rekomendacijos. Natūralu, kad su tuo procesu kartu iškeliavo mentoriaus sąvoka ir mentoriaus, kaip asmens, apibrėžimas. Projektų, kuriuos universitetai: Lietuvos sveikatos mokslų ir Vilniaus universitetas, vykdys siekdami apmokyti apie 500 mentorių, yra šiuo metu rengimo stadija. Aš labai tikiuosi, kad 2025 metais jie jau galės startuoti ir tie žmonės įgis papildomų edukacinių kompetencijų šalia to, ką jau žino dabar, kad galėtų įsilieti ir tinkamai apmokyti rezidentus decentralizuotose rezidentūros bazėse.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Na, priblokšė mane jūsų atsakymas, gerbiamas Kazimierai, į kolegės R. Baškienės klausimą. Nežinau, kodėl energetikos ministras jums ant kojos nemynė. Klausimas buvo, kad derlinga žemė, tokio balo, yra užstatoma kažkokiais *paneliais*, saulės *paneliais*, įrengiant saulės elektrinę dėl to, kad yra ten laidas.

Dabar aš pateiksiu jums pavyzdį: 6 megavatų jėgainei reikia 15 arų, vėjas, 1 megavatas instaliuotas, pagamins 3 mln. kilovatvalandžių, o saulė – tik 1 mln. kilovatvalandžių. Tai sudauginkite skaičius ir pamatysite, kad 36 hektarų reikės vietoj 15 arų. Tai 36 hektarai, norint pasiekti tą pačią gamybą iš saulės. Kiek jūs užstatysite žemės ir paliksite, nežinau kam, bobausiams augti ar kažkokiems *šampinjonams*, ar dar kai kam? Uždengsite tomis saulės *panelėmis*. Gerbiamas ministre, aš nežinau, jūs susitarkite dėl racionalaus žemės, mūsų brangiausio turto, panaudojimo. Ačiū.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Aš jums ir atsakysiu. 1 megavatui reikia maždaug 15 hektarų žemės, ne daugiau. Gal ten plius minus, priklausomai nuo kokio… Tai ir skaičiuokite. Čia paprasta aritmetika. Jau turbūt ketvirtokas suskaičiuotų, kiek reikės tos žemės. O jūs patys puikiai suprantate, kai sakote, kad ten yra apleistų žemių, tai ten ir statykite. Ten nėra infrastruktūros. Jeigu mes ten vesime infrastruktūrą, tai kieno sąskaita? Visų mūsų sąskaita. Tikrai žemės savininkas pats sprendžia ir niekas jo per prievartą neverčia, ką jisai turi daryti – ar burokėlius auginti, ar kviečius auginti, ar šitą. Tikrai ūkininkai čia problemos nemato.

PIRMININKAS. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kreipiuosi į švietimo ministrę. Gerbiama ministre, visą šią savaitę eteryje skamba leidinio „Reitingai“ tema. Na ir čia vis diskutuoja vadovas G. Serafinas ir jūsų viceministras I. Gaižiūnas, neieškantis nei žodžio, nei rimtų argumentų. Jūsų pirmtakė L. Graužinienė… J. Šiugždinienė (atsiprašau Jurgitos) tos temos vengdavo, sakydavo: manęs tai nedomina, tai yra privatus sektorius, privatus biznis ir manęs nedomina, kas ten vyksta. Dabar jūsų vadovaujamą ministeriją ši tema sudomino. Susidaro įspūdis, kad jūs siekiate, kad nebebūtų pateikiami tokie duomenys, nors kai kas įvardina kazachstanų, kirgistanų tokią situaciją.

Gerbiama ministre, ar nėra pagrindinė priežastis, kad jums neparanki yra ten pateikiama informacija, kad ir rajonų…

PIRMININKAS. Laikas!

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). …regionų gimnazijos, progimnazijos užima puikias vietas ir rodo, kad jos kokybiškai dirba?

Antras dalykas. Ar nėra minčių pasikviesti gerbiamą G. Serafiną dirbti į ministeriją ar į Nacionalinę švietimo agentūrą, kad bendromis jėgomis visa tai atliktumėte, parodytumėte tas kryptis, tendencijas…

PIRMININKAS. Supratome. Laikas, kolega!

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ar nėra tokių minčių? Ačiū, posėdžio pirmininke, kad leidote baigti.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Man neteko girdėti, kaip jūs referavote J. Šiugždinienę, kad ji būtų sakiusi, kad jos nedomina ši tema. Aš manau, kad šis pastarosios savaitės klausimas yra kur kas ilgesnis ir platesnis, ir susidedantis iš dviejų dalių, apie ką dabar diskutuojame. Viena vertus, ar reikia ir kaip reikia reitinguoti mokyklas, ir kitas klausimas – dėl duomenų pateikimo.

Dėl duomenų pateikimo. Ministerija ir Nacionalinė švietimo agentūra skelbia duomenis ir toliau. Jeigu mes čia turime šiek tiek laiko, tai galiu tik patikslinti. Anksčiau buvo skelbiami daugmaž konkretūs rezultatai rėžiais, nuo kiek ten vaikų išlaikė, nežinau, nuo 15 balų iki 30 ir taip toliau, ir panašiai, o dabar yra skelbiami mokyklų vidurkiai.

Yra tokia sistema, platforma, kur žemėlapyje pasirinkę bet kurią Lietuvos mokyklą mes galime matyti tuos duomenis. Mokslui, tai yra jeigu mokslininkai kreipiasi specifiškai, tie duomenys taip pat yra prieinami.

Koks iškilo klausimas dėl duomenų apsaugos dalykų, kad jeigu hipotetiškai kokiame nors Šilavote vienas mokinys laiko biologijos egzaminą, paprastai mažesnėse gimnazijose taip būna, kad tam tikrus dalykus pasirenka laikyti keli moksleiviai, tu teoriškai gali identifikuoti, kaip kokios nors hipotetinės Sadauskienės anūkas išlaikė vieną ar kitą egzaminą, lygiai taip pat ir mokytoją. Mūsų nuomone, tai nėra korektiška, bet mes vis dar diskutuojame su duomenų apsaugos specialistais, kaip korektiškai pateikti tuos duomenis, nes aš esu už kuo platesnį duomenų pateikimą.

Dabar ateinant į tašką dėl reitingavimo. Jeigu bus susitarimas dėl to, ar reikia reitinguoti, aš vis dėlto laikausi nuomonės, kad gera mokykla nėra vien tik akademiniai pasiekimai. Tai yra ir įtraukusis ugdymas, tai yra ir mokyklos savivalda, ir mokytojų kvalifikacija, ir daugybė kitų sudedamųjų dalių. Šiandien 15 valandą ministerijoje vyks viešos konsultacijos su švietimo bendruomene, beje, esame gavę iš Mokyklų asociacijos, iš nevyriausybinio sektoriaus, iš mokslininkų raštą, kur jie kritikuoja reitingų sudarymo ydingą metodologiją. Manau, bus tikrai prasminga diskusija ir su žurnalistais, ir su jūsų minėtu G. Serafinu, kuris, mano žiniomis, tenai taip pat dalyvaus. Viliuosi, rasime kokį nors gerą sutarimą. Bet, man atrodo, turime kalbėti apie tai, kad mes neiškreiptume sistemos ir jeigu yra dabar štai konkretus atvejis, specialiai neįvardinsiu galbūt gimnazijos, mažo miestelio gimnazijos, kuri vienais metais, 2022 metais, atsiprašau, 2021 metais buvo 300 kažkurioje vietoje, 2022 metais buvo 71 vietoje, o 2023 metais vėl 300 kažkurioje vietoje. Tai ar gali toksai reitingas, informacija reitinguose ką nors pasakyti apie tokios mokyklos kokybę? Turbūt nelabai. Tai čia galbūt ir sustosiu.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Norėčiau truputėlį papildyti. Kaip jūs turbūt pastebėjęs esate, tuose reitinguose paprastai pirmose vietose visada yra vadinamosios prestižinės gimnazijos. Mes galėtume sakyti, kad nematome problemų. Ką čia, žinote, Vilniaus miesto prestižinės gimnazijos puikiausiai laikosi, o ką sakė Radvilė, teisingai, mažesnių miestų ir miestelių gimnazijos labai dažnai po tą reitingą važinėja aukštyn žemyn. Čia yra ir metodologijos klausimas, kas nusprendė svorius kokius sukabinti, kokiems parametrams, kad va, tai jau kažkaip atspindi gimnazijos kokybę. Ir duomenų korektiškumo, ir duomenų apsaugos klausimas taip pat, ką ministrė minėjo, nes kartais nėra labai sunku sužinoti, kas yra mokinys arba bent jau kas yra mokytojas, kuris, suprask, nekokybiškai gal parengė mokinį egzaminams. Jau apie įtraukųjį ugdymą ir poveikį to, kad dalis vaikų nelaiko arba yra skatinami nelaikyti ar raginami nelaikyti tam tikrų egzaminų ir netgi nebandyti savo jėgų, aš nekalbu. Manau, kad tikrai sprendimus rasime. Nėra jokio tikslo ką nors slėpti, bet nėra ir tokio tikslo, kad būtų kokia sukurta schema, kur visi tai schemai meldžiasi, užuot meldęsi kokybiškam ugdymui.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas žemės ūkio ministrui. Tikrai nereikėjo net 100 dienų, bet jau ministras, sveikinu, domisi net ir žirgininkyste. Tai tikrai turbūt geras pavyzdys. Ir noriu paklausti apie Nacionalinės žemės tarnybos situaciją. Kelia nerimą ta reforma, kuri čia įvyko, ir tai, kad kaimyniniai sklypų savininkai negauna informacijos apie

parduodamus sklypus. Dar labiau neramu dėl valstybinės žemės nuomos, kai pasibaigus nuomos sutarčiai ateina iš karto nuomininkai, ir dažnai tai yra kiti, net susiję su kokiomis nors įmonėmis. Ar nemanote, galbūt pasigilinote, ar šiuo atveju nereikėtų kreiptis į teisėsaugos institucijas dėl tokios situacijos, kuri čia susiklosčiusi dabar? Ačiū.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Tai čia daugiau… Dabar, kaip žinote, visas blokas perduotas Aplinkos ministerijai, mums priklauso tikrai neurbanizuotos teritorijos, urbanizuotos yra perduotos. Negaliu sakyti, kad nėra problemų, jų yra. Aš galvoju, mes kartu su aplinkos ministru ieškosime tų atsakymų ir stengsimės, kad kuo mažiau mūsų žemės naudotojai turėtų problemų.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Ačiū. Mano klausimas yra aplinkos ministrui, sveikatos apsaugos ministrui, bent jau vienai pusei, dėl jūsų pavaldumo institucijų – Nacionalinio visuomenės sveikatos centro, Aplinkos apsaugos agentūros, Aplinkos apsaugos departamento kontrolės vykdymo, būtent kvapų ir triukšmo kontrolės gyvenamojoje aplinkoje. Skaidiškių gyvenvietėje, Vilniaus rajone, nuo pavasario žmonės kenčia cheminę smarvę ir taršą dėl ūkinę veiklą vykdančių įmonių veiklos. Gyventojai kasdien registruoja pranešimus iki šiol, bet realių veiksmų ir atsakymų iš kontrolę vykdančių institucijų nesulaukė. Mano klausimas, ar NVSC ir Aplinkos departamentas drauge vykdo kvapų monitoringą ir kokiomis priemonėmis tą vykdo? Ar užtikrina 24 valandų per parą kontrolę? Ar įmonėje vykdomi slapti patikrinimai? Ar nustatyti kvapų šaltiniai? Kokios medžiagos laikomos ir perdirbamos įmonėse šiuo metu? Kodėl išduoti net keli leidimai tokioms įmonėms po vienu stogu? Ar įvertintas visas technologinis procesas…

PIRMININKAS. Laikas.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). …jo pasikeitimas? Nes anksčiau tokių kvapų nebuvo. Ir aš pabaigsiu savo mintį. Kaip vis dėlto bendradarbiauja institucijos? Biurokratinis raštų futbolas vykdomas gerai, o gyventojų informavimas ir veiksmai, deja, ne.

A. PEČKAUSKAS. Ačiū už klausimą. Tikrai smulkus klausimas. Taip, jūs teisi. Matyt, Aplinkos departamentas bendradarbiauja su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru, bet detalių aš negalėčiau šią akimirką pakomentuoti. Jeigu būtų tinkamas variantas, gal galėtume pateikti atsakymą raštu.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Mano klausimas bus krašto apsaugos ministrui L. Kasčiūnui. Bent keletą žinučių šiandien gavau ir vakar tikriausiai matėte – viešojoje erdvėje buvo paskelbta, kad į Klaipėdos uosto administraciją kreipėsi laivo savininkas, rusiško laivo, kuris gabena 20 tūkst. tonų amonio nitrato krovinį, šiuo metu yra sugedęs ir nori prisišvartuoti būtent Klaipėdos uoste. Klaipėdos uosto administracija ėmė svarstyti šitą prašymą. Laivo įgula nori Klaipėdoje iškrauti krovinį, vadinasi, visą tą amonio salietrą, ir važiuoti į doką remontuoti laivo. Ar išvis įmanoma tokius prašymus svarstyti? Mes negalime pasakyti kategoriško atsakymo ne? Kaip jūs vertinate saugumo aspektu?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Galime pasakyti kategorišką ne.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Tai kodėl nesako?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Tai čia jau uostui pasakykite. Yra tam tikra uosto jurisdikcija. Bet iš tikrųjų, be jokios abejonės, klausimo mintis yra labai teisinga. Tokių situacijų yra daug ir įvairių, ir ne tik pas mus. Teko ne kartą lankytis Danijoje. Jie irgi mato labai labai silpnų, parūdijusių ir pasenusių Rusijos laivų maršrutus, kai jie kerta tam tikrus Danijos sąsiaurius. Ir čia yra tam tikras iššūkis. Aišku, yra tam tikros tarptautinės teisės taisyklės, kurias, matyt, irgi reikia vertinti pagal situaciją. Aš manau, kad tikrai bus priimtas išmintingas ir saugus Lietuvai sprendimas.

PIRMININKAS. Prašom, premjere.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ponia Girskiene, man atrodo, jūs nevisiškai pagal adresą uždavėte klausimą. Šiaip klausimas yra susisiekimo ministrui, bet kadangi jo nėra, aš pasistengsiu atsakyti. Krovinys į uostą nebus įleistas.

PIRMININKAS. Klausia V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Aplinkos ministrui. Aš noriu atkreipti dėmesį, kad Kėdainių žmonės jau keletą mėnesių kenčia ne tiktai nuo kvapų, bet ir nuo dalelių poveikio, tai turi poveikį

sveikatai. Jokių priemonių nėra imamasi. Sako: tyrimai, tyrimai, tyrimai. Kada bus sutvarkytas, išspręstas šitas klausimas?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Turbūt aš galiu tiktai pasakyti, kad užsikonspektuos klausimą ministras iš Vyriausybės valandos ir turės atsakyti jums raštu.

PIRMININKAS. Dėkui. Ir V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Mano klausimas būtų švietimo ministrei. Jūs tuo pačiu metu pradėjote dirbti su žemės ūkio ministru. Žemės ūkio ministras labai įnirtingai ėmėsi taisyti, kas pridirbta per trejus metus. Ar jūs taip pat įnirtingai švietime tų darbų imsitės?

Ir klausimas būtų toks. Buvo leista formuoti 11–12 klases nesant 21 vaiko, toks leidimas. Bet savivaldybė sužinojo, kad finansavimas nebus skiriamas tokioms klasėms, kai tuo tarpu privačioms mokykloms tokiai klasei yra skiriamas finansavimas. Ar jūs ištaisysite šitą dalyką, kad tiek privačioje mokykloje maža klasė gautų finansavimą iš Vyriausybės, tiek savivaldybės mokykloje? Nes dabar tos klasės pakibo ore ir netgi į sistemą jų negalima įvesti. Tai kada tą neteisybę sutvarkysite? Ačiū.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Nenorėčiau sakyti, kad buvo pridaryta klaidų, buvo dideli užmojai siekiant patobulinti švietimo situaciją. Kai kur proceso metu matėme tam tikrų netobulumų. Apie jūsų minimas klases. Buvo priimtas kompromisinis sprendimas tariantis ir su bendruomene, ypač ten, kur yra aktualiausia, kalbant apie tą vadinamąją fliuktuaciją, demografinius nuokrypius.

Mano laikysena nuo pat pradžių buvo tokia, kad aš ir maniau, ir manau, kad laikini demografiniai nuokrypiai neturėtų nulemti gimnazijos likimo. Ir pokalbiuose buvo kalbama apie savivaldybės indėlį tokiais atvejais, tai nežinau, ar dėl to gali būti nustebusios savivaldybės. Kiek aš atsimenu, ir gerbiamas A. Vinkus viename iš posėdžių dalyvavo, kadangi daugiausia tų mokyklų, didesnė dalis – Žemaitijos regione, tai ir buvo tokia kalba.

Dėl privačių. Apskritai noriu priminti, kad tikrai dabartinės opozicijos matymas ir reikalavimas, ir pozicija buvo, kalbant apie nevalstybines mokyklas, kad jos dažnu atveju buriasi dėl tam tikrų pagrindų, kaip geriau ugdyti savo vaiką, metodologijos, galbūt vaikai su specialiaisiais poreikiais, kurių nepriima valstybinės mokyklos. Aš kalbu, čia iki šio rudens. Iš tikrųjų yra ypač daug ir mažų mokyklėlių, ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų, kurios būtent ir susikūrė dėl to, kad nerado vietos valstybiniame sektoriuje.

Padidinti iki 21-o galima, bet aš girdžiu ir nevyriausybinio sektoriaus kalbėjimą, ir kai kurių dabartinių kolegų iš opozicijos kalbą, kad vis tiktai yra tam tikri niuansai ir specifika tų mokyklų, kurios yra mažytės. Čia nekalbu apie kažkokį tinklą privačių mokyklų, kur tikrai nėra bėdos dėl mokinių skaičiaus suformuoti 21 vaiko klasę, bet yra tokių, kurios tikrai nišinės, mažesnės. Joms ta išimtis ir buvo padaryta. Bet galime diskutuoti apie grįžimą prie kitokios sistemos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Mes baigėme klausimus ir skelbiu posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 411
STENOGRAMA

2024 m. rugsėjo 12 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas A. MAZURONIS

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, *LRPF***).** Gerbiami kolegos, pradedame rugsėjo 12 dienos popietinį Seimo plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 64 Seimo nariai.

Per šoninį mikrofoną V. Juozapaitis turbūt dėl vedimo tvarkos.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Aš norėčiau pasveikinti ir atkreipti visų dėmesį į šitą garbingą tribūną. Tai yra Užupyje reziduojančios Petro Vileišio progimnazijos ketvirtokai ir jų mokytoja J. Stanionė. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Labai dėkui. D. Kepenis dar kažką irgi pasveikins per šoninį mikrofoną. Prašau.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkui. Noriu pasveikinti krašto apsaugos ministrą, kuris šiandien mums visiems išdalino, kaip elgtis krizės atveju. Bet, žinote, aš čia pasigedau vieno labai svarbaus puslapio. Tikrai čia nėra puslapio, kuriame būtų nurodyta, kokiose salose kokios vilos ir butai yra pigiausi ir kaip galima juos kuo greičiau pasiekti. Štai šito sąrašo čia labai reikėtų, sekant vienos partijos lyderio pavyzdžiu. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kadangi, matau, V. Semeška irgi su panašia knygute, tai paskutinė replika šiuo klausimu ir judame prie darbotvarkės. Prašau.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Aš tik norėjau gerbiamam D. Kepeniui tą patį klausimą užduoti. Kam vis dėlto priklauso Krymas? Ar pasikeitė jūsų nuomonė? Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Viską išsiaiškinome. Galime judėti prie darbinės darbotvarkės dalies.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Darijaus Beinoravičiaus skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projektas Nr. XIVP-4071 (*pateikimas*)

Popietinės darbotvarkės 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Darijaus Beinoravičiaus skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projektas Nr. XIVP-4071. Pranešėjas – Prezidento vyriausiasis patarėjas A. Kabišaitis. Prašau. Pateikimas.

A. KABIŠAITIS. Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 77 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo 7 straipsnio 2 dalimi, teikia Lietuvos Respublikos Seimui skirti D. Beinoravičių Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu.

Profesorius D. Beinoravičius yra ilgametę ir labai įvairiapusę profesinio darbo patirtį turintis teisininkas ir teisės mokslininkas. Teisinį išsilavinimą jis įgijo Vilniaus universitete ir Liono Žano Muleno universitete. 2003 metais apgynė daktaro disertaciją. Yra dirbęs Teisės instituto specialistu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus padėjėju, Respublikos Prezidento atstovu Seime, Vyriausybėje, Respublikos Prezidento patarėju teisės klausimais. Buvo paskirtas Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos nariu. Yra Lietuvos arbitražo teismo arbitras, Lietuvos radijo ir televizijos tarybos narys.

Svarūs ir D. Beinoravičiaus nuopelnai ir pasiekimai teisės moksle. Jam suteikti docento ir profesoriaus pedagoginiai vardai. Jis yra dirbęs Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto Teisės filosofijos ir istorijos katedros vedėju, buvo šio universiteto senato narys, yra Teisės krypties doktorantūros komiteto narys, Seimo nutarimu paskirtas Lietuvos mokslo tarybos nariu,

daugiau kaip 80 mokslo publikacijų autorius. Taigi profesorius turi tiek teisinio praktinio, tiek ir mokslinio darbo patirties, taip pat ir patirties teisėkūros procese. Ji neabejotinai bus naudinga dirbant Vyriausiojoje tarnybinės etikos komisijoje.

Respublikos Prezidentas, įvertinęs D. Beinoravičiaus turimą gyvenimo ir profesinę patirtį, teisines žinias, jo charakterio savybes, sau keliamus aukštus moralinius ir etinius reikalavimus, yra įsitikinęs, kad jis gali būti paskirtas Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu ir tinkamai vykdyti šias pareigas, todėl ragina Seimą balsuoti už.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Andriau, už raginimą. Į tribūną kviečiame patį kandidatą trumpai prisistatyti.

D. BEINORAVIČIUS. Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Esu dėkingas už galimybę prisistatyti ir pateikti šiek tiek daugiau informacijos apie save, kad jums būtų lengviau apsispręsti ir priimti sprendimą dėl mano tolesnės galimybės būti VTEK'o nariu. Taip pat norėčiau padėkoti Jo Ekscelencijai Respublikos Prezidentui už parodytą pasitikėjimą ir už teigiamai vertinamą mano darbo patirtį.

Keletas tokių štrichų, kurie papildytų mano patirtį būsimoje srityje, kad įtikinčiau, kad galėčiau ten dirbti. Man ten įdomu tai, kad didžiąją dalį gyvenimo, turbūt jau galima taip sakyti, dirbu universitete ir mano mokslinių tyrimų sritis ir yra būtent teisės normų ir kitų socialinių normų santykis, koks būtent jis yra geriausias. Čia būtent etikos sritis ir yra tos kitos socialinės normos. Jos yra laikomos kaip tam tikra minkštoji teisė, bet neturėtų būti labiau už jas baudžiama ir panašiai. Tačiau štai tada, kai teisės normos ir kitos socialinės normos viena kitą papildo, viena kitai neprieštarauja, galima tikėtis iš tikrųjų pačios veiksmingiausios sukurtos sistemos.

Apie praktinę patirtį šioje etikos srityje taip pat galėčiau pasakyti, kad jos yra, nes buvau Seimo paskirtas Lietuvos mokslo tarybos nariu. Ten buvau deleguotas penkerius metus į Lietuvos mokslo tarybos Etikos komitetą, kur teko spręsti daugiau akademinės mokslo etikos klausimus ir susipažinti su etikos problematika. Taip pat teko būti ir universiteto senato nariu, ten taip pat buvau senato paskirtas Statuto priežiūros ir etikos komisijos pirmininku. Taigi su etika nuolat susiduriu tiek mokslinėje, tiek praktinėje savo darbo patirtyje. Taip man pasisekė, kad gyvenime teko taip pat būti įvairiausiuose kolektyvuose ir kolegialiuose organuose, todėl ta kolegialių organų veiklos patirtis, geroji praktika, manau, galėtų būti naudinga ir būsimoje kolegialioje institucijoje.

Kadangi kolegiali institucija, tai natūralu, kad ateičiau su tam tikromis naujomis mintimis ir naujais pasiūlymais. Galbūt jie neatrodytų labai nauji VTEK'o nariams, tačiau, matyt, kolegialioje institucijoje būtų verta diskutuoti. Kodėl sakyčiau, kad reikia diskutuoti? Todėl, kad štai jau mūsų valstybėje tikrai padėti neblogi pamatai etikos klausimams spręsti. Matyt, į naujus pasiūlymus reikėtų žiūrėti labai atsargiai ir labai neskubėti, kad tiesiog sistemos nesugriautume ar nepakenktume, o tik ją tobulintume. O tobulinimui turbūt niekada ribų nebus ir niekada pabaigos nematysime.

Kokios gi būtų keletas įžvalgų dėl tobulinimo? Turbūt, jeigu Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą peržiūrėtume, tai, viena vertus, atrodytų, kad gal tai optimali duomenų apimtis, kurią lengva suvaldyti, tačiau skaidrumo požiūriu ir principo požiūriu lyg jau ir tų duomenų, kurie yra deklaruojami, mažoka. Duomenų apsaugos pareigūnui turbūt net ir sunku imtis tam tikros prevencinės veiklos, kad apsaugotų arba sureaguotų į tam tikrą problemą. Žinoma, kalbant apie duomenų apimties didėjimą, reikia atsiminti ir pagalvoti, ir matyti kitą pusę – ir nacionalinio saugumo interesus įvertinti, ir BDAR'ą. Asmens duomenų apsauga yra lygiai taip pat svarbi ir štai rasti tą optimalų balansą, matyt, tikrai nėra lengvas receptas ir nelengva užduotis, bet jo, matyt, iš tiesų reikėtų ieškoti.

Kitas aspektas – lobistinė veikla. Turbūt vėlgi negalėčiau nesutikti su GRECO organizacijos šių metų pavasarį pateikta ataskaita. Iš esmės siūloma Lobistinės veiklos įstatymui vykdyti *ex post* vertinimą. *Ex post* vertinimas turbūt apskritai sveikas bet kokiam mūsų reguliavimui. Matyt, didžiausia, gal ašinė problema būtų, kad lobistinę veiklą vykdantys asmenys, taigi, pripažįstami darantys poveikį pagal subjektus, yra pagal pavadinimą, o ne pagal realiai atliekamą lobistinį poveikį. Turbūt būtų tikslinga galvoti ne pagal subjektus, na, pripažinti arba nepripažinti lobistais, ne pagal pavadinimą, kitaip tariant, ar realiai yra ta lobistinė veikla, ar jos nėra. Ir čia, matyt, rei-

kėtų daugiau galvoti, apibrėžti, kas yra tas realus lobistinis poveikis. Gal tokie būtų momentai dėl mano, sakykime, būsimos veiklos, galimos būsimos veiklos Vyriausiojoje tarnybinės etikos komisijoje. Jeigu jau pelnyčiau jūsų pasitikėjimą, tai tikrai pažadu tą pasitikėjimą pateisinti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori gana nemažai Seimo narių. Pirmasis klausia D. Kepenis. Tuoj, prašau, prašau.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Gerbiamas pretendente, mes žinome, kad Tarnybinės etikos komisija dažniausiai veikia pagal skundus, kuriuos gauna iš visuomenės arba iš kitų šaltinių, ir nagrinėja juos. Bet yra kita geroji praktika, kai patys nariai organizuoja tuos tyrimus, nes jie gyvena aplinkoje, kurioje viskas yra matoma ir girdima. Ar jūs rengiatės tą daryti, savo iniciatyva organizuoti tokius tyrimus arba įvertinimą? Pavyzdžiui, vakar Seimas aptarė dešimties metų Lietuvos sveikatos programos rezultatą, šiemet jinai baigėsi. Nei švietimo, nei sveikatos apsaugos ministrai, nei jų atstovai, nei komitetų vadovai neateina ir net nenori girdėti. Tai kaip jūs tokiu atveju elgsitės: ar pats inicijuosite, ar lauksite skundų, kodėl žmonės neatlieka savo tarnybinių pareigų? Ačiū.

D. BEINORAVIČIUS. Ačiū už klausimą. Neįmanoma nesutikti su jūsų pastebėjimu, jūs visiškai teisus. Dar gal pamiršau pasakyti, kad Lietuva visgi labai teisingai eina tos prevencijos stiprinimo keliu. Jūsų pastebėjimas, žinoma, tą prevenciją tik didintų. Tačiau klausimas yra toks, žinote, dėl resursų iš tikrųjų daug skundų, aišku, didžioji dalis jų nepriimami, nes neatitinka tam tikrų kriterijų. Tai, matyt, iš tikrųjų yra labai tikslinga ir labai svarbu, ir pačiame įstatyme taip pat gi yra numatyta, kad pati komisija taip pat stebi ir stebėdama taip pat kelia nagrinėti tam tikrus klausimus. Manyčiau, šita linkme… Gal buvo tam tikras etapas, kai sistema buvo dar tik kuriama, susiduriama, sakykime, su problemomis, bet jau galime konstatuoti, kad ji tikrai gerai veikia, mano supratimu. Tam, kad dar geriau veiktų, matyt, šitą sritį reiktų iš tikrųjų stiprinti, jūsų pastebėtą sritį.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiamas profesoriau, linkime jums sėkmės. Jus pažįstame kaip patyrusį, visada korektišką specialistą, dirbusį įvairiose srityse, tačiau jūsų ta tokia savybė – korektiškumas kartais sunkiai derinasi su pavadinimu jūsų komisijos darbų, tai kaip jūs tuos dalykus… Kokius pirmiausia uždavinius sau išsikeliate spręsti? Jūs jau su problemomis susipažinęs esate, ką čiupsite pirmiausia tvarkyti?

Antras dalykas, Seime yra Etikos ir procedūrų komisija, įvairiose institucijose jos yra, ar jūs irgi toliau būsite tos nuomonės, kad kuo daugiau reikia toms institucijoms, tokioms kaip mūsų Seime, perduoti funkcijų iš savo centrinės komisijos, ar būsite linkęs atvirkščiai – kuo daugiau spręsti…

PIRMININKAS. Laikas!

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). …centrinėje komisijoje? Ačiū.

D. BEINORAVIČIUS. Ačiū už klausimą. Tikrai… Gal nuo tos antros dalies, ko gero, tikrai, kadangi visa Lietuva ir apie 180 tūkst. deklaracijų, tai sutikime, kad norint, kad būtų veiksminga sistema, turbūt viena tarnyba, na, kad ir kokia jinai būtų išpūsta, nesugebėtų tinkamai atlikti tų funkcijų, tai, matyt, tikslinga galvoti apie savireguliaciją visų pirma. Apskritai etikoje pirmiausia prasmingas savireguliacijos etapas: patys save įvertina, patys padiskutuoja ir, matyt, dažniausiu atveju to turėtų ir pakakti.

Matyčiau, tikrai, pirminis etapas ir antrinis etapas. Pirminis etapas tikrai logiškas, kad savo sistemose bando susitvarkyti. Kita vertus, ypač kalbant apie parlamentą, turbūt sunkiai būtų ir teoriškai įsivaizduojama, kad galėtų… Na, galima, nes, pavyzdžiui, Konstitucinis Teismas yra tas, kuris kontroliuoja, įstatymo kontrolė. Bet čia jau yra konstituciškai įtvirtintas dalykas, dėl kurio apsispręsta. Tačiau šiuo atveju Seimas yra skiriančioji institucija, todėl turbūt būtų nelabai adekvatu, kad būtų galima tikrinti skiriančiąją instituciją, nes natūralu, kad ir priklausomybė, ir visokie kitokie… ir atsirastų daugiau problemų, negu yra šiandien.

PIRMININKAS. Labai dėkui.

D. BEINORAVIČIUS. Dėl to, ką aš pirmiausia pradėčiau, turbūt man būtų labai neatsargu ir netgi netikslinga pradėti galvoti, kad štai ateinu – šitą, šitą ir šitą, kadangi tai yra vis dėlto kolegialus organas. Tenka pripažinti, kad reikia visų pirma ateiti su pagarba, kolegialus organas, na-

tūralu, integruotis ir bandyti būti vienu elementu to kolegialaus organo. Tas elementas turi ne trukdyti, o papildyti ir padėti ir tik taip kartu iš tikrųjų galima padaryti daug svarbių ir gerų darbų. Tikiu, kad galima.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kandidate. Vienas svarbiausių etikos principų – laikytis reglamento, kuris sako, kad klausti – 1 minutė, atsakyti – 2 minutės. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Ačiū posėdžio pirmininkui A. Mazuroniui už suteiktą galimybę paklausti kandidato. Gerbiamas kandidate, jūs toks perfekcionistas, išsilavinęs, daug visko ir nekeičiantis darbo profilio, nors galbūt reikėtų. Tačiau, kaip čia sakė D. Kepenis, nevykdomos tarnybinės pareigos. Dabar dar prisideda dirbtinis intelektas, socialinės normos. Ar jūs galvojate, kad keisis socialinės normos ir reiks kažką keisti? Ar jūs pasiruošęs, Konstitucija ten įtvirtinta, sakote, gal keisti Konstituciją ar ką keisti iš savo patirties, ar bus jūsų iniciatyvų?

D. BEINORAVIČIUS. Ačiū už klausimą. Kadangi aš teisėkūros tyrimuose esu jau seniai, tai visada sakau, kad aš šiandien esu ne revoliucijos, bet evoliucijos šalininkas. Kai ypač tikrai mūsų valstybė turi jau keletą dešimtmečių gyvavimo patirties, teisės aktų leidimo patirties, sistemos tikrai sukurtos, tai šiandien, man atrodo, dabar ir teisėkūros nebereikia. Tas smagratis, aišku, užsisukęs, *perpetuum mobile*, tačiau, manyčiau, jį dabar jau sąmoningai reikėtų truputį pristabdyti. Dabar kas yra ta kokybė? Matyt, daugiau laiko diskusijoms, svarstymams ir aptarimams. Aš tikrai nebūčiau šalininkas naujovių, kurios atsiranda spontaniškai, greitai ir neapsvarsčius. Tikrai ir šioje srityje vis dėlto norėčiau galvoti ne apie skubėjimą, bet apie padėjimą, bet ne pakenkimą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas, labai gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pretendente, profesoriau, džiaugiuosi, kad jus teko pažinti kartu dirbant Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, sėdėjote priešingoje stalo pusėje. Aš deleguotas nuo politinių partijų, jūs – nuo Lietuvos institucijų. Ir aš noriu pasakyti, kad buvote tas asmuo, kuris buvote labai gerbiamas, nes vadovavotės tais principais, kuriais ir turi vadovautis kolegialus organas, tai yra lygiateisiškumo, viešumo, nešališkumo principais. Dėl jūsų abejonių nekyla.

Bet vis dėlto būtų toks klausimas dėl Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimų ir pasekmių politikams. Realiai, išskyrus reputacijos pasekmes, kitų pasekmių nėra. O kai kuriems tos reputacijos pasekmės visiškai nieko nevertos: toliau pažeidinėjami įstatymai, netgi auginamas populiarumas. Ar nemanytumėte, kad čia reikėtų tobulinti teisinį reguliavimą, kad tos pasekmės, kuomet Vyriausioji rinkimų komisija pripažįsta pažeidus viešuosius ir privačius interesus, sakykime, būtų ženkliai įtakingesnės? Ačiū.

D. BEINORAVIČIUS. Labai jums ačiū. Labai malonu, man ypač malonu girdėti teigiamą atsiliepimą dėl to, kad teko būti kartu kolegialioje institucijoje. Taip, iš tiesų pritarčiau irgi jūsų nuomonei, kad, viena vertus, šiek tiek balanso lyg ir trūktų. Matyt, būtų ir tokių nuomonių, kur sakytų, kad galbūt, atvirkščiai, per stipru, nes kartais gali būti netgi tokių pasekmių, kurios net ir teisės aktuose, na, teisės normose, tokio jau viešo pobūdžio ir imperatyviose normose aiškiai kartais negali sukelti… Matote, reputacija – kaip žmogus pažiūrės, ar ne? Kartais jį gali iš tikrųjų ir labai stipriai paveikti, ypač politikus. Labai jautri sritis.

Manyčiau, kad čia politikai gal geriau jaustų ir matytų tą situaciją, na, kiek būtų adekvatu. Galbūt tam tikras laikotarpis čia, matyt, galėtų būti tas protingiausias pasiūlymas ar sprendimas, bet vėlgi – koks čia tas, vadinasi, laikotarpis? Aš tikrai neturiu tokio recepto – ar metai, ar keleri metai. Lyginant apskritai su laisvės atėmimu, tai irgi kiekvieni metai, matyt, skiriančiam yra, atrodo neilgi, bet tam, kuriam yra skiriama, tai tie metai bėga labai ilgai.

Matyt, reikia irgi diskusijos. Tai, ką jūs pasakote, aš manau, kiekviena mintis yra reikalinga ir prasminga diskusijoje. Tai štai dėl to, matyt, vienam sakyti būtų nei atsargu, nei protinga ir galų gale tikrai negerai, kai vienas žmogus ima ir pasako, kad turi būti taip. Čia, matyt, reikia matyti ir kitą pusę, išklausyti įvairias puses ir bendrai sutarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamasis pretendente, kai žvelgiu į jūsų turiningą patirtį, matau, kad nuo 2017 metų jūs Lietuvos radijo ir televizijos tarybos narys. Kaip jūs vertinate šios institucijos darbą? Vis dėlto 74 mln. mokesčių mokėtojų pinigų. Ar ta vertė

sukuriama, tas grįžtamasis ryšys, na, su visuomene tikrai pasiteisina išleidžiant tokią reikšmingą biudžeto dalį? Ir kaip evoliucijos šalininkas ar jūs matote, kad evoliucijos keliu galima būtų šią instituciją reformuoti, ar reikalinga būtinai revoliucija? Tai gal keletą aspektų, kuriuo evoliucijos keliu turėtų eiti ši institucija? Labai ačiū.

D. BEINORAVIČIUS. Ačiū už klausimą. Na, čia, kaip sakant, irgi, kaip sako, kokia gera medicina. Na, aišku, reikalinga chirurgija, kai jau reikalinga, bet dar geriau, kad jos neprireiktų, geriau ta prevencija.

Na, kalbant apie LRT veikimą, aš visada ir skatinu, ir kalbu, ir man atrodo labai prasminga, kad bet kuri institucija, ypač visuomeninė, turi būtinai stiprinti abipusį ryšį su visuomene. Kaip tai padaryti? Na, nuolat kuriami tie, sakykime, tiltai, statomi tie tiltai, bandoma juos stiprinti. Mano supratimu, jie atsiranda. Tai galbūt… Visada iš tikrųjų problema kyla, kai nesusikalbi, kai nepažįsti ir kai nėra to ryšio. Matyt, norint, kad ta misija būtų atlikta tokia, kokią, mes įsivaizduojame, reikia atlikti, niekaip ji nebus atlikta teisingai ir gerai, ir tinkamai, jeigu to ryšio nebus. Tai čia bet kokiai institucijai tinka, bet, žinoma, visuomeninei ypač. Tai ryšys ir su parlamentu, matyt, ir su pačia visuomene, su klausytojais. Na, manyčiau, kad čia yra tas sprendimas ir tas gydymo variantas geriausias visada.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas profesoriau, norėjau jums užduoti tokį visai profesorišką klausimą. Lietuvos parlamentarams yra draudžiama pedagoginė veikla, tai apima ne tik dėstymą bakalauro, magistro studentams, bet taip pat ir doktorantams. Iš tikrųjų yra problema net afiliacija kokia nors, jeigu kokį straipsnį parašai, bijo universitetas kažkaip duoti, nes, sako, čia gal bus pažeistas įstatymas. Tai skaudžiai paliečia mokslininkus, nukenčia studentai, ypač doktorantai. Čia mano asmeninė buvo tokia didelė nuoskauda. Na ir kandidatų į Seimo narius sąrašuose sunku rasti paskui mokslo žmonių, pedagogų. Jie supranta, kad jų karjerai gali iškilti didelių problemų, nes po ketverių metų būna sunku grįžti į akademinį pasaulį. Panaši problema, matyt, gydytojams su licencijomis ir panašiai. Kaip jūs matote, koks galėtų būti šios problemos sprendimas ir kokia jūsų pozicija būtų šiuo klausimu?

D. BEINORAVIČIUS. Viena vertus, man reikėtų sakyti, kad tai yra Konstitucinio Teismo doktrina, ji jau yra pagrįsta, įvertinta ir pasisakyta, tačiau, kita vertus, aš tikrai bandau suprasti ir politikus, Seimo narius, kurie yra apriboti nuo būtent tokios veiklos, kuri visiems leidžiama. Iš tikrųjų turėti tą motyvaciją būti Seimo nariais, renkamais asmenimis, tikrai kartais gali būti sunku, nes jiems apribojama ypač svarbi teisė. Ir aš galvoju, ar iš mokslo, kaip jūs sakote, ateiti, daryti penkerių metų pertrauką ir paskui vėl integruotis mūsų sistemose… Matau žmonių, tikrai yra sudėtinga ir būtų sudėtinga. Suprantu, asmeniškai tikrai suprantu tą problemą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinioji klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas profesoriau, jūs dabar ir iškėlėte klausimą, matote problemą. Gal yra siūlymas, sakysime, parlamentui kai kuriuos teisės aktus, galbūt matote, kad reikėtų pakeisti, nes realiai mes matome, mokslo žmonių mums trūksta, apskritai norime aukštos kokybės, aukštąjį išsilavinimą įgiję žmonės galėtų gauti kvalifikuotą darbą. Ką dar jūs matote, būtent kokį teisės aktą mes galėtume keisti? Jeigu jūs jau nagrinėjote iš viso eidamas į šitą postą, galbūt matėte, kurie dalykai yra keistini? Kokia jūsų nuomonė?

D. BEINORAVIČIUS. Žinote, su tuo keitimu – visada reikia matyti tą sistemą. Čia svarbiausia. Ir jeigu yra argumentavimas… Žinote, man dabar, ką reikėtų keisti, būtų vėlgi čia stovint taip greitai atsakyti… Tai nėra lengvas klausimas. Čia labai sunkus klausimas. Manyčiau, kad visų pirma neskubėti, bet kai jau tikrai aišku, kad reikia keisti, jau tada irgi lakmuso popierėlis, kad tada jau, matyt, yra visų pritarimas ir tada toks, matyt… Tuo ir gerai yra parlamentinė veikla, nes paprastai reikia to ir kompromiso, ir susitarimo, ir palaikymo, ir labai skirtingų nuomonių. Kai atsiranda tas bendras vardiklis, matyt, iš tikrųjų čia nereikia nė teisininku būti, kad tą momentą suprastum, pajaustum ir galų gale sakytum, kad štai galų gale atėjo laikas tikrai realiai veikti.

PIRMININKAS. Ačiū.

D. BEINORAVIČIUS. Aš dar atsiprašau, galiu vieną pastebėjimą…

PIRMININKAS. Jeigu vieną.

D. BEINORAVIČIUS. …nuo ko norėjau pradėti ir visiškai pamiršau. Kadangi VTEK'o įstatymas reikalauja politinio neutralumo, tai noriu pasakyti, kad nepriklausau jokiai politinei partijai. O kodėl? Tiesiog labai paprasta. Kadangi esu teisininkas, tai daugelyje įstatymų yra draudžiama būti partijos nariu. Dėl to ir esu politiškai neutralus, niekur nepriklausau. Tai vėlgi galėtume galvoti, ar visur taip reikia, nes vėl jūs teisininkų, politikai, neturite.

PIRMININKAS. Dėkui.

D. BEINORAVIČIUS. Bet vėlgi čia pamąstymas… Matyt, retorinis klausimas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Vieną pastebėjimą, bet esminį pasakėte. Labai ačiū. Gerbiamas kandidate, laikas baigėsi. Žinoma, dar norėtume paklausti, kokiai partijai priklausytumėte, jeigu nebūtumėte teisininkas ir nedirbtumėte institute, bet kadangi laiko nebėra, tai frakcijose turėsite galimybę tai padaryti.

D. BEINORAVIČIUS. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Bus susitikimai frakcijose ir paskui apsisprendimas.

D. Kepenis dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Šitoje salėje jau ne pirmą kartą iš jaunojo kolegos iš tos pusės girdžiu klausimą, kuris, matyt, jam asmeniškai labai aktualus. Atsakymą aš jam asmeniškai jau kartą daviau. O dabar, jaunasis kolega, tikrai apsilankykite vaikų darželiuose, mokyklose, visi vaikai atsakymą žino ir jums pasakys. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui.

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Vertybinių popierių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4116. Atsiprašau, pagrindinis komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Galime bendru sutarimu pritarti dėl kandidato į VTEK'ą? Galime. Labai dėkui. Pritarta. Ir siūloma svarstyti rugsėjo 26 dieną. Galime irgi pritarti bendru sutarimu? Labai ačiū, pritarta.

14.29 val.

Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 2, 36, 37, 40, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4116 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-2 klausimas, kurį jau paskelbiau, – Vertybinių popierių įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4116. Pranešėja… Kokia pavardė? Viceministrė V. Markevičienė. Atsiprašau, dar neišmokau.

V. MARKEVIČIENĖ. Laba diena. Finansų ministerija teikia Seimui Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo pakeitimus. Šie pakeitimai prisideda prie 2023 metais patvirtinto Žaliųjų finansų veiksmų plano, kuris buvo parengtas matant tiek poreikį, tiek galimybes Lietuvai tapti žaliųjų finansų lydere Baltijos šalyse ir paspartinti Lietuvos tiek verslo, tiek valstybės žaliąją transformaciją.

Įstatymas numato perkėlimą reglamento, kuriuo yra numatytas Europos žaliųjų obligacijų standartas. Jisai sudaro sąlygas tiek verslui, tiek valstybei vystyti Lietuvos žaliųjų obligacijų rinką ir lengviau pritraukti su žaliuoju finansavimu susijusias investicijas. Tokios investicijos yra naudojamos tiek žaliosioms technologijoms, tiek žaliųjų pastatų statybai, tiek ir mokslo infrastruktūrai, taip pat padeda investuotojams turėti daugiau pasirinkimo ir padaryti informuotą apsisprendimą dėl investicijų į Europos Sąjungos žaliuosius standartus atitinkančias obligacijas.

Šiuo metu klausimas dėl to, koks yra investicijų poveikis klimato kaitai, kaip yra ruošiamasi žaliajai transformacijai, yra toks pat natūralus kaip ir klausimas apie įmonės ar valstybės finansinę būklę. Dėl to yra nustatoma standartizuota informacijos teikimo forma, kurią emitentai, norintys leisti žaliąsias obligacijas, turėtų pildyti ir skelbti. Nustatoma, kad Lietuvos bankas prižiūrėtų, kad būtų laikomasi būtent tos informacijos teikimo ir ta informacija būtų tinkama, skaidri, atitiktų Europos Sąjungos nustatytus standartus ir dėl to investuotojai galėtų jas, tas obligacijas, lengvai atpažinti, palyginti ir pasidaryti informuotus sprendimus apie tai, kur investuoti.

Reglamento įsigaliojimo data yra numatyta gruodžio 21 diena, tačiau siekiame, kad tas įstatymas būtų priimtas kuo anksčiau tam, kad mūsų tiek emitentai, tiek investuotojai, tiek prižiūrinčios institucijos galėtų kokybiškai pasirengti įgyvendinimui.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama viceministre. Jūsų paklausti nori du Seimo nariai. Pirmasis – A. Skardžius. Artūrai, klausiate, ne? Atsisakote. Gerai, A. Skardžius nebenori paklausti. Tada V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiama viceministre, gaila, aišku, kad finansų ministrė nepristato šio klausimo, bet gal jūs galite pateikti skaičius, kiek per šią kadenciją Lietuva pasiskolino milijardų? Kaip jūs galvojate, kiek tie vadinamieji žalieji vertybiniai popieriai ar kiti padės pritraukti tų lėšų, nežinau, 1 mlrd., 2 mlrd., 3 mlrd.? Kaip tai atrodys? Ačiū.

V. MARKEVIČIENĖ. Iš tiesų Lietuva jau yra padariusi pažangą ir yra pritraukusi žaliojo finansavimo, kuris, pavyzdžiui, yra skirtas renovacijai. Tačiau tuo metu dar negaliojo šis standartas. Galimybė, ne pareiga, o tiesiog galimybė tam tikras obligacijas žymėti kaip žaliąsias obligacijas padės mums ir vidaus rinkoje, taip pat ir užsienio rinkose, nes tai reikš, kad mūsų obligacijos atitinka validuotą, patvirtintą standartą. Ir šiomis aplinkybėmis žinome, kad tiek finansų įstaigos, tiek fondai rūpinasi, kad jų portfelyje būtų žaliųjų finansinių produktų.

Tų žaliųjų investicijų, žaliųjų išlaidų mes tikrai turime. Ir kai tai bus ekonomiškai efektyvu, tuomet tikrai bus galima paspartinti ir žaliųjų obligacijų leidimą. Šiuo metu dažniausiai yra leidžiamos bendros obligacijos. Tačiau, kaip suprantame, ateitis ir finansų sektoriaus noras tikrai yra eiti tuo žalumo keliu. Kai kuriuose sektoriuose jau net atsiranda arba tiesioginiai, arba tokie investuotojų reikalavimai, numanomi reikalavimai, kad tam tikra investicijų dalis būtų patvirtinta klimato atžvilgiu ir būtų būtent žalioji.

PIRMININKAS. Labai dėkui, viceministre, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų po pateikimo. Yra kas nors? Nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Balsavimas dėl įstatymo projekto – balsavimo metu.

14.34 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3960 (*dėl Miškininkų dienos*) (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3960. Pateikimas. Pranešėjas – J. Urbanavičius. Pateikimas. Kaip suprantu, dėl Miškininkų dienos.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, pristatau įstatymo projektą. Jo esmė yra tokia, kad trečiąjį rugsėjo savaitgalį, šeštadienį, būtų įteisinta Miškininkų diena, Miškininkų dienos šventė. Šiaip noriu pažymėti tai, kad miškininkai jau nežinau kiek metų, nuo 2000 metų, vadina Miškininkų diena, iki tol buvo Miško darbininkų diena. Visą laiką kiekvienais metais miškininkai tą dieną trečiąjį šeštadienį švenčia. Gal ir jūs esate pastebėję, tam tikruose miestuose būdavo viešos šventės, miškininkai atvažiuodavo, bendraudavo su bendruomenėmis. Ir Panevėžyje buvo, ir Kaune, ir visur kitur. Sukviesdavo gyventojus ir parodydavo įrankius, kaip jiems sekasi darbuotis miške, pasakodavo savo istorijas. Ta diena šį šeštadienį. Jei turite pažįstamų miškininkų, tikrai galite sveikinti. Jie visi mini tą dieną, jie žino, bet taip išėjo, kad ji nėra įteisinta. Gal mes visi drauge įteisintume ir jiems padovanotume tokią dovaną? Tiek.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų klausti nori net penki Seimo nariai. Pirmasis klausia K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, miškininke, tikrai gera iniciatyva, bet noriu paklausti. Turbūt ta situacija su miškininkais, ypač jaunaisiais miškininkais, kurie galbūt planuoja studijuoti miškininkystę, žinome, yra tikrai sudėtinga dėl studentų priėmimo ir tos studijų programos vystymo. Kaip manote, kiek ši atmintinų dienų sąraše atsiradusi šventė turės įtakos tam pokyčiui? Galbūt galėtų ministerija tai palaikyti? Turbūt ta vykdoma politika irgi prisideda prie šios šventės, ar tai bus labiau šventė, ar mažiau šventė. Galbūt tuos dalykus reikėtų suderinti, kad vis dėlto ta atmintina diena būtų tikra šventė, o ne tik kokia nors atmintina diena?

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Ačiū už gerą klausimą, gerbiamas Kęstuti. Jūs buvote ir mano ministras, kai dirbome miškuose. Jums esant tos šventės būdavo labai aktyvios, telkdavo daug miškininkų. Galvoju, ir šis ministras dar turi vieną paskutinę metinę šventę, gal suaktyvins. Linkime to.

PIRMININKAS. Norėčiau pažiūrėti tą paskutinę šventę. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš noriu pasiteirauti. Jūs pats informavote, kad miškininkai ir taip švęsdavo. Kai dabar nurodysime, tai jau galingiau švęs, ar kaip? Arba jau pagaliau susipras ir tie, kurie nešvęsdavo. Kam būtinai reikia pirštu besti į kalendorių ir miškininkams nurodyti, kurią dieną? Ir dar įstatymu! Tai dabar miškininkai, kurie tos dienos nešvęs, pažeis įstatymą, ar kaip?

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Kęstuti, irgi geras klausimas. Aš manau, tie miškininkai kaip šventė, taip ir švęs. Ta diena jiems visą laiką bus širdyje ir darbuose įsimintina. O gal daugiau visuomenė dar žinos? Mes įrašysime į kalendorių, kad ir visuomenė prisijungtų prie tos šventės, atkreiptų dėmesį, kad yra ir miškininkai, jie daro gražius, svarbius darbus Lietuvos valstybei ir visai aplinkosaugai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. A. Kupčinskas jau, matyt, švenčia Miškininkų dieną, nematau jo salėje. (*Balsai salėje*) Andriau, klausi apie miškininkų šventimą? Tuomet klausia A. Kupčinskas. Pametė kortelę jau, matyt.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Sveiki, kolegos. Ačiū bendravardžiui, posėdžio pirmininkui, už suteiktą galimybę. Išties labai svarbu kaip atmintiną dieną numatyti Miškininkų dieną. Mes visi, kaip sakyti, ne iš kelmo spirti. Jei kuris ir nespirtas, tai, matyt, mažai spardė. Turbūt sutiksite, pranešėjau, su mintimi, kad jeigu žmona kvepia mišku, tai vyras šiek tiek kelmas? Ar nesutiksite su tuo?

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Nesupratau, gerbiamas Andriau, kas kelmas?

PIRMININKAS. Jau atsakėte į klausimą? Gerai, labai ačiū. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Na, tikrai labai palaikau jūsų pasiūlymą, gerbiamas Justinai, kiekviena profesija turėtų būti pastebėta. Kada valdininkai varto kalendorių ir pamato tą dieną, tai tikrai jau bent tą dieną atkreipia dėmesį ir atsako į visus klausimus, ir taip toliau. Tarp kitko, medikai turi tris dienas, vadinasi, tris kartus metuose mes galime kalbėti apie sveikatą. Apie mišką, kaip matote, pirmą kartą valstybiškai kalbėsime, bet yra vienas „bet“ – ar miškininkai patys šito prašė, nori jie, kad būtų valstybiška jinai, ar jiems gerai, kaip buvo iki šiol? Aš turiu vieną tokį graudų pavyzdį. Prieš keletą metų visuomenė kreipėsi, Klaipėdos jaunieji verslininkai parodė, kad galima švęsti Kliento dieną, ir jie per dešimt metų šitą idėją taip išvystė, kad jau pasaulyje 12 šalių perėmė Lietuvos pavyzdį ir kovo 19-ąją švenčia dieną, kurią lietuviai sugalvojo, o mes Lietuvoje jos iki šiol neturime, nes va jūsų bendrapartiečiai ją užblokavo anoje kadencijoje. Ar palaikytume tokius dalykus? Jeigu visuomenė prašo, tai duokime jiems. Ačiū.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Jeigu užblokavo, tai galima pabandyti registruoti ir atblokuoti, nėra vėlu. O šiaip miškininkai, aišku, palaiko ir džiaugiasi, tą mintį mes esame aptarę ir su buvusiu dekanu E. Bartkevičiumi, ilgamečiu Miškų fakulteto dekanu. Manau, tai pagerbtų miškininkus, prisidėtumėte ir jūs prie to pagerbimo paspausdami *knopkę*, jie tikrai džiaugtųsi tuo sprendimu.

PIRMININKAS. Tai ne *knopkę*, o mygtuką. Bet V. Pranckietis dar nori paklausti, nepabėkite.

V. PRANCKIETIS. O galite ir pabėgti. Aš labiau noriu pasakyti, kad yra svarbu turėti Miškininkų dieną vien tam, kad būtų sureikšminama miškininko profesija ir miškininkai turėtų tą profesiją labai labai garbingai ir toli nešdami, stabdyti visą populizmą galų gale, kad būtų jie matomi. Ta diena būtų ir skirta tam, kad jie būtų labiau matomi. Linkiu sėkmės įgyvendinant pačios dienos minėjimą ir, žinoma, kad profesijos viešinimas ir žinių skleidimas taptų nuolatiniu veiksmu, o ne tiktai per Miškininkų dieną. Atsakymo čia nebus.

PIRMININKAS. Labai dėkui.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Profesoriau, prisijungiu prie jūsų pasisakymo.

PIRMININKAS. Gerbiamas Justinai, dar nepabėkite. Dar vienas klausimas, paskutinysis, apibendrinantis. V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Ačiū A. Mazuroniui už suteiktą galimybę paklausti miškininką Justiną. Jis – šaunuolis, išgyvena, kiek aš atsimenu, jau dešimtmečius dėl miškų, dėl miškininkų, nes tai labai garbinga, reikalinga profesija. Man artima Biržų giria ar Šimonių giria. Aišku, daug, kiek aš girdžiu, čia kolegų pavydo, nes jiems daugiau būtų dykumos šventė, o ne miškų. Tai miško dvasia yra ta, kuri turi mus lydėti ir pakrauti energija. Gerbiamas Justinai, iki kiek procentų galima padidinti Lietuvoje miškingumą?

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). O čia jau rimtas, rimtas klausimas, Valdemarai. Mes, miškininkai, tai norime, žinote, kuo daugiau, kad tas miškingumas didėtų, bet, matyt, reikia ir duoną valgyti, ir derlių auginti. Mes tai suprantame, kur yra žemės tokios apaugusios, sunku ūkininkauti, tai mes visą laiką skatiname, kad tai taptų mišku, o mes galėtume džiaugtis ir grynu oru, ir gamta gražia.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Justinai. Dabar jau atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Už siūlomą projektą pasisako G. Kindurys.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tai dėkoju kolegai už šį įstatymo projektą. Jūsų iniciatyva ir rodo, kad miškininkų bendruomenei yra svarbu, kaip ši diena bus įteisinta. Kitų profesijų, tokių kaip, tarkime, Medicinos darbuotojų, Energetikų diena taip pat yra šiame įstatyme, tai yra ir dėmesys toms visoms profesijoms, ir pagarba tų profesijų atstovams, darbuotojams, o dėmesio ir pagarbos tikrai žmonėms niekada per daug nebus. Tai aš labai palaikau ir kviečiu balsuoti už šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Balsuoti prieš įstatymo projektą kvies K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Kolegos, tradiciškai neneigiu bet kokios profesijos svarbos, na, bet visos profesijos svarbios. Autošaltkalvio profesija yra bloga, nesvarbi, kiekvienas susidūrėme, kirpėjo – niekam tikusi, susidūrėme, sekretorės – niekam tikusi, susidūrėme. Profesijų yra tūkstančiai, netgi dešimtys tūkstančių, tai dabar gal surašykime visas jas į kodeksą ir po šimtą kitą tame kodekse paskirkime kiekvienai metų dienai. Bet toks selektyvus profesijų rankiojimas ir kišimas į kodeksą (taip, tas įstatymas tapo kodeksu, nes jame yra jau ne 100, o daugiau profesijų) devalvuoja tas profesijas ir visiškai nuvertina tas, kurios neįrašytos, ir sukelia galimybę reikštis. Ar tikrai reikia mums tokio kodekso? Ką tik buvo pasakyta, labai gerai pasakyta, kad profesijos, kurios nori, nutaria pačios, kada kokią dieną švęsti, ir švenčia. Ir pagarba. Labai gerai, kad švenčia, kreipiasi į savo rajono savivaldybę ar dar kažkur, padaro renginius, viskas puikiai vyksta. Dabar kas nuo to į gera pasikeis? Šiandieną svarstant šitą klausimą viena labai svarbi moteris gražiai pajuokavo: tik kad Seimo nariai tą dieną galės viešai sveikinti savo feisbukuose tuos asmenis. Tiktai tiek, tik dėl to? O autošaltkalvių tai nebesveikinsime.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Kęstuti, už tokius egzistencinius klausimus. Išklausę jų apsispręsime dėl įstatymo projekto, kadangi jau yra balsavimo intervalas. Kas pritariate ką tik pristatytam įstatymo projektui, balsuojate už, kas turite kokią nors kitą nuomonę, kaip K. Masiulis, balsuojate arba prieš, arba susilaikote, arba išvis nebalsuojate.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 71, prieš – 1, susilaikė 2. Įstatymo projektui po pateikimo yra pritarta. Tuoj apsispręsime dėl komitetų tik. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Švietimo ir mokslo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Galime.“*) Galime, pritarta. Ir siūloma svarstyti spalio 1 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Prašau. Per šoninį mikrofoną gerbiama A. Jakavonytė.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai džiaugiuosi, kad pritarėme. Ir aš norėčiau K. Masiuliui dar atsakyti kaip repliką. Labai svarbi šita diena, nes būtent tremtiniai irgi ir Sibire kirto miškus, ir čia grįžę jie iš esmės niekur kitur neįsidarbino, tiktai miško ūkiuose pjovė miškus. Tas darbas yra tikrai labai sunkus, alinantis ir aš tikrai džiaugiuosi, kad tie žmonės galės dabar švęsti šią dieną. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, kad džiaugiatės. Kadangi yra balsavimo intervalas, dar dėl vieno projekto… Dabar dėl šito dar replikuoti norite, Aiste? Tai paskutinė replika. Sutariame, taip? Prašau.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Aš tiesiog nespėjau paspausti mygtuko. Norėčiau įskaityti balsą.

PIRMININKAS. Įskaityti jūsų balsą už. Gerai, įskaitome jūsų balsą už.

14.48 val.

Vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 2, 36, 37, 40, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4116 (*pateikimo tęsinys*)

Dar dėl vieno projekto, Vertybinių popierių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4116, kuris buvo pristatytas, turime apsispręsti balsuodami. Balsuojame, kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 83, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 3. Įstatymo projektui po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Biudžeto ir finansų komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ir siūloma svarstyti spalio 15 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

14.48 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3889 (*dėl Pasaulinės meno dienos*) (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo vėlgi vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3889. Pranešėjas – V. Juozapaitis. Pateikimas.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Gerbiami kolegos, mano teikimas yra grįstas ta aplinkybe, kad iki šiol minėta ir švęsta Kultūros diena, tai yra balandžio 15 diena, buvo susieta su Rericho pakto įteisinimu ir lygiagrečiai visada buvo vadinamoji taikos vėliava. Rericho paktas, kaip žinome, savo dvasia buvo kaip ir teisingas visų komunistų ar panašių ideologų metodas: kalba viena, o daro kita. Taigi Rericho pakto esmė buvo, kad karo metu yra saugomi paminklai, nebombarduojamos šventovės ir taip toliau, ir taip toliau. Ir kas atsitiko, kai profašistinė Rusija prieš dvejus su puse metų (jau daugiau dabar) užpuolė nepriklausomą Ukrainą? Visi tie gražūs lozungai ir žodžiai virto griuvėsiais. Maža to, Donbaso vadinamieji separatistai arba tie patys fašistų rusų satelitai tą taikos vėliavą (tie trys taškai apskritime, mes ją taip pat keldavome Seimo kieme) pasiskelbė kaip savo ženklą ir šita vėliava pasauliui rodo, kad jie yra taikos nešėjai.

Taigi turbūt kiekvienas sveiko proto žmogus ir iš tikrųjų suprantantis tos išdavystės esmę nebegali tapatintis su šia diena arba su šiais ženklais, arba su ta vėliava. Na, vėl tokia kebli situacija, kaip mes čia dabar neva panaikinsime Kultūros dieną. Bet iš tikrųjų išeitis yra labai kompromisinė ir tikrai verta dėmesio. Svarbiausia, kad *de facto* ši diena, kurią aš dabar pristatau, tai yra Pasaulinė meno diena, Lietuvoje jau yra minima ir švenčiama. Kultūros ministerija jau prieš dvejus metus paskelbė ir faktiškai visos įstaigos tikrai tą dieną mini kaip Pasaulinę meno dieną, kas iš esmės yra ir Kultūros diena, nes tai faktiškai yra sinonimai. Kad regionų kultūros centruose žmonės, švenčiantys balandžio 15 dieną, nenustotų tos tradicijos ir nereiktų jiems keisti kažkokios datos, mes siūlome tiesiog pakeisti tos dienos pavadinimą, juolab kad Pasaulinė meno diena yra taip pat UNESCO pripažinta ir jinai yra sietina su pasaulinės šlovės dailininko Leonardo da Vinčio gimimu.

Toks mano prašymas, toks kreipimasis ir prašau pritarti šio įstatymo pakeitimui po pateikimo.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori gana daug Seimo narių. Pirmasis klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiamas pranešėjau, na, mes sėdime vienoje valtyje, dirbame viename komitete, bet aš tikrai nenorėčiau sutikti, kad tie du paminėti žodžiai yra sinonimai. Tikrai apie tai daug kas yra rašęs įvairiausių studijų, pavyzdžiui, K. Stoškus yra puikiai išaiškinęs šitų dviejų žodžių santykį, kad menas yra daug siauresnė… apima siauresnį turinį. Bet jūs šiandien tarsi išsakote mintis, tai yra ministro S. Kairio šį pavasarį išsakytą tą tokį įgeidį savo pranešime, kad reiktų pakeisti šitą dieną. Bet jūs pats šiandien pasakėte, kad UNESCO Generalinės konferencijos 40-ojoje sesijoje 2019 metais jau yra pripažinta Pasaulinė meno diena, ir dabar mes tarsi šitą dieną iš naujo pripažįstame, tokį dalyką, kuris yra. Tada UNESCO generalinė direktorė puikiai…

PIRMININKAS. Laikas! Kolega, laikas!

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). …išaiškino šitos Pasaulinės meno dienos prasmę. Ar mes ne per daug kartais bijome tų sąsajų su Rusija, nes jūsų argumentas rimtas…

PIRMININKAS. Klauskite, kolega.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). …bet jų pasaulyje, šito agresoriaus, viskas yra propagandos dalis. Bet ar čia reiktų sieti? Tada mes turėtume…

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, 40 sekundžių viršijote, beveik dvigubai. Su visa pagarba.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas daktare Stasy Tumėnai, aš tikrai nebijau, apskritai mažai ko bijau gyvenime, juolab ko nors iš politinio lauko. Sąsajų su rusais, tiksliau, su Rusijos valstybe, šita teroristine ir žudančia žmoniją ir kultūrinį paveldą, reikia ne bijoti sąsajų su ja, o tiesiog neturėti jokių sąsajų, nes bet kokia sąsaja mus daro kolaborantais arba, na, blogiausiu atveju arba geriausiu atveju pritariančiais arba nutylinčiais tai, ką jie daro.

Aš visiškai nesutinku, kad tai yra vien tik ministro įgeidis, kaip jūs pasakėte kažkodėl taip labai nepagarbiai, bet tai yra, sakysime, pasiūlymas, kuriam aš absoliučiai pritariau, ir mūsų komitete buvo apie tai kalbama, ir ne pernai, o jau užpernai, ir jūs nė vienas, įskaitant ir jus, tamsta, neprieštaravote tokiam pakeitimui. Galbūt nebuvo tokio sutarimo, kad mes čia visi organizuosimės ir registruosime, bet aš manau, kad atėjo laikas tiesiog tai imti ir formaliai pakeisti.

O dėl filosofinės diskusijos, kas yra menas, o kas yra kultūra, žinote, čia kaip kiaušinis su višta. Priminsiu, kad Lietuvoje yra kultūros ir meno premijos – tiek nacionalinė, tiek ir vyriausybinė. Tai vėlgi tada klausimas: tie, kurie užsiima menu, yra kultūros žmonės ar ne? Arba kultūra, na, taip, nebūtinai yra menas. Bet vėlgi šiuo konkrečiu atveju aš tikrai manau, kad verta apsispręsti.

Ir vėl dar kaip vieną pasiūlymą, galbūt čia jau kitam kartui, jau nebe šiandien. Kalbant apie mūsų Lietuvos kultūros dienos įprasminimą, aš tikrai labai siūlyčiau tą dieną paminėti rugsėjo 22 dieną. Jeigu jums ką nors sako ta diena. Tai yra mūsų genijaus M. K. Čiurlionio gimimo diena. Ir tai būtų Lietuvos kultūros diena, kas iš tikrųjų atitiktų ir mūsų sampratą, ir tą mūsų pagarbą šiai asmenybei ir šiam genijui.

O dėl UNESCO įprasminimo, tai ta pati Kultūros diena, apie kurią čia mes dabar kalbame, balandžio 15 diena, taip pat buvo jau seniai pripažinta UNESCO. Bet tikrai ne viskas, kas yra UNESCO pripažinta, yra sveikintina ir toleruotina. Aš primenu, kad ten taip pat nemažai toji pati teroristinė valstybė Rusija turi galių ir per juos taip pat galimai ta propaganda, ir ne galimai, o faktiškai, kartais būna ir viešinama.

Aš labai labai dėkoju jums iš anksto už savo nuomonės pakeitimą. Aš tikiuosi, kad aš jus įtikinau, nes palikti dabar tą taikos įprasminimo arba Donbaso pripažinimo vėliavą ir dieną būtų tiesiog nedovanotina.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas. Jeigu glaustai ir klausimą, ir atsakymą pavyktų formuluoti, nes daug užsirašiusių paklausti.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Klausimas trumpas. Ar aplinkinės šalys irgi dabar švęs Meno dieną, ar jos vis dėlto švęs Pasaulinę kultūros dieną?

Ir kitas klausimas. Jūs kalbėjote apie vėliavą. Tai jūs siūlote pakeisti ir vėliavą, skirtą Pasaulinei kultūros dienai, į kitokio formato, jeigu teisingai supratau?

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Aš siūlyčiau tą vėliavą apskritai uždrausti arba jos tiesiog neberodyti niekam, nes, kaip ir paminėjau, ta vėliava yra diskredituota ir būtų neatleistina mums ją dabar laikyti juo labiau kultūros simboliu. Toji kultūra, kuri negali būti kultūra, kuri ateina iš fašistinės Rusijos, niekaip negali būti toleruojama Lietuvos valstybėje. O kad kitos užsienio šalys švenčia ar nešvenčia, tikrai nesu įpareigotas nei to žinoti, nei kaip nors sekti tuos dalykus. Mes esame Lietuvos Respublika ir tikrai mes čia įstatymus priimame tokius, kurie atitiktų mūsų Lietuvos ir saugumo koncepcijos, ir visus principus.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Du klausimai. Paklausiu taip. Kodėl vis dėlto reikia pasauliniu mastu įtvirtintą datą, ministro patvirtintą datą dar įtvirtinti įstatymu?

Antras klausimas būtų su tuo susijęs. Ar yra kitose valstybėse, pavyzdžiui, Vokietijoje ar dar kur nors, taip pat kartojama tokios datos įstatymu?

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Apie įprasminimą kokių nors atmintinų dienų. Matote, gerbiamas kolega, žmonės ne vien dešra yra sotūs ir ne vien tiktai kokiais nors kitais keistais dalykais,

ir duona taip pat. Yra dar ir simboliai, kas yra labai labai svarbu. O kultūra, kurios apskritai tu negali pačiupinėti ir kaip nors jos įprasminti, nebent tai bus materialus koks nors paveikslas, yra valstybės siela, kaip aš vadinu, ir tautos garbė. Ir kiekviena valstybė sprendžia, kas jai yra siela, kas jai yra garbė, jeigu, aišku, žmonės apskritai išpažįsta tokias substancijas kaip siela ir garbė.

Taigi, tos atmintinos dienos arba datos kažkam yra brangios, kaip ką tik prieš tai nuskambėjusios, jos apima ne tiktai tuos, kurie ateina grybauti į mišką, bet taip pat mūsų partizanų visą istoriją ir taip toliau. Taigi, tai yra platesnė sąvoka. Iš tikrųjų, jeigu mes atsisakytume apskritai visų įsimintinų arba atmintinų dienų, mes taptume tiesiog keturkojais, kuriems svarbu yra *bliūdelis* kažkokio vandens ir kokio nors ėdalo. Tai aš manyčiau, kad ne visai sutikčiau su jūsų nuomone.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Giraitytė-Juškevičienė.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (*LRPF*). Dėkoju. Gerbiamas kolega, kad jums neliktų tokių blogų asociacijų, aš siūlau dar papildyti ir išvis iš kalendoriaus išbraukti balandžio 15 dieną, kad jums iš viso nebūtų jokių asociacijų. Bet galimai, sakyčiau, galėčiau sakyti, kad jūs šiek tiek užsiimate propaganda, nes aš skaitau kitą informaciją, kad 1935 m. balandžio 15 d. Vašingtone JAV prezidentas F. Ruzveltas pasirašė sutartį dėl meno ir mokslo įstaigų istorinių paminklų išsaugojimo ir ši diena paskelbta Pasauline kultūros diena. Tai man pasakykite, kada savo profesinę šventę, tarkime, galės švęsti kaime darbuotojas, einantis kultūros darbo organizatoriaus pareigas?

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama kolege. Tikrai man neliks jokių nuoskaudų ir jūsų klausimas nepakeis mano nuomonės. Labai ačiū, kad bent šiandien pasidomėjote, kas buvo atsitikę balandžio 15 dieną tų metų, nes iš tikrųjų mes tą dieną minėjome daugelį metų. Aš apie tai ir kalbu, kad pati idėja tuomet pasirašyto pakto yra visiškai diskredituota, ir kad jeigu jūs pasidomėtumėte istorija ir pasiskaitytumėte to paties N. Rericho visą gyvenimo aprašymą ir visos tos organizacijos, ar ne, ir visų tų žmonių, kurie čia dabar ir šiais laikais atvažiuodavo į Lietuvą ir dalyvaudavo, vadinasi, mūsų Kultūros dienai skirtuose minėjimuose ir taip toliau, jūs pamatytumėte, kad jie yra tiesiogiai susiję su specialiosiomis slaptosiomis Rusijos, o tuomet galbūt ir Sovietų Sąjungos, tarnybomis. Ir ne, ne visi, žinoma, kad tie žmonės, kurie gyvena kaime arba švenčia, tai jie nieko bendro neturi. Bet, žinote, kai tu nežinai… Čia kaip su kapinėmis, kai tu darai šokius nežinodamas, kad po tavimi yra kaulai palaidoti. Čia yra lygiai tas pats. Aš suprantu, kai tu nežinai, tai tu negali už tai atsakyti, kai tu žinai, kad tu ant kaulų šoki, ar ne, na, turbūt jau tuomet kai kas turėtų pasikeisti ir žmoguje. Žinoma, tie, kurie dabar sužinos, su kuo siejama ta Kultūros diena, turbūt maloniai sutiks ir pakeisti tą arba tą pačią dieną.

Pasaulinė meno diena tikrai niekur nedingo ir tikrai Leonardas da Vinčis niekaip nebus susietas su jokia propaganda. Aš paminėjau šiandien, jeigu tikrai trūksta tos dienos konkrečios, tai M. K. Čiurlionis yra ta asmenybė, kur Lietuvoje mes tikrai dar ne viską padarėme, kad apie jį žinotų ir kad jo atmintis būtų kiekvieno kultūrą išpažįstančio žmogaus širdyje. Taigi rugsėjo 22 dieną kviesčiau kartu pasirašyti irgi tokį galbūt teikimą ir būtent tą dieną paskelbti Lietuvos kultūros diena, Lietuvos ir pasaulio.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausti ir atsakyti skirtas laikas baigėsi. Pasisakymai dėl motyvų. Už pasiūlymą kalbės A. Jakavonytė.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Tikrai aš pritariu, kad būtų paskelbta Meno diena, nes ne visi kultūros darbuotojai, kaip sakyti, ne visi menininkai dirba kaip kultūros darbuotojai. Kaip žinote, dabar lietuviai yra tikrai labai gabūs, vieni dirba medikais ir kuria eiles, kiti – teisėjų irgi kaip hobis, eina ir piešia, ir manau, kad tie žmonės visi turi teisę švęsti šią dieną. Manau, čia platesnė net yra sąvoka, aš galvoju, nes menininkas yra žmogus, kuris turi ir kitą profesiją, tai, kaip matote, ir liaudies menininkų kiek yra, ir pas mus kiek parodų atvažiuoja, žmonės užsiima menu, bet turi kitas specialybes. Tai tikrai labai dėkinga už šitą įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš įstatymo projektą kalbės S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiami Seimo nariai, komiteto pirmininkas čia išsakė rimtą argumentą, kad Rusija daug ką pavertė savo propagandos dalimi, ir tai atitinka faktinę tikrovę. Bet aš vis tik abejoju, ar tai yra pakankamas teisinis pagrindas tą Kultūros dieną Lietuvoje keisti Pasauline meno diena. Nes jeigu tai būtų padaryta, tai čia jau V. Giraitytė minėjo 1935 metų Rericho paktą, tada mes tarsi išduotume tas idėjas, kurias pasirašė prezidentas F. Ruzveltas, tada Romos

popiežius, garsūs mokslininkai A. Einšteinas, rašytojai R. Tagorė, T. Manas, Bernardas Šou. Vienas dalykas.

Antras dalykas, paskatintume mes atsisakyti Rericho pasiūlytos Taikos vėliavos ir vėliau atsiradusių Taikos vėliavos švietimo institucijų, kurios pagrįstai Lietuvoje didžiuojasi turinčios Taikos vėliavos tą statusą. Čia yra, manyčiau, irgi toks tradicijos pažeidimas, Lietuva turėtų tada atsisakyti ir 2015 metais jai įteiktos Taikos vėliavos, Taikos Respublikos vardo. Būtų kažkaip nesolidu, kad būtų griaunamos šitos tradicijos.

Manau, kad šitas siūlymas nėra pakankamai argumentuotas, neatitinka objektyvios teisinės realybės, ardantis tradiciją ir prieštaraujantis tiesiog protingumo principui. Jeigu eisime tuo keliu, mes turėsime atsisakyti ir Gegužės 1-osios, kurią švenčia Rusija. Manyčiau, nereikėtų taip lygiuotis ir lyginti šitų dalykų. Šiaip jau aš linkęs nepritarti šitai idėjai, nes Pasaulinė meno diena ir dabar yra švenčiama ir minima. Ačiū.

PIRMININKAS. Nepykite, kolegos, nepykite, nebūkite pikti. Apie kultūrą, apie meną šnekame – teigiamus dalykus, o jūs taip piktai į viską žiūrite. Išklausėme visų pasisakymus. Balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 63 Seimo nariai: už – 37, prieš – 4, susilaikė 22. Po pateikimo yra pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Švietimo ir mokslo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti spalio 1 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Per šoninį mikrofoną K. Masiulis nori dar kažką pareplikuoti.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Dvi pastabas aš po šito balsavimo. Aš dar kartą noriu pasakyti savo poziciją. Mano pozicija paprasta: visos dienos gerbtinos, viską galima švęsti, nereikia to įstatymais tvirtinti.

Antras dalykas, dėl ko aš noriu išreikšti nusistebėjimą. Čia buvo kalbama apie meną, kultūrą, tačiau buvo pasakyti tokie dalykai, kurie, matyt, su kultūra nelabai daug ką bendro turi. Aš buvau išvadintas bedvasiu, keturkoju ir panašiai. Man buvo priskirti žodžiai, kurių aš niekados nesu sakęs, kartojęs, ir dar tos pačios partijos draugo. Na, kažkaip… Ačiū Dievui, čia tikrai aukšta kultūra ir didelis meniškumas buvo tas pasisakymas.

PIRMININKAS. Gerbiamas Kęstuti, jūs ne pirmą dieną politikoje, jūs gi žinote, kad viską, kas geriausia, tik iš partijos draugų ir gausite.

Dar R. Šarknickas. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Šiuo klausimu aš pasidomėjau prieš gerą savaitę. Žinojau, kad ateis į šią salę, susisiekiau su kolega, draugu, bičiuliu iš Latvijos (Kultūros ministerijoje dirba) ir sakau: mūsų salėje bus toks klausimas ir panašiai, nes dėl to ir dėl to, tokia motyvacija yra. Buvo padaryta pauzė ir jisai kultūringai sako: matyt, yra nesusipratimas.

Dabar taip. Kultūringas žmogus vadinsis *meningas* žmogus, kultūros pasas bus menų pasas, Kultūros komitetas – Meno komitetas, kultūros estetika – meno estetika, kultūros centras – meno centras, kultūros paveldas – meno paveldas. Galime eiti toliau ir toliau, ir toliau. Aš galvoju, visas pasaulis švenčia tą Kultūros dieną ir net į galvą niekam nešauna, nes tų karų būna įvairiose valstybėse ir panašiai. Jeigu atsidurs ta vėliava su kultūros pavadinimu, tai ką, visas pasaulis puls keisti kiekvieną žodį? Mes, kolegos, jau einame tiesiog į visišką paranoją. Pagalvokime iš tikro, ar adekvačiai elgiamės. Su visa pagarba jums, pirmininke. Dėkui.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinysis šiuo klausimu repliką išsakys V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Bet ilgą repliką, jeigu galima.

PIRMININKAS. Ypatingą repliką.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, išties gal čia per daug tų aistrų užsikūrė ir tikrai nėra čia toks ypatingas įvykis, bet aš tikrai nesutiksiu, kad mes turime nekreipti dėmesio į karus, į agresorius, kurie diskredituoja tuos… Čia lygiai tas pats kaip su Komunistų partija, kuri buvo nusikalstama savo prigimtimi, savo esme. Taip pat galime sakyti: ne, pone, aš dabar jūsų neklausiu ir tikrai netikrinu, ar jūs buvote Komunistų partijos narys, ir dabar visus. Ne, ne visus, bet iš principo mes kalbame apie moralę ir mūsų valstybės požiūrį į visus tuos dalykus. Žinoma, žmonės klysta, žmonės renkasi savo gyvenimo kelią ir žmonėms galbūt tikrai kartais atrodo, kad

vienu ar kitu atveju reikia elgtis taip. Lygiai taip pat su ta vėliava, kaip čia jūs dabar sakote, negi mes ją išmesime, mums čia padovanojo. Žinote, mieli ponai, maža kas ką padovanoja, ar ne? Jūs turite taip pat vis dėlto įvertinti ir pasikeitusias aplinkybes, ir savo istorinį indėlį į tai, kas vyksta. Jei jūs galvojate, kad mums reikia sėdėti, apie tai niekada nekalbėti ir laukti, kol pasibaigs karas, aš su jumis tikrai labai nesutinku. Gerbiamas daktare Stasy Tumėnai, aš jus visada gerbiu kaip lituanistą ir žodžio žmogų, kuris mus visus pataiso, bet aš negaliu nutylėti, kai jūs pavadinote B. Šo šou. Bernardas nėra šou, ar ne? Juolab nėra šuo.

Gerbiamas Kęstuti Masiuli, aš labai atsiprašau, jei jus įžeidžiau savo metaforomis. Menas ir kultūra, beje, taip pat yra grįsti metaforomis, ar ne? Juk galima tą patį pasakyti ir tiesmukiškai, įžeidžiant, bet galima pasakyti taip, kad ir visi kiti suprastų. Tai buvo tikrai ne jums asmeniškai skirta. Aš tą tikrai tikrai nuoširdžiai pripažįstu ir sakau: jei aš jus įžeidžiau, aš atsiprašau. (*Balsas salėje*) Ne, čia nebuvo asmeniškai. (*Balsas salėje*) Jūs sakote. Aš sakau – ne, tai čia ginčysimės. Aš jums atsakymą daviau, bet aš ne jums asmeniškai taikiau šias metaforas. Metafora taip pat yra vienas iš simbolių, kai žmonės gali pasakyti nebūtinai tiesmukiškai. Gyvenimas nėra juodai baltas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Viskas, baigiame. (*Balsai salėje*) Kai sakome replikas apie Komunistų partiją, siūlyčiau atsargiai tą daryti, gerbiamas Vytautai, nes net ir kai kurie kolegos iš jūsų partijos gali supykti dėl tokių replikų. (*Balsai salėje*)

Prašau, paskutinė Vilija, ir viskas, neleisiu niekam. Skųskite, kam norite. Vilija, ir viskas. Skųskite, kam norite.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Nemanau, kad mane skųsite. Aš tiesiog prisiminiau vieną juoką. Nemažai man per visą savo karjerą teko bendrauti ir su užsienio parlamentų nariais. Yra toks populiarus juokas. Sako, yra trys priešų rūšys: priešas, didelis priešas ir partijos draugas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Tai aš ir bandžiau pasakyti. Žiūrėkite, baigėsi balsavimo intervalas. Aš, naudodamasis posėdžio pirmininko teise, pratęsiu dėl likusių kelių rezervinių klausimų ir baigsime šios dienos darbotvarkę.

15.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto Turizmo pakomitečio pirmininko patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-4124 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto Turizmo pakomitečio pirmininko patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-4124. Pranešėjas – J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, sako, viską žinote, skaitėte. Kaip matote, nepaisydami, kad iki kadencijos pabaigos liko nedaug laiko, siūlome tvirtinti Ekonomikos komiteto Turizmo pakomitečio pirmininką L. Savicką. Tai opozicijos atstovas. Jei būtų valdančiųjų atstovas, tikrai to nesiūlyčiau, bet mes opoziciją labai mylime, tikimės, kad ir jūs visi taip pat. (*Šurmulys salėje*) Tuo labiau kad čia išryškėjo visokių problemų. Tikimės, kad Turizmo pakomitetis sugrąžins oro balionus virš Vilniaus ir dar kitų gerų darbų nuveiks. Siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiamas Jurgi, jūsų nori klausti net du Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū vėl bendravardžiui ir posėdžio pirmininkui už suteiktą galimybę paklausti. Gerbiamas Jurgi, vakar vyko Ekonomikos komiteto posėdis. Mes žinome, kaip su tais pakomitečiais vyksta, kokios čia intrigėlės ir visa kita. Jūs apie turizmą ir oro balionus taip gražiai atsiliepėte, bet, aš manau, vertinkime ir R. Petrauskienės rūpestį dėl dirbtinio intelekto ir siekio jau pusę metų įsteigti Dirbtinio intelekto pakomitetį. Aš žinau, kad čia buvo tam tikrų susikirtimų dėl keliukų, dėl visų kitų dalykų. Nebuvo praleistas tas Dirbtinio intelekto pakomitetis. Vakar aš oficialiai, dokumentuotai, paklausiau gerbiamo L. Savicko, kaip jų frakcija dabar, ar pa-

laikys? Turizmą jau palaikė ir tapo, palaikysime mes, ar jie dabar palaikys Dirbtinio intelekto pakomitečio steigimą? Tiesiog aš noriu visus garbingo parlamento narius informuoti apie tokią aplinkybę, kad čia nebūtų vien tokios kalbos po balkonu.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų…

PIRMININKAS. Gerbiamas Jurgi, ar ką nors atsakysite? (*Balsai salėje*) Ne, vėliau, replikos vėliau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Dėl minėto Dirbtinio intelekto pakomitečio, jeigu bus Ateities komiteto atitinkami teikimai, peržiūrėsime kvotas ir spręsime. Dabar aš tiesiog teikiu tai, kas yra tinkamai įforminta, atitinka kvotų paskirstymą frakcijoms, o toliau žiūrėsime.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Domai, dar paklauskime vieną klausimą ir gal tada, gerai? Dar klausia R. Šarknickas. Prašom. Robertai, prašom klausti.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Vakar Seimo Didžiajame (vidiniame) kieme įvyko prasmingas, didelis koncertas „Lopšinė gimtinei ir motinai“, skirtas Lietuvai, poetui J. Marcinkevičiui. Matėme iš įvairių Lietuvos miestų atvykusių žiūrovų, tai dar kartą akcentuoja, kas yra poetas J. Marcinkevičius. Norėjau paklausti dėl atmintinų dienų paties vilkinimo proceso. Kiek dar vilkinsite būtent J. Marcinkevičiaus projektą dėl atmintinų dienų, kad jo metai būtų paskelbti 2030 metais, kai jam sueis lygiai 100 metų? Pateikimo stadija jau pereita. Jūs jau tada minėjote, kad bus, bet atėjo vasaros laikas, praėjo, vilkinimas toliau tęsiasi. Gal galite pasakyti, ar galima tikėtis, kad darbotvarkėje atsiras šis klausimas?

PIRMININKAS. Čia ne darbotvarkę pristato.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš labai įdėmiai mąsčiau, koks ryšys jūsų klausimo su Turizmo pakomitečiu, bet nepykite, niekaip negaliu to ryšio nustatyti. Jeigu komiteto pirmininkas kažkokį projektą vilkina, jūs galite jį iškviesti į Seimo tribūną, kad atsakytų į atitinkamus klausimus, ar kažkaip kreiptis. Vis dėlto kalbėkime apie projektus, kurie yra teikiami.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas Jurgi, atsakėte į visus Seimo narių klausimus. D. Griškevičius kažką dabar norėtų replikuoti ir apsispręsime.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Aš tik norėjau sureaguoti į gerbiamo kolegos A. Kupčinsko klausimus Jurgiui. Atkreipiu dėmesį, gal nežinojote, kad J. Razma nėra Demokratų frakcijos narys, todėl keista, kad kolegos J. Razmos klausėte demokratų kompetencijos klausimų. Tai vienas dalykas. Ir antras dalykas, lūkesčiai yra viena, bet yra kvotos, tai nereikia to pamiršti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Pasisakymai dėl motyvų. Už kalba V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Būčiau gal nepasisakęs, bet pranešėjo kalboje išgirdau pasakymą apie oro balionus. Sutinku, kad juos reikia sugrąžinti. Oro balionų nėra mūsų padangėje ne dėl to, kad įstatymai neleidžia, ne dėl to, kad kažkokios ministerijos tvarkos neleidžia, bet dėl to, kad institucija, kuri prižiūri, kad tie oro balionai skristų saugiai, tiesiog nesudaro galimybių, kad jie skristų. Tikiuosi iš ten visų patvirtintų žmonių, kurie už tai bus atsakingi, kad į šitą klausimą pažiūrės rimtai ir imsis rimtų veiksmų. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš nenori kalbėti niekas. Po pateikimo galime bendru sutarimu pritarti nutarimo projektui? Galime.

Svarstymas, diskusija. Nenustebčiau, kad ir diskutuojančių nėra. Diskutuoti nenori niekas. Po svarstymo dėl motyvų nekalbama. Bendru sutarimu galime pritarti po svarstymo? Galime.

Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Nė dėl vieno iš straipsnių nei pataisų, nei pasiūlymų nėra gauta. Galime bendru sutarimu pritarti 1 ir 2 straipsniams? Galime. Priėmimas viso. Pasisakymai dėl motyvų. Niekas nenori kalbėti. Balsuojame. Kas pritariate ką tik pristatytam nutarimo projektui, balsuojate už.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 64 Seimo nariai: už – 62, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 2. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIVP-4124) priimtas. (*Gongas*)

Ar tikrai labai trumpą? Gerai, prašau.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū. Kadangi tie rezervo klausimai šiek tiek susimaišė, tai šiek tiek suklydau dėl to, bet esmės tai nekeičia. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. R. Petrauskienė.

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Prašom įskaičiuoti mano balsą už, nes neužsidegė mygtukai.

PIRMININKAS. Įskaičiuosime balsą už.

15.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo Nr. XIV-57 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4123 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Rezervinis 2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 8 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4123. Pranešėjas – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, projektas labai trumpas. Tiesiog juo siūloma į Seimo ir Lenkijos Respublikos Seimo ir Senato narių Asamblėjos sudėtį įrašyti Ž. Pavilionį.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausimų paklausti nėra norinčių. Dėl motyvų po pateikimo taip pat nenori kalbėti niekas. Bendru sutarimu galime po pateikimo pritarti? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Girdžiu, sako, negalime, tai balsuojame, kas po pateikimo pritariate. Na, jeigu kažkas sako ne… (*Balsai salėje*) Tai jūs ten kitais būdais išsiaiškinkite.

Balsavo 68 Seimo nariai: už – 65, prieš – 1, susilaikė 2. Nutarimo projektui po pateikimo pritarta.

Svarstymas. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Po svarstymo gal bendru sutarimu galime? (*Balsai salėje*) Ne, girdžiu, nori balsuoti. Balsuojame po svarstymo. Kas pritariate nutarimo projektui po svarstymo, balsuojate už, kas kitą nuomonę turite, balsuojate kaip nors kitaip.

Balsavo 68 Seimo nariai: už – 66, prieš – 1, susilaikė 1. Seimo nutarimo projektui po svarstymo pritarta.

Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Nutarimas, nutarimo projektas iš dviejų straipsnių. Dėl nė vieno iš jų nei pataisų, nei pasiūlymų nėra gauta. Galime bendru sutarimu abiem straipsniams pritarti? Galime. Labai dėkui, pritarta. Viso priėmimas. Nenori kalbėti niekas dėl motyvų. Balsuojame, kas pritariate nutarimo projektui.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 68 Seimo nariai: už – 66, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 2. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIVP-4123) priimtas. (*Gongas*)

15.22 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. XIV-84 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4122 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Ir dar vienas darbotvarkės klausimas, rezervinis 3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 15 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4122. Pranešėjas – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, čia iš esmės projekte nėra jokio naujo dalykinio turinio, tik L. Mogenienės pavardės tikslinimas, taip pat E. Zingerio ir Ž. Pavilionio pareigų patikslinimas, visiškai formalūs pakeitimai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Jurgi. Nėra Seimo narių, kurie norėtų jūsų paklausti. Dėl motyvų po pateikimo nenori šnekėti niekas. Gal galime po pateikimo bendru sutarimu pritarti? (*Balsas salėje: „Tai kokia ta pavardė?“*) Tai klausti reikėjo, pristatė ką tik, atidžiai reikia klausyti. Bendru sutarimu pritariame? Pritariame.

Svarstymas. Diskusija. Ar nori kas nors dalyvauti diskusijoje? Nenori dalyvauti niekas diskusijoje. Po svarstymo galime bendru sutarimu pritarti nutarimo projektui? Galime.

Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Nutarimo projektas iš penkių straipsnių. Dėl nė vieno iš jų nei pataisų, nei pasiūlymų nėra gauta. Galime bendru sutarimu pritarti visiems penkiems straipsniams? Galime. Labai dėkui, pritarta. Dėl viso nenori kalbėti niekas. Balsuojame. Kas pritariate ką tik pristatytam nutarimo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, kaip nors kitaip balsuojate, kas nors išvis nebalsuojate.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 63 Seimo nariai ir visi 63 balsavo už. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIVP-4122) priimtas. (*Gongas*)

15.23 val.

Seimo savaitės (2024-09-16 – 2024-09-20) – 2024 m. rugsėjo 17 d. (antradienio) ir 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Ir paskutinis šios dienos darbotvarkės klausimas – savaitės, prasidedančios rugsėjo 16 diena, posėdžių darbotvarkės pristatymas. Pranešėjas – J. Razma, Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Turbūt pradžiuginsiu, kad kitos savaitės darbotvarkės taip pat planuojamos nelabai ilgos. Žinoma, jeigu mes taip talentingai tęsime kaip šiandien, tai jos gali tapti ir ilgėlesnės. Pradėsime antradienį apsispręsdami dėl Seimo sesijos darbų programos, ją, tikiuosi, galėsime priimti. Keletas projektų svarstymo stadijos. Vyriausybės pusvalandis kol kas neapibrėžtas. Galite siūlyti, kokių ministrų pasisakymų labiausiai pageidaujate. Po pietų pertraukos – Seimo narių projektai pagal jų registracijos eilę, tai čia daugiausia opozicijos atstovų projektai, Demokratų frakcijos, socialdemokratų.

Ketvirtadienį vienas priėmimas ir toliau keletas pateikimų, darbotvarkės trukmė panaši planuojama kaip ir šiandien.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Jurgi. Jūsų paklausti nori vienas Seimo narys – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Taupydamas brangų laiką, gal jūs atsimenate mano klausimą dėl darbotvarkės ir į jį galėtumėte dabar atsakyti, ar galėtų projektas dėl J. Marcinkevičiaus atsidurti svarstymo stadijoje? Ačiū.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Mes kruopščiai neatidėliodami įtraukiame į darbotvarkę visus projektus, jeigu yra komiteto išvada. Tikrai nė vieno projekto nesu kaip nors užlaikęs. Šiuo atveju, matyt, kaip jūs minėjote, pateikimas yra įvykęs, bet turbūt komitetas dar neapsvarstė ir neprašo įtraukti į darbotvarkę. Pasidomėsime, bet čia prie mikrofono turėtų prieiti ir atsakyti gerbiamas komiteto pirmininkas, ne aš.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Jurgi, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų čia nėra pasisakoma. Bendru sutarimu pritariame. Taip? Tai buvo paskutinis šios dienos darbotvarkės klausimas.

Registruojamės. Taip, taip, būtinai, na kaip, žinoma.

Užsiregistravo 59 Seimo nariai.

Vakarinis rugsėjo 12 dienos Seimo plenarinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
POSĖDŽIO NR. 412
STENOGRAMA

2024 m. rugsėjo 17 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas. Gerbiami kolegos, kviečiu užimti vietas. Pradedame rugsėjo 17 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 102 Seimo nariai.

10.00 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. rugsėjo 17 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Ar yra norinčių pasisakyti dėl darbotvarkės? Nematau. Matau. Prašau.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Laba diena. Aš noriu paprašyti išbraukti iš darbotvarkės 2-5 klausimą dėl 2026 metais minimų Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių sukakčių. Čia yra rezoliucija. Jeigu galima išbraukti.

PIRMININKĖ. Gerai. Jūs pati iniciatorė, teikėja. Ar galėtume bendru sutarimu sutarti išbraukti? Ačiū, išbraukta.

Ir dėl visos darbotvarkės. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Balsuojame? Pabalsuokime. Kas pritariate darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 104: už – 92, prieš – 1, susilaikė 11.

10.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-4110(3) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo dėl rudens sesijos darbų programos patvirtinimo projektas Nr. XIVP-4110. Svarstymo stadija. Kolegos, primenu, kad balsavimo langas prasidės nuo 10 val. 50 min. Svarstymas. Pirmiausia pasisakys visų komitetų atstovai. Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkę kviečiu į tribūną.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Labas rytas, gerbiami kolegos. Mūsų komitete buvo svarstyta šios sesijos darbų programa ir jai pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Audito komiteto pirmininką Z. Balčytį.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Kolegos, Audito komitetas rugsėjo 11 dienos posėdyje bendru sutarimu priėmė sprendimą pritarti Seimo rudens sesijos darbų programai ir pasiūlė ją tobulinti, tai yra konkrečius įstatymų projektus, kuriais įgyvendinamos Valstybės kontrolės rekomendacijos, pažymėti VK simboliu.

Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Prieš pakviesdama R. Lopatą, dar noriu suteikti žodį Užsienio reikalų komiteto pirmininkui E. Zingeriui.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Mieli bičiuliai, mes vakar gavome šalies Prezidento dviejų, Rusijos ir Baltarusijos, sutarčių ilgai lauktą patvirtinimą Seimui, ir šitas dalykas, matyt, bus papildomai įtrauktas į programą, kai Užsienio reikalų komitetas pateiks išvadas.

Be to, dėl sesijos darbų programos mes taip pat pateikėme savo pasiūlymus, kurie visi yra jau įrašyti jums. Šiandien aš norėčiau jus pasveikinti su rugsėjo 17-ąja. Po Kovo 11-osios tai pati reikšmingiausia diena – Lietuvos tauta ir Lietuvos valstybė grįžo į Jungtinių Tautų šeimą ir mus

priėmė šią dieną iškilmingai. Tas priėmimas įvyko lygiai prieš 33 metus. Aš norėčiau šita proga pasveikinti jus visus. Čia nėra partinis dalykas. Mes perėmėme estafetę iš S. Lozoraičio, iš A. Simučio ir jie tada buvo mūsų delegacijoje. Taip Lietuva grįžo į pasaulį ir tapo atskiru nepriklausomu vienetu. Mes turime didžiuotis tuo. Labai jums ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Aš perskaitysiu apie tai pranešimą posėdžio pabaigoje. Ačiū.

PIRMININKĖ. J. Razma per šoninį mikrofoną.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Galvoju, pasisakysiu trumpai, kad kolega Emanuelis ir kiti Seimo nariai nesijaudintų dėl tų sutarčių denonsavimo. Jos bus įrašytos jau į šio ketvirtadienio darbotvarkę. Išsiaiškinome, kad Teisės departamento išvados bus. O programoje, man atrodo, sutarčių ratifikavimas yra bendrine forma įrašytas ir kiekvienos sutarties nereikia įrašyti į darbų programą.

PIRMININKĖ. Dėkui. R. Lopata pristatys Ateities komiteto išvadą dėl rudens darbų programos.

R. LOPATA (*LSF*). Ateities komitetas sausio 13 dieną nusprendė pritarti iniciatorių pateiktam Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektui ir komiteto išvadai bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu M. Lingę, kad pristatytų Biudžeto ir finansų komiteto išvadą dėl darbų programos.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas rugsėjo 11 dieną apsvarstė nutarimo projektą ir nutarė pritarti nutarimo projektui ir komiteto išvadoms, taip pat pasiūlė dar papildyti darbų programą įtraukiant Fizinių asmenų bankroto įstatymo pakeitimus. Už balsavo 8, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu M. Skritulską, kad pristatytų Ekonomikos komiteto išvadą.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Laba diena visiems. Ekonomikos komitetas rugsėjo 11 dieną svarstė nutarimo projektą ir vienbalsiai pritarė projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Ž. Pavilionį, kad pristatytų Europos reikalų komiteto išvadą.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Patvirtinta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu V. Pranckietį, kad pristatytų Kaimo reikalų komiteto išvadą.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Kaimo reikalų komitetas rugsėjo 11 dieną svarstė ir bendru sutarimu, dalyvaujant 7 komiteto nariams, patvirtino darbų programą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu V. Juozapaitį, kad pristatytų Kultūros komiteto išvadą.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerbiama Pirmininke, garbusis Seime, rugsėjo 11 dieną Kultūros komitetas svarstė šį klausimą – nutarimo projektą ir džiaugsmingai, įskaitant visą opoziciją, pritarė bendru sutarimu, tai yra visų dalyvavusių posėdyje komiteto narių balsais: 6 dalyvavo, 6 pasisakė už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką A. Pocių.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Labas rytas, gerbiama Pirmininke, kolegos. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas taip pat rugsėjo 11 dieną apsvarstė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektą ir pasiūlymų neturėjo. Komitetas programai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu P. Kuzmickienę, kad pristatytų Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė šį projektą ir 5 balsais už, susilaikius 4 sesijos darbų programos projektui buvo pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Matulą, kad pristatytų Sveikatos reikalų komiteto išvadą. Jo nėra. Prašau. L. Slušnys pristatys Sveikatos reikalų komiteto išvadą.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Svarstė rudens sesijos programą. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Žukauską, kad pristatytų Švietimo komiteto išvadą. Švietimo ir mokslo komiteto.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai, Švietimo ir mokslo komitetas svarstė šį siūlymą rugsėjo 11 dieną ir turi kelis pasiūlymus. Pirmas. Yra projektai Nr. XIVP-2227 ir Nr. XIVP-2269, dėl kurių gauta neigiama Vyriausybės išvada, taip pat projekto nėra svarstęs papildomas Sveikatos reikalų komitetas. Tie projektai nėra aktualūs, nes juose siūlomi teisinio reguliavimo pakeitimai yra sprendžiami kituose teisės aktuose. Siūloma šiuos išbraukti. Ir dar vienas su sportu susi-

jęs projektas Nr. XIVP-2341, dėl kurio gauta Vyriausybės išvada, tačiau dėl įstatymo projektu siūlomų teisinio reguliavimo priemonių akcentuojama, kad Vyriausybė įvertins Sporto įstatymo nuostatas sistemingai ir pateiks naujos redakcijos Sporto įstatymo projektą. Pabrėžtina, kad Seimas birželio 27 dieną jau priėmė naujos redakcijos Sporto įstatymą, kuriame iš dalies atliepti projekto siūlomi pakeitimai. Todėl šitą irgi siūloma išbraukti.

Antras siūlymas, įtraukti vieną projektą, turi būti svarstomas su Seimo nutarimu dėl 2027 metų Atmintinų metų paskelbimo. Šiuo metu rengiamas. Ir ten yra numatyta 2027 metus skelbti Memorialinių muziejų metais. Todėl siūloma aštuntąjį skirsnį papildyti nauju 8 punktu „Dėl Seimo nutarimo dėl 2027 metų paskelbimo Memorialinių muziejų metais“ projektu Nr. XIVP-3430, kurį pateikė gerbiamas kolega V. Juozapaitis.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Norėčiau pakviesti Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę I. Haase. Gerbiami kolegos, pastebiu, kad niekas neužsirašė diskutuoti, tai jeigu norėtumėte kalbėti, kviečiu užsirašyti.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip papildomas svarstė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektą Nr. XIVP-4110. Komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam Seimo nutarimo projektui, atsižvelgiant į komiteto pateiktus pasiūlymus. Komitetas siūlo Seimo nutarimo projekto II skyriaus šeštąjį skirsnį „Atkurtas pasitikėjimas teisingumo sistema“ papildyti Civilinio kodekso pakeitimo įstatymu ir jo lydimaisiais teisės aktais, tai Nr. XIVP-4079, Nr. XIVP-4080, Nr. XIVP-4081, Nr. XIVP-4082, Nr. XIVP-4083, Nr. XIVP-4084. Taip pat Seimo nutarimo projekto V skyriaus devintąjį skirsnį „Teisė ir teisėtvarka“ papildyti teisės akto projektu Nr. XIVP-3637, Civilinio kodekso 6 knygos 469 straipsnio pakeitimo įstatymu. Balsavimo rezultatai: vienbalsiai, už – 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norėčiau pakviesti E. Zingerį, kad pristatytų Užsienio reikalų komiteto išvadą.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Gerbiama Pirmininke, mieli bičiuliai, komitetas pritarė Seimo nutarimo projektui Nr. XIVP-4110(2) ir balsuodamas nutarė pritarti šiai sesijos programai. Ačiū jums.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu R. Jušką, kad pristatytų Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą dėl rudens sesijos darbų programos.

R. JUŠKA (*LSF*). Laba diena, kolegos. Valstybės valdymo savivaldybių komitetas rugsėjo 11 dieną svarstė Seimo nutarimo projektą. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš nėra, susilaikė 4. Pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu T. V. Raskevičių, kad pristatytų Žmogaus teisių komiteto išvadą, tačiau Tomo nematau salėje. Tuomet perskaitysiu pati. Buvo svarstyta rudens sesijos darbų programa. Balsavimo rezultatai – už bendru sutarimu.

Taip pat kviečiu Peticijų komisijos pirmininką E. Pupinį, kad pristatytų komisijos išvadą dėl rudens sesijos darbų programos. Gerbiamas Edmundai, kviečiu jus į tribūną. Dėl rudens sesijos darbų programos išvados.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, buvo pateikta mūsų Peticijų komisijos programa šiai sesijai, jai buvo pritarta. Pritarėme ir visai programai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Taigi visi komitetai ir komisija pristatė savo išvadas dėl rudens sesijos darbų programos. Neužsirašė kalbėti nė vienas Seimo narys. Yra gautos pataisos, pasiūlymai dėl kai kurių projektų išbraukimo, tačiau svarstysime balsuoti numatytu laiku, nes reikia apsispręsti balsuojant. 10 val. 50 min. prasideda balsavimas, dar kartą primenu.

Dabar galėtume apsvarstyti tuos klausimus, dėl kurių nėra gauta pataisų ar pasiūlymų.

10.16 val.

Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4053 (*pateikimas*)

Pirmiausia norėčiau pakviesti I. Pakarklytę, jei ji yra. Yra. I. Pakarklytė pristatys 1-7 klausimą – Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4053. Prašau.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Labas rytas visiems. Teikiu šiandien jums Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Šio projekto esmė yra ta, kad asmenims, kuriems buvo skirtas apsaugos nuo smurto orderis, apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderis, būtų neišduodamas arba panaikinamas esamas leidimas laikyti ginklus trejiems metams nuo smurto orderio galiojimo pradžios vietoje dabar *de facto* veikiančio 15 dienų ribojimo. Taip mes suteiktume didesnę apsaugą pavojuje esantiems asmenims, dažniausiai moterims, ir pakartotinio smurto atveju, kas tikrai yra dažnas dalykas smurto artimoje aplinkoje, mes apsaugotume žmones nuo rizikos patirti smurtą šaunamuoju ginklu, kuris galėtų kelti pavojų jų gyvybei.

Šiek tiek statistikos, kaip atrodo nužudymai nuo 2019 metų šaunamuoju ginklu. Kasmet įvyksta 20–30 tų nužudymų. Labai grėsminga ir liūdna žinia yra ta, kad nuo 2019 metų iki šių metų mes turime augantį nužudomų moterų skaičių. Tai yra būtent tie smurto artimoje aplinkoje atvejai. Lietuvoje legaliai ginklus laiko apie 100 tūkst. gyventojų ir absoliuti jų dauguma yra atsakingi, įstatymų paisantys žmonės ir smurto artimoje aplinkoje grėsmės jie nekelia. Jų teisių niekaip šis įstatymas neapribos. Dabar dar šiek tiek statistikos. Dėl smurto artimoje aplinkoje orderio per kiek daugiau nei keturis mėnesius 15-ai dienų ginklai buvo paimti 140 kartų ir visiems šiems asmenims po to, po dviejų savaičių, ginklai buvo sugrąžinti.

Dar šiek tiek duomenų. Pernai, 2023 metais, policija gavo 54 tūkst. 102 pranešimus dėl smurto artimoje aplinkoje. Smurto orderių buvo skirta virš 20 tūkst. per pirmus smurto orderio veikimo metus. Vėl palyginkime su tuo, kiek kartų atimti tie ginklai, tai per keturis mėnesius buvo atimta 140 kartų. Galime paskaičiuoti, kad per metus būtų apie 370 kartų, o orderių skirta 20 tūkst. Matome, kad tai nėra toks dažnas atvejis, kaip ir minėjau, ginklus turi Lietuvoje virš 100 tūkst. žmonių ir tas skaičius auga. Dėl smurto artimoje aplinkoje 2023 metais užregistruoti 5 tūkst. 674 nusikaltimai. Juose nukentėjo dažniausiai moterys – 4 tūkst. 19 moterų ir 688 vaikai.

Manau, kad 15 dienų terminas, jeigu tai yra žmogus, keliantis pavojų, jam po 15 dienų grąžinti ginklą, vis dėlto yra per trumpas. Manau, būtų galima turėti labai gerą diskusiją komitetuose, pagrindiniame komitete, kaip vis dėlto apsaugoti žmones nuo smurto ir kaip padaryti, kad tie siaubingi skaičiai… Ir tai nėra skaičiai – tai yra žmonės. 18 moterų pernai buvo nušauta šaunamuoju ginklu. Tai yra smurto artimoje aplinkoje atvejai, kad mes tokių atvejų apskritai neturėtume. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti 7 Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Gedvilas. Ruošiasi A. Skardžius.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiama pranešėja, neabejoju, kad jums yra žinomas teisinės bendruomenės ir visuomenės požiūris į smurto orderius. Štai vieno Lietuvos teismo vadovo neseniai viešai išsakytos mintys: apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderius policija dažnai išduoda formaliai, griežta prievartos priemonė nebūtinai pagrįsta teisiniais argumentais ir motyvuota. Dėl to teismas tenkina maždaug trečdalį skundų. Orderių turbūt būtų panaikinta daugiau, jeigu gavę asmenys dėl to skųstųsi teismuose. Teisėjas įvardija tris pagrindinius pastebėjimus ir trūkumus dėl policininkų nutarimų skirti orderį: sprendimai nėra aiškūs, nėra pagrįsti teisiniais argumentais ir nėra motyvuoti. Akivaizdu, kad smurto orderis neveikia taip, kaip buvo tikėtasi.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija giriasi, kad tokios priemonės padėjo reikšmingai prisidėti prie smurto artimoje aplinkoje problemos suvaldymo, tačiau neatskleidžia, kiek problemų ši priemonė sukėlė nepagrįstai nuo šios naujovės nukentėjusiems asmenims. Ar nemanote, kad jūsų teikiamos pataisos yra akivaizdžiai skubotos? Susikoncentruoti reikėtų ne į veikiančių mechanizmų sugriežtinimą, o į visos sistemos peržiūrą, nes ji yra akivaizdžiai brokuota.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Ne, nemanau. Manau, kad per metus 30 nužudomų žmonių artimoje aplinkoje šaunamuoju ginklu yra trisdešimčia žmonių per daug. Šitų atvejų būtų buvę galima išvengti, jeigu tas asmuo neturėtų ginklo. Manau, kad mes, kaip valstybė, šitą smurto artimoje aplinkoje, smurto prieš moteris, smurto prieš vaikus pandemiją turime valdyti efektyviau ir turime priimti tuos sprendimus, kuriuos reikia priimti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti A. Skardžius. Ruošiasi O. Leiputė.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, išties jūs ribojate šiuo savo siūlymu ginklų įsigijimą, laikymą, esant karinio konflikto grėsmei, nors Krašto apsaugos

ministerija ir jūsų koalicijos partneriai kaip tik plečia laisvai prieinamų ginklų (ir ne tik tokių trumpųjų ginklų, bet ir ilgųjų ginklų) laikymą namuose, laisvą įsigijimą, ar tu priklausai kokiam nors sportiniam klubui, ar esi savanoris.

Kaip jūs manote, kaip tai koreliuotų su jūsų teikiamu įstatymu, ribojančiu disponavimą ginklu, esant karinio konflikto grėsmei ir šiai situacijai? Ar tai nebus meškos paslauga? Ačiū.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Dėkui už klausimą. Kaip ir minėjau pristatydama, leidimus laikyti ginklus turi virš 100 tūkst. asmenų. Absoliuti dauguma jų nekelia grėsmės artimoje aplinkoje. Jie nėra smurtautojai, kurie gali panaudoti tą ginklą. Čia yra absoliuti dauguma – virš 100 tūkst. gyventojų. Taip, žmonėms, kurie nekelia šitų rizikų, ir toliau ginklams tie leidimai bus išduodami. Mes kalbame apie mažą, tačiau didelę riziką ir didelę grėsmę keliančių žmonių dalį. Tokių žmonių nėra daug, bet jų yra, ir dėl to mes turime imtis priemonių, kad išspręstume šitą problemą.

PIRMININKĖ. Klausia O. Leiputė, tačiau jos salėje nematau. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi K. Mažeika.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama Ieva, iš tikrųjų asmeniškai aš tikrai pritarsiu šiam projektui. Tik vienas mano klausimas. Kodėl treji metai? Tai yra vienas dalykas.

Antras momentas. Yra atvejų, kai nepagrįstai surašomas tas orderis. Kaip tokiais atvejais elgsitės? Kaip, jūs galvojate, reikėtų papildyti tą įstatymo pataisą? Tikrai kiekvienos moters gyvybė mums yra labai labai svarbi. Mes turėjome Lietuvoje ne vieną atvejį, kai ir vaikas, ir mama žuvo nuo smurtautojo, turinčio teisę laikyti ginklą. Ačiū.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Ačiū už klausimą. Dėl laikotarpio, aš manau, tikrai komitete galima diskutuoti. Dabar kodėl aš į savo projektą įrašiau būtent trejus metus. Pagal Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymą būtent trejus metus asmuo, kuriam buvo panaikintas leidimas dėl to nepriekaištingos reputacijos neatitikimo, negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu. Tuomet tokie asmenys negali nei įsigyti, nei laikyti ginklų.

Dabar gal dar vienas dalykas. Šitą orderį asmenys, kuriems yra skirtas apsaugos nuo smurto orderis, turi teisę skųsti, ar ne? Ir dažnai skundžia. Panaikinus tą orderio skyrimą, draudimas laikyti ir nešiotis ginklą taip pat negaliotų. O dėl laikotarpio, kaip ir sakiau, galima plačiau diskutuoti komitete ir žiūrėti, koks jis būtų tinkamiausias.

Aš kaip tik iš nevyriausybininkų, iš labai arti matančių tą problemą, girdžiu siūlymus dėl dar ilgesnio laikotarpio. Bet čia aš vadovaujuosi tuo nepriekaištingos reputacijos kriterijumi, nes asmenys, norintys turėti ir laikyti ginklą, turėtų atitikti nepriekaištingos reputacijos kriterijų sąrašą. Jis irgi nėra toks trumpas.

PIRMININKĖ. Klausia K. Mažeika. Ruošiasi S. Jovaiša.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Gerbiama kolege, jūs ką tik paminėjote, kad jau ir dabar ginklus turintys asmenys turi turėti nepriekaištingos reputacijos statusą. Turbūt susipažinote su Teisės departamento išvada, teigiančia, kad šitas jūsų siūlymas yra perteklinis? Kaip jūs manote, galbūt Teisės departamentas klysta? Gal jūs kaip nors geriau žinote šią situaciją? Galbūt galite pakomentuoti Teisės departamento išvadą? Ačiū.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Ačiū. Labai geras klausimas. Praktikoje taip nėra. Ginklas yra atimamas 15 dienų, o už 15 dienų jis yra grąžinamas. Policija tą patvirtino. Vadinasi, dabar galiojantys teisės aktai nėra interpretuojami vienodai. Dėl šios priežasties mano įstatymo projektas tą patvirtina. Siūlomas trejų metų laikotarpis, toks yra, kad jau tikrai visiems būtų aišku. Deja, praktikoje mes turime tik tą 15 dienų paėmimą. Kaip minėjau, per 4 mėnesius buvo 140 tokių 15 dienų paimtų ginklų atvejų.

PIRMININKĖ. Klausia S. Jovaiša. Ruošiasi A. Širinskienė.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiama pranešėja, aš vėlgi dėl to laikotarpio. Man irgi treji metai atrodo per daug. Ar negalėtumėte numatyti tokio varianto? Smurtas gali būti įvykdomas ir ne ginklu, netgi atėmus ginklą tų fizinių priemonių piktadarys visada ras. Sakykime, pirmas atėmimas galbūt vieniems metams, o jeigu per tuos metus pasikartotų, tiesiog tą terminą pratęsti. Kaip jūs manote, ar tai nebūtų logiškas pasiūlymas? Ar galėtumėte prisiimti tokią autorystę? Ačiū.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Ačiū už klausimą. Jei komitete bus pritarta projektui, manau, visi tie laikotarpiai ir kitos prevencinės priemonės galės būti svarstomos. Dabar pirminis pasiūlymas yra toks. Bet jūs irgi galite teikti pasiūlymus. Jei bus pritarta projektui, mes iki priėmimo stadijos galime tobulinti taip, kad tai tikrai veiktų.

PIRMININKĖ. Klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Jūs ne į tą įstatymą pakliuvote. Reikėjo keisti Ginklų kontrolės įstatymą, įregistruoti pataisas. Čia, matyt, visame tame fone yra smulkmė, kurią pastebi Teisės departamentas. Mano būtų pačios arešto orderio srities klausimas. Kaip žinome, kolegos čia minėjo, dalis arešto orderių yra panaikinama… tai yra smurto orderių yra panaikinama, ir tokiu atveju tas panaikinimas dažnai tęsiasi kurį laiką. Jūsų teikiamame įstatymo projekte nėra numatyta, ką jūs darote, jeigu, tarkime, teismas pripažintų išduotą orderį neteisėtu. Kaip būtų elgiamasi, kaip žmogus būtų informuojamas, kai panaikinamas suvaržymas naudotis ginklu? Jūsų siūlomame reguliavime tikrai nieko nėra, o tokių panaikinimo orderių yra gana daug. Tą reikėtų vis dėlto vertinti, matyt, peržiūrint, kur yra tos silpnosios vietos, kurias atskleidžia teismų praktika.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Dėkui. Kaip aš ir anksčiau sakiau, kad, teismui panaikinus orderį, tuomet tas ginklas būtų grąžintas ir leidimas turėti ir laikyti ginklą vėl galiotų. Tai yra numatyta. Jeigu nepakanka aiškumo, nežinau, galime komitete patikslinti. Bet jeigu teismas panaikino orderio galiojimą, tai tikrai draudimas laikyti ar nešiotis ginklą irgi yra panaikinamas.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai po pateikimo. A. Navickas kalba už.

A. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Dėkui. Iš tiesų, kadangi čia yra tik pateikimas, tai ir klausimų, ir tobulintinų dalykų turbūt yra, komitete tai bus galima sutvarkyti. Noriu atkreipti dėmesį, kad apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje klausimas yra nepaprastai aktualus ir svarus, ir man labai gaila, kai aš girdžiu kai kurių kolegų pasisakymus, kad išlieka ta nuostata, kad daug svarbiau rūpintis agresoriumi nei auka. Ką padarysi, turbūt šita nuostata pas mus yra įsisenėjusi ir šitą nuostatą reikėtų labai keisti. Man atrodo, kad šitie svarstymai irgi prie to prisidėtų. Kita vertus, tikrai girdžiu tuos pasisakymus, kad yra dar reglamentuotinų klausimų, kad yra dalykų, kuriuos reikėtų dar aptarti. Bet šiaip tai labai visus raginu pritarti po pateikimo šiam labai svarbiam, mano supratimu, teisės aktui. Dėkui Ievai už jo pateikimą.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Tikrai esu už tai, kad smurtautojai atsakytų ir būtų nubausti. Bet turbūt į tai, ką sako Teisės departamentas, reikia atkreipti dėmesį, kolegos. Tikrai to adekvatumo šiame projekte trūksta ir nežinau, ar komitete bus galima tai pataisyti. Bet išgirskime skaičius – iš 54 tūkst. atvejų pasitvirtino tiktai 100 su trupučiu. Tai vis dėlto reiškia, kad skundų yra daugybė ir kad kartais galbūt tuo yra ir manipuliuojama, norima, kaip sakant, tuos santykius iškelti į kitą lygį ir vienam ar kitam, nekalbant pagal lytį, šeimos nariui, su kuriuo yra konfliktas, kaip nors pakenkti. Ir vienas iš būdų ir yra būtent šiuo atveju vienam sustabdyti leidimą disponuoti ginklu, kur galbūt tas smurtas net nebuvo naudojant ginklą. Galbūt ten su kočėlu buvo, tai ką, vadinasi, kiekvienu atveju reikės tą įrankį uždrausti ar kažkaip kitaip? To tikrai negalima absoliutinti.

Tiktai pateiksiu kitą skaičių, kad per metus maždaug skaičiuojama, kad panašiai tiek atvejų yra, kai šunys apkandžioja vaikus, kai kurie šie atvejai labai sunkūs, nes vaikai atsiduria reanimacijoje. Tai irgi galbūt tada mes kalbėsime apie tai, kad toms šeimoms reikia uždrausti trejus metus auginti šunį? Taip, buvo tokių projektų Seime. Bet ir tada Teisės departamentas tą adekvatumo ir proporcingumo kriterijų išsakė. Tai šiuo atveju tikrai kviečiu balsuoti ne remiantis emocijomis, o šiek tiek įsiskaityti, ką sako teisininkai ir kaip tai paveiks galbūt teismų sistemą, kur po to vienam ar kitam šeimos nariui reikės teismuose įrodyti ir apkrauti teismus darbu, kad jis yra nekaltas arba tai buvo padaryta siekiant kokių nors kitų tikslų. Kviečiu tikrai įsiklausyti į Teisės departamento išvadas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Buvo ir nuomonių prieš, todėl kelsime į balsavimo laiką, nesiūlysiu pritarti bendru sutarimu.

10.35 val.

Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4109 (*pateikimas*)

Toliau kitas projektas. Darbotvarkės 1-8 klausimas, taip pat to paties įstatymo pakeitimo projektas – Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4109. Tribūnoje – M. Danielė.

M. DANIELĖ (*LF*). Labai ačiū. Aš matau, kad dėl to, kad jau projektai yra du, gal bus dar ir pasiūlymų daugiau iš salės, girdžiu, tai tikrai komitete bus ką veikti. Taip atrodo, kad klausimas yra aktualus. Tai iš tiesų šiandien ką mes darome, mes bandome įstatymu reaguoti į, galima jas pavadinti, na, ydingas arba nenuoseklias praktikas, nes nors įstatymas iš principo suteikia galimybę taikyti ginklo atėmimo teisę trejiems metams, jeigu žmogui buvo išduotas apsaugos nuo smurto orderis, praktikoje mes šito reiškinio nematome. Vadinasi, nors apie keli šimtai žmonių, kurie turi ginklą, gauna smurto orderį kasmet, panaikinta ta teisė trejiems metams praktiškai nėra niekam. Tai, kas vyksta praktikoje, yra, kad policijos pareigūnas iš esmės paima ginklą, leidimą ir ginklus, kurie su tuo leidimu yra turimi, ir palaiko 2 savaites. Po 2 savaičių baigiasi smurto orderis ir beveik absoliučia dauguma atvejų tas ginklas yra grąžinamas. Tai mano pataisa labiau reaguoja į policijos praktiką.

Iš tiesų konsultavausi su pačiais policijos pareigūnais, būtent jų rekomendacija iš tiesų būtų ilgesnis šitas įšaldymo laikotarpis, kad, na, ta teisė būtų apribojama vis dėlto ne toms 2 savaitėms, kol smurto orderis galioja, bet bent jau 3 mėnesiams. Aišku, po 3 mėnesių, jeigu neprasideda ikiteisminis tyrimas, jeigu vis dėlto joks procesas neužsisuka, tai jau yra policininko, na, kaip ir diskrecija tuos ginklus grąžinti. Arba negrąžinti, jeigu prasideda ikiteisminis tyrimas ir vis dėlto policijos pareigūnas mato, kad, na, čia gali baigtis vis dėlto labai blogai šita situacija. Tai toks ir yra mano siūlymas – 3 mėnesių įšaldymo laikotarpis visiems, kuriems buvo išduotas apsaugos nuo smurto orderis, nes jeigu jis buvo išduotas, vadinasi, jau kažkoks žmogaus susidūrimas su įstatymo pažeidimu įvyko.

Taip pat antra dalis, kuri ateina iš užsienio praktikų ir yra, na, policijos pareigūnų matoma kaip reikalinga priemonė, tai yra kursų išklausymas visiems, kuriems buvo išduotas apsaugos nuo smurto orderis. Tas kursų išklausymas dėl smurtinio elgesio. Jie gali būti, na, ta programa gali būti trumpa, bet ją būtina išklausyti tam, kad būtų grąžintas leidimas ir būtų grąžinti tie ginklai.

Aš dar noriu pastebėti, kad yra Teisės departamento pastaba, kad dėl ginklo atsiranda tokia sąvoka kaip „apribojimas“ ir turėtų ta sąvoka tada atsirasti Ginklų ir šaudmenų įstatyme, nes dabar tokios apribojimo sąvokos nebuvo, bet iš tikrųjų apribojimas vyko praktikoje. Na, tai reiškia, apie ką aš ir kalbu, kad teisė nebuvo panaikinama. Teisė, na, ir nėra panaikinama – policininkas tiesiog smurto orderio galiojimo metu paima leidimą ir ginklus, jis turi sužiūrėti, kad tie ginklai būtų laikinai paimti, vadinasi, ta teisė yra apribojama, bet po 2 savaičių visa tai yra grąžinama toliau savininkui. Tai tokie yra mano siūlymai.

Aš pritariu tam, kad pažiūrėti reikia kompleksiškai, apsitarti, koks mechanizmas būtų reikalingiausias, bet vien tai, kad jau yra keletas siūlymų, keletas projektų ir dar pasiūlymų iš salės, rodo, kad problema yra ir ją reikia spręsti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Gedvilas. Ruošiasi A. Skardžius.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiama pranešėja, iš tikrųjų kaip taip yra, kad iš vienos frakcijos dvi visiškai priešingos, skirtingos iniciatyvos savo griežtumu? Ar tai reiškia, kad pirma pasiūloma sunkiai suvokiama ir suderinama su realybe perteklinė priemonė, o tada jau jūsų realesnis pasiūlymas, kuris, na, neabejoju, greičiausiai sulauks palaikymo? Ar jūs, skirtingai nuo savo kolegės, švelnindama savo pasiūlymą, atsižvelgėte į teismų pasisakymus dėl to, kas susiję su smurto orderiais, jų taikymu praktikoje ir visa bendra statistika?

M. DANIELĖ (*LF*). Labai ačiū už klausimą. Aš sakyčiau, kad šitie projektai yra vienas kitą labai papildantys. Mano projekte atsiranda prevencija ir atsiranda apribojimo – 3 mėnesių apribojimo, ne ginklo teisės atėmimo, o būtent apribojimo sąvoka, o toliau jau sprendžia policijos parei-

gūnas. Jeigu pradedamas ikiteisminis tyrimas, jeigu matoma, kad vis dėlto tas ginklo grąžinimas gali iš tiesų baigtis nelaime, tai aišku, kad tas laikotarpis gali būti ir pratęsiamas. Bet šiuo atveju mes tuos 3 mėnesius įrašome į įstatymą, kad policijos pareigūnas šiandien jaustųsi saugus iš tiesų negrąžindamas tų ginklų ilgesnį laikotarpį, tokį atšalimo laikotarpį, kuris galiotų visiems, tie 3 mėnesiai.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi K. Mažeika.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamoji kolege, mane taip pat stebina, kad jūs, dvi kolegės iš vienos frakcijos, bandote sulaukti visuomenės ir Seimo narių dėmesio tuo pačiu klausimu. Be abejo, komitetas turbūt sujungs abu projektus, jeigu jiems bus pritarta po pateikimo. Bet mane domina situacija dėl fiktyvių apsaugos nuo smurto orderių, tai yra susipykus šeimoje piktnaudžiaujama tuo orderiu siekiant padaryti žalą savo antrajai pusei, sutuoktiniui. Ar tai netaps dar papildoma priemone apsunkinti kokiam medžiotojui, grįžusiam per vėlai, negu žmona nurodė, iš medžioklės? Ginklai bus surinkti, išvežti policijos ir po to grąžinti, reikės turbūt susimokėti už jų saugojimą. Galbūt jie bus ir sugadinti, ypač optikos.

PIRMININKĖ. Laikas!

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Prašau atsakyti.

M. DANIELĖ (*LF*). Labai ačiū. Man labai patinka jūsų formuluotė. Gerbiamas Artūrai, kai jūs ką nors teikiate, tai jūs gal siekiate dėmesio, kai aš ką nors teikiu, tai aš sprendžiu problemas. Tai pradėkime nuo šito. Mano tikslas yra spręsti problemas ir kalbėti apie tuos sprendimo būdus, kokie būtų tinkamiausi. Komitetas subendrins visus projektus dėl smurto, ir aš esu tikra, kad ras tinkamiausią laikotarpį.

Dabar apie fiktyvius apsaugos nuo smurto orderius. Žiūrėkite, mūsų tikslas nėra padaryti taip, kad policija bijotų išduoti apsaugos nuo smurto orderį, stovėtų ir galvotų, ar tikrai pakanka čia tų įrodymų, o gal geriau čia iš tikrųjų neišduoti, nes šis orderis yra prevencija. Jeigu policininkas turi įtarimą, geriau jis tegul išduoda tą apsaugos nuo smurto orderį dėl visa ko. Tada yra tam tikras laiko tarpas pradėti ikiteisminį tyrimą, surinkti duomenis ir pasižiūrėti, gal tikrai nereikėjo, gal tai nebuvo… Bet jeigu policininkas įvertino situaciją, kad geriau jau reikia išduoti, negu neišduoti, tai investuokime į šitą prevenciją.

Jūs sakote – medžioklės sezonas. Svarbus tas medžioklės sezonas, bet čia tokie du skirtingi dalykai. Žinote, mes rizikuojame duoti teisę į medžioklę, bet kartu rizikuojame ir gyvybe. Prevencija turi veikti. Ta sankcija neturi būti, mano nuomone, tokia didelė, kad jau policininkas abejotų ar bijotų išduoti. Geriau tegul išduoda. Dėl to aš ir siūlau maždaug 3 mėnesių atšalimo laikotarpį visiems, o jeigu prasideda ikiteisminis tyrimas, tada jau yra vertinama situacija ir turbūt ilgiau neatiduodamas tas ginklas, nes tai yra nesaugu. Jeigu nuteisia, tai jau savaime suprantama, kad praranda tą teisę, nes prarandama nepriekaištinga reputacija. Tikrai bus ką komitetui veikti.

PIRMININKĖ. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū. Tikrai smurtautojai turi atsakyti, bet jūs kvestionuojate, suprantu, policijos tą 15 dienų darbą, kad vis dėlto jie per tą laiką negali atlikti tinkamai savo tyrimų ir tai yra nepakankamas laikas. Manau, kad turėtų kreiptis turbūt Vidaus reikalų ministerija ir inicijuoti tokias pataisas, jeigu taip.

Bet turbūt įdomesnis dalykas yra kursai. Jūsų projekte neparašyta, kokia smurto rūšis, ar fizinis, ar psichologinis, ar ekonominis, ar dar koks nors smurtas, ar gal visus jūs turite omenyje šiame projekte. Tai jeigu šiuo atveju buvo taikytas vieno iš šeimos narių, tarkime, ekonominis smurtas, vadinasi, prasikaltęs šeimos narys turės eiti į finansinio raštingumo kursus ar į tuos pačius, kaip ir visi kiti, tarkime, kaip vairuotojai – blaivumo, teisingo vairavimo, su psichologu. Jūs vis tiek kokią nors viziją galbūt turite ir galite pasakyti plačiau. Ačiū.

M. DANIELĖ (*LF*). Į kokius kursus turės eiti? Žiūrėkite, man atrodo, kad raktinis žodis tai yra „smurtas“. Ar jis ekonominis, ar jis fizinis, ar jis ten… Ekonominis susijęs su finansais, bet raktinis žodis tai yra „smurtas“. Ir ten, kur yra smurtas, jeigu jisai yra ekonominis, jeigu jis yra psichologinis, labai dažnai yra ir seksualinis, o dar vėliau ir fizinis. Tai yra smurto grandinė. Nėra taip, kad taikoma tik viena forma, jos yra labai susijusios. Man atrodo, kad mąstydami apie prevenciją mes

suprantame, kad išklausyti nors ir neilgą kursą apie smurtą ir jo prevenciją, turbūt ir emocijų valdymą yra naudinga visiems, kuriems buvo išduotas apsaugos nuo smurto orderis, nes jau įvyko kokia nors situacija, vadinasi, kažkas įvyko, kur policija jau nusprendė, kad rizika yra, tai tikrai tokie kursai nepakenks.

O dėl jūsų pasisakymo dėl Vidaus reikalų ministerijos, aš iš tiesų matau jų dalyvavimą, ir didelį. Mes svarstome ir kvietimąsi į frakciją, nes panašu, kad įstatymas leidžia apriboti, kaip ir jūs pats minėjote, net trejiems metams atimti teisę į ginklą, bet praktikoje tai yra tik 2 savaitės. Vadinasi, kažkas įvyksta praktiniu lygiu, būtent policijos darbe, na, kad jie savo viršenybės nurodymu netaiko įstatymo sankcijos, o taiko, na, tokį kitokį veiksmą.

Dabar kodėl ne 2 savaitės, o 3 mėnesiai. Konsultavomės iš tiesų su policijos pareigūnais, jie tokį panašų laikotarpį ir pasiūlė kaip galiojantį visiems atšalimo laikotarpį, prevencinį, ir tada jau vertinti dėl teisės atėmimo ar dėl tolesnio apribojimo jau pagal situaciją vertinant, na, tą ikiteisminį tyrimą ir pavojingumą. Aš tikiu, kad policija aktyviai dalyvaus šiose diskusijose ir gal jie siūlys ką nors kita.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Prašau nešūkauti, gerbiamas Valdemarai. A. Sysas – motyvai už.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai reikalinga pataisa, kuri vien šiais metais… nebūtinai ten su smurtu, bet žmonės, kurie turėjo ginklą, panaudojo jį prieš savo artimuosius ne vieną kartą. Na, geriau užkardyti, kad neįvyktų nelaimė, negu po to gailėtis ir sakyti, kad kažkas kažko nepadarė. Todėl aš kviečiu pritarti siūlymui ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsime dėl šio projekto balsuoti numatytu laiku, jis prasidės jau greitai.

Ir galėtume dabar grįžti į pačią posėdžio pradžią. Tada vėliau pristatysite. Grįžtame į pačią posėdžio pradžią.

10.47 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-4110(3) (*svarstymo tęsinys ir priėmimas*)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-4110(3). Svarstymo stadija. Yra gautas vienas pasiūlymas dėl VI skyriaus. Pasiūlymą teikia A. Širinskienė. Tai prašau, kolege, pristatyti savo pasiūlymo esmę. Balsavimo langas prasidės 10 val. 50 min., kaip tik ir spėsime iki to laiko išsakyti argumentus ir apsispręsti balsuodami. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Išties, kolegos, tradiciškai siūlau ir tikrai džiaugiuosi, kad svarstant pavasario sesijos darbų programą pritarėte, tai tikiuosi, kad ir dabar pritarsite. Mano siūlymo esmė yra išbraukti civilinės sąjungos ir lydimuosius teisės aktus, suprantant, kad vis dėlto tikrai teisės aktais yra labai skaldoma visuomenė.

Antra vertus, tikrai tenka girdėti vis daugiau ir Seimo narių, kurie labai skeptiškai vertina galimybes priimti rinkimų laikotarpiu šiuos teisės aktus. Labai tikiuosi ir iš kolegų socialdemokratų paramos. Būčiau labai dėkinga, kad mes apsispręstume konstruktyviai dirbti tiesiog palikdami, matyt, tolesnei ateičiai diskusijas dėl partnerystės ir to kompromiso ieškojimą. Visi suprantame, kad homoseksualių asmenų santykius reikia sureguliuoti ir ūkiniai santykiai tikrai galėtų būti sureguliuoti surandant tam tikrą konsensusą, o šeimos teisinis santykis, kaip keliantis prieštaravimų, mano manymu, vis dėlto turėtų būti atidėtas.

PIRMININKĖ. Dėl šio pasiūlymo yra norinčių pasisakyti dėl motyvų? Už kalba V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų aš labai pritariu Agnės pasiūlymui, kad reikia išbraukti iš darbotvarkės ir nebekelti aistrų, nebemulkinti vėl žmonių. Bet iš tikrųjų šis balsavimas parodys kitą medalio pusę: tie, kurie nebalsuos už šį pasiūlymą, tie, vadinasi, bus pasiruošę po rinkimų, tuo laikotarpiu, kai bus tarp naujos kadencijos ir senos kadencijos likę dar keli posėdžiai, ir tada tą civilinę sąjungą bus bandoma dar kartą prastumti. Tai pamatysime tuos tikruosius veidus, kurie balsuoja už šį pasiūlymą ir kurie sukčiaus tuo laikotarpiu.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (*LF*). Dėkui. Aš iš tikrųjų kviečiu parlamentą rodyti lyderystę, palikti darbų plane tai, ką jau seniausiai reikėjo priimti, padaryti, ir nepritarti A. Širinskienės pasiūlymui. Iš tiesų apie lygiateisiškumą galime daug kalbėti, daug šitame parlamente tarp šių sienų mes jau kalbėjome. Civilinės sąjungos reikia ne tik LGBT poroms, jos reikia nesusituokusioms poroms, jos reikia visiems žmonėms, kurie nori lygiateisiškos, orios visuomenės. Mums visiems yra aktualus Civilinės sąjungos projektas. Gal net A. Širinskienei gali būti aktualus Civilinės sąjungos projektas. Kviečiu palikti darbotvarkėje. Tikiu, šis Seimas ras jėgų ir nepritars A. Širinskienės pasiūlymui. Pažiūrėsime, ar R. Žemaitaitis jau įžengė su naująja dauguma prieš pat rinkimus, ar vis dėlto dar turime kitą daugumą. Kviečiu nepalaikyti.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti, apsispręskime balsuodami. Kas pritariate A. Širinskienės pasiūlymui išbraukti civilinę sąjungą, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 103: už – 48, prieš – 48, susilaikė 7. Pasiūlymui nepritarta. Klausimas lieka rudens sesijos darbų programoje.

Turime apsispręsti dėl viso po svarstymo. Dėl motyvų užsirašė kalbėti T. Tomilinas ir išsibraukė. Taigi daugiau dėl motyvų niekas nėra užsirašęs kalbėti. Apsispręskime po svarstymo. Kas pritariate rudens sesijos darbų programai, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Pritarta po svarstymo. Už – 60, prieš – 11, susilaikė 43. Pritarta po svarstymo.

Priėmimo stadija, priėmimas pastraipsniui. 1 straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų priėmimo stadijoje niekas neužsirašė kalbėti. Balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 114: už – 60, prieš – 6, susilaikė 48. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIVP-4110) priimtas. (*Gongas*)

A. Širinskienė – replika po balsavimo.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš pareplikuosiu. Girdėjome čia socialdemokratų pažadus partnerystės netraukti į darbotvarkes, nes ne jų politinė programa, dabar matome šiek tiek skirtingą vaizdą. Tai, manau, yra aišku, kas įvyksta tarpuvaldžiu ir kokie sprendimai bus priimti. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKĖ. Visiems viskas aišku.

10.55 val.

Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4053 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau 1-7 klausimas – Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymas – buvo pateiktas I. Pakarklytės, į klausimus atsakyta. Taigi siūlau apsispręsti balsuojant dėl 1-7 klausimo, projekto Nr. XIVP-4053. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 112: už – 85, prieš – 3, susilaikė 24. Po pateikimo pritarta.

Siūlomas Žmogaus teisių komitetas kaip pagrindinis ir siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Apsispręskime balsuodami dėl kito taip pat jau pateikto projekto.

Prieš tai M. Lingė norėtų dėl vedimo tvarkos.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybės išvados norėtume paprašyti.

PIRMININKĖ. Vyriausybės išvados norėtumėte paprašyti. T. V. Raskevičius. Prašau.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Na, kolegos, norėčiau, kad balsuotume dėl šito prašymo. Teisės departamentas tokią pastabą formuluoja sakydamas, kad tai yra Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kompetencija. Bet, man atrodo, ginklų reguliavimo tvarka yra Policijos departamento prerogatyva. Mes komitete svarstydami tikrai įtrauksime policiją ir paprašysime jų pozicijos dėl šito

siūlymo. Bet Vyriausybės išvada, na, aš nelabai suprantu, ar Vyriausybės išvada duos kokią nors pridėtinę vertę. Tiktai stabdys projektą.

PIRMININKĖ. Apsispręskime balsuodami. Nuskambėjo pasiūlymas dėl Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo pakeitimo prašyti Vyriausybės išvados. Kas pritariate tokiam prašymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 112: už – 88, prieš – 3, susilaikė 21. Vyriausybės išvadai pritarta.

A. Stončaitis – replika po balsavimo.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Kolegos, aš tai siūlyčiau kaip papildomą komitetą Teisės ir teisėtvarkos komitetą.

PIRMININKĖ. Mes jau apsisprendėme dėl komitetų. Žmogaus teisių komitetas pagrindinis. (*Balsas salėje*) Na, atsiklausiau, buvo bendras sutarimas.

10.57 val.

Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4109 (*pateikimo tęsinys*)

Apsispręskime balsuodami dėl 1-8 klausimo – Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4109. Balsuokime.

Balsavo 114: už – 88, prieš nebuvo, susilaikė 26.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Žmogaus teisių komitetas. Siūloma taip pat svarstyti lapkričio 5 dieną. Ir, kaip suprantu, Vyriausybės išvados prašymas. Ar galime pritarti pagrindiniam komitetui ir Vyriausybės išvadai bendru sutarimu? Ar reikalaujate balsuoti? Galime pritarti bendru sutarimu. Projektai panašūs. Taigi taip pat bus Vyriausybės išvada ir svarstymas lapkričio 5 dieną. Ar galime pritarti? Pritarta. Gerai.

Toliau pagal darbotvarkę. Grįžtame į pradžią.

10.58 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 5 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3523(2), Farmacijos įstatymo Nr. X-709 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3524(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3523(2). Kviečiu pranešėją A. Matulą, kad pristatytų Sveikatos reikalų komiteto išvadą dėl pagrindinio bei lydimojo.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas kaip pagrindinis svarstė Sveikatos priežiūros įstatymo 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir jam pritarė bendru sutarimu. Buvo gautos kelios Teisės departamento pastabos, joms pritarta, vienai pritarta iš dalies. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pastabai pritarta. Buvo gautos dvi Vyriausybės pastabos. Vienai pritarta iš dalies, nors iš esmės pritarta visai, tiktai šiek tiek pakoreguota, siūloma tikslesnė redakcija, kitai pritarta visai.

Ir lydimasis įstatymo projektas bus Farmacijos įstatymo 39 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3524(2). Irgi panašios institucijos pateikė siūlymus. Vyriausybės buvo du pasiūlymai, jiems buvo pritarta. Tokiam sprendimui komitetas pritarė bendru sutarimu, todėl prašyčiau pritarti abiem įstatymų projektams.

PIRMININKĖ. Dar likite tribūnoje, jeigu galima, trumpam. Aš noriu atsiklausti Ministrės Pirmininkės, ar tinka pritarimas iš dalies Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymui?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Tinka.

PIRMININKĖ. Taip. Taip pat ir viso Seimo: ar galime pritarti bendru sutarimu pritarimui iš dalies? Nematau prieštaraujančių, reikalaujančių balsuoti.

Tuomet dėl lydimojo taip pat yra identiškas pasiūlymas ir…

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Čia abiem pritarta bendru sutarimu, Vyriausybės ir visiems kitiems pasiūlymams.

PIRMININKĖ. Gerai. Dėkui. Taigi, galime balsuoti tuomet už abu. Dėl motyvų užsirašiusių nebuvo.

Taigi, apsispręskime balsuodami dėl 1-3.1 ir 1-3.2 klausimų.

Balsavo 110: už – 103, prieš nebuvo, susilaikė 7. Po svarstymo pritarta.

11.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3380(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3380. Kviečiu komitetų pranešėjus, pirmiausia – A. Pocių, kad pristatytų Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, liepos 18 dieną Seime buvo priimtas naujos redakcijos Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymas. Atsižvelgiant į tai, turi būti keičiami ir centro nuostatai. Nuostatų tvirtinimas buvo atskirtas nuo įstatymo, nes buvo gauta labai daug pasiūlymų ir įstatymo projekto svarstymas, kaip prisimenate, užsitęsė. Pasirinkta loginė seka buvo tokia, kad pirma priimsime įstatymą, o tada pagal priimto įstatymo nuostatas bus tvarkomi nuostatai, kad nuostatams neprieštarautų būtent viršenybę turintis įstatymas.

O siūlymų buvo įvairiausių. Dabar tvirtinami nuostatai yra suderinti su priimtu įstatymu, nes dauguma pasiūlymų dėl nuostatų buvo teikti lygiagrečiai su naujos redakcijos įstatymo projektu, todėl dabar tvirtinamuose nuostatuose atsižvelgta į tuos pasiūlymus, kurie dera (*Skamba telefonas*) (atsiprašau) su priimtu įstatymu. Iš esmės tai reiškia, kad tiems pasiūlymams, kuriems buvo pritarta priimant įstatymą, yra pritarta ir analogiškam pasiūlymui dėl nuostatų. Kadangi įstatymas įsigalioja nuo spalio 1 dienos, vadinasi, ir nuostatai turi būti patvirtinti iki spalio 1 dienos. Būtų siūloma nebebalsuoti dėl atskirų pasiūlymų…

PIRMININKĖ. Aš atsiprašau, dar turime išklausyti kitų komitetų išvadas, tai vėliau eisime per pasiūlymus. Jeigu galima, tada…

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Aš siūlyčiau nebebalsuoti dėl atskirų pasiūlymų, kad nenutiktų taip, kad nuostatai imtų prieštarauti priimtam naujos redakcijos įstatymui, ir balsuoti dėl viso Seimo nutarimo, tvirtinančio Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro nuostatus. Komitetas svarstė, pritarta bendru sutarimu. Komiteto narių atskirosios nuomonės negauta. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Jakavonytę, kad pristatytų išvadą dėl šio nutarimo projekto.

A. JAKAVONYTĖ (*TS-LKDF*). Komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam projektui ir siūlyti pagrindiniam Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, Vyriausybės ir Seimo narių pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš – 0, susilaikė 0.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu T. V. Raskevičių, kad pristatytų Žmogaus teisių komiteto išvadą.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Seimo Žmogaus teisių komitetas nuostatų projektą svarstė šių metų birželio 6 dienos posėdyje. Komitete buvo pritarta nutarimo projektui Nr. XIVP-3380, pasiūlyta pagrindiniam komitetui tobulinti. Už balsavo 4 komiteto nariai, 1 balsavo prieš, 1 susilaikė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu P. Kuzmickienę, kad pristatytų išvadą.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija irgi svarstė šį projektą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju, išvados pristatytos. Diskusijoje užsirašė kalbėti V. Rakutis. Kviečiu į tribūną.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Didžiai gerbiami Seimo nariai, mano dalyvavimas diskusijoje nebus labai ilgas. Noriu pasakyti, kad mes, išvadų rengėjai, susidūrėme su didele problema. Matome patiės įstatymo dviprasmiškumą ir susikertančias direktoriaus ir tarybos kompetencijas, jos neaiškiai sudėtos, yra dvivaldystė. Bandėme nuostatomis kaip nors reglamentuoti šią tvarką, bet priėjome išvadą, kad to nepavyks padaryti. Todėl ši pačiame įstatyme užkoduota problema iš esmės atitenka kitai kadencijai. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu dar kartą A. Pocių į tribūną. Pagrindinio komiteto pranešėjas jau minėjo, kad daugelio iš tų pateiktų pasiūlymų neteikiame balsuoti, nes prieštarautų jau priimtam įstatymui. Tačiau yra 14 puslapyje, atsiprašau, 15 puslapyje yra A. Ažubalio pataisa, kuriai komitetas pritarė iš dalies. Prašau. Gal galite pristatyti komiteto nuomonę, argumentus?

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Taip, komitetas pritarė iš dalies. Buvo priimtas būtent toks įstatymo tekstas, kad dėl Vilniaus krašto okupacijos. Buvo išbrauktas šis terminas. Todėl pritarta būtent iš dalies, kad atitiktų nuostatuose būtent tas terminas, kaip įvardinta ir įstatyme. Pritarta iš dalies.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar A. Ažubaliui, iniciatoriui, tinka pritarimas iš dalies?

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Nėra kito varianto.

PIRMININKĖ. Supratau. Ar Seimui tinka pritarimas iš dalies? Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Grįžtame tuomet į pačią pradžią, prie 1 dalies nuostatų. Dėl 3 straipsnio yra Seimo narių V. Juozapaičio, J. Šiugždinienės, S. Tumėno ir kitų pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies, pakoregavo datą. Prašau trumpai pristatyti.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Nustatyti, kad šis nutarimas įsigaliotų ne 2024 m. balandžio 1 d., kaip buvo rašyta, vėliau buvo siūlyta rugpjūčio 1 diena, pritarti tai daliai, kad paliekamas senas pavadinimas – nepritarti datai, o įsigaliojimas būtų nuo spalio 1 dienos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Atsiklausiu P. Kuzmickienės, ar tinka pritarimas iš dalies? Tinka. Ar pritaria Seimas pritarimui iš dalies bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Pritarta. Dėl viso projekto dėl motyvų po svarstymo nėra užsirašiusių. Galime apsispręsti balsuodami? Balsuokime dėl darbotvarkės 1-4 klausimo. Kas pritariate visam projektui, balsuojate už po svarstymo, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 107: už – 74, prieš – 2, susilaikė 31. Pritarta po svarstymo.

11.10 val.

Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3589(2), Žemės įstatymo Nr. I-446 22, 29, 48 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3590(2), Statybos įstatymo Nr. I-1240 28 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3895(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-5.1 klausimas ir lydimieji – Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3589(2). Kviečiu Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkę A. Gedvilienę į tribūną. Prašom pristatyti išvadas dėl pagrindinio ir lydimųjų.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Tiek dėl pagrindinio, tiek dėl lydimųjų buvo priimti tapatūs sprendimai – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Už – 4, prieš – 1, susilaikė 3.

PIRMININKĖ. Diskutuoti niekas neužsirašė. Tai iš karto galime pereiti prie pasiūlymų. Jeigu galite, prašau likti. Pirmiausia dėl pagrindinio. Yra gautas Vyriausybės pasiūlymas, kuriam komitete pritarė iš dalies. Prašau.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Tiesiog buvo atsižvelgta į užtrukusį datos svarstymą ir pakeistos įsigaliojimo datos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Tai suprantu, kad Vyriausybei pritarimas iš dalies tinka? Nematau prieštaravimų. Ar gali Seimas pritarti bendru sutarimu pritarimui iš dalies? Nematau prieštaraujančių.

Dėl pirmo lydimojo taip pat yra Vyriausybės pastaba. Prašau.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Ta pati pastaba dėl įsigaliojimo. Tai vėlgi komitetas atsižvelgė ir pataisė įsigaliojimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti pritarimui iš dalies bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių.

Dėl 1-5.3 klausimo yra S. Gentvilo pasiūlymas. Prašau, gerbiamas Simonai, pristatyti jį.

S. GENTVILAS (*LSF*). Čia pasiūlymas dėl įsigaliojimo datos, bet, komitetui pritarus iš dalies, neprašau balsuoti, užtenka. Sutinku su pritarimu iš dalies.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komitetas pritaria iš dalies. Ar galime ir mes bendru sutarimu pritarti pritarimui iš dalies? Ačiū, pritarta.

Ir apsispręskime balsuodami dėl visų trijų. Dėl motyvų nėra užsirašiusių, taigi balsuokime. Kas pritariate 1-5.1 klausimui bei lydimiesiems, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 115: už – 69, prieš – 2, susilaikė 44. Pritarta po svarstymo.

11.13 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3799 (*pateikimas*)

Dabar siūlau apsvarstyti 2-5 klausimą – Užimtumo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3799. Kviečiu T. Tomiliną, jis pateiks savo iniciatyvą.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, tuojau pademonstruosiu įstatymą. Gerbiami kolegos, mes šioje salėje labai dažnai užduodame sau klausimą: kodėl toks didelis nepasitikėjimas aukščiausiomis valstybės institucijomis, ypač Seimu, Vyriausybe? Tai leiskite jums pristatyti vieną istoriją, kuri labai aiškiai iliustruoja, kodėl dalis žmonių tiesiog nusisuka nuo valstybės institucijų ir nebepasitiki jomis. Iš tiesų ji nutiko balandžio mėnesį, kai mes visi, pamatę laidą „LRT girdi“, susipažinome su vieno bedarbio istorija. Žmogus, kuris turi beveik 36 metų darbinės veiklos stažą, buvo atleistas iš darbo ir paprašė bedarbio pašalpos, kas yra visiškai normalu. Dalis mūsų taip pat po šių rinkimų, po ateinančių rinkimų, tos pašalpos galbūt ir prašys. Kai tu moki mokesčius, turi teisę į bedarbio pašalpą, tai yra visiškai elementaru, tačiau tam žmogui tos pašalpos matyti neteko, nes, pasirodo, jis turėjo kažkada gyvenime įmonę, kuriai valstybė paskelbė likvidavimą. Atsitiko taip, kad mes sužinojome, kad jeigu žmogus pats likviduoja kažkokią savo įmonę, tai jis ramiai gali gauti bedarbio pašalpą, bet jeigu valstybė yra inicijavusi seniai veiklos nevykdančios įmonės likvidavimą, tai jau tokiu atveju žmogus į bedarbio pašalpą pretenduoti negali. Na, tai yra elementariausia įstatymo spraga, kurios mes ilgus metus nematėme.

Labai stebimės, kai atvažiuoja užsienio ekspertai, kai mūsų socialinės politikos ekspertai sako, yra nemažai kliūčių, biurokratinių, visiškai kvailų, neturinčių nieko bendro su elementaria logika, kurios trukdo žmonėms gauti tas pašalpas. Pas mus nedarbo draudimo pašalpą gauna apie 40–45 % bedarbių, iš jų apie pusė, na, negauna tos pašalpos dėl visiškai objektyvių priežasčių, pavyzdžiui, neturi tinkamo darbo stažo arba šiuo metu vykdo savarankišką arba kokią nors verslo veiklą. Visiškai normalu, žmonės žino šitas taisykles, jomis vadovaujasi ir supranta, bet kai tiesiog, žmogus susiduria su situacija, kad jis yra teoriškai bedarbis, bet praktiškai savo teise į bedarbio pašalpą pasinaudoti negali, nes valstybė, net jo neinformavusi, kažkada kažkur tarp savo registrų yra inicijavusi jo senos įmonės likvidavimą. Žmogus pavalgyti negali, nes visos sąskaitos tos įmonės užblokuotos, jis negali pasinaudoti jokiomis pajamomis, negali jų gauti, nes, na, jeigu tu vykdai savarankišką veiklą ir prašai bedarbio pašalpos, suprantama, to negali daryti, nes, na, preziumuojama, kad tu gali užsidirbti, bet kai tavo įmonė yra likviduojama, tai tokios pagalbos tu gauti, jokių pajamų tu gauti negali. Iš esmės, žurnalistų dėka mes turime ištaisyti įstatymą.

Aš kreipiausi į Užimtumo tarnybą ir labai dėkoju jai, ji labai operatyviai surinko informaciją: apie 7 tūkst. 500 žmonių yra tokioje teisinėje situacijoje, kad jų įmonės yra likviduojamos valstybės iniciatyva ir nė vienas iš jų negalėtų pretenduoti į bedarbio pašalpą, kuri iš esmės pagal tą sveiko proto logiką jam priklauso, nes žmogus moka mokesčius ir gali pretenduoti į tam tikras įstatymu garantuotas išmokas.

Todėl aš siūlau papildyti Užimtumo įstatymo 22 straipsnį, kuriame yra išvardintos išimtys, kada bedarbis gali pretenduoti į pašalpą, net jeigu ir susiję su kokia nors savarankiška veikla. Na, pavyzdžiui, ten yra tokios išimtys, kad pajamas pagal žemės ūkio kvitus gaunantys asmenys gali pretenduoti į bedarbio pašalpą, nes tai nėra pastovios pajamos, tai yra sezoninis darbas ir panašiai. Lygiai taip pat ten yra išimtis, kad žmogus, kuris pats inicijavo savo įmonės likvidavimą, taip pat gali pasinaudoti ta pašalpa. O situacijoje, kai valstybė yra inicijavusi įmonės likvidavimą, mes turėjome spragą ir būtent tas žmogus susidūrė su ja ir gavo gana griežtą valdininkų atsakymą, kad jis čia negali pretenduoti į pašalpas, į tą valstybės pagalbą, na, ir buvo labai nusivylęs.

Dėl to aš ir grįžtu prie tos temos, kad yra įstatyme daug spragų, jas galime ištaisyti, bet valdininkai, kurie tiesiogiai susiduria su žmogumi, užuot kreipęsi į Seimą ir Vyriausybę, kur mato

akivaizdžiai, kad yra spraga, tam žmogui bando ilgai aiškinti, koks jis neteisus, kaip jisai neskaito įstatymų ir kaip jis čia gali prašyti ko nors. Tai aš labai raginu visus valstybės tarnautojus tiesiog, na, nebijoti kreiptis į aukščiausias valdžios institucijas. Įstatymai yra taisomi, spragos yra taisomos ir tai nėra koks nors didelis įvykis, kai tiesiog pabandoma ištaisyti, tai yra logiška. Aš siūlau pritarti, tikrai nematau čia politinio galimo skirtumo, nes žmonės labiau pasitikės institucijomis, jeigu taisyklės bus logiškos, aiškios ir suprantamos visiems.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų nori paklausti vienas Seimo narys. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Čia gal ir nebloga iniciatyva. Aš tik noriu pasitikslinti, kad mes nepriimtume įstatymo dėl vieno ar labai labai menkos grupės. Bet dar pratęsdamas aš noriu, ar nebūtų galima iš kito galo šito reikalo sutvarkyti, kad valstybės likvidavimo procedūra būtų apribota tam tikru laiku ir nuo tada jau būtų galima jam gauti tą išmoką? Sakykime, įspėtas, ir per savaitę ar per kiek, per 5 darbo dienas. O gal net valstybė įspėja, kad likviduok pats arba mes imsimės, galbūt jie sutars bendru sutarimu ir bus likviduota taip pat labai greitai. Todėl nereikės kilnoti pusės metų senumo dokumentų ir bandyti įrodyti, kad čia valstybė kažką užlaikė. Ačiū.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Labai ačiū. Norėtųsi mažiausio pasipriešinimo ir mažiausių sąnaudų principu daryti tokius dalykus. Socialinė sistema neturi kaip nors bausti žmonių dėl kitų sistemų niuansų. Pavyzdžiui, jeigu jūs nerūšiuojate šiukšlių, tai nereiškia, kad negalite gauti nedarbo pašalpos. Ar žmogus inicijavo likvidavimą, ar valstybė, koks skirtumas, kas inicijavo. Yra faktas: sąskaitos užblokuotos, įmonė nebeegzistuoja, nes viskas, tai yra jau nefunkcionali įmonė.

Kiek tęsiasi įmonių likvidavimas toje teisingumo sistemoje, Registrų centre, manęs, tiesą pasakius, iš socialinės politikos taško visiškai nedomina. Mano tikslas, kad socialinė politika galėtų kuo greičiau padėti žmogui, kai jo, grubiai tariant, yra sunki situacija ir jis, mokėdamas mokesčius, tikisi kokios nors pagalbos, nes jis žaidžia pagal taisykles. Šiuo atveju nesinori kurti papildomų mechanizmų.

Aš nesutinku su tuo, kad tai yra vieno žmogaus problema. Tai vieno žmogaus istorija LRT laidoje, tačiau tokių žmonių potencialiai yra 7 tūkst. 564. Šiuo metu jau visiškai arti tos situacijos yra 120 žmonių, kurie užsiregistravo Užimtumo tarnyboje ir jų įmonės likviduojamos, bet kasmet tokių žmonių gali būti kur kas daugiau, nes įmonės likviduojamos nuolat. Tai yra nuolatinė situacija.

Aš tiesiog atkreipiu dėmesį. Mes per gyvenimą pristeigiame daug tų įmonių, organizacijų. Aktyvus žmogus gali turėti ir 100 įmonių ar 50 įmonių. Yra visokių situacijų. Įmonių steigimas yra palengvinamas siekiant pritraukti investicijų. Apie tai dažnai kalbame. Tai lygiai taip pat ir įmonių likvidavimas, ir tos teisinės pasekmės žmogui turi būti absoliučiai lengvos, nes čia nėra kalbama apie nesumokėtus mokesčius, nėra kalbama apie kokias nors skolas kreditoriams ir taip toliau. Čia kalbama apie formalumus, susijusius su Registrų centru. Kuo čia dėta socialinė sistema, aš nesuprantu.

PIRMININKĖ. Ir dar norėtų paklausti G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Aš klausimų neturiu. Kadangi manau, kad klausimas tikrai svarstytinas, analizuotinas, tiesiog norėčiau paprašyti Vyriausybės išvados, jeigu bus pritarta po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkui. Pirmiausia turėsime apsispręsti. Ačiū už atsakymus į klausimus. L. Kukuraitis norėtų kalbėti už – motyvai už.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, Pirmininke. Tiesiog reikia įvardinti, kad tikrai yra įstatyminė spraga, kad žmonės, turintys tą patį statusą, gauna skirtingas socialines teises. Tikrai tai turime ištaisyti, kad visi, kurie yra likviduojami pagal visus įvairius būdus, turi gauti tas pačias teises, kaip ir kiti. Dėl to kviečiu pritarti ir manau, kad taiklus įstatymas ir sprendžiantis aktualią problemą žmonėms.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami po pateikimo. Kas pritariate Užimtumo įstatymo pakeitimo projektui Nr. XIVP-3799, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 99: už – 94, prieš nebuvo, susilaikė 5. Siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas kaip pagrindinis. Siūloma svarstyti lapkričio 12 dieną. Taip pat yra pasiūlyta paprašyti Vyriausy-

bės išvados. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių, pritarta bendru sutarimu.

11.25 val.

Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 3, 24[2] ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo IV[1] skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-4127 (*pateikimas*)

Dabar norėčiau pakviesti į tribūną G. Skaistę, kad pristatytų darbotvarkės 2-2 klausimą – Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4127. Tai yra pateikimas. Prašau.

D. Kepenis – replika. Prašau.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Prieš tai balsavimo mano balsą prašau įskaityti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Už. Gerai. Dėkui.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Laba diena, noriu pristatyti Lietuvos Respublikos su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Įstatymo projekto tikslas yra supaprastinti ir atpiginti su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito refinansavimo procesą kredito gavėjams ir palengvinti vartotojų turimų pagal vieną ar kelias paskolų sutartis prisiimtų finansinių įsipareigojimų vykdymą, tai yra sumažinti mokėtinas įmokas. Siūlomu teisiniu reguliavimu norime paskatinti konkurenciją tarp būsto paskolų teikėjų, todėl paskolos refinansavimo procesas turi tapti greitas, paprastas ir nemokamas.

Būsto paskola dažnai žmogui yra ilgiausias gyvenimo finansinis įsipareigojimas, galintis siekti net 30 metų, todėl galimybė periodiškai įvertinti ir pasirinkti optimaliausias paskolos aptarnavimo sąlygas yra būtina. Mes mobiliojo telefono operatorių galime pasikeisti gana lengvai, o dėl būsto paskolų refinansavimo tokios situacijos neturėjome. Procesas būdavo ilgas, sudėtingas ir ganėtinai brangus. Reikėdavo keletą kartų ateiti į banką, reikėdavo gauti įvairius įvertinimo dokumentus, pažymas apie paskolos likutį, o už naujos sutarties sudarymą paprastai reikėdavo mokėti sutarties išankstinio grąžinimo mokestį, kuris galėdavo siekti netgi kelis procentus grąžinamos sumos. Na ir vien administraciniai su refinansavimu susiję mokesčiai šiuo metu gali siekti daugiau nei 1 tūkst. eurų refinansuojant 100 tūkst. eurų paskolą, todėl procesas buvo tikrai nepatrauklus ir nepatogus. Siūloma pakeisti šią situaciją, sudaryti daugiau konkurencijos, kad visgi žmonės galėtų aktualizuoti savo turimas paskolos gavimo sąlygas refinansuodami paskolą.

Jeigu vertintume rinkos tendencijas, tai 2022 metų gegužę buvo, matyt, pasiektas pikas paskolų maržų. Tuo metu vidutinė paskolų marža buvo 2,4 %. Šiandien rinkoje yra vidutiniškai 1,65 %. Vadinasi, žmonėms, kurie tuo metu pasiėmė paskolas, refinansuoti jas šiandienos sąlygomis būtų patrauklu ir ekonomiškai apsimokėtų. Jei vertintume duomenis, kuriuos turime apie paskolų… turimas, dabar išduotas jau paskolas ir kokios yra žmonių turimos maržos, tai 2/3 žmonių apsimokėtų refinansuoti pagal dabartines aktualias sąlygas, tai yra apie 235 tūkst. žmonių, kurie galėtų refinansuoti geresnėmis sąlygomis, negu turi dabar galiojančias būsto paskolų sutartis. Todėl tikrai manome, kad šis įstatymas atvers didesnės konkurencijos galimybes, paskatins galbūt ir naujus rinkos žaidėjus, galbūt tam tikrą persiskirstymą ir didesnę konkurenciją dėl jau egzistuojančių sutarčių – ne tik dėl naujų paskolų sudarymo. Siūlome, kad įstatymas įsigaliotų nuo ateinančių metų gegužės 1 dienos.

PIRMININKĖ. Jūsų norėtų paklausti keli Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Skardžius. Ruošiasi V. Semeška.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiamoji ministre, na, jūs čia siūlote turbūt tarsi kojines, kad galėtų keisti, vienas du refinansuoti savo būsto paskolas, kurios paimtos 25 metams paprastai. Akivaizdu, kad bankai, turėdami monopolį, piktnaudžiauja. Mano klausimas bus: kaip sureaguos komerciniai bankai ir kodėl jūs per visą kadenciją neįvykdėte Seimo priimto nutarimo steigti nacionalinį plėtros banką, kurį rėmė Prezidentas G. Nausėda? Tai yra įpareigojimas Vyriausybei, pripažinus jį valstybinės svarbos objektu. Jūs siūlote kažkokią priemonę, į kurią greičiausiai monopolininkai, šio sektoriaus komerciniai užsienio bankai, sureaguos atitinkamai. Jau komentavo, kad tas projektas nieko gero neduos paskolų turėtojams. Labai ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Komentarai komentarais, pamatysime, kokia bus reali situacija. Man atrodo, žmonės galės pasirinkti. Kredito davėjai yra ne tik tie keli monopolininkai, bet taip pat yra ir daugiau kredito davėjų, kurie galės dalyvauti konkurencinėje kovoje, kaip minėjau, ne tiktai dėl naujų paskolų, bet ir dėl galiojančių. Man atrodo, tai tikrai atvers daugiau galimybių žmonėms pasirinkti kredito teikėją jiems palankesnėmis sąlygomis, nemokamai, greitai. Man atrodo, kad tikrai tai duos proveržį rinkai ir turėtų atsiverti didesnė konkurencija. Priklausys nuo to, kiek žmonės aktyviai šia galimybe naudosis. Iki šiol refinansavimo procesas būdavo nepatogus, todėl didesnių poslinkių nebuvo. Man atrodo, galimybės sudarymas gana greitai ir nemokamai pakeisti paslaugos teikėją tikrai padidins konkurenciją. Galbūt komerciniai bankai, kurie šiuo metu yra išdavę daugybę paskolų, nėra ypatingai patenkinti teikiamu įstatymo projektu, bet, man atrodo, mūsų interesas yra būtent žmonių turimos sąlygos ir kad jie galėtų aktualizuoti pagal dabartinės rinkos tendencijas, nes būtent jie yra silpnoji sandorių pusė. Kalbant apie tai, ką buvęs Seimas įpareigojo Vyriausybę daryti, tai turbūt Seimo nutarimais nėra reguliuojama Vyriausybės veikla, tam yra įstatymų teikimas.

Ką galėčiau pasakyti apie nacionalinį plėtros banką? Tai mūsų turima INVEGA, dabar jau persivadinusi į ILTE, ir yra nacionalinis plėtros bankas savo esme. Tai yra konsoliduota nacionalinė plėtros įstaiga, kur keturios nacionalinės plėtros įstaigos yra konsoliduotos į vieną didelę ir iš esmės ši institucija ir atlieka nacionalinio plėtros banko funkcijas. Jeigu turite omenyje labiau komercinio valstybinio banko steigimą, matyt, šios Vyriausybės darbų prioritetų sąraše to tikrai nėra. Ką mes nuolat darėme, tai būtent stiprinome INVEGA'os veiklą, konsoliduojant tam, kad galėtų turėti daugiau priemonių ir skatinti postūmį ten, kur yra valstybei svarbūs uždaviniai, ir kartu uždaryti tas rinkos spragas, kurios šiandien yra. Man atrodo, tą uždavinį puikiai atlieka nacionalinė plėtros įstaiga ir savo esme tai yra nacionalinis plėtros bankas.

PIRMININKĖ. Klausia V. Semeška. Ruošiasi V. Ąžuolas.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiama ministre, norėjau pasidžiaugti ir padėkoti, kad teikiamas šis įstatymo projektas. Jūs realiai dabar atversite ir sudarysite platesnę konkurenciją finansų rinkose. Tikrai, tai yra labai aktualu jaunoms šeimoms, asmenims, paėmusiems nemažas paskolas. Iki šiol tas refinansavimo procesas tikrai įstrigdavo tiek dėl resursų, tiek dėl laiko ir begalės procedūrų, bankai nebuvo suinteresuoti, kad asmenys pasitikrintų, kokia yra pinigų kaina rinkoje. Mano klausimas būtų, galbūt jūs maždaug paskaičiavote, kiek vidutiniškai jaunai šeimai pavyktų sutaupyti, kai bus atsisakoma tų perteklinių procedūrų, įvairiausių hipotekų, perregistravimų ir panašiai. Ir kiek laiko būtų sutaupoma, nes tai yra ir laikas, ir pinigai. Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Jeigu kalbant apie patį refinansavimo procesą, aišku, yra skirtingų situacijų, bet galima būtų sutaupyti netgi apie 1 tūkst. eurų, refinansuojant 100 tūkst. eurų paskolą, vien pačiam procesui. Toliau kalbant, išties sutaupomos sumos yra nemažos, nes jeigu vidutiniškai marža būdavo 2,4 % nuo paskolos sumos, dabar yra vidutiniškai 1,65 %. Taip kiekvienas galėtų pasiskaičiuoti, koks yra jų likęs paskolos likutis, ir, matyt, sąlygos gana skirtingos, tačiau sumos tikrai yra nemažos.

Lietuvos bankas yra įvertinęs: jeigu būtų maksimaliai pasinaudota šia suteikiama galimybe ir visi refinansuotų aktualiomis rinkos sąlygomis, visi dalyviai, kas turbūt yra mažai tikėtina, bet visgi… Jeigu 100 % būtų pasinaudota, tai būtų galima ilguoju laikotarpiu sutaupyti netgi 0,5 mlrd. eurų. Sumos tikrai yra didelės, kurios galėtų būti sutaupytos ir pasiliktų žmonių kišenėse, o ne keliautų į finansų įstaigas, dėl to, kad buvo sudarytos sutartys tomis sąlygomis, kurios šiandien jau yra nebeaktualios.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ąžuolas. Toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Razma.

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*)**.** Visi paklausė? V. Ąžuolas? Prašom.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Pagaliau leido kalbėti. Gerbiama ministre, aš norėjau paklausti, kur jūs buvote trejus metus, kad šio sprendimo neatnešėte prieš trejus metus, kada palūkanos pradėjo augti? Ir gal galite pasakyti, kiek vartotojų patyrė nuostolį dėl to jūsų neatnešimo šio projekto, kiek bankai iš to pasipelnė? Atsimeni tik prieš rinkimus, tai kodėl toks delsimas?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Aš galiu jūsų paklausti to paties, kur jūs buvote ketverius metus, būdamas Biudžeto ir finansų komiteto pirmininku?

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Palūkanos nebuvo tokios drastiškai augančios kaip dabar.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Viską buvo galima padaryti užvakar.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar motyvai dėl šio projekto. V. Semeška – už.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, tai tikrai labai reikalingas įstatymo projektas, visų pirma praplečiantis konkurencinę aplinką finansų sektoriuje. Juk neretai asmenys sudaro ilgalaikes sutartis ne tik dėl paskolų, bet ir kitų paslaugų teikimo. Kartkartėmis yra peržiūrimos tiek telekomunikacijų sutartys, tiek sutartys dėl įvairių kitų paslaugų. Ir čia mes suteikiame galimybę paskolų gavėjams, ypač jaunoms šeimoms, paprasčiau refinansuoti savo paskolas, tai yra kreiptis tiek į savo banką, tiek į kitus bankus ir gauti pasiūlymus, kurie aktualūs būtent šiais metais, šią dieną, o ne kaip buvo prieš penketą metų.

Įstatymo projektas tikrai orientuotas į paslaugos gavėją ir jis yra ne tik palankiai vertinamas jaunų šeimų, bet ir įvairaus amžiaus grupių asmenų, kurie turi nemažas paskolas, o refinansavimo procesas jiems tiek brangiai kainavo, tiek buvo labai nepatogus ir neretai žmonės net nesiryždavo pasidomėti, ar gali tą paskolą finansuoti visiškai kitomis sąlygomis. Šiandien mes turime pasiūlymą, pagal kurį refinansavimo paslauga yra daug paprastesnė, daug pigesnė. Bankai turės visiškai kitaip reaguoti į mūsų, tai yra klientų, poreikius ir galimybes finansuotis rinkoje. Tad kviečiu pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. A. Skardžius pasisakys prieš.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kas galėtų prieštarauti tokiai gražiai iniciatyvai? Bet tai yra paprasčiausias rinkiminis šou. Bankai per šią kadenciją savo apetitą padidino tris kartus. Bankų grynasis pelnas per dieną būdavo milijonas eurų, o dabar jis – 3 mln. eurų. Pataikavimas bankams ir uždarant pinigus smulkiajam ir vidutiniam verslui, paliekant juos *ant bado dietos*, tą kalba tarptautiniai ekspertai, gerbiamoji ministre, paskaitykite jų pranešimus, pinigų prieinamumas Lietuvoje vidutiniam ir smulkiajam verslui yra pats mažiausias visoje Europos Sąjungoje. Tai yra faktas kaip blynas.

Nekurti valstybinio plėtros banko, kuris užtikrintų prieinamumą tiek imant būsto paskolas, tiek smulkiajam ir vidutiniam verslui, tai yra leisti lobti užsienio bankams tokioje koncentruotoje rinkoje, tai yra mažų mažiausiai nusikaltimas, nes verslas yra pagrindinis biudžeto maitintojas. Tai pažiūrėkite, per pelno mokestį – 10 % pajamų, pridėtinės vertės mokestis – beveik 40 % biudžeto pajamų. Kur dar visi akcizai? Matome, kad laikant *ant bado dietos* smulkųjį ir vidutinį verslą nekuriama pridėtinė vertė arba jinai kuriama kokiais nors kitais būdais, finansuojant per kokius nors aplinkinius šaltinius ir taip išbranginant finansų išteklius. Aš manau, kad yra tikrai negerai, kad jūs nevykdote Seimo priimtos valios steigti nacionalinį plėtros banką. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Dabar apsispręsime, ar pritariame šiam projektui po pateikimo.

Už – 89, prieš, susilaikiusių nėra.

Belieka sutarti, kad pagrindiniu komitetu bus Biudžeto ir finansų komitetas, o svarstymo data numatoma spalio 1 diena. Priimame bendru sutarimu.

11.39 val.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3959 (*pateikimas*)

Toliau vakarinės darbotvarkės 2-3 klausimas – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3959. Pranešėjas – R. Juška. Pateikimas.

R. JUŠKA (*LSF*). Kolegos, rengti Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalies pakeitimą paskatino pasikeitusi geopolitinė situacija ir identifikuota galima Vadovybės apsaugos tarnybos personalo pažeidžiamumo rizika. Į komitetą kreipėsi Valstybės apsaugos tarnyba ir Vyriausioji tarnybinės etikos komisija. Komitetas parengė šio pakeitimo projektą. Prašo-

me 10 straipsnio 1 dalį „Deklaracijų duomenų viešumas“ papildyti išimtimi, kad Valstybės apsaugos tarnybos personalo aktualių deklaracijų duomenys nebūtų skelbiami viešai.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti pageidauja A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Komiteto pirmininke, kažkaip prabėgo nemažai laiko. Jūs turbūt analizavote, kas ir dėl kieno kaltės pražiūrėjo tai, ką jūs dabar pristatėte ir bandote atitaisyti. Tai labai svarbu būtų sužinoti, ar tai buvo daroma sąmoningai, ar tiesiog atsitiko toks netyčiukas?

R. JUŠKA (*LSF*). Mes manome, kad, kai buvo reorganizuojama Vadovybės apsaugos tarnyba, į 10 straipsnį tiesiog niekas neatkreipė dėmesio. To, kad viešai neskelbiame Vadovybės apsaugos tarnybos personalo deklaracijų duomenų, nebuvo įrašyta prie minimų išimčių. Tos nuostatos, matyt, niekas nepastebėjo. Čia nėra ką kaltinti, o tiesiog ištaisome tą, sakyčiau, labiau techninę klaidą.

PIRMININKAS. Dėkui, atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuosime, ar pritariame po pateikimo.

Už – 82, prieš nėra, susilaikė 3. Pritarta. Pagrindiniu komitetu būtų Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstymo data numatoma spalio 1-oji. Priimame bendru sutarimu.

11.43 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3666(2) (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Švietimo įstatymo 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3666(2). Pranešėja – V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Čia yra toks nedidelis pakeitimas – reikia nubraukti tik „gali būti“. 61 straipsnio pakeitimas: „Savivaldybės visuomenės dalyvavimui skatinti formuojant savivaldybės švietimo politiką, veikti šios politikos vykdymą (ne „gali būti“, bet nubraukiame „gali būti“) steigiama savivaldybės švietimo taryba, gali būti steigiamos atskirų švietimo sričių tarybos.“ Čia yra parengta pataisa.

Kreipėsi Lietuvos moksleivių sąjunga. Ji kreipėsi į Savivaldybių asociaciją, Lietuvos savivaldybių administracijas ir švietimo skyrius dėl švietimo tarybos steigimo savivaldybėse.

Aišku, kai pirmą kartą teikėme, tai buvo devyniose savivaldybėse, dabar paskaičiavome, jau 16 savivaldybių steigia. Matyt, pamatė, kad tai yra svarbu, kad galėtų visavertiškai dalyvauti visuomenės atstovai. Švietimo tarybą sudarytų įvairių organizacijų atstovai ir tai galėtų pagerinti visuomenės dalyvavimą, sprendžiant švietimo klausimus, nes dabar yra gana neaktyviai įsijungiama. Tokia yra pataisa. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia V. Bukauskas. Rodos, nėra salėje. Tada D. Kepenis gali paklausti.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkui. Manau, kad vertingas jūsų pasiūlymas, gerbiama Vilija. Bet pabandykime prognozuoti, kiek tų dalykų, kiek tų tarybėlių sričių galėtų susiformuoti savivaldybėse? Galbūt tai tikrai padėtų kelti visuomenės sąmoningumą, demokratišką požiūrį į švietimo sistemos valdymą. Bet kiek realiai tų dalykų gali būti, kiek tų tarybėlių atsirastų vietose? Ačiū.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Visų pirma, viena švietimo taryba privaloma, o kitos gali būti. Turėtų savivaldybės žiūrėti pagal poreikį. Mes nepamirškime, kad yra politinių partijų susitarimas dėl švietimo. Jame yra labai aiškiai parašytas 18 punktas – stiprinti savivaldybių savarankiškumą. Gal tegul savivaldybės pačios ir sprendžia, kokios dar papildomos tarybos galėtų būti be privalomos švietimo tarybos.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama kolege, jūs ir pati paminėjote, kad atsiranda galbūt daugiau. Kartais formalus požiūris, kai kyla ne iš vidaus, tampa dirbtinis, tai gal leiskime formuoti savaime, tas leidimas ir visos galimybės yra. Savivaldybėse veikia švietimo komitetai. Kam būtinai suvaryti žmones į tarybas, kuomet galbūt jiems nėra tokio poreikio? Šiuo atveju mokytojai, atrodo, ir taip gana apkrauti, dabar vienijasi spręsdami „Tūkstantmečio mokyklų“ klausimus.

Nieko nereikia varyti, visi sueina, mokytojai dalyvauja. Jeigu pažiūrėsime, kai kuriose mokyklose taip pat yra tos tarybos, bet kartais labai sunkiai, formaliai jos kuriamos ir nieko gero iš to neišeina. Turbūt turi būti vidinis poreikis, kuris skatintų jungtis. Ar šiuo atveju priimdami šį įstatymą mes nepagadinsime reikalo? Ačiū.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Visų pirma, nepagadinsime. Nepamirškime, kad vis dėlto turime stiprinti demokratiją ir ieškoti, kaip mes galime pagerinti tiek formaliojo, tiek neformaliojo švietimo veiklą, kad atstovautų įvairių sričių atstovai. Ir senjorai galėtų atstovauti ir ugdymo įstaigoms, ir profesinėms mokykloms, ir neformaliajam švietimui. O maišyti turbūt nereikia ugdymo įstaigose tarybų, kaip jūs minėjote, mokyklose ir kitur. Visų pirma, dar labai svarbu, kaip jos yra formuojamos. Kartais tarybos formuojamos iš palankių žmonių.

PIRMININKAS. Labai nori paklausti V. Bukauskas, nors laiku nebuvo salėje.

V. BUKAUSKAS (*LRPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, mano klausimas toks retorinis. Kaip jūs vis dėlto žiūrite, kad steigėja yra savivaldybė? Šiandien Vyriausybė savo nutarimais vis dėlto riboja tą demokratinę laisvę savivaldybėms kaip steigėjoms priimti sprendimus, kad būtent gimnazijos, nutolusios nuo miestų centrų, būtų laisvos, galėtų priimti moksleivius iš savo biudžeto. Šitos tarybos, vadinkime, kurios dabar reikalingos, gal neturėtų būti steigiamos priverstiniu būdu. Kaip aš pradžioje kalbėjau, tai nepadarys įtakos Vyriausybei. Ar vis dėlto nereikėtų teisės aktu apriboti Vyriausybės piktnaudžiavimo riboti savivaldos laisvę švietimo sistemoje? Kaip jūs į tai žiūrite? Ačiū.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Aš manau, kad čia truputį iš to konteksto iškrenta klausimas. Mano supratimu, aš galiu pasakyti tik savo nuomonę, iš tikrųjų per daug yra direktyvų. Bet šiuo atveju nepamirškime, kad švietimo taryba būtų tas akstinas skatinti demokratinius procesus ir gerinti švietimo būklę būtent toje savivaldybėje. Su laiku, aš manau, švietimo taryba turėtų didesnę reikšmę savivaldoje.

PIRMININKAS. Dėkui, atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

Balsuosime, ar pritariame projektui po pateikimo.

Už – 35, prieš – 2, susilaikė 47. Projektui nepritarta.

Tokiu atveju kitas balsavimas: už – grąžinimas tobulinti, prieš – atmetimas. Už – 59, prieš – 24. Taigi grąžiname tobulinti.

11.51 val.

Seimo nutarimo „Dėl Dariaus Kantaravičiaus skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-4023(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Dabar, kadangi turime Prezidento patarėją ir kandidatą į Aukščiausiojo Teismo teisėjus, galime nagrinėti darbotvarkės 1-9 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Dariaus Kantaravičiaus skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektą Nr. XIVP-4023(2). Pranešėja būtų I. Haase. Ji pateiks Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis, svarstė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Dariaus Kantaravičiaus skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektą Nr. XIVP-4023. Komiteto sprendimas: pritarti komiteto patobulintam Seimo nutarimo projektui ir komiteto išvadoms. Seimo nutarimas įsigalios nuo 2024 m. spalio 1 d. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Pats kandidatas, kaip esame informuoti, nepageidauja papildomai pasisakyti. Dabar einame prie priėmimo stadijos. Nutarimo projekte turime du straipsnius. Niekas nereikalauja atskirai balsuoti ir čia nelabai išeitų atskirai balsuoti dėl kiekvieno straipsnio.

Apsispręsime dėl viso nutarimo projekto. Kaip žinome, dėl teisėjų yra slaptas balsavimas. Slapto balsavimo biuletenis tradicinės formos: yra trys langeliai, tai yra už, prieš, susilaikoma, ir paliekamas tas, kuris išreiškia balsuojančio valią. Pritariame biuleteniui bendru sutarimu. Priminsime balsų skaičiavimo komisiją, kuri gal senokai buvo susirinkusi. Tai būtų: A. Lydeka, R. Miliūtė, I. Pakarklytė, B. Pietkiewicz, M. Puidokas, A. Sysas, G. Surplys ir A. Vyšniauskas. Balsavimo

laikas buvo numatytas 13 valandą, bet, ko gero, pažiūrėjus, kiek liko projektų, man atrodo, galime planuoti balsavimo laiką 12 val. 30 min. Paskelbsime, kai baigsime svarstyti projektus, jeigu reikės, patikslinsime. Tai prie to projekto kol kas sustojame.

11.54 val.

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 51 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3509 (*pateikimas*)

Toliau. Iš eilės toliau projektas iš vakarinės darbotvarkės. Darbotvarkės 2-6 klausimas… Tai yra darbotvarkės 2-7 klausimas, nes 2-6 jau buvo, – Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 51 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3509. Pranešėjas – L. Jonauskas. Pateikimas.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū gerbiamam posėdžio pirmininkui. Gerbiami kolegos, įstatymo tikslas yra labai paprastas – nustatyti neetatiniams aplinkos apsaugos inspektoriams darbo užmokestį. Siūlymas yra jį nustatyti tokį, kokį Aplinkos apsaugos departamento vyresnysis specialistas gauna, minimalų mėnesinį darbo užmokestį, valandinį įkainį, tai yra šiek tiek daugiau negu 9 eurus už valandą, ir nustatyti limitą, kad tas atlyginimas nebūtų didesnis negu 120 darbo valandų per tris mėnesius. Svarbiausias tikslas, kodėl reikia nustatyti darbo užmokestį neetatiniams aplinkos inspektoriams, yra labai paprastas – žmonės, kurie yra neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai, yra išsilaikę egzaminus, yra labai didelė ir paspirtis, ir pagalba etatiniams aplinkos apsaugos inspektoriams, kurie ir savaitgaliais, ir švenčių dienomis, ir naktimis budi, būdrauja, dirba ir taip toliau. Tai būna tokių atvejų, kada yra vienas aplinkos apsaugos pareigūnas, jis negali važiuoti į iškvietimus ir reidus, jisai turi pasitelkti neetatinį aplinkos apsaugos inspektorių. Iš esmės daugiausia tai yra entuziastingi žmonės, kurie dirba gamtos labui, kurie dalyvauja su etatiniais aplinkos apsaugos inspektoriais reiduose, atlieka tą patį darbą, išskyrus, na, tam tikras teisines išimtis: negali surašinėti protokolų, negali atlikti dar kai kurių veiksmų, bet iš esmės jų darbas ir darbo pobūdis tikrai nesiskiria.

Todėl reaguodamas į tai, kad iš tikrųjų šitie žmonės, neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai, aukoja ne tiktai savo laiką, bet ir techniką, kurą ir kitus resursus, kas jiems tikrai kainuoja, siūlau, kad valstybė galėtų bent jau simboliškai prisidėti prie jų darbo, nes jų darbas yra iš tikrųjų reikšmingas. Ačiū.

PIRMININKAS. Jūsų klausti nori net šeši Seimo nariai. Pirmasis – V. Ąžuolas. Nėra salėje. Tada – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs tikriausiai žinote, kad šiandieną mums trūksta inspektorių, jų darbo užmokestis yra ganėtinai kuklus ir mažas, ir dažnai kelia tą klausimą, net ir profsąjungos kelia klausimą. Manau, kad mūsų siekis turėtų būti visai kitoks – nukreiptas, kad sukomplektuotume visas komandas, kad jos būtų visiškai sukomplektuotos ir galėtų atlikti savo darbą, koks yra pavestas pagal jų pareigybę. Ar jūs nemanote, kad atimdami dalį lėšų ir atiduodami savanoriams jūs iškraipote pačios savanorystės sąvokos principą ir tikslą? Savanorystė – tai kaip ir ligoninėje atlieka, eina kai kurie savanoriai, ir čia tas pats. Savanorystė reiškia, kad aš prisiimu, einu savanoriškai, dabar jūs norite už savanorystę kažkodėl mokėti. Mūsų tikslas savanorystės buvo kitoks. Ačiū.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Labai ačiū, Laima, tikrai geras klausimas, bet akivaizdu, kad jūs jau nusiteikusi, ir žinau, kaip balsuosite. Prieš tai turėjote paskaityti projektą, nes akivaizdu, kad jo neskaitėte. Jeigu būtumėte skaičiusi, būtumėte mačiusi, kad neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai gali veikti ir savanoriškais pagrindais, jeigu to pageidauja. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Na, panašus klausimas kaip gerbiamos kolegės L. Nagienės. Iš tikrųjų, visi nori to pinigėlio turbūt, bet ar neiškreips to prisidėjimo prie visuomenės reikalų požiūrio, nes tokių veiklų yra daug, tarkime, policijos rėmėjai, kiti rėmėjai. Tai ar nemanote, kad apskritai visiems tokiems, kurie naudingai dirba ne tik aplinkosaugoje, bet ir kitur, na, turėtų būti koks nors atlyginimas, bet turėtų būti bendras požiūris – galbūt ne pinigais, galbūt iš tikrųjų

prisidėti prie atostogų ar kokiais nors kitais būdais? Vis dėlto čia ir buvo minėta, na, tos lėšos aplinkosaugai nėra per didelės, kad išimtume iš kažkur ir pridėtume visuomenininkams. Tai vis dėlto tas požiūrio iškreipimas nuo visuomeninės prie apmokamos?.. Ačiū.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Požiūrį iškreipė šitas Seimas ir prie to prisidėjote ir jūs, kai mes nustatėme atlyginimus savivaldybių tarybų nariams. Aš tiktai priminsiu, kad daugiau negu 1 tūkst. 200 savivaldybės tarybos narių, kurie veikdavo visuomeniniais pagrindais, išrinkti žmonių, dabar gauna atlyginimą, kurio vidurkis yra daugiau negu 700 eurų, už tai, kad jie vieną kartą per mėnesį pasėdi tarybos posėdyje ir sudalyvauja savo komitete. Taigi požiūris yra iškreiptas, tą padarėme mes, bet čia yra skirtingas atvejis.

Tuos pačius policijos rėmėjus reikėtų čia paminėti, tai yra skirtingi dalykai. Dar kartą, jeigu jūs išgirsite, išklausysite: tikrai joks lėšų perskirstymas čia nevyksta. Mes padidinome mėgėjų žvejybos kainą, iš tų pačių pinigų gali būti finansuojama dalis darbo užmokesčio. Iš kitos pusės, dar kartą atkreipsiu dėmesį: Vilniuje, Kaune ar kokiame nors kitame mieste, norėdamas būti policijos rėmėju, tu nelaikai jokių egzaminų – tu tiesiog ateini, išklausai kažkokius kursus, gauni ženklelį, gauni apsauginę liemenę ir dalyvauji ten, atlieki kažkokias policijos užduotis. Tau nereikia važiuoti į miškus, tau nereikia naudoti savo transporto priemonės, tau nereikia specialios įrangos: naktinio matymo taikiklių, žiūronų ir taip toliau, stebėjimo kamerų. Taigi šituo atveju tai tikrai nebus koks nors dar papildomas darbo atlyginimas, žmogus nedirbs antru etatu. Tai bus kompensacija už savo išnaudotus resursus, kuriuos skyrei aplinkos apsaugai. Bet dar kartą sakau, galimas ir savanoriškas dalyvavimas šitoje veikloje. Įstatymo pataisos tai numato. Ačiū.

PIRMININKAS. Dabar prieš suteikdamas žodį V. Pranckiečiui pasakysiu, kad pratęsiu balsavimo intervalą iki 12 val. 30 min., kad paeiliui balsuotume dėl visų projektų.

Prašau. V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos rašo: pradžia tinklalapio, toliau savanorystė ir toliau – neetatiniai aplinkos apsaugos inspektoriai. Apie savanorystės principus turbūt jau čia buvo paklausta ne vieną kartą, apie jų įsipareigojimus viskas čia yra surašyta. Ar mes gražią savanorystės idėją norime paversti mokamu darbu ir dar čia tais pagrindais, kokius jūs čia papasakojote, kad automobilį naudos ar dar ką nors? Jis čia pateikia dokumentus įsipareigodamas veikti. Tuo ir baigiasi.

O retoriškai paklausiu. Kai juos pradėjome įteisinti, juos žmonės vadino, kad kuriame skundikų tokį bloką, o dabar dar juos padarytume apmokamus. Ačiū.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Aš jau du kartus atsakiau į tą patį klausimą, nesivarginsiu atsakyti trečią kartą. Ačiū. (*Balsas salėje*) Galite, Andriau, ateiti ir už mane atsakyti.

PIRMININKAS. Dabar motyvai. K. Mažeika norėjo kalbėti už, bet jo nėra. K. Navickas – prieš.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų noriu pasisakyti prieš dėl kelių argumentų. Vienas. Aplinkos apsaugos rėmimo programa turi tikrai labai ribotus išteklius ir visais atvejais, kai mes kalbame apie padidintus mokesčius ar įmokas į šitą fondą, visada kalbame ir turime, numatome visai kitus prioritetus. Taip bus ir antru klausimu.

Kitas dalykas. Iš šito fondo taip pat iš dalies finansuojami ir valstybiniai aplinkos apsaugos inspektoriai. Iš tikrųjų gražią idėją neetatinių inspektorių pasukti link apmokamo darbo – tai iš tikrųjų, man atrodo, labai stipriai kontrastuoja su esama valstybės tarnyba. Pirmiausia yra tai, kad valstybinių aplinkos apsaugos inspektorių ir taip trūksta, todėl geriau, jeigu yra noras ir galimybė, iš šito fondo paremti valstybinius aplinkos apsaugos inspektorius. Tą, matyt, ir reikėtų daryti. Iš tikrųjų nereikia šito pyrago pjaustyti į labai daug mažų dalių. Apsisprendžiame ir Seimas jau ne kartą yra apsisprendęs dėl finansavimo prioritetų. Aš siūlau nepalaikyti šito siūlymo. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Motyvai išsakyti. Balsuosime, ar pritariame projektui po pateikimo.

Užsiregistravo 63. Už – 14, prieš – 9, susilaikė 39. Nepritarta.

Toliau apsispręsime, ar atmetame, ar grąžiname tobulinti. Už – grąžinimas tobulinti, prieš – atmetimas.

Už – 29, prieš – 34. Kadangi prieš mažiau negu 36, atmetimo nėra, tai, nepaisant balsų balanso, yra grąžinama tobulinti.

12.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Oskaro Milašiaus, Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio ir Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto konkordato ir Nepalūžusių moterų Dalios Grinkevičiūtės, Lidijos Meškaitytės ir Liūnės Sutemos metais“ projektas Nr. XIVP-4126 (*pateikimas*)

Toliau. Mes čia kažkaip praleidome 2-4 klausimą, tai kviesiu į tribūną J. Šiugždinienę. Ji pristatys Seimo nutarimo projektą dėl kai kurių asmenybių pagerbimo 2027 metais.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Laba diena, mieli kolegos. Kaip įprasta, Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija ir šiais metais kvietė Lietuvos visuomenę teikti siūlymus dėl 2027-ųjų atmintinų metų. Šį kartą sulaukėme daugiau kaip 60 pasiūlymų iš įvairių visuomeninių organizacijų, asociacijų, kūrybinių sąjungų, bendruomenių, mokslo, savivaldybių institucijų ir taip pat piliečių. Surinkę siūlymus turėjome diskusijų etapą, jo metu buvo organizuotas Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos posėdis ir klausymai. Į diskusijas pakvietėme ekspertų, istorikų, menotyrininkų, politikų, kitų sričių specialistų. Diskusijų metu vertinome pateiktus pasiūlymus, diskutavome dėl argumentų, kurie galėtų turėti įtakos 2027-ųjų atmintinų metų paskelbimui. Diskusijos metu buvo nutarta keletą sukakčių subendrinti ir galutinis sprendimas dėl atmintinų metų buvo priimtas po papildomų konsultacijų su ekspertais.

Taigi komisija nusprendė, kad 2027-aisiais atmintini metai turėtų būti paskelbti poeto, diplomato O. Milašiaus, Palaimintojo arkivyskupo J. Matulaičio, Lietuvos ir Šventojo Sosto konkordato ir Nepalūžusių moterų, tai yra D. Grinkevičiūtės, L. Meškaitytės ir L. Sutemos, metais. Labai svarbu minėti šiuos metus. Iš tikrųjų jie įprasmina ir pagerbia reikšmingus tiek valstybei įvykius, tiek asmenis, kurie turėjo didelę įtaką Lietuvos istorijai ir kultūrai.

Tai tokie yra komisijos siūlymai. Prašau palaikyti.

PIRMININKAS. Jūsų klausti niekas nepageidauja. Ačiū už pateikimą. Motyvai. Už – L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Tikrai džiugu, kad šiame visame pakete yra ir siūlymas 2027-uosius skelbti Palaimintojo vyskupo J. Matulaičio metais. Iš tiesų tai asmenybė, kuri turėjo didžiulę įtaką ir vis dar turi daugeliui Lietuvos tikinčiųjų, bet taip pat ir mūsų santykiams su Šventuoju Sostu bei apskritai visai katalikų bendruomenei. Tikrai norisi raginti palaikyti visus ir 2027 metais sustiprinti šios asmenybės pažinimą Lietuvoje ir mokymąsi iš jos, nes tikrai turime kuo didžiuotis mūsų šalyje.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo projektui.

Už – 70, prieš ir susilaikiusių nėra. Pritarta.

Pagrindinis būtų Švietimo, mokslo kultūros komitetas. Svarstymo data Seime numatoma spalio 1 diena. Priimame bendru sutarimu.

12.08 val.

Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo Nr. VIII-2025 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3554 (*pateikimas*)

Toliau – Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3554. Pranešėjas – L. Jonauskas.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Labai ačiū. Kolegos, žvejai mėgėjai, aukšto meistriškumo sportininkai Lietuvą garsina savo pasiekimais. Iš tikrųjų yra nemažai įvairių Europos, pasaulio čempionatų, kur mūsų vyrai iškovoja aukščiausius apdovanojimus, tai yra tampa pasaulio čempionais. Tai… (*Šurmulys salėje*) Ne, man nereikia. Viskas gerai, labai ačiū. Šiuo atveju jų dalyvavimas iš tikrųjų yra komplikuotas įvairiuose renginiuose, kurie, kaip ir minėjau, vyksta visame pasaulyje – nuo poledinės žūklės čempionatų, spiningavimo, karpių žvejybos ir taip toliau.

Yra tų disciplinų labai daug ir aukšto meistriškumo sportininkų Lietuva turi daug. Iš tikrųjų tie žmonės garsina Lietuvos vardą ir įvairiems rajonams atstovauja. Tų žmonių, sportininkų, yra virš 400, tačiau jų dalyvavimas šiuose renginiuose yra komplikuotas dėl finansų trūkumo. Iš tik-

rųjų tai, ką šiandien turi Lietuvos sportinės žūklės federacija, yra ašaros ir iš tikrųjų gal net du ar tris, kartais net ir keturis kartus daugiau žvejai mėgėjai turi prisidėti savo pinigais, norėdami dalyvauti įvairiuose renginiuose.

Siūlau numatyti, kad iš Aplinkos apsaugos rėmimo programos ir iš žvejų mėgėjų bilietų pinigų būtų galimybė finansuoti įvairius žvejų mėgėjų renginius, dalyvavimą čempionatuose arba tų renginių organizavimą Lietuvoje, jeigu iškovojame teisę tai daryti. Taip pat siūlau numatyti galimybę nevyriausybinėms organizacijoms, kurios dirba aplinkosaugos srityje, gyvosios gamtos apsaugos srityje, numatyti projektinį finansavimą, kurį administruotų Aplinkos ministerijoje, ir sudaryti galimybę skirti jiems lėšų. Čia lėšų nėra jokio poreikio, tik numatyti galimybę. Mielai atakysiu į jūsų klausimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas Linai, aukšto meistriškumo meškeriojimo varžybos… Tam yra, sakysime, asociacijos ir panašiai. Jos gali kreiptis, galbūt įsikūrus federacijoms, į Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją. Ir, jeigu jos oficialiai įregistruoja ir yra programos, ten gauti finansavimą. Vienas momentas. Jūs sakote, paimti aplinkos apsaugos programos lėšas.

Antras momentas dėl įžuvinimo. Tam yra taršos mokestis, kurį sumoka, ir dalis to taršos mokesčio lygiai taip pat atitenka žuvų išsaugojimui, jų dauginimui ir panašiai.

Ar nemanote, kad mes vėl imsime tas lėšas kitaip panaudoti? Manau, galime taip spręsti, o ne papildomai kažkokioms varžyboms ar renginiams, kaip jūs pasakėte, „renginiams organizuoti“. Tai tikrai aš asmeniškai nesupratau, pasakykite, kodėl jūs taip galvojate?

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Gerbiama kolege, aš jums paaiškinsiu, nes tikrai matau, kad nesupratote, jūsų klausimai yra šiek tiek ne apie tai. Aplinkos apsaugos rėmimo programoje, gerbiama Laima, yra numatyta eilutė žuvų išteklių apsaugai, gausinimui ir taip toliau. Neabejoju, kad mėgėjiškos žūklės propagavimas tikrai prisidės prie to, įžuvinimas taip pat, prie gausesnių žuvies išteklių. Vienas dalykas.

Antras dalykas, ačiū už pamokas, federacijos tikrai jau ir kreipiasi, ir gauna finansavimą. Bet, kaip ir sakiau pristatymo metu, jis yra nepakankamas. Būtent dėl to stoviu čia prieš jus ir noriu paprašyti, kad Seimas sudarytų galimybę iš šitos programos, kurioje ir taip lėšos žuvų išteklių apsaugai ir gausinimui nėra panaudojamos, kad jas būtų galima naudoti ir šitiems kilniems tikslams. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, turbūt reikėtų kolegoms, kurie nelabai įsigilinę, tik galvoja, kad čia atimsime iš žuvų ir paskirsime žvejams. Tikrai ne taip, nes iš tos programos yra finansuojamos ir fotografų parodos apie gamtą, ir kiti dalykai, kurie netiesiogiai prisideda prie to populiarinimo, įvairių paukštelių tenai ir taip toliau. Tai vis dėlto norėčiau, kad jūs patikslintumėte, nes konkrečiai turbūt tas klausimas kilo, mes diskutavome būtent dėl žvejų, kurie Kazachstane atstovavo Lietuvai, ir jie negavo jokio finansavimo iš federacijos. Ir tai būtų galimybė, nes tie žmonės turbūt yra didžiausi patriotai ir populiarintojai to buvimo gamtoje, to proceso pagavai-paleisk principo ir taip toliau. Galbūt šiek tiek, kad tai nebus visa suma ir niekas nenukentės, detaliau galėtume detalizuoti kolegoms.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Taip, kolega, iš tikrųjų geras patikslinimas, kad visi kolegos suprastų, apie ką čia yra kalba. Čia tikrai nėra tokio poreikio tiesiog paimti tas lėšas, numesti ar iš kažko atimti ir taip toliau. Kaip ir sakiau, dalis lėšų tikrai nėra panaudojama ir būtų galima jas panaudoti. Tikslai tikrai yra geri, ir juo labiau kad tie žmonės, kurie, kaip ir K. Mažeika minėjo, atstovauja mums aukščiausiu pasauliniu lygiu, ne tik dalyvauja įvairiuose Europos ir pasaulio čempionatuose, bet ten laimi prizines vietas ar net aukščiausius apdovanojimus ir parveža galimybę, teisę rengti šituos renginius Lietuvoje. Tam reikia pinigų.

Ir dabar tie pinigai, kuriuos, kaip ir sakėte, skiria Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, yra nepakankami. Pavyzdžiui, artimiausiu metu Rumunijoje vyks renginys, kur vėl važiuoja mūsų žvejai mėgėjai, jie šitam renginiui finansuoti gauna 4 tūkst. 500 eurų. Tačiau visas renginys kainuos, jų dalyvavimas, apie 20 tūkst. eurų. Ir visus tuos pinigus, skirtumą, turės padengti iš savo

šeimų, iš savo biudžeto. Tai ir klausimas, ar mūsų valstybės garsinimas turi vykti iš tų žmonių kišenių?

PIRMININKAS. Atsakėte į visus klausimus. Dabar dėl motyvų. K. Mažeika – už.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tai vis dėlto, norėdamas pritarti kolegos siūlymui, galbūt ir išsklaidyti tas abejones. Va ką tik vienas kolega klausė apie tai, ir medžiotojams ten kažkokius tobulinimo… Tai patikslinu, kad yra Šaudymo federacija, kuri turi ir bazes, ir finansavimą, ir viską. Žvejai šiuo atveju yra užribyje. Paskutinių, praeitų metų poledinės žūklės čempionatas parodė, kai Lietuvos rinktinė laimėjo pirmąją vietą ir visas tris pirmas prizines vietas, tai buvo pirmą kartą pasaulio poledinės žūklės čempionatuose įvykusi tokia sensacija, ir vis tik visi dalyviai važiavo išskirtinai už savo lėšas, kurias jiems tikrai buvo gana sudėtinga susirinkti, na, federacija neturi galimybių tiek finansuoti.

Kalbėjome ir su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, siūlo, iš kur tada nuimti – ar iš krepšinio, ar iš futbolo, ir taip toliau. Manome, kad tie žmonės tikrai yra pavyzdžiai, kurie šiuo atveju populiarina. Vien peržiūrėjus tų žmonių socialinius tinklus, jų buvimas gamtoje, jų poelgiai, jų pavyzdžiai yra tie tikrieji darbai, kurie, manau, ir prisideda prie aplinkos apsaugos ir tiesiogine prasme jie prisideda prie žmogaus poveikio gamtai mažinimo arba atsakingo elgesio.

Vis dėlto norėtųsi supratimo ir palaikymo. Turbūt reikia akcentuoti, kad tos lėšos nėra panaudojamos visiškai ir jų dalis yra panaudojama, kaip ir minėjau, turbūt labiau abejotinai, nei būtų galima panaudoti šiuo atveju. Prašau, kolegos, palaikyti ir sudaryti tą galimybę. Ačiū.

PIRMININKAS. K. Navickas pasisako prieš.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Pirmą kartą girdžiu, kad Aplinkos rėmimo programos lėšos nėra panaudojamos. Bet, matyt, kolega turi faktus ir juos pateiks. Jau pasisakiau ir dar kartą pasisakau prieš vien dėl to, kad ne taip seniai mes pakėlėme žvejybos įkainį pažadėję, kad pinigai keliaus į intensyvesnį įžuvinimą, mokslinius tyrimus. Tai reiškia, kad Seimas apsisprendė ne tiktai dėl padidinto mokesčio, bet ir dėl prioritetų. Sporto varžybų ten nebuvo, iš tikrųjų prioritetų sąrašas ir be sporto varžybų yra gana svarbus.

Noriu priminti nuolatinį pačių žvejų bendruomenės prašymą dėl infrastruktūros gerinimo, įrengimo žvejybos vietose ir panašiai, ir panašiai. Kadangi lėšos yra ribotos, prioritetai yra nustatyti, siūlau šito projekto nepalaikyti, nes, kita vertus, mes atidarysime Pandoros skrynią. Varžybų yra tikrai daug – ne tiktai žvejybos, bet ir medžioklės srityje. Matyt, yra kiti prioritetai, yra asociacijos ir tą gali įvykdyti. Siūlau balsuoti prieš. Ačiū.

PIRMININKAS. Balsuosime, ar pritariame po pateikimo.

Už – 29, prieš – 3, susilaikė 37. Nepritarta po pateikimo.

Toliau balsuojame, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame. Už – grąžinimas tobulinti, prieš – atmetimas.

Už – 52, prieš – 24. Projektas grąžinamas tobulinti.

Dabar aš noriu pasitarti. Kolegos, kokia būtų jūsų valia? Mes galėtume turėti tik rytinį posėdį, jeigu sutiktumėte, kad Vyriausybės pusvalandis būtų dabar. Na, nevisiškai dabar, po pareiškimų ir dar vieno rezervinio, ir tada balsavimo pertrauka būtų truputį po 13 valandos, o toliau aš grįžęs tuščioje salėje paskelbčiau balsavimo rezultatus ir užbaigčiau rytinį posėdį. Tinka taip? Gerai.

12.20 val.

Darbo kodekso 115 ir 122 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2605 (*svarstymas*)

Tuomet rezervinis klausimas – Darbo kodekso dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Svarstymo stadija. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą pateiks M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Komitetas apsvarstė projektą. Komiteto sprendimas yra grąžinti įstatymo projektą iniciatoriams tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, Teisingumo ministerijos, Europos Sąjungos teisės grupės pastabą ir Trišalės tarybos išvadoje pateiktus Vyriausybės ir darbdavių pasiūlymus tęsti diskusijas šiuo klausimu. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. T. Tomilinas pasisako prieš tokią išvadą.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Kolegos, vienas iš pagrindinių šiuolaikinio žmogaus iššūkių yra nuovargis darbe. Mes visi dirbame normaliu keturiasdešimties valandų darbo grafiku per savaitę ir norime iš esmės net diskutuoti apie tam tikrus palengvinimus, apie darbo laiko trumpinimus. Visas pasaulis apie tai diskutuoja, pažangios įmonės diskutuoja, tačiau yra tam tikra kategorija žmonių, kurie netgi tų Darbo kodekso garantuojamų valandų neturi ir yra priversti dirbti žymiai ilgiau, ir negauna viršvalandžių už savo darbą. Tai yra pamaininio darbo darbuotojai.

Aš labai džiaugiuosi, kad Seimas po pateikimo buvo pritaręs šitoms Darbo kodekso pataisoms. Labai gaila, kad Socialinių reikalų ir darbo komitete neradome kompromiso. Aš bent jau mačiau čia gal prieš kokį pusmetį ar daugiau pateiktą projektą ir mačiau viltį, kad vis dėlto mes pastebėjome tuos žmones, kurie dirba pamaininiu grafiku, kuriems darbdaviai neišmoka viršvalandžių.

Tai yra apie 25 % mūsų ekonomikos. Ten, kur reikia ir kur nereikia, ten, kur yra tam tikra pramoninė ir gamybinė būtinybė, ir ten, kur tikrai tos būtinybės nėra. Pavyzdžiui, tie patys valstybiniai muziejai, kurie taiko tą suminį grafiką, būtent vengdami mokėti viršvalandžius.

Taip neturi būti. Darbo rinka, Darbo kodeksas buvo liberalizuotas be šito pažado, be to, kad kas antra įmonė pradės manipuliuoti būtent Darbo kodeksu ir pradės taikyti suminį grafiką. Tai yra netvaru.

Žmonės darbe praranda sveikatą, vairuotojai, vairuojantys per daug valandų, padaro avarijas ir panašiai. Projektas buvo parengtas, kai streikavo Kauno vairuotojai, dirbantys virš 52 valandų ir tikrai ant išsekimo ribos.

Kartoju: mes visi diskutuojame apie tai, kaip palengvinti žmogui darbo aplinką ir palengvinti situaciją…

PIRMININKAS. Laikas!

T. TOMILINAS (*DFVL*). …bet yra kategorija žmonių, kurie dirba ilgas valandas ir mes visai jais nesirūpiname. Todėl aš raginu tęsti diskusijas dėl šio projekto.

PIRMININKAS. Balsuosime dėl komiteto išvados, ar grąžinti iniciatoriams tobulinti.

Už – 62, prieš – 8, susilaikė 10. Taigi, projektas grąžinamas iniciatoriams tobulinti.

12.24 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar du pareiškimai. Po to, kaip minėjau, būtų švietimo ir mokslo ministrės atsakymai į klausimus. Tad slaptasis balsavimas dėl teisėjų būtų, matyt, apie 13 valandą. Perskaityti pareiškimą kviečiu D. Gaižauską. Kaip matome, Seimo nariai laukia tos žadėtos sensacijos, neįprastai daug čia…

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Taip, gerbiami kolegos, sensacija galbūt ir yra, bet, deja, jinai turi ir neigiamą pradą, taip pavadinsiu.

Šiandien pasisakyti mane paskatino įvykis, kurio turbūt nelaukėme niekas. Laikmečiu, kai visuomenė įsitempusi dėl karo grėsmės ir vis labiau prastėjančios saugumo situacijos valstybėje, mesta purvo dėmė visai Lietuvos karininkijai. Laikmečiu, kai turime telkti visuomenę, skatinti pilietiškumą, žadinti pilietinę valią gintis, rodyti ne tik pagarbą ir pasitikėjimą Lietuvos kariuomene, pats krašto apsaugos ministras L. Kasčiūnas, greičiausiai nesuvaldęs kerštо, pykčio, puikybės jausmų, apipylė purvu Lietuvos kariuomenės generolo uniformą, taip įžeisdamas visą Lietuvos kariuomenės karininkiją. Tik žmogus, neturintis vertybių ir niekad netarnavęs Lietuvos kariuomenėje, gali nežinoti, kas yra Lietuvos karininko garbės kodeksas. Tik būtent toks žmogus niekada nesupras, kad Lietuvos karininkai garbę labiau brangina nei gyvybę. Būtent jie pirmieji ir gins tėvynę, laikydamiesi duotos priesaikos, ir yra pasirengę garbingai atiduoti patį brangiausią žmogaus turtą – gyvybę.

Po išpuolio prieš generolą V. Rupšį bendravau su Lietuvos karininkais. Jie patys su manimi susisiekė ir prašė perduoti vienintelę žinią – karininkijos bendruomenė įžeista, įskaudinta ir paniekinta. Kas bus toliau, aš nežinau, ką jie darys – taip pat, bet jaučiu pareigą po šio susitikimo

paviešinti tik mažą dalį faktinių aplinkybių, kurias sužinojau būtent iš jų, kai man buvo užduodami klausimai. Ar šis krašto apsaugos ministro veiksmas neva turėtų būti perspėjimas visai Lietuvos kariuomenės vadovybei, kad su tais, kurie drąsiai pasisakys ir teiks savo pastabas politikams, kai tam tikri jų sprendimai gali padaryti žalos visai krašto apsaugos sistemai arba jos vystymui, bus pasielgta kaip su generolu V. Rupšiu? Ar jau negalima duoti karinio patarimo, kurį pagal savo kompetenciją privalo duoti karininkai, jei jie nesutinka su politikų ideologija?

Kad kiekvienas pats galėtumėte atsakyti į šiuos klausimus, be jokio išankstinio mano vertinimo, pateikiu tik kelias faktines aplinkybes. Pirma. Apie tai, kad vyksta didelis konfliktas tarp karininkų ir krašto apsaugos ministro, mes patys, NSGK nariai, sužinojome visiškai neseniai, tai yra šių metų vasarą, liepos pabaigoje. Slaptu laišku, tiksliau, raštu, į visus valstybės vadovus ir Nacionalinio saugumo gynybos komitetą kreipėsi V. Rupšys, būdamas dar Lietuvos kariuomenės vadas. Negaliu atskleisti visų aplinkybių, išdėstytų rašte, nes jos yra įslaptintos, bet tą dalį, kuri yra neslapta ir kuri jau pasirodė viešojoje erdvėje, aš pagarsinsiu. Kalbama apie Vokietijos brigados priėmimą. Melas, kad mes pasirengę ir tikrai galėsime juos priimti iki 2027 metų. Generolas labai aiškiai išdėstė aplinkybes, kad tais darbais ir tokiomis apimtimis neįmanoma iki 2027 metų priimti Lietuvoje Vokietijos brigados, todėl yra neatsakinga žarstyti pažadus. Pagal skaičiavimus, greičiausiai mes spėsime sukurti tik apie 20 % infrastruktūros, Šilalės dydžio miestelį. Jeigu mes norėsime priimti Vokietijos karius, mes turėsime ieškoti sprendimų. Tie vieninteliai sprendimai turėtų būti tokie: sukurti laikinas infrastruktūras arba atidėti būtent tuos pažadus tolesniam laikotarpiui.

Turbūt visi matėte, kad būtent po šio (…) rašto Vokietijos krašto apsaugos ministras sušaukė skubų karinį pasitarimą Vokietijoje. Jie sprendė klausimus, koks čia planas B, atsiradęs krašto apsaugos ministro galvoje. Apie tai nežinojo net Prezidentas. Tai, be jokios abejonės, įžeidė L. Kasčiūną. Liepė aiškintis, nors tos aplinkybės ir nuslėptos. O pagrindinė mintis yra ta, kad ministras vienašališkai sugalvojo Vokietijos karius apgyvendinti būtent Lietuvos infrastruktūrose. Viena iš jų buvo Rokantiškės. O buvo duotas pažadas Lietuvos kariams, kad šitas miestelis tik Lietuvos kariams. Taip, politikai turi priimti sprendimus, bet, sako, turi būti ir visuomenei tiesiai šviesiai paaiškinta. Panašu, kad L. Kasčiūnas dėl to įsižeidė.

Antra – dronai. Taip, jų reikia. Karininkai supranta, kariai taip pat, bet jau yra NATO, paskelbti reikalavimai, visi mes turime žinoti.

PIRMININKAS. Laikas!

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Aš manau, kad tai yra svarbu, tai susiję su mūsų gynyba. Ar leisite man pasakyti?

PIRMININKAS. Statutas tokių išimčių nenumato. Gerbkime mūsų dokumentus.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, ar leidžiate pasakyti? Mes galime priimti sprendimą. Tai yra dar tik dvi geros minutės? (*Balsai salėje*) Dronai. Dronai reikalingi. Tai pati svarbiausia aplinkybė. Dronai reikalingi, tai yra sutarta, yra nustatyti reikalavimai. Dabar noriu akcentuoti kelis skaičius, patys pagalvokite, su kuo jie susiję. 200 mln. iki 2030 metų – Lietuva įsigis dronų, apie 30–40 mln. investicijų kas metus. Birželio mėnesį Vyriausybė priima nutarimą – supaprastinta tvarka galime įsigyti iš Lietuvos gamintojų. Taip, yra gerai. Liepą Vyriausybės sprendimas – 20 mln. jau skirti dronams, o Gynybos resursų agentūra – įsidėmėkite! – nusprendė iš penkių Lietuvos dronų gamintojų už 8 mln. supaprastinta tvarka įsigyti dronų, 3 mln. skyrė Lietuvos kariuomenei, 5 mln. – Ukrainai. Galbūt viskas gerai, bet karininkai kelia klausimą: kodėl nėra kontrolės? ar tikrai viskas yra gerai? kodėl šito dalyko nematome?

Kaip? Klausykite. Vienos iš minėtų Lietuvos dronų gamintojų bendrovių iki šių metų liepos mėnesio, bent jau iš visų šaltinių matyti, pardavimo direktoriaus pareigas ėjęs asmuo (apie tai aš STT jau informavau, STT jau žino) turi ryšį su Gynybos resursų agentūra. Ji, kaip minėjau, skyrė 8 mln., nes pats tas asmuo dvejus metus šioje agentūroje dirbo vyriausiuoju patarėju ir yra įsidarbinęs vienoje iš lietuviškų dronų įmonių. Taigi, 2022–2024 metais dirba Gynybos agentūroje, užsakymus daro, o vėliau, liepos mėnesį, jau pats ir perka. Tai nieko bendro, nesusiję, negadina mūsų Lietuvos gamintojų reputacijos, bet šitas įvykis, kai skubos tvarka skiriami milijonai ir galimai dronai neatitinka NATO, jos yra kaip patariamasis balsas, standartų… Bet karininkai kėlė

klausimą, dėl ko, panašu, vėl sulaukė didelio neigiamo atsako iš L. Kasčiūno. Kita vertus, paskyrimai, jeigu ministras pasakė: mes kovojame su skaidrumu…

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, kažkaip trumpiau.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Pats trumpiausias. Paskyrimai. M. Abukevičius. Tokijuje skubiai sukuriama būtent viena iš gynybos patarėjo pareigybių, karininkams sako: neatsakyta. Ar tai irgi susiję su tam tikrais G. Landsbergio ryšiais, krikštatėviu ar jo žmona? Ar M. Abukevičiaus žmona nedirbo būtent pas Gabrieliaus žmoną irgi įmonėje? Ar viceministrei G. Tučkutei sukurta darbo vieta, ji buvo irgi išmesta ir paskirta į Briuselį, todėl, kad ji buvo atsakinga už krašto gynybos sistemų įsigijimą? Ir ją pakeitė kas? Irgi G. Landsbergio bendražygio dukra. Bet baisiausia – Ž. Tomkus, viceministras, staiga išsiųstas į Jungtines Amerikos Valstijas…

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega…

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). …nesulaukęs…

PIRMININKAS. Laikas seniai baigėsi.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Paskutinis. …nesulaukęs…

PIRMININKAS. Išjungsiu mikrofoną.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). …tarnybinio patikrinimo, ministre. Tai yra klausimai, kuriuos būtent kėlė karininkija ir sulaukė vienintelio atsako. Todėl… (*Išjungtas mikrofonas*)

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, aš tikrai jums pridėjau 2 minutes, bet piktnaudžiauti vis tiek yra ribos. Vieną sakinį prašau.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Tiktai dar sykį pabrėžiu: karininkijos bendruomenė įžeista, įskaudinta ir paniekinta. Jūs šituos klausimus turite spręsti nedelsdami.

PIRMININKAS. L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Mes su kolega D. Gaižausku nesitarėme, bet mano pasisakymas taip pat panašia tema, ta pačia tema. Ir jį išprovokavo tai, kad šiandien visi socialiniai tinklai ošia nuo diskusijų, kaip L. Girskienė vakar TV3 didžiųjų debatų, kurių tema buvo gynyba, metu drįso dėvėti *woodland'o* aprangą. Įvairių politinių jėgų politikai rėkia, kad pažeidžiau Šaulių sąjungos statutą, parodžiau nepagarbą ir panašiai, nors patys noriai dėvi *woodland'o* aprangą žygiuose, žvejyboje ir medžioklėje. Net nuvykę į Ukrainą pastatų griuvėsių fone pozuoja su tokia apranga. Kritikams ir moralistams tai neužkliūva. Per šią Seimo kadenciją Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų politikai karines ir sukarintas organizacijas, jų bendruomenės narius gainioja kaip kokius šunyčius ir naudoja jas savo politinei savireklamai. Visi nuolankiai tyli. Aš būsiu ta, kuri pasakysiu garsiai: stop!

Bauskite, nebauskite, skųskite komisijoms, bet aš pasakysiu: matome, kaip Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų politikai buvusį kariuomenės vadą V. Rupšį naudoja kaip įrankį politiniuose žaidimuose už tai, kad jis drįso pasakyti pastabų viską geriausiai žinantiems, susireikšminusiems politikams. Naudoja neįtikusius asmenis dėmesiui nukreipti nuo savo nešvarių darbelių, taršo jau ne pirmą kartą šitą karininką, žmogų, kuris visą savo gyvenimą sąžiningai tarnavo Lietuvos Respublikai. Niekam iš mano sprendimą kritikuojančių tai neužkliūva. Karininkų bendruomenė taip pat tyli, nes bijo politikų, kurie už kritiką gali atimti ar sumažinti finansavimą, pašalinti nepatikusius žmones iš pareigų, ir tai nėra normalu.

Mano sprendimas dėvėti *woodland'o* aprangą eterio metu ir yra susijęs su noru sukelti diskusiją apie nekontroliuojamą karinių ir sukarintų organizacijų naudojimą politinėje veikloje. Šia tema niekas nekalba. Lietuvos šaulių sąjungos vadai ir kiti karininkai yra priversti lakstyti paskui pliurpalą krašto apsaugos ministrą, kuris, tikėtina, net nėra atlikęs privalomosios karo tarnybos, priversti važinėti po įvairius susitikimus paskui politikus ir vos ne duris jiems atidarinėti, skaityti pranešimus jų organizuojamuose reklaminiuose renginiuose. Man graudu į visa tai žiūrėti. Politikai turėtų stabdyti narystę karinėse ir sukarintose organizacijose laikotarpiui, kuriuo eina politines pareigas. Reikia ryžtingų sprendimų.

Politikų įtaka karinėms ir sukarintoms organizacijoms gali kelti daug problemų, pradedant nuo korupcijos ir neskaidraus finansavimo, baigiant strateginių gynybos prioritetų iškraipymu. Norint sumažinti šią įtaką ir užtikrinti efektyvų bei profesionalų šių organizacijų valdymą, būtina

užtikrinti aiškų politinės ir karinės galios atskyrimą. Politikai neturi naudotis karinėmis institucijomis siekdami stiprinti savo pozicijas ar vykdyti politinius tikslus, politikai neturi naudoti karinių klausimų tam, kad mobilizuotų savo rinkėjus ar skatintų tam tikras ideologines pozicijas. Ši valdančioji dauguma darė viską priešingai. Apmaudu. Na, o dabar galite sudeginti mane ant laužo.

PIRMININKAS. Niekas tokių planų nepuoselėja. Ramiai būkite. E. Zingeris dabar pareiškimą turėtų, gal trumpai ir vaizdo filmuką parodys.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Šitoje *neskaitlingoje* salėje, bičiuliai, mes susirinkome paminėti mūsų kažkada buvusios pergalės. Dabar jums tai atrodys nedidelis dalykas, bet po Kovo 11-osios tai mums buvo didžiausias pasaulyje įvykęs dalykas, tai yra mūsų rugsėjo 17 diena. Būtent šiandieną, gerbiamas posėdžio pirmininke, mus priėmė į Jungtines Tautas. Dabar, po tiek metų, mums atrodo, kad įstojimas į Europos Sąjungą, įstojimas į NATO buvo daug svarbesni dalykai nei mūsų įstojimas į Jungtines Tautas, bet Jungtinės Tautos tada mums buvo pirmas pripažinimas, pirmas lietuvių tautos 50 metų siekio būti atpažintai kaip nepriklausomai, balsą turinčiai valstybei pripažinimas.

Baltarusių, ukrainiečių balseliai, įpinti į Sovietų Sąjungos, Maskvos, chorą, buvo dirbtini, nebuvo nei Baltarusija, nei Ukraina Jungtinėse Tautose, bet Lietuva Jungtinėse Tautose, kai veikė mūsų diplomatinis korpusas ir A. Simutis mums atstovavo Niujorke, o S. Lozoraitis – Vašingtone, K. Lozoraitis – Romoje… Įsivaizduojate tą jausmą, kai mes visi, susirinkę Jungtinėse Tautose, matome kylančias Lietuvos, Latvijos, Estijos vėliavas ir šalia mūsų – Sąjūdžio, Aukščiausiosios Tarybos, Pirmojo Atkuriamojo Seimo delegacija: A. Saudargas, profesorius V. Landsbergis, pasakęs pritrenkiančią kalbą, ir aš pats, po to A. Simutis, po to S. Lozoraitis – visas senasis diplomatinis korpusas kartu su naujais Lietuvos atstovais. Aš norėčiau šią dieną, kadangi tai yra ši diena, perteikti tą nepaprastą jausmą ir pasakyti, kad šitas pasiekimas…

Aš žiūriu, kur yra mano bičiulė, kuri sėdi ir vadovauja komisijai. Į atmintinų dienų sąrašą aš prašau jūsų (žinoma, Užsienio reikalų komitetas, aš manau, nubalsuos) įrašyti šią dieną – Lietuvos įstojimo į Jungtines Tautas dieną – kaip atmintiną dieną, kadangi kiekvienais metais rugsėjo 17 dieną, kad ir dengia dabar NATO kareiviai, dengia mus Europos Sąjunga, bet Jungtinės Tautos buvo mūsų 50 metų svajonių įgyvendinimas. Žinoma, būčiau svajojęs turėti su jumis bent 5 minutes, kai visas Seimas turėtų oficialų posėdį, skirtą mūsų priėmimui į Jungtines Tautas. Rugsėjo 17 diena reiškia mūsų ano seno, A. Smetonos laikų, diplomatinio korpuso susijungimą su Užsienio reikalų tarnyba, kuri buvo sukurta po Kovo 11-osios.

Prisimenu didelę demonstraciją prie Jungtinių Tautų – mes esame laisvų tautų šeimoje. Dabar ponui V. Putinui, bandančiam vėl visus grąžinti į Sovietų Sąjungos kalėjimą, verta prisiminti, kad tada buvo didžiulė sėkmė, ir padėkoti tiems, kurie 17 mėnesių nuo Kovo 11 dienos… Čia matote šitas egzotines valandėles, kurios buvo tuo metu prieš 33 metus Jungtinėse Tautose. 17 mėnesių mes atlaikėme Rusijos spaudimą ir neatšaukėme Kovo 11-osios Akto.

Matote kylančias tris: Lietuvos, Latvijos, Estijos, vėliavas, matote prieš savo akis nuostabias akimirkas ir tikrai aš siūlyčiau tą dieną padaryti atmintina diena ir tai nebūtų… Žiūrėkite, kokie jausmai tada mus apėmė, mes tada su ašaromis akyse stovėjome prie šio Jungtinių Tautų iškiliausio pastato. Čia buvo neužmirštamos akimirkos.

Aš sau leisiu sutrumpinti visą tą įstojimą. Neleidžiu sau prabangos paleisti profesoriaus V. Landsbergio kalbos ir pasakyti: matote seną diplomatinį korpusą, matote S. Lozoraitį, matote iš dešinės A. Simutį. Abu jie mirė, išėjo iš mūsų gyvenimo. Aš norėčiau šią dieną, jeigu jūs pritartumėte, paskirti ir tiems seniems diplomatams, kurie išlaikė mūsų Nepriklausomybės estafetę. Ačiū jiems, jeigu galima, ir jūsų vardu, ačiū tam diplomatiniam korpusui, kuris būdamas Amerikoje ir užsienyje, turėdamas diplomatines korteles, sakydavo – Lietuva dar gyva. Matote Estijos atstovus, matote L. G. Merį, matote Latvijos prezidentą. Tai buvo iš tiesų nepaprasta diena.

Ačiū jums visiems, bičiuliai, dėkui už šios rugsėjo 17 dienos, tai yra šiandienos prieš 33 metus, atminimą, kai mes grįžome į Jungtinių Tautų – laisvų valstybių, laisvų žmonių šeimą. Čia dar latvių atstovai, geri mūsų bičiuliai ir vėliau jūs pamatysite estus.

Taip pat širdingai dėkui jums už šią dieną. Matau ir istorikų, kurie yra tarp mūsų, kurie gerai žino šios dienos reikšmę. Darsyk dėkui jums ir aš siūlyčiau sutrumpinti (jums reikėtų gal, ko

gero, čia dabar pertrauka) šią iškilmingą valandą ir paprašyti gal tuo ir baigti šią transliaciją, bet tai buvo svarbu. Atleiskite, tai tikrai ne rinkiminiai dalykai. Ačiū. Ačiū jums.

PIRMININKAS. Dėkui už svarbios datos priminimą. Taigi mes pareiškimus baigėme.

12.44 val.

Vyriausybės pusvalandis

Švietimo, mokslo ir sporto ministrės Radvilės Morkūnaitės-Mikulėnienės pranešimas apie švietimo aktualijas

Dabar, kaip sutarėme, švietimo, mokslo ir sporto ministrė, tikiuosi, trumpai pasisakys ir tada keletas Seimo narių dar turės galimybę paklausti.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai gal kaip nors trumpai apžvelgsiu šių dienų švietimo aktualijas. Kai kurios iš jų yra ilgo proceso dalis, kai kurie sprendimai galbūt priimti ir per pastarąjį laiką, keletą savaičių ar kelis mėnesius. Kadangi šis žanras man yra naujas, pirmą kartą stoviu šioje tribūnoje kaip švietimo ministrė atsakydama į klausimus jums, tai pirmiausia galbūt keli dalykai.

Kai ėmiausi šių pareigų, jei kalbame apie mokyklų tinklo klausimą, buvo priimti sprendimai Vyriausybėje, kad demografiniai nuokrypiai mažose gimnazijose neturėtų lemiamos įtakos jų, gimnazijų, likimui, kitaip tariant, transformavimuisi ar susijungimui, kokiems nors kitiems sprendimams. Vis dėlto manome, kad didesnės mokyklos gali pasiūlyti didesnį kiekį įvairių gerų dalykų mūsų vaikams, ir tai visuomet buvo pagrindinis šios Vyriausybės prioritetas.

Taip pat dėl vasaros metu įvykusių priėmimų į aukštąsias mokyklas. Noriu pasidžiaugti ypač galbūt dėl profesinio mokymo įdiegtos kvotų sistemos. Jos leidžia tikrai tai, kas buvo užsibrėžta ir Vyriausybės, kad kiekvienas Lietuvos moksleivis, mokinys, jaunuolis pasirinktų savo tobulėjimo kryptį pagal savo profilį. Kitaip tariant, jeigu žmogus nori studijuoti profesinėje, kad galbūt nebūtų būtinai kaip nors veikiamas stoti į kolegiją ar į universitetą, ir atvirkščiai. Tai čia iš tikrųjų tie skaičiai yra išsilyginę ir tos proporcijos yra tinkamos.

Taip pat noriu pasidžiaugti, kad šiemet jau visiems devintokams įgyvendinamas pilietiškumo ir gynybos įgūdžių kursas. Taip pat čia, Seime, apsisprendėme dėl kadetų mokyklų reglamentavimo. Iš to išplaukia, kad ne vien tik esamos mokyklos, kurios buvo Kaune ir Klaipėdoje, bet Žemaitijos kadetų mokykla, kurią mes anksčiau žinojome kaip Alsėdžių, dabar išplečia savo veiklos geografiją ir tampa, viliuosi, gana stipriu centru. Jeigu kitos savivaldybės norėtų irgi eiti tokiu keliu, tai yra dabar aiškus reglamentavimas, kaip siekti kadetų mokyklos statuso.

Iš kitų aktualijų kalbamės ir apie geros mokyklos idėją, ne vien tik kalbame, bet turbūt turime sutarti, kas tai yra. Įvairiuose edukologų, mokslininkų, ekspertų sluoksniuose, aišku, tai yra seniai žinoma. Tačiau dabar norėčiau truputėlį apžvelgti šių dienų aktualijas dėl duomenų ir dėl to, ar Seime, ar kur nors kitur mes turėtume apsispręsti, ar mokyklų reitingavimas yra tinkamas dalykas.

Pagal dabar susiklosčiusią tokią tradiciją reitingavimas yra atliekamas visuomeninių iniciatyvų. Jos kalba labiausiai apie akademinius pasiekimus. Aš viliuosi, kad mes čia, Seime, sutinkame, kad ne vien akademiniai pasiekimai yra lemiantys faktoriai, kaip mes galime pamatuoti vaiko augimą, ūgtį ir kaip galime pamatuoti geros mokyklos idėją. Todėl esu už tai ir ministerijoje dėsime visas pastangas, kad būtų atveriama kuo daugiau duomenų. Jų šiandieną irgi yra, galima atėjus į ministerijos puslapį ir paspaudus „Mokyklos informacinė kortelė“, tai yra gerai matoma meniu pradžioje *ikona*, surasti kiekvieną mokyklą Lietuvoje. Ten tie parametrai pagal patvirtintą ankstesnių švietimo ministrų įsakymą surašyti.

Kodėl visa tai sakau? Noriu tik pabrėžti, kad duomenys yra prieinami, visa esminė informacija yra. To, ko neliko, neliko tų duomenų, kurie galimai gali atskleisti moksleivių tapatybę. Čia mes tariamės ir su duomenų apsaugos specialistais, kaip padaryti, kad būtų reprezentatyvūs duomenys prieinami visuomenei ir mokslininkams, bet ir užtikrintume tuos dalykus, kur pastebėjome trūkumų.

Apskritai paėmus, dėl reitingų pasaulinė praktika yra įvairi. Tarkime, Suomija, į kurią mes dažnai referuojame kaip į valstybę, į kurią norėtume švietimo srityje lygiuotis, tokių reitingų neatlieka. Praeitą savaitę įvyko diskusija su mokyklų bendruomenėmis, su ekspertais, mokslininkais ir žurnalistais. Aš viliuosi, kad tai duoda tą impulsą platesniam susitarimui, kiek ir kokių duomenų mes norėtume paskelbti, kiek ir ko žinoti apie mokyklas, nes turbūt viena svarbiausių sudedamųjų dalių, nepaisant to, kad į universitetus yra stojama pagal akademinius pasiekimus ir kiek šimtukų ar ne šimtukų, bet vis dėlto asmeninė vaiko ūgtis ir bendra atmosfera mokykloje yra labai labai svarbus dėmuo. Tai aš gal sustosiu čia ir mielai atsakysiu į jūsų klausimus, jeigu valiosiu.

PIRMININKAS. V. Ąžuolas turėtų klausti, bet nematau. Tai V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Viena pastaba dėl duomenų. Tiesiog pastebėjimas, kad pirminiai duomenys turi būti skelbiami, o reitingavimas yra kitas klausimas. Bet mano klausimas yra dėl kvalifikacinių kategorijų. Pavyzdžiui, baigia, apsigina daktaro disertaciją, docentai, profesoriai kviečiami į mokyklą dirbti. Bet jie ateiti gali tiktai kaip bakalaurai, gauna kvalifikacinę kategoriją. Ar negalima šito klausimo išspręsti? Jau ne vieną kartą ir aš klausiu, ir kiti klausia. Jeigu norime, kad būtų kokybiškas ugdymas ir kviečiame mokslininkus, tai gal tikrai nereikia kaip pradedančiajam mokytojui arba priskirti tik mokytojo kategorijai? Ačiū.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už pastabą ir už klausimą. Turėsiu pasitikslinti dėl reguliavimo. Iš tikrųjų manau, kad mūsų visų interesas kuo labiau atverti mokyklos duris ir ypač jeigu žmogus su tokia patirtimi ateitų į mokyklą, tai yra didelis dalykas. Ačiū už pastabą, aš pasidomėsiu.

PIRMININKAS. Toliau klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju. Mano klausimas bus apie tokią jautrią temą – įtraukųjį ugdymą. Gal jūs galėtumėte pateikti informaciją, kokia dabar yra situacija ir ypač dėl specialistų, tai yra specialiųjų pedagogų, logopedų, mokytojų padėjėjų? Kiek jų trūksta, kiek yra ir kas yra daroma, kad tą trūkumą likviduotume?

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, gal aš iš platesnio tokio mastelio pasakysiu apie tuos skiriamus išteklius ir lėšas. Tikrai šios Vyriausybės prioritetas buvo įgyvendinti tai, kas buvo sutarta ir anksčiau, ir praeitos Vyriausybės, kad įtraukusis turi apimti didesnį pagreitį. Šiam tikslui šiais metais yra skirta apie 160 mln. Čia yra amžina diskusija, kas turi pasirūpinti švietimo pagalbos specialistais, o kas mokinio ar mokytojo padėjėjais. Tiksliau, iš ko tai turėtų būti finansuojama. Žinau, savivaldybėms labiau patiktų gauti tą visą srautą, tą visą pinigų kiekį, ir tada išdalinti pagal savo matymą.

Mokytojų profsąjungos sako, kad būtų sveika atsidalinti, kas finansuoja specialiuosius pedagogus. Šiuo atveju iš valstybės biudžeto tai turėtų būti daroma, o jau padėjėjai iš savivaldybių biudžeto. Bet suprantame, kad čia toks gana sudėtingas klausimas. Tai jeigu kokie nors pokyčiai ir būtų, tai jie nuo kitų ar dar kitų metų. Mokyklos, ką girdžiu iš mokyklų bendruomenių, norėtų, kad tie pinigai tuomet ateitų tiesiai į mokyklą ir jau jie tada galėtų labai aiškiai ir suprasdami, kokį kiekį pinigų jie turi, pasamdyti.

Negalėčiau pasakyti apie kiekius ir trūkumus, nes vis dar startavus naujiems mokslo metams, tie skaičiai, jie ateina. Bet iš pajautimo, kiek tenka su mokyklų bendruomenėmis kalbėtis, tai situacija yra skirtinga. Didžioji dalis sako, kad yra užpildžiusi tuos trūkumus, turbūt sunkiau, kur sunkesnės situacijos, vaikai su specialiaisiais poreikiais.

Pavyzdžiui, viena Vilniaus Pilaitės mokyklų dar galėtų priimti logopedą, bet iš esmės tą savo jau, kaip čia pasakyti, pagalbos korpusą, sakykime taip, jie yra suformavę. Tai situacija tikrai yra skirtinga.

Turėsiu irgi, matyt, prašyti papildomų duomenų jau iš visų mokyklų, kad susidarytų bendras vaizdas. Bet iš esmės, jeigu kalbame apie tą tokią baimę, kad užplūdo čia nauja banga vaikų su specialiaisiais poreikiais, nesigirdi tokių kalbų iš mokyklų. Vis tiek yra dirbama su tais pačiais vaikais.

Problema galbūt yra, ir vakar teko lankytis Jonavoje, kada jau gimnazija, ta išgryninta, ne ilgoji, bet ketverių metų gimnazija, kuri turi iš progimnazijos ateinančius vaikus ir neturi jų istori-

jos, sako, tėvai nepateikė duomenų, ir staiga mokymo procese paaiškėja, kad tam vaikui reikia papildomos pagalbos.

Tai irgi esame sutvarkę, galbūt dar rugsėjo pradžioje nespėjo tie dokumentai, sakykim taip, suvaikščioti, bet iš esmės yra dedama į duomenų bazes, na, kad tu matytum registrą ir vaiko istoriją, kad jam keičiant mokyklą nebūtų naujų iššūkių, kada dėl vienokių ar kitokių priežasčių tėvai galbūt ne visada pristato tikrąją situaciją. Yra startavę ir pagalbos centrai, teikiantys metodinę informaciją. Taip, girdžiu, kad galbūt ne visada visiškai taikliai mokytojams informacija pateikiama, labiau galbūt organizuojami seminarai tokio bendro pobūdžio. Tai čia irgi, matyt, reikia dar papildomais pjūviais, kitaip tariant, skirtingi mokytojai turi skirtingą patirtį, kad jiems labai aiškiai ir orientuotai ta pagalba ir informacija būtų suteikta.

PIRMININKAS. A. Skardžius turėtų klausti, jo nėra. D. Asanavičiūtė.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Miela ministre, jūs pati jau užsiminėte savo kalboje apie mokyklų reitingus ir apie atvirus duomenis. Man teko visai neseniai girdėti vienos iš respektabilių organizacijų vadovą labai iš tikrųjų supaprastintai ir vulgariai kaltinant ministeriją, kad atsirado duomenų draudimo politika, tai yra kad duomenys kuo toliau tuo labiau draudžiami, nebėra atviri.

Aš pati būdama Švietimo komiteto nare, žinodama šitą visą reitingų situaciją ir duomenų situaciją, nematau tos situacijos, kad duomenys būtų slapti, neviešinami, situacija drastiškai tikrai nesikeičia. Aišku, kartojimas – mokslų motina, ir jūs jau ne kartą sakėte, ką tik pati pasakėte, bet aš norėčiau, būtent atsakant į tokį šiurkštų pareiškimą, kad ministerija ėmėsi duomenų draudimo politikos, aiškiai paaiškinti, kokia yra ministerijos pozicija dėl atvirų duomenų. Labai ačiū.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Šitos Vyriausybės viena iš programinių nuostatų – duomenų atvėrimas. Ir tikrai per šį laikotarpį, per ketverius metus, tų duomenų atverta daugiau negu bet kada anksčiau.

Kalbant konkrečiai apie švietimo dalį, tai esminė informacija yra ir visi suinteresuoti žmonės gali susidaryti įspūdį apie mokyklos pasiekimus. Tiesiog nėra informacijos, kuri, na, tarkime, kokia Giedraičių gimnazija, vienas mokinys laikė fizikos egzaminą. Bet jūs galite atsidaryti (čia nebūtinai Giedraičių, kokia nors kita galbūt mokykla), jūs galite atsidaryti ir pamatyti, anksčiau galėdavote atsidaryti ir pamatyti, kad tas vienas vaikas yra išlaikęs, surinkęs 16 balų. Ar tai yra etiška? Na, man atrodo, nelabai. Nes mažame miestelyje tu gali identifikuoti ir tą vaiką, ir jo mokytoją.

Duomenys yra. Mes dar ieškosime būdų, kaip padaryti taip, kad jie kuo labiau atspindėtų tą tikrąjį gimnazijų vaizdą. Ir dar sykį galiu tiktai pakartoti, kad yra tokių mokyklų, kurios vienais metais yra 300 kažkelintoje vietoje, kitąmet yra 70 kažkurioje vietoje, o po to vėl grįžta į tą patį trišimtuką. Ar tai gali pasakyti ką nors apie tą mokyklą, ar jinai gera, ar jinai bloga? Na, turbūt nelabai. Ir ypač tas šokčiojimas mažesnėse gimnazijose, kurios, mano galva, turi ir kitą savo misiją, ypač kalbant apie tas gimnazijas, kurios turi daug įtraukiojo ugdymo, tai tikrai nėra teisinga lyginti tiktai pagal tą vieną parametrą.

Ir aš viliuosi, kad visi kritikai įvertina, jeigu jie turi savo vaikų, ir per savo vaikų prizmę, ko jie iš tikrųjų ir savo vaikui linki. Ar jie linki tiktai žūtbūtinių šimtukų, ar vis tiktai kad jie patys patobulėtų tiek, kiek gali, padedant mokytojams, kurie irgi dažnai įspeisti į kampą, kad jūs kalkite, kalkite, kalkite, ruoškitės egzaminui? Vis tiktai gal mokykla yra platesnis dalykas – ir socialiniai, ir emociniai dalykai, ir visi kiti. Viliuosi, kad kritikai į tai taip pat atkreips dėmesį.

PIRMININKAS. Klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiama ministre, mano klausimas būtų labai trumpas. Karo laiku žydų tauta patyrė segregaciją. Prieš jus buvę ministrai, jūsų partijos kolegos taip pat padarė segregaciją vaikams, kurie mokėsi savivaldybės mokyklose ir mažose klasėse. Nes anksčiau ar privati klasė, ar savivaldybės klasė, ar maža, gaudavo vienodą finansavimą iš Vyriausybės. Aš norėčiau paklausti jūsų nuomonės, ar tai yra teisinga segreguoti vaikus pagal tai, ar jie privačioje mokykloje mokosi, ar savivaldybės mokykloje mokosi? Gal jūs tą segregaciją pagaliau panaikinsite? Iš tikrųjų užuojauta jums, kad turite sutvarkyti tai, kas pridirbta per tuos trejus metus, bet aš tikiuosi, kad partija jums atsilygins – pastums L. Mažylį į šoną ir jūs išvažiuosite į Europą. Tai to ir linkėčiau.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Valiau, norėčiau su jumis dar kartu padirbėti, tai neskubinkite įvykių. Bet, jeigu rimtai, aš tikrai džiaugiuosi švietimo komanda, kuri dirba visus ketverius metus ministerijoje. Tikrai, aš manau, kad yra priimti tie sprendimai, kurie buvo atidėliojami ilgus metus ir tie sprendimai ilgojoje perspektyvoje tikrai, viliuosi, duos gerų rezultatų mūsų vaikams ir mokyklų bendruomenėms.

Dėl privačių arba, kitaip tariant, nevalstybinių ir valstybinių mokyklų, šitoje pačioje salėje mes ne sykį esame diskutavę, kad nevalstybinės mokyklos arba, kitaip tariant, privačios, kad jos turėtų galimybę formuoti mažesnes klases atliepiant įvairias ten, nežinau, lauko mokyklas, mokyklas specifinio profilio, specifinės krypties. Čia patys tėvai moka už, sakykime taip, mokyklos buitį, o vaikui iš valstybės ateina tas ugdymo krepšelis.

Savivaldybėje mes vis tiek matome, kaip aš ir minėjau pradžioje, kad didesnė mokykla gali pasiūlyti didesnę galimybę vaikams pasirinkti. Aš svarstyčiau nebent tokią (ir galime čia visi pasitarti), kad taip, galima visiems suvienodinti sąlygas į viršų, nes didesnės mokyklos turi didesnį pajėgumą.

Kai mes nuleisime, mes tada vėl kalbame apie pinigus, vėl mes kalbame apie mokytojų trūkumą. Mokytojų trūksta, o mes dar plečiame tinklą. Tiesiog nesusisieja šitie dalykai ir žmonėms reikia pasakyti taip, kaip yra. Aš matau, jūs rodote: nuleisti, nuleisti. Tai ne viskas yra įmanoma, nes nebūtinai savivaldybė bus pajėgi prisidėti prie to ugdymo proceso ir tada galutiniame taške vis tiek ateinama į centrinę valdžią ir sakoma, kad trūksta pinigų.

O dėl nevalstybinių mokyklų ir ar jų ten turi būti 12 ar 21, mes turbūt galime diskutuoti. Bet kaip tik šita išimtis buvo privačioms mokykloms, turinčioms specifinį profilį, kad jos galėtų gyvuoti, ypač kalbant, pavyzdžiui, apie ikimokyklinį ugdymą. Taip, čia nėra su tuo susiję, bet privačios nevalstybinės organizacijos, sakykime taip, norėdamos savo vaikams specifinio ir ugdymo, ir rūpinimosi vaiku, būtent tokiais pagrindais buriasi į ikimokyklinio ugdymo įstaigas. To ignoruoti irgi turbūt negalima.

PIRMININKAS. Toliau – D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiama ministre, jūs žinote, kad kiekvienoje mokykloje darbuojasi Visuomenės sveikatos biuro atstovai, kurie su liūdesiu stebi, kad kasmet mūsų moksleivių sveikata vis prastėja. Dabar žinome, kad iš dešimties jau šaukiamojo amžiaus jaunuolių septyni netinka karo tarnybai dėl prastos sveikatos.

Ar yra tikimybė tokia, kad du ministrai… Aš laukiu penkerius metus, kad dvi ministerijos susėstų ir aptartų, koks čia reikalas, kodėl taip yra, kas už tai atsakingas ir kodėl reikalai vis prastėja. Tai vienas dalykas. Nors penkerius metus veikia Seimo nutarimas „Dėl Sveikatos tausojimo ir stiprinimo politikos gairių“, kodėl jos nevykdomos?

Antra klausimo dalis. Baigėsi vasara. Mes žinome, kad lietuviai skęsta dukart dažniau negu vidutinis europietis. Gal žinote, kiek per vasarą mūsų moksleivių išmoko plaukti? Kiek jų nemokėjo ir kiek dabar jau išmoko? Ačiū.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Galbūt dėl karo tarnybos. Tai taip, fizinis aktyvumas yra svarbu, bet jeigu mes kalbame apie pasiryžimą ginti savo kraštą, yra ir kitų svarbių elementų žmoguje, kurie galėtų prie šito tikslo prisidėti.

Vakar iš moksleivių ir iš mokytojų išgirdau, kad štai pridėjo kūno kultūros pamoką. Buvo toksai sprendimas čia turbūt prieš porą metų, kad reikia daugiau, čia prasta padėtis yra su fiziniu aktyvumu. Tai moksleiviai ir kai kurie mokytojai sako: bet mes nespėjame tada anglų kalbos arba ten kokio nors kito dalyko. Ar tikrai mums reikia, ypač egzaminų metais, kūno kultūros pamokos? Iš vienos pusės, turbūt jūs, viliuosi, džiaugiatės, kad ta pamoka buvo pridėta, bet kartais iš pačios bendruomenės girdime, kad ji norėtų pasirinkti kaip nors kitaip. Nežinau, gal galima svarstyti, kad tai būtų mokyklos savivaldos klausimas, bet tas sprendimas buvo priimtas.

Dėl vaikų fizinio aktyvumo. Iš Sporto rėmimo fondo (aš dabar gal taip greitai), man atrodo, apie 2 mln. yra skirta būtent šiam prioritetui, vaikų fiziniam aktyvumui. Čia gali aplikuoti ir ne vien kalbant apie infrastruktūrą, įvairūs projektai. Plaukimo programa yra pasiteisinusi. Aš nepasakysiu, kiek išmoko plaukti, bet tikrai visą šią mokymo programą išeina daug mūsų mažųjų mo-

ksleivių. Jeigu neklystu, ketverių metų programai skirta per 3 mln. eurų. Bet jeigu būtų ūpo, noro iš jūsų pusės, galėčiau patikslinti raštu.

PIRMININKAS. Klausia S. Lengvinienė.

S. LENGVINIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiama ministre, dėl nepakankamo skaitmeninio turinio finansavimo. Pastaruoju metu labai sunerimo mokyklų vadovai, konkrečiai kalbu apie „EDUKA klasę“, trūksta pinigų: mokykla gauna apie 6 tūkst., o jai reikia 26 tūkst. Susiduriama su labai dideliu tėvų pykčiu. Turi parinkti, kuri klasė turės „EDUKA klasę“, o kuri ne. Tėvai prašo galimybės prisidėti, bet to jie negali daryti. Kaip patartumėte spręsti šią problemą? Ačiū.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, ir aš šią problemą girdėjau jau ne sykį. Girdėjau ir tokią kritiką, kad pinigai, kurie yra skirti vadovėliams, lyg ir negali būti naudojami skaitmeniniam turiniui. Bet pasitikslinau ministerijoje, kad tą daryti galima. Aišku, čia tuomet mokyklos apsisprendimas, kam tuos pinigus skirti. Žinoma, jų turėtų būti daugiau.

Dėl papildomų rinkliavų. Mes čia matome ir dėl pratybų, ir dėl kitų dalykų. Taip, pratybos nėra privalomas dalykas, bet vyksta ta rinkliava. Toks yra gyvenimas. Nežinau, ar reikėtų reglamentavimo. Turėčiau irgi grįžti atgal pasiteirauti dėl to, ar galima tai daryti, jei tėvai yra linkę prisidėti. Mes matome, galbūt kitą sykį priklauso ir nuo savivaldybės sprendimo, čia yra apie kai kurias Vilniaus mokyklas: tėvai samdo, kad mokytojas būtų visą dieną, remiantis visos dienos mokyklos logika, kad galėtų prisidėti patys tėvai.

Iš vienos pusės, atrodytų, turi jau mokykla užtikrinti, bet, iš kitos pusės, Vilniaus savivaldybė yra davusi leidimą tokį prisidėjimą, sakykime taip, organizuoti.

PIRMININKAS. Dabar A. Vinkus dėl vedimo tvarkos. Prašau.

A. VINKUS (*LRPF*). Gerbiama ministre, noriu jums perduoti geranoriškus linkėjimus nuo Salantų gimnazijos Tėvų komiteto. Jie nuoširdžiai jums dėkingi ir kviečia atvažiuoti į Salantų gimnaziją. Sako, norime pamatyti pirmą kartą geranorišką, ryžtingą ministrą.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, Antanai. Linkėjimai Salantams. Buvau tik kavinėje „Pakalnutė“ ir turguje. Gal nuvažiuosiu ir iki gimnazijos. Ačiū.

PIRMININKAS. Dar yra norinčių paklausti. A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiama ministre, Lietuvos darželiuose ir mokyklose vaikams, ne tėvams, sveikatos biurų nurodymu imti dalinti vadinamieji COVID-19 testai. Tačiau po nevykusio prievartinio COVID-19 pandemijos valdymo visuomenėje susiformavo akivaizdus nepasitikėjimas vadinamaisiais testais ir žalojančiomis vakcinomis. Todėl kyla klausimas, kam buvo naudinga pirkti neaiškios paskirties testus ir dalinti juos vaikams, taip sukeliant tėvų nerimą dėl galimo uždarymo ar kitokių žmogaus teisių suvaržymų? Kodėl jūs tam pritariate?

Žinoma, ne mažiau svarbus šios dienos klausimas yra duomenų atvėrimas visuomenei. Visiškai neįmanoma nieko rasti dėl mokyklų ugdymo kokybės, dėl reitingavimo. Kaip jūs vertinate tokią politiką? Galų gale nėra net skelbiama, kiek vaikų išėjo į namų ugdymą. Tai paprasčiausi klausimai, kurie labai svarbūs. Ir trūksta net tos 2023 metų informacijos. Ačiū.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Dėl testų, kadangi ikimokyklinio ugdymo įstaigos, darželiai yra savivaldybių reguliavimo sritis, tai gal atskiros savivaldybės nusprendžia. Tiesą pasakius, negirdėjau, kad kažkaip privalomai ką nors testuotų, bent pati tokiuose pokalbiuose nedalyvavau. Aišku, čia skirtingas žmonių požiūris, bet aš manau, kad, siekiant suvaldyti ligų plitimą, tai yra gera priemonė. Aišku, suprantu ir jautrumus tų tėvų, kurie to nenori.

Dėl duomenų atvėrimo. Jau šiek tiek sakiau, man atrodo, visai daug sakiau, bet dar kartą pakartosiu. Kadangi tiesiai uždavėte klausimą dėl mokymo namuose, galbūt tai nėra įrašyta į sąrašą kaip vienas iš aspektų, bet turbūt galima ir tai tirti. Nežinau, ką tai parodytų, kalbant apie mokyklos kokybę, ar tai pasakytų, kad mokyklos nėra tinkamos, todėl nori išeiti į namų ugdymą, arba apskritai kiek namų mokyme dalyvauja, bet dar sykį sakau, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos interneto puslapyje, tituliniame puslapyje yra nuoroda „Mokyklų informacinės kortelės“. Ten yra pagal kiekvieną, atsidaro visas žemėlapis, galite paspausti savo miesto ar rajono mokyklas ir ten yra tie duomenys. Ten yra ir daugiau duomenų: ir mokytojų kvalifikacijos, ir kiek apskritai yra padidėjęs, tarkime, patobulėjimas lietuvių kalbos mokymo, lyginant skirtingus me-

tus. Tai tos informacijos tikrai yra daug. Mes šiandien kalbame apie tai, kad ji turi būti pateikta korektiškai, o tada dar apsispręsti, kiek jos papildomai turėtų būti. Aš asmeniškai esu už kuo didesnį ir platesnį spektrą. Galbūt kai kuriems tėvams yra svarbu, kaip mokykla dirba su įtraukiuoju, jeigu turi vaiką su specialiaisiais poreikiais, kuri čia būtų jam patogiausia mokykla ir labiausiai atliepianti lūkesčius. Aš manau, kad toks dėmuo irgi svarbus ir todėl tos informacijos reikia kuo daugiau. Taip, pripažįstu, kad jinai nėra iki galo galbūt labai patogiai pateikta, todėl dar šiuo laikotarpiu, kiek yra likę laiko, tikrai noriu, kad ta sistema būtų aiškesnė ir, jeigu taip galėčiau pasakyti, vartotojui draugiškesnė.

PIRMININKAS. Paskutinė klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, mano klausimas labai konkretus. Dabar tinklo pertvarkos taisyklės, kiek žinau, sustabdė, jau dabar išsiaiškinau, lyg ir yra paduota į teismą. Kiek tokių mokyklų, kurios nesilaikė tų taisyklių, yra pakliuvusios? Kiek savivaldybių, nes čia yra daugiausia savivaldybių mokyklose? Dėl tinklo, dėl dabartinio tinklo pertvarkos taisyklių konkrečiai. Aš pasakysiu konkrečiai: Vainutas – neprijungė skyriaus, vidurkio neapskaičiavo Katyčių. Kiek mes turime tokių mokyklų, kiek čia yra savivaldybių, kurios?..

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Tokių, kad būtų su skyriais, negaliu pasakyti, turėčiau pasitikrinti. Tačiau taisyklėse taip, ten aiškiai iki galo nėra pasakyta, kai mokykla su skyriumi, kaip tai yra traktuotina. Kita vertus, kadangi tai yra skirtingi, finansavimai susideda iš dviejų dalių, tai tokia prielaida, kad jie yra kaip ir atskiri kūnai. Tai galėčiau nebent pabandyti patikslinti, kiek yra tokių Vainuto profilio mokyklų.

PIRMININKAS. Dar liko 30 sekundžių laiko paklausti R. Tamašunienei.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš labai trumpai. Gerbiama ministre, aš vis dėlto noriu paklausti. Esame gavę raštus iš regionų gimnazijų, tai yra 15 savivaldybių, virš 20 gimnazijų parašė nuogąstavimus, kaip jos ateityje gyvens, ir ar vis dėlto ta taisyklė, išimtys bus taikomos? Norėčiau jūsų atsakymo. O kitas: kaip vyksta aprūpinimas vadovėliais, ypač tautinių mažumų mokyklose, įgyvendinant atnaujintą ugdymo turinį? Ir ar vyksta derybos su leidėjais? Viskas.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Tai nuo leidėjų galbūt pradėsiu, kad tos konsultacijos nuolatinės ir yra ritmingi susitikimai su leidėjais, vienas jų bus ir rytoj.

Tautinių mažumų vadovėlių problema, taip, yra tautinių mažumų mokyklose. Turėjau čia kažkur skaičius, kiek yra išleista ir kiek dar yra planuojama išleisti vadovėlių. Neberandu čia savo tuose lapuose, bet situacija, ką noriu pabrėžti, kad *e. mokyklos* portale yra, na, tokia logika, kad kiekvienas dalykas, kiekviena klasė turi savo ugdymo planus ir ten yra sudėta informacija, iš kokių esamų vadovėlių, naujų vadovėlių ar metodinės medžiagos, kurią visą vasarą rengė mokytojų grupės, galima įgyvendinti tą mokymą. Tai dabar 2023–2024 metais yra išleista 113 vadovėlių, papildomai skirta 10 mln. šiam dalykui ir dar šiais metais planuojama išleisti 13 vadovėlių, čia apie lietuvių kalbą, biologiją, gamtos mokslus. Tai taip, dėl tautinių mažumų, pripažįstu, leidėjai vertina pagal tai, koks yra poreikis, perkamoji galia. Atsiprašau, kad taip sakau, bet, na, tokia realija, bet mes stengiamės atkreipti į tai dėmesį.

Ne viską turbūt atsakiau. Dėl tinklo? Aš ateisiu pas jus į frakciją, man atrodo, ketvirtadienį.

PIRMININKAS. Tai ačiū ministrei. Dabar tuos, kas dar nebalsavo, informuoju, kad 5 minutes maždaug dar tęsis balsavimas ir galite suspėti. Pertrauka ir po jos apie 13 val. 30 min. ar 13 val. 40 min. maždaug, kada suskaičiuos balsus, tada aš paskelbsiu jau rezultatus. Popietinio posėdžio nebus. Taip sutarėme, kad ministrė atsako dabar.

A. Skardžius dėl vedimo tvarkos.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Pirmininke, reikėjo tą dalyką planuoti ryte, nes 14 valandą turėjo būti pirmininkė, bet jūs išskirtinai, likus man vienam nepaklaususiam, na, atskubėjusiam čia, į salę, dėl savo pakeistos darbotvarkės, dėl savo neorganizuotumo neleidote paklausti. Tai aš dėkoju, gerbiamas Jurgi, kaip senam bičiuliui. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, Seime reikia visą laiką būti, kai vyksta posėdžiai, tokia yra Konstitucinio Teismo nurodyta pareiga. Tikrai, man atrodo, daug Seimo narių paklausė, paklausite kitą kartą.

Taip, kaip sakiau, pertrauka ir po to trumpa posėdžio pabaiga už kokių 20 minučių.

Pertrauka

13.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl Dariaus Kantaravičiaus skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-4023(2) (*priėmimo tęsinys*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, kviečiu užimti savo vietas. Tęsime rytinį posėdį. Jame supažindinu su balsų skaičiavimo protokolu dėl Seimo nutarimo „Dėl Dariaus Kantaravičiaus skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projekto priėmimo. Iš viso išduota biuletenių 90, rasta – 90: galiojančių – 89, negaliojančių – 1.

Šio nutarimo priėmimas

Už – 85, prieš – 1, susilaikė 3. Taigi nutarimas „Dėl Dariaus Kantaravičiaus skyrimo Aukščiausiojo Teismo teisėju“ priimtas. (*Gongas*) Sveikiname. (*Plojimai*) Ir Pirmininkė tada pasveikins teisėją. (*Plojimai*)

Šiuo džiaugsmingu momentu rytinį posėdį baigiame. (*Gongas*) Vakarinio posėdžio, kaip žinote, šiandien nebus.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
POSĖDŽIO NR. 413
STENOGRAMA

2024 m. rugsėjo 19 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Pradedame rugsėjo 19 dienos, ketvirtadienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 105 Seimo nariai.

Gerbiami kolegos, norėčiau viso Seimo vardu pasveikinti D. Labanavičių, kuris ką tik paminėjo labai gražų jubiliejų. (*Plojimai*)

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. rugsėjo 19 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas

Kolegos, turėtume apsispręsti dėl darbotvarkės. Darbotvarkės 1-1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Aš norėčiau, kad Seimo skiriamas pareigūnas, Ekonomikos komiteto pirmininkas ponas M. Skritulskas paaiškintų čia viešai, kokį velnio ratą Palangoje jisai su kitais konservatoriais suka. Atsakymo negauna žiniasklaidos priemonės, negauna žurnalistai, nemokami mokesčiai valstybei. Pareigūnas kažkaip turėtų mums ir žurnalistams atsakyti į klausimus. Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš norėčiau M. Navickienę informuoti, kad Vilniaus miesto savivaldybė jūsų labai ieško ir nori įteikti pranešimus apie patikrinimus. Tai jūs žinokite ir tikrai būtų smagu, jeigu atsiimtumėte.

PIRMININKĖ. M. Navickienė buvo paminėta. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiama Agne, aš esu tikrai labai sujaudinta jūsų asmeninio ir personalinio dėmesio, bet, žinokite, ir be jūsų pagalbos su savivaldybe puikiai pavyksta bendrauti ne tik registruotais laiškais, bet ir elektroniniu paštu. Taigi būkite rami, bendraujame, susisiekia, ir galite lengviau atsikvėpti.

PIRMININKĖ. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš buvau paminėta. Tikrai smagu, kad pradėjote bendrauti, nes prieš tai savivaldybei jūsų nepavyko surasti net keletą mėnesių. Tikrai labai džiaugiuosi, kad pagaliau visi galės įsitikinti.

PIRMININKĖ. Pasiūlymų dėl pačios darbotvarkės nebuvo. Tuomet turėtume apsispręsti dėl visos darbotvarkės. Ar galime jai pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

10.03 val.

Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 2, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3647(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo projektas Nr. XIVP-3647. Kviečiu pranešėją A. Anušauską.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas rugsėjo 4 dieną svarstė Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Atsižvelgdamas į Vyriausybės išvadoje pateiktus pasiūlymus ir Tei-

sės departamento pastabas, taip pat buvo gautas Lietuvoje veikiančių mobiliojo ryšio operatorių kolektyvinis siūlymas papildyti projektą viena nuostata, tai iš esmės patobulino projektą, papildė jį naujomis struktūrinėmis dalimis, naujais straipsniais. Balsavimo rezultatai: už – 10. Žodžiu, pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norėčiau pakviesti A. Kupčinską, kad pristatytų Ekonomikos komiteto išvadą. Gerbiamas Andriau, ar galėtumėte pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą dėl 1-2 klausimo?

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Labas rytas, gerbiama Pirmininke, kolegos. Komitetas svarstė ir, kaip visada, – tobuliausias komitetas, kuris veikia Seime, – bendru sutarimu palaimino šitą įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų užsirašė V. Semeška. Kalbės už. Prašau.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Žvalgyba ir VSD įvardina, kad dešimtys Lietuvos įmonių savo noru padeda Rusijai išvengti sankcijų. Akivaizdus noras pasipelnyti neretai nusveria žmogiškąsias vertybes.

Taigi šiuo projektu mes praplečiame Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos kompetencijos ribas. Komisija tikrintų, ar sandorio šalis, subtiekėjai vykdo veiklą Rusijoje, Baltarusijoje ir kitose nustatytose teritorijose, ar jie yra įmonių grupių, kurios bet kuris narys vykdo veiklą tokioje valstybėje, nariai ir jų vadovai, kiti asmenys, turintys teisę atstovauti tiekėjui, subtiekėjui, jį kontroliuoti, ir nustatytų, ar tai kelia riziką nacionalinio saugumo interesams, ar atitinka nacionalinio saugumo interesus.

Nustatomas naujas pagrindas komisijai prašyti institucijų pateikti informaciją, reikalingą sandoriams vertinti. Komisijai nustačius, kad sandorio šalis, pasitelkiami subtiekėjai kelia riziką arba neatitinka nacionalinio saugumo interesų, sandoris būtų laikomas rizikingu arba neatitinkančiu nacionalinio saugumo interesų.

Taigi šis įstatymo projektas praplečia komisijos kompetencijas ir užtikrina, kad bendrovės arba susiję asmenys, taip pat ir subtiekėjai negalėtų dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, atliekamuose gynybos ir saugumo srityje. Tai ypač svarbu atsižvelgiant į mūsų nacionalinį saugumą. Kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku. Kolegos, primenu, kad balsavimas šiandieną prasidės nuo 11 val. 30 min.

10.07 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3444(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3444. Pranešėjas – V. Rakutis. Kviečiu į tribūną.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, šio įstatymo esmė: Lietuvos šaulių sąjungos naudojami bepiločiai orlaiviai yra priskiriami civiliniams ir yra didelių problemų, kai reikia kartu su kariuomene vykdyti mokymus, nes, kaip žinoma, mūsų erdvė turi tam tikrų apribojimų.

Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, rugsėjo 11 dieną apsvarstė pakeitimo projektą. Buvo gautos Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Teisingumo ministerijos pastabos bei Vyriausybės išvada. Į visas gautas pastabas buvo atsižvelgta ir pagal jas atitinkamai patobulintas projektas.

Pats komitetas suformulavo tris pasiūlymus. Kadangi projekto rengėjo siūlomos nuostatos buvo šiek tiek per plačiai suformuluotos, apėmė visus bepiločius orlaivius, tai buvo pasiūlyta susiaurinti tik iki Šaulių sąjungos tam tikrų bepiločių orlaivių. Pakeitimo esmė ta, kad kariuomenės vadas turėtų nustatyti tik Lietuvos šaulių sąjungos bepiločių orlaivių naudojimo kariniais tikslais naudojimo tvarką. Pirmuoju komiteto siūlymu siūloma patikslinti įstatymo 16 straipsnio pavadinimą, antruoju papildomas įstatymo 16 straipsnis žodžiais „karinei įrangai priskiriamų“, na ir ten šiek tiek pakoreguoti terminai, kurie, na, kaip yra pirmajame projekte, jau nėra realūs.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.09 val.

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4006, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4007 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Žmonių palaikų laidojimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4006. Į tribūną kviečiu M. Skritulską. Tai yra pateikimas. Darbotvarkės 1-4.1 klausimas – pagrindinis įstatymas. Lydimasis – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas. Prašau.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Laba diena, kolegos. Projekto esmė yra nustatyti skirtingas sanitarinės apsaugos zonas, priklausomai nuo kapinių dydžio. Didžiausioms kapinėms, kur, priminsiu, dabar leistina yra 40 hektarų, siūloma nustatyti 300 metrų. Gyventojai neretai baiminasi, kad šalia didžiųjų miestų atsiras kapinės tiesiogiai prieš jų gyvenamųjų namų langus, taigi, ne tik bus patiriamas emocinis diskomfortas, bet taip pat dėl objektyvių priežasčių, kad mažės jų nekilnojamojo turto kaina. Tai galbūt pagrindiniai argumentai, kad būtų galima rasti tam tikrą kompromisą, kad ne tiesiai prieš langus statytų, bet bent jau 300 metrų atstumu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmas klausia A. Stončaitis, antras A. Skardžius. Prašau.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Iš tikrųjų, gerbiamas Mindaugai, sutinku su jūsų išsakytais argumentais, kad reikėtų pasvarstyti dėl šito klausimo, nes prie pat namų kapinės, ypač kai plėtra vyksta miestuose, mes turime, pažiūrėkime, čionai ir Vilniuje, Justiniškėse, ir kitur aibę tokių pavyzdžių. Tai yra didžiulis psichologinis diskomfortas. Tačiau mano klausimas būtų, pagal kokius kriterijus jūs imate? Visgi sutikite, ar 10 hektarų kapinės, ar 20 hektarų kapinės, ar 40, matyt, problema, man atrodo, absoliučiai yra ta pati visomis prasmėmis. Todėl tas toks atskyrimas apskritai ką duoda? Kad reikia spręsti, taip, sutinku, bet patys kriterijai ar tokie?

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Šiuo projektu siūlomi būtent kriterijai atsižvelgiant į kapinių dydį, tačiau neatmestina, kad gali būti nustatyti ir kiti kriterijai, bet tai būtų galima padaryti, jeigu bus pritarta po pateikimo, projekto svarstymo metu svarstant komitetuose.

PIRMININKĖ. Jūsų norėtų paklausti A. Skardžius. Ruošiasi A. Kupčinskas.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiamas komiteto pirmininke, aš norėčiau jūsų paklausti dėl tų kriterijų ir dėl jūsų verslo Palangoje. Kaip čia išeina, kad vienai įmonei apžvalgos ratas didina kultūros paveldo zonoje vizualinę taršą, bet kada kreipėsi jūsų šeimos įmonė „Rota fortuna“, tada jau vizualinės taršos šitas apžvalgos ratas nebedidina. Jūs paaiškinkite apie dvigubus standartus ir kokį ten velnią sukate su tuo velnio ratu Palangoje. Ačiū.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Žiūrėkite, aš dar kartą noriu pasikartoti, kur ne kartą esu sakęs, kad aš jokio verslo neturiu – turi žmona.

Kitas dalykas. Šitas klausimas niekaip nėra susijęs su kapinėmis – sutikite, tiksliau, šita šmeižto kampanija, kuri yra paskleista prieš rinkimus.

PIRMININKĖ. Klausia A. Kupčinskas. Ruošiasi L. Girskienė.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Aš apie projektą, negu prieš tai kalbėjęs kolega visai nuklysta į pievas ir kalba apie kažin kokias jūras, bet aš apie projektą. Šiuo atveju tiesiog noriu filosofiškai, taip dvasiškai paklausti, ar tų zonų, sakykime, tų metrų siaurinimas… Man, pavyzdžiui, atrodo, kad ten jokios dvasios ar negeri dalykai iš kapinių nekyla – kaip tik žmonės atgulė amžino poilsio ir dar ramiau gyventi, jeigu netoliese yra kapinės, ypač, sakykime, dabartiniu metu, kai jau kremavimas vyksta. Šiuo atveju, man atrodo, kaip tik galbūt reikia diskutuoti ir žmones įtikinėti, kad kapinės nėra grėsmė, kaip koks nors krematoriumas ar koks dūmijantis fabrikas ir panašiai. Ačiū.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Gali būti. Sutinku su jūsų tam tikrais argumentais, bet, tarkime, jeigu jūs pakalbėtumėte su Kauno rajono gyventojais, pavyzdžiui, Domeikavos ir panašiai, aš net

neabejoju, kad jie išsakytų tam tikrus nuogąstavimus dėl kapinių atsiradimo tiesiai priešais jų langus.

PIRMININKĖ. Ir paskutinė klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Mano klausimas būtų toks. Gavau laišką, žinutę, kad galbūt su jumis susiję asmenys Palangoje vandenvietės sanitarinės apsaugos zonoje vykdo veiklą, tai yra automobilių parkavimą. Ar tai yra teisybė?

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Nesuprantu, apie kokius jūs kliedesius kalbate.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Pateikimo stadijoje A. Stončaitis norėtų kalbėti prieš.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Žinote, aš tai prieš truputį… Galbūt yra per griežtai pasakyta, kad prieš. Mano prieš būtų dėl supratimo, kad ar visgi iš tikrųjų būtent toks Mindaugo pateiktas reguliavimas yra pats teisingiausias, ką aš ir savo klausime kėliau, kad galbūt mažai skiriasi žmogui psichologiškai, kai kaimynystėje po langais pastoviai yra 10, 20, 30 ar 40 hektarų kapinės. Yra, matyt, kategorija žmonių, kurie labai mėgsta kapinių teritorijoje apsigyventi ir ta kaimynystė ypač artima. Čia yra, taip sakant, skonio ir pasirinkimo reikalas. Gerbiamasis A. Kupčinskas, matyt, atstovauja tai grupei žmonių, kuriems patinka mirusiųjų kaimynystė, laidojimo vietų kaimynystė. Aš manyčiau, kad, be abejo, spręsti, kaip sakiau, šitą klausimą reikia, nes steigiasi dabar naujos privačios kapinės ir turi būti aiškiai reglamentuotas paskui užstatymo artumas gyvenamaisiais pastatais. Tai yra vienas dalykas.

Kitas dalykas. Visgi, kolegos, aš manau, kad jeigu imame spręsti, labai pagalvokime, ar, kad ir 10 hektarų kapinių artumas per 100 metrų, šitas sprendimas yra teisingas visomis prasmėmis? Nepamirškime, kad šiandien yra plačiai naudojami paviršiniai vandenys buitinėms reikmėms. Na, ir galų gale, kaip minėjau, miesto plėtra. Jinai galbūt tiesiog reikalauja truputį kitaip pažvelgti į tai. Aš nesu apskirtai prieš šitą pateikimą, tačiau patį reguliavimą…

PIRMININKĖ. Laikas!

A. STONČAITIS (*DFVL*). …reikėtų pasižiūrėti plačiau.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku. Primenu, kad 11 val. 30 min. prasidės balsavimas šiandieną.

10.17 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11^1, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27^1, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52^1, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11^2, 27^2, 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 3, 4, 9, 15, 18, 20, 21, 22, 27, 30, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2522 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3923 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Statybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3923. Taip pat yra pateikimas. Ir vėlgi kviečiu pranešėją M. Skritulską į tribūną. Prašau.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Statybos įstatymo projekto esmė yra ta, kad nuo lapkričio 1 dienos įsigalioja tam tikri pakeitimai, kurie palengvintų statytojams statytis namus, tai yra iki 50 kv. metrų ploto namams statyti būtų nereikalingas statybos leidimas. Buvo tokia panaši situacija prieš kokius penkerius ar šešerius metus, kuomet nebuvo reikalaujama leidimo tokiems statiniams statyti.

Praktika parodė, kad kurortuose ir saugotinose teritorijose masiškai buvo pradedami statyti šitokie nedideli statiniai viename sklype po penkis, po septynis ir po dešimt ir tokiu būdu buvo tankinami plotai, mažinami žalieji plotai, kildavo problemų dėl parkavimo, nes atsirasdavo papildomas poreikis, o nebūdavo vietos, kur išplėsti. Todėl šiuo įstatymo projektu siūloma, išskyrus kurortinėse ir saugotinose teritorijose, leisti be statybos leidimo, bet kurortuose ir kurortinėse bei saugotinose teritorijose būtų vis dėlto reikalingi statybos leidimai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti keli Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Skardžius. Ruošiasi A. Stončaitis.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Gerbiamas komiteto pirmininke, norėčiau vis dėlto paklausti, kodėl jūs ne kartu su S. Gentvilu, aplinkos ministru, teikiate šiuos projektus? Norima suvaryti kaip so-

vietmečiu į šuns būdas, mažinant nuo 80 kv. metrų iki 50 kv. metrų. Prisiminkite, sovietmečiu buvo sodo namelis 45 kv. metrai tam, kad sovietiniai žmonės nesijaustų praturtėję. Taip manė tuometiniai sovietiniai funkcionieriai. Dabar grįžtame į sovietinius laikus. Man apmaudu, kad ši valdžia, liberalai ir konservatoriai, vėlgi žmones varo į šuns būdas iki 50 kv. metrų. Ne iš gero gyvenimo žmonės statosi tokius 80 kv. metrų namus soduose.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, jūs kalbate visišką netiesą. Paaiškinsiu kodėl. Statybos įstatymas yra liberalizavęs ir kaip tik leidęs žmonėms nedidelius statinius, pavyzdžiui, ūkinius statinius, statyti be statybos leidimo. Tai yra palengvinimas žmonėms, kad jiems nereikėtų pereiti įvairių procedūrų, nekainuotų techninio projekto parengimas, derinimas ir panašiai. Niekas nedraudžia statyti didesnių statinių – juk nėra draudimo, tiesiog statant didesnius statinius, natūralu, būtų reikalingas statybos leidimas ir projektas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Stončaitis. Ruošiasi K. Vilkauskas.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Gerbiamas Mindaugai, kai rengėte šitą teisės akto pakeitimo projektą, tai, matyt, rinkote ir statistiką. Pasakykite, galbūt galite išvardinti keletą skaičių, aktualumą šitos problematikos? Iš tikrųjų, aš palaikau, kad reikia spręsti, nes šiandien jau yra truputį chaotinis, nevaldomas procesas, bet kiek tai yra aktualu, gal galite kokią statistiką, jeigu turite?

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Aš tik pastebėčiau, kad į mane kreipėsi Kurortų (kurortinių teritorijų) asociacijos prezidentas su susirūpinimu, tai tikrai rūpi kurortams, kurortų savivaldybėms. Kaip aš ir minėjau, praktika buvo parodžiusi, kai buvo galima statyti nedidelius statinius be statybų leidimo, tai žmonės tiesiog be atvangos statė viename sklype, kaip aš ir minėjau, iki dešimties tokių statinių, užstatydami visus žaliuosius plotus. Aš nemanau, kad tokia turėtų būti Lietuvos kurortų ateitis – be žalių plotų, tik su smulkiais statiniais.

PIRMININKĖ. Klausia K. Vilkauskas. Ruošiasi L. Nagienė.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, taip, gal kurortams, ten, kur yra intensyviausia ir daugiausiai atvykstančių žmonių, ir noras daryti verslą… Suprantu, kurortinės teritorijos tai nėra tokios intensyvios. Aišku, kalbant apie Trakus, tai yra tokia intensyviausia, bet ten galioja istorinio nacionalinio parko reglamentas. Bet kitos projektinės teritorijos nėra labai užgultos. Sakykime, ar nemanote, kad kurortines teritorijas vystant savo infrastruktūrą, teikiant paslaugas tai galėtų šiek tiek pristabdyti? Kaip jūs galvojate, ar nepristabdytų šitas procesas? Galbūt taikyti tik kurortams pradžioje? O su kurortinėmis teritorijomis… Galbūt reikėtų su tų kurortinių teritorijų merais pakalbėti, paklausti, ar tai konkrečiai nepristabdytų to verslo? Ačiū.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, dėkoju už gerą klausimą. Aš tik noriu priminti, kad kurortinės teritorijos iš esmės yra tose savivaldybėse, kurios siekia tapti kurortais. Aš manyčiau, nebūtų logiška apsistatyti, sumažinti tose teritorijose žaliuosius plotus ir būtent taip perspektyvoje siekti tapti kurortais. Vis dėlto būtų logiška, kad tose teritorijose, kurias mes vadiname kurortinėmis teritorijomis, galiotų ta pati taisyklė.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi R. Šarknickas

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų tai šita įstatymo pataisa labiausiai yra aktuali Neringai ir Palangai, aš taip manyčiau. Kaip būtų su tokiais, kai jau yra tiesiog tie kiemai užstatyti, kaip jūs sakote, tokiais statinukais? Kas ateityje laukia ir kaip jūs spręstumėte? Iš tikrųjų mūsų aplinka ir gamta dovanoja labai gražų kurorto miestą, bet kartais tikrai praėjęs pamatai, kiek ten yra prikišta ir vagonėlių, ir visko yra pristatyta. Ačiū.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Aš tiktai papildyčiau jus – ne tik Palangai ir Neringai, bet ne mažiau aktualu yra ir Birštonui, ir Druskininkams. Ten taip pat yra norima išlaikyti žaliuosius plotus.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Aš išgirdau atsakymą į L. Nagienės klausimą. Ačiū.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Atsiprašau, neišgirdau, gal galite pakartoti?

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Aš išgirdau atsakymą į kolegės klausimą, tai daugiau neklausiu.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). A, aišku. Ačiū.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai po pateikimo. A. Stončaitis kalba už.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Žinote, mieli kolegos, aš manau, kad yra truputį netgi pavėluota su šio įstatymo projekto pateikimu. Aš jau kalbu, apibendrindamas Seimo Antikorupcijos komisijos praktiką, kur yra aibė posėdžių. Pažiūrėkime: saugomos teritorijos, kurortinės vietovės… Tai yra praktiškai piktnaudžiavimas. Na, nebuvo piktnaudžiavimo, nes nebuvo šito reguliavimo. Šiandieną yra sukurti ištisi labai įdomūs verslai, labai greiti verslai, labai pelningi verslai, kai, aš manyčiau, pasinaudojus šia spraga, visuomenė yra labai labai nuturtinama. Mes paskui turėsime galvoti apie šio įstatymo kokį nors galbūt net ir didesnį išplėtimą. Gink Dieve, ne visoje šalies teritorijoje aš siūlau, bet visgi reikės galvoti. Niekas, pavyzdžiui, negalėjo sugalvoti, kad šiandieną jau egzistuos didžiulė problema dėl tokių mažų nesuderintų statybų ant vandenų. Tokia problema egzistuoja gražiausiose vietose, tai yra praktiškai piktnaudžiaujama ir piktnaudžiaujama, nes nėra reikiamo teisinio reguliavimo.

Vis dėlto mes supraskime – kalbame apie kurortus ir kurortines vietoves. Tai yra vietos, kur visuomenė turi teisę į rekreacines zonas, į poilsį, į šių teritorijų prieinamumą, o ne matyti kad ir paprasčiausius kokius nors statinukus, laikinus, nelaikinus, tačiau tikrai nieko bendro neturinčius su tuo išskirtiniu landšaftu ir gamta. Todėl aš siūlau palaikyti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, ponia Pirmininke. Jūs neatsakėte į klausimą, ar Seimo skiriamas pareigūnas atsakys į visuomenei rūpimus klausimus dėl savo šeimos verslo ir išskirtinių sąlygų? Dabar atėjęs į tribūną naujai iškeptas komiteto pirmininkas postringauja, kad *jo*, čia apribosime mes dabar visus kurorte, o pats ką išdarinėja? Ką išdarinėja vizualinę taršą keliantis objektas vienai įmonei, kuri vadinasi „Virintos vingis“? Savivaldybė dėl vizualinės taršos atsisakė išduoti leidimą apžvalgos ratui statyti, tačiau M. Skritulsko šeimos verslui, kurį, kaip matome, kartu su Palangos meru ponu Š. Vaitkumi suka „Rota fortuna“, šis leidimas buvo išduotas. Ar jums tai atrodo normalu, gerbiamoji Pirmininke?

Vos spėjęs apšilti komiteto pirmininkas iš karto visiems įveda ribojimus visus suvaryti (kaip ir S. Gentvilas) į būdą, į 50 kv. metrų. Primenu, sovietmečiu buvo sovietai, suvarė visi *komuniagos* į 45 kv. metrus soduose. Vėl skiriama, kasamas didžiulis griovys tarp elito ir tų runkelių, kuriuos reikia apmokestinti. Uždėjo aplinkos ministras įvairiausių institucijų kontrolę – pažiūrėkite, kiek atsirado papildomų dykaduonių, kurie iš to pelnosi. Dar nustatyti klasę reikia, dar priežiūrą. Buto įperkamumas Lietuvoje yra pats mažiausias, tai ir tą paskutinį pagalį atima iš visuomenės. Negalima taip elgtis!

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, aš tik atsakysiu, kadangi ir man buvo adresuotas jūsų pasisakymas. Jūsų frakcija ar kuri nors kita frakcija tikrai gali ir net turi prievolę kviesti, jei turite klausimų kolegai. Tai nėra mano frakcijos kolega – tai yra visai kitos frakcijos Seimo narys. Jeigu turite klausimų, jūs tikrai turite įrankių jam pasikviesti. Siūlau tą ir daryti.

Dabar J. Razma, po to A. Skardžius. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas Artūrai Skardžiau, jeigu jūs buvote susiplanavęs tų nedidelių statinių pristatyti saugomose teritorijose ar kurortuose, na, nesinervinkite taip. Žinome, nepasisekė jūsų žmonai Trakų aplinkoje statant, ką darysi, bet turime rūpintis visuomenės interesais.

PIRMININKĖ. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Gerbiamoji Pirmininke, kai reikia Seimo teritoriją, 2 hektarus, atriekti Vilniaus savivaldybei, tai jūs vienašališkai – be frakcijų, be Seimo priimate sprendimus, o kai reikia atsakingą pareigūną poną M. Skritulską iškviesti į tribūną, tai sakote: ne, čia jau ne mano reikalas. Negalima taip elgtis.

PIRMININKĖ. Jūs kalbate netiesą, jūs kalbate netiesą.

10.30 val.

Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3894 (*pateikimas*)

Toliau mes einame pagal darbotvarkę ir yra 1-6 klausimas – Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3894. Kviečiu pranešėją M. Skritulską.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, projekto esmė yra pailginti apskundimo terminą dėl nelegalių statinių statybos. Šiuo metu, priminsiu, yra tiktai 6 mėnesiai, siūloma nustatyti 12 mėnesių, tai yra vienerių metų, laikotarpį. Į mane kreipėsi ne viena savivaldybė su tokiu prašymu, kad tai yra per trumpas terminas, kuris dabar yra 6 mėnesiai, nes kartais būna, kad paaiškėja vėliau faktų apie nelegalios statybos statinius, tarkime, po 7 mėnesių. Tuomet, kai kreipiamasi į statybų priežiūrą vykdančią instituciją, kitaip tariant, Statybų inspekciją, ji motyvuoja tuo, kad ji net negali pradėti nagrinėti nelegalios statybos fakto, nes yra pasibaigęs 6 mėnesių terminas. Aš vis dėlto linkęs manyti, kad bent jau 12 mėnesių terminas būtų tinkamesnis tam.

PIRMININKĖ. Jūsų norėtų paklausti A. Skardžius. Ruošiasi A. Stončaitis.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, Pirmininke. Kaip ten, komiteto pirmininke, dabar bus su tuo terminu? Tai „Virintos vingis“, kuriam savivaldybė atsisakė išduoti leidimą neva dėl taršos saugomoje kultūros paveldo teritorijoje, J. Basanavičiaus gatvėje, galės dabar skųsti jūsų šeimos įmonę „Rota fortuna“, kuriai savivaldybė neatsisakė, nes jūs su meru dalyvaujate šiame biznyje? Ar jūs ir toliau grasinsite Seimo nariams, kad juos užtampysite po teismus, ką jau darėte čia prieš tai? Ačiū.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, aš nesu savivaldybė, todėl už savivaldybę komentuoti negaliu ir tegul komentuoja savivaldybė šituos klausimus.

PIRMININKĖ. Klausia A. Stončaitis. Ruošiasi R. Šarknickas.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Gerbiamas pranešėjau Mindaugai, ar visgi mes čionai dar, sakykime, teisingai mąstome, kad pratęsiame šituos terminus? Ar tuo nepateisiname savivaldybių valdininkų ir institucijų tiesiog tokio neveikimo, delsimo ir rodymo kažkokio neįgalumo? Yra tokie aparatai sukuriami.

Kita vertus, gal paprasčiausiai daugiausia yra apskundimo nenoras, kaip išreiškimas to nenoro, o ne tai, kad nepakanka laiko? Savivaldybėse (ir vakar kalbėjome) toks nepotizmas, kai savivaldybėse ir jų įmonėse iki 35 % dirbančiųjų yra giminės tarpusavyje, tai gal čia yra problema, o ne terminai? Jau ilginame terminus, ilginame procesus. Ar tai yra gerai vystytojams, žmonėms, ar visgi per naudą ir savivaldybių neveiklumo pateisinimą mes nedarome čia meškos paslaugos bendram viešajam interesui?

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Žiūrėkite, statybų priežiūrą vykdo ne savivaldybė, o kitos institucijos – Statybų inspekcija. Gal sutinku su tam tikrais jūsų argumentais dėl žmogiškųjų išteklių, kad jie yra per menki. Kuomet yra išduodama, tarkime, vienoje savivaldybėje per metus 300 statybų leidimų, o darbuojasi, sakykime, vienas valstybės tarnautojas prižiūri tą teritoriją arba netgi kelias savivaldybes, tai reikia sutikti, kad nėra paprasta sužiūrėti per 6 mėnesius visas statybas, visas situacijas. Todėl ir siūloma, kad šis terminas būtų ne 6 mėnesiai, bet bent 12 mėnesių. Tai tikrai neištęs procesų ar procedūrų, kaip jūs kalbate.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi A. Širinskienė.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Praėjusioje kadencijoje buvo nemažai diskusijų apie tai, kad reikėtų trumpinti iš tikrųjų tuos terminus. Dabar yra siūlymas pailginti iki metų, o ką teismai dirba? Toks retorinis klausimas, bet, gerbiamas Mindaugai, juk teismai gali atnaujinti tuos tyrimus, tai kam pailginti? Ačiū.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Aš tiktai noriu pastebėti, kad galbūt ne visai aiškiai paaiškinau: čia ne nagrinėjimo procedūros, bet apskundimo terminas nuo paaiškėjusio nelegalios statybos fakto.

PIRMININKAS. Ir paskutinė klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš tiesiog ne tiek klausimą turiu, kiek patarimą kolegai, nes išties jūsų tas bendras darbas su meru ir visi tie apžvalgos ratai, ir labai abejotinos aplinkybės, kurias netgi ir LRT tyrimai jau neapsikentę atskleidžia, labai sukompromitavo jūsų bet kokius pasiūlymus statybų versle. Tai aš tikrai nuoširdžiai patariu: nekompromituokite jūs tų įstatymų projektų savo asmeniu, gal tiesiog jau atidėkite kitai kadencijai, kad rinkėjai tiesiog patikrintų, ar jumis, kaip asmeniu, pasitiki, nes išties yra labai apmaudu, kai matai žmogų, matai konkrečius pasiūlymus ir prieš akis kirba klausimas: o tai ką dabar prisidirbo jūsų Palangos savivaldybė, kad tokius įstatymų projektus reikia teikti ir bandyti kaip nors taisyti padėtį? Tikrai apmaudu. Mes, matyt,

frakcijoje šnekėsimės dėl antikorupcinio vertinimo šitų projektų. Aš bent jau tikrai siūlysiu, ir frakcijos turi galimybę užsakyti, nes atrodo labai negražiai.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Aš su jumis tikrai sutinku, kad atrodo tikrai negražiai, kuomet yra nukreipta šmeižto kampanija prieš mane ir prieš mano šeimą, ir dar prieš rinkimus. Yra pateikti tiesos neatitinkantys ir melagingi faktai, iškraipyti faktai, kuriuos tikrai aš viešai paaiškinsiu. Yra paaiškinusi ir žmona, ir savivaldybė, kiek aš žinau. Deja, tenka pripažinti, kad tiktai dalis tų paaiškinimų atsidūrė žiniasklaidoje ir kažkodėl išsamesnio paaiškinimo neatsirado. Tai rodo, suponuoja faktą, kad vis dėlto buvo subjektyvus ir selektyvus tyrimas atliktas pasinaudojant melaginga arba šmeižikiškai pateikta informacija, bet platesnis paaiškinimas bus vėliau. Tai dėl to, kad tai yra negražiai ir manipuliatyviai daroma, Agne, aš su jumis sutinku.

PIRMININKĖ. Jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai. A. Širinskienė kalba už.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš pirmą kartą matau, kad LRT konservatorių užpultų, tai vienas dalykas, perfrazuojant jus. Tikrai labai gaila, kažkaip, matyt, netyčia čia užpuolė ir ten nieko nėra, ir, matyt, reikia balsuoti už projektus.

Neironizuodama, tai aš tikrai siūlau visam Seimui apsispręsti dėl kreipimosi į STT ir pabaigti, matyt, tą istoriją, nes apgailėtinai atrodo, kad žmogus, kuris tiek yra prisidirbęs statybų versle ir aiškėja tikrai labai apgailėtinos aplinkybės, teikia įstatymų projektus ir dar bando aiškinti, kad jį, vargšą *nabagą*, žurnalistai užpuolė. Na, tai jūs paaiškinkite tiems žurnalistams normaliai ir jie greičiausiai kitaip rašys. Nereikia vaidinti aukos – tiesiog reikia drąsiai atsakyti į klausimus. Matyt, tikrai išeitis būtų pasikviesti jus į posėdžių salę kitą savaitę ar dar kitą, nes dar dirbsime, ir tuos atsakymus išgirsti, nes kažkaip nejaukiai jaučiuosi. Tai vienas kokiems alaus verslo lobistams atstovaujate, tai kitas į kadencijos pabaigą, tai, duok Dieve, kad dar kokių dovanojamų dėžučių su paskolomis neišvystume.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Kolegos, aš, kaip ir savo klausime, grįžtu prie to paties. Manyčiau, kad ilginant terminus reikėtų labai pasverti, ar tai yra pagrįsta. Manau, kad šiandien tas terminas, kurį mes turime – pusė metų apskųsti, yra daugiau negu pakankamas, jeigu institucijos, kas tai bebūtų – ar Statybų inspekcija, ar savivaldybių atitinkamos įgaliotos institucijos, ar įgalioti asmenys, nori apskųsti. Paprasčiausiai mes pailgindami tą terminą… kad ir nelegalūs dalykai dar per visus tuos laikus judės į priekį. Nelegalūs pastatai bus statomi, sprendimai nugriauti taps kur kas labiau komplikuoti ir praktikoje kitaip priimami. Todėl aš tiesiog nematau realaus pagrindo, kodėl tai reikėtų daryti.

Taip, jeigu yra argumentų, kad reikia išduoti nedidelei savivaldybei 300 ar kiek leidimų, bet, atsiprašau, tos savivaldybės gauna didžiules pajamas, surenka didžiulius mokesčius. Jeigu yra prašoma tiek įvairiausių leidimų, tai reiškia, kad ten atsiranda gyvenančių, deklaruojančių gyvenamąsias vietas ir duodančių pajamų tai savivaldybei. Tai samdykime tiek specialistų, kiek reikia, kad galėtume laiku įvertinti, laiku pamatyti, laiku apskųsti, laiku apsaugoti savivaldybės ar valstybės viešąjį interesą, ir nereikės eiti tokiu keliu – pratęsti terminų. Todėl aš tikrai nelabai čia galėčiau palaikyti. Manau, kad galima darbuotis esant tiems terminams, kokie yra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.41 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 33, 35, 48, 52, 53, 54, 78, 89, 91, 93, 122, 123, 124, 125, 130, 131, 136, 150, 151, 152, 155, 163, 171[3], 180[24], 186[11], 194, 200, 202[1], 214 straipsnių ir aštuonioliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Statuto papildymo 131[1] straipsniu ir 133, 134 straipsnių pripažinimo netekusiais galios“ projektas Nr. XIVP-4131 (*pateikimas*)

Kadangi šiek tiek lenkiame darbotvarkę, norėčiau į tribūną pakviesti J. Razmą, kad pristatytų darbotvarkės 2-4 klausimą – Seimo statuto pakeitimo projektą Nr. XIVP-4131. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, rengiant šį projektą mano indėlis labai menkas, nes jį parengė Seimo kanceliarijos teisininkai siekdami, kad mūsų Seimo statuto normos atitiktų BDAR'o

reikalavimus. Jokio naujo turinio, aš sakyčiau, čia projektas nesukuria – tiesiog yra sutvarkomi įvairūs formalumai dėl įvairių Seimo dokumentų skelbimo, nes dabar Statute vienur rašoma, kad jie skelbiami Seimo interneto svetainėje, kitur rašoma, kad skelbiami Teisės aktų informacinėje sistemoje. Dabar tai, kas yra teisės aktai, sakykime, kad ir Valdybos posėdžių darbotvarkės ar protokolai, tai yra tam tikri teisės aktai, parašoma, kad jie skelbiami Teisės aktų informacinėje sistemoje, o tokie dalykai kaip posėdžių garso įrašai, parašoma, kad jie skelbiami Seimo interneto svetainėje.

Kai kur nustatomas saugojimo laikas. Sakykime, Valdybos posėdžių garso įrašai būtų saugomi dešimt metų. Dėl to, kas patenka į Teisės aktų informacinę sistemą, suprantama, jau netenka kalbėti apie kokį nors saugojimo terminą, jie yra visą laiką. Ir panašūs visokie formalumai, kurie leis sutvarkyti Seimo statutą, kaip minėjau, kad jis atitiktų ir BDAR'o reikalavimus, ir šiaip būtų ištaisomi kai kurie dabar dar esantys netikslumai.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. Pirmoji klausia E. Dobrowolska. Ruošiasi A. Skardžius.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Sveiki. Visiškai suprasdama tikslą, norėčiau pasiteirauti, kaip buvo pasirinktas būtent dešimties metų saugojimas, nes BDAR'as numato, kad turi būti nustatytas terminas, bet jokiu būdu nenusako, koks. Pavyzdžiui, jeigu mes kalbėtume apie komitetų darbotvarkes ir posėdžius, kodėl pasirinkta dešimt metų? Ar tikrai pakanka, ypač kad mes turime įstatymų, kurių nesugebame priimti net po dviejų kadencijų?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Tiesiog buvo svarstoma, kad tas terminas būtų toks nei per ilgas, nei per trumpas. Vertinant, kiek kam čia gali prireikti pažiūrėti buvusius įrašus, man atrodo, dešimties metų terminas yra toks, kuris neapsunkina mūsų sistemų per daug didelio duomenų kiekio saugojimu, jeigu tai būtų ilgesnis terminas. Kita vertus, aš tikiuosi, kad ir žiniasklaida neišreikš priekaištų, kad tas terminas yra per trumpas, nes Seimo nariai išrenkami neretai tie patys per kelias kadencijas, tai kartais yra prasminga pažiūrėti, ką jie kalbėjo, ką darė, ką parodo garso įrašai.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi R. Baškienė.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Na, gerbiamas Jurgi, nenustojate stebinti. Ką tik Genocido centrą pertvarkėte, kad istoriją būtų galima perrašyti, dabar bandote Seime istoriją perrašyti. Tai kur parlamentinė atmintis, gerbiamas Jurgi? Ar neužtenka dabartinių laikmenų, kad būtų perkelti visi duomenys ir jie būtų prieinami? Apie ką jūs kalbate – trinate istoriją? Gerbiamas Jurgi, aš nežinau, apkaltą mažiausiai reikia už tokius dalykus jums skirti. Bet kurie parlamentarai, kurie, na, sakykime, ne vieną dešimtmetį dirba čia, Seime, tiesiog nurautų paskutinius jūsų barzdos plaukus. Kodėl jūs taip chamiškai elgiatės? Prašau atsakyti.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš suprantu, jus sunervino mano klausimas apie tas statybas, tai dabar čia putojate, puolate. Kaip ir teisingumo ministrė paminėjo, turi būti nustatyti konkretūs saugojimo terminai pagal BDAR'o reikalavimus. Tai aš ir darau, ir tą pagrindą aiškiai įvardinau.

PIRMININKĖ. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke, už galimybę paklausti. Aš taip pat, aišku, abejočiau dėl dešimties metų, galbūt reikėtų kadencijomis skaičiuoti, bet čia jūsų, na, noras pateikti būtent tokį.

Noriu paklausti dėl 123 straipsnio „Seimo posėdžių stenogramos". Ar nemanote, gerbiamas kolega, kad ir buvusią redakciją, ir dabar jūs teikiate naują tokią pat, reikėjo galbūt tikslinti, nes tikslinate labai daug Statuto punktų, kad asmenys turi teisę per 2 darbo dienas po Seimo posėdžio patikrinti parengtą savo kalbos stenogramą. Na, susidaro įspūdis: prisišnekėjau nesąmonių, ką nors pasakiau ne taip – ateinu už poros dienų, pasitaisau, kad ateičiai likčiau gražus. Ši vieta, mano supratimu, turėtų būti taisytina. Ką jau pasakėme, pasakėme, tas ir turi likti stenogramoje. Jūsų nuomonės klausiu.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiama kolege, lygiai toks pat sakinys yra ir galiojančiame Seimo statute. Aš čia nieko nekeičiu. Jeigu jūs manote, kad nereikia palikti Seimo nariui tokios teisės, na, jūs siūlykite pataisą. Bet aš šioje dalyje intervencijos nedariau. Na, bet gal sutikime, kad gali būti tokių atvejų, kai stenogramų rašytojai ko nors tiksliai neišgirdo ir Seimo narys, jeigu jis labai rū-

pinasi, kad būtų jo pasisakymas tiksliai perteiktas, na, dabar turi tokią teisę perskaityti ir patikslinti. Neturėtų Seimo nariai čia keisti savo kalbos turinio, aš manau, kad tai stenogramų rašytojai jau užtikrina, bet jeigu koks nors žodis neaiškiai ištartas, buvo vienaip suprastas, o ten yra kitas žodis, na, turi būti galimybė jį patikslinti. Šioje dalyje, aš sakau, nieko nekeičiu. Pažiūrėkite, lygiai toks pat sakinys yra parašytas galiojančiame Statute.

PIRMININKĖ. Ir paskutinė klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Na, matyt, konservatoriai šioje kadencijoje tiek prisidirbo, kad nori kuo greičiau ištrinti visus duomenis. Na, kolega Jurgi, jūs paaiškinkite, kokie čia yra privatūs asmens duomenys, kuomet viešas asmuo, žmonių rinktas, kalba viešai, kur visi Lietuvos žmonės gali išsisaugoti, karpyti, maketuoti ir ką daryti. Tai vienas dalykas.

Kitas dalykas yra termino adekvatumas. Tai jūs pagalvokite, kaip vyks žurnalistų tyrimai, kaip vyks mokslininkų tyrimai (tikrai naudojasi ir studentai politologai, ir mokslininkai politologai), kaip galų gale teisėsaugos tyrimai vyks, jeigu prasidės kokie nors įtarimai dėl korupcijos, kuomet jūs būsite sunaikinę visus įrašus. Tai jūs pasakykite, ką teisėsaugai reikės daryti, nes mes matome, kad kartais tokių nelaimių Seime pasitaiko?

Aš tikrai registruosiu termino pratęsimo 99 metams siūlymą. Manau, kad tai būtų istorijos požiūriu teisinga ir sąžininga. Mes anoje kadencijoje išskaidrinome Seimo veiklą…

PIRMININKĖ. Laikas.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). …atvėrėme posėdžius, jūs vėl norite įlįsti į tą rūsį. Na, baikite tos Lietuvos vertimą rūsiu.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Tai aš akcentuosiu, kad čia nebuvo mano idėja – tokį terminą parašė teisės specialistai iš Seimo kanceliarijos. Kaip jūs ir minėjote, anksčiau išvis nebuvo tų įrašų ir vis tiek mes, matyt, istoriją sugebėsime atkurti. Jūsų valia siūlyti ilgesnį terminą. Aš galiu pritarti ir ilgesniam terminui, man čia tikrai tas pats. Gali būti 12 metų, 16 ar bet kiek pagal kadencijas skaičiuojant. Prašau siūlyti, bet vis tiek kažkaip *tilpkime* į sveiko proto rėmus, nes 99 metai, manau, ką jūs paminėjote, čia jau nelabai tinka.

PIRMININKĖ. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Tuoj bus motyvai. Prieš tai V. Targamadzė norėtų replikuoti, pasisakyti dėl vedimo tvarkos.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ne dėl vedimo tvarkos, aš tiesiog noriu repliką pasakyti. Gal teisininkai negali politikams diktuoti, gal mes turėtume ir savo galvas turėti ir suprasti, kad tai yra labai svarbūs duomenys. Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Širinskienė – motyvai prieš.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Aš niekaip nesuprantu, kolegos, kaip gali Seimo kanceliarija, kuri nėra politinis pasitikėjimas, rengti politikui teisės aktus? Tai yra jau kelintas atvejis. Jūs pirma atnešėte nesąmones su veto, persvarstymus Seime, kur bandote pasiekti labai aiškių tikslų. Dabar jūs per iš esmės kelių mėnesių tarpą vėl atnešate ir kai kyla klausimų, tai aiškinate, kad jums Seimo kanceliarija dirba. Jūs įkinkykite savo padėjėjus, bet neišnaudokite Seimo kanceliarijos darbuotojų, kurių funkcija nėra rengti.

Kitas dalykas. Aš tikrai kviečiu visus balsuoti prieš tokį reguliavimą. Negali būti demokratinėje valstybėje po dešimties metų kaip kokioje Baltarusijoje trinami įrašai ir bandoma ištrinti Lietuvos istoriją. Mūsų parlamentarizmo istorija po nepriklausomybės atkūrimo yra tiesiog per trumpa, kad galėtume šitaip neatsakingai tą istoriją naikinti ir pasunkinti ir žiniasklaidos darbą, galų gale pasunkinti ir teisėsaugos darbą, pasunkinti netgi mokslinius tyrimus.

Kas čia pradeda dėtis į kadencijos pabaigą su duomenų slėpimu? Jūs slepiate švietimo duomenis ir surandate visą krūvą priežasčių, kodėl neatsakinėti. Dabar pradedate slėpti Seimo veiklą prisidengdami BDAR'u. BDAR'as leidžia jums nustatyti didelius terminus ir palikti istorijai normalius archyvus. Ko jūs bijote? Savo kadencijos ir tų darbų, net jeigu juos iš interneto ištrinsite, jūs iš žmonių sąmonės ir pasąmonės netgi, bent jau COVID'o valdymo, visų tų nestabilių mūsų mokesčių reformų, visuomenės skaldymo tikrai niekuomet nebeištrinsite. Jūs turėkite…

PIRMININKĖ. Laikas!

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). …gėdos siūlydami tokius projektus.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Kai reikia kokią niekšybę pasiūlyti, tai visą laiką į tribūną stumiamas J. Razma. Ačiū tau, Jurgi. Aš turiu siūlymą. Tiesiog galbūt reikėtų vis dėlto palikti tiktai konservatorių valdomo laiko kadencijas, o visa kita ištrinti? Tada būtų tikrai labai viskas aišku…

PIRMININKĖ. Jūs kalbate už projektą?

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Taip, aš turiu siūlymą…

PIRMININKĖ. Gerai.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). …palikti tiktai konservatorių valdymo laiką ir tada tokia istorija ir būtų. Ir visi būtų labai patenkinti ir matytų, kokia visa parlamentarizmo istorija yra konservatorių valdymo istorija, ir rašytų knygas Vilpišauskai apie krizių suvaldymą ir visa kita. Turbūt toks tikslas ir yra. Todėl mano siūlymas yra toks. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręsime netrukus balsuodami.

10.54 val.

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4057, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4058 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-7 klausimas ir lydimasis. Kviečiu I. Pakarklytę, kad pristatytų Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-4057.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Mes birželio mėnesį priėmėme Viešųjų pirkimų įstatymo pataisas, kurios papildė sąlygas, užtikrinančias, kad įmonės, kurios vis dar vykdo veiklą Rusijoje, kad jų pasiūlymą būtų galima atmesti, jei tas tiekėjas, dalyvaujantis viešajame pirkime, vykdo veiklą Rusijoje, Baltarusijoje arba Rusijos *de facto* kontroliuojamose teritorijose.

Šie mano du projektai yra teisinio nuoseklumo pobūdžio, jie tiesiog siekia, kad ir į kitus įstatymus būtų perkelta jau ta pati nuostata. Birželį labai greitai tas procesas vyko ir tiesiog lydimieji aktai nebuvo pateikti. Šiais projektais siekiu, kad tas nuoseklumas būtų ir kituose viešuosius pirkimus reguliuojančiuose įstatymuose, kad nesukurtume dviprasmiškų situacijų, kai Viešųjų pirkimų įstatyme yra labai aiškiai numatyta ir leidžiamas tuo pagrindu pasiūlymas atmesti, o, deja, kituose viešuosius pirkimus reglamentuojančiuose įstatymuose apie tai nėra kalbama. Iš principo formuluotė išlieka ta pati, tai tiesiog dar du įstatymai, kurie kalba apie viešuosius pirkimus. Su šiandien svarstomu taip pat Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymu mes turėsime sistemiškai jau tikrai iš visų pusių sužiūrėję ir nepalikę teisinių spragų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Ąžuolas, tačiau jo salėje nematau. A. Kupčinskas. Prašau.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Pirmiausia noriu pagirti pranešėją, nes tokios žalia, balta spalvos artimos kauniečiams, tai tikrai labai geras pavyzdys ir nuoseklumas, sistemiškumas. Tikiuosi, netrukus prasidės ir krepšinio sezonas.

Kalbant apie patį įstatymo projektą, ačiū už tą iniciatyvą ir jūsų domėjimąsi ta sritimi, kad vis dėlto liko spragų priimant tuos įstatymų projektus dėl viešųjų pirkimų. Tos įmonės, kurios atlieka tam tikrus bizniukus Rusijoje, iš to pelnosi ir prisideda prie karo finansavimo, agresijos finansavimo Ukrainoje. Aš norėčiau tiesiog klausimą užduoti. Gal pavyko išsiaiškinti, kiek yra konkrečių įmonių ir kokios jų apyvartos būtent tenai yra? Tada žinotume, koks tų įmonių indėlis į Rusijos karo pramonės biudžetą. Ačiū.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Ačiū. Dabar tokius tikslius duomenis, nežinau, ar apskritai kas šią akimirką galėtų pateikti, nes ta situacija nuolat keičiasi. Praėjusių metų pabaigoje (mes už šiuos metus duomenų net nelabai dar turime) buvo apie 140 skaičiuojama. Tas skaičius, tikiuosi, mažėja, nes nuo birželio 21 dienos, atrodo, įsigaliojo Viešųjų pirkimų įstatymo pataisos, kuriose šituo pagrindu mes numatėme tą sąlygą, kad galima atmesti tokių tiekėjų pasiūlymus, tokių tiekėjų ir subtiekėjų, na, išplečiant tą sąvoką. Aš labai tikiuosi, kad jų mažėja, tų įmonių.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

10.57 val.

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 3, 5 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4125 (*pateikimas*)

Toliau pagal darbotvarkę 1-8 klausimas – Viešųjų įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4125. Kviečiu viceministrę S. Ščajevienę į tribūną.

S. ŠČAJEVIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Norėčiau šiandien pristatyti Viešųjų įstaigų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo trumpą projektą, kurio esmė yra štai tokia.

Šių metų gegužės 1 dieną įsigaliojo nauja Viešųjų įstaigų įstatymo redakcija ir, atliepiant į kontroliuojančių institucijų rekomendacijas, buvo nustatyti valstybės ir savivaldybės dalyvavimo viešosiose įstaigose pagrindai. Šiuo keitimu buvo siekiama, kad valstybės ir savivaldybės dalyvavimas viešųjų įstaigų veikloje būtų savitikslis ir sietųsi su valstybės vykdomomis funkcijomis, tokiomis kaip viešųjų paslaugų teikimas, suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų įgyvendinimas, taip pat bendradarbiavimas su ūkio priežiūros subjektais ir viešojo administravimo įstaigomis.

Taigi pirmas teikimas ir pirmas siūlymas šiame projekte yra praplėsti vieną iš tokių svarbių valstybei ir savivaldybei dalyvavimo pagrindų viešosiose įstaigose – tai, kad valstybė arba savivaldybė galėtų būti steigėja tokių viešųjų įstaigų, kurios vykdo tiriamąją (strateginių tyrimų, ekspertinę) veiklą, bet ne bet kokią, o tą veiklą, kuri yra skirta teikti viešojo administravimo subjektams informaciją, rekomendacijas, kurios reikalingos jų funkcijoms vykdyti. Šiuo atveju kalbame apie tokias įstaigas kaip STRATA, kaip Europos studijų centras ir kitos jums žinomos institucijos.

Kita problema, kurią siekiama išspręsti šituo projektu, yra ta, kad praktikoje išryškėjo tam tikra taikymo problema, susijusi su tuo, jog Viešųjų įstaigų įstatyme yra numatytas absoliutus draudimas perleisti viešosios įstaigos turtą dalininkui ar su juo susijusiems asmenims, įskaitant net ir tuos atvejus, kai turtas būtų perleidžiamas atlygintinai. Esant tokiai situacijai, susidaro tokia komplikuota, jog valstybė negali kartais įgyvendinti tam tikrų gerų ketinimų, susijusių, pavyzdžiui, su oro uosto plėtra ir visais kitais dalykais. Taigi, būtent šiuo projektu ir yra siekiama numatyti galimybę, jog viešosios įstaigos galėtų atlygintai perduoti savo turimą turtą (arba valdomą patikėjimo teise turtą) būtent dalininkui (ar su juo susijusiam asmeniui). Bet kokiu atveju, neatlygintinas turto perdavimas liktų absoliučiai draudžiamas.

Svarbu pažymėti, kad viešosios įstaigos, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė, turėtų griežtai atsižvelgti į tam tikrus teisės aktus, kurie reglamentuoja tokio turto perdavimą, tai yra Turto vertinimo įstatymą, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą ir Vyriausybės nutarimą, kuriame yra reglamentuota, kaip toks turtas turi būti perduodamas.

Tai trumpai tiek. Ačiū už dėmesį ir lauksiu jūsų klausimų.

PIRMININKĖ. Jūsų norėtų paklausti A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Miela pranešėja, mano klausimas būtų toks: ar visgi jūs, rengdami šitą projektą, arba kas jums, matyt, rengė tą projektą, ar tikrai yra įvertintos galimos korupcinės rizikos? O jų čionai, landų su tokiu siūlomu reglamentavimu, man atrodo, tikrai yra. Pirmiausia, mažių mažiausiai, tai yra visiškai neaiškus reglamentavimas dėl įvertinimo, kas tai per įvertinimas, įvertinimo privalumas, dėl kokio įvertinimo. Labai daug neaiškių procedūrų jūs siūlote čia įvelti. Taigi, ar yra projektas įvertintas antikorupcinio vertinimo požiūriu?

S. ŠČAJEVIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Iš tikrųjų, gerus klausimus keliate, bet turime teisinį reguliavimą tokį, kad įstatymai po vieną negalioja. Perdavimo klausimai yra reguliuojami Turto disponavimo įstatymu (jau buvau užsiminusi), taip pat ir Vyriausybės nutarimu, kuriame kalbama apie turtinių teisių perdavimą subjektams. Tai antikorupciniu požiūriu yra įvertinta.

Tikrai dar kartą turbūt komitete kelsime šitą klausimą. Pažiūrėsime, kad saugikliai, kurie keltų tam tikrą riziką, būtų suvaldyti. Jeigu reikės, galėsime netgi papildomai įrašyti papildomus kriterijus, kad nekiltų klausimų ir būtų viskas aišku dėl skaidrumo.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju posėdžio pirmininkei už suteiktą žodį. Aš tiktai pasitikslinsiu dėl turto vertintojo. Yra taip, kad kai kurios savivaldybės galimai samdo tiktai vieną turto

vertintoją ir pagal rinką nustato tam tikras kainas, kurios šiek tiek pykstasi tarpusavyje. Ir viena detalė yra tokia, kad yra išperkamoji būsto nuoma ir šeima nori išsipirkti, tačiau savivaldybė, kadangi nelabai nori tuo užsiimti, tai samdo būtent tą turto vertintoją ir pakelia kainą. Ar taip nėra, toks galimas dalykas, kad dėl to paties skaidrumo nenaudinga tiems žmonėms, kurie nori įsigyti, išsipirkti?

S. ŠČAJEVIENĖ. Aišku, jūs keliate klausimus, susijusius su kito pobūdžio turto vertinimu, bet iš tikrųjų pirmiausia kokį aš kelčiau klausimą: kaip yra atrenkami turto vertintojai? Klausimas, kodėl savivaldybėje yra atrenkamas tik vienas turto vertintojas? Ar jis viešųjų pirkimų būdu atrenkamas? Turbūt čia yra atsakymai ir turbūt ten reikėtų ieškoti problemos, kodėl tokia kaina yra įvertinta. Tai siūlyčiau pasidomėti.

PIRMININKĖ. Ačiū, jūs atsakėte į klausimus. Motyvai prieš. Norėtų kalbėti A. Stončaitis. Motyvai prieš. A. Stončaitis – motyvai prieš. Algirdas negirdi.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Mieli kolegos, aš vėl grįžtu prie to paties, ko klausiau viceministrės ir užduodamas klausimą. Aš manau, kad siūlomas teisinis reguliavimas, pakeitimai ir praplėtimai dėl turto perdavimo nėra iki galo apmąstyti ir tikrai nebus skaidrūs. Tikrai jau plika akimi matosi galų gale ir iš pateiktų teisininkų išvadų, yra rimtų abejonių dėl proceso skaidrumo. Todėl gaila, kad projektą teikia Vidaus reikalų ministerija ir į jį nėra iki galo įsigilinta būtent per galimos korupcijos pasireiškimo prizmę. Kai rengiami tokie teisės aktų projektai, bent jau Vidaus reikalų ministerijos reglamente anksčiau būdavo, matyt, dabar yra panaikintas reikalavimas, kad būtų vertinama ir antikorupciniu požiūriu. To aš čia pasigedau. Jeigu projektas eitų (čia, kaip suprantu, dabar yra pateikimas), tuomet, be abejo, bent jau aš prašyčiau antikorupcinio vertinimo išvados. Galima ir tokia išeitis.

PIRMININKĖ. Dėkoju, motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

11.05 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4136 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4136. Kviečiu į tribūną viceministrą E. Meilūną.

E. MEILŪNAS. Gerbiama Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, leiskite pristatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės parengtą įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projektą. Jį, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kreipimąsi, teikia Lietuvos Respublikos Prezidentas.

Įstatymo projekto tikslas – denonsuoti Lietuvos dvišalę sutartį dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos su Baltarusija. Sutartį denonsuoti tikslinga atsižvelgiant, pirma, į geopolitinę situaciją, besitęsiantį Baltarusijos bendrininkavimą karinėje Rusijos agresijoje prieš Ukrainą ir jos šiurkščiai pažeidžiamą tarptautinę teisę. Taip pat į tai, kad praktikoje tarpvalstybinis ekonominis bendradarbiavimas su Baltarusija yra visiškai sustabdytas ir neįmanomas, valstybės agresorės bendrininkės verslo investicijos Lietuvoje nėra skatintinos, o Lietuvos verslas turėtų įvertinti valstybės agresorės bendrininkės rinkų rizikingumą ir tai, kad sutarties nuostatos neatitinka šiuolaikinių investicijų apsaugos sutarčių standartų.

Primintina, kad Lietuvos Respublika jau denonsavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Ministrų Kabineto susitarimą dėl prekybinio ir ekonominio bendradarbiavimo. Priėmus įstatymą dėl sutarties denonsavimo, diplomatiniais kanalais bus pranešta Baltarusijos Respublikos Vyriausybei apie Lietuvos sprendimą nutraukti sutartį. Sutarties nutraukimas įsigalios po 12 mėnesių pranešus apie nutraukimą. Priėmus denonsavimo įstatymą ir nutraukus sutartį, neigiamų pasekmių nenumatoma. Įsigaliojus sutarties nutraukimui, investicijų apsaugai bus taikomi nacionalinės teisės aktai.

Pabrėžtina, kad sutartyje yra įtvirtinta laikino galiojimo sąlyga, kuri reiškia, kad nutraukus sutartį apsauga investicijoms, atliktoms iki sutarties nutraukimo, dar galioja dešimt metų ir lieka

galimybė sutarties šalių investuotojams kreiptis į arbitražą siekiant apginti savo investicijas. Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateiktos pastabos bus įvertintos projekto svarstymo Seimo komitetuose metu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keli Seimo nariai. Pirmasis klausia Ž. Pavilionis. Ruošiasi A. Skardžius.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Viceministre, norėčiau paklausti. Iš tikrųjų labai svarbu nutraukti tas sutartis. Mes paprastai esame tie, kurie raginame tokias sutartis nutraukti ir kiek įmanoma sumažinti prekybinius, ekonominius santykius su Rusija. Žinome, kad šiuo metu bent 10 %, kaip vaizdžiai pasakė mūsų ministras, karo finansuoja vis dėlto Europos Sąjunga būtent per tokias sutartis. Kodėl, jūs manote, taip ilgai buvo delsiama pateikti šios sutarties denonsavimą? Aišku, matome Užsienio reikalų komiteto pirmininką, aš tikiuosi, kad mes kuo greičiau tas sutartis denonsuosime Seime. Bet pradžioje, jeigu galite, viceministre, atsakykite, kodėl 5 mėnesius buvo delsiama pateikti denonsavimą?

E. MEILŪNAS. Dėkoju, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad, Rusijai pradėjus agresiją prieš Ukrainą, kartu su kitų žinybų atstovais iš karto pradėjome nagrinėti galimybes nutraukti atitinkamas sutartis su šalimi agresore ir jos bendrininke. Kadangi Lietuva yra teisinė valstybė, yra tam tikros procedūros – reikia atlikti teisės aktų nutraukimo galimų pasekmių analizę, suderinimą. Kai tai buvo atlikta, Užsienio reikalų ministerija, kaip koordinatorė, pateikė Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir šių metų gegužės mėnesį tas atitinkamas nutarimas dėl sutarčių su tomis dviem valstybėmis buvo priimtas. O šiandien, aš manau, yra svarbu, kad šio įstatymo projektas yra pateiktas Seimui. Manau, tikimės, kad bus priimti atitinkami Lietuvos Respublikos interesus atspindintys sprendimai dėl šių sutarčių nutraukimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti A. Skardžius. Ruošiasi E. Zingeris.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, kaip atsilieps tas sutarčių nutraukimas, tarkime, tranzitui? Ne tik tranzitą geležinkeliais, keliais aš turiu omenyje, bet tranzitą, apie kurį vengiama kažkaip kalbėti, – dujų tranzitą per Lietuvą iš Baltarusijos taško Kotlovkos į Kaliningradą. Tranzitas vyksta, Lietuva už tranzitą turbūt gauna dideles lėšas. Tai yra kruvini pinigai. Kiek gauna Lietuva, kur tuos pinigus deda ir koks galbūt bus poveikis nutraukus šias šio tranzito sutartis? Galbūt reikėtų užsukti ir šį vamzdį? Ačiū.

E. MEILŪNAS. Gerbiamas Seimo nary, dėkoju už klausimą. Aš primenu, kad sutartis vadinasi „Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutartis dėl investicijų skatinimo ir apsaugos“. Manau, kad jūsų minimas tranzito klausimas… (*Balsas salėje*) Prašau? Jūsų klausimas šiek tiek iš kitos srities. Šios sutarties nutraukimas, kaip minėjau, mūsų vertinimu (tas vertinimas yra parengtas remiantis bendradarbiavimu su kitomis atsakingomis Lietuvos žinybomis), neigiamų pasekmių Lietuvos Respublikai neturės. Tiktai primenu nuostatą, kad po sutarties nutraukimo dėl tam tikrų sąlygų, kurios yra numatytos sutartyje, apsauga investicijoms galios dar dešimt metų.

PIRMININKĖ. Klausia E. Zingeris. Ruošiasi L. Nagienė.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Pirmiausia noriu jus pasveikinti su jūsų sėkmingais namų darbais, jūsų asmeniškai Užsienio reikalų ministerijoje. Tai buvo didelis gyvenimo jūsų etapas. Kaip ilgametis Užsienio komiteto narys ir pirmininkas sveikinu jus pereinant į kitą gyvenimo fazę ir vėl grįžtant į tiesioginį ambasadoriaus darbą Kanadoje.

Žinoma, klausimas susijęs su sutartimi. Kokios dar sutartys būtų mums reikalingos, kad parodytume Lietuvos visuomenei, kad pokyčiai Rytuose yra ilgalaikiai? Į Rusiją demokratija nebegrįš, ji mūsų draugu nebetaps, demokratai iššudyti arba kalėjimuose nuo B. Nemcovo iki A. Politkovskajos. Ateities perspektyvos Lietuvoje tiems, kurie nori uždirbti teisėtai pinigų, ten tapti… jų spaudžiamiems…

PIRMININKĖ. Laikas!

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). …būti nuolat ir tapti faktiškai jų valdžios *įtakojamais* yra pražūtis tiek Rusijoje, tiek Baltarusijoje. Ką mes dar galėtume papildomai padaryti, remdamiesi jūsų didžiule patirtimi, mielas bičiuli? Ačiū.

E. MEILŪNAS. Dėkoju, gerbiamas Seimo nary, už jūsų klausimą. Aš gal pamėginčiau atsakyti dėl dviejų jūsų pabrėžtų aspektų. Konkrečiai kalbant apie teisinę sutartinę bazę su Baltarusija, kaip esu minėjęs, jau esame denonsavę atitinkamą susitarimą dėl prekybinio ir ekonominio bendradarbiavimo. Taip pat yra praėjusiais metais denonsuotas susitarimas dėl pagrindinių bendradarbiavimo per sieną principų. Taip pat bendradarbiavimo atitinkama tvarka, susijusi su šituo mano minėtu susitarimu, irgi yra nutraukta. Šiuo metu projektų stadijos turime dviejų susitarimų denonsavimo klausimą: susitarimo su Baltarusija dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės įstatymų pažeidimais bei susitarimo dėl bendradarbiavimo kovojant su muitinės… muitinės įstatymų pažeidimais, taip, čia du paminėti.

Atsakydamas į jūsų antrą klausimo dalį, ką galime daugiau padaryti, manyčiau, kad per pastaruosius metus iš tikrųjų nemažai buvo padaryta didinant ekonominį bendradarbiavimą su pažangiomis vienmintėmis valstybėmis, kurios priklauso tokioms organizacijoms, kurių ir Lietuva yra narė: Europos Sąjungai, NATO, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijai, taip pat su Europos ekonominės erdvės valstybėmis. Šitame kontekste tikrai žvelgiant į 2023 metų statistiką džiugu matyti, kad beveik 90 % lietuviškos kilmės prekių eksporto būtent keliauja į tas vienmintes valstybes. Yra stipriai, iki minimumo, sumažėjęs eksportas į autokratines valstybes, tokias kaip čia minima Baltarusija, Rusija ar Kinija. Jeigu kalbame apie paslaugų eksportą, tai tas procentas, paslaugų iš Lietuvos į vienmintes valstybes dalis yra dar aukštesnė, yra apie 95 %. Manau, čia yra ta kryptis, kuria ir toliau užsienio ekonominio bendradarbiavimo kelyje turime eiti – didinti bendradarbiavimą su vienmintėmis valstybėmis.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausimas – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas viceministre, prašom pasakyti, kaip iš tikrųjų dabar nukentės verslas, kuris investavo ir galbūt jau buvo pasirašytos sutartys, gal turite duomenis? Jūs paminėjote, kad dešimt metų apsauga investicijoms lieka lyg. Kaip tokiais atvejais, gal turite duomenis ir skaičius, kiek mes turime tokių įmonių ir kiek investuota yra, ir kaip dabar iš tikrųjų atsilieps mūsų verslui? Ačiū.

E. MEILŪNAS. Dėkoju už klausimą. Turiu statistinius duomenis šių metų I ketvirčio, tai jeigu kalbame apie investicijas iš Lietuvos į Baltarusiją, tai yra 119,08 mln. eurų, tai yra labai nedidelė dalis visų Lietuvos verslo subjektų investicijų į užsienį.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai. Už kalba R. Lopata.

R. LOPATA (*LSF*). Ačiū, Pirmininke. Pasisakau, aišku, už sutarties nutraukimą, bet viena problema yra. Problema, kodėl taip ilgai Prezidentas delsė teikti Seimui denonsuoti šią sutartį, išlieka. Manau, kad galimos dvi interpretacijos: a) galimai denonsavimas buvo siejamas su naujo Seimo laukimu bei nuotaikų Europos Sąjungoje pasikeitimu, nuotaikų, kurios yra susijusios su sankcijų baltarusiškoms trąšoms švelninimu ar net jų atšaukimu; b) galimai delsimas sietinas su tarptautinio arbitražo byla, kurioje prieš Lietuvą kovoja gerai žinoma Klaipėdoje įsikūrusi baltarusiškomis trąšomis prekiaujanti bendrovė, bendrovė, kurios 30 % kapitalo sudaro A. Lukašenkos pinigai. Suprantama, tokia nenutraukta sutartis šiai bendrovei buvo labai naudinga kaunantis prieš Lietuvą. Šiais klausimais domiuosi ir toliau, informuosiu Seimą apie tai.

PIRMININKĖ. Dėkoju, motyvai išsakyti. Balsavimas jau netrukus.

11.19 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4137 (*pateikimas*)

Dabar gerbiamo viceministro norėčiau paprašyti pristatyti darbotvarkės 1-10 klausimą – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projektą Nr. XIVP-4137. Prašau.

E. MEILŪNAS. Seimo nariai, leiskite pristatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės parengtą įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projektą, kurį, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kreipimąsi, teikia Lietuvos Respublikos Prezidentas.

Įstatymo projekto tikslas – denonsuoti Lietuvos dvišalę sutartį dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos su Rusija. Sutartį denonsuoti tikslinga atsižvelgiant, pirma, į geopolitinę situaciją, besitęsiančią beprecedentę brutalią Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą ir šiurkščiai pažeidžiamą tarptautinę teisę, taip pat į tai, kad praktikoje tarpvalstybinis ekonominis bendradarbiavimas su Rusija yra visiškai sustabdytas ir neįmanomas, o valstybės agresorės verslo investicijos Lietuvoje nėra skatintinos. Lietuvos verslas turėtų įvertinti valstybės agresorės rinkos rizikingumą. Bei atsižvelgiant į tai, kad sutarties nuostatos neatitinka šiuolaikinių investicijų apsaugos sutarčių standartų.

Primintina, kad Lietuvos Respublika jau denonsavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės susitarimą dėl prekybinių ir ekonominių santykių. Priėmus įstatymą dėl sutarties denonsavimo, diplomatiniais kanalais bus pranešta Rusijos Federacijos Vyriausybei apie Lietuvos sprendimą nutraukti sutartį. Sutarties nutraukimas įsigalios po 12 mėnesių po pranešimo apie nutraukimą.

Priėmus denonsavimo įstatymą ir nutraukus sutartį, neigiamų pasekmių nenumatoma. Įsigaliojus sutarties nutraukimui, investicijų apsaugai bus taikomi nacionalinės teisės aktai. Pabrėžtina, kad sutartyje įtvirtinta vadinamoji laikino galiojimo sąlyga, kuri reiškia, kad nutraukus sutartį apsauga investicijoms, atliktoms iki sutarties nutraukimo, dar galioja dešimt metų ir išlieka galimybė sutarties šalių investuotojams kreiptis į arbitražą, siekiant apginti savo investicijas.

Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateiktos pastabos bus įvertintos projekto svarstymo Seimo komitetuose metu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Skardžius. Ruošiasi Ž. Pavilionis.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Gerbiamasis pranešėjau, jūs neišgirdote mano klausimo. Mano klausimas buvo toks: ką darysime su dujų tranzitu per Lietuvą? Ar mes imame tuos kruvinus pinigus iš „Gazpromo“ už tą tranzitą? Jeigu imame, tai kur juos padedame? Kiek tų pinigų gauname ir kada tą vamzdį užsuksime? Juk Kaliningradas pasiruošė, jisai įsigijo laivą, aišku, pigesnį negu Lietuvos, atrodo, buvo skelbiama, už 300 mln., mes sumokėsime 2 mlrd. Bet čia yra Lietuva, aišku, ten korupcijos lygis yra didesnis. Ne pas mus – ten, kaip sakoma. Tai prašom atsakyti į mano klausimą.

E. MEILŪNAS. Dėkoju, gerbiamas Seimo nary. Bet, kaip ir mėginau anksčiau atsakyti, jūsų keliamas klausimas nėra šiandien svarstomo klausimo objektas. Tiesiog, jeigu jus domina konkretūs skaičiai dėl to tranzito, bus galima pasiruošti iki kito karto. Šiandien aš tikrai neturiu tos statistikos ir negaliu jums atsakyti į tą klausimą.

PIRMININKĖ. Klausia Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Norėčiau paantrinti profesoriaus R. Lopatos klausimą. Kaip jūs manote, ar tas sutarties nenutraukimas galėjo padėti tiems, kurie bylinėjasi prieš Lietuvą šitoje trąšų sankcijos byloje?

E. MEILŪNAS. Gerbiamas Seimo nary, dėkoju jums už klausimą. Aš tik noriu referuoti tai, ką savo pristatyme sakiau. Jeigu jūs, gerbiami Seimo nariai, priimsite atitinkamą sprendimą dėl šių dviejų sutarčių – investicijų skatinimo ir apsaugos su Rusija ir Baltarusija, tai priėmus šitą sprendimą sutarties nutraukimas įsigalios po 12 mėnesių nuo pranešimo apie sutarties nutraukimą datos. Nutraukus sutartį, atsižvelgiant į abiejose sutartyse įtvirtintą laikino galiojimo sąlygą, apsauga investicijoms dar galioja dešimt metų.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Galėsime balsuoti jau visai netrukus.

11.24 val.

Seimo savaitės (2024-09-23 – 2024-09-27) – 2024 m. rugsėjo 24 d. (antradienio) ir 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

O prieš balsavimą į tribūną norėčiau pakviesti J. Razmą, kad pristatytų kitos savaitės darbotvarkę.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kitos savaitės antradienį, kaip įprasta, pradėsime nuo tų projektų, kurie pasiekė svarstymo stadiją, kuriuos komitetai svarstė šį trečiadienį. Tai įvairių sričių projektai.

Dabar paskelbtame projekte dar nebuvo įrašyti ką tik pristatyti projektai dėl sutarčių denonsavimo, tai laikykime, kad jie yra įrašyti, nes Užsienio reikalų komitetas, kaip mane informavo, planuoja rytoj apsvarstyti. Taigi, mes turėsime galimybę antradienį šiuos projektus matyti jau Seime, posėdyje, svarstymo stadijos.

Toliau. Antradienį, kaip dabar po Statuto pakeitimo jau yra numatyta, bus opozicinių frakcijų darbotvarkė. Šiuo atveju – Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos ir Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ jungtinė darbotvarkė.

Ketvirtadienį toks išskirtinis momentas: posėdį pradėsime išklausydami Vokietijos Federacinės Respublikos federalinio gynybos ministro B. Pistoriuso kalbą ir iš karto po to apsispręsime pateikimo stadijoje dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo.

Toliau projektai, kurie pasiekė priėmimo stadiją. Kaip šiandien sutarta Seniūnų sueigoje, čia atsiras ir Valstybinės kalbos įstatymo pataisų projektas, tikintis, kad Švietimo komitetas trečiadienį apsvarstys įregistruotus pasiūlymus, na ir kai kurie kiti projektai. Turėtume taip pat ketvirtadienį apsispręsti dėl D. Beinoravičiaus skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu ir keletas kitų projektų.

Na, kaip dabar įprasta, darbotvarkės nėra labai ilgos. Iki 16 valandos planuojamas ketvirtadienio posėdis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiamasis Seimo pirmasis vicepirmininke, kodėl jūs kabinėjatės prie mano sutuoktinės? Šiandieną du kartus skleidėte melagingą informaciją, neatitinkančią tikrovės, skleidėte melą. Ar su jumis reikia vyriškai pasišnekėti? (*Balsai salėje*)

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Na, jūsų valia, kaip šnekėtis, aš maniau, kad mes šnekamės lietuviškai, gal yra kokia nors dar kita kalba. Tikiuosi, kad viskas gerai su jūsų statybos planais, nepaisant čia M. Skritulsko iniciatyvų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti kitos savaitės darbotvarkei? Ačiū, pritarta.

11.28 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4138 (*pateikimas*)

Dabar norėčiau į tribūną pakviesti G. Skaistę, kad pristatytų darbotvarkės 1-11 klausimą, projektą Nr. XIVP-4138. Taip pat norėčiau pakviesti J. Razmą, kad toliau pirmininkautų posėdžiui.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Tai išties panašus klausimas, kaip ir užsienio reikalų viceministro pristatytas, – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimo“ projektas.

2023 m. rugpjūčio 14 d. Rusija pateikė Lietuvai notą, kuria informavo, kad dėl Lietuvos nedraugiškų veiksmų Rusijos atžvilgiu Rusija laikinai stabdo daugumos sutarties straipsnių taikymą. Stabdomi buvo būtent tie sutarties straipsniai, kurie turi realų poveikį susitariančiųjų valstybių apmokestinimo teisėms. Vėliau, reaguodama į Lietuvos atsakomąją notą, raginančią laikytis sutarties nuostatų, Rusija pakartotinai nurodė, kad sutarties nuostatos sustabdytos dėl Lietuvos vykdomų veiksmų, pavyzdžiui, prisijungimo prie Europos Sąjungos taikomų sankcijų Rusijos atžvilgiu.

Atsižvelgdama į Rusijos vienašalį sprendimą stabdyti sutarties nuostatas, į geopolitinę situaciją ir besitęsiančią karinę agresiją prieš Ukrainą, šiurkščiai pažeidžiamą tarptautinę teisę ir rea-

laus bendradarbiavimo negalimumą dėl visų šių aplinkybių (net vienas iš sutarties sudarymo tikslų kaip tik ir buvo būtent stiprinti abiejų šalių ekonominį bendradarbiavimą, kas jau nebėra tikslas), 2024 m. vasario 26 d. Užsienio reikalų ministerija priėmė sprendimą dėl sutarties denonsavimo tikslingumo.

Atsižvelgiant į tai, kad sutartis, kaip tarptautinė ilgalaikė ekonominė sutartis, buvo ratifikuota Seime, ji gali būti nutraukta tik Seimo sprendimu. Iš esmės šios sutarties nuostatos praktikoje jau nėra taikomos. Tiesiog norime teisinio aiškumo ir siūlome sutartį denonsuoti.

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF***).** Jūsų paklausti užsirašė du Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Zingeris.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Gerbiama ministre, aš dėkingas jums už skrupulingą pristatymą. Ką tik paminėjo gerbiamas ambasadorius, viceministras E. Meilūnas, kad nuostoliai Lietuvai yra minimalūs, maži. Jūs galite patvirtinti, kad mūsų verslas perorientuotas į Vakarus ir kad nebetenkame galimybės, kad mūsų verslą šantažuotų perimdami nuosavybę, kaip tai buvo Kryme ir kitose okupuotose zonose, rusų politiniai sluoksniai? Kitaip sakant, tai yra verslo išlaisvinimas iš spaudimo zonos. Galite pasakyti savo nuomonę, kad mūsų verslininkai žinotų, kad tai yra minimalūs nuostoliai? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Iš esmės Lietuvos verslas jau seniai pradėjo persiorientuoti į Vakarų rinkas ir mes tai matome nuo Rusijos krizės pradžios. Kadangi nelabai galima prognozuoti šios konkrečios šalies veiksmų, tas pats buvo ir tolesnė evoliucija šito atsigręžimo į Vakarus ir po Krymo okupacijos, tas pats tęsiasi ir po plačios apimties invazijos į Ukrainą. Sakyčiau, Lietuvos verslas tikrai reorientuojasi į Vakarų rinkas, atveria naujas rinkas Pietryčių Azijoje.

Pagrindinis poveikis, kuris ateina mūsų ekonomikai per sankcijų taikymą, yra reeksporto sumažėjimas. Reeksportas reiškia, kad tai nėra lietuviškos kilmės prekės. Tai yra prekės, keliaujančios iš kitų Europos Sąjungos valstybių, tiesiog keliaudavo per Lietuvą dėl mūsų geografinės lokacijos. Mes nebenorime būti vartais į Rusiją. Pritaikę sankcijas visa apimtimi ir jas suderinę su kitomis regiono valstybėmis, matome, kad reeksportas tikrai per Lietuvą yra sumažėjęs.

PIRMININKAS. Ir klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū. Gerbiamoji ministre, viceministras E. Meilūnas išsuko uodegą nuo mano klausimo. Bet kadangi apie pajamas klausimas, aš norėčiau jūsų paklausti. Ar Lietuva gauna pajamų iš dujų tranzito per Lietuvą į Kaliningradą? Jeigu gauna, tai kiek gauna ir kur tie kruvini pinigai nukeliauja? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Manau, kad klausimas pirmiausia turėtų būti susijęs su teikiamu įstatymo projektu. Kadangi šis nutarimas, kuris yra teikiamas, susijęs su visai kita tema, aš manau, kad tiesiog atsakysiu į klausimą tiek, kiek yra susiję su teikiamu klausimu. Klausimas yra apie sutarties dėl dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimą.

PIRMININKAS. Ačiū, atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

Dabar kaip tik iš karto galėsime ir apsispręsti balsuodami dėl šio projekto, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 111: už – 107, prieš nėra, susilaikė 4. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis būtų skiriamas Užsienio reikalų komitetas ir svarstymo data, kaip aš minėjau pristatydamas darbotvarkę, žinant komiteto posėdžių numatytą datą, būtų rugsėjo 24 diena. Galime bendrai sutarti? Nematau prieštaraujančių, priimame.

11.34 val.

Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 2, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3647(2) (*svarstymo tęsinys)*

Dabar balsuosime eilės tvarka, kaip projektai surašyti darbotvarkėje. Pirmiausia dėl 1-2 darbotvarkės klausimo – Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3647(2), ar pritariame po svarstymo.

Už – 117, prieš nėra, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

11.34 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3444(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Aviacijos įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-3444(2). Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Už – 118, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

11.35 val.

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4006, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4007 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-4.1, 1-4.2 klausimai – Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4006 ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4007. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 118: už – 83, prieš – 1, susilaikė 34. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu dėl abiejų projektų būtų skiriamas Aplinkos apsaugos komitetas. Svarstymo data siūloma lapkričio 7 diena. Priimame bendru sutarimu.

A. Gedvilienė dėl vedimo tvarkos?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Aš norėčiau frakcijos vardu paprašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Fiksuojame, kad prašome Vyriausybės išvados.

11.36 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11^1, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27^1, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52^1, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11^2, 27^2, 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 3, 4, 9, 15, 18, 20, 21, 22, 27, 30, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2522 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3923 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 1-5 klausimas – Statybos įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-3923. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Už – 59, prieš – 16, susilaikė 45. Nepritarta.

Balsuojame, ar grąžiname tobulinti, ar atmetame. Už – grąžinimas tobulinti, prieš – atmetimas.

Balsavo 122: už – 72, prieš – 50. Pritarta. Pagrindinis būtų… Atsiprašau, grąžinta tobulinti.

Dabar V. Aleknaitė-Abramikienė, replika.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, štai kartą nutiko ir man. Prašau mano balsavimą dėl Statybos įstatymo įskaityti už.

PIRMININKAS. Na, gaila, kad čia suklydote, nes balsavimo rezultatas būtų buvęs kitoks. Jūsų balsas lėmė, kad projektui buvo nepritarta. Bet į protokolą įrašome. (*Šurmulys salėje*)

11.38 val.

Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3894 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 1-6 klausimas – Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3894. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Už – 61, prieš – 6, susilaikė 54. Čia vieno balso skirtumu pritarta. (*Triukšmas salėje*) Jeigu prašysite perbalsuoti, tai aš duosiu perbalsuoti ir dėl Statybos įstatymo projekto. Ar pageidaujate dėl abiejų perbalsuoti? (*Triukšmas salėje*) Niekas rimtų priežasčių dėl perbalsavimo neįvardijo, o kad ir koks būtų skirtumas, jis yra ir nėra pagrindo teikti perbalsuoti. A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, rimtų priežasčių jūs nematėte, bet dėl protokolo yra ir Vilijos balsas buvęs, tai aš manyčiau, kad dėl tų dviejų klausimų būtų galima perbalsuoti. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Dėl praėjusio balsavimo, suprantu, nėra pagrindo grįžti, nes jau klausimas baigtas, bet dėl šito yra, nes spėjau užsiregistruoti, bet nespėjau pabalsuoti. Tas vienas balsas ir yra, ir akivaizdžiai matosi balsavime. Taigi, prašyčiau perbalsuoti.

PIRMININKAS. Dėl praeito balsavimo šiaip yra daugiau pagrindo (*Triukšmas salėje*), kai V. Aleknaitė-Abramikienė ne taip balsavo. Tai aš klausiu: ar reikalaujate balsuoti dėl abiejų? Nes yra vieno balso skirtumas – tiek ten, tiek ten. Arba nė dėl vieno. Tai aš išklausau A. Skardžiaus. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Pirmininke, paskelbkite balsavimo rezultatus dėl praėjusio projekto, dėl kurio gerbiama V. Aleknaitė-Abramikienė pasakė, kad jos balsas už, ir pamatysite, kad ten tikrai nelygu, kad ir balsas būtų už.

PIRMININKAS. Ten būtų lygus balsavimas ir balsuotume iš naujo. (*Triukšmas salėje*)

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Pirmininke, ar galima ir man, K. Masiuliui?

PIRMININKAS. K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Pirmininke, dėl praeito balsavimo aš irgi prašyčiau perbalsuoti, nes balsavau susilaikydamas, nepastebėjęs, kad mes balsuojame ne už 1-4.2 klausimą, o už 1-5 klausimą. Dėl 1-4.2 klausimo turėjau nuomonę, nepalankią įstatymui, o dėl šito mano balsas būtų teigiamas.

11.41 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11^1, 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27^1, 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52^1, 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11^2, 27^2, 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 3, 4, 9, 15, 18, 20, 21, 22, 27, 30, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2522 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3923 (*pateikimo tęsinys*)

PIRMININKAS. Gerai, tada grįžtame ir balsuosime iš naujo dėl abiejų projektų. Pirmiausia, balsuojame iš naujo dėl Statybos įstatymo pataisų projekto Nr. XIVP-3923.

Už – 59, prieš – 60, susilaikė 4. (*Ovacijos salėje*) Balsavimo rezultatas įtikinamas, projektui nepritarta. Turbūt ir J. Jarutis nebenorės nieko sakyti.

11.42 val.

Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3894 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar iš naujo balsuojame dėl Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo projekto, kaip buvo prašyta. Aš sakiau, kad dėl abiejų duosiu perbalsuoti. Sprendimą pakartoti balsavimą priima posėdžio pirmininkas pagal 121 straipsnį. Taigi, aš teisėtai čia elgiuosi, jeigu kam kyla neaiškumų. (*Balsas salėje: „Bet jie nesusiję!“*)

Už – 62, prieš – 51, susilaikė 11. (*Šūksniai salėje*) Čia keblesnis reikalas. Tai, prašom, teikiu dar kartą balsuoti, nes rezultatas yra lygus. Balsuosime iš naujo ir jūs balsuosite.

Balsavo 125: už – 63, prieš – 54, susilaikė 8. Ir čia balsavimo rezultatas nepasikeitė: yra pritarta. Viskas gerai, pasitikrinome, kad Seimo narių valia buvo būtent tokia. Prašom, dėl vedimo tvarkos.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Dėl pirmojo perbalsuoto – ar grąžinti tobulinti, ar kaip? Dar kartą reikėtų taip pat balsuoti?

PIRMININKAS. Kadangi ten balsavimo rezultatas buvo aiškus ir pagrindas…

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ne, čia yra visai kitas balsavimas, pirmininke.

11.43 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11[1], 12, 14, 15, 17, 18, 22, 24, 26, 27, 27[1], 28, 34, 37, 39, 47, 49, 51, 52[1], 53, 55, 56, 57, 59 straipsnių, šeštojo skirsnio pavadinimo, 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 11[2], 27[2], 68 straipsniais įstatymo Nr. XIV-2413 3, 4, 9, 15, 18, 20, 21, 22, 27, 30, 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2522 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3923 (*pateikimo tęsinys*)

PIRMININKAS. Gerai. Aš galiu pakartoti dėl pirmo balsavimo. Ar grąžiname tobulinti, ar atmetame?

Už – 63, prieš – 61. Kad ir kuklesniu santykiu, bet sprendimas toks pat – grąžinamas tobulinti.

11.44 val.

Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo Nr. XII-459 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3894 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar dėl Teritorijų planavimo, statybos įstatymo pataisų, kurioms pritarėme po pateikimo. Pagrindinis komitetas būtų Aplinkos apsaugos komitetas. Svarstymo data – lapkričio 7 diena. Priimame bendru sutarimu? Priimame.

11.45 val.

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4057, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4058 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau darbotvarkės 1-7 klausimas, dviejų projektų paketas, susijęs su viešaisiais pirkimais. Projektai Nr. XIVP-4057 ir Nr. XIVP-4058. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Už – 105, prieš nėra, susilaikė 17. Pritarta.

Pagrindinis komitetas dėl šių projektų būtų Ekonomikos komitetas. Svarstymo data numatoma lapkričio 5 diena. Priimame bendru sutarimu? Niekas neprieštarauja, pritarta.

11.45 val.

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 3, 5 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4125 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau 1-8 klausimas – Viešųjų įstaigų įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-4125. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Už – 64, prieš nėra, susilaikė 59. Pritarta.

Pagrindinis komitetas būtų Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstymo data – spalio 15 diena. Galime sutarti?

A. Stončaitis. Prašau.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Aš ir pasisakydamas prašiau, tai prašyčiau antikorupcinio vertinimo išvados.

PIRMININKAS. Bendru sutarimu priimame antikorupcinio vertinimo užsakymą? Priimta.

11.46 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4136 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar pora denonsavimo projektų. Pirmiausia 1-9 klausimas – Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo projektas Nr. XIVP-4136. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Už – 120, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta.

Pagrindinis komitetas – Užsienio reikalų komitetas. Svarstymo data, kaip minėjau, būtų rugsėjo 24 diena. Priimame bendru sutarimu.

11.47 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4137 (*pateikimo tęsinys*)

Kita denonsavimo sutartis. Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4137. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 118: už – 117, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta.

Pagrindinis komitetas – Užsienio reikalų komitetas. Svarstymo data – rugsėjo 24 diena. Priimame bendru sutarimu.

11.48 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 11, 33, 35, 48, 52, 53, 54, 78, 89, 91, 93, 122, 123, 124, 125, 130, 131, 136, 150, 151, 152, 155, 163, 171^{3}, 180^{24}, 186^{11}, 194, 200, 202^{1}, 214 straipsnių ir aštuonioliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Statuto papildymo 131^{1} straipsniu ir 133, 134 straipsnių pripažinimo netekusiais galios“ projektas Nr. XIVP-4131 (*pateikimo tęsinys*)

Buvo dar kai kurie projektai iš vakarinio posėdžio. Darbotvarkės 2-4 klausimas – projektas Nr. XIVP-4131. Aš jį pateikiau. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Už – 57, prieš – 39, susilaikė 23. Nepritarta.

Dabar įprastas balsavimas: už – grąžinti tobulinti, prieš – atmesti.

Už – 62, prieš – 59. Grąžinta tobulinti.

Liko 10 minučių. Mes turime du variantus. Jeigu opozicija sutiktų, kad apsiriboja Vyriausybės pusvalandžiu, mes galėtume rytiniame posėdyje pabaigti visus projektus. (*Balsai salėje*) Aš teikiu balsuoti. Kas pritaria, kad būtų tik Vyriausybės pusvalandis ir baigtume šios dienos darbą per rytinį posėdį?

Už – 107, prieš – 9, susilaikė 5. Tai bus Vyriausybės pusvalandis.

Aš dabar pratęsiu pusvalandžiu balsavimo intervalą, per jį, man atrodo, mes spėsime visus likusius projektus išnagrinėti. Tada Seimo narių pareiškimai ir Vyriausybės pusvalandis.

Prašau. Dėl vedimo tvarkos – Seimo narys A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Posėdžio pirmininke, iš tikrųjų absurdišką situaciją sumodeliavote. Suprantu, kada nespėjame pagal darbotvarkę, bet tada, kada darbotvarkė yra itin trumpa, jūs mažinate opozicijos galimybę užduoti klausimus Vyriausybės nariams. Tai iš tikrųjų netoleruotina praktika.

PIRMININKAS. Paprastai visi, kas iš opozicijos užsirašo, spėja paklausti. Tikiuosi, bus taip ir šį kartą. A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Aš kaip tik norėčiau padėkoti už tai, kad pirmininkas geba produktyviai vesti posėdį, kad einame lenkdami darbotvarkę ir demonstruojame, kad galime nešvaistyti laiko, būti labai produktyvūs ir apsisukti per vieną posėdį, jeigu tai yra įmanoma. Man atrodo, Seimo balsavimas parodė, kad visi jaučiame šiandien jums padėką.

PIRMININKAS. Ačiū. Tada tęsiame posėdį. Kaip minėjau, pratęsiu pusvalandžiu balsavimo intervalą.

11.52 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72^{1} straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3825 (*pateikimas*)

Dabar tada Mokslo ir studijų įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-3825. Pranešėja – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Gerbiami kolegos, teikiu Mokslo ir studijų įstatymo 72^{1} straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Dėl šio įstatymo norisi kreiptis į jus, nes Lietuvos Respublikos mokslo ir

studijų įstatyme numatyti sutampantys mokslo institutų darbuotojų pareiginės algos koeficientai. Akcentuoju – sutampantys. Toks teisinis reguliavimas lemia tai, kad praktikoje pasitaiko tokių situacijų, kuomet mokslo darbuotojas, pretenduodamas į aukštesnes pareigas toje pačioje mokslo institucijoje, gali gauti net mažesnį atlyginimą, negu gaudavo užimdamas žemesnes pareigas, nors, vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu, kvalifikaciniai reikalavimai šiam asmeniui buvo nustatyti didesni. Manytina, kad tokia situacija iškreipia mokslo darbuotojų karjeros galimybes ir ne tik demotyvuoja, bet galimai ir diskriminuoja asmenis, atitinkančius aukštesnius kvalifikacinius reikalavimus, neatitinka protingumo, proporcingumo ir lygiateisiškumo principų.

Mes jau turime ne vieną tokį atvejį. Dabar neseniai, kadangi aš esu Švietimo ir mokslo komitete, gavome net ir iš vieno doktoranto, kuris atėjo į bendrojo ugdymo mokyklą… Jis ir sako: aš turiu pradėti visiškai savo kvalifikaciją, aš esu doktorantas, tai irgi gausiu tokį pat mažą atlyginimą kaip neturintis stažo, o mano mokslinis laipsnis niekam nereikalingas. Čia lygiai taip pat asmuo siekia karjeros, jis nori aukštesnių pareigų ir geresnio atlyginimo. Aš manau, visada turėtume tai įvertinti.

Čia šiuo atveju, kadangi yra sutapimas, jeigu peržiūrėtume lentelę, tai aš paimčiau, pavyzdžiui, vyresniojo mokslo darbuotojo koeficientą, jis yra nuo 1,13 iki 1,8, o vyriausiojo mokslo darbuotojo – nuo 1,29 iki 2,32. Tarkime, vyresnysis mokslo darbuotojas pretenduoja į vyriausiojo mokslo darbuotojo poziciją, tai jam buvo nustatytas 1,8 koeficientas. Jis laimi konkursą, jam nustato 1,29 – jis automatiškai gauna mažesnį darbo užmokestį. To neturėtų būti.

Kviesčiau palaikyti, nes iš tikrųjų mokslo darbuotojų mums reikia. Mielai atsakysiu į klausimus. Žinau, kad Edmundas užsirašęs. Žiūriu, Edmundai, į jus. O, kiek daug!

PIRMININKAS. Taip, nemažai Seimo narių nori jūsų klausti. E. Pupinis – pirmas.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų reikėtų visada daugiau mokėti už darbą nei už pareigybę. Turbūt ir valstybės tarnyboje bus panašių atvejų, kuomet, tarkime, už viršininką daugiau gaus jo pavaduotojas, nes galbūt mokės už kompetenciją ir už kitus dalykus, ypač atsižvelgiant į darbo rinką, kai trūksta vieno ar kito specialisto. Bet aš norėčiau paklausti, ar nebus taip, kad vis dėlto kai kurie universitetai keis, pavyzdžiui, pareigybes paprasčiausiai jas žemindami tam, kad galbūt tam tikroje vietoje būtų dirbantis kompetentingas asmuo, bet nereikėtų tiek mokėti atlyginimo? Ačiū.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Universitetai nusistatė, čia neliečia universitetų. Čia kalbame apie mokslo institutus, apie institutus, čia tiktai apie juos.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ar teko jums dirbti kokiame nors mokslo institute?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ne, neteko. Tai yra iš praktikos ir aš kalbu apie tai, kad mano… Čia teisininkė, kuri dirba tokį tiriamąjį darbą, dalyvavo konkurse, tokia situacija čia yra iš praktikos.

PIRMININKAS. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiama pranešėja, mes žinome, kokie nedideli atlyginimai yra tų mokslininkų, nesvarbu, kokias tas pareigas užima. Ar nereiktų apskritai kalbėti apie šitos visos grupės žmonių atlyginimų didinimą? Vienas dalykas.

Antras. Konkrečiai jūs dabar, kaip ir profesoriui pasakėte, pati nedirbote toje sistemoje, bet ar jūs remiatės tik vienos, kaip sakėte, vienos doktorantės pavyzdžiu, na, ar į jus kreipėsi daugiau akademinių bendruomenių atstovų, ar tiktai jūs išmąstėte iš vienos doktorantės šitokių teiginių?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Yra ne vienas pavyzdys, ne vienas. Mokslininkai, kurie dirba mokslo tiriamąjį darbą, jeigu jie dalyvauja konkurse ir nori užimti aukštesnę pareigybę tame pačiame institute… tokie atvejai yra dažni, labai dažni. Aš manau, kadangi *persidengia* koeficientai, dėl to ir nukenčia jų darbo užmokestis. Mes kalbame apie tai, jeigu jis dalyvauja konkurse konkrečiai tame pačiame institute, tarkime. Jeigu jis kreipiasi ir dalyvauja konkurse užimti atitinkamai pareigybei universitete ar kitur, ten jau yra visai kitaip, pats universitetas nustato.

PIRMININKAS. Ir paskutinė klausia E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Ačiū, Laima. Matyt, palaikysiu šį įstatymo projektą, bet truputį turėjome diskusiją su jumis ir prieš tai. Jūs dabar, na, procesą lyg bandote

suvaldyti tame pačiame institute pereinant iš vienos pakopos į kitą, bet ar nematote, kad, na, vis dėlto reikėtų sutvarkyti tas vadinamąsias šakutes tiek, kad koeficientai *nepersidengtų* ir netgi kad tada pereinant iš vienos institucijos į kitą būtų kaip ir teisingas atlygis?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Edita. Aš manau, apie tai galime diskutuoti svarstydami komitete būtent šitą projektą. Iš kolegų lygiai taip pat girdėjau tokį patį pasiūlymą. Reikėtų pasižiūrėti, kad nebūtų šakučių pakeitimas, galbūt tas intervalų pakeitimas būtų, galbūt tada galėtume teikti dar ir kitą siūlymą, nes čia jau būtų nebe tas straipsnis ir negalėtume taisyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Taip, jūs atsakėte į visus klausimus. Motyvai. V. Rakutis – už.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau kolegę L. Nagienę palaikyti. Man tikrai daug metų teko dirbti pagal tas pareigybes ir tos šakutės tikrai labai keistos, dažniausiai dugnas jų būna visiškai vienodas, na, skiriasi šiek tiek lubos. Tai turėtų būti kažkoks nuoseklumas. Esu matęs žmonių, kurių alga, perkėlus į aukštesnes pareigas, likdavo arba ta pati, arba net ir mažesnė. Taigi, labai rimtas reikalas ir siūlau pritarti.

PIRMININKAS. K. Masiulis prieš kalbės.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Man teko dirbti ir universitetuose, ir labai ilgą laiką Mokslo tiriamajame institute, ir, skirtingai nei kai kurie kiti kolegos, aš labai greitai dariau karjerą, nes greitai apgyniau disertaciją ir tapau vyr. moksliniu bendradarbiu, tiesiai iš doktoranto, atėjau doktorantas – vyr. mokslinis bendradarbis. Bet šalia dirbo kolegos, kurie 20 metų su viršum buvo asistentai. Jų patirtis, lyginant su mano, tapusio vyr. moksliniu bendradarbiu, erudicija, apimtis buvo nepalyginamai platesnė. Ir aš, būdamas vyr. mokslinis bendradarbis, neretai prašydavau jų konsultacijų, patarimų ir panašiai. Tai kas iš to, kad aš esu VMB, o jis yra asistentas, jeigu jo erudicija ir išmanymas didesnis?

Jūs atrasite laborantų, kurie negina disertacijų (nežinau, kodėl negina) ir negali pereiti į kitas pareigas, nes negali paduoti dokumentų į konkursą. O jūs dabar net ir kažkokias šakutes sulyginsite. Leiskite universitetams, institutams, mokslo tiriamosioms įstaigoms pačioms spręsti dėl žmonių. Tikrai yra labai aukštų kompetencijų žmonių, kurie nesigina disertacijų ir todėl negali greitai kilti karjeros laiptais, kaip žmonės, kurie sugeba daryti karjerą.

Čia yra blogas sprendimas. Aš kalbu iš praktikos, nes dirbau ten. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime, ar pritariame po pateikimo šiam projektui.

Už – 82, prieš – 1, susilaikė 3. Pritarta.

Pagrindinis būtų Švietimo ir mokslo komitetas. Papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data būtų lapkričio 5 diena. Priimame bendru sutarimu.

12.02 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3793 (*pateikimas*)

Kitas Mokslo ir studijų įstatymo projektas yra Nr. XIVP-3793. Pranešėja – E. Rudelienė.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, trumpai pristatysiu įstatymo projektą.

Iš tiesų šis įstatymo projektas kilo po diskusijų su Studentų sąjunga. Pastaraisiais metais, be to, kad brango pačios studijos, universitetai ar kitos aukštosios mokyklos ima dar papildomą mokestį, vadinamąjį sutarties mokestį arba stojimo mokestį. Jis skirtingose įstaigose svyruoja, yra skirtingas: gali būti 20 eurų, kitur 50, dabar, pastarąjį stojimą, gal net daugiau, nes šį įstatymo projektą registravau šiek tiek anksčiau.

Tiesiog siūlome, kad studentai nebūtų apmokestinti tokiu mokesčiu, nes mokestis neturėtų būti imamas, net jeigu dabar yra centralizuota sistema. Suprantu, kad jinai turi būti ir išlaikoma, bet tas mokestis būtent iš studentų neturėtų būti imamas.

PIRMININKAS. Jūsų klausti nori labai daug Seimo narių. E. Pupinis – pirmasis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama kolege, aš norėčiau paklausti dėl autonomijos. Vis dėlto universitetai galėtų nusistatyti savo tam tikras įmokas ir panašiai. Jūs dabar pažymite, kad čia stojimo mokestis. O jeigu pavadins kitaip – atėjimo arba priėmimo, galbūt dar dėl kažko, mokslo pradžios ir taip toliau? Ar iš tikrųjų vis dėlto verta kai kada kištis į autonomiją? Galbūt universi-

tetai įvairiai galėtų taikyti savo veiklą, reguliuoti savo veiklą, kaupdami lėšas tam tikriems reikalams. Ačiū.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, gerbiamas kolega, už klausimą. Tikrai nesiūlau kištis į universitetų autonomiją, bet yra stojamasis mokestis ir jisai šiandien, sakyčiau, nėra pagrįstas iki galo, nes mes matome skirtingas sumas. Aš manau, kad diskusija šiuo atveju tikrai turi būti. Aš sutinku, kad kai kurios paslaugos galbūt turėtų būti mokamos, diskutavome, gal pažymėjimo išdavimas ar kitas procesas, bet kai ima mokestį, sakykime, lyg ir už dokumentų sutvarkymą, kai dabar viskas yra elektroninėje erdvėje, aš drįsčiau, matyt, teigti, kad tiesiog ima už vadinamosios LAMA BPO apmokėjimą.

PIRMININKAS. Klausia A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Gerbiama Edita, aš asmeniškai palaikau jūsų teikiamą projektą. Tačiau norėčiau paklausti: kodėl taip santykinai siaurai jūs paimate? Tai yra vienas klausimas.

O kitas klausimas: kiek tai kainuotų ir kas tai kompensuotų? Na, turėtų būti numatyta, kad būtų kompensuojama, matyt. Vis vien, na, yra kažkokios išlaidos patiriamos. Tai turėtų būti įkalkuliuota, *biudžetuota* kaip nors.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Na, mano įstatymo projektu siūloma trumposios pakopos, pirmosios pakopos arba vientisosios pakopos studentams. Na, tai tie, kurie pirmą kartą įstoja į universitetus, į studijas, tai būtent jiems. Kitiems, matyt, na, galbūt diskusija gali būti, bet čia kalbu apie tuos, kurie, na, pirmą kartą įstoja į universitetus. O sumos negalėčiau šiandieną įvardinti, kokia susidarytų suma kartu paėmus.

PIRMININKAS. Klausia J. Šiugždinienė.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui pranešėjai. Noriu paklausti: ar šis įstatymo projektas būtų taikomas ir valstybės nefinansuojamiems studentams, ir užsienio studentams? Na, iš tikrųjų vykdo universitetai ir kolegijos ir motyvacinius pokalbius su užsienio studentais, yra tikrai gana sudėtinga atrankos sistema, kuri kainuoja. Ar jūs mąstote, kad ir čia neturėtų būti registracijos mokesčio, nes tuomet tikrai, na, vis tiek tai yra išlaidos ir gana ženklios išlaidos universitetams ir kolegijoms priimant į magistrantūrą užsienio studentus ir valstybės nefinansuojamus studentus?

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Aš ką tik atsakydama gerbiamam A. Stončaičiui sakiau ir minėjau, kad tai yra trumposios, pirmosios ir vientisosios pakopos. Na, jeigu vientisosios, tai apima ir magistrantūrą tuo metu. Atskirai apie antrosios pakopos studijas nekalba šitas įstatymo projektas, bet, matyt, diskusija, na, galės būti komitete, jeigu pereis pateikimą. Galbūt, na, bus numatyta ne visai neimti, gal lubos bus, bet kad tiesiog sistema būtų aiški, už ką mokama, nes vienur moka už sutarties pasirašymą, kitur už paties priėmimo procesą. Na, tiesiog turėtų būti aiški tvarka.

PIRMININKAS. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau pasiteirauti apie jūsų požiūrį apskritai į stojimo proceso finansavimą, nes, mano giliu įsitikinimu, kadangi valstybė yra nustačiusi tam tikrus kriterijus dėl studentų priėmimo į aukštąsias mokyklas, tai valstybė kaip ir duoda tam tikrą ir įsipareigojimą sau, mano supratimu, organizuoti šį procesą. Dabar gi šiais metais aukštosios mokyklos pačios dėjosi pinigus, dar papildomai paėmė tų pinigų ir iš studentų, o koks valstybės prisidėjimas šiuo atveju, man jau kyla klausimų.

Kitas dalykas, aukštosios mokyklos pačios galėtų atsirinkti studentus ir organizuoti šį procesą, bet to neleidžia valstybė. Tai koks jūsų požiūris yra apskritai, kas turėtų šį procesą finansuoti?

O asmeniškai sveikinu jus su puikia iniciatyva. Daugiau tokių iš valdančiųjų – Lietuva ir švietimas bus gražesni.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Na, mano įstatymo projektas neapima dabar sistemos, visos stojimo sistemos šiuo metu – kalbu tik apie vadinamąjį stojimo mokestį. Žinoma, pinigų visada norisi visur daugiau. Džiaugiuosi, kad pastaruoju metu švietimui yra skiriamos tikrai papildomos lėšos ir papildomas finansavimas. O, matyt, diskusijų įvairiais klausimais, įvairiomis nuomonėmis, na, dar bus nemažai.

PIRMININKAS. Klausia V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Visų pirma reikia labai gerai žinoti finansavimo tvarką. LAMA BPO dabar yra nebefinansuojama, vadinasi, kaip ir gerbiama Ieva minėjo, reikia susimesti

universitetams ir kolegijoms. Tai viena. Antra, tai yra universitetų autonomija ir kolegijų savarankiškumas. Manau, kad yra pajėgūs spręsti. Ir trečia, iš tikrųjų dėl užsienio studentų. Aš tikrai susilaikysiu, nes reikia labai išmanyti finansavimo tvarką. Ačiū.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū už pasisakymą. O klausimas koks?

PIRMININKAS. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Tai mano klausimas. Ačiū, Edita. Aš iš tikrųjų palaikysiu šį projektą. Norisi paklausti: kai buvo finansuojama iš Europos Sąjungos, tada mokesčio nereikėjo mokėti, nes… (*Balsas salėje*) Taip, gal buvo minimalus mokestis nustatytas. Dabar, manyčiau, vis dėlto šičia pasekmė to, kad nebuvo laiku išspręstas klausimas ir nenupirkta programinė įranga Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos. Čia ir yra didžiausia problema, nes mes diskutavome ir komitete dėl to klausimo.

Kaip galvojate, ar 100 % turėtų būti finansavimas ir vienodas įkainis visiems, ar, sakysime, kokia nors dalis turėtų būti finansuojama iš valstybės biudžeto, ar galų gale galbūt ne valstybės, o pačios aukštosios mokyklos finansuoja? Bet pateikimo kaina turėtų būti vienoda.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Matyt, diskutuosime komitete, kaip jau minėjau, jeigu pereis po pateikimo šitas įstatymo projektas. Taip, lyg paradoksalu atrodo, kad kuo labiau einame į skaitmenizaciją ir darbo jėgos studentams priimti… reikia lyg vis mažiau žmonių, kurie aptarnautų, bet mokestis kyla. Taip, kyla ir pragyvenimo lygis, bet negalėčiau sakyti, kad mokesčio nebuvo niekada. Jisai, matyt, gal buvo mažesnis, kai kurio gal nebūdavo visai, bet šiuo metu tikrai jisai ne kiekvienais metais… Pernai buvo, pavyzdžiui, 50, žinau, ir šiais metais 50, bet ypač atvažiavusiems, kurie įstoja į nemokamas vietas, pirmą kartą atrodo… Gal kam nors ir nedidelis tas mokestis yra, bet kai kam jis vis tiek yra reikšmingas ir nemanau, kad jis turėtų būti imamas.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Aš manau, pagal visą tą Lietuvos švietimo, mokslo politiką ir panašiai, jeigu mes norime pritraukti tų studentų daugiau į universitetus, kolegijas ar net susigrąžinti iš užsienio, idealiausia būtų tiesiog, kad valstybė prisidėtų prie studentų ir būtų mokslas nemokamas.

Norėjau paklausti, ar daugiau ateitų studentų, jeigu nereikėtų to mokesčio mokėti? O gal yra kitas variantas – gal valstybė tiesiog kiekvienam universitetui galėtų duoti po 10 tūkst. popieriui, spausdintuvui ir panašiai, ir nereikėtų tada to mokesčio imti? Ačiū.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Negalėčiau teigti, kad studentų būtų daugiau ar mažiau nesant šito mokesčio. Manau, jų būtų panašiai tiek. Tiesiog aš šiandien manau, tą patį mano ir studentai, kad mokestis nėra teisingas.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Kaip liberaliai mąstantis žmogus, aš noriu jūsų paklausti. Jūs jau perėjote į Socialdemokratų partiją ir nutarėte iš kairės juos apeiti?

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ne, neperėjau. Ir į konservatorius neperėjau…

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ar turite dar gražių idėjų? Aš galiu jums pasufleruoti. Pavyzdžiui, įvairūs registrai, ten yra visokių mokesčių. Nuvažiuoji į Palangą, ten reikalauja negeriečiai susimokėti už tai, kad tu 3 dienas prabuvai viešbutyje.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Taip, bet ten reikalauja 2 eurų.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Dar yra gerų idėjų, pavyzdžiui, visokias maisto prekes atpiginti ir sureguliuoti. Čia jūs ir tas idėjas tokias paimsite? Žinokite, prieš rinkimus jos geros.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, Kęstuti.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Du klausimai. Du.

E. RUDELIENĖ (*LSF*). Ačiū, Kęstuti. Jau atsakiau – neperėjau, nesiruošiu niekur eiti. Tikrai rinkimuose dalyvauju su Liberalų sąjūdžiu ir tuo džiaugiuosi. (*Balsas salėje*)

Iš tiesų, taip, mokesčių yra įvairių. Šitas mokestis, kaip aš sakau, vertas diskusijos. *Ta prasme*, reikia atverti diskusiją, nes šiandien vienos aukštosios mokyklos ima didesnį, kitos mažesnį, o vis dėlto tai yra stojamasis mokestis. Jau pats mokslas kai kuriems studentams yra mokamas ir dar prie mokamo mokslo reikia pridėti stojamąjį mokestį.

PIRMININKAS. Ačiū. Atsakėte į visus klausimus.

Motyvai. A. Stončaitis – už.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Mieli kolegos, aš tikrai siūlau palaikyti pateiktą Editos projektą, nes šiandieną studento mokestis, apie kurį mes kalbame, iš principo, iš pačios idėjos, mano nuomone, jau tikrai yra neteisingas ir keistinas. Netgi nekalbėkime dėl pačių dydžių. Jie yra nerealūs jau vien todėl, kad tikriausiai dauguma yra visgi skaitmenizuoti procesai, duomenys skaitmenizuoti ir, matyt, čia ne kaštų padengimas, o jau yra ir kokio nors pelno siekimas. Bet netgi ne apie tai.

Pati idėja, kad šiandieną valstybė ieško visų kelių, kaip pritraukti jaunimą atvažiuoti, kaip pritraukti iš regionų jaunimą atvažiuoti, na, netgi pasakyti, kad mes turime tendenciją mažinti įvairiausius mokesčius, kad jis galėtų užsikabinti, jau pats tos idėjos skleidimas yra Seimo valios rodymas į priekį. Net neabejoju, kad čia kyla kai kurie klausimai, reikės ieškoti, kas padengs. Čia nėra tokie pinigai. Iš tikrųjų aukštosios mokyklos uždirba, gali pačios ieškoti. Kitas kelias, kad čia ir valstybė nedideliais finansais gali prisidėti. Čia tikrai ne pinigai yra esmė, jų tikrai galima rasti, bet nežudykime šitos pateikto projekto idėjos. Svarstant bus įvairiausių pastabų ir, matyt, į visas bus atsakyta, rasti sprendimai. Taigi, kolegos, aš tikrai siūlau palaikyti šitą projektą.

PIRMININKAS. K. Masiulis – prieš.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Vis dėlto iš tikrųjų čia buvo teisingai pastebėta, kad universitetai turi autonomiją, lygiai taip pat kaip savivaldybės turi autonomiją ir jos nutaria, kokius mokesčius rinkti. Ne visos vienodus renka ir nevienodo dydžio. Vieni apmokestina įvažiavimą į senamiestį ir panašiai. Prieš rinkimus keisčiausių idėjų dar net iš liberalų ateina.

Argumentas, kad jeigu yra informatikos era, tai nėra kaštų, neveikia. Registrai yra tiktai informaciniai ir jie kainuoja, ir nemažai, tikrai tai kainuoja. Teisingas buvo A. Stončaičio pastebėjimas, kas vis dėlto tai kompensuos? Bet jisai, pasirodo, į tą savo argumentą nesureaguoja ir pritaria sprendimui neturėdamas atsakymo, kas kompensuos.

Kolegos, neikime į tą *popsą*, pripažinkime, kad universitetai turi autonomiją ir jie tegul sprendžia, kaip jiems atrodo, kas yra geriau. Kodėl mes dabar turime sureglamentuoti visokius keisčiausius dalykus?

PIRMININKAS. Taip, motyvai išsakyti. Balsuojame, ar pritariame šiam projektui po pateikimo.

Už – 62, prieš – 2, susilaikė 28. Pritarta. Pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Svarstymo data būtų planuojama spalio 15 diena. Pritariame? E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Vis dėlto, kolegos, sutarėme, kad mes kišamės į universitetų autonomiją, ir, aišku, tas išlaidas, kurias jie patiria, reikės kažkaip kompensuoti. Tai siūlau paprašyti Vyriausybės išvados ir tam tikros analizės, nes mes tikrai nežinome nei skaičių, nei nieko, kaip iš tikrųjų yra.

PIRMININKAS. I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*MSNG*). Gerbiamas kolega, prašau neklaidinti nei Seimo, nei visuomenės, stebinčios šitą transliaciją. Tai nėra kišimasis į universitetų ir kitų aukštųjų mokyklų autonomiją – tai yra stojimo proceso organizavimas. Liberalų sąjūdis šiandien pirmą kartą atnešė gerą projektą švietimo srityje, todėl labai sveikinu su šituo projektu.

PIRMININKAS. Buvo Edmundo pasiūlymas prašyti Vyriausybės išvados. Kadangi skirtingos nuomonės dėl to siūlymo, balsuojame, ar pritariame, kad būtų Vyriausybės išvada.

Už – 52, prieš – 27, susilaikė 18. Taigi prašome išvados. Apsisprendėme dėl šio projekto.

Kolegos, taupykime laiką. K. Masiulis dar dėl vedimo tvarkos.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš pusę sakinio. Kolegos, sveikinu liberalus, pagaliau pirmas geras įstatymas per kadenciją. (*Šurmulys salėje*)

12.19 val.

Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 5, 6, 7, 8, 14, 21, 23, 25, 29, 30, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-451 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4129 (*pateikimas*)

PIRMININKAS. Taip, dar vienas įstatymo projektas ir tai bus paskutinis – Fizinių asmenų bankroto įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4129. Pranešėjas – M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, pats projektas tikrai yra mažos apimties, bet svarba nemenka. Teikiamu projektu siekiama įgyvendinti Konstitucinio Teismo 2024 m. balandžio 24 d. nutarimą. Nuo 2021 m. liepos 15 d. įsigaliojo Fizinių asmenų bankroto įstatymo redakcija, pagal kurią negali būti nurašomi reikalavimai, kylantys iš fizinio asmens pareigos sumokėti valstybei baudas, paskirtas už fizinio asmens padarytus kitų įstatymų pažeidimus. Pažymėtina, kad šio įstatymo baigiamosiose nuostatose buvo įtvirtinta, jog ši nuostata galioja ir iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėtiems, nebaigtiems fizinių asmenų bankrotams. Konstitucinis Teismas pripažino, kad būtent ši nuostata prieštarauja Konstitucijai. Taigi, šis siūlymas įgyvendina Konstitucinio Teismo nutarimą.

Siūloma nustatyti, kad negali būti nurašomi reikalavimai dėl kitų įstatymų pažeidimų, jeigu fizinio asmens bankrotas pradėtas ir nebaigtas iki įstatymo įsigaliojimo. Visas Biudžeto ir finansų komitetas yra pritaręs tokios pataisos siūlymui, įgyvendinant šį konstitucinį nutarimą. Tai siūlau ir Seimui pritarti šiam siūlymui.

PIRMININKAS. Jūsų niekas nenori klausti. Motyvai? Niekas neužsirašė. Galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaravimų. Pritariame bendru sutarimu. Biudžeto ir finansų komitetas būtų skiriamas kaip pagrindinis komitetas. Svarstymo data – spalio 1 diena. Pritariame bendru sutarimu.

Vieno projekto, kuris buvo numatytas vakariniame posėdyje, nėra pranešėjo. Mes visus projektus išnagrinėjome.

12.21 val.

Seimo narių pareiškimai

Dabar Seimo narių pareiškimai ir po to bus Vyriausybės pusvalandis. K. Vilkauskas pirmasis perskaitys panešimą.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, kreipiuosi mūsų regionui, mūsų apskričiai svarbiu klausimu ir ypač Elektrėnų savivaldybės gyventojams svarbiu klausimu. Mūsų Elektrėnų savivaldybės gyventojai tiesiog kenčia kiekvieną dieną nuo kvapų, nuo smarvės, kuri eina iš Kazokiškių sąvartyno. Žmonės kovojo dar tada, kai tas sąvartynas buvo steigiamas, ir gavo pažadus, kad 2027 metais sąvartynas bus uždaromas. Deja, realijos yra kitokios.

Dabar, užuot uždarius, sąvartynas yra plečiamas, iš tų dviejų sekcijų dar neužpildytos penkios, ir motyvuojama tuo, kad sąvartynas turi toliau gyvuoti. Ir kieno gi sąskaita? Kad visos savivaldybės veža šiukšles ir Elektrėnų savivaldybės žmonės pasmerkti toliau gyventi tokiomis sąlygomis. Tai siūlyčiau tikrai persikelti kam nors, kas nori tolesnio sąvartyno gyvavimo, pagyventi toje teritorijoje.

Vakar žmonės skundėsi dėl to, kad, anksčiau būdavo, tas kvapas eidavo tiktai prie pat sąvartyno – dabar pasiekia ir Elektrėnų savivaldybės gyventojus. Aišku, yra sudaryta Aplinkos apsaugos departamento ir Visuomenės sveikatos centro grupė, bet lėtai!.. Žmonės dabar kenčia, o išvadų vis dar nėra, kaip panaikinti tuos kvapus. Sąvartynas yra tvarkomas, iš šonų kasamos tos atliekos ir jos pilamos ant viršaus. Tai dar labiau padidina koncentraciją.

Kai buvau asmeniškai apsilankęs sąvartyne, tai neranda priemonių, kaip panaikinti. Tai tokiu atveju reikia stabdyti sąvartyno veiklą, kol nebus panaikinti, bent šiuo atveju, kvapai ir žmonės galės gyventi kokybiškai. Net vaikų negali išvesti į lauką, nes tiesiog neįmanoma, kenksminga sveikatai!

Aš kviečiu visas institucijas, kurios užsiima tuo, kad kuo skubiau rastų sprendimus arba priimtų sprendimą ir uždarytų. Aš kreipiuosi į Aplinkos ministeriją, kuriai parašiau raštus, į Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centrą, į Aplinkos departamentą, Visuomenės sveikatos centrą: stabdykime veiklą, jeigu mes neužtikriname žmonių gyvenimo kokybės. Taip pat Elektrėnų savivaldybės meras kreipėsi jau prieš penkerius metus į visas savivaldybes dėl to sąvartyno uždarymo. Rezultatas nulinis, niekas nereaguoja.

Tai jeigu mes kalbame apie kelias Lietuvas, tai čia yra pats didžiausias pavyzdys, kad yra kelios Lietuvos, tai yra vieniems patogu vežti šiukšles, ir dar neišrūšiuojant. Turime atliekų deginimo įmones. Jos nepriima visų šiukšlių, mano žiniomis, net įsiveža iš kitur, nors tam ir yra skirtos, o čia žmonės priversti dėl to kentėti ir gyventi pasibaisėtinomis sąlygomis.

Aš kreipiuosi į visas institucijas ir dar kartą prašau kuo greičiau spręsti šį klausimą, kitaip žmonės tikrai neturės kitos išeities, tik imtis gal kokių drastiškesnių priemonių ir blokuoti sąvartyno veiklą. Ačiū, kad išklausėte.

PIRMININKAS. Toliau pranešimą perskaitys R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Mieli Lietuvos žmonės, kolegos, pastaruoju metu dažnai girdime apie Desovietizacijos komisiją, jos sprendimus, nemažai girdėjome apie poetus, asmenybes. Gal kartais jau ir atsibosta kai kam, bet šios temos yra labai aktualios, yra labai daug reakcijų iš mūsų tautos žmonių. Taigi, bausti, negalima pasigailėti.

Buvo kreipimasis dėl S. Nėries vertinimo. Aš tikrai nesiimu jos vertinti, nes toks tas buvo laikmetis, tuose marškiniuose tikrai negyvenau. Yra tam tikros komisijos, kurios sprendžia, kas teisus, kas neteisus. Dabar, aišku, mes irgi matome su dėmėmis įvairių politikų, kurie drąsiai baudžia kitus, pamiršdami save. Šių metų vasario 28 dieną vadinamoji Desovietizacijos komisija pateikė išvadas, kad Lietuvos savivaldybėse esantys S. Nėries gatvių pavadinimai pažeidžia draudimą propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas viešuosiuose objektuose, todėl turi būti pakeisti. Šios išvados pagrindžiamos vieninteliu dokumentu, pavadintu „Galutinė ekspertinė istorinė išvada apie S. Nėrį“. Jį pateikė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, parengė žurnalistė D. Vilkelytė.

Nepriklausomybės laikotarpiu buvo atlikti nuoseklūs S. Nėries biografijos ir kūrybos moksliniai tyrimai, publikuota iki tol neskelbta archyvinė medžiaga, pateikti nauji istoriniai ir literatūrologiniai vertinimai. Deja, Desovietizacijos komisija, priimdama minėtus sprendimus, nepasitelkė kvalifikuotų mokslininkų ir ekspertų, tyrusių S. Nėries palikimą, nors pagal savo nuostatus turi teisę tai daryti. Suvokiant S. Nėries kūrybos reikšmę lietuvių literatūrai ir kolektyvinei atminčiai, viešus debatus dėl jos vertinimo, tai turėjo būti ir komisijos pareiga. Tik toks kelias galėjo užtikrinti komisijos sprendimų objektyvumą. Tačiau galutinė išvada apie S. Nėrį buvo parengta mokslinio laipsnio neturinčios žurnalistės. Tai tendencingas publicistinis ir mėgėjiškas rašinys, neturintis objektyvios ekspertinės vertės ir neatitinkantis šiuolaikinio S. Nėries kūrybos, biografijos ir sovietmečio kontekstų išskirtinumo lygio.

Aš dar kartą pabrėžiu. Ne man čia teisti, kas buvo su jos klaidomis ir panašiai, tačiau turi būti adekvati istorinė tiesa. Taigi raginimas Desovietizacijos komisijai ir jos pirmininkui V. Karčiauskui iš naujo svarstyti klausimą dėl S. Nėries biografijos ir kūrybos vertinimo, jos vardo naudojimo viešiems objektams ir dėl to užsakyti objektyvią kvalifikuotų tyrėjų, istorikų, literatų mokslinę ekspertizę. Šiuo pareiškimu kreipiasi labai daug profesorių, mokslo daktarų. Prašau elgtis adekvačiai ir pateikti istorinę tiesą visuomenei. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. A. Butkevičius dėl vedimo tvarkos.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, šiandien Seime lankosi Kudirkos Naumiesčio Vinco Kudirkos gimnazijos moksleiviai ir mokytojai. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Sveikiname moksleivius, tikiuosi, bus įdomu stebėti mūsų posėdį, nors ir pustuštėje salėje. (*Balsai salėje*) Toliau pareiškimą perskaitys A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Sveiki, gerbiamas posėdžio pirmininke, Vyriausybės atstovai. Atsiprašau, kad aš čia uzurpuoju šią tribūną. Dabar jau tuoj pat bus Vyriausybės valandos laikas, bet negaliu nereaguoti. Ypač kreipiuosi į R. Šarknicką, K. Mažeiką, A. Palionį, O. Leiputę… (*Balsas salėje*) …galima ir į V. Valkiūną, iš tiesų dėl kelio Kaunas–Prienai situacijos. Vienas meras neseniai savo pamfletuose, užsakomuosiuose rašinėliuose parašė, kad niekas nepadaryta dėl 130-ojo kelio Kaunas–Prienai. Dabar truputį, aišku, aš sugadinsiu tą rašinėlio istoriją faktais ir tiesiog jus informuosiu, kas vyksta.

Nuo 2020 metų, šios kadencijos pradžios, kelias buvo įtrauktas į Vyriausybės programą. Pagaliau! Priminsiu, ankstesnių vyriausybių šiam keliui dėmesys buvo numatytas 2033 metais. Atkreipkite dėmesį – dar po devynerių metų! Per tą laiką išbraukėme iš Lietuvos strateginio plano,

visi kartu sutarėme, nebuvo pozicijos, opozicijos. Kauno bičiulių grupė irgi buvo susirinkusi per kadenciją ne du, ne tris, ne keturis kartus. Gaila, tas meras, kuris dabar tuos pamfletus ir rašinėlius rašo, tiesiog neateidavo į Kauno regiono bičiulių grupės susirinkimus, kurie buvo. Dalyvaudavo ir Kęstutis, ir Robertas, ir Andrius, ir Orinta, ir visi. Aišku, vėl faktai trukdytų gražiam rašinėliui ir istorijai.

Dabar informuoju, kas padaryta: išbraukta iš Lietuvos strateginio plano, įrašyta į Vyriausybės programą, kad turi prasidėti realūs darbai. Bet kai ateini… Gaila, nėra susisiekimo ministro, bet, manau, jisai paliudys tai, ką aš kalbu. Susisiekimo ministerijos stalčiuose jokio projekto nebuvo. Kaip pradėti projektą, jeigu nėra projekto? Šitoje situacijoje išties darė daug kartu visa koalicija. Ačiū ir opozicijai, prisidėjusiai ir neabejingai, kaip jau minėjau, ji prisidėjo ir reiškė rūpestį dėl to kelio, jis įrašytas į darbų programą. Vėlgi pasižiūrime – kažkoks projektėlis, matyt, ranka rašytas, palikta: du plius vienas kelias. Koks tai *nonsensas*, kokia tai situacija? Pradedame aiškintis, kalbėti, kad vis dėlto tas kelias vienas intensyvesnių ir atitinka vos ne Alfonso Meškinio tiltą (Kleboniškio tiltą) ir du plius du reikalingą situaciją, kai yra keturios juostos. Susisiekimo ministerija priima sprendimą kartu su „Via Lietuva“, Kelių direkcija, kad toks turi būti kelias – du plius du.

Įsirašome į visas darbų programas, bet trūksta žemės. Reikia paimti 40 hektarų žemės. Vėl nepatogus faktas tai pačiai istorijai ir mero rašinėliui, publikuotam viešai ir užsakomai. Taigi pradedame išpirkti žemes. Dalyvauja V. Pranckietis, dalyvauja K. Starkevičius Išlauže, Garliavoje, dalyvaujame susirinkimuose, ne mažiau nei keturiuose, kaip paimti žemes, ir už 2,5 mln. daugiau kaip iš 200 savininkų išperkama 40 hektarų žemės: 15 hektarų – Prienų rajone… atsiprašau, Kauno rajone, 25 hektarai – Prienų rajone.

Einame toliau. Užsakomas techninis projektas už 4 mln., tai būtent šios Vyriausybės numatyta ir įgyvendinama. Gal tas projektavimas nevyksta taip sklandžiai, bet jau metų gale turėsime statybos leidimą. Kad ir kas ateis po Kalėdų, ras pilnus stalčius gerų projektų. Šitoje situacijoje, patikėkite, darbas padarytas, ir prašau – šitie rinkimai yra apie tiesą ir netiesą. Nemažai jūsų, bent dešimt, buvo Šiluvoje atlaiduose, tai ten buvo sakoma: kalbėkite daugiau tiesos, tiesiog politikų buvo prašoma: kalbėkite daugiau tiesos. Aš manau, kad… Aišku, šitie faktai… Galbūt Laurynas irgi… O, Laurynas irgi, tiesa, prisidėjo prie to kelio.

PIRMININKAS. Laikas!

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū. (*Plojimai*)

12.35 val.

Vyriausybės valanda

PIRMININKAS. Dabar žadėtasis Vyriausybės pusvalandis. Kviečiu Vyriausybės narius užimti vietas. Suteikiu žodį pirmam užsirašiusiam A. Dumbravai. Gerbiamasis Algimantai, galite klausti, įvardinkite, į ką…

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. (*Balsai salėje*) Gerai, atėjo ministrė. Gerbiama ekonomikos ir inovacijų ministre, jums klausimas būtų pirmas. Prieš 3 mėnesius jūs labai iniciatyviai ir su optimizmu pasakėte dėl Visagino laisvosios ekonominės zonos. Nusiųsti dokumentai į ministeriją, tačiau kažkaip labai vangiai tas dalykas, kokios nors diskusijos vyksta. Savivaldybės atstovai buvo susitikę su viceministru K. Žemaičiu, tačiau taip vis sunkiai. Būkite maloni, pažadėkite, kad vis dėlto iš ministerijos kils iniciatyva dėl Visagino laisvosios ekonominės zonos ir tas projektas pagaliau pasieks Seimą dar šią kadenciją. Labai ačiū.

A. ARMONAITĖ (*LF*). Labai ačiū. Taip, kaip ir pasakėte, politinis dėmesys yra didelis. Ir viceministrai, mano komanda, kartu su Visagino miesto savivaldybe, su verslu rengia laisvosios ekonominės zonos projektą. Yra keletas dalykų, neabejoju, kad jūs žinote. Viena vertus, yra teritorija ir yra Vyriausybėje įstaigų, kurios gal dar turi ir kitokį įsivaizdavimą, kam, pavyzdžiui, tie sklypai galėtų būti naudojami, dėl to mums reikia turėti vieningą valstybės matymą, kad ten mes matome, pirmiausia, pramoninę teritoriją, tai pirmas dalykas. Antras dalykas, žinoma, reikia ir su švietimo institucijomis suderinti vis dėlto, kas dirbs tose įmonėse. Talentų dalis visada, steigiant laisvąsias ekonomines zonas, irgi turi būti vertinama.

Bet mano matymas visiškai nepasikeitęs – Visagine turi atsirasti laisvoji ekonominė zona ir tą darysime. Ar iki rinkimų suspėsime įsteigti? Jūs gi puikiai žinote, kad įstatymai turi tam tikrą tvarką, ar ne? Jeigu iki kadencijos pabaigos nepadarysime, tai padarysime po rinkimų su rinkėjų pagalba. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia L. Savickas.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėčiau užduoti klausimą finansų ministrei, tikriausiai smarkiai nenustebinsiu, kokia tema. Mes įvairiausiuose debatuose labai dažnai susitinkame ir kalbamės ta pačia tema – kaipgi mums sekasi investuoti RRF'o lėšas? Aš vis remiuosi jūsų paskutine teikta informacija, kad praėjusius metus jūs baigėte viso labo investavusi tik 11 % gautų pinigų, jūs remiatės informacija, kad jūs esate gavę maždaug 35 % pinigų iš Europos Komisijos. Tikriausiai visi puikiai suprantame, kad tai yra du skirtingi dalykai – investicijos, kurios pasiekia mūsų įmones ir žmones, ir pinigai, kuriuos mes gauname į savo biudžetą iš Europos Komisijos. Taigi aš į jus kreipiausi kaip į finansų ministrę rugpjūčio 22 dieną raštu. Šiandien iki darbo dienos pabaigos pagal galiojančius teisės aktus jūs turėtumėte atsakyti. Tai gal informuosite, ar atsakysite man šiandien raštu, ar galite skaičių įvardinti šiandien vietoje? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Aš jau jums ne kartą sakiau, kad 99 % kvietimų yra paskelbta, dėl 90 % lėšų yra sudarytos sutartys. Konkretūs pinigai įplaukia į ekonomiką ir atsiskaitymas Europos Komisijai už pasiektus rodiklius niekaip nestabdo investicijų, kurios yra vykdomos.

Taip pat priminsiu, kad su Europos Komisija mes nuosekliai, konstruktyviai dirbame, nepaisydami tų diskusijų, kurias galbūt turime kitais aspektais. Europos Komisija visiškai neseniai pateikė pozityvų vertinimą dėl mūsų 4 mlrd. „Naujos kartos Lietuvos" plano atnaujinimo, taip pat pateikė preliminarų neformalų pozityvų vertinimą dėl mūsų atsiskaitymo už rodiklius. Kaip tik šią savaitę Lietuva pateiks naują mokėjimo paraišką ir tikimės iki metų pabaigos sulaukti dar 0,5 mlrd. eurų, kurie atplauktų jau už atsiskaitytus rodiklius. Tačiau investicijos yra nestabdomos – jos pasiekia ekonomiką ir, kaip minėjau, šiuo metu 90 % lėšų yra jau sukontraktuota. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Kaip jūs, kolega, ir akcentavote, išsamus atsakymas bus raštu. Luktelkite. Klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Ačiū. Mano klausimas būtų apie artėjantį šildymo sezoną. Tai gal premjerei ar energetikos ministrui.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija prognozuoja, kad kompensacijų prašytojų gali būti daugiau, apie 180 tūkst., negu praėjusiais metais. Tam gali pritrūkti apie 10 mln. eurų lėšų, tai yra jų suplanuota šiek tiek mažiau. Energetikų skaičiavimais, už šildymą gali tekti mokėti dešimtadaliu daugiau, tokios išlaidos. Jūsų nuomone, ar, nemažėjant socialinei atskirčiai, teisingai pasielgta, kad nebuvo pratęsta šildymo lengvata centralizuotam šildymui, ir ar tai nepastūmės į dar didesnį skurdą ir taip sunkiai besiverčiančių žmonių? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Gerbiama Orinta, lengvata nebuvo panaikinta todėl, kad lengvata – ta, kuri galiojo, kuri buvo priimta praėjusio Seimo, 9 % pridėtinės vertės mokesčio lengvata, galioja ir toliau. Kas buvo panaikinta? Buvo panaikintas laikinas pridėtinės vertės mokesčio panaikinimas. Jis buvo nustatytas dvejiems metams tada, kai kainos padidėjo kartais per labai labai trumpą laiką. Akivaizdu, kad siekiant… Nes socialinės apsaugos sistema yra skirta pirmiausia padėti tiems, kurių pajamos yra pačios mažiausios, tačiau tuomet, kai buvo didelis infliacijos šuolis, buvo mūsų pačių pasirinkimas, kad ta parama būtų taip pat taikoma horizontaliai ir žmonėms, turintiems vidutines, sakykime, pajamas. Nors čia dėl tokios lengvatos teisingumo galima ginčytis, bet vis dėlto ji buvo nustatyta tokiu laiku, kai situacija buvo išties ekstremali.

Dabar ta ekstremalioji situacija yra pasibaigusi. Pagal tuos skaičiavimus, kuriuos man teko matyti VERT'o padarytus būsimo sezono kainoms, tikrai yra savivaldybėse, priklausomai nuo kuro rūšies, tų kainų pokyčių ir į vieną, ir į kitą pusę įvairesnių, bet kokių nors pavojingų tendencijų mes nematome. Tuo tarpu per visą šitą laiką ir pajamos padidėjo visų grupių gana ženkliai, ir vidutinio darbo užmokesčio augimą prognozuojame gana ženklų. Tai natūralu, kad tie žmonės, kuriems reikės socialinės paramos, kreipsis ir jie ją, neabejotina, gaus.

Bet esant mūsų perskirstymo lygiui, mūsų mokesčių ir BVP santykiui, mes sau netaiklios paramos taikyti šiaip jau neturime prabangos. Todėl net ir 9 % tarifas, kuriuo naudojasi turbūt ir

šioje salėje esantys žmonės, kurie gali savo šildymo sąskaitas apmokėti, – jau čia mes galime turėti diskusijų dėl teisingumo, bet kadangi tokia lengvata galiojo daug metų, ji galioja. Bet jau kai mes dar labiau mažiname savo biudžeto pajamas, tai turi būti tam tikrai kažkokios labai išskirtinės aplinkybės. Jos buvo 2022 metais, jos iš dalies tęsėsi 2023 metais. Dabar situaciją vertiname kaip susinormalizavusią ir grįžtame prie to, kas visada buvo Lietuvoje, tai yra lengvatinis PVM tarifas ir socialinė parama tiems žmonėms, kuriems sunku apsimokėti sąskaitas.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Aš dar truputėlį norėčiau papildyti dėl energetikų. Realiai šiandien yra fiksuojamos 20 % žemesnės biokuro kainos, negu buvo praeitais metais tuo pačiu metu. Tai reiškia, kad ateities sandoriams, žiemai, biokuras dabar perkamas 20 % pigiau. 84 % viso šildymo ateina iš biokuro. Taigi mes nematome didėjimo, priešingai – matome žaliavos pigimą ir kainos realiai turėtų būti žemesnės.

V. ŠILINSKAS. Parama turi būti tiems, kam jos reikia, o ne jums ar mums.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, pirmininke. Pasinaudosiu reta proga ir užduosiu klausimą ponui G. Landsbergiui.

Gerbiamas Landsbergi, štai „BaltCapas“ investavo 11 mln. į jūsų privatų sklypą, į jūsų privatų verslą, pastatė mokyklą 2020 metais. Tačiau ten buvo sukišti pensinių fondų pinigai Š. Stepukonio dėka, nežinau kieno. Todėl pensiniai fondai gauna labai menką investicinę grąžą – 8 tūkst. grynojo pelno, 24 tūkst. Pastarųjų metų duomenys apskritai slepiami. Ar jūs nesijaučiate apvogę pensinius fondus dėl tokios mažos grąžos? Jūs lobstate iš to, o kapitalo grąžos pensiniai fondai negauna.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). O jums pačiam susijungia galvoje dalykai, kurie šiaip niekaip kitaip nesusijungia? Ar tiesiog paimti atsitiktinių faktų kratinį, išvirti šiupininę sriubą ir pasakyti, kad štai čia yra koks nors produktas, jums atrodo, kad tai yra normalus klausimas?

Žiūrėkite, aš nepagerbsiu jūsų atsakydamas į šį klausimą. Jeigu turite klausimų, kurie yra skirti man, kaip ministrui, tai užduokite. Jeigu yra klausimų, kurie yra skirti verslui, užduokite verslininkams. Jeigu yra klausimų, skirtų finansuotojams, užduokite jiems. Jeigu yra klausimų, skirtų pensijų fondams, užduokite jiems. Sėkmės.

PIRMININKAS. Tikrai, kolegos, formuluokime klausimus pagal ministrų kompetencijas. Klausia V. Bukauskas. (*Balsai salėje*)

V. BUKAUSKAS (*LRPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. (*Balsai salėje*) Kolega, ramybės truputėlį. Aš norėčiau užduoti klausimą vidaus reikalų ministrei.

Gerbiama kolege ministre, artimiausiu metu, spalio viduryje, Seimas svarstys ir pristatysite kitų metų valstybės biudžetą. Vakar LNK žinių laidoje būtent buvo jau vienos iš valstybinių saugos institucijų, tai yra iš Policijos departamento, nuogąstavimų dėl lėšų biudžete trūkumo. Prašoma yra 100 mln. eurų papildomai, nes ir portalas parodė, kad Radviliškyje būtent nesukomplektuojami budėjimo pareigūnai, keturi pareigūnai dirba visą savaitę pasikeisdami ir taip toliau. Ar jūs girdite būtent šią žinią, ar jūs ginate būtent šią instituciją ir apsaugosite, kad mūsų visuomenė nepatirtų pasikėsinimų būtent ilgapirščių į visuomenės laisvę ir turtą? Labai ačiū.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū už klausimą. Pirmiausia turėčiau pažymėti, kad tiek, kiek ši Vyriausybė skiria viešojo saugumo sričiai, nėra buvę, tai tikrai yra rekordinės sumos, skirtos mūsų tarnybų darbo užmokesčiui augti. Tai yra per visą kadenciją darbo užmokesčio fondas augo 40 %, aprūpinimas, tai yra aprūpinimui lėšos buvo iki 80 %. Tai tikrai pasijautė.

Aš norėčiau tiesiog palyginimui papasakoti, kaip viskas atrodė. Praeitą kadenciją ta pati policija ir jos biudžetas augo 13 mln., šią kadenciją policijos biudžetas augo 100 mln. Tai yra tikri skaičiai, aš kalbu realiais skaičiais, kurie yra. Na, suprasdama, kad labai svarbu yra mūsų pareigūnų motyvacija, nes jie kasdien užtikrina savo darbu mūsų viešąjį saugumą ir per krizines situacijas, visada keliu kaip prioritetą pareigūnų motyvacijos didinimą ir aprūpinimą. Tai yra pagrindinis klausimas. Tai darau ne tik žodžiais, bet ir savo darbais. Ir tai planuojame tęsti.

Kalbant apie *nekomplekto* klausimą, taip, iš tikrųjų demografinė situacija yra tokia, kad pareigūnų skaičius mažėja, bet didžiausias mažėjimas buvo 2014–2018 metais, jeigu žiūrėtume į skaičius. Mums pavyko pristabdyti, sulėtinti tą visą procesą. Dedame daug pastangų, kad ateitų naujų pareigūnų. Yra skiriamos atitinkamos priemonės. Dėl to buvo priimtas ir Vidaus tarnybos statutas.

Tikrai norėčiau paprašyti visų politinių partijų susitarti, kad biudžetas Vidaus reikalų ministerijos pavaldumo tarnyboms būtų tokio pat tempo, kaip ir buvo per visus šiuos ketverius metus. Įsipareigokime ir tikrai pareigūnai pajus.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Mano klausimas būtų susisiekimo ministrui dėl kelio Kaunas–Prienai. Norėjau paklausti, koks dabar yra procesas, nes čia neseniai kalbėjo prie tribūnos kolega iš dešinės pusės, kad reikalai turbūt kaip ir pajudės, kai bus jau kita Vyriausybė. Kada įsivažiuos tie kelio darbai? Ar techninis projektas yra jau visiškai galutinis, žemės išpirktos? Tiesiog, jeigu galite, paaiškinkite, koks dabar yra procesas. Ačiū jums.

M. SKUODIS. Dėl žemių gal ten kokie nors teisiniai procesai dar yra nepasibaigę, bet iš esmės žemės yra išpirktos. Tai mums kainavo daug. Projektavimas vyksta abiejų atkarpų, nes visas kelias padalintas į dvi dalis nuo Kauno iki Prienų. Abiejų atkarpų projektavimas vyksta. Kelias bus du plius du, kas yra labai svarbu, nes anksčiau buvo įvairių diskusijų.

Ir lygiai taip pat „Via Lietuva“, už kelią atsakinga įmonė, šiuo metu rengia analizę, kaip projektą būtų galima įgyvendinti viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės būdu. Vadinasi, mes jau ir dabar rūpinamės finansavimu jam. Kitais metais bus projektas ir tuomet bus klausimas, kaip judėti į rangą, kokiu būdu. Projektavimas šiuo metu dar vyksta.

PIRMININKAS. Toliau klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Aš taip pat norėčiau klausti susisiekimo ministro. Kalbėjimas apie regionus ir jų stiprinimo svarbą iš tikrųjų tapo dažnu ir labai pagirtinu kalbėjimu. Paklausiu kur kas kuklesnio klausimo, negu kolega klausė. Ar gali tikėtis Gruzdžių miestelio Šiaulių rajone gyventojai, kurie kreipėsi (jų gyvena apie 1 tūkst.) dėl labai kuklaus prašymo, kad būtų įrengtas paštomatas? Jie kreipėsi į įvairias bendruomenes, kurios tą funkciją vykdo. Miestelyje neliko pašto ir vis dėlto ta kukli jų problema jiems yra labai labai svarbi. Lietuvos paštas, kuris priklauso Susisiekimo ministerijai, gal galėtų būti dėmesingesnis? Jūsų paraginimas išgirsti kaimo žmones jiems svarbiu klausimu būtų labai pagirtinas. Ar galime to tikėtis?

M. SKUODIS. Dėkui už klausimą. Mes tikrai pasidomėsime. Pirmiausia tuos sprendimus dėl paštomatų tinklo plėtros priima pati įmonė, bet neseniai jinai pradėjo taikyti net ir tokį sprendimą, pavyzdžiui, įrengti laikiną kilnojamąjį paštomatą, jeigu kyla diskusija, ar tikrai bus pakankamas srautas, kas juo naudosis. Asmeniškai pasidomėsiu Lietuvos pašto vadovybės, kokie yra sprendimai konkrečiai dėl šitos vietos.

PIRMININKAS. Klausia R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Atsiprašau, norėjau paklausti sveikatos apsaugos ministro, bet galbūt tą klausimą perduosiu raštu, ar galiu čia klausti tiesiog apie kompensuojamuosius vaistus?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš nežinau, Jurgis turbūt neinformavo, ministras yra susitikime su Pasaulinės sveikatos organizacijos vadovu ir čia negalėjo šiandien dalyvauti. Jūs galite įgarsinti tą klausimą, bet vargu ar aš turėsiu visas detales ir galėsiu atsakyti. Galite įgarsinti ir mes iš stenogramos jį nusirašysime, galite raštu kreiptis.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Gerai. Dėkoju, premjere. Aš norėčiau įgarsinti tą klausimą. Rugpjūčio mėnesį kreipiausi į Sveikatos apsaugos ministeriją ir tikrai netrukus gavau atsakymą apie retos ligos gydymą, tai yra, kai yra augimo sutrikimų, tokį labai brangų vaistą, kuris vadinasi (labai keistas pavadinimas, tuoj pat aš jums pasakysiu)… Tai yra „Voxzogo“. Tokie vaistai.

Šiuo metu, kaip ministras paaiškino man atsakyme raštu, vyksta derybos. Mano žiniomis (nes į mane kreipėsi tėvų asociacija, kurie augina tokius vaikus), derybos jau iš tiesų yra įgavusios labai gerą pagreitį. Aš labai norėčiau gauti papildomą atsakymą iš ministerijos, ko tikėtis tiems vaikams ir tiems tėvams. Labai ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Čia yra tas klausimas, kuriuo aš šį bei tą taip pat žinau. Galiu pasakyti, kad taip, derybos yra labai toli pasistūmėjusios. Yra alokuoti pinigai sėkmingos derybų baigties atveju ir šiems metams, ir ateinantiems metams, bet dar derybos nebaigtos. Šiuo metu ta stadija, kai kamuolys yra gamintojo rankose, bet labai tikiuosi, kad neužtruks pabaigti derybas ir tada bus galima jau šitą klausimą baigti.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Turiu gerbiamam sveikatos ministrui klausimą. Prieš kelias dienas viceministras lankėsi Sveikatos komitete ir ten pateikė absurdišką pasiūlymą apie neatvykimą nepranešus bausti pacientus bauda. Suprantu tikslą mažinti eiles gydymo įstaigose, suprantu, kad paveldėjo tragišką situaciją, kurią pirmtakas žlugdė visus ketverius metus – įvesti tvarką per kelias savaites turbūt užduotis yra neįmanoma, bet ar ministras vis dėlto nemano, kad to jau yra per daug? Puikiai žino, kad pacientai turi laukti eilėse ne savaites, o mėnesius. Per tą laiką jie gali ir pamiršti apie vizitą, gali susimokėti paskutinius pinigus, nuvykti į privačias klinikas, galų gale ir numirti, nesulaukę pagalbos.

Kodėl ministerija linkusi kaltinti pacientus ir nemato akivaizdaus darbo broko? Kokią baudą jie numato sau, ministerijos vadovams, kai žmogui yra nesuteikiama savalaikė medicininė pagalba? Tokie klausimai, jeigu galite kas nors atsakyti.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Sveikatos ministro, kaip aš ir minėjau, nėra, o jūs kaip paprastai meluojate, tai jums atsakyti yra be galo sudėtinga.

Aš nesiimu komentuoti, ką kas kur nors komitete sakė, bet galiu pasakyti labai paprastą dalyką, kad, pagal apmokėtą paslaugų skaičių, tai ir praėjusiais metais, ir šiais metais apmokėtas paslaugų skaičius yra didesnis, negu paslaugų buvo suteikiama prieš kovidą. Taip, natūralu, kad kovido metu susidarė tam tikras atidėtas vartojimas, nes žmonės tuo metu visų paslaugų gauti negalėjo dėl įvairiausių apribojimų ir dėl to susidarė tam tikras kalnas, kuriam šiek tiek užtruks laiko išsivaikščioti. Tačiau niekas nestabdo paslaugų teikimo, priešingai – visos viršsutartinės paslaugos, kurios yra suteikiamos, yra apmokamos. Kai jūs kalbate apie ministerijos darbo broką, jūs kažkaip įvardinkite tą broką, o jūs tiesiog mėtotės žodžiais be turinio ir nieko daugiau negalite pasakyti.

Bet faktas yra ir tas, kad taip pat yra problema, kai žmonės užsiregistruoja pas gydytoją ir pas gydytoją neatvyksta, nes tas laikas būna paskirtas, rezervuotas, vadinasi, kažkas to laiko negauna ir tuomet ta eilė tiktai dar labiau kaupiasi. Tai čia yra jau ne iš pasiūlos, o iš paklausos *pusės* susidarymas papildomų butelio kaklelių, kurių neturėtų būti, nes visi turime gerbti medikų darbą, įskaitant ir tuos, kurie mano, kad jiems medikų paslaugos reikia, užsiregistruoja ir paskui pamiršta. Na, jeigu reikia paslaugos, tai nepamiršti, kad tau reikia paslaugos, o jeigu ją kažkur gavai nesulaukęs, tai išsiregistruoji tuomet iš tos paslaugos ir tiesiog palieki tą laiką laisvą, kad medikas galėtų priimti kitą žmogų. Niekas čia kokių nors sprendimų dabar nesiūlo ir nedaro. Bet jūsų interpretacijos kaip visą laiką yra toli nuo teisybės. Tai tiek.

PIRMININKAS. Klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkui. Susisiekimo ministro noriu paklausti. Vasaros pradžioje rengėme konferenciją, kurioje šnekėjome apie dviračių takų žymėjimą. Deja, šiandien didesnė dalis savivaldybių taip ir nesutvarkė dviračių takų žymėjimo ir tai sudaro sunkumų važiuojant dviračiu ar į darbą, ar pailsėti. Dabar yra Europos judumo savaitė, visi sėda ant dviračių. Praeitoje kadencijoje svarstėme klausimą, kaip dviračiu važiuoti per perėjas nenulipant, nes ne visi žmonės, taip sakant, lengvai lipa, nulipa.

Ar jūs palaikytumėte šitą pervažiavimą per perėją supaprastintu būdu, kaip padarė daugybė Europos šalių? Mes darome pačiu sudėtingiausiu būdu. Ir kaip paveikti savivaldybes, kad jos padėtų dviratininkams tuos takus tvarkingai sužymėti, kad neatsimuštų kur nors į sieną dviratininkas ir panašiai, kaip kad šiandien pasitaiko. Ačiū už atsakymą.

M. SKUODIS. Dabar dėl paties žymėjimo. Žinau, kad ir ministerijoje vyksta ta diskusija, tai mes artimiausiu metu papildomai kaip ministerija kreipsimės į savivaldybes dėl prašymo peržiūrėti ženklinimą. Vilniaus savivaldybės tikrai yra geras pavyzdys, yra tikrai labai daug kas sutvarkyta, kitur galima pasimokyti vieniems iš kitų ir apsikeisti ta gerąja praktika.

Dabar dėl nulipimo nuo dviračio per pėsčiųjų perėjas, na, tikrai yra labai daug įvairiausių diskusijų – ir praeita Vyriausybė svarstė, ir mūsų ministerijoje diskusijos tęsiasi, ir Seime, man atrodo, gal ne vienas pasiūlymas net yra registruotas. Kol kas yra tikrai neblogas sprendimas. Kur yra pažymėtas pervažiavimas per perėją, ten dviratis gali važiuoti atitinkamai. Tai čia, man atrodo… Žinau, kad ir Seime tų diskusijų yra, tai kokie sprendimai bus, tokių ir laikysimės.

PIRMININKAS. Klausia T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Mano klausimas užsienio reikalų ministrui. Gerbiamas ministre, viena Rusijos opozicijos struktūra, kurios būstinė yra Vilniuje, apkaltino kitą Rusijos opozicijos struktūrą, kurios didžioji dalis personalo yra būstinėje Vilniuje, pagrindinį partnerį, sunkiais nusikaltimais. Ar jums neatrodo, kad reikėtų tokio išsamesnio Užsienio reikalų ministerijos komentaro? Ar pritariate Prezidento išsakytoms mintims? Kadangi tas apkaltintas asmuo šiaip dažnai lankosi Vilniuje, ar, pavyzdžiui, jis finansuoja ką nors Lietuvoje?

Man tai asmeniškai baisu, kad kokios nors marginalinės jėgos pradės išnaudoti tokį informacijos vakuumą, kuris juntamas. Nesinorėtų, kad P. Gražulis komentuotų šitas temas ir kad kas nors diskredituotų mūsų tą ilgą darbą dėl Baltarusijos ir Rusijos demokratijos.

Man neaišku, ar iš viso bus kreipiamasi į Izraelį dėl kokios nors to asmens apklausos, ar tik jo pareiškimas yra tyrimo pagrindas? Aš suprantu, kad jūs negalite atskleisti detalių, bet turbūt gal jų ir nežinote. Sutikite, kad situacija labai neeilinė ir čia reikėtų ne tik teisėsaugos institucijų, bet ir Užsienio reikalų ministerijos aiškios komunikacijos. Ačiū.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū už klausimą. Kaip paprastai tokiose situacijose yra komentuojama? Tai kaip tik nesiekiant klausimo, apie kurį gali neturėti visos informacijos, padaryti politiniu klausimu, ypač tol, kol neturime visos informacijos. Tuomet savo žodį turi tarti institucijos. Mano žiniomis, institucijos gilinasi, renka informaciją ir tikiu, kad pateiks tam tikras išvadas ir pasiūlymus. Kitaip tariant, būtų gerai politikams neužbėgti už akių tuomet, kai situacija yra tik tiriama.

Tai, kas yra paviešinta, skamba rimtai, kaltinimai yra rimti ir į juos reikia žiūrėti taip, kaip valstybėje žiūrima į tokius paskelbimus, jeigu jie yra nebūtinai susiję su užsienio politikos sritimi. Kitaip tariant, lygiai taip pat, jei kažkas apkaltintų, Lietuvos pilietis kitą Lietuvos pilietį, institucijos taip pat turėtų atlikti tyrimą ir pasakyti, ar tas kaltinimas yra teisingas, ar ne, ir nuo tada būtų priimami sprendimai. Bet situaciją stebime, žiūrime. Tikrai nėra žiūrima pro pirštus.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Noriu paklausti gerbiamo kultūros ministro. Situacija ministrui yra žinoma dėl Karaimų gatvės humanizavimo projekto. Nors visos institucijos pasisakė, kad tai yra vizualinė tarša, ir Kultūros vertybių apsaugos departamentas įpareigojo iki rugpjūčio 31 dienos pašalinti tuos betoninius pigios gamybos luitus (taip aš juos pavadinsiu, ne gėlinėmis ar kitaip), savivaldybė to įpareigojimo nevykdo.

Aš norėčiau paklausti, ar jau priėjote prie teisminių procedūrų? Kiek dar žinau, ar jums žinoma, savivaldybė ruošiasi toliau tęsti tą „humanizavimo“ projektą ir statyti prekybinius paviljonus prieš karaimų sakralinius tris langus, ir netgi padaryti užtvarą, kas apribotų tų pačių gyventojų teisę patekti į savo namus, į maldos namus (kenesą) ir panašiai. Gal turite kokios naujos informacijos? Ačiū, gerbiamasis.

S. KAIRYS. Pirmiausia, kaip jau ne kartą esame mudu kalbėję, esminis dalykas yra, ar ta gatvė tampa pėsčiųjų zona, ar jinai netampa pėsčiųjų zona? Ar ten toje gatvėje automobiliai trukdo ir lemia vizualinę taršą, ar keli vazonai, tai aš čia nematau didelio skirtumo – ir tą vazoną, kuris nepatiko, gali paimti ir nunešti kitur.

Tie visi sprendiniai nėra kažkokie projektiniai, derintini, nes tas pats projektas, kaip aš suprantu, bus ateityje. O Kultūros paveldo departamentas, kaip ir privalo, nesvarbu, kas atsitinka šalia paveldo objektų, ar tai yra konkrečiai kaip projektas tvirtintas dalykas, ar kažkokie laikini sprendiniai, jeigu tai yra kažkokia grėsmė paveldui, reaguoja.

Bet jūs irgi, mačiau, kažkaip truputėlį kitaip interpretuojate KPD sprendimus ir ministerijos poziciją. Taip, ten buvo truputėlį įsimaišęs atostogų metas ar kažkas. Mano žiniomis, tas klausimas dėl tų didžiausių vazonų ten kažkaip juda. Bet aš kelčiau iš principo klausimą ir jums pačiam: ar tai, kas dabar vyksta, yra tikrai *okay*? Kai pėsčiųjų gatvėje mašina važiuoja po mašinos, parkavimas vyksta visu intensyvumu, koks vyko toliau… Tai šiuo atveju aš ten kažko iš principo nesuprantu.

Šiuo atveju aš manau, kad pagrindinis dalykas tai yra būtent tas dehumanizavimas, tas humanizavimas, kaip jūs kažkaip ten pasakėte. Bet iš principo aš manau, kad tos laikinos detalės čia

nėra esminis dalykas, jas tikrai galima suderinti, o visa kita – irgi visokie, matyt, rinkimų kontekstai, pasiėmus tą vieną ar kitą vazoną tampyti iš vieno gatvės galo į kitą.

PIRMININKAS. Ir Vyriausybės pusvalandį savo klausimu užviršuos V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Ačiū, Jurgi. Man visada įdomu išklausyti premjerės meilės apraiškas A. Gedvilui, tačiau klausimas ne jai, o krašto apsaugos ministrui. Matau, buvo atsipalaidavęs ir ruošiasi karui toliau. Mano techninis klausimas. Jūs dažnai būnate, gerbiamas ministre, Ukrainoje, važiuojate. Jie daugiausia kariauja su Kalašnikovo automatais, tačiau Lietuva jau nori utilizuoti visus tuos ginklus, galbūt jau utilizavo. Kaip čia yra? Jeigu mes ruošiamės kariauti su Rusija, tai kokie ginklai geresni, ar tie patys kaip ukrainiečių, kalašnikovas prieš kalašnikovą, ar čia kiti ginklai efektyvesni, kad mes nepraloštume, neprisižaistume? Atsakykite, gerbiamas ministre.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Valdemarai, labai ačiū už klausimą. Iš tiesų pradėkime nuo to, kad visus turimus kalašnikovus, pakeistus moderniais G-36 arba kiek senesniais AK-4, mes stengiamės atiduoti ukrainiečiams, bet patys turime gana daug automatinių ginklų, kurie gali duoti atkirtį priešui. Priešui atkirtį gali duoti ne tik automatai, bet ir daug sunkesnė technika. Todėl, be jokios abejonės, vykdome visus projektus, stiprinančius Lietuvos kariuomenę.

Pirma, stipriname oro gynybą. Antra, pirmasis pėstininkų kovos mašinų etapas baigiamas, eisime prie antrojo etapo. Planuojamas kurti tankų batalionas, turime du (vienas jau yra) artilerijos batalionus, planuojame trečią artilerijos batalioną. 2026 metais atvažiuoja HIMARS gynybos sistemos, tai galėsime suduoti tolimus smūgius priešui. Kitaip tariant, judame visomis kryptimis ir su jūsų parama tikrai padarysime viską, kad priešo kojos čia nebūtų. Ačiū.

PIRMININKAS. R. Šalaševičiūtė dėl vedimo tvarkos.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Pirmininke, buvote žadėjęs, kad visi spėsime paklausti. Liko septyni žmonės, tai apie 10–15 minučių. Savo pažadą prašau vykdyti. Mes patikėjome ir sėdime.

PIRMININKAS. Na, aš tikėjausi, kad greičiau viskas vyks. Atsiprašau, kad mano viltys neišsipildė. Neturiu pagrindo ilgiau laikyti Vyriausybės narių, jie turi svarbias savo dienotvarkes. Deja, rytinį posėdį turiu baigti. (*Gongas*)

Taigi, šios dienos posėdžiai yra baigti. Vakarinio posėdžio, kaip žinote, nebus.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 414
STENOGRAMA

2024 m. rugsėjo 24 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas. Gerbiami kolegos, kviečiu užimti vietas. Pradedame rugsėjo 24 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis. Matau, kad jau du kolegos nori dėl darbotvarkės kalbėti, bet prieš tai norėčiau Seimo vardu ir savo vardu pasveikinti J. Pinskų, kuris visai neseniai minėjo gražų jubiliejų.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. rugsėjo 24 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Dabar 1-1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. M. Puidokas dėl darbotvarkės. Prašau.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Noriu kreiptis į Seimo Pirmininkę. Kur jos vieša reakcija dėl A. Ramanausko viešų raginimų žudyti žmones, atimti iš jų vaikus? Jūsų koalicijos partnerių partijos narys tokį elgesį demonstruoja. Ar bus jūsų viešas atsakymas šiandien?

Aišku, analogiškas klausimas yra ir ponui G. Landsbergiui, nes jis yra jo partijos narys. Ar partijos pozicija sutampa, kad reikia žmones žudyti ir atimti iš jų vaikus? Ar tai yra tinkama Lietuvoje, kad tokie pasisakymai vis dar yra ir jie nėra viešai pasmerkiami aukščiausių mūsų šalies vadovų ir Seimo vadovų? Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamas Mindaugai, esu gavusi jūsų raštą ir į jį tikrai atsakysiu, tačiau noriu atkreipti dėmesį, kad aš, kaip Seimo Pirmininkė, nesu atsakinga ir negaliu komentuoti kiekvieno Lietuvos piliečio pasisakymo, net jei jis man asmeniškai atrodo nepriimtinas. Neturiu tokios pareigos. Būtų sudėtinga visus sužiūrėti ir kiekvieną iš jų pakomentuoti.

V. Semeška norėtų.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Gerbiamam kolegai: nežinau, iš kokios planetos jis čia dar yra, bet tiktai informuosiu, kad tas asmuo nėra Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos narys. Taigi, prašyčiau čia viešai nemeluoti, o galėtumėte atsiprašyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Dėl darbotvarkės. Įstatymo projektas dėl Visagino laisvosios ekonominės zonos steigimo neva prieštarauja Konstitucijai, tačiau pirmą kartą per mano keturių kadencijų darbą Seime ne pats tekstas prieštarauja Konstitucijai, o pati pateikimo procedūra prieštarauja Konstitucijai. Labai įdomus dalykas. Teisės departamento išvadoje parašyta, kad teikti šį klausimą turi savivaldybės taryba ir ūkio ministerija. Savivaldybės taryba pateikė ūkio ministerijai, ūkio ministerija nieko nedaro. Tokia labai įdomi situacija. Gal galėtumėte paaiškinti? Ačiū.

PIRMININKĖ. Ar jūs prašote įtraukti į darbotvarkę?

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Taip, aš prašyčiau.

PIRMININKĖ. Šiuo metu situacija yra tokia, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas turi apsvarstyti Teisės departamento išvadą, kaip ir visada darome tokiais atvejais, ir toliau jau bus kitas etapas.

Prašau. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Yra rezervinis 1 klausimas, kuriuo yra įregistruotos Pensijų kaupimo įstatymo (II pensijų pakopos) pataisos, tačiau mes neturime Teisės

departamento išvados. Įstatymas yra labai svarbus. Nesame net susipažinę ir tai šiandien skubos tvarka (vakar vakare dar nebuvo) įregistruotas įstatymas! Aš manau, šito įstatymo mes negalėtume net svarstyti dėl to, kad neturime išvados. Teisės departamento nėra, net nėra, aš dar pasižiūrėjau.

PIRMININKĖ. Gerbiama kolege, mano žiniomis, išvada jau yra. Taigi, visų projektų dėl II pakopos išvados jau yra. Tai galima pasitikrinti sistemoje.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Kodėl skubos tvarka, leiskite paklausti, kai reikia susipažinti?

PIRMININKĖ. Seimas apsispręs. Jūs siūlote išbraukti?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Aš tai siūlau išbraukti iš darbotvarkės.

PIRMININKĖ. Jūs siūlote išbraukti rezervinį?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Taip, rezervinį 1 klausimą.

PIRMININKĖ. Rezervinį 1 klausimą. Ačiū. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, kas dar nespėjote, noriu anonsuoti galimybę dalyvauti interaktyvioje apklausoje kaip įvade į šiandien opozicijos rengiamą diskusiją apie įvairiausius Lietuvos socialinius rodiklius. Kas dar negalėjo, gali gauti lipduką iš manęs arba iš mano kolegų ir sudalyvauti čia, prie salės, esančioje apklausoje. Dar kokį pusvalandį tas stendas bus, o vėliau kviečiame aktyviai dalyvauti diskusijoje būtent dėl tų rodiklių per opozicinę darbotvarkę.

Aš taip pat prisidedu prie Laimos raginimo: iš tikrųjų gerbkite opoziciją, nesvarstykite projektų, kuriuos ištraukėte iš stalčiaus paskutinę naktį. Taip neturi būti normalioje… ypač kai svarstome tokius svarbius klausimus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui, gerbiamas Tomai. Seimas apsispręs. Kaip suprantu, L. Nagienė prašo išbraukti frakcijos vardu, tačiau matau tam tikrą prieštaravimą. Net ir vakar televizijos eteryje kalbėjome apie tai, kad jūs raginate, skatinate kuo greičiau valdančiuosius teikti projektą, ir tuoj pat sakote, kad norėtumėte braukti jį iš darbotvarkės. Tačiau Seimas tikrai apsispręs. J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš manau, kad kaip tik racionalu, kai jau mes paliečiame tokį svarbų klausimą kaip II pensijų pakopa, į darbotvarkę įrašyti visus projektus. Man atrodo, pono L. Jonausko projekto dar nėra, bet jis neprašo įrašyti, tai čia kitas dalykas, o po to komitete kartu ir svarstoma, ir viskas vyksta vienu metu. Tai aš siūlyčiau tikrai palikti visus projektus, o ten turinys visiems yra aiškus, apie tuos pačius dalykus kalbama. Tikrai čia nėra sudėtinga Seimo nariams susigaudyti, kad ir dėl vakar įregistruoto projekto, ten tikrai kokių nors amerikų naujų nieks nesurašė.

Demokratų frakcijai dėkoju, kad perima reklamos principus iš mūsų. Mes dėjome lipdukus, kokie svarbiausi darbai padaryti, jūs dedate, ką dar reikia svarbaus padaryti. Puiku, kad mokotės, perimate.

PIRMININKĖ. Aš tik atkreipsiu dėmesį, kolegos, kad renginiai, akcijos, kurios vyksta Seimo posėdžių metu, yra paprastai derinamos su Seimo valdyba, tai nežinau, kaip šis interaktyvus renginys įsipaišo į tą mūsų įprastą formatą, nes visada tikrai suderiname akcijas įvairiausias, juo labiau kai jos yra rinkimiškai reklaminės. L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkui. Aš tik pasakysiu, kad šitas interaktyvus diskusijos, kuri bus po pietų, pristatymas yra mūsų opozicinės darbotvarkės dalis, ir tikrai kviečiame dalyvauti, ar rinkiminis, ar ne. Mano vertinimu, apie socialinius klausimus turime kalbėti, ypač šiuo metu, kai jau galime skaičiuoti, kas per šią kadenciją pavyko, kas nepavyko.

Bet aš tik pasakysiu, kur yra problema su šiuo iš vakaro registruotu įstatymu: mūsų socialinės apsaugos ir darbo ministras žadėjo, kad vyks diskusija su visuomene, jis pristatytas visuomenei derinti, kad eis per Vyriausybę, visas derinimo procedūras pereis. Dabar matome, kad tai nevyksta – atnešamas į Seimą išvakarėse ir visuomenė praktiškai to pažado negali realizuoti. Iš esmės yra gerai, kad ateina įstatymas, klausimas, ar tuo būdu, kaip buvo papasakota ir kaip visuomenė tikėjosi? Tai dėl to.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dar norėtų M. Lingė pakomentuoti. Prašau.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė savo darbo plano nekeičia, matyt, taip, kaip ir yra numatyta, projektas ir atkeliaus į Seimo salę, kai bus baigta derinti. Dėl šio Vyriausybės pagrindu paren-

gto Seimo narių projekto yra pasiūlymas kartu diskutuoti. Kodėl gali siūlymus teikti tiktai opozicija, o valdantieji taip pat į tą darbotvarkę negalėtų įsikomponuoti su savo siūlymais, kaip reikėtų keisti ir koreguoti pensijų sistemą? Jeigu norime atviros diskusijos, norime išdėstymo kompleksiniu požiūriu, tai ir padiskutuokime kartu. Čiagi nėra problemos ir projektas bus pateiktas tiek valdančiųjų, tiek jūsų.

Pastaba tikrai dėl reklaminių akcijų. Man atrodo, tada ir kitoms politinėms partijoms savavališkai beliktų Seime pastatyti visus reklaminius stendus ir džiaugtis tais pasiekimais arba tomis priemonėmis, o turbūt nebūtų Seime tinkamiausia vieta. Čia turbūt galima vertinti, kad demokratų kolegoms šiek tiek skauda, kad jų laikotarpiu pensijos kilo tik 47 %, o prie I. Šimonytės – per 60 %. (*Triukšmas salėje*) (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, aš matau, kad šis darbotvarkės svarstymas jau labai įsisiūbuoja. L. Nagienė. Prašom, jeigu galite, trumpai dėl darbotvarkės.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tikrųjų replika. Įvertinkite infliaciją. Ir nereikia sakyti, kad pensija pakilo 60 %. O skurdas kaip išaugo! Kitas momentas – dėl pensijų kaupimo. Mes jau labai labai seniai laukiame, kad būtų Vyriausybės projektas. Kovo 7 diena jau yra seniai praėjusi. Nuo kovo 7 dienos daugiau negu pusę metų nesulaukiame, dar pavasario sesijoje buvo įregistruota mūsų įstatymo pataisa.

PIRMININKĖ. Dėl darbotvarkės T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Labas rytas, kolegos. Man, pamačius prie Seimo posėdžių salės Lietuvos antipažangos lentą, buvo nuoširdžiai gėda, nes, man atrodo, visų Seimo narių tikslas yra daryti, kad Lietuvoje gyventi būtų kaip galima geriau, o džiaugtis tam tikrais iššūkiais, man atrodo, tiesiog yra nepagarbu parlamento darbui.

Taip pat gerbiamam T. Tomilinui apie gimstamumo rodiklius. Kai Laisvės partija ir kiti progresyvūs kolegos Seime teikė pasiūlymus, kaip skatinti konkrečiai gimstamumą, leidžiant pagalbinį apvaisinimą vienišoms moterims ir nesusituokusioms poroms, jūsų visa frakcija balsavo prieš, o asmeniškai jūs nedalyvavote balsavime. Dabar jūs rodote, kad Lietuvoje blogas gimstamumas. Tai, užuot puoselėję tradicinių vertybių gynimo kultą, gal tikrai darykite žingsnius, kurie padėtų Lietuvos žmonėms susilaukti vaikų.

PIRMININKĖ. Apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės. (*Balsas salėje*) Gerai, T. Tomilinas. Prašom tęsti. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiamas Tomai Vytautai, jeigu jūs visą savo energiją, visus savo performansus, kuriuos darėte Seime, skirtumėte socialinės politikos pažangai bent jau tiek, kiek esame padarę mes dėl vaiko pinigų, dėl įvairiausių programų… Žinote, tikrai jūsų energija buvo nukreipta į lengvų narkotikų ir savo pagrindinio klausimo atstovavimą. Jeigu jūs nors dalį tos energijos nukreiptumėte į Lietuvos šeimų problemas, tai tikrai mes turėtume ne tokius rodiklius, kokius matėte dabar prie Seimo salės.

PIRMININKĖ. Vertinimai išsakyti. Apsispręskime dėl pasiūlymo. L. Nagienė frakcijos vardu siūlo išbraukti iš šios dienos darbotvarkės rezervinį 1-1 ir rezervinį 1-2 klausimus, tai yra Pensijų kaupimo įstatymą ir lydimąjį. Kas pritariate išbraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. (*Balsas salėje*) Išvada jau yra.

Balsavo 106: už – 47, prieš – 49, susilaikė 10. Išbraukimui nepritarta, klausimas lieka šios dienos darbotvarkėje.

Dabar turėtume apsispręsti dėl kitų klausimų, sutikimo svarstyti šiandien tuos klausimus, kurie nebuvo įtraukti į rudens sesijos darbotvarkę. Pirmasis yra 1-21.1 ir 1-21.2 klausimai – Nacionalinio plėtros banko įstatymo projektas ir lydimasis. Ar galime?.. Ir 1-21.3 klausimas, dar vienas lydimasis, – Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo pakeitimas. Ar galime pritarti bendru sutarimu, kad šis klausimas būtų pateiktas šios dienos posėdyje? Galime. Ačiū.

Darbotvarkės 2-4 klausimas, tai yra Pensijų kaupimo įstatymo projektas, taip pat nėra įrašytas į rudens sesijos darbų programą. Ar galima pritarti jo svarstymui? Pritarta.

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo pakeitimo projektas. Ar galime šiandien jį svarstyti? Ačiū, pritarta.

Dėl visos darbotvarkės. Ar galėtume jai pritarti bendru sutarimu? Balsuojame. Kas pritariate darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 104: už – 83, prieš nebuvo, susilaikė 21. Darbotvarkei pritarta.

10.15 val.

Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 2, 6, 7, 12, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 35, 36, 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3991(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3991(2). Pranešėjas – A. Pocius. Kviečiu į tribūną. Ir, gerbiami kolegos, balsavimas dėl projektų prasidės 11 val. 20 min.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Labas rytas, gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė šį įstatymo projektą rugsėjo 18 dieną ir pritarė pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas patobulintam įstatymo projektui su keliais komiteto pasiūlymais. Balsavimo rezultatai yra: už – 9, niekas nesusilaikė, prieš nebuvo. Taigi pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti. Pasiūlymų nėra gauta. Taigi iš karto galime eiti prie motyvų dalies. Už norėtų kalbėti V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiama Seimo Pirmininke. Labai reikalingas ir savalaikis įstatymo projektas, nes išorinės grėsmės niekur nėra dingusios, karas, kaip žinome, Ukrainoje vyksta. Tiek teroristinė Rusija, tiek Baltarusija toliau vykdo agresiją prieš taikią, nepriklausomą valstybę, todėl yra akivaizdi grėsmė ir mūsų karininkams, mūsų kariams, tiems, kurie sugalvoja tyčia ar netyčia nuvažiuoti ir apsilankyti tokiose valstybėse, nes jie yra tiesioginiai taikiniai mums priešiškų valstybių. Kuo greičiau tokį įstatymo projektą priimsime, tuo saugesnė bus ir Lietuvos kariuomenė, tuo mažesnis bus pažeidžiamumas tų karininkų ir karių, kurie sąmoningai ar nesąmoningai važiuoja į tokias mums ir Vakarų civilizacijai nedraugiškas valstybes. Todėl kviečiu pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės išsakytos. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XI-938 „Dėl Klaipėdos universiteto statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4027(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 22 d. nutarimo „Dėl Klaipėdos universiteto statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas. Pranešėja – J. Šiugždinienė. Ji pristatys išvadą po svarstymo. Prašau.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Laba diena, mieli kolegos. Komitetas svarstė ir pritarė iniciatorių pateiktam ir komiteto patobulintam Seimo nutarimo „Dėl Klaipėdos universiteto statuto patvirtinimo“ pakeitimo projektui ir komiteto išvadai bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Diskusijoje užsirašė kalbėti A. Pocius. Kviečiu į tribūną.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kadangi mūsų uostamiestyje yra tik vienas universitetas ir jis visame regione imasi iniciatyvų, įvairių projektų, neseniai įvykęs… Būtent nuo 2023 m. sausio 1 dienos, kai veiklą pradėjo Klaipėdos universiteto ligoninė ir universitetas yra tapęs dalininku, Klaipėdos universitetas tikrai sustiprėjo ir dabar tikrai labai jaučiami pokyčiai, atėjus naujam Klaipėdos universiteto ligoninės vadovui. Atvyksta daug jaunų gydytojų, atvyksta iš užsienio sugrįžusių su didele praktika, patyrusių gydytojų, todėl universitetas žengia naują etapą ir tikrai reikia paremti būtent šią universiteto iniciatyvą, patvirtinti universiteto statutą, kad universitetas galėtų toliau stiprėti. Aš manyčiau, kad Klaipėdos universitetas tikrai yra pajėgus plėsti savo veiklą, turi puikių ryšių su užsienio valstybių universitetais, todėl pritariu šiam siūlymui ir prašau palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti. Dėl motyvų taip pat… Atsiprašau, pasiūlymų nebuvo gauta. Dėl motyvų užsirašė kalbėti A. Petrošius. Tačiau ne, ne. Taigi apsispręsime balsuodami numatytu laiku.

10.20 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4021(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4021(2). Svarstymo stadija. Kviečiu J. Šiugždinienę, kad pristatytų komiteto išvadą po svarstymo.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Mieli kolegos, komitetas svarstė ir apsisprendė pritarti iniciatoriaus pateiktam ir komiteto patobulintam Mokslo ir studijų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadoms ir siūlyti projektą svarstyti skubos tvarka.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Diskutuoti norėtų V. Rakutis. Kviečiu į tribūną. Gerbiamas Valdai, kviečiu jus į tribūną kalbėti.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, šis klausimas, kuris nagrinėjamas įstatyme, apie galimybę universitetams ir kolegijoms kartu dirbti pagal vieną teisinę bazę, yra labai svarbus ne tik taktiškai dėl to, kad atsiranda kolegijų, kurios dabar jungiasi prie universitetų, ar tai būtų Lietuvos jūreivystės akademija, ar tai būtų Marijampolės, bet ir iš principo yra labai svarbu todėl, kad Lietuva nėra labai didelė valstybė ir kai kuriais atvejais iškyla tokių praktinių problemų. Kadangi man asmeniškai teko kelerius metus dirbti prie to, kad Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija galėtų vykdyti dalį bendrų programų su Lietuvos jūreivystės mokykla, tai galiu pasakyti, kad šis įstatymas pašalina šitas nereikalingas kliūtis ir leidžia universitetams ir kolegijoms bendradarbiauti ten, kur to reikia studijų kokybei. Todėl siūlau palaikyti šitą projektą ir manau, kad universitetams ir kolegijoms bus lengviau bendradarbiauti.

PIRMININKĖ. Dėkoju, daugiau diskutuoti niekas neužsirašė, pasiūlymų nėra gauta. Dėl motyvų nėra užsirašiusių. Taigi apsispręsime balsuodami numatytu laiku.

10.22 val.

Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 29, 31 straipsnių ir 6 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4050(2)ES (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4050(2). Pranešėja – I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*MSNG*). Sveiki, kolegos, tiktai trumpai norėjau informuoti, kad Švietimo ir mokslo komitetas pritarė Vyriausybės inicijuotam įstatymo projektui. Čia yra direktyvos perkėlimas dėl Rumunijos slaugytojų, bendrosios praktikos slaugytojų profesinio pripažinimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju, diskutuoti užsirašiusių nėra, pasiūlymų nėra gauta ir dėl motyvų niekas neužsirašė. Taigi apsispręsime balsuodami numatytu laiku.

10.23 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4105(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kelių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-4105(2). Kviečiu pranešėją I. Haase.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir komiteto sprendimas – pritarti iniciatoriaus pateiktam įstatymo projektui, komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Diskutuoti niekas neužsirašė, pasiūlymų nėra gauta ir dėl motyvų nėra nieko. Apsispręsime balsuodami numatytu laiku.

10.24 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 11^3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3672(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 vieno straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIVP-3672(2). Ir vėl tribūnoje pranešėja I. Haase.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju. Komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11^3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3672(2) ir komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11^3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu: už – 6, prieš, susilaikiusių nėra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Yra gauta Vyriausybės pataisa, kuriai komitetas… Prašau pakomentuoti, koks komiteto sprendimas.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymas dėl įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo. Komitetas pritarė iš dalies, įvertinęs Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą ir suderinęs nuostatą su Vyriausybės išvadų rengėjais. Patikslinta patobulinto projekto 2 straipsnio 2 dalis ir įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas išdėstytas taip, kad, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įstatymas įsigalioja 2025 m. sausio 1 d., o straipsnio 2 dalis – Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2024 m. spalio 31 d. ir susisiekimo ministras arba jo įgaliota institucija ar įstaiga iki 2024 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galėtume pritarti komiteto nuomonei, tai yra pritarimui iš dalies šiam techniniam pakeitimui? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Diskusija. Atsiprašau, dėl motyvų niekas neužsirašė kalbėti. Taigi apsispręsime balsuoti numatytu laiku. Matau, kad mes geru pusvalandžiu jau lenkiame darbotvarkę.

10.26 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 3, 4, 5, 6, 8, 13, 15, 22, 28, 29, 30, 33, 35^1, 35^2, 35^7, 35^8, 35^{10} ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4157, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1691 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4158 (*pateikimas*)

Norėčiau pakviesti M. Lingę, kad pristatytų rezervinį klausimą, dėl kurio neseniai tvirtindami darbotvarkę apsisprendėme.

Matau, J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamoji Pirmininke, kadangi opozicija skundėsi, kad mažai laiko susipažinti su projektu, aš frakcijos vardu paprašysiu pusvalandžio pertraukos, tada žinosime tikslų laiką. Kadangi klausimas svarbus, tada ateis visi, kas nori paklausti. Man atrodo, racionaliau dirbsime po pusvalandžio pradėję svarstyti.

PIRMININKĖ. Gerai Apsispręskime, ar galime bendru sutarimu pritarti pusvalandžio pertraukai? Nematau prieštaraujančių. Taigi 1 rezervinis ir 2 rezervinis klausimai bus svarstomi 11 valandą.

10.27 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4136(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės 1-8 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4136. Pranešėjas – ne E. Zingeris, o Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Rugsėjo 20 dieną komitetas svarstė įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projektą ir pritarė jam bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė, pasiūlymų taip pat nėra gauta. Motyvai. Dėl motyvų nėra. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.28 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4137(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4137. Prašau, gerbiamas Žygimantai.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Tą pačią rugsėjo 20 dieną svarstėme ir įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projektą. Taip pat pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vėlgi diskutuoti niekas neužsirašė, pasiūlymų nėra. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė.

10.28 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4138(2) (*svarstymas*)

Trečiasis Užsienio reikalų komiteto yra darbotvarkės 1-10 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4138. Prašau.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, Pirmininke. Tą pačią rugsėjo 20 dieną komitetas svarstė Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimo projektą ir taip pat pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytas išvadas. Niekas neužsirašė kalbėti diskusijoje. Pasiūlymų nėra, dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Apsispręsime balsuodami.

10.29 val.

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo 1 straipsnio pakeitimo dėl ribotos ir laipsniškos Banko operacijų geografinės aprėpties plėtros į Užsachario Afriką ir Iraką ir Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo 12 straipsnio 1 dalies pakeitimo dėl įstatuose nustatyto kapitalo apribojimo įprastinėms operacijoms panaikinimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3912(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – įstatymo dėl Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo 1 straipsnio pakeitimo (ir taip toliau, ilgas pavadinimas) projektas Nr. XIVP-3912(2). A. Lydeka pristatys Užsienio reikalų komiteto išvadą. Prašau.

A. LYDEKA (*LSF*). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, Užsienio reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvarstė įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo 1 straipsnio pakeitimo dėl ribotos ir laipsniškos Banko operacijų geografinės aprėpties plėtros į Užsachario Afriką ir Iraką ir Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo 12 straipsnio 1 dalies pakeitimo dėl įstatuose nustatyto kapitalo apribojimo įprastinėms operacijoms panaikinimo ratifikavimo“ projektą ir jam pritarė bendru sutarimu. Kadangi buvo ir Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateikta išvada, tad komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Pasiūlymų nėra gauta. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Apsispręsime vėliau.

10.30 val.

Įstatymo „Dėl Tarptautinio rekonstrukcijos ir plėtros banko steigimo sutarties pakeitimo dėl skolinimo apribojimo panaikinimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4024(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-12 klausimas – įstatymo „Dėl Tarptautinio rekonstrukcijos ir plėtros banko steigimo sutarties pakeitimo dėl skolinimo apribojimo panaikinimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4024. Pranešėjas – A. Lydeka. Prašau.

A. LYDEKA (*LSF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Kolegos, Užsienio reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvarstė šį pagarsintą įstatymo projektą ir bendru sutarimu jam pritarė. Sprendimas yra pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Vėlgi diskutuoti užsirašiusių nėra, pasiūlymų nėra gauta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.31 val.

Įstatymo „Dėl Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo ratifikavimo“ Nr. XII-2732 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3980(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-13 klausimas – įstatymo „Dėl Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo ratifikavimo“ pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3980. Pranešėjas – M. Matijošaitis, tačiau jo nematau salėje. Ar galėčiau A. Lydeką vėl paprašyti ateiti į tribūną? Prie tribūnos. Labai ačiū.

A. LYDEKA (*LSF*). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Užsienio reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvarstė šį įstatymo projektą ir bendru sutarimu jam pritarė. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Diskutuoti niekas neužsirašė. Pasiūlymų nėra gauta, dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.32 val.

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3957(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-14 klausimas – įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3957. Pranešėjas, įrašytas darbotvarkėje, – E. Zingeris, tačiau jo salėje nėra. Ar galėtų A. Lydeka dar kartą pristatyti dar vieną Užsienio reikalų komiteto išvadą? Labai ačiū.

A. LYDEKA (*LSF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Vėlgi Užsienio reikalų komitetas buvo pagrindinis komitetas svarstant šį įstatymo projektą. Apsvarstęs komitetas pritarė bendru sutarimu. Sprendimas – pritarti komiteto išvadai dėl komiteto patobulinto įstatymo projekto. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Diskutuoti niekas neužsirašė, pasiūlymų nėra gauta. Dėl motyvų taip pat užsirašiusių nėra. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku dėl darbotvarkės 1-14 klausimo. Primenu, kad balsavimo langas atsiveria 11 val. 20 min. Dar laiko turime.

10.33 val.

Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo Nr. VIII-947 1, 2, 9 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1, 11^1 ir 20 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3915(2)ES, Įmonių atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 23^1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3916ES, Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 3, 24 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4002(2)ES (*svarstymas*)

Toliau darbotvarkės 1-16.1 klausimas – Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo Nr. VIII-947 1, 2, 9 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo naujais straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3915(2). Pirmiausia pakviesiu G. Kindurį, kuris pristatys Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą dėl šio projekto.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Komitetas šį projektą svarstė ir priėmė sprendimą pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės

departamento pastabas ir į komiteto pasiūlymą. O komiteto pasiūlymas buvo pagal įstatymų projektus Nr. XIVP-3915 ir Nr. XIVP-3916 nustatyti teisinį reguliavimą. Jų nuostatos būtų taikomos skirtingam subjektų ratui. Dėl projekto Nr. XIVP-3915 nuostatos: toms didelėms įmonėms, kurias, be kita ko, sudaro valdybos ir (ar) stebėtojų tarybos; o dėl projekto Nr. XIVP-3916: toms didelėms įmonėms, kurioms sudaromos valdybos ir stebėtojų tarybos. Manytina, kad subjektų ratas turėtų būti suvienodintas. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Kviečiu T. V. Raskevičių, kad pristatytų Žmogaus teisių komiteto išvadą dėl Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo pakeitimo įstatymo projekto.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Laba diena, gerbiami Seimo nariai ir narės. Žmogaus teisių komitetas, kaip pagrindinis komitetas, Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą svarstė šių metų liepos 17 dieną. Komitetas pritarė tam tikriems pasiūlymams, pateiktiems dėl įstatymo projekto. Tai Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto pasiūlymui. Taip pat formulavo savo pasiūlymus. Atsižvelgdamas į šiuos siūlymus, pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Tokiam sprendimui komitete buvo pritarta bendru sutarimu, 6 komiteto nariams balsavus už.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Toliau dėl lydimųjų. Darbotvarkės 1-16.2 klausimas – Įmonių atskaitomybės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3916. Išvadą kviečiu pristatyti Z. Balčytį.

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Audito komitetas, kaip pagrindinis komitetas, rugsėjo 18 dieną svarstė Įmonių atskaitomybės įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIVP-3916. Dėl šio projekto buvo pateiktos trys Teisės departamento pastabos, kurioms komitetas pritarė. Komitetas bendru sutarimu, tai yra už – 4, prieš ir susilaikiusių nebuvo, priėmė sprendimą siūlyti šį projektą atmesti. Atsižvelgta į tai, kad, birželio 25 dieną priėmus naują Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymą, nuo liepos 1 dienos neteko galios keičiamas senasis Įmonių atskaitomybės įstatymas, pagal kurį ir buvo parengtas šis projektas. Taip pat į tai, kad Seimui pateiktas svarstyti analogiškas Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4002, kurio nuostatos suderintos su liepos 1 dieną įsigaliojusio naujo Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo nuostatomis. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Gal išvadą dėl 1-16.3 klausimo taip pat galite pristatyti atskirai?

Z. BALČYTIS (*DFVL*). Taip. Komitetas, kaip pagrindinis komitetas, rugsėjo 18 dieną svarstė Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4002. Dėl šio projekto buvo pateikta viena Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritarė. Komitetas bendru sutarimu, tai yra už – 4, prieš ir susilaikiusių nebuvo, pritarė komiteto patobulintam projektui ir komiteto išvadai. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytas išvadas. Kviečiu T. V. Raskevičių, kad pristatytų Žmogaus teisių komiteto išvadą dėl pirmo – darbotvarkės 1-16.3 klausimo.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Žmogaus teisių komitetas, kaip papildomas komitetas, Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo projektą svarstė šių metų liepos 17 dieną. Komiteto sprendimas ir pasiūlymai: pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, kurioms komitetas pritarė, ir pritarti komiteto išvadoms. Komitete taip pat pritarta bendru sutarimu, 6 komiteto nariams balsavus už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Išvados pristatytos. Pasiūlymų nėra gauta. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Taigi apsispręsime balsuoti numatytu laiku. Vėl lenkiame darbotvarkę.

10.39 val.

Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 1, 3, 4, 24 straipsnių ir III skirsnio pavadinimo pakeitimo bei Įstatymo papildymo 19^3 straipsniu ir priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-4130 (*pateikimas*)

Matydama dabar ministrę salėje, aš norėčiau pakviesti A. Bilotaitę, kad pristatytų darbotvarkės 1-19 klausimą – Seimo kontrolierių įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4130. Prašom.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Teikiame Seimo kontrolierių įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Jo tikslas yra, kad nacionalinio pranešėjo funkciją mes galėtume perduoti vykdyti Seimo kontrolierių įstaigai.

Kodėl tai yra siūloma? Siūloma todėl, kad šiuo metu Vidaus reikalų ministerija atlieka trijų tipų funkcijas. Jeigu kalbėtume apie valstybės politiką kovos su prekyba žmonėmis srityje, tai pirmiausia Vidaus reikalų ministerija formuoja politiką, taip pat vykdo ją, taip pat koordinuoja ir kartu atlieka ir nacionalinio pranešėjo funkciją. Tai nėra gera praktika, todėl mes, siekdami, kad tas nacionalinis pranešėjas būtų nešališkas ir kuo geriau atliktų šią savo funkciją (tą sako ir užsienio ekspertai, turime ir STRATA'os analizę, taip pat tarėmės ir su Žmogaus teisių komitetu, kaip geriausiai užtikrinti šį funkcijos įgyvendinimą), esame priėmę sprendimą, įvertinę keturias alternatyvas, kad geriausias sprendimas būtų perduoti šią funkciją Seimo kontrolierių įstaigai. Ši Kontrolierių įstaiga turėtų analizuoti ir vertinti naujausias tendencijas, turėtų rinkti statistinius duomenis, rengti metinę situacijos apžvalgą ir informaciją, taip pat, žinoma, atstovauti įvairiuose tarptautiniuose ir nacionaliniuose formatuose. Mes taip siekiame pasiekti subalansuotą kovos su prekyba žmonėmis organizacinę sistemą Lietuvoje. Tiesiog kviečiu pritarti, nes tai, kad šiuo metu viskas (visos trys funkcijos) Vidaus reikalų ministerijos rankose, nėra geriausias modelis, mes siūlome jį patobulinti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Pirmasis klausia J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Prekyba žmonėmis yra kriminalinis nusikaltimas. Šiaip kriminalinius nusikaltimus kontroliuoja Generalinė prokuratūra. Ar tikrai Seimo kontrolierius čia efektyviai galės kažką nuveikti, gaudamas tas teises, ar jis tik formaliai surinks statistinę informaciją ir tiesiog pateiks tą paveikslą, koks jis yra, bet realios įtakos, kad kažką ten paveiktų į gerąją pusę, neturės? Jūs minėjote, kad keturias alternatyvas svarstėte dėl tos funkcijos priskyrimo kitoms institucijoms. Kokios buvo tos trys likusios alternatyvos? Jei galite, pavardinkite.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Pirmiausia aš norėčiau pažymėti, gerbiamas Jurgi Razma, kad siūlymas yra ne atiduoti visas funkcijas Seimo kontrolierių institucijai, bet kas susiję su politikos formavimu, su vykdymu ir koordinavimu, tai lieka ir toliau Vidaus reikalų ministerijai, mes tikrai to neatsisakome. Bet, kalbant apie atstovavimą, apie stebėseną, kaip viskas atrodo Lietuvoje, situacijos analizę, tai tą mes siūlome atiduoti Seimo kontrolierių institucijai. Tai, man atrodo, yra labai svarbu pažymėti.

O kai kalbame apie papildomus resursus, mes matome, kad tai tikrai jų nepakels, tas, be to, numatyta ir kitame biudžete. Taip manau ir siūlau tiesiog pritarti.

PIRMININKĖ. Klausia G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, Pirmininke. Neatsakėte į gerbiamo Jurgio klausimą, kiek, kokios kitos institucijos buvo? Norėčiau pasiteirauti, kadangi tai visiškai nebūdingos Seimo kontrolieriaus funkcijos, kiek reikės papildomai žmonių priimti, kad šita analizė būtų atlikta, nes vis tiek Seimo kontrolierių institucija nėra labai didelė ir tai yra visiškai naujos funkcijos, nesusijusios su jų vykdoma veikla?

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Pirmiausia buvo suformuluotos keturios alternatyvos: pirmoji tai yra savarankiško administracinio padalinio esamoje institucijoje steigimas, antroji – funkcijų perkėlimas į Nacionalinę žmogaus teisių instituciją, trečioji – atskiros įstaigos steigimas ir ketvirtoji – funkcijos decentralizavimas, kai dalis funkcijų paliekama savarankiškosioms pareigybėms esamoje institucijoje. Tai buvo tokios keturios alternatyvos. Noriu pažymėti, kad analizę darė STRATA, vertino. Kalbant apie finansavimą, yra apskaičiuota, kad šiai funkcijai įgyvendinti yra 130 tūkst. poreikis, ir pažymėtina, kad Seimo kontrolierių įstaigai 2025 metais jau yra numatyta 125 tūkst. preliminarių asignavimų, o likusius 5,5 Seimo kontrolierių įstaiga parengs iš savo vidinių resursų. Noriu pažymėti, kad šitas sprendimas derintas ir su Seimo kontrolierių institucija, ir su Žmogaus teisių komitetu. Tikrai išanalizuota ir įvertinta, siekiant geriau užtikrinti šitą visą funkciją, nes kad tas Lietuvoje esantis modelis nėra tinkamas, pasisako ne tik užsienio ekspertai, bet, aišku, ir Lietuvos.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į Seimo narių klausimus. Dėl motyvų po pateikimo niekas neužsirašė. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.45 val.

Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3930(2) (*svarstymas*)

Dabar kviečiu… Dabar 1-17 darbotvarkės klausimas – Turizmo įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3930(2). Pranešėjas – A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas, kuris ir buvo iš esmės šio įstatymo pakeitimų teikėjas, apsvarstė šį klausimą ir balsavo 8 komiteto nariai, pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti, pasiūlymų nėra gauta. Taip pat dėl motyvų užsirašė kalbėti A. Bagdonas – motyvai už.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju dar kartelį, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, šiuo Ekonomikos komiteto narių inicijuotu Turizmo įstatymo pakeitimu siekiama pakeisti įstatymo 2 ir 32 straipsnius. Šis pakeitimas skirtas kaimo turizmo paslaugų teikėjams, kuriems šiuo metu galiojantys pertekliniai ir neproporcingai dideli reikalavimai kelia, na, gana didelę administracinę naštą, nes svečių registravimas yra nuo liepos 1 dienos įsigaliojęs, kad jie turi tą padaryti per 1 parą. Kaip ir minėjau, nuo liepos 1 dienos įvestas reikalavimas kasdien registruoti svečius elektroniniu būdu tapo dideliu iššūkiu atokiose vietovėse, kur nėra patikimo interneto ryšio, ir smulkiesiems verslininkams, kurie kartais stokoja ir technologinių žinių bei įrangos.

Siūlomas pakeitimas suteiktų daugiau lankstumo leidžiant registraciją vykdyti ne dažniau kaip kartą per mėnesį, pritaikant ją pagal teikėjų galimybes ir veiklos specifiką. Šis sprendimas sumažintų administracinę naštą, padėtų užtikrinti duomenų teikimo taisyklingumą ir prisidėtų prie kaimo turizmo paslaugos plėtros. Tai kviečiu palaikyti šį Ekonomikos komiteto inicijuotą pakeitimą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.48 val.

Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2, 11 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3096(4), Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3097(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-18.1 klausimas ir lydimasis – Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3096. Kviečiu L. Slušnį, kuris pirmiausia pristatys išvadą dėl 1-18.1 klausimo.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Laba diena. Pagrindinio komiteto išvada dėl Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-3096(3). Buvo pritarta visiems pakeitimams bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Yra gauta Vyriausybės… Vyriausybės pasiūlymas yra gautas. Prašau pakomentuoti komiteto nuomonę dėl Vyriausybės pasiūlymo.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Taip. Dabar nesusipažinęs esu… Vyriausybės išvada čia yra. Komiteto nuomonė ir pasiūlymas yra pritarti iš dalies. Ir pateiktas pasiūlymas, kaip tą pritarimą, kaip tą iš dalies pataisyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti bendru sutarimu komiteto nuomonei dėl pritarimo iš dalies?

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Iš dalies, taip.

PIRMININKĖ. Nematau prieštaraujančių. Ačiū, pritarta. Dėl šio projekto diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti. Pasiūlymų daugiau nėra. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

Toliau norėčiau paprašyti, kad pristatytumėte 1-18.2 klausimą, tai yra komiteto išvadą dėl 1-18.2 klausimo.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Dėl Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3097. Pagrindinio komiteto išvada yra pritarti bendru sutarimu. Sprendimas yra įstatymo projektą Nr. XIVP-3097 atmesti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Seimas apsispręs balsuoti numatytu laiku. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

Darbotvarkės 1-20 klausimas – Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 pakeitimo projektas Nr. XIVP-4132. Bet nėra pranešėjo, nematau šiuo metu salėje.

10.51 val.

Nacionalinio plėtros banko įstatymo projektas Nr. XIVP-4145, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4146, Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo Nr. XIV-2647 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4147 (*pateikimas*)

Tada pradėsime svarstyti 1-21.1 klausimą – Nacionalinio plėtros banko įstatymo projektą Nr. XIVP-4145. Tai yra pagrindinis ir du lydimieji. Kviečiu finansų ministrę G. Skaistę, kad pristatytų šį projektą.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Laba diena. Noriu pristatyti pagrindinį Nacionalinio plėtros banko įstatymą ir du lydimuosius. Keičiamas iš esmės pavadinimas, nes nacionalinių plėtros įstaigų konsolidacija buvo reforma, kuri buvo vykdoma pastaruosius ketverius metus. Jos metu buvo sujungtos į vieną keturios nacionalinės plėtros įstaigos, kurių prieš tai buvo įstatymas „Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymas“. Siūloma pakeisti į pavadinimą „Nacionalinio plėtros banko įstatymas“ kartu pakeičiant sąvokas šiame įstatyme.

Šios reformos metu buvo sujungtos, kaip minėjau, keturios nacionalinės plėtros įstaigos: VIPA, VIVA, INVEGA ir Žemės ūkio paskolų garantijų fondas. Bendrai jų įstatinis kapitalas buvo padidintas keturis kartus – nuo 50 mln. iki 200 mln. eurų. Įstaiga pradėjo vykdyti plačias finansines priemones, kurios yra remiamos RRF'o lėšomis. Tai ir priemonė „Milijardas verslui“, taip pat kelių šimtų milijonų eurų vertės atsinaujinančios energetikos paskolų priemonė tiek verslui, tiek viešajam sektoriui.

Savo esme nacionalinė plėtros įstaiga, kuri yra sujungta, padidinta ir išplėstos jos veiklos sritys, atitinka nacionalinio plėtros banko funkcijas, jas turi ir kitos valstybės. Pavyzdžiui, toksai Nacionalinis plėtros bankas yra tiek Lenkijoje, tiek Prancūzijoje, tiek Vokietijoje. Sakyčiau, kad savo esme ši nauja institucija, sujungta, sustiprinta, atitinka nacionalinio plėtros banko sąvoką. Man atrodo, tai būtų aiškiau visuomenei, nes „nacionalinė plėtros įstaiga“ yra toks pavadinimas, kuris, matyt, galėtų tikti daugeliui institucijų. O kai pasakai „nacionalinis plėtros bankas“, akivaizdu, kad tai yra valstybei priklausanti institucija, kuri investuoja į valstybei svarbias sritis, tačiau daro tai paskolų forma. Ateini į banką, gauni paskolą dažnai lengvatinėmis sąlygomis, nes tai yra dažnai daroma su Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama, ir tos lėšos gali būti panaudotos ne vieną kartą, bet kelis kartus, taip pat pritraukiant ir privačių investuotojų, sutelkiant didesnį kapitalą vienoje institucijoje, kad būtų galima daugiau finansų skirti valstybei svarbioms sritims.

Pastaruoju metu tikrai didelės lėšos buvo skirtos atsinaujinančiai energetikai, inovatyvaus verslo plėtrai, bet taip pat neužmirštas ir žemės ūkio segmentas, kuris buvo svarbus Žemės ūkio paskolų garantijų fonde. Savo esme ši institucija atitinka nacionalinio plėtros banko vaidmenį, kokį jį turi kitose valstybėse. Šią instituciją ir toliau prižiūrėtų Lietuvos bankas, kaip tai vyksta ir dabar, todėl įstatymo projektu tiesiog siūloma suteikti pavadinimą, kuris savo esme labiau atitinka tai, ką ši įstaiga jau šiuo metu daro.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Ąžuolas. Ruošiasi E. Pupinis.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiama ministre, aš suprantu, kad prieš rinkimus reikia kažką gražaus padaryti, bet yra toks posakis: „Ta pati panelė, tik kita skarelė.“ Jeigu pakeisime INVEGA'os pavadinimą, kas nuo to pasikeis? Jeigu prie pavadinimo pridėsime „nacionalinis“, kas nuo to pasikeis? Bet jūs gal geriau skaičiais įvardinkite, kokie buvo limitai šių visų institucijų prieš sujungimą ir kiek jūs tuos limitus padidinote, nes dabar INVEGA yra limitais supančiota kaip arklys. Ekonomikos ir inovacijų ministerija jau prieš pusantrų metų sakė, kad Lietuvos ekonomikai reikia 5 mlrd. įvairių paskolų ir garantijų, bet jūs, kiek mačiau, praeitą biudžetą pateikdama, tuos limitus padidinote tik 160 mln. Tai ar ir toliau tą INVEGA'ą laikysite kaip supančiotą arklį?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Sakyčiau, kad priemonių ratas tikrai prasiplėtė, kadangi buvo paskirta ir RRF'o paskolos dalis priemonei „Milijardas verslui", taip pat yra keli šimtai milijonų paskirta atsinaujinančios energetikos priemonei, kuri taip pat yra iš „Naujos kartos Lietuvos" plano, tai naujų finansinių priemonių tikrai turi. Taip pat buvo padidintas ir įstatinis įstaigos kapitalas nuo 50 mln. iki 200 mln., tai tikrai įstaiga gali pritraukti ir papildomo privataus kapitalo ir taip vykdyti savo veiklą.

Tuo tarpu tiesioginis skolinimasis ir jo limitas, kuris yra panaudotas, veikia valdžios sektoriaus balansą. Turbūt jį reikia skaičiuoti rengiant kiekvienų metų valstybės biudžeto projektą. Tikiu, kad ateinančiais metais parengtame projekte taip pat stengsimės atsižvelgti į augančius poreikius, nes tikrai norisi suteikti šiai įstaigai kuo daugiau galimybių vykdyti tą veiklą, kurią jinai turi vykdyti.

Bet, sakyčiau, šio pavadinimo pakeitimas, kas yra turbūt šio pasiūlymo esmė, jau turbūt ir pristatydama pasakiau, kad, mano nuomone, ši įstaiga jau dabar vykdo nacionalinio plėtros banko funkcijas, tiesiog man atrodo, kad šio pavadinimo suteikimas duotų visiems daugiau aiškumo, ką išties veikia ši įstaiga. Tokia yra šio įstatymo esmė.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi A. Širinskienė.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama ministre, iš tiesų Žemės ūkio paskolų garantijų fondas savo laiku, krizės metais, atliko labai didelį vaidmenį, kuomet ūkininkai negaudavo paskolų ir galėdavo iš to fondo gauti, grąžinti, paskui tai tapo paties fondo lėšomis. Iš tikrųjų projektas geras, tačiau norėčiau pasiteirauti.

Lenkai padarė kitus sprendimus, jie sukūrė tokį fondą keliams tiesti. Aišku, džiaugiamės, kad kelias Utena–Vilnius jau juda į priekį, nereikės nieko daugiau šiuo atveju, bet ar neįmanoma vystyti tą projektą vis dėlto einant kaip ir lenkų keliu, pasinaudojant tuo banku? Lenkai irgi daro kai kuriuos kelius mokamus ir kitus sprendimus priima. Ar negalės šis fondas dalyvauti tokiame procese, nes iš esmės, jeigu kelius administruojanti įmonė skolintis negali, nes viskas eina į valstybės skolą, ar šis fondas galės daryti tokias operacijas? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Lenkijos pavyzdys rodo, tikrai pasižiūrėjome su kolegomis įdėmiau į tą pavyzdį, taip pat jų skola veikia valdžios sektoriaus balansą, kaip tai yra ir pas mus, jiems skolos limitas, kiek jie gali skolintis, taip pat yra nustatomas drauge su valstybės biudžetu, kaip ir mūsų nacionalinės plėtros įstaigos atveju. Todėl, matyt, jeigu nedidinamos apskritai apimtys naujais pajamų šaltiniais ar tiesiog leidimu daugiau skolintis, kas veikia mūsų biudžeto balansą, labiau toks fondas kaip lenkų yra naudingas apyvartinėms lėšoms, nes lėšas galima šiek tiek laisviau tarp metų naudoti. Na, o jeigu norima Lietuvoje tikrai labiau sistemiškai daugiau lėšų skirti keliams, visgi turbūt reikėtų kalbėti apie naujus pajamų šaltinius, kurie galėtų papildyti tokį fondą.

Šiaip esame su tuometine INVEGA, dabar jau ILTE, nacionaline plėtros įstaiga, diskutavę, kaip galima būtų prisidėti prie mūsų transporto sektoriaus, na, kelių tvarkymo. Matyt, yra segmentų, kur galima būtų vystyti projektus, ypač ten, kur yra atsiperkantys projektai, tarkim, uostai, oro uostai, kur galima, matyt, būtų turėti tam tikras finansines priemones, kurios padėtų uždengti pinigų srautus, bet tai reiškia, kad tai turėtų būti priemonė, kuri, na, ilgu laikotarpiu vis tiek atsiperka. Tuo tarpu kelių asfaltavimas yra šiek tiek kitokio tipo išlaidos.

PIRMININKĖ. Klausia A. Širinskienė. Ruošiasi G. Burokienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Klausiausi jūsų vakar debatuose ir jūs sugebėjote toje pačioje laidoje pasakyti, kad tai yra tik formalus pavadinimo pakeitimas, ir lygiai taip pat toje pačioje laidoje pasidžiaugti, kad įvyko labai daug pokyčių. Vis dėlto norėtųsi išgirsti, nes dabar matome tą formalų pavadinimo pakeitimą, kokie pokyčiai vyko sujungiant agentūras? Kad susijungė skirtingi fondai, skirtingi biudžetai į vieną, mes visi suprantame. Kokie dar pokyčiai įvyko be pavadinimo ir pinigų sudėjimo į vieną krūvą?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Na, turbūt pinigų sudėjimas į vieną krūvą yra didelė pridėtinė vertė. Jeigu kalbėtume apskritai apie institucijos pokyčius, tai per šiuos metus tapo vienu juridiniu asmeniu, tai yra viena valdymo struktūra. Akivaizdu, kad sprendimai priimami nuosekliau, juos bendriau derinant tarpusavyje. Verslui paslaugos yra teikiamos vieno langelio principu, vadinasi,

ne keturios skirtingos institucijos atsako į kylančius klausimus, bet vienoje institucijoje galima rasti visus atsakymus.

Yra telkiamos ir kompetencijos, ir žinios, kartais yra segmentų, kur galima išgauti sinergiją tarp skirtingų sričių. Pavyzdžiui, anksčiau žemės ūkis galėdavo gauti priemones tik Žemės ūkio paskolų garantijų fonde, o į verslui skirtas priemones negalėdavo pretenduoti. Dabar yra konstruojamos priemonės, kuriomis gali pasinaudoti visi, tarp jų ir inovatyvus žemės ūkio verslas gauna priemones, kurios anksčiau būdavo skirtos inovatyviam verslui.

Sakyčiau, yra ieškoma sinergijų, kuriomis anksčiau nebuvo galima pasinaudoti. Ir kartu šios reformos metu buvo padidintas įstatinis kapitalas nuo 50 mln. iki 200 mln., pasinaudojant ir RRF'o priemone. Tai sutelktas įstatinis kapitalas leidžia pritraukti daugiau privataus kapitalo, institucinių investuotojų, tokių kaip Europos investicijų banko ar Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko lėšos, ir kartu pritraukti daugiau privataus kapitalo, galima šias priemones pasiūlyti ir Lietuvos verslui, viešajam sektoriui ir gyventojams, kurie taip pat gali pasinaudoti atskiromis priemonėmis per šią plėtros įstaigą.

Sakyčiau, kad pokyčių buvo daug. Yra bendra viena strategija, vienas valdymas, galima pasinaudoti sinergijomis tarp atskirų segmentų ir kartu masto efektas, turint didesnį įstatinį kapitalą, daugiau finansinių priemonių, daugiau privataus kapitalo. Sakyčiau, pokyčiai buvo tikrai sisteminiai ir tas buvo programuota jau ir praėjusios Vyriausybės kadencijos metu, nes Vyriausybės darbų programoje buvo įrašyta šita reforma, tačiau, matyt, dėl politinių diskusijų tarp atskirų ministerijų nepavyko jos įgyvendinti. Man atrodo, tikrai sisteminis darbas, kuris duos efektą mūsų ekonomikai.

PIRMININKĖ. Klausia G. Burokienė. Ruošiasi A. Palionis.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Labai ačiū, Pirmininke. Gerbiama ministre, jūs vis sakote „privačios lėšos, privačios lėšos". Gal galite atsakyti į klausimą, kiek privačių lėšų jūs daugiau planuojate pritraukti į šitą banką?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Dėl pavadinimo tikrai esmingai šita situacija nepasikeis. Kaip minėjau, man atrodo, tai tiesiog duos daugiau aiškumo, kas čia per institucija yra, tiek ir verslui, kuris pretenduoja gauti paskolų, tiek ir viešajam sektoriui, kuris taip pat gauna paskolų. Kas duoda efektą pritraukiant privatų kapitalą, tai jau įvykdyta reforma, ir tai yra pirmiausia turbūt padidintas įstatinis kapitalas, tai finansiniams rodikliams yra labai svarbus dėmuo. Jisai padeda pritraukti privataus kapitalo iš kitų institucinių investuotojų.

Kaip minėjau, Europos investicijų bankas domisi atskiromis priemonėmis, pavyzdžiui, renovacijos paskolos, kurios yra teikiamos, taip pat Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas. Tai sverto efektas, tikimės, kad tikrai išaugs. Prieš tai, prieš reformą, jis nebuvo įkvepiantis, jis tikrai buvo žemesnis negu kitose valstybėse. Tikimės, kad visos šios priemonės tikrai duos efektą ir turėtume išauginti pritrauktas lėšas keletą kartų.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia A. Palionis.

A. PALIONIS (*LRPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Norėčiau dar pakartoti Valiaus klausimą dėl limitų, taip ir neišgirdome atsakymo. Nes suprantame, kada limitai yra išnaudoti, tai kad ir kokia įstaiga būtų, jinai yra bejėgė. Bet dar papildomai prie to norėčiau paklausti dėl Žemės ūkio paskolų garantijų fondo. Žiūrint visas šitas įstaigas prieš sujungimą, jinai turėjo tokį išskirtinumą, kad jos finansinės priemonės nebus laikoma valstybės pagalba ir buvo tai notifikuota, kas liečia žemės ūkio priemones. Tai ar dabar šitame bendrame junginyje irgi notifikuosite, kad žemės ūkiui skiriamos priemonės nebus laikomos valstybės pagalba?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Konkrečiai negaliu pasakyti, bet šiaip bendrai jungiant įstaigas buvo išsakytas lūkestis tiek darbo grupės dalyviams, tiek ir dalyvavusiems jungimo procese, tiek ir naujai įstaigos vadovybei, kad tikslas išsaugoti visus pliusus, kuriuos turėjo žemės ūkis, ir tą prioritetinį dėmesį, kurį jisai turėjo Žemės ūkio paskolų garantijų fonde, nes tikslas išgauti sinergiją, turėti daugiau priemonių, bet tikrai ne susilpninti tas priemones, kurias iki šiol turėjo žemės ūkis. Iš principo žvelgiant, manau, kad tikrai bus stengiamasi išlaikyti visus *bonusus*, kuriuos turėjo iki šiol.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų užsirašė kalbėti už E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, daug kas čia kalbėjo apie banką, kuriam valstybė turėtų tam tikrą įtaką. Iš tikrųjų labai smagu, kad, sujungus kelis fondus, kelias organizacijas, atsiranda galimybės tokio banko, kuris gali skolintis ir daryti tam tikrus projektus, ir didesnius projektus. Aišku, proceso metu žiūrėsime. Reikėtų tobulinti teisinę bazę, nes čia jau buvo užsiminta apie Žemės ūkio paskolų garantijų fondą, su kuriuo teko susidurti dirbant komiteto pirmininku. Jis buvo tam tikras išsigelbėjimas ypač sunkiais laikais, kuomet bankai nenorėjo skolinti, kofinansuoti net europinių projektų, nes, savaime suprantama, kriziniais atvejais reikia tam tikrų didesnių garantijų, o privatūs bankai nenorėjo to imtis.

Manyčiau, kad tas sprendimas padidinti įstatinį kapitalą ir padidinti šio nacionalinio plėtros banko tam tikras didesnes finansines galimybes, tai iš tikrųjų reikia žiūrėti, galbūt pritrauks ir privačių lėšų ir, savaime suprantama, turėsime aparatą, kurį būtų galima vystyti, tobulinti. Siūlau tikrai pritarti, nes ir kai kurių kitų turbūt čia esančių politinių partijų buvo ta idėja, tačiau jokių sprendimų nebuvo priimta. Nors idėjos yra senos, sprendimų nebuvo. Net ir praeitoje Vyriausybėje buvo daug daug kalbama, tačiau sprendimų jokių nebuvo. Čia vienas žingsnis, kuris galės būti tobulinamas, ir iš tikrųjų plečiamos galimybės. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Tokiems dalykams negalima pritarti, nes ta pati panelė, tik nauja skarelė. 2020 metais Seimas priėmė nutarimą, kad Vyriausybė turi įkurti valstybinį banką. Ši Vyriausybė nevykdė to nutarimo ir neįkūrė jokio nacionalinio banko. Dabar prie INVEGA'os pavadinimo prilipdė žodį „nacionalinis", dar prilipdė „bankas", o esmė nesikeičia visiškai. Kodėl ministrė negali išstenėti, kiek limitus padidino? Jūs įdėjote 150 mln. RRF'o lėšų, padidinote įstatinį kapitalą, bet ką reiškia 200 mln.? Jie galės tik 2 mlrd. apyvartą daryti. Ekonomikos ministerija prieš pusantrų metų pasakė: Lietuvos ekonomikai trūksta 5 mlrd. paskolų. INVEGA'os apyvarta turi būti ne 2 mlrd., o 7 mažiausiai.

Bet finansų ministrė kaip tą arklį supančiojo, kad jis negalėtų paeiti. Prieš tai buvo trys supančioti arkliai, dabar padarėte vieną supančiotą arklį, kad jis negalėtų paeiti. Jeigu tokio cirko norite ir *išdūrinėti* žmones, na, *išdūrinėkite*, gerai, bet esmė nepasikeitė. Ministre, tai pasakykite, kiek limitus padidinote? Jūs padidinote tik 160 mln. limitus. Tai ką jūs sakote? Jūs toliau jiems neleidžiate dirbti? Tai kaip galima balsuoti už tokią nesąmonę? Ir nustokite *išdūrinėti* žmones, kad jūs vykdote 2020 metų nutarimą. Jūs nieko nevykdote, apgaudinėjate, tik pavadinimą keičiate.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuodami numatytu laiku, jau netrukus.

11.08 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 3, 4, 5, 6, 8, 13, 15, 22, 28, 29, 30, 33, 35^{1}, 35^{2}, 35^{7}, 35^{8}, 35^{10} ir 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4157, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1691 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4158 (*pateikimo tęsinys*)

Dabar jau suėjo pusvalandis pertraukos. Norėčiau į tribūną pakviesti M. Lingę, kuris pristatys rezervinį 1-1 ir rezervinį 1-2 klausimus – Pensijų kaupimo įstatymo projektą ir lydimąjį.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Kadangi šiandien darbotvarkėje turime ne vieną projektą, kuriuo siūloma keisti pensijų kaupimo sistemos reguliavimą, yra prasminga turėti ir didesnį pasirinkimų, pasiūlymų variantą. Taigi su kolegomis parengėme Vyriausybės rengiamo projekto pagrindu šį teikiamą paketą iš dviejų įstatymų, kol galutinai Vyriausybės projektas pereis visas procedūras ir atkeliaus į Seimą darbine tvarka.

Taigi pagrindiniai teikiamo projekto tikslai ir siūlymai būtų šie. Pirmasis ir pagrindinis yra siekis įgyvendinti Konstitucinio Teismo šių metų kovo 24 dienos nutarimą ir leisti dėl svarbių priežasčių nutraukti dalyvavimą pensijų kaupime išimtiniais atvejais, kartu nepažeidžiant viešojo intereso, kad visa senatvės pensijų sistema veiktų darniai.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija inicijavo viešą konsultaciją, kurioje dalyvavo virš 3 tūkst. žmonių, ir 93 % apklausos dalyvių pasisakė už tai, kad pagrindinės priežastys nutraukti pensijų kaupimą turėtų būti sunkios ligos, sunkios būklės ir sunki negalia. Todėl siūloma nusta-

tyti dalyvio teisę atsiimti iš karto visą sukauptą pensijų turtą dėl šių svarbių priežasčių: pirma, kai pensijų kaupimo dalyviui yra paskirta paliatyvioji pagalba; kai pensijų kaupimo dalyvis serga sunkia liga, įrašyta į sveikatos apsaugos ministro įsakymu patvirtintą sunkių ligų sąrašą (šis siūlymas leistų pasinaudoti galimybe baigti dalyvavimą pensijų kaupime abiem tėvams, kadangi pajamų suma reikalinga vaiko būklei pagerinti, ir būtų galima atgauti šias mokėtas įmokas nusprendus nutraukti); ir trečioji priežastis – jei dalyviui yra nustatyta sunki negalia, tai dabar vadinamasis 70 % ir didesnis netektas dalyvumas.

Kitas projekto tikslas yra nustatyti pensijų kaupimo dalyviams palankesnes sąlygas, susijusias su įtraukimo į pensijų kaupimą mechanizmu. Siūloma atsisakyti įtraukimo į pensijų kaupimą kas trejus metus, iki asmeniui sukaks 40 metų, tai yra siūloma nustatyti, kad pilnamečiai valstybiniu socialiniu draudimu draudžiami asmenys į pensijų kaupimą yra įtraukiami vieną kartą, o jei atsisako dalyvauti, įtraukimas pakartojamas dar vieną kartą po trejų metų. Kaip žinoma, šiuo metu yra kas trejus metus vis automatiškai įtraukiama.

Dar vienas siūlymas šiuo įstatymo pakeitimu – numatyti galimybę vėliau atsisakyti dalyvauti pensijų kaupime. Siūloma nustatyti, kad asmuo gali pateikti atsisakymą dalyvauti pensijų kaupime iki nutraukimo metų spalio 31 dienos, o ne tik iki birželio 30 dienos. Ne visada žmogus reaguoja į informaciją apie galimybę atsisakyti, bet po praleisto termino pradėjus mokėti įmokas ir taip sužinojus apie įtraukimą būtų sudaryta galimybė atsisakyti ir numatomas mechanizmas, kaip tie pinigai būtų grąžinami, jeigu žmogus, na, nenori ir jo valia yra nenoras dalyvauti pensijų kaupime.

Dar vienas siūlymas yra ilginti ir dažninti įmokų atostogas. Siūlome nustatyti galimybę stabdyti pensijų kaupimo įmokų pervedimus 24 mėnesiams. Šiuo metu galioja galimybė sustabdyti 12 mėnesių vieną kartą per visą kaupimo laiką. Siūlytume neapsiriboti vienu kartu per visą kaupimą, bet sudaryti galimybę kas dešimt metų tokius stabdymus atlikti, jeigu susidarytų tokios aplinkybės.

Dar vienas siūlymas, tikrai daug dėl jo buvo ir anksčiau diskutuojama, ir atliepiant, ir girdint konsultacijose dalyvavusių žmonių lūkesčius, tai yra dvigubai padidinti vienkartinės išmokos ribą ir atsisakyti privalomų periodinių išmokų. Siūloma didinti ribą nuo 5 tūkst. iki 10 tūkst., kai pats žmogus galėtų rinktis visą sumą ar periodinę išmoką. Sulaukus pensinio amžiaus jam visa suma būtų išmokama.

Šiuo metu tai yra indeksuojamas dydis ir, na, ta lėšų suma šiuometinėmis vertėmis skaičiuojama nuo 5 tūkst. 403 eurų iki 10 tūkst. 807 eurų. Kaip žinoma, nuo 2020 metų liepos mėnesio iki 2023 metų pabaigos sutartis dėl periodinės išmokos su pensijų kaupimo bendrovėmis yra sudarę beveik 8 tūkst. 200 asmenų. Taigi, teoriškai tiek asmenų galėtų paliesti siūlomi pakeitimai ir jie galėtų kreiptis dėl likusios sumos išmokėjimo vienkartine išmoka.

Lydimasis įstatymo projektas yra Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projektas, kuriuo yra siūloma nustatyti, kad taip pat, kaip ir savanoriško pensijų kaupimo sutarties nutraukimo atveju, kai asmeniui dar nėra sukakęs senatvės pensijos amžius, nutraukus dalyvavimą pensijų kaupime, išmokama sukaupto turto dalis, lygi asmens sumokėtoms bei į pensijų fondą pervestoms socialinio draudimo įmokoms, nėra apmokestinama.

Taigi, kviesčiau visiems šiandien svarstomiems projektams, tiek teikiamiems mano su kolegomis, tiek teikiamiems opozicijos atstovų, pritarti kad ir bendru sutarimu po pateikimo. Esame numatę, kad būtų prasminga dėl visų projektų, įskaitant ir teikiamus valdančiosios daugumos, kreiptis ekspertinio vertinimo ir į tolimesnes procedūras grįžti turint visus vertinimus (tiek Vyriausybės išvadas) ir visą pasiūlymų paketą svarstyti komitetuose jau bendra tvarka su visais pasivijusiais projektais, kurie dar yra pakeliui į Seimą. Kviesčiau palaikyti teikiamą projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti dešimt Seimo narių. Pirmoji klausia L. Nagienė. Ruošiasi G. Paluckas.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, jūs kaip tik paminėjote, kad po Konstitucinio Teismo ministerija inicijavo viešąją konsultaciją ir dauguma pasisakė už tai, kad būtų dėl svarbių priežasčių. Labai norėtųsi pamatyti šitą anketą. Jeigu anketoje yra nurodyta, kad labai svarbu, kad būtų priežastys, tai, žinote, žmonės neturėjo pasirinkimo.

Kitas momentas. Dar atkreipiu dėmesį. Jūs įrašote, kad 55 % apklausos dalyvių manė turintys galimybę nutraukti dalyvavimą pensijų kaupime nenurodydami jokių priežasčių. Šiuo atveju man taip ir kyla klausimas. Lyg ir viena, ir kita priešingybė. Vienas klausimas.

Antras klausimas. Dėl užsieniečių. Jūs paėmėte užsienio piliečius, kurie buvo atvykę, laikinai dirbo ir dalyvavo pensijų kaupime, tačiau dalis mūsų lietuvių yra išvykusių, jau seniai nedalyvaujančių pensijų kaupime. Žinote, kad daugiau kaip pusė yra neaktyvių dalyvių – aktyvių dalyvių iš daugiau kaip 1 mln. 400 tūkst. yra virš 700 tūkst. Kaip jūs galvojate, ar šiuo atveju nėra tikslinga įtraukti ir tuos išvykusius lietuvius? Jie galėtų lygiai taip pat susigrąžinti tas įmokas, kurias yra sumokėję, ir nutraukti sutartį. Ačiū.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Dėl 55 % asmenų, kurie norėtų bet kada nutraukti sutartį. Mes turėtume kitą koliziją dėl to paties Konstitucinio Teismo išaiškinimo, kuris numato, kad pensijų sistema yra viešasis interesas ir turi veikti darniai. Jeigu mes nenumatytume kriterijų, tai suprantame, kad mes tą viešąjį interesą pažeistume ir nepateisintume lūkesčių tų asmenų, kurie tikrai į šitą mechanizmą žiūri kaip į kaupimo būdą apsirūpinti senatvėje diversifikuotu būdu. Turime, matyt, ginti ir kitą konstitucinę vertybę, tai yra bendrą pensijų sistemų visumą.

Dėl užsieniečių. Taip, matyt, čia yra iš praktikos ateinantis klausimas dėl laikiną statusą turinčių asmenų. Jau praktika diktavo, kad reikia spręsti tą klausimą dėl mūsų piliečių. Mes vis tiek siejame, kad tai yra mūsų žmonės, kurie, tikime, su Lietuva sieja savo ateitį. Tikrai nėra atmestina galimybė, kad jų pasirinkimas ir bus Lietuva. Tos formos lengvintų jų dalyvavimą, tai yra kitu siūlymu, pavyzdžiui, ilginant sustabdymo laikotarpį dvejiems metams ir kartojant kas dešimt metų, jeigu susidaro tokios aplinkybės. Bet mes nenorime griauti sistemos, norime ją tobulinti evoliucijos būdu, kad išlaikytume esminius jos principus ir pagrindus ir kad žmonės įvairiais būdais kauptų pensiją.

PIRMININKĖ. Klausia G. Paluckas, tačiau jo salėje nėra. Taigi klausia M. Ošmianskienė. Ruošiasi V. Targamadzė.

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Dėkoju. Mano klausimas būtų iš dviejų dalių. Pirmasis apie pačią II pakopą. Sakyčiau, kad populizmas, tam tikrų asmenų manipuliatyvūs pasisakymai ir klaidos konstruojant pačią II pakopą privedė prie to, kad šiandien žmonės ją mato kaip savo santaupas. Ne kaip pensijos dalį, bet kaip savo santaupas. Tai reabilituoti, mano giliu įsitikinimu, jau faktiškai neįmanoma. Jie dabar mato, kad turi savo pinigus, o prakeikti politikai jiems jų neatiduoda. Kokį sąrašą mes bepadarytume, vis tiek liks nemaža dalis žmonių, kurie nepapuls į dalį, kuri gali atsiimti, ir bus nepatenkinti.

Ar nemanote, kad reikėtų problemą spręsti iš esmės konstruojant kiek kitaip? Perkelti mokestinę dalį iš paties asmens darbdaviui, labai aiškiai apgalvoti, pamąstyti ir apie Konstitucinį Teismą ir sukonstruoti tokį instrumentą, kuris neduotų prielaidų Konstituciniam Teismui pripažinti asmens nuosavybe, o pripažinti, kad tai yra pensijos dalis?

Kitas mano klausimas yra apie žmones su negalia. Jūs sakote, kad sunkią negalią turintieji galėtų atsiimti. Aš ne iki galo suprantu logiką. Tarkime, aš dabar dirbu, vadinasi, aš galiu galvoti apie II pakopą, kaupti ją, išeina toks tam tikras mano kaip ir kaupiamasis mechanizmas, per jį galėsiu atsiimti, nes valstybė prisideda, kaip ir apsimoka. Tarkime, logikos truputį pasigendu, bet sunkią negalią turintiems žmonėms papildomi pinigai visą laiką padės.

PIRMININKĖ. Laikas!

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Tačiau yra kita žmonių su negalia dalis, kuri niekada nedirbo ir nedirbs, ir prie jų gerovės valstybė neprisidės, atskirtis ir toliau didės, nors ji ir dabar yra labai didelė. Šiuo atveju aš nesuprantu, man atrodo, tai yra neteisinga.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Dėl santaupų, be abejo, suprantu tikrai ir pritariu, kad ilgainiui pats mechanizmas ir buvo, pradėta žiūrėti, kad čia yra dar viena investicinė banko sąskaita, iš kurios bet kada sugalvojus galima atsiimti. Jau konstruojant pačią sistemą, matyt, lūkesčiai buvo didesni nei tos galimybės, kurios buvo projektuojamos, kai daugelyje šalių, kuriose tie lūkesčiai yra pateisinami, įmokos gyventojų buvo mokamos bent jau 9 %, suprantant, kad mokant 3 %, kartais mažesnius, ir tos išmokos nepateisina tų lūkesčių. Kad diskusija gali būti dėl profesinio… perkėlimo į profesinius fondus arba darbdaviui, tai išties, matyt, tikrai atviras klausimas, bet pirmiausia norima įgyvendinti Konstitucinio Teismo nutarimą. Matome, tai yra svarbu išsaugant ir pačią kau-

pimo sistemą, dalyvių skaičius, aktyviai kaupiančiųjų, nors ir nėra absoliutus, bet 760 tūkst. dirbančiųjų yra reikšmingas skaičius. Ir jeigu vėl iš esmės perdėliotume šitame etape taisykles, reguliavimą, tai vėl turbūt būtų sukeliamas, *intervenuojamas* jų pačių lūkesčių nepateisinimas.

Dabar dėl sunkios negalios yra, matyt, diskusijų ratas. Jis nėra lengvas apskritai, kokioje vietoje dėti brūkšnį, bet suprantame, kad, žiūrint į skaičius, tai būtų apie 22 tūkst. darbingo amžiaus asmenų, kurie galėtų pretenduoti į šią kategoriją. Bet tai būtų tiesiog tokia teisė, tai nebūtų pareiga ar prievolė, pagal kurią galėtų tokius sprendimus priimti. Jeigu tas kaupimas yra tinkamas tokia forma, tai toliau jį būtų galima tęsti. Bet, matyt, dėl sąrašo tikslinimo, kriterijų tikslinimo, tai tikrai būtų atvira galimybė, jau įsiklausius ir į tuos pačius ekspertus, kuriuos mes matytume, tą patį projektą teikti jiems vertinti ir į jų nuomones įsiklausyti.

PIRMININKĖ. Klausia V. Targamadzė. Ruošiasi E. Pupinis.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Visų pirma dėl atsiėmimo galimybių sąrašo. Jau čia kalbėjo, bet žiūrėkite, yra tokių rimtų pavyzdžių: sudegė būstas, neįgalaus vaiko operacija ir panašiai, tai čia reikėtų tą sąrašą plėsti. Bet jūs manęs niekaip neįtikinote, žiūrėkite, infliacija, anuitetas, kokia man prasmė gauti tokį, dėl infliacijos sumažėja, anuitetą pasiimant, tai argumentuokite, kad aš galėčiau kaupti, nes aš neturiu motyvo dabar. Ačiū.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Dėl infliacijos ir anuitetų. Tai, matyt, yra svarbu ir paminėti, kokie apskritai yra rodikliai. Jeigu žiūrėtume šiuo metu jau į vidutines anuitetų vertes, tai 2023 metais vidutinė išmoka siekė 64 eurus, didžiausias anuitetas siekė 348, o mažiausias – 9, bet tas 9 iškrenta iš konteksto, nes žmogus tebuvo sukaupęs 2 tūkst. ir jisai tikrai galėjo pasirinkti vienkartinę išmoką, bet pasirinko įsigijimą būtent tokiu būdu. Suprantant, kad kuo didesnės įmokos mokamos, kad čia yra tik papildoma pensijos, senatvės pensijos, dalis, tai yra kaip galimybė. Priminkite pirmą klausimą.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi R. Baškienė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Nenugirdau pirmo klausimo. Atsiprašau, Pirmininke.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Dėl galimybių sąrašo buvo, dėl anuiteto. Aš jums pasakysiu, indeksavimas turi būti.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Dėl galimybių…

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Jūs indeksavimo nedarote.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Dėl galimybių sąrašo. Jūs minėjote ir vaikų situacijas, tai kaip tik yra įtrauktos tos situacijos, kad, jeigu vaikai serga sunkia liga, suserga sunkia liga ir susidaro tos aplinkybės, tai abu tėvai galėtų, jeigu jie dalyvauja, turėti teisę pasiimti išmokas vienu metu, numatoma ta aplinkybė.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi R. Baškienė.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų nemažai žmonių klausia dėl tos sumos atsiėmimo iki anuiteto apskaičiavimo. Ir iš tikrųjų klausimas logiškas, nes dėl infliacijos, dėl kitko kai kada turbūt skaičiuoti tikrai neapsimoka. Ar įstatyme neįmanoma numatyti galbūt kokio nors ryšio su infliacija, nes jūs ir pats minėjote, kad gali būti imamos pertraukos. Iš tikrųjų gali būti taip, kad žmogus specialiai simuliuos, darys viską, kad ne kauptų, o pasiimtų kažkuriuo metu tam tikrą išmoką, kai skaičiuojamas anuitetas. Ar nemanote, kad vis dėlto turėtų būti susiję su kokiais nors rodikliais, kad vis dėlto galbūt tikrai nevargintume nei pačios sistemos, nei žmogaus su menkais priedais? Ačiū.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Esminis siūlymas yra, kad mes siūlome dvigubinti vienkartinės išmokos galimybę. Tai čia jau, matyt, yra svarbi žinia, o indeksavimas jau ankstesniais pakeitimais yra įvestas. Anksčiau mes buvome *prisirišę* prie 5 tūkst. ir 10 tūkst. dydžių, o jau nuo tos dienos, kai yra indeksuojama, turime tas vertes pasikeitusias. Šiuo metu, pakartosiu, yra 5 tūkst. 403 eurai ir 10 tūkst. 807 eurai. Tai kiekvienais metais tas dydis, priklausomai nuo tų kriterijų, su kuo yra susieta, keistųsi į didėjimo pusę.

PIRMININKĖ. Klausia R. Baškienė. Toliau posėdžiui pirmininkauja pavaduotojas V. Mitalas.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiamas pranešėjau, aš ganėtinai tokio techninio klausimo paklausiu. Vertindami jūsų pateiktą įstatymo projektą išties matome, kad kyla labai daug klausimų. Kolegų būsimi įstatymų projektai, kuriuos jie teiks, kiek žiūrėjome, dabar jau matyti, kad jie yra lankstesni ir galbūt žmonėms būtų patrauklesni. Tikėtina, kad reikalingos didesnės diskusi-

jos, kad reikia klausymų, kad galutinė redakcija būtų ir geresnė, ir patogesnė žmonėms. Ar nemanote, kad tų klausymų iš tikrųjų reikės ir kad reikės naujos redakcijos jau sujungtų visų įstatymų projektų? Ar jūs vis dėlto reikalausite, kad būtų teikiamas jūsų Vyriausybės kaip pagrindinis?

Ir ar nemanote (antro klausimo klausiu), kad sausio 1 diena… Tikrai reikia arba nukelti terminą, arba tikrai dirbti papildomai, kad galutinai priimtume išdiskutuotą įstatymą.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū už klausimus. Išties, matyt, tikrai demonstruojant atvirumą platesnių projektų galimybėms juos įvertinti ir svarstyti visus, kaip ir deklaravau, kviečiu kolegas palaikyti šiandien ir opozicijos atstovų teikiamus projektus ir dėl jų, kaip ir dėl šio, kreiptis dar dėl ekspertinio vertinimo, turėti papildomą vaizdą iš kompetentingų institucijų, kurios, matyt, įvertintų ir poveikio priemones, ir atsakytų į kitus iškeltus klausimus, kurie pirmiausia padėtų pagrindiniam komitetui matyti tą vaizdą ir priimti sprendimą, bet jau vienu metu svarstyti visus projektus kartu.

O sausio 1 dienos terminas, taip, tikrai gali būti, priklausomai, kaip sektųsi konstruktyviai diskutuoti, bet tęsime, bus pereinamasis laikotarpis, tai gali būti, kad jisai, be abejo, ir koreguotinas.

PIRMININKAS (V. MITALAS, *LF***).** Klausia V. Ąžuolas, bet jo savo vietoje nematau. Tada G. Burokienė. Prašom.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Labai ačiū. Norėjau paklausti, lygiai tokį patį įstatymo projektą teikiau prieš metus, kas pasikeitė? Ir kodėl jūs tada nepritarėte, o dabar pats atnešėte lygiai tokį patį įstatymo projektą?

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Aš abejoju, ar jūs galėjote prieš metus teikti tokį projektą, kai mes neturėjome Konstitucinio Teismo išaiškinimo. Yra labai aiškiai pasakytos sąlygos, kokias vertybes turime saugoti ir kokiomis aplinkybėmis gali būti leidžiamas pateisinimas. Tai nesulaukus, neužbėgant Konstituciniam Teismui už akių, turbūt buvo prasminga laukti to Konstitucinio Teismo išaiškinimo. Kai kurios idėjos, be abejo, gali būti panašios, arba suprantame, kad tie atvejai, jeigu juos reikia apibrėžti, padaryti išimtinius, natūralu, turi turėti tam tikrus kriterijus, kurie materializuojasi galbūt į panašius tuos gyvenimiškus atvejus, kai tas sąrašas turi būti baigtas. Vyriausybė nuosekliai laikėsi tos pozicijos, kad sulaukus Konstitucinio Teismo nutarimo būtų teikiami ir jos projektai, ir manau, kad visai netrukus tas projektas pasieks ir Seimo salę.

PIRMININKAS. Klausia T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Pranešėjau, aš turiu klausimą dėl gyventojų pajamų mokesčio. Man norisi suprasti, kaip jūs tą apmokestinimą ketinate daryti, jei neapmokestinama tik socialinio draudimo įmokų suma, kurią žmogus yra sumokėjęs. Ar tai reiškia, kad 20 % bus apmokestinamas visas skirtumas tarp tų įmokų ir visos sumos, tai yra valstybės papildomos mokėtos įmokos ir viso to turto prieaugio? Supratote mano klausimą?

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Principas išliktų kaip ir su III pakopa. Neapmokestinama dalis, be abejonės, yra ir žmonių mokėtos įmokos, „Sodros“ dalis, o tik tas prieaugis jau būtų traktuojamas kaip pajamos ir tik ta dalis būtų apmokestinama. (*Balsai salėje*) Ne, tik (…).

PIRMININKAS. Klausia V. Giraitytė-Juškevičienė. (*Balsai salėje*)

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (*LRPF*). Laba diena, gerbiamas… Ar jau galima užduoti klausimą?

PIRMININKAS. Galima. Prašau, Vaida, užduokite klausimą. Nešūkaukite iš vietos.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (*LRPF*). Dėkoju. Aš norėjau paklausti. Jūs gal šiek tiek minėjote, kažkaip praklausiau. Jeigu tėvai, kurių vaikas serga sunkia liga, norėtų pasiimti pensijų visą sumą, tai man pasakykite, pagal kurį punktą jie galės tą padaryti? Ar tiesiog nebus tokios galimybės?

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Tokią galimybę siūlome sudaryti traktuodami, kad tai yra sunkių ligų sąrašas. Bet pačiame įstatyme, taip, atkreiptas… ir yra Teisės departamento pastaba, būtent ketinimas yra toks, kad tokia galimybė būtų. Manau, tikrai ją įrašytume jau tiesiog techniškai į patį įstatymą, kad tiesiog skaitytume tai, ką…

PIRMININKAS. Dėkoju.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Teisės departamentui dėkojame už atkreipimą…

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausiančių nėra. Ačiū pranešėjui. Dabar dėl motyvų už kalbės A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Aš suprantu, kad tikėjomės ne to, ne tokio įstatymo, kokio laukė žmonės. Bet suprantu dabartinės valdančiosios daugumos šito įstatymo pateikimo vil-

kinimą, nes kas nori prieš rinkimus parodyti, kad daro kosmetinius pakeitimus, užuot tikrai parengę įstatymą, kuris būtų naudingas pirmiausia dalyviams arba būsimiems dalyviams, o ne pensijų fondų valdytojams. Šios pataisos pirmiausia naudingos fondų valdytojams, nes toliau išlieka. Ko tikisi žmonės, dalyviai iš šitų pataisų? Tai yra kad žmonės galėtų bet kada pasitraukti, nes tai yra savanoriška pensijų sistema. Savanoriška! Kad negalėtų būti privalomai įtraukiami į šitą sistemą, o po to ieškoti, kaip iš jos pabėgti, nes tik norintys turi patys parašyti pareiškimą ir tapti savanoriškais pensijos… dalyviais.

Trečias svarbus dalykas, kad mes pasirūpintume dabartinių pensininkų skurdu, nes didžioji dalis pateko į skurdo spąstus, ir tie pinigai (mokesčių mokėtojų pinigais šelpiami II pensijų pakopos dalyviai) turėtų būti naudojami visų pensininkų pensijoms didinti. Tai būtų žymiai didesnis efektas. Taip, galima pasakyti, kad 760 tūkst. yra labai svarbu, bet o ką darysime su tais kitais 750 tūkst., kurie rinkoje dalyvauja, kurie gauna mažas pajamas ir ateityje gaus dar mažesnes pensijas? Niekur mes nuo to nepabėgsime. Tai šito mes tikimės ir aš tikiuosi, kad svarstant ir kitų bičiulių ir draugų, ir kolegų pasiūlymus bus atsižvelgta ir įstatymas bus naudingas pirmiausia dalyviams, o ne pensijų fondų…

PIRMININKAS. Dėkui.

A. SYSAS (*LSDPF*). …šeimininkams. Pritarkime.

PIRMININKAS. Dėkui. Pažiūrėsime, ar paklausysime A. Syso. Kviečiu balsuoti, kadangi yra balsavimo langas, dėl šių įstatymų projektų pateikimo, pritarimo jiems po pateikimo.

Balsavo 103: už – 96, prieš nebuvo, susilaikė 7.

Taip, pagrindiniai komitetai. Kaip pagrindinis dėl Pensijų kaupimo įstatymo projekto siūlomas SRDK, kaip papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Kaip pagrindinis dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projekto siūlomas BFK, kaip papildomas – SRDK. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną.

Prašau. K. Mažeika kažką norėtų pasakyti.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Dėl balsavimo. Prašau įskaityti mano balsą už, nes nesuveikė…

PIRMININKAS. Gerai, įskaitome už. M. Lingė. Prašau.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Siūlytume, kad dėl visų įstatymų pagrindinis būtų SRDK, o mes pabūtume papildomas, bet kad vienose rankose būtų.

PIRMININKAS. Gerai. Ar galėtume pritarti tokiam siūlymui, kad pagrindinis būtų SRDK ir dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo? Gerai? Tvarka. Pritarta bendru sutarimu visiems dalykams, dėl ko ką tik sutarėme.

Tai, gerbiamieji kolegos, kviečiu apsispręsti dėl kitų darbotvarkės klausimų, kuriuos ryte svarstėme.

11.35 val.

Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 2, 6, 7, 12, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 35, 36, 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-3991(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dėl pritarimo Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymui po svarstymo. Ar pritariame, ar nepritariame? Kviečiu balsuoti.

Balsavo 114, visi 114 balsavo už.

11.36 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 22 d. nutarimo Nr. XI-938 „Dėl Klaipėdos universiteto statuto patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-4027(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo dėl Klaipėdos universiteto statuto patvirtinimo projektas. Ar pritariame po svarstymo? Kviečiu apsispręsti.

Balsavo 115: už – 108, prieš nebuvo, susilaikė 7. Po svarstymo pritarta.

11.36 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4021(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Apsispręskime dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 114: už – 113, prieš nebuvo, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

Švietimo ir mokslo komitetas siūlo skubos tvarką. Galime tam irgi pritarti? Galime. Pritarta.

11.37 val.

Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 29, 31 straipsnių ir 6 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4050(2)ES (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo projektas. Balsuokime dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 113: už – 107, prieš nebuvo, susilaikė 6. Pritarta.

11.37 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 72 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2916 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4105(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso dviejų straipsnių pakeitimo projektas. Kviečiu apsispręsti dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 116: už – 114, prieš nebuvo, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

11.38 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 11^3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3672(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimas. Kviečiu apsispręsti taip pat dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 114: už – 110, prieš nebuvo, susilaikė 4. Po svarstymo pritarta.

11.38 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4136(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – įstatymas dėl Lietuvos ir Baltarusijos sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo. Kviečiu apsispręsti dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 111: už – 107, prieš nebuvo, susilaikė 4. Po svarstymo pritarta.

11.39 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4137(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – įstatymas dėl sutarties su Rusijos Federacija taip pat denonsavimo. Kviečiu apsispręsti dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 112: už – 111, prieš nebuvo, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

11.39 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4138(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – įstatymas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo denonsavimo. Kviečiu apsispręsti dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 109: už – 108, prieš nebuvo, susilaikė 1. Pritarta.

11.40 val.

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo 1 straipsnio pakeitimo dėl ribotos ir laipsniškos Banko operacijų geografinės aprėpties plėtros į Užsacharį Afriką ir Iraką ir Susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo 12 straipsnio 1 dalies pakeitimo dėl įstatuose nustatyto kapitalo apribojimo įprastinėms operacijoms panaikinimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3912(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – įstatymo dėl susitarimo dėl Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko įsteigimo ir taip toliau projektas. Kviečiu apsispręsti dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 116: už – 100, prieš nebuvo, susilaikė 16. Po svarstymo pritarta.

11.40 val.

Įstatymo „Dėl Tarptautinio rekonstrukcijos ir plėtros banko steigimo sutarties pakeitimo dėl skolinimo apribojimo panaikinimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4024(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-12 klausimas – įstatymo „Dėl Tarptautinio rekonstrukcijos ir plėtros banko steigimo sutarties pakeitimo dėl skolinimo apribojimo panaikinimo ratifikavimo“ projektas. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 113: už – 110, prieš nebuvo, susilaikė 3. Po svarstymo pritarta.

11.41 val.

Įstatymo „Dėl Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo ratifikavimo“ Nr. XII-2732 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3980(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-13 klausimas – įstatymo „Dėl Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo ratifikavimo“ projektas. Kviečiu apsispręsti balsuojant.

Balsavo 115, visi 115 balsavo už. Pritarta.

11.41 val.

Įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-3957(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-14 klausimas – įstatymo „Dėl Susitarimo dėl Tarptautinio žemės ūkio plėtros fondo steigimo ratifikavimo“ projektas. Apsispręskime po svarstymo.

Balsavo 117, visi 117 balsavo už. Po svarstymo pritarta.

11.42 val.

Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo Nr. VIII-947 1, 2, 9 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6^1, 11^1 ir 20 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-3915(2)ES, Įmonių atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 23^1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3916ES, Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo Nr. XIV-2811 3, 24 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4002(2)ES (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-16.1 klausimas – Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo kai kurių straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo projektas. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame šiam įstatymui po svarstymo.

Balsavo 108: už – 85, prieš nebuvo, susilaikė 23. Pritarta.

Darbotvarkės 1-16.2 klausimą – Įmonių atskaitomybės projektą pagrindinis komitetas siūlo atmesti. Ar galime bendru sutarimu fiksuoti Audito komiteto sprendimą ir atmesti? Galime, tvarka.

Tada 1-16.3 klausimas – Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymas, kviečiu apsispręsti ir balsuoti, kas pritaria šio įstatymo projektui po svarstymo.

Balsavo 117: už – 107, prieš – 1, susilaikė 9. Po svarstymo yra pritarta.

11.43 val.

Turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3930(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar 1-17 klausimas – įstatymo projektas, tai yra Turizmo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu apsispręsti dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 116: už – 114, prieš – 1, susilaikė 1. Pritarta.

11.43 val.

Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2, 11 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3096(4), Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3097(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-18.1 klausimas – Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo pakeitimas. Apsispręskime, ar pritariame jam po svarstymo.

Balsavo 110: už – 104, prieš nebuvo, susilaikė 6. Pritarta.

Darbotvarkės 1-18.2 klausimą – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymą pagrindinis komitetas siūlo atmesti. Ar galime pritarti bendru sutarimu pagrindinio komiteto verdiktui? Galime? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

11.44 val.

Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 1, 3, 4, 24 straipsnių ir III skirsnio pavadinimo pakeitimo bei Įstatymo papildymo 19^3 straipsniu ir priedu įstatymo projektas Nr. XIVP-4130 (*pateikimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-19 klausimas – Seimo kontrolierių įstatymo kelių straipsnių ir skirsnio pavadinimo pakeitimo projektas. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 116: už – 79, prieš nebuvo, susilaikė 37. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti spalio 15 dieną. Ar galime tam pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

11.45 val.

Nacionalinio plėtros banko įstatymo projektas Nr. XIVP-4145, Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4146, Gynybos ir saugumo pramonės įstatymo Nr. XIV-2647 4 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4147 (*pateikimo tęsinys*)

Taip pat darbotvarkės 1-12 klausimas, atsiprašau, buvo pateiktas 1-21 klausimų paketas – Nacionalinio plėtros banko įstatymo projekto ir lydimųjų pateikimas. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 114: už – 69, prieš – 1, susilaikė 44. Po pateikimo yra pritarta.

Pagrindiniu komitetu dėl visų projektų siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti spalio 15 dieną. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime? Galime.

J. Razma. Replika.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš esu nustebęs dėl opozicinių frakcijų balsavimo dėl nacionalinio plėtros banko kūrimo, kai beveik visos partijos lenktyniauja rinkimų kampanijoje dėl to, kad steigs valstybinį banką, ir staiga čia balsuoja susilaikydami. (*Šurmulys salėje*) Aš suprantu, apmaudu, kai tas bankų kūrimas prasideda be jų pastangų. Na, ką darysi!

PIRMININKAS. Čia ne visai apie tai, Jurgi, bet ką darysi. V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Jurgis yra geriausias pavyzdys, kaip yra geriausias sukčius. Pakeiti pavadinimą ir sakai, kad čia nacionalinis bankas atsirado, o realiai ta pati INVEGA kaip arklys surištomis kojomis su limitais uždėtais. G. Skaistė pakėlė limitus tik 160 mln., o reikia 5 mlrd. Nustokite sukčiauti ir apgaudinėti tautą, bet, aišku, galėsite girtis, kad jūs pakeitėte pavadinimą, per ketverius metus netgi kokį darbą padarėte.

PIRMININKAS. E. Gentvilas per centrinį mikrofoną.

E. GENTVILAS (*LSF*). Seimo Teisės departamentas siūlo, kad reikėtų gauti Vyriausybės išvadą ir Lietuvos banko išvadą. Suprantu, kad tai yra formalumas, gal pavadinimo dalykas – bankas, bet tokiu atveju Lietuvos banko taip pat neturėtume ignoruoti. Jeigu nėra bendro sutarimo, siūlau balsuoti, kad būtų Vyriausybės išvada ir Lietuvos banko išvada.

PIRMININKAS. Dėkui. Ir A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Nors tai galima vertinti kaip kokią amortizacinę rinkiminę *spranžiną*, bet vis tiek sveikinu, kad atliepėte mūsų 2020 metų Seimo nutarimą, kurio vienas iš iniciatorių taip pat buvau. Aš manau, pirmas žingsnis žengtas. Kuo čia dėtas bankas, kuo čia dėta Vyriausybė? Tai yra Seimo užduotis pripažinti nacionalinės svarbos objektu, ją reikia vykdyti ir tinkamai vykdyti. Todėl sveikinu ministrę ir visus valdančiuosius.

PIRMININKAS. Ačiū, malonu. Gerbiami kolegos, buvo E. Gentvilo siūlymas dėl Vyriausybės išvados ir Lietuvos banko. Gal galime bendru sutarimu pritarti tam prašymui? Labai jums ačiū. (*Balsai salėje*) Ir Lietuvos banko išvados, taip, taip.

Gerbiamieji kolegos, norėčiau pasiūlyti, kad… (*Balsai salėje*) Taip, taip, dar mes turime pristatyti vieną rytinio posėdžio klausimą, tai yra Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymą. Aš kviesčiau tuoj pat A. Vyšniauską jį pristatyti. Po jo, jeigu jūs sutiktumėte, mes iš karto apsispręstume dėl pritarimo arba nepritarimo. Tada mes dar galėtume į rytinę darbotvarkę atkelti galbūt ir K. Starkevičiaus pusvalandį. (*Balsai salėje*) Negalime? Jam reikia po pietų. Supratau. Mes tada turėtume tam tikrą langą. Nesu pasitikrinęs, kiek yra norinčių perskaityti pareiškimus, tai pasitikrinsiu, kol A. Vyšniauskas pristatys, ir pasitarsime dėl tolesnės posėdžio eigos.

11.48 val.

Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4132 (*pateikimas*)

Prašau pristatyti darbotvarkės 1-20 klausimą – Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo pakeitimus.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, čia yra labai techninis ir smulkus įstatymas, bet, man atrodo, gana svarbus. Šiuo įstatymo projektu siekiama užtikrinti, kad pareigūnams, šiuo metu tarnaujantiems vidaus tarnybos statutiniais pareigūnais, visi periodai, kai jie dirbo priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo darbus, būtų įskaitomi į tarnybos stažą pareigūno pensijai gauti.

Kaip žinote, šiuo metu, ne šiuo metu, bet per nepriklausomos Lietuvos 30 metų ugniagesiai dirbo tokiais trimis tarsi statusais: pirmiausia pagal Darbo sutarties įstatymą, tada pagal paprastas darbo sutartis ir po to buvo įstatutinti. Dalis dabartinių priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo pareigūnų, prieš priimant Vidaus tarnybos statutą 2003 metais, dirbo, kaip ir minėjau, pagal Darbo sutarties įstatymą. Tačiau, keičiant Statutą, pereinant iš vieno įstatymo į kitą, dalis laikotarpio, kuriuo jie realiai dirbo, realiai dirbo tą patį darbą, yra neįskaitoma į jų stažą, kurio reikia tai valstybinei pensijai gauti. Atitinkamai susidaro tokia situacija, kad pareigūnas, kuris dirbo, tarnavo

valstybei, po to perėjo į statutinę tarnybą, turi tiesiog mažesnį stažą. Atkreipčiau dėmesį, kad panašią problemą jau esame išsprendę Vidaus tarnybos statutu. Kadangi tie pareigūnai gaudavo šiek tiek mažesnį atlyginimą, nes tas stažas buvo neįskaičiuojamas, tai mes tai išsprendėme Vidaus tarnybos statutu, jau tas yra įskaitoma, tačiau neįskaitoma į pensiją. Todėl ta situacija truputį tokia keista.

Taip pat yra ir kitų kategorijų darbuotojų, pareigūnų, kuriems ta pati problema buvo išspręsta žymiai anksčiau, prieš daugelį metų. Pavyzdžiui, Antrojo departamento pareigūnai turėjo tą pačią problemą, bet dėl jų buvo išspręsta jau gana seniai. Yra likę ugniagesiai. Šitas klausimas liečia labai nedidelę dalį – kelias dešimtis ugniagesių per visą Lietuvą. Manau, kad tą problemą tiesiog reikia pamažu išspręsti. Tai trumpai tiek.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar, kolegos, ar visiems tiktų, kad po šio klausimo mes balsuotume, pratęstume langą ir daugiau nebalsuotume rytiniame posėdyje? Po to būtų Seimo narių pareiškimai ir tada opozicinė darbotvarkė, kaip ir numatyta vakariniame posėdyje. Visiems taip komfortabilu gyventi? Gerai, tai taip ir sutariame.

Dabar klausimai ir po to – pasisakymai. Pirmoji klausia L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų tai trupučiuką man ir keistoka. Aš pritarsiu, taip, jeigu jie yra statutiniai pareigūnai, po to buvo pripažinti kaip statutiniai pareigūnai, kad stažas būtų skaičiuojamas. Bet dabar, prašom pasakyti, o kaip bus su tais, kurie jau išėję? Jie irgi bandys įrodyti, pasakys: kodėl man neįskaičiuojate? Ar tiktai dabar, nuo įstatymo įsigaliojimo, bus peržiūrimas stažas tų, kurie išeis, ar ir tų, kurie jau gauna šitą išmoką ir gauna pensiją? Kaip tokiais atvejais ir kiek pinigų reikės?

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Kaip ir minėjau, tai liečia labai nedidelę pareigūnų dalį. Kiek aš žinau, daugelis jų vis dar eina statutines pareigas, nes jie stengiasi tą stažą kaip nors sukaupti, kad ta pensija būtų didesnė. Mes kalbame apie žmones, kuriems šiuo metu yra maždaug apie 55 metai. Ten tiesiog buvo vienerių ar dvejų metų toksai tarpas, kai, keičiantis įstatymams, įvyko šiokia tokia nesąmonė. Labai priklausė nuo tuo metu buvusio regioninio padalinio vadovo ir kai kuriais atvejais tiesiog ta problema nebuvo išspręsta.

Tai aš nemanau, kad galbūt tiems, kurie išėjo anksčiau, turėtų būti įskaičiuojama. Kalbame apie tuos žmones, kurie dar dirba. Noriu pasakyti, kad jie nebuvo, tai yra ne buvo pripažinti statutiniais pareigūnais, o jie įstojo į statutinę tarnybą. Dėl to atitiko visus nepriekaištingos reputacijos ir visus kitus kvalifikacinius reikalavimus.

PIRMININKAS. Klausia V. Bakas.

V. BAKAS (*DFVL*). Labai ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, aš manau, kad jūs galite daugiau. Iš tikrųjų mano klausimas būtų jums, kaip valdančiosios koalicijos įtakingam politikui, dėl rimtesnių pensijų, pareigūnų reformų. 16 tūkst. pareigūnų negauna 350 eurų pensijos. Yra pareigūnų, kurie negauna 100 eurų pensijos, yra pareigūnų, kurie gauna apie 130 eurų pensiją. Tai šitas problemas, kai atitarnavęs pareigūnas gauna pajamas, kurios net neprilygsta skurdo ribai, žemesnės už skurdo ribą, matyt, būtų galima šioje kadencijoje išspręsti. Aš žinau, kad projektai yra įstrigę ministerijose. Mano klausimas būtų toks: ar mes galime tikėtis šioje kadencijoje pataisų, kurios spręstų šiek tiek plačiau, ne kelių žmonių problemas, bet iš esmės pareigūnų, atitarnavusių Lietuvai, problemas?

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Vytautai. Mano įtaką tikrai pervertinate, ypač šiuo metu. Aš sutinku, kad yra tam tikra problema ir reikia koreguoti tą Pensijų įstatymą. Žinau, kad vyksta diskusijos su profsąjungomis, VRM ir panašiai. Neturiu abejonės, kad surėmę pečius kitą kadenciją kartu tą klausimą išspręsime, turėdami vienokį ar kitokį statusą.

PIRMININKAS. Klausia A. Dumbrava. Prašau.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mielas kolega, valstybinės pensijos yra be galo svarbu. Tas jūsų siūlymas, aišku, yra geras, bet mes turime prisiminti dar 2008 metus, kad ir kaip būtų keista šiandieną, po 16 metų, kai mes iš pareigūnų ir karių nugvelbėme dalį valstybinių pensijų. Praeitą kadenciją buvo grąžinta tik 10 %, o šią kadenciją mes nieko pareigūnams ir kariams nekompensavome, tai yra keliasdešimt milijonų eurų.

Ar jūs nesirengiate teikti tokio klausimo? Opozicija teikė, opozicijai nebuvo pritarta, tai gal valdantieji pateiktų ir mes tuomet tikrai, kaip sakant, sugrąžintume tą seną skolą. Kaip sakant, skola ne *rona*, negyja. Dėkui.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Kiek aš prisimenu, visi 2008–2012 metų sumažinimai po Konstitucinio Teismo sprendimo buvo grąžinti. Per šią kadenciją algos tikrai stipriai augo. Dėl valstybinių pensijų, sutinku, yra tam tikrų niuansų.

Ko aš nesiūlau? Aš nesiūlau iš esmės keisti valstybinių pensijų sistemos, kaip nors plėsti. Aš tiesiog siūlau sutvarkyti vieną smulkų dalyką, kuris liečia kelias dešimtis ugniagesių visoje Lietuvoje. Tiesiog čia yra šiokio tokio teisingumo klausimas.

PIRMININKAS. Klausia T. Tomilinas. Prašau.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiamas pranešėjau, man keistai skamba tas šiokio tokio teisingumo noras. Aš tik priminsiu, mes su gerbiamu E. Pupiniu, jūsų frakcijos nariu, turbūt prieš metus ar daugiau teikėme projektą dėl muitininkų. Čia analogiška klaida yra padaryta. Tada mūsų projekto jūsų frakcija nepalaikė ir muitininko likimas, kai pareigūnas neteko pensijos, jums nerūpėjo. Dabar parūpo gaisrininkų likimas. Man tai labai priimtina. Labai gerai, išspręskime gaisrininkų problemas. Aš net nežinojau tokios problemos. Bet mes neturime jokios moralinės teisės užmiršti muitininkų. Todėl aš siūlau sujungti tas pastangas, dėl jūsų projekto pateikti Edmundo, mano ar mūsų visų kartu pasiūlymą, kad muitininkų bėda būtų išspręsta.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš manau, kad dėl šio projekto būtinai reikės Vyriausybės išvados. Tikiu, kad jūs registruosite pasiūlymus, Vyriausybė peržiūrės, atsižvelgs ir atneš patį geriausią įstatymą, sprendžiantį visų problemas.

PIRMININKAS. Klausia A. Stončaitis. Prašom.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Gerbiamas Andriau, matyt, pritarsime šiam jūsų teikiamam projektui. Tačiau lygiai taip pat aš norėčiau priminti, kad čia keliama problema, taip, galbūt paliečia nedaug pareigūnų, bet ją reikia išspręsti, nes teisingumo šitų žmonių atžvilgiu čia nerasta. Tačiau, kaip minėjo ir mano kolegos, nerasta teisingumo dėl muitinės pareigūnų, bet lygiai taip pat keista, kad visą šią kadenciją apskritai buvo atmetami siūlymai dėl pareigūnų valstybinių pensijų. Jos yra neadekvačios, bet dėl jų nėra sprendžiama. Prieš metus teiktas mano projektas paprasčiausiai negauna Vyriausybės išvados, be abejo, jau dabar ir atgulės ignoruojamas. Manau, gerai, čia pritarsime, bet tai nesprendžia visos problemos, jinai didesnė.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Algirdai. Neturiu abejonės, kad kitą kadenciją surėmę pečius išspręsime. Bus tam būdų.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Andriau, aš tik noriu paklausti jūsų. Ar neturėjote informacijos dėl muitinės pareigūnų, kad vienu metu nebuvo sprendžiama? Dabar lyg ir šiuo atveju taisoma ta klaida, o muitinės pareigūnai lieka vieninteliai, kuriems ta, kaip sakant, įvykusi istorinė klaida taip ir lieka. Gal būtų galima vienu metu tai ištaisyti? Ačiū.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, Kęstuti. Manau, kad jūs registruosite pasiūlymą ir siūlysite šitą klausimą išspręsti. Man šitas klausimas aktualus dar ir tuo atžvilgiu, kad, kaip tikriausiai puikiai žinote, tokių pareigūnų dėl tam tikrų buvusių spragų bene daugiausia Lietuvoje yra būtent Marijampolėje, tai yra mano apygardoje, iš esmės ir jūsų apygardoje, toje pačioje savivaldybėje. Man atrodo, svarbu tai išspręsti. Jeigu jūs matote problemų dėl muitininkų sistemos, tikiu, kad jūs tą problemą spręsite.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl vedimo tvarkos – R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Aš noriu tik pastebėti, kad šiandien yra įregistruotas projektas dėl muitininkų valstybinių pensijų. Dėl jo taip pat neteisingai buvo tam tikri darbai padaryti po beveik daugiau kaip metų diskusijų įvairiais aspektais ir su įvairiomis institucijomis. Taigi projektas jau yra, jis įregistruotas.

PIRMININKAS. Dėkui.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Jeigu leisite reaguoti, tai kolegos sakė, kad jau ir praeitais metais buvo įregistruotas ir teiktas.

PIRMININKAS. Dėkui. Daugiau klausiančių nematau. Ačiū pranešėjui. Už kalbės A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Teisingai, manau, kad pateiktas įstatymo projektas yra geras, daliai pareigūnų jisai, aišku, bus naudingas, tačiau, mieli kolegos, prisiminkime ir tuos dalykus, kurie jau daugelį metų niekaip nesprendžiami, kai tikrai pareigūnai ateina, ypač pas vienmandatininkus, ir prašo, kad teiktume įstatymų projektus, kad būtų grąžintos visos skolos, tos, kurios buvo, vadinasi, nuo 2008 metų atimtos pensijos. Tai būtų labai labai labai svarbu. Tas pats labai svarbu yra dėl muitinės pareigūnų. Taigi aš manau, kad čia mes, grupė Seimo narių, teiksime siūlymą dėl šio įstatymo projekto ir bandysime išspręsti tą neteisybę, kuri galioja iki šios dienos. O šiaip įstatymo projektui siūlau pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Prieš kalbės A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Kolegos, nepykite, tikrai čia va tokia klasikinė kalba prieš neišeis. Mano buvo siūlymas būtent panagrinėti, kodėl taip siaurai paimama. Vienareikšmiškai, kad turi būti pasiektas teisingumas, jau siekiant mažesnio tikslo, tai yra labai nedaug pareigūnų ir priešgaisrinėje, ir muitinės sistemose, bet kai išgirdau, kad šiandieną dar kartą opozicija bandys jau vieną kartą atmestą projektą dėl muitinės pareigūnų tos pačios problemos teikti, tai tikiuosi, kad mes dabar palaikysime šitą projektą dėl priešgaisrinės gelbėjimo… pareigūnų, bet valdantieji lygiai taip pat palaikys jau antrąkart teikiamą opozicijos projektą dėl muitinės, taip? Mieli kolegos, visgi aš kviečiu, aš suprantu, kad šitam Seimui liko nedaug laiko, priimti didelius reformų įstatymus tikrai nebus kada, bet bent jau prieš Angelų sargų dieną (Policijos dieną) mes galėtume taip apibendrintai tai pasvarstyti, jau tuos pateiktus, teiktus, atmestus ir kai kuriuos pateiktus, tačiau dėl blokavimo nepasiekiančius Seimo salės projektus apskritai dėl valstybinių pensijų. Na, mes tiesiog juokus krečiame, patys lyg to ir nematydami. Mumis, lietuviais, lietuvių pareigūnų valstybinėmis pensijomis, gąsdina visi aplinkiniai vadovai savo pareigūnus, sako, kad padarys taip, kaip pas lietuvius. Tai nežinau, na, netapkime mes pajuokos objektu ir gerbkime pareigūnus. Tuo labiau kad visi gi bėdojame ir matome, kad nėra norinčių, eilių stovėti, ateiti. Taigi aš tikrai galvoju, kad tą geranoriškumą parodys visi ir mes galėsime padiskutuoti šia tema. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Kaip ir sutarėme, apsispręskime balsuodami, ar pritariame šiam įstatymo projektui po pateikimo.

Balsavo 91, visi 91 balsavo už. Po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, ačiū, galime pritarti. Dėl Vyriausybės išvados.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, prašytume.

Gerai, galime pritarti Vyriausybės išvados paprašymui? Pritarta ir Vyriausybės išvados paprašymui.

12.04 val.

Seimo narių pareiškimai

Gerbiamieji kolegos, kaip ir tarėmės, dabar Seimo narių pareiškimai, po Seimo narių pareiškimų baigsime rytinį Seimo posėdį. Pirmasis, kurį kviečiu, yra L. Jonaitis. Prašau.

L. JONAITIS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, rugsėjo 22 dieną, sekmadienį, Šiaulių rajone, Ginkūnuose, vyko taiki protesto akcija „Mums rūpi Ginkūnai“, kurioje dalyvavo daugiau kaip 500 Ginkūnų gyventojų. Mes, visi Šiaulių krašto bičiulių grupės Seimo nariai, dalyvavome, ir visiems kitiems buvo įteiktos *maikutės* „Mums rūpi Ginkūnai“. Iš tikrųjų mums rūpi Ginkūnai. (*Balsas salėje: „Marškinėliai.“*) Taip, *maikutės*. Gyventojai mus įpareigojo dar kartą viešai priminti, kad dar 2023 m. liepos 18 d., kai lankėsi susisiekimo ministras M. Skuodis su komanda ir „Via Lietuva“ vadovai, visi įsitikino, matė intensyvų judėjimą ir pritarė, kad projektą reikia pradėti įgyvendinti, tik ministerija ir „Via Lietuva“ neranda finansavimo. 2 kilometrų 300 metrų techniniam projektui parengti reikia surasti 500 tūkst. eurų. Aplinkkelio projektas pradėtas rengti, tad reikia tęstinumo. 2025 metais būtų parengtas techninis projektas, o įgyvendintas galėtų būti 2026 metais. 2022 m.

birželio 30 d. susisiekimo ministras išleido įsakymą, kuriame minimas tęstinumas. Jei tam būtų politinės valios ir noro girdėti pagrįstus žmonių prašymus, dalį projekto – tiktai 2 kilometrus 300 metrų kelio – būtų galima įgyvendinti greičiau, nelaukiant 2035 metų, kaip yra numatyta.

Liudydami apie įvykusią aktyvios Ginkūnų bendruomenės akciją, perduodame jų reikalavimus 2025 metų valstybės biudžete skirti lėšų aplinkkelio atkarpos projektui, vėliau – aplinkkeliui įgyvendinti. Prieš dešimtmetį pradėtą šiaurinio Šiaulių (Ginkūnų) aplinkkelio projektą numatyta įgyvendinti, kaip minėjau, 2035 metais. Ginkūnų gyvenvietėje susikerta magistraliniai keliai, vedantys iš Panevėžio, Pasvalio, į Rygos pusę, Žemaitiją, Telšius, Plungę, Mažeikius. Per 1 valandą (skaičiuota tuo momentu buvo nuo 11 valandos ryto iki 12 valandos) per gyvenvietę, kurioje yra mokykla, darželis, parduotuvės, seniūnija, daugiabučiai namai, pravažiuoja 500 sunkiasvorių ir kitų automobilių.

Kadangi esu išrinktas Žiemgalos vakarinėje vienmandatėje apygardoje, tai jau penkerius metus puikiai žinau šią egzistuojančią problemą. 2020 m. rugpjūčio 27 d., dar Susisiekimo ministerijai vadovaujant J. Narkevičiui ir jo komandai, Kelių direkcijos darbuotojų susitikime su Šiaulių rajono vadovais, susitikime su visais gyventojais šitą klausimą aptarinėjome ir buvo pritarta įrengti tą atkarpą. Susirinkimo metu buvo priimtas sprendimas suprojektuoti dalį aplinkkelio atkarpos, kuri sumažintų automobilių srautą Ginkūnų gyvenvietėje. Šiaulių rajono savivaldybė atliko visus namų darbus, žemė keliui išpirkta, beliko tik parengti techninį projektą. Kita projekto dalis galėtų būti įgyvendinta iki 2035 metų. Sunkiasvorės mašinos neturi važiuoti per Ginkūnų gyvenvietę, teršti orą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ačiū už pareiškimą.

M. Puidokas. Kviečiu į tribūną.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Drausti ir bausti. Drausti ir bausti opoziciją, drausti ir bausti neteisingai mąstančius piliečius, drausti ir bausti visus, kas nepalaiko dabartinės valdžios. Viso to tragedija yra ta, kad šios valdžios sukurtame „gyvulių ūkyje“ su lygiais ir lygesniais jie patys yra neklystantys ir nebaudžiami.

Naujas baisus to pavyzdys – tai ilgametis konservatorius A. Ramanauskas-Greitai: jis ramiu veidu pasako, kad rusišką filmą žiūrinčius ar rusišką dainą klausančius mamą su tėčiu reikia sušaudyti, ir dar siūlo atimti iš jų prieš sušaudant vaikus. Konservatorių partijos pirmininkas G. Landsbergis nereaguoja, konservatorių premjerė I. Šimonytė nereaguoja, kiti jų lyderiai irgi iškalbingai tyli. Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen šiandien ryte turėjo puikią progą sureaguoti ir parodyti politinę lyderystę pasmerkdama neapykantą kurstantį pasisakymą, bet ji pasakė, kad daug piliečių kalba.

Daug piliečių tikrai kalba kasdien, bet ne kasdien piliečiai siūlo kitus žmones žudyti. Ir tai yra tiesa, kurią Lietuva žino. Negali taip būti, kad A. Ramanauskas-Greitai, kuris yra LRT ekranuose nuolat matomas asmuo, kuris yra įtakingas ir žinomas visai Lietuvai, būtų nebaudžiamas. Jisai, matyt, toks jaučiasi. Istorija rodo, kad jis gali niekinti mokytojus ir kitus žmones. Konservatorių partija tada taip pat atsisakė jo pasisakymus vertinti. Štai konservatorius V. Semeška plauna mundurą ir sako, kad A. Ramanauskas jau ne konservatorius. Gal jis suskubo išstoti iš partijos, kaip kad paskubomis pašalino iš jutube platformos savo nusikalstamą įrašą, bet policijai ir dabar prokuratūrai atiduotuose dokumentuose yra ir jo įrašo kopijos.

Valdantieji konservatoriai, liberalai ir Laisvės partija turėjo puikią progą parodyti, kad jie gina žmonių teises ir smerkia smurto kurstymą, paraginti LRT atleisti A. Ramanauską ir tirti teisėsaugai jo pasisakymus. To neįvyko, nes vėl, matyt, savi klysti negali. Bet Lietuva mato, Lietuva kraupsta ir nepalaiko. Vis dar laukiame viešo atsakymo žmonėms ir jūsų reakcijos, nes aš manau, kad mūsų valstybė nenusipelno tapti tokia, kokia yra verčiama dabar, kai žmonėms jau greitai bus baisu gyventi tokioje šalyje.

PIRMININKAS. Kviečiu A. Dumbravą.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Mieli kolegos, šiandien norėčiau pasveikinti Visagino rajono savivaldybę, noriu taip pat padėkoti ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai – šiandien pagaliau Visagine yra pasirašoma sutartis, memorandumas dėl Visagino laisvosios ekonominės zonos įsteigimo. Lyg ir džiaugsmingas veiksmas mūsų regione, tačiau truputį liūdina tai,

kad tai viso labo tik memorandumas, toksai formalus įsipareigojimas dėl šios zonos steigimo, o pati zona turėtų būti įsteigta tik iki 2026 metų pabaigos. Vadinasi, įstatymo projektas atsirastų tik kitų metų pavasario sesijoje. Taigi viskas jau tektų ir kitai Vyriausybei, ir kitai kadencijai.

Taigi dėl to yra truputį liūdna, nors, kaip sakau, nuo birželio mėnesio buvo pateikti visi dokumentai Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, buvo pateiktas Visagino miesto savivaldybės tarybos sprendimas dėl laisvosios ekonominės zonos steigimo, tačiau Ekonomikos ir inovacijų ministerija kažkodėl nutarė pasitenkinti vien tik memorandumu, o ne pačiu įstatymo projektu. Su kolega G. Kinduriu teikėme įstatymo projektą, tačiau gavome antausį iš Teisės departamento, kad Seimo nariai negali teikti šio įstatymo projekto dėl LEZ'o, o turi teikti Visagino savivaldybės taryba ir ūkio ministerija. Taigi labai abejotina, kaip taryba gali pateikti Seime šį įstatymo projektą. Klausimas lieka atviras. Ūkio ministerija, nors ministrė ir pritarė zonos steigimui, kažkodėl tempia gumą.

Aš labai tikiuosi, labai viliuosi, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija kartu su ministre priešakyje nelauks 2025 metų, 2026 metų, tačiau jau šią kadenciją, ko gero, spalio mėnesį, pateiks įstatymo projektą ir mes galėsime apsvarstyti Seime nors pateikimą, kad jau kita kadencija galėtų toliau vykdyti šiuos darbus, vykdyti svarstymą ir galutinį priėmimą. Taigi labai viliuosi, kad taip ir bus, nes Visagino miesto savivaldybės taryba padarė savo darbą, o Ekonomikos ir inovacijų ministerija kažko delsia. Tai labai tikiuosi, kad, kaip ir sakiau, spalio mėnesį bus pateiktas įstatymo projektas, būtent pateikimas, dėl Visagino laisvosios ekonominės zonos. Ačiū.

PIRMININKAS. Į tribūną kviečiu V. Ąžuolą.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų pasižiūrėjęs į šiandienos posėdį prisimenu vieną posakį: „Ta pati panelė, tik kita skarelė." Ar pasikeitė konservatoriai nuo to laiko, kai A. Kubilius buvo premjeru? Niekuo jie nepasikeitė. Jie taip pat rūpinosi, kad bankai turėtų kuo didesnius pelnus. Dabar, aišku, premjeras kitas, bet veiksmai tie patys.

Visai neseniai atėjusi G. Skaistė pasakė, kad ji rūpinasi žmonėmis, kurie paėmė paskolas, kad galėtų lengviau refinansuoti paskolą. Aš jos paklausiau, o kur ji buvo 2021 metais, kai drastiškai pradėjo kilti palūkanos. Tai ji ramiai miegojo, nieko nedarė, kad bankai tuos trejus metus galėtų apiplėšinėti žmones, ir dabar atnešė projektą, kad jie jau galėtų išeiti. Bet kas įdomiausia, kad šio įstatymo įsigaliojimo terminas tik 2025 metų vidurys. Taip sakant, dar metus leisime paplėšikauti, tada ką nors padarysime. Darbai už save kalba, o ne žodžiai.

Dabar atėjo su nacionalinio banko idėja ir bando apsimesti, kad ji taip vykdo 2020 metų Seimo priimtą nutarimą, tuo metu priimtą valstiečių, buvusių valdančiojoje daugumoje, kad turi būti steigiamas valstybinis bankas. Tai ten nėra parašyta, kad reikia pakeisti INVEGA'os pavadinimą ir atsiras valstybinis bankas. Nutarime tokių žodžių nėra, ten yra konkrečiai, aiškiai parašyta: nacionalinis valstybinis bankas. Tai ji, norėdama išsisukti, kad nevykdo to nutarimo jau ketverius metus, nusprendė INVEGA'os pavadinimą pakeisti. Prirašius prie jo žodį „nacionalinis", prirašius žodį „bankas", vietoj INVEGA'os pavadinus ILTE, neva atsirado valstybinis bankas. Tai totali apgaulė ir melas.

Bet ką toliau visą tą laikotarpį darė konservatoriui? Prieš pusantrų metų Ekonomikos ir inovacijų ministerija atėjo į Biudžeto ir finansų komitetą ir pasakė: Lietuvos ekonomikai trūksta virš 5 mlrd. paskolų įvairioms funkcijoms vykdyti, verslui trūksta prieigos prie kapitalo, reikia staigiai ką nors daryti. Tada išgirdome pažadą, kad taip, taip, jau greitai INVEGA'ai bus didinami, taip sakant, limitai, ji galės daug daugiau skolinti, daug daugiau daryti verslui, kad būtų gerai.

Tada ateina pernai metų biudžetas. Atneša G. Skaistė. Aš jos klausiu: tai kiek padidinai limitus INVEGA'ai? Amnezija, nežino. Greitai užmiršo, nežino, skaičių neatsimena. Tada pasitikslinau. Limitus padidino 160 mln. eurų, o reikia 4–5 mlrd. mažiausiai didinti. Nepadarė. Dabar sako, žiūrėkite, mes jau čia milijardą įdiegėme. Taip, milijardą įdėjo. Tai toks pinigų badas verslui, kad tą milijardą europinių lėšų, kurios nuėjo per skolinimo lygmenį, per savaitę išgraibsto, o trūksta 5–6 mlrd.

Ką ji darys toliau? INVEGA liko toliau kaip supančiotas arklys. Tie limitai yra nedidinami. Tada iš tribūnos didžiuojasi: mes padidinome INVEGA'os įstatinį kapitalą, buvo 50 mln., vadinasi, anksčiau galėjo skolinti apie 500 mln., nes taip yra pagal taisykles, dabar įstatinis kapitalas pa-

didintas iki 200 mln. Vadinasi, jų lubos vėl atsidurs prie 2 mlrd., o reikia 5–7 mlrd. Ir kas juokingiausia – dabar tas 150 mln. yra iš ES lėšų, RRF'o. Tų, kurių nesugebėjo panaudoti ši Vyriausybė, perkėlė į INVEGA'os kapitalą. Bet ji gali perkelti ir 300, ir 400, ir 500. Kas draudžia? Niekas nedraudžia, bet tai yra politinis sprendimas.

Aš uždaviau tą patį klausimą premjerei: kodėl jūs nepadedate Lietuvos ekonomikai finansais? Ji atsakė: eikite į bankus. Ir vakar debatų metu paaiškėjo labai gera viena detalė. Vienas iš kolegų pasakė, kad verslas atėjo ir jam pasakė, kaip INVEGA'ai supančiotos kojos. Verslas, norėdamas gauti paskolą iš INVEGA'os, turi atnešti tris banko atsisakymus jam skolinti. Bankai, žinodami, kad G. Skaistė INVEGA'ai davė tokias taisykles, kad negalėtų tas verslas ten pasiskolinti, kaip bankai sukčiauja? Sako, žinote, mes tau suteiksime paskolą arba lizingą, bet pradinis įnašas – 70 % arba 80 %. Ir teoriškai jie suteikia, o praktiškai tų sąlygų verslas įgyvendinti negali. Tai ir turime suprasti vieną dalyką: konservatoriai, valdantieji politikai ir toliau dirba bankų ir jų pelno didinimui. O INVEGA su tuo pavadinimu „nacionalinis bankas" yra tik optinė apgaulė. O realiai niekas nesikeičia, limitai yra tie patys, jie nėra padidinti. Gal bus, Skaistė *susimils* ir dabartiniame biudžete atneš INVEGA'os limitui padidinti kokius 7 mlrd., tai ir pamatysime jos darbais, ar ji iš tikrųjų tai žada daryti.

PIRMININKAS. Kviečiu R. Šarknicką.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Laba diena, kolegos, mieli Lietuvos žmonės. Prieš gerą pusmetį klausiau buvusios švietimo ir sporto ministrės J. Šiugždinienės dėl trūkstamų vadovėlių mokykloms, tai ji tuo metu atsakė, kad aš to klausimo nelabai suprantu, ką jūs klausiate, viskas gerai, pinigai yra, viskas parengta ir panašiai. Tačiau mes dabar, ko gero, visi pasitikome rugsėjo 1-ąją su nerimu, kai skalambijo direktoriai, mokytojai, kaip mes mokysime mokinius, jeigu neturime tų vadovėlių. Naiviai mano kolega Stasys, mokslų daktaras, galvojo, kad iki Kalėdų jau bus tie vadovėliai ir panašiai.

Mano pranešimas yra dėl trūkstamų mokymosi vadovėlių mokykloms. Dėl nepakankamo finansavimo, remiantis ekspertų skaičiavimais, galutinis ugdymo turinio atnaujinimas gali užsitęsti net iki 2029 metų. Jau tampa akivaizdu, kad 2025–2026 metams būtina skirti bent po papildomą 10 mln. eurų dotacijos ugdymo turiniui atnaujinti, kad mokyklos būtų visiškai aprūpintos nors iki 2026 metų. Kitu atveju galutinis ugdymo turinio atnaujinimas užtruks iki 2029 metų.

Yra informacija. Leidyklos „Briedis" direktorius K. Mickevičius teigė, kad ugdymo turiniui skirtas finansavimas iš esmės nekito jau daugiau nei dešimt metų, kai šis dydis siekė 20,27 euro. Žinia ta, kad Švietimo ir mokslo ministerija juos informavo, kad papildomo finansavimo vadovėliams nebus, mokykloms nepakaks lėšų įsigyti trūkstamiems vadovėliams, mokiniai neturės iš ko mokytis. Šiuo metu mokykloms trūksta net apie pusę vadovėlių. Mokyklinės leidyklos yra nežinomybėje. Jos bus priverstos atleisti specialistus ir stabdyti nuostolingus leidybos projektus. Jei valstybė neturi galimybių finansuoti vadovėlių leidybos, būtina apie tai viešai paskelbti. Taigi buvusi valstybinė ugdymo programų vadovėlių leidykla „Šviesa" buvo rimtas garantas stabiliai vykdyti ugdymo programas.

Klausimas atviras – jei valstybei per brangu finansuoti privačias leidyklas, esant tokiam chaosui, nestabiliam finansavimui privačioms leidykloms, kurios sako, kad vadovėliai pasieks tik 2029 metais, ar ne laikas grįžti į „Šviesos" valstybinę leidyklą? Toks retorinis klausimas, tokia būtų gal galimybė išgelbėti visą šitą esamą chaosą. Čia tik pasiūlymas. Bet pasvarstykite, ar tikrai neverta. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip mes ir baigėme Seimo rytinį posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 415
STENOGRAMA

2024 m. rugsėjo 24 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS ir J. SABATAUSKAS

PIRMININKAS (J. JARUTIS, *LVŽSF*)**.** Labą dieną popiet. Kolegos, pradedame 2024 m. rugsėjo 24 d. popietinį posėdį.

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Vyriausybės pusvalandis ir tame pusvalandyje kviečiame pasisakyti… (*Balsai salėje*) Ai, registruojamės, teisingai, oi, pagrindinis darbas – registruotis, taip, registruojamės, kad įskaitytume darbo dieną.

Užsiregistravo 61 Seimo narys.

14.00 val.

Vyriausybės pusvalandis

Žemės ūkio ministro Kazio Starkevičiaus pranešimas „Prioritetiniai darbai ir rezultatai“

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Vyriausybės pusvalandis. Šiandien jame yra žemės ūkio ministras gerbiamas K. Starkevičius. Prioritetiniai darbai ir rezultatai. Prašau, gerbiamas Kazy.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Labai smagu man pateikti tai, ką aš padariau per 40 dienų, nes daugiau neturėjau, tai pasidalinsiu tais savo darbais ir prioritetais, kuriuos turėsime ateityje, tikiuosi, kartu padaryti. Tai ir prioritetiniai darbai, kuriuos susidėliojome man pradėjus dirbti ministerijoje, – tai bendradarbiavimo su socialiniais partneriais stiprinimas, administracinės naštos mažinimas ir 2025 metų plotinių priemonių deklaravimo taisyklių patvirtinimas, paramos supaprastinimas. Daugelis teisės aktų projektų jau yra įdėti į TAIS'ą. Laukiame ir visuomenės, ir visų grupių, ir jūsų pastabų.

Aš čia paminėsiu ir kai kuriuos įstatymų projektus, kuriuos pristatysiu, kuriuos reikia keisti norint, kad ta darna mūsų kaime ir žemės ūkyje iš tikrųjų būtų. Bendradarbiavimui su socialiniais partneriais stiprinti sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė, į jos sudėtį įtraukti socialiniai partneriai, taip pat kviečiami ir konkrečių sričių socialinių partnerių atstovai. Jau įvyko du posėdžiai, juose buvo aptarti probleminiai klausimai, vyko diskusijos ir sutarta dėl probleminių klausimų galimų sprendimų.

Paramos administravimo supaprastinimas, kaimo plėtros priemonių supaprastinimai, investicinė parama. Europos Komisijai kai kurių pakeitimų vien tiktai ministerija ar ministras negali pateikti, todėl Europos Komisijai pateiktas Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano pakeitimų paketas, sudaryta galimybė supaprastinta tvarka kreiptis paramos pagal SP ir KPP priemones.

Investicijos į žemės ūkio valdas. Pagrindiniai supaprastinimai: būtina verslo plano informacija integruota į paraišką, atsisakyta finansinių prognozių, visuose sektoriuose bus remiamas žemės ūkio technikos ir įrangos įsigijimas. Ką čia dabar išvertus į lietuvių kalbą norėjau pasakyti? Dabar būdavo, reikėdavo mums sukurti savo verslo planus. Verslo planus, kaip žinote, ūkininkui pačiam yra sunku sudaryti. O po to prognozės. Laikas jas pakoreguoja, pasižiūrėkime kad ir praeitą laikotarpį – ir kovidas, ir karas, o po to problemos, kai reikia atsiskaityti už visą projektą. Dabartiniu metu to nereikia.

Pakeitimai dėl žemės ūkio technikos ir įrangos įsigijimo galimybių. Sudaryta galimybė įsigyti didesnių parametrų, pajėgumų žemės ūkio techniką, įrangą, viršijančią ūkio gamybinį potencialą, ir siekiama atsisakyti ribojimo techniką, įrangą naudoti tik projekto tikslams. Imtasi inicia-

tyvos sprendžiant ilgametę problemą, kylančią dėl reikalavimo paramos lėšomis įsigytą techniką, įrangą naudoti tik projektų tikslams.

Čia pateiksiu kelis pavyzdžius. Vakar Europos Komisijoje mes, Lietuva su latviais, iškėlėme šią problemą – būtent biurokratinės naštos mažinimo. Galiu pasakyti, kad su latvių ministru buvome pranešėjai. Visos Europos Sąjungos narės pasisakė ir gavome pritarimą būtent dėl tos biurokratinės naštos mažinimo.

Čia pasakysiu tokius kuriozinius atvejus, kurių mes negalime pakeisti. Jeigu įrangą tu nusipirkai kokiai nors sričiai, tarkime, vystai daržovių auginimą, pavyzdžiui, laistymo įrangą (čia tokių pavyzdžių galime daug rasti), ir tu negali… Pavyzdžiui, įsigijai tą įrangą bulvėms laistyti, tai burokėlių negali laistyti, arba, jeigu tuo metu yra kviečiai, tai gali, jeigu turi visas sąlygas, kodėl nepalaistyti, o jau runkelių irgi negali. Čia tokių kuriozinių atvejų n+1. Vakar mes plačiai Europos Komisijoje diskutavome ir tikėsimės… Aš savo kalbą baigiau tuo Briuselyje, gal ir pacituosiu.

Galiausiai – administracinės naštos mažinimas. Čia aš po visų jau pasisakymų. Būtų labai gerai, kad Komisijos pirmininkės Ursulos deklaruojamos idėjos pasiektų ir eilinių specialistų, dirbančių Komisijos direktoratuose, ausis, nes iš tikrųjų yra problema. Dabar biurokratinės naštos mažinimas yra kaip tokia vyraujanti idėja, tačiau, kai mes ateiname iki Europos Komisijos ir kai reikia štai tuos paprastus dalykus įrodyti, tampa didžiule našta.

Vakar diskusijose daugelis šalių iš tikrųjų pripažino, kad tos visos žemdirbių protesto akcijos, kurios vyko daugelyje Europos Sąjungos šalių, taip pat ir Briuselyje ūkininkų iš visos Europos, jų tikrai būtų mažiau, jeigu nebūtų… Čia ne pinigai lemia, bet ta biurokratinė perdėta našta. Jau paprasčiausiai ūkininkai neištveria, neatlaiko nervai čia visų pasaulių.

Čia dabar dar vienas, kas jau yra padaryta. Čia nereikia Europos Sąjungos pritarimo, tiktai dar reikės, aš galvoju… Įstatymo pataisa, kuri bus irgi artimiausiu metu pakabinta, tai reikia pakoreguoti susijusių žmonių vertinimo principus paramos sistemoje. Pakeista dirbtinai sukurtų sąlygų paramai gauti metodika, atsisakyta iki šiol taikytos praktikos. Artima tėvų, vaikų, brolių, seserų giminystė automatiškai vertinama kaip projekto rizikos kriterijus. Jau parengtas, aš jį pakabinsiu. Kviečiu, kolegos, kas norite pasirašyti, pasirašykite. Tai įstatymo projektas dėl susijusių asmenų. Aš čia plačiau pakomentuosiu, ką tai reiškia. (*Balsai salėje*) Tai aš…

PIRMININKAS. Kol kalba, negaliu nutraukti žmogaus. Gerai.

Dabar per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos – V. Semeška. Prašau.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Labai atsiprašau, gerbiamas ministre, kad pertraukiau, tačiau čia yra neeiliniai moksleiviai iš Vilniaus Pavilnio progimnazijos. Tiesiog pasveikinkime, jie pirmąkart Seime. Dar kartą atleiskite, ministre, ir pasveikinkime jų šaunią mokytoją Gintarę. Labai ačiū. Dar kartą atsiprašau.

PIRMININKAS. Pasveikinome. Tęskite. Atsiprašau.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Tęsiu dabar. Čia labai svarbus yra, kur buvo traktuojama broliai, seserys kaip pavyzdys. Tokių Lietuvoje šimtai pavyzdžių: tėvas sūnui ar dukrai davė žemės, jisai kaip jaunasis ūkininkas dalyvavo programoje, nusipirko technikos, tai tos technikos negalėjo… Dabar jau gali laikyti viename kieme. Negalėjo viename sandėlyje kopūstų ar runkelių laikyti, karvių viename tvarte laikyti.

Dabar aš noriu tikrai, kad visi suprastume, kad vyksta kartų kaita. Tie, kurie devintąjį dešimtmetį, Nepriklausomybės pradžioje, pradėjo ūkininkauti, tai dabar jau išeina į pensiją. Kaip tik, štai, parengti jau jaunieji žmonės, kurių susijungs tie ūkiai. Tai kodėl mes turime daryti dirbtines kliūtis, bausti ir drausti tiems žmonėms tai daryti?

Čia šitai yra jau poįstatyminiais aktais sureguliuota, tačiau dar reikalingas, aš galvoju, ir įstatymo projektas dėl susijusių asmenų. Čia kaip ir su žeme yra reglamentuota, kas gali kiek hektarų turėti, tai tėvai, vaikai (įvaikiai). Ir čia mes norime, kad tai būtų padaryta.

Nustatomi žemės ūkio technikos ir įrangos įkainiai. Siekiant supaprastinti, pagreitinti investicijų įsigijimo procesus, kad paramos gavėjams nereikėtų teikti bent trijų komercinių pasiūlymų dėl perkamos investicijos, mažėtų klaidų rizika, inicijuotas populiariausios žemės ūkio technikos ir įrangos (traktorių, kombainų, mėšlo kratytuvų, skutikų, trąšų barstytuvų) fiksuotų įkainių nu-

statymas. Čia iš tikrųjų būtų taupomos ir lėšos. Galiu pasakyti, nebuvo paprasta techniškai tai padaryti, nes technikos tiekėjai nenorėjo teikti savo įkainių. Mes paėmėme 2023 metų įkainius ir tuos įkainius padarėme. Aš galvoju, taip bus daug palankiau ūkininkams. Tarkime, dabar jau yra paleistos supaprastintos paramos sistemos, čia yra 80 tūkst. parama, 40 % intensyvumas. Jeigu tu nori pirkti į viršų ir turėti daugiau kokios nors technikos, įrangos, tai prašau, tu pats sumoki ir turi, negali čia būti jokių kliūčių.

Dabar apie plotinių priemonių supaprastinimą. Paramos sąlygų švelninimas, terminų vykdyti įsipareigojimus suvienodinimas, ekologinių sistemų tobulinimas, 2025 metų deklaravimo taisyklių parengimas ir tvirtinimas. 2025 metų tiesioginių išmokų administravimo taisyklių pakeitimas. Čia tikrai su visomis socialinėmis grupėmis esame sutarę, būtų gerai, kad jos būtų patvirtintos šiemet. Visą laiką būdavo tvirtinamos… praktiškai prasideda deklaravimas, po to dar vėluoja deklaravimas, nes taisyklės nepatvirtintos. Kviečiu visų partijų atstovus rasti tą tokį kompromisą. Būtų labai gerai, turiu tokį iššūkį, kad patvirtintume jas šiemet.

Deklaruotinų daugiamečių pievų plotų optimizavimas. Mes žinome praėjusių metų, tai yra šių metų sausio mėnesio įvykius. Pagal atnaujintą Europos Komisijos deleguotąjį reglamentą į Daugiamečių ganyklų arba pievų atkūrimo tvarkos aprašą įtrauktos nuostatos, kad apskaičiuojant daugiamečių ganyklų arba pievų santykį turi būti įtraukti ir nedeklaruotų daugiamečių pievų plotai. Ką aš čia turiu omenyje? Štai deklaruojama ir tuomet mums sakoma, kad mes sumažinome plotus. Mes turime tų pievų, kurios yra uždarytos, neariamos, bet jos nėra deklaruojamos. Mes tik turime jas apskaičiuoti ir turėsime tuos reikiamus rodiklius.

Taip pat labai svarbu nuostolių, susidariusių ekstremaliųjų situacijų metu, administravimo tobulinimas. Dabar parengtas Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, kuris sudaro galimybę atlyginti medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą. Čia įeis ir stumbrai, taip pat daug žalos daro ir įvairių rūšių paukščiai. Dabar ši tvarka yra nustatyta. Tarkime, stumbrai nėra medžiojami gyvūnai, todėl būdavo labai sunku nuspręsti, kas čia tą žalą turi atlyginti. Bet dabar šis įstatymas taip pat yra parengtas ir aš tikiuosi, kad mes priimsime dar šią sesiją.

Dabar pareiškėjų teikiamos informacijos valstybės institucijoms (registracijos žurnalų pildymas, dokumentų teikimas ir taip toliau) supaprastinimas, skaitmeninimas. Čia yra, tarkime, pluoštinių kanapių licencijų ir veislininkystės leidimų išdavimas. Žemės ūkio agentūra nebereikalauja iš pareiškėjų pateikti dokumentų ar banko pavedimo kopijų, patvirtinančių įmokos sumokėjimą. Galima tai susirasti sistemose. Anksčiau reikėdavo.

Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pripažinimas. Atsisakyta beveik visų privalomų dokumentų teikimo. Reikalingi duomenys gaunami iš Valstybinės mokesčių inspekcijos, Registrų centro pagal sudarytas duomenų teikimo sutartis. Viską, ką gali tarnybos pasiimti, jeigu to reikia, gali pasiimti ir tada mūsų ūkininkams arba dalyvaujantiems žemės ūkio veikloje to nereikės daryti.

Sumažinta administracinė našta pieninių galvijų laikytojams – pieninių galvijų laikytojams nereikės kas mėnesį teikti Žemės ūkio agentūrai melžimo grafikų, kadangi bus bendradarbiaujama su laboratorija, kuriai teikiamas kontrolinių pieno mėginių išvežimo grafikas. Įsivaizduojate, ūkininkas turėdavo teikti melžimo grafikus, kai tuos duomenis galima tik pasitvirtinti. Čia dabar atrodo, kad… Bet taip buvo. Tai dabar visi šie pakeitimai yra.

Sumažinta administracinė našta profesionaliesiems augalų apsaugos produktų naudotojams, pildantiems tręšiamųjų produktų žurnalus. Čia irgi buvo, nors Europos Sąjunga nereikalauja. Europos Sąjungos reikalavimai atsiras maždaug 2027, net ir 2030 metais, bet ir tai nėra taip tiksliai aišku, o pas mus jau buvo reikalaujama, kad ne pagal plotą, ne pagal valdą, bet pagal kiekvieną plotelį būtų apskaičiuojamos visos dedamosios, kiek tų augalų apsaugos priemonių panaudota, ir keičiama kas 30 dienų. Tai čia aš galiu pasakyti, to nė vienas paprastas ūkininkas – faktiškai nė vienas! – negalėtų, reikėtų samdyti konsultantus, konsultantai, kaip žinome, kainuoja ir klaidų padaryti neįmanoma. Čekiukų skandalas garantuotas… tiktai per finansines tam tikras nuoskaitas. Tai to tikrai čia nebūtina daryti. Tas, kas priklauso, tos priemonės, bus gale metų, mes turėsime pateikti: arba tai atspindėti, arba turėti savo *Excelyje*, arba bus popieriniai žurnalai, nes kol kas ne visi dar perėjo prie elektroninių žurnalų.

Peržiūrimas projektų Nacionalinėje mokėjimų agentūroje kontrolės laikotarpis, siekiant jį sutrumpinti nuo penkerių iki trejų metų. Sumažinta NMA atliekamų planinių patikrų minimali imtis nuo 5 % iki 1 % ir visą dėmesį siekiama sukoncentruoti į rizikingus projektus, įvairias schemas, kurių yra visą laiką, jas kažkas kuria. Tai čia to reikia būtinai, bus didžiausias dėmesys, o nepasitikėti visais ūkininkais tikrai nėra jokio pagrindo.

Čia yra ir tam tikrų taisyklių dėl bičių maitinimo, atsisakyta pirkimo dokumentų kopijų saugojimo paraišką priėmusioje savivaldybėje reikalavimo. Čia sumažės našta savivaldybėms, pareiškėjas galės teikti kiekvienoje savivaldybėje. Taip pat pakeista ūkio subjektų veiklos Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos vykdomų patikrinimų tvarka, kartu su ūkininku sudaromi veiklos planai, konsultuojama. Pakeitimai dėl pluoštinių kanapių produktų tiekėjų Žemės ūkio ministerijos VAT'o, Valstybinės augalininkystės tarnybos, patikrų, dauginamosios medžiagos tiekimo rinkai. Taip pat pateikti pasiūlymai dėl žuvininkystės kontrolės patikrinimų trukmės, aiškumo, atliekant skirtingos veiklos patikrinimus.

Štai yra visi pagrindiniai pakeitimai, principai, prie kurių mes dabar dirbame. Pagrindinis visų institucijų tikslas yra persiorientuoti, ne bausti, drausti, bet konsultuoti, pasiekti geriausią rezultatą. Visos institucijos turi dirbti panašiai, kaip dirba ir mūsų Valstybinė mokesčių inspekcija arba kitos institucijos, iš tikrųjų mes prevenciškai turime dirbti, perspėti, o ne ateiti jau paskutinėje stadijoje ir sakyti, kad štai yra padaryti pažeidimai ir privaloma grąžinti visą paramą. O taip, jeigu paimsime apskritai žemės ūkio sektorių, tai jisai vienintelis iš nedaugelio turėjo teigiamą eksporto balansą, žemės ūkio sektorius ir šiuo metu jį turi. Mūsų maisto pramonė turi teigiamą balansą. Tai ką gi, ačiū. Tiek mano pristatymo. Prašom, jūsų…

PIRMININKAS. Ačiū, ministre, už pristatymą. Vis dėlto jūsų norėtų dar keletas kolegų paklausti. Dar turime tam 10 minučių. Pirmas… V. Ąžuolo nematau, tada K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, turbūt tos, kaip jūs sakote, 40 dienų neprailgo, matau, rodo tam tikrą rezultatą. Matant jūsų frakcijos kolegos buvusio ministro tuščią kėdę, jam turbūt gėda būti šioje salėje. Tai, kad jūs čia… Aišku, galėjote, šiek tiek gaila, kad galėjote tą situaciją pataisyti ir pats savo balsu prieš dvejus metus, kai buvo interpeliacija jam, to 1 balso trūko, bet yra, kaip yra. Jūs dabar kaip figos lapas bandote šios Vyriausybės žemės ūkio politikos nepadorius veiksmus pridengti.

Norisi paklausti turbūt esminio dalyko. Tai, ką darote, viskas gerai, bet esminiai dalykai, tai RRF'o lėšos, kurios buvo perskirstytos, ar dar yra galimybė kokia nors vis dėlto tą žemės ūkį… kas nuveikta pieno krizės situacijoje? Šiek tiek galbūt galite užsiminti, kokius žingsnius darėte per NŽT, VMVT, NMA reformas, tame chaose, jam suvaldyti? Ir paskutinis – trumpųjų grandinių centrų, kurie pradėti statyti, koks likimas laukia? Ačiū.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimus. Iš tikrųjų daug čia klausimų. Ką aš galiu pasakyti apie tų sandėlių statybą. Kiek pasidomėjau, turbūt ir galiu pasakyti tiesiai šviesiai, yra įstrigusi, nes vis dėlto patys, taip… patiems vis dėlto reikėjo pasiskaičiuoti. Aš taip skeptiškai, kaip Ekonomikos komitete, nors iš ekonominio taško aš žiūrėjau į tų centrų statybą, nes visų pirma reikia turėti, ką tu juose laikysi. Čia dabar nesiplėsiu toliau.

Toliau jūs klausėte apie RRF'ą. Tai ten, kur iš RRF'o, kaip žinote, buvo skirta ir buvusios Vyriausybės, ir dabar ten 16 mln., tai tie 16 mln., tikiuosi, tikrai bus panaudoti ne pelkėms, nes paraiškų nėra, bet bus kitiems projektams, kurie bus inovatyvesni. Netgi planuojame pasidaryti *pilotinį* skaitmenizavimo projektą kažkuriame rajone, gal būtent ištirti žemę, dirvožemį, po to suvesti. Tai viename rajone *pilotinis* projektas turi gimti, gal Marijampolėje, gal… nežinau, bet bus *pilotinis* projektas, kad mes galėtume po to pereiti jau prie visos Lietuvos projekto.

Kas dar? Dėl žemės ūkio. Tikrai, kaip žinote, čia per tą laiką tas padalinys visas atiteko pačiai Aplinkos ministerijai. Nesu aš patenkintas tuo, ką dabar matau. Ir kai važiuoju po Lietuvą, susitinku, kalbuosi su žmonėmis, mane labiausiai jaudina tai, kad už nuosavybę dar neatsiskaityta ir Aplinkos ministerija nesiruošia rengti projektų. Tai čia tikrai yra daromas spaudimas, kad tai būtų, vyktų tas veiksmas, nes kas iš to, kad mes deklaruojame, kad per 30 metų grąžinta nuosavybė – paimkime Kauną, Vilnių, čia yra prastai.

Kitoms tarnyboms gal reikia laiko, kad jos įsivažiuotų pagal naujus reikalavimus, bet mano principas dabartiniu metu yra, kad visos tarnybos turi pirmiausia konsultuoti, padėti, bet ne bausti, drausti, ta linkme, ir dar kad tai būtų įtvirtinta, ne tai, kad ministras geras, blogas ten bus, nes čia daug sisteminių klaidų buvo. Va štai susiję asmenys nuo 2014 metų, kur dabar išsprendėme tą problemą. Norisi, kad… Dabar ruošia ir NMA, ir kitos tarnybos savo vidaus taisykles, kaip bus tikrinami. Pirmiausia turi informuoti ūkininkus. Tai tvarka keičiama, bet aš noriu, reikia, kad jinai būtų poįstatyminiais aktais arba įstatymais sureguliuota, kad čia nepriklausytų nuo kieno nors valios ar gerumo.

PIRMININKAS. Taip. Klausia D. Kepenis. Ruošiasi A. Gedvilas.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiamas ministre, jūs turbūt puikiai žinote, kad sunku pervertinti žemės ūkio reikšmę visuomenės sveikatai. Ar jums jau pavyko įsigilinti, pavyzdžiui, į trumpąją maisto grandinę, kaip va mūsų moksleiviai greitai gauna maisto tiesiai iš ūkio, iš lauko? Arba kitas klausimas: kaip dabar sekasi ekologiniams ūkiams, kurie čia taip sunkiai gimė, gimė, ir dabar kažkaip nežinia, kaip jiems sekasi?

O svarbiausias klausimas, štai dabar Seime guli, jau šią sesiją turėsime ant stalo PVM'o vaisiams, daržovėms ir uogoms sumažinimą nuo 21 iki 5 %, kaip turi lenkai ir latviai. Bet jūsų kolegos sakė, kad mielai prisidėtų, jeigu cukrus atsvertų tą 100 mln., kurį žadame prarasti atpiginę daržoves. Vadinasi, jeigu cukrus šiek tiek pabrangtų, tai kompensuotume tą. Ar prisidėtumėte prie šitokio projekto? Ačiū.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Žinote, PVM'as gal yra toks krizinis dalykas, kada yra situacija. Lenkai tą taikė. Kaip žinote, dabar lenkai irgi yra sugrįžę prie PVM'o maistui, perkant jau reikia mokėti ir PVM'ą. Nežinau, ar čia išgelbėtų mūsų… kad daugiau mes pradėtume vartoti.

Kitas dalykas – dėl ekologinių ūkių. Kažkada aš tą esu rašęs ir viešojoje erdvėje, tai esu ramus dėl savo minčių. Tas gigantiškas, didžiausias Europoje ekologinis ūkis tikrai nedavė daugiau produktų, o šitie visi vidutiniai, nedideli ūkiai, kurie galėjo įgauti sinergiją, jeigu būtų buvusi didesnė parama, sustojo. Tai čia yra tam tikros klaidos. Kadangi ekologinių produktų kaina yra aukštesnė, tai daugelis renkasi, deja, pagal savo kišenę ir perka tą kitą produktą. Tai čia dar mūsų pati sąmonė turi šiek tiek keistis, bet kad mes turime perteklių ekologinių produktų, tai aš tikrai galiu drąsiai sakyti – jo ir neturime.

PIRMININKAS. Klausia A. Gedvilas. Ruošiasi A. Vinkus.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiamas ministre, pagarba jums ir pasakysiu, kodėl. Vienoje iš publikacijų jūs minite, kad mėgstate pasimankštinti ir savo ūkyje kratėte mėšlą. Su tuo jus ir sveikinu. Dažnam iš mūsų tenka dirbti panašius darbus. Tuomet kyla mintis, kad gal vertėtų švietimo ministrui kartą per savaitę pravesti pamoką, sveikatos ministrui – padirbėti slaugytoju, socialinės apsaugos – aplankyti keletą rizikos šeimų, susisiekimo ministrui – pavažinėti dulkėtais rajonų keliais, o jeigu dar energetikos ministras bent savaitę pagyventų be elektros, tai būtų išvis fantastiška ir, manau, mažiau svaičiotų, kaip viskas yra puiku. Gal bandėte įkvėpti savo kolegas geru pavyzdžiu ir apie tai kalbėjotės? Ačiū.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Kiek žinau, energetikos ministras irgi kelias dienas ar kažkiek dienų gyveno be elektros. Tai tą girdėjau. O kiekvienas tikrai pagal save – kas yra miela, tą ir darai. Tai aš čia nieko, kaip sakoma… Tikrai mėgstu kartais ir pažįstu žemės ūkį. Štai vakar jau turėjau susitikimą su naujuoju komisaru iš Liuksemburgo, jisai irgi yra ūkininkas, tai tikėsimės, kad ir šioje srityje Europos Taryboje turėsime gerą partnerį.

PIRMININKAS. Klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (*LRPF*). Gerbiamas ministre, jūs pats jaučiate ir mes matome ir žinome, kad jūsų atėjimą į ministro postą žemdirbiai priėmė labai normaliai, laiko savu ir profesionalu. Tokie du nedideli klausimai. Pirmas klausimas. Kalbėjote apie biurokratiją. Iš tiesų Kretingos rajono ūkio…

PIRMININKAS. Gal galite šiek tiek garsiau?

A. VINKUS (*LRPF*). …Kretingos žemdirbių ūkio pirmininkas kaip tik iškėlė klausimą ir raštu parašė, kada baigsis antplūdis tų visokių raštų, popierių, dokumentų žemdirbiams, sako, prisipažinsime, nėra kada skaityti, kai kurie mums galbūt ir nereikalingi. Tai labai džiaugiuosi, kad jūs kalbate apie biurokratijos mažinimą.

Ir antras klausimas. Ministre, ar ateis kada diena, kai ministras, konkrečiai, žemės ūkio, galės pats pasirinkti pavaduotojus ir dirbs komanda, dirbs su tais, kuriais pasitiki, ir tie, kurie tiki juo?

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Ta diena yra. Dabar aš atėjau ir tikrai pats pasirinkau komandą. Niekas man nesakė aną ar tą. Aš pasakiau, kad darysiu trumpąsias grandines, kad būtų mažiau biurokratijos nuo viršaus. Atsisakiau dviejų pavaduotojų. Dabar dirbu su dviem ir visiškai užtenka. Aišku, krūvis jiems padidėjo.

O dėl pačios biurokratijos mažinimo, tai aš čia minėjau žurnalus. Tai yra augalų apsaugos, tręšimo ir dar mėšlo. Augalų apsaugos žurnalas jau sutvarkytas, mėšlo ir mineralinių trąšų taip pat bus pakeitimų, kurie yra jau suderinti su ūkininkais. Tai yra geras žingsnis ir ta biurokratija mažėja.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Pusvalandis baigėsi. Ačiū už atsakymus. Ačiū už pristatymą, kurį pradžioje pateikėte.

Opozicinių Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos ir Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ darbotvarkė

Kolegos, tęsiame darbą. Opozicinių Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos ir Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ darbotvarkė.

14.31 val.

Darbo kodekso Nr. XII-2603 126 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3718 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Darbo kodekso Nr. XII-2603 126 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3718. Pranešėja – A. Norkienė. Prašom, Aušrine, pristatyti. Ir dar aštuoni Seimo nariai. Pateikimas.

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerą dieną, mieli kolegos. Teikiu Darbo kodekso pataisas, kuriomis siūlome visiems dirbantiesiems pailginti kasmetines atostogas 2 dienomis. Šį projektą keisti paskatino siekis gerinti gyventojų ne tik fizinę, bet ir psichinę sveikatą. Viena iš priemonių būtent ir yra kasmetinės atostogos, kurios yra skiriamos nepertraukiamam poilsiui, kad atkurtume darbingumą laisvu nuo darbo laiku. Kuomet darbuotojas gerai ilsisi, tada grįžęs savo darbinėje veikloje būna našesnis ir produktyvesnis.

Iš tikrųjų yra ne vienų specialistų pastebėta, kad kasmetinės atostogos Lietuvoje yra vis dėlto per trumpos. Tai gali turėti ir ilgalaikių pasekmių, nes šiuolaikinėje visuomenėje daugelis žmonių būna tiek panirę į darbus, kad nebemoka atsipalaiduoti, pailsėti. Tokia nykstanti riba tarp darbo ir poilsio laiko būtent ir paskatino šio projekto pataisas. Manau, kad pailginę atostogas bent 2 dienomis vis dėlto užkirstume kelią darbuotojų pervargimui. Jie galėtų tiesiog geriau jaustis, būtų geresnė galbūt ir sveikata, ir pati gyvenimo kokybė.

Kasmetinės atostogos Lietuvoje yra mažiausios, kaip ir minėjome. Jos yra pagal tai, kokia yra nustatyta Europos Sąjungoje pati minimaliausia atostogų trukmė. Šis reikalavimas yra Lietuvoje. Kitos, žinoma, Vakarų šalys – Austrija, Danija, Prancūzija, Suomija, Švedija – jau seniai turi nuo 25 iki 35 darbo dienų kasmetines atostogas. Todėl šiomis pataisomis, jeigu Seimas pritartų, dirbantiesiems 2 dienomis pailginę kasmetines atostogas tikrai turbūt pagelbėtume išsigelbėti nuo dažnai pasitaikančio pervargimo, pagerintume sveikatą ir gyvenimo kokybę. Tai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū už pristatymą. Yra norinčių paklausti. Pirma klausia L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Ačiū kolegei, kuri pristatė šį klausimą. Mano toks labai paprastas klausimas. Dar yra sveikatinimo dienos, kurias irgi darbuotojui darbdaviai suteikia. Ar nemanote, kad tai galėjo… Kai kurie ir kolektyvinėse sutartyse įformina ir duoda 1–2 dienomis ilgesnes ir panašiai. Ar buvo būtina keisti Darbo kodeksą įtvirtinant, kad privalomai visi turi suteikti, kaip jūs galvojate? Aš matau labai daug, visą laiką yra tų papildomų dienų ir dar galimybė gauti, kai reikalinga pailsėti ir panašiai, jeigu yra, atsiranda.

Ir kitas momentas, jūs paminėjote Švediją, Suomiją ir kitas Skandinavijos šalis, tai ten galbūt nėra tų papildomų sveikatinimo dienų, gal galite pakomentuoti? Ačiū.

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū jums už klausimus. Bet kokiu atveju manau, kad šitas projektas turėtų būti vis tiek derinamas Trišalėje taryboje. Normalu, kad tas klausimas, juo turbūt diskutuojama su darbdaviais, profsąjungų nuomonė man žinoma, jie už šitą pataisą. Taip, turėtų būti diskusija ir Trišalėje taryboje.

Dėl tų savišvietai dienų, kaip jūs minėjote, vis dėlto manau, kad nepertraukiamos kasmetinės atostogos truputį kitą funkciją atlieka, tada žmogus gali atitrūkti nuo darbo, nes pastebime, kad išėję kasmetinių atostogų dar labai dažnai vis galvojame apie darbą ir pritrūksta to laiko, kad nuo jo atsiribotume. 14 dienų ir taip dabar jau numatytų nepertraukiamų atostogų irgi yra būtent dėl to. Manau, yra vis dėlto atskiros grupės ir tikslinga būtent įstatyme numatyti tas 2 papildomai… jau dabar pailgintas atostogas.

PIRMININKAS. Taip, K. Masiulis. Prašom, Kęstuti.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Noriu jūsų paklausti. Žvelgiu į lentelę atostogų trukmės įvairiose Europos Sąjungos valstybėse, tokių pat valstybių kaip mes yra tikrai ne mažai, o daug, ir nebūtinai jos yra neturtingesnės, tarkime, Airija, Belgija yra ženkliai turtingesnės, o turi tiek pat atostogų. Tai ar iš tikro tas metas yra dabar tokius siūlymus siūlyti, kada rinkimų metas ir kada čia visiems rūpi, kaip čia lyg povams parodyti, pademonstruoti savo gražias politines plunksnas. Gal tas klausimas, jeigu ir svarstytinas, galėtų būti ir ramioje aplinkoje svarstytinas, trišalėse tarybose diskutuojant ir panašiai? Labai abejoju, ar tikrai reikia čia mums lygiuotis į Liuksemburgą?

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū už klausimą. Projektas buvo registruotas ne dabar – pavasarį. Šie metai tokie, kad turime trejus rinkimus ir labai sunku tada pataikyti, kada čia jų nebūtų. Turime teisę, mes registravome projektą, o jums apsispręsti, ar pritarsime.

PIRMININKAS. A. Skardžius. Nematau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Tikrai aš čia, savo vietoje.

PIRMININKAS. Ne ten pažiūrėjau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Galiu atsistoti, jeigu nematote.

Gerbiamoji kolege, jūs iš tiesų norite palengvinti turbūt sunkią darbuotojų dalią, bet dabar vis dažniau yra diskutuojama apie darbo savaitės trukmės trumpinimą iki 4 darbo dienų, galbūt čia būtų toks sprendimas racionalesnis, ir kaip jūs… Palyginimui norėčiau, kad išsakytumėte savo nuomonę kaip iniciatorė šio projekto, gal iš karto griebiame jautį už ragų ir viskas, nežaidžiame ten su visokiomis 2 dienomis prie atostogų. Turės 3 laisvas dienas kiekvieną savaitę. Ačiū.

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju jums už klausimą ir pamąstymą. Taip, šitą diskusiją mes girdime, jinai prasideda dėl darbo trumpintos savaitės ir, manau, yra normali jau diskusija prasidėjusi. Aišku, ne visiems sektoriams tai galėtų turbūt būti vienodai kaip ir nuleista. Apie tai galime diskutuoti, bet manau, kad tai yra šiek tiek vis tiek atskiri klausimai.

Kasmetinės atostogos, jos ir turėtų būti nepertraukiamas poilsis, kai žmogus visiškai gali atsiriboti nuo savo darbo ir kokybiškai pailsėti. Galėčiau palyginti, tas pats kaip ir, sakykime, turime šventinių dienų, bet tai tikrai neatstoja atostogų, nes tai yra tik momentinis poilsis. Manyčiau, kad galime diskutuoti ir apie trumpesnę darbo savaitę, ir apie šitas 2 pridėtas kasmetinių atostogų dienas.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų dar nori paklausti V. Valkiūnas. Prašom, Valdemarai.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas Jonai. Gerbiama Aušrine, jūs irgi nuo Nemuno, aušra socializmo visoje Lietuvoje, visoje Europoje, nes ir investuotojai, ir kiti sako, kad mes čia, Europoje, tinginiai, nenorime dirbti ir čia tik poilsis. Ar mes greitai pavargstame, ar kas? Nes norėjo pasirašyti, turbūt dar socialdemokratai norėjo pasirašyti laisvos prekybos sutartį su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, kur ciniškas kapitalizmas, dabar verslas pereina ten. Kaip mes konkuruosime su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, jeigu mes greitai pavargsime ir tik ilsėsimės?

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, Valdemarai, jums už klausimus ir pamąstymus. Aš manau, kad kokybiškai pailsėjęs žmogus bus ir našus, ir produktyvus, ir puikiai atliekantis savo pareigas darbe. Dėl aušros, tai aš tik noriu priminti, mano vardas Aušrinė, ir tai nėra susiję su jokiomis upėmis, tai yra žvaigždė, jeigu jau taip. O dėl Amerikos, tai aš jums turbūt dabar jau atsakiau. (*Balsas salėje: „Dėl Nemuno, dėl Nemuno.“*)

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). O planeta…

PIRMININKAS. Žvaigždės paprastai danguje būna, ne prie Nemuno.

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Taip.

PIRMININKAS. Klausia A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Gerbiama Aušrine, mes tikrai, matyt, frakcijoje, galvoju, palaikysime jūsų projektą. Ir kadangi būtent mūsų partija yra įsirašiusi programinę nuostatą, kad siektume, apie ką čia ir diskutavome, 4 darbo dienų savaitės, tai būtų, matyt, tokie kaip ir pirminiai žingsniai to pasirengimo. Mano klausimas būtų. Visą laiką yra kontrargumentai, kad tai pareikalaus lėšų. Kaip tai būtų kompensuojama? Jūs aiškinamajame rašte šiek tiek ir tai, matyt, liečiate? Galbūt per darbo efektyvinimą, per dar ką, kad tie nuostoliai niveliuotųsi, matyt, pailsėjus žmogui. Gal šitą dalį truputį?

A. NORKIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū jums už klausimus. Taip, aš manau, kad tai tikrai padėtų ir darbdaviams spręsti, sakykime, mūsų darbo našumo, produktyvumo aspektą. Kaip aš ir minėjau, kokybiškai, gerai pailsėjęs atostogų metu žmogus tikrai ateis į darbą šviežia galva ir su naujomis idėjomis.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama Aušrine, jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonių už ir prieš nėra. (*Balsai salėje*) Balsavimo langas yra numatytas 16 val. 45 min. Nėra siūlymo balsuoti po kiekvieno klausimo pristatymo? (*Balsai salėje: „Yra!“*) Yra. Na, aš jaučiu tokį. Gal galime pasitikrinti? (*Balsas salėje: „Reikėjo posėdžiui prasidėjus.“*) Galima siūlyti bet kada. Aš, kaip posėdžio pirmininkas, galiu siūlyti bet kada, tai jūsų teisė nuspręsti. Bendru sutarimu neišeis sutarti? (*Balsai salėje*) Gerai, teikiu balsuoti.

Kas pritariate, kad balsuojame po kiekvieno pristatyto klausimo, balsuojate už, kas manote, kad nereikia, kad balsuosime per balsavimo langą, balsuojate prieš. (*Balsai salėje*) Visiems bus geriau, pamatysite.

Nuspręsta, kad balsuojame. (*Balsas salėje: „Sutrumpiname balsavimo laiką.“*) Galime sutrumpinti balsavimo laiką.

Dabar reikėtų balsuoti dėl ką tik pristatyto klausimo – Darbo kodekso pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3718. Kas palaikote, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate prieš.

Balsavo 62: už – 38, prieš – 3, susilaikė 21. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Bendru sutarimu, gerai, pritarta.

Dėl vedimo tvarkos M. Lingė. Prašau, Mindaugai.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Dėl Darbo kodekso – Trišalės tarybos ir Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Taip, tai galime bendru sutarimu, kad Vyriausybės išvada? Ačiū, pritarta.

Ir K. Masiulis. Prašau.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau repliką po balsavimo. Kolegos, aš vis girdžiu visokias idėjas tokias, kad ten kairieji bus po rinkimų valdžioje. Atrodo, jūs viską darote, kad nebūtumėte, nes jūsų tokie sprendimai kenks valstybei ir jūs turėsite savo pačių dabartines idėjas atmesti.

PIRMININKAS. Ačiū už rūpestį, kaip sako. Gerai, kolegos. (*Balsai salėje*) Tai dar kartą įgarsinu: buvo gerbiamo Mindaugo siūlymas dėl Vyriausybės išvados ir Trišalės tarybos pritarimo, taip? (*Balsas salėje: „Balsuojame.“*) Bendru sutarimu? Aišku, pritarta.

14.46 val.

Diskusija „Lietuvos socialinės politikos pamatinės problemos: ar tikrai padarėme viską, ką galėjome?“

Dabar darbotvarkės 2-3 klausimas – diskusija „Lietuvos socialinės politikos pamatinės problemos: ar tikrai padarėme viską, ką galėjome?“. Diskusijai yra numatyta 30 minučių, tai laikysimės to grafiko. Pranešėjas – L. Kukuraitis. Prašau.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandien ryte buvome sutikti diskusijos įvado, tai yra tokios trijų socialinių problemų balsavimo lentos. Matėme emocijas, matėme, kaip tai yra jautru.

Atsakau T. V. Raskevičiui, kuris teigė, kad neturėtume mes viešinti mūsų socialinių problemų ar jomis didžiuotis. Tai tikrai sutinku, kad didžiuotis jomis neturėtume, bet turėtume jas matyti, jų neslėpti ir apie jas visi viešai, garsiai, aiškiai kalbėti, kad visi kartu apsispręstume dėl mūsų bendrų prioritetų.

Aš trumpai apžvelgsiu keletą temų, kurios, man atrodo, yra tokios didžiosios socialinės politikos temos. Viena yra… Pirmoji yra skurdas ir pajamų nelygybė, antroji yra gimstamumas ir trečioji – žmonių realiosios pajamos. Apžvelgsiu visiškai grafikais, nes šitoje visoje diskusijoje mums reikia objektyvumo. Visa informacija yra paimta arba iš Valstybės duomenų agentūros, arba iš Eurostato. Kai kurios skaidrės parengtos mano, bet remiantis Valstybės duomenų agentūros duomenimis.

Skurdas. Skurdas skaičiuojamas dviem būdais. Vienas yra santykinis skurdas, tai yra vadinamoji skurdo rizika. Tai šiuo atveju kuo tikrai reikia pasidžiaugti, kad per šią kadenciją pavyko stabilizuoti skurdą (santykinį skurdą) iki 20–21 %, visos visuomenės skurdą išlaikyti šio lygio. Tai yra gerai, nes mes turėjome skurdą kur kas aukštesnį – 22 % ir daugiau.

Tačiau kai kalbame apie absoliutų skurdą, kuris parodo, ar žmonės suduria galą su galu, mes čia turime kur kas prastesnę situaciją. 2020 metais jis tikrai siekė pakankamai gerus rodiklius, bendroje populiacijoje, visoje visuomenėje buvo apie 4 %, kurie nesudūrė galo su galu. 2023 metų išvestiniais Valstybės duomenų agentūros duomenimis, yra 8 %. Vadinasi, absoliutus skurdas per šią kadenciją, per šituos keletą metų, išaugo dvigubai. Tai rodo, kad infliacijos našta iš esmės krito ant pažeidžiamiausių. Mums nepavyko nuimti šitos naštos nuo jų pečių, padėti jiems ją atlaikyti.

Senjorų skurdas (pažiūrėsiu atskirą skaidrę) yra apie 9 % ir tai viršija… Keturiais kartais išaugo absoliutus senjorų skurdas. Net jeigu pensijos per šią kadenciją ir buvo didinamos 60 %, kaip kad valdantieji teigia, ir gerai, kad buvo didinamos, nes jeigu nebūtų buvusios didinamos, tai skurdas būtų kur kas didesnis. Tai santykinį skurdą pavyko irgi stabilizuoti iki 36 %, bet mums nepavyko apsaugoti žmonių nuo absoliutaus skurdo visomis dėtomis pastangomis.

Jeigu žiūrime į pensijų augimo kreivę, tai jinai statėja, vadinasi, pensijos augo sparčiau negu prieš tai, ir su tuo reikia sutikti. Problema yra infliacija ir realiosios žmonių pajamos. Jeigu mes žengiame žingsnį tolyn, aš pakalbėsiu apie realiąsias žmonių pajamas atskirai.

Dar prieisiu prie kitos temos, tai yra pajamų nelygybė. Atkreipsiu dėmesį į du autorius. Tai R. Vilkinsonas ir K. Piket. Jie 2009 metais išleido rimtą studiją, kuri vadinasi *The Spirit Level*. Jie kartu padarė 20 turtingiausių šalių analizę. Jie yra socialiniai epidemiologai. Ką tai reiškia? Jie tyrė, kokios socialinės struktūrinės sąlygos turi tiesioginę įtaką visuomenės sveikatai. Paėmė 20 turtingiausių šalių. Visų jų bendrasis vidaus produktas vienam gyventojui yra faktiškai vienodas, tačiau gyvenimo sąlygos, sveikata, socialiniai rodikliai, kriminogeniniai rodikliai ir kiti labai skiriasi. Ir jie išvedė, kad būtent pajamų nelygybė yra tas kriterijus, kuris daro įtaką visiems mūsų socialiniams, sveikatos, švietimo ir kitiems rodikliams. Kuo didesnė nelygybė, tuo prastesni rodikliai. Štai čia matyti, kad Japonijoje, Švedijoje ir Norvegijoje pagal to meto rodiklius visi kumuliuoti rodikliai yra kur kas geresni negu Amerikoje, Singapūre ar dar kur nors.

Kokia pajamų nelygybė Lietuvoje? 2023 metais, pagal 2022 metų pajamų duomenis, mes esame antri nuo galo. Antri nuo galo. Rumunai mus aplenkė, latviai, estai mus aplenkė, dar 2019 metais visi jie buvo už mūsų nugarų, ispanai mus aplenkė, bulgarai mus vejasi. Dar prieš kelerius metus buvo septynių kartų skirtumas tarp 20 % turtingiausių ir 20 % mažiausias pajamas turinčių. Bulgarijoje neseniai buvo septyni kartai, dabar jie mus vejasi. Visi Europoje stengiasi sumažinti pajamų nelygybę. Visi. O mes esame įstrigę ir mus baigia aplenkti paskutiniai. Su visomis to pasekmėmis.

Žmonių realiosios pajamos – tai svarbus klausimas. Mes ne kartą ir šiame Seime esame kalbėję apie tai, kad mūsų šitų pajamų indeksavimas ženkliai vėluoja. Tai parodo, pavyzdžiui, šita skaidrė. Ji rodo, kaip buvo su vaiko pinigais, arba vaiko pinigų perkamąja galia, per šią kadenciją. Nuo 2021 metų IV ketvirčio iki faktiškai 2023 metų IV ketvirčio, tai yra dveji metai, vaiko pinigai nuvertėjo, kiekvieną ketvirtį vis mažiau galėdavome įpirkti. Vadinasi, mūsų išmokos niekaip nespėjo su infliacija. Žmonės, kurie gaudavo tas išmokas, krito gilyn į skurdą. Mes matėme, būtent

tai vyko su senjorais. Taip pat yra su visomis išmokomis, kurios yra susietos su minimalių vartojimo poreikių dydžiu, tai yra su absoliutaus skurdo riba. Šita duobė yra būdinga daugeliui išmokų, kurias bepaimtume, ar šalpos išmokas, ar kitas išmokas, visos jos turėjo savo duobę, tai yra tam tikrą laiką, kada nuvertėjo. Ir tas laikas yra nuo pusantrų metų iki dvejų metų. Taigi žmonių realiosios pajamos buvo kur kas mažesnės, negu skelbia statistika.

Kaip yra su darbo užmokesčiu? Neseniai yra praėjusi skaidrė, taip pat ir socialiniuose tinkluose, ir tuo didžiuojasi ir valdantieji, ir apskritai netgi mūsų šalies ekonomistai teigia, kad mes prisižaidėme su darbo užmokesčiu. Bet ar tikrai? Ar tikrai? Štai ta skaidrė: 14,2 % nuo 2019 metų IV ketvirčio išaugo realusis darbo užmokestis, ir tai yra kur kas daugiau negu kitose šalyse, tuo reikia džiaugtis. Bet jeigu pasižiūrime statistiką, kuriais laikotarpiais daugiausia auga darbo užmokestis, tai nuo 2019 metų IV ketvirčio iki 2020 metų IV ketvirčio augo 12,2 %. 12,2 % iš 14,2 %. Šiai kadencijai lieka tai, kad mūsų visų darbo užmokestis augo 2 %. Mūsų visų darbo užmokestis viršijo 2 % infliaciją per šią kadenciją. Tai ar tikrai mes esame prisidirbę su darbo užmokesčiu, ar tikrai mūsų darbo užmokestis yra tiek pakilęs, kad jau reikia stabdyti darbo užmokesčio augimą? Mes vos iškišome galvą virš vandens, ką jau kalbėti apie tokį darbo užmokesčio augimą, kuris lenkia produktyvumą ir taip toliau. Čia grafiškai tai parodoma taip: nuo 2019 metų iki 2020 metų – 12 %, o nuo 2020 metų pabaigos iki dabar – 2 %.

Jeigu dar užduotume klausimą, o kas gi buvo darbo užmokesčio variklis per šią kadenciją, tai ne viešasis sektorius buvo darbo užmokesčio augimo variklis. Pažiūrėkime statistiką: geltona yra viešasis sektorius, o privatus yra raudona. Ankstesnėse kadencijose variklis buvo būtent viešieji atlyginimai, tai yra mokytojams, sveikatos darbuotojams ir kitiems, o čia šiuo atveju būtent per infliacijos laikotarpį privatus sektorius tempia atlyginimus į viršų, o ne viešasis. Vadinasi, mes, valstybė, su savo darbuotojais elgiamės kur kas prasčiau negu su privačiais darbuotojais. Ir tik pastaraisiais metais ta kreivė aplenkė, kaip reikiant vėluodama, su infliacijos raida. Aplenkė normaliai, sveikinu, bet pasižiūrėkite 2022 metus. Gerai, apie tai… Čia, man atrodo, svarbus akcentas.

Jeigu pasižiūrėtume, kiek gi vis dėlto augo per kadencijas realusis darbo užmokestis ir kur čia tie rekordiniai darbo užmokesčio augimai buvo, tai šioje kadencijoje augo nuo 2 % iki 6 %, mano skaičiavimu, realusis. Vadinasi, kiek lenkia infliaciją? Praėjusioje kadencijoje lenkė infliaciją 34 %, dar prieš tai – 23,5 %, o kadencijoje, kai buvo išeinama iš krizės, tai buvo minus 13 %.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, jūs jau kalbate 10 minučių, šiek tiek daugiau, tai…

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Tuojau. Gimstamumas. Mes visi žinome, kad gimstamumas krenta. Viena iš tokių valdančiųjų pozicijų yra, kad štai demografai pasakė, kad mūsų moterų, kurios yra vaisingo amžiaus, skaičius labai mažėja ir dėl to taip gausiai krenta gimusių vaikų skaičius – nuo 30 tūkst. iki 20 tūkst. Bet realybė yra tokia, kad vaikų skaičius, tenkančių vaisingoms moterims, yra rekordiškai mažas. Vadinasi, nesvarbu, kiek yra vaisingų moterų, klausimas yra: kiek vienai moteriai tenka vaikų? 1,18, to mes gyvenime nesame turėję. Nesame turėję tokių skaičių mūsų nepriklausomos Lietuvos istorijoje. Kodėl? Mes dar 2023 metais uždavėme klausimą: kas vyksta su mūsų visuomene? Šeimoms reikia saugumo, kad jos gimdytų. Jau 2022 metų ruduo, štai Eurostato apklausa, kiek yra nerimo šeimose, žmonėse, o tą nerimą tikrai reikėjo atliepti. Mes siūlėme būdų, kaip atliepti. Dabar turime pasekmes. Turėkime tai galvoje.

Baigdamas apie tą mūsų garsią apklausą: kas laimėjo – ar gimstamumo Lietuvoje problema, ar pajamų nelygybės Europoje, ar absoliutaus skurdo? Gimstamumas Lietuvoje. Visi matome, kad būtent gimstamumas yra mums didžiulis iššūkis, ir į tai visi turime susitelkti. Visos šitos temos yra mūsų visų temos. Tai nėra dešiniųjų, tai nėra kairiųjų, tai nėra valdančiųjų, tai nėra opozicijos temos. Visos šios temos yra mūsų bendras reikalas. Mieli valdantieji, kiek yra įstatymų projektų dėl išankstinių pensininkų, kitų grupių, kurie gulėjo metų metus stalčiuose? Mes norime prisidėti, kad ši situacija keistųsi, mes norime visi kartu dirbti dėl bendro reikalo. Kviečiu taip ir toliau visiems susitelkus… Mačiau valdančiųjų pastangas, tikrai ne kartą kalbėjome ir apie skurdą, ir apie nelygybę, bet remkimės realiais faktais ir atsispyrę nuo jų darykime viską, kad tai keistųsi. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas Linai. Dabar diskusija. (*Plojimai*) M. Ošmianskienė, taip. Ar jūs čia, ar iš vietos? Iš vietos, gerai. Monika, prašau, jūs.

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Dėkoju. Dėkoju pasisakiusiajam. Bet savo diskusijoje, kalboje kaip ir neatsakėte į svarbų klausimą, ar tas skurdas, ar tie duomenys yra tikri, ar tai yra tikra situacija Lietuvoje? Ir mano atsakymas jums būtų ne. Didžioji bėda, pirmoji bėda yra ta, kad mes iki šiol neturime aiškių duomenų ir politiką vykdome iš intuicijos arba kokių nors interesų spaudžiami. Man atrodo, pirmiausia reikia susitvarkyti aiškius duomenis, paklausti, kiek mes turime žmonių su negalia ar kiek aklųjų, ar kiek netgi tos pačios šalpos pensijos gavėjų, kiek priklauso, bet sakoma visą laiką: nežinome, neturime duomenų. Tai kaip mes turime spręsti ir priimti sprendimus? Pirmoji problema, mano įsitikinimu, yra ši.

Tada absoliutus skurdas. Jūs visiškai teisingai pasakėte ir jūsų lentoje šiandien aš pasirinkau būtent absoliutaus skurdo skiltį, nes tai išties yra gėda Lietuvai ir problema, kai valstybė sako: žinai, Lietuvoje neįmanoma išgyventi už sumą x, paskui duoda mažesnę ir sako: gyvenk kaip nori. Beje, pasigedau sunkią negalią turinčių žmonių jūsų lentoje, ten kalbate tik apie pensininkus.

Kita vertus, pajudėti šiuo atžvilgiu šioje kadencijoje mums taip pat pavyko, ar ne? Mes pakėlėme šalpos pensijas, pagaliau šie žmonės mūsų iniciatyva gali dirbti ir neprarasti savo pačių menkiausių išmokų, ko ilgai niekas nedarė ir nekreipė dėmesio. Tačiau, gerbiamas Linai Kukuraiti, labai pasigedau jūsų balso balsuojant, palaikymo, kai siūliau prilyginti absoliutaus skurdo ribai šias išmokas. Tai bepigu kalbėti, bepigu diskutuoti – reikia išreikšti savo susirūpinimą ir palaikymą balsuojant.

Ir trečias mano pastebėjimas būtų, kad labai mėgstate, kaip ir šiandien matėme, skaičiukus, rodiklius. Mes vis vykdome tą rodiklių politiką, prisitempiame, pasižiūrime, tačiau svarbiausia yra, na, tikra situacija. Tai, kad jūs perkeliate mokesčius nuo darbdavio darbuotojui, rodikliai pagerėjo, ar ne, bet, kaip šiandien matome, tas skurdas ir atotrūkis yra išlikęs ir lieka toks pats. Labai kviesčiau vis dėlto tą politiką daryti balsuojant ir galų gale turint ir susirandant tikruosius duomenis.

PIRMININKAS. Ačiū už nuomonę. Toliau kviečiame į tribūną diskutuoti M. Lingę.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Laikysiuosi, matyt, panašios schemos, kaip ir pasiūlė pranešėjas – kalbėti apie svarbius socialinės politikos klausimus. Pradėkime kad ir nuo pajamų nelygybės, taip? Matyt, nuo tos tezės, prie kurios sustojo gerbiamas Linas, kad tai yra iššūkis visiems. Tą, matyt, galima tikrai fiksuoti ir tai yra daugelio vyriausybių iššūkis. Gini koeficientas, na, jeigu taip žiūrėtume, nepriklauso… Nuo mūsų įstojimo į Europos Sąjungą siekė gal 37, 37 jo vertė buvo. Na, kuo arčiau 100, tuo nelygybė absoliutėja. Socialdemokratų Vyriausybės laiku šis koeficientas 5 punktais išaugo: nuo 32 iki 37. Tam tikras mažėjimas pora procentų, pora dydžių buvo stebimas S. Skvernelio Vyriausybės metu, tačiau kontekstui ir palyginimui: per mūsų šią sudėtingą kadenciją fiksuojamas 0,5 punkto pokytis į augimo pusę. Tai nuo tada, kai ekonomines sąlygas turėjome kur kas palankesnes ir stabilesnes, šis dydis augo sparčiai ir pastebimai, o kai iš tiesų turėjome didelių sukrėtimų, faktiškai išliko nepakitęs.

Pajamų atotrūkis tarp daugiausiai ir mažiausiai uždirbančių, dinamika per kadenciją. Santykinis skurdas išlieka balansuojantis ties 20 % riba, ir taip jau ne vieną kadenciją. Jei nuoširdžiai rūpi sprendimai, tai jie yra Seime. Pajamų sumavimas ir didesnis apmokestinimas, skirtumų mažinimas tarp pajamų apmokestinimo formų yra tie sprendiniai, kurie keistų situaciją, ir tą pamatytume ir rodikliuose. Bet situacijos nekeičia politinės valios trūkumas.

Apie absoliutų skurdą, kur tikrai čia daug dėmesio ir tam tikro manipuliavimo. Tai dydis, kuris priklauso nuo konkrečios pajamų ribos. Kur pajamos žemiau to dydžio, jos yra vertinamos absoliučiu skurdu. Tai pažiūrėkime, esant praėjusiai Vyriausybei, kokio dydžio buvo ir kaip išaugo per kadenciją tas ribos klausimas. Nuo 234 iki 257 eurų, tai yra 23 eurais. Kuo mažesnę ribą laikai, tuo ir absoliutus skurdas yra mažesnis. Per šią kadenciją minimalių vartojimo poreikių dydis augo ne 23 eurais, bet 189 eurais: nuo 257 iki 446 eurų. Taip stipriai išaugus ribai, kuri lenkia infliacijos augimus, turėti vos 1,5 % pokytį tokiu sudėtingu metu greičiau prilygsta stebuklui ir situacijos stabilumo išlaikymui, kai riba taip stipriai augo. Per kadenciją pensijos vidutiniškai au-

go, jeigu ne procentais, tai turbūt dydį verta paminėti, tai yra 229 eurai. Šios kadencijos metu įvesta vienišo asmens išmoka taip pat padeda mažinti skurdo riziką šiai jautriai visuomenės grupei. Tai paliečia virš 230 tūkst. gyventojų.

Pakalbėkime apie gimstamumą. Turbūt nėra prasminga rodyti pirštais į gimstamumo mažėjimą, ypač kai gimstamumo mažėjimo dinamika tarp abiejų vyriausybių išliko labai panaši. Tai nėra unikali Lietuvos problema – stebuklingų vaistų neranda ir kitos šalys. Gimstamumas mažėjo tiek esant praėjusiai Vyriausybei, tiek prie L. Kačynskio ar V. Orbano, visų tų, kurie manė, kad dalinant pinigus augs gimstamumas. Deja, ypač Lenkijoje ir Vengrijoje pasirodė, kad tai neveikia. Nors Vengrija šeimoms subsidijuoti išleidžia apie 5 % BVP, gimstamumas mažėja ir šiuo metu yra 1,36 vaiko vienai moteriai. Plačios subsidijos ir dosnios išmokos, tyrėjų duomenimis, prisideda didinant pajamų nelygybę tose šalyse, kuriose tos programos yra įgyvendinamos. Pasaulyje gimstamumas mažėja dar sparčiau, nei prognozavo demografai. Gimstamumo rodiklis sumažėjo nuo 5,3 vaiko vienai moteriai septintajame dešimtmetyje iki dabartinio 2,3.

Ar Lietuva yra gera šalis gyventi? Man atrodo, tikrai prasmingas rodiklis yra grįžtančių emigrantų tendencijos. Teigiamas grįžtančiųjų pokytis ir balansas, ir augimas yra tas pokytis, kuris rodo akivaizdžią tendenciją, kad pas mus situacija gerėja. Bet socialinė politika nėra vien tik išmokų politika. Įtraukties didinimas, požiūris į silpniausiuosius, neįgaliųjų pertvarka, pagalba smurtą patiriantiems, pagalba derinti darbo ir šeimos įsipareigojimus yra tos kryptys…

PIRMININKAS. Laikas.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). …kurios prisideda prie saugesnės ir laimingesnės visuomenės stiprinimo. Būtent laimingesnės. Žmonių laimės jausmas auga taip pat. Tą rodo ir tarptautiniai tyrimai, jų, matyt, irgi neturėtume menkinti ir ignoruoti.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau diskutuoti kviečiame M. Navickienę.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, aš suprantu, kad artėja rinkimai, ir suprantu, kad visi labai nori pasirodyti socialiai jautrūs, visi nori pažadėti Lietuvos žmonėms manos iš dangaus, kuri gal net ir nieko nekainuos, bet štai ateis ir išspręs visas problemas.

Tai aš norėčiau vis dėlto kreiptis į demokratus „Vardan Lietuvos“ ir L. Kukuraitį, buvusį ministrą, kuris čia padiskutavo su savimi, nes diskusijos formatas, atrodo, kad turėtų būti ir kokių nors socialinių partnerių, galbūt ekspertų ir taip toliau, ir panašiai. (*Balsai salėje*) Bet jūsų teisė, diskusija yra diskusija. Jūs pasidžiaugėte skurdo rodikliais Lietuvoje. Pasidžiaugėte antipažanga. Tai, man atrodo, skamba šiek tiek fariziejiškai.

Kalbant apie tai, kokių priemonių ėmėtės jūs, kai buvote valdžioje ir turėjote net ketverius metus laiko kovoti su skurdu Lietuvoje, su pajamų nelygybe Lietuvoje, su įvairiausių, pačių jautriausių Lietuvos segmentų gyventojų pajamų nelygybe, ir ką jūs padarėte? Aš turiu čia keleto metų rodiklių, kaip jums sekėsi didinti išmokas, ir norėčiau juos įvardinti.

Pirmiausia pakalbėkime apie šalpos pensijų bazę. Prie „Vardan Lietuvos“ S. Skvernelio Vyriausybės ir ministro L. Kukuraičio 2019 metais šalpos pensijų bazė augo 2 eurais. Galiu palyginti 2023 metus, kuomet šalpos pensijų bazė paaugo 11 eurų.

Kaipgi kilo bazinė socialinė išmoka, gerbiamas Linai Kukuraiti, jūsų valdžios metu? Įgarsinsiu. Bazinė socialinė išmoka 2017 metais siekė 38 eurus ir pakilo nuliu eurų. 2018 metais bazinė socialinė išmoka liko 38 eurai ir pakilo nuliu eurų. 2019 metais bazinė socialinė išmoka buvo 38 eurai ir pakilo nuliu eurų. Tik atkreipsiu dėmesį, kad 2022 metų birželio mėnesį jinai didėjo daug ženkliau, bet ir Vyriausybė buvo kita.

Tikslinių kompensacijų bazė, nuo kurių priklauso visos išmokos sunkią negalią turintiems asmenims ir jų artimiesiems, 2018 metais pakilo kiek? Nuliu eurų. Galėčiau vardinti ir vardinti, bet neapsistosiu. Man apskritai šis diskusijų žanras, kai mes matėme, kad praėjusios Vyriausybės ambicijų socialinėje politikoje buvo tikrai mažoka, galėtumėte su tuo sutikti, ypač įsivardindami pinigus, kiek buvo skirta pagrindinėms socialinėms problemoms spręsti.

Dabar jūs kalbate apie absoliutų pensininkų skurdą. Norėčiau pakalbėti ir aš, nors M. Lingė viską labai teisingai pakalbėjo. Jeigu kalbėtume apie tai, kuo šiandien džiaugiasi L. Kukuraitis, tai

jisai džiaugiasi tuo, kad Lietuvos pensininkas, kuris 2019 metais gaudavo 252 eurus pajamų, nebuvo laikomas žemiau absoliučios skurdo ribos. Vadinasi, jisai labai gerai gyveno? Nes jūsų kreivė yra tokia. Jūsų kreivė yra susieta su absoliutaus skurdo riba, tai yra su pačiu mažiausiu pajamų krepšeliu, kuris jūsų kadencijos metu 2019 metais buvo 251 euras. Vadinasi, 252 eurai pensininkui ir jis jau į jūsų kategoriją žemiau skurdo ribos nepatenka. Čia yra kuo džiaugtis?

Aš noriu pasakyti, kad dabar ta riba yra daug aukštesnė, jinai viršija 400 eurų, ir jūs tai traktuojate kaip absoliutaus skaičiaus padidėjimą. Taip, jūs galite žaisti ir manipuliuoti tokiais faktais, bet jeigu jūs kalbėtumėte atsakingai apie tai, kas yra absoliuti skurdo riba ir nuo kokios skurdo ribos jūs džiaugiatės, kad pensininkas prie jos nebuvo, na, dovanokite, jūs nesate vakar gimęs ir puikiai suprantate, kad tai yra visiška demagogija.

Viena skaidrė, kurią jūs parodėte ir kur aš galėčiau šiek tiek sutikti, kalbėjo apie nerimą. Man yra neramu. Man tikrai yra neramu, kad gali sugrįžti demokratai „Vardan Lietuvos“ ir S. Skvernelio Vyriausybė prie to paties socialinės apsaugos neveiksnumo, koks buvo, mano įsitikinimu, prieš ketverius metus. (*Šūksniai salėje: „O!O!O!“*) Man yra neramu dėl to, kad jūs galite ateiti į valdžią ir vėl kelti bazinius socialinius dydžius po nulį eurų, o po to, kai baigsis jūsų kadencija, baksnoti į kokią nors sau palankią statistiką ir sakyti, kokie jūs buvote, kokie jūs buvote pažangūs skurdo mažinimo srityje. Nereikia taip daryti. Nereikia taip daryti, nes tai garbės nedaro nė vienam politikui.

Pabaigdama norėčiau pasakyti tai, kad ką ši Vyriausybė padarė, tiek keldama pensiją 60 %, tiek nemaskuodama problemų, kurių yra, kurios yra tęstinės, kurias tikrai reikia spręsti… Padarėme ir negalios reformą, kuriai nebuvo politinės valios anoje kadencijoje, padarėme ir užimtumo reformą. Daug dalykų yra padaryta ir socialinėje srityje. Turbūt nereikėtų lenktyniauti. Bet ko labiausiai nereikėtų, nereikėtų girtis pasiekimais, kurių, deja, patiems nepavyko padaryti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama Monika. Na, kadangi L. Kukuraičio pavardė buvo paminėta, jeigu gerai suskaičiavau, net tris kartus, tai turiu suteikti žodį ir baigsime diskusiją. (*Balsai salėje*) Todėl, kad praėjo laikas, numatytas diskusijai. Prašau. L. Kukuraitis. Tada T. Tomilinas. Tuoj įjungsiu, minutėlę, čia centras. Taip, Linai, prašau.

L. KUKURAITIS (*DFVL*). Gerai. Tai ačiū, posėdžio pirmininke, kad įjungėte mikrofoną. Aš tik pasakysiu, kad pamatėte du skirtingus diskusijų žanrus. Nė karto nepaminėjau nei partijų, nei asmenų, nei ko kito, rėmiausi tik objektyviais faktais. Dėl kiekvieno jų ministras, taip pat ir M. Navickienė, turėjo važiuoti į Europą ir raudonuoti, ir atsiskaityti Europos Komisijai, nes niekam neįdomu, ar 1 euru, ar 2, ar 5 pakeli išmoką, svarbiausia, ar žmogus išgyvena. O išgyvenimą apskaičiuoja būtent minimalių vartojamų poreikių dydis, kurį skaičiuoja ta pati ministerija, kuriai vadovavo M. Navickienė, apskaičiuoja, už kiek žmogus gali išgyventi. O kiek demokratai įdėjo pinigų, tai pusė milijardo vaiko pinigams, pusė milijardo, ir santykinį vaikų skurdą sumažino nuo 25 % iki 17 %, Europa važiavo į Lietuvą žiūrėti, ką padarė Lietuva.

Monika Navickiene, būkite garbinga, skurdo rodikliai yra esminiai, absoliutaus skurdo – esminiai, žmonės nesuduria galo su galu. Nemanipuliuokime nuliu ar 50, nes infliacija yra reali, jinai valgo žmonių pinigus, jinai valgo visų pinigus. Visų žmonių darbo užmokestis per šią kadenciją išaugo 2 %, per praeitą – 34 %. Štai jums ir socialinės politikos skirtumai. Visa kita – eurai ar euriukai, galite skaičiuoti, manipuliuoti, bet infliacijos nepaslėpsite, žmonės kai kurie neišgyvena. Ir tai yra kur kas rimčiau, negu apsikeisti čia kažkokiais apsižodžiavimais Seime. Spręskime realias problemas.

PIRMININKAS. Aš manau, kad kolega Linas pakartojo tą, kas buvo pristatyme, bet ir tris kartus M. Navickienės pavardę pasakė. Tai dabar… Bet iš eilės. Akivaizdu, kad rengėjai per trumpą laiką numatė šitai diskusijai, reikia kaip *minimum* dvigubai. T. Tomilinas, tada K. Masiulis ir gerbiama Monika. Prašau.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Leiskite, kolegos, pajuokauti. Blogam šokėjui ir statistika trukdo. Bet jeigu rimtai, tai atkreipiau dėmesį į tai, kaip buvo organizuota diskusija. Linas jau pasakė apie patį turinį savo kalbos, bet atkreipkite dėmesį, kitą kartą taip pat darykite. Pusę diskusijos kalbėjo tie, kuriuos mes apkaltinome arba kuriuos mes kritikavome, tai yra pozicija opozicijos diskusijo-

je. Na, tokią kartelę reikėtų laikyti ateityje Seime tam, kad mes tą pasitikėjimą mūsų aukščiausia valdžios institucija pakeltume.

PIRMININKAS. Taip, K. Navickas. K. Masiulis, atsiprašau.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gaila, pirmininke, kad nutraukėte diskusiją, nes kai kas ilgiau šneka. Bet aš dvi mintis pasakysiu visgi. Pasakysiu, kad iš tikro fariziejiška yra laikysena, kada tu pasidarai šventu ekspertu toje srityje, kurią valdei būdamas ministru ir buvai labai silpnas kaip ministras, tai dabar išeiti mokytoju būtų labai silpna pozicija.

Antras dalykas, norėčiau jau pasakyti tokį dalyką, kad nereikėtų kalbėti apie… (*Balsai salėje*) Kolegos, jeigu galima, ir aš pasakysiu savo nuomonę. Nereikėtų kalbėti vartojant tokių sąvokų kaip „bendri“, „visi žmonės“ ir panašiai, nes tai yra oksimoronai. Niekados nebūna jokių bendrų vertybių: milijonieriai vienokias vertybes turi, skurdžiai turi kitokias ir panašiai, yra vertybės įvairių grupių, jos yra skirtingos, o bendros vertybės gali būti tam tikroje grupuotėje, panašiai kaip ir pamatinės ar kertinės. Aš esu dešinysis ir man atrodo, kad mūsų, pavyzdžiui, partija truputį per daug kairę politiką vykdė, bet labai sėkmingai. Pripažįstu.

PIRMININKAS. Gerbiamoji Monika, užbaikite diskusiją.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tai gal keli dalykai. Man atrodo, kad mums yra labai labai svarbu iš tikrai sunkių, skaudžių temų nedaryti rinkimų šou. Kas dabar šiek tiek jums, Linai, norom nenorom, bet pavyko padaryti čia su visais stendais, didžiavimusi, antipažanga, kažkokiais skaičiais, kurie jums yra palankūs parodyti vieną ar kitą grafiką.

O man atrodo, kad mums reikia sudėti bendrus sprendimus, kurie yra padaryti per ketverius metus jūsų vadovavimo ir šitos Vyriausybės. Pavyko padaryti ir daug bendrų gerų dalykų. Bet jūs negalite pabėgti nuo to, kad šiandieną kaltindami vienų ar kitų rodiklių neatitikimu parodote, kad 252 eurus gavęs pensininkas nebuvo skurstantis. Tai yra neteisinga.

Dar vienas dalykas apie diskusijų kokybę ir diskusijų lygį. Kai jūs derėjotės dėl bazinio dydžio ir pasiūlėte jį padidinti 1 euru, profesinės sąjungos pasitraukė iš derybų. Pamenate tokį dalyką? Ir jūs kalbėjote, kaip su viešuoju sektoriumi jums gerai sekėsi. Aš noriu priminti, kad praėjusiais metais mums pavyko susitarti dėl minimaliosios mėnesinės algos ir su darbuotojais, ir su darbdaviais labai neapibrėžtomis ekonominėmis sąlygomis. Todėl pagarbą socialiniams partneriams, aš manau, turime išlaikyti ir kitoje kadencijoje, kaip ir pagarbą vieni kitiems. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, ačiū. Diskusija baigta ir akivaizdu, kad tą diskusiją vis tiek turėsime pratęsti galbūt kokioje konferencijoje ar panašiai. Yra neatsakytų klausimų ir vertinimų, požiūrių skirtumų, bet manau, kad tai galima spręsti ateityje.

15.21 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 3, 4, 5, 7, 29, 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2544(2) (*pateikimas*)

Kolegos, darbotvarkės 2-4 klausimas – Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 3, 4, 5, 7, 29, 30 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2544(2). Pranešėja – L. Vyskupaitytė-Mogenienė. Prašom. (*Balsai salėje*) Prašau.

L. VYSKUPAITYTĖ-MOGENIENĖ (*LRPF*). Labai ačiū. Po tokių karštų diskusijų ganėtinai sudėtinga, bet klausimas toks, apie kurį kalba iš esmės visi žmonės Lietuvoje, visi politikai, net Prezidentas, visuomenė, organizacijos, ir visi prieina prie tos pačios išvados, kad II pakopos pensijų sistema tokia, kokia yra dabar, mažų mažiausiai taisytina.

Norėtųsi grįžti į pradžią, kaip žmonės buvo įtraukti į tą sistemą. Yra neginčijamų liudijimų, kad žmonės buvo kalbinami bankų skyriuose, „Sodros“ skyriuose ir kitose garbiose įstaigose ir tikrai daugelis nesuprato, kad ta sistema nėra privaloma. Vyresnio amžiaus, priešpensinio amžiaus žmonės buvo įtraukti į jiems akivaizdžiai nenaudingą sistemą. Tai rodo ir pati dabar veikianti sistema, kada žmonės kviečiami, raginami prisijungti prie tos sistemos tik iki 40 metų. Vadinasi, vyresni žmonės buvo įtraukti, švelniai tariant, per klaidą, nešvelniai tariant, per sąmoningą norą pritraukti kuo daugiau žmonių į šitą sistemą.

Dabar kalbama, kad negalima griauti sistemos, negalima nuvilti lūkesčių tų, kurie kada nors bus pensininkai. Suprantama, geri norai, tačiau aš siūlyčiau atsigręžti į tuos žmones, kurie dabar yra ant šitos ribos arba už šitos ribos, nes, kaip ir ką tik diskusijoje minėjo kolegos, tai yra vieni skurdžiausiai Lietuvoje gyvenančių žmonių. Žmonės, kurie dirbo draudimo sistemoje, bankuose, pasakoja, kaip jie kvietė ir kokius nurodymus davė, kad jūs iki pensijos kaupsite, o paskui galėsite daryti su savo lėšomis, ką norėsite.

Mūsų siūlymas ir yra atliepiantis lūkesčius ir įteisinantis asmenų lygiateisiškumo principą. Mes siūlome, kad sukakus pensiniam amžiui… Taip, yra kolegų siūlymų, kad bet kada bet koks žmogus, tačiau jeigu kalbame apie pensijų sistemą, tai būtent žmogus kaupia pensijai. Akivaizdu, kad dabar šita sistema, duodanti 20 ar 30 eurų, tikrai neatliepia to tikslo, kuris buvo deklaruojamas, kad ženkliai padidės pensijų dydis pridėjus šitas išmokas. Todėl mes siūlome, kad dabar sulaukęs pensinio amžiaus žmogus galėtų pasirinkti, ar pasiimti visą sukauptą sumą, ar išdalinti dalimis, kaip yra siūloma dabar.

Kitas mūsų pasiūlymas, kad dar kartą, kaip 2019 metais, būtų pusę metų atidarytas vadinamasis langas ir žmonės norintys galėtų sugrįžti į „Sodrą“. Taip būtų tikrai nepadaryta žalos valstybei, sustiprėtų „Sodra“ ir tada tie žmonės sugrįžtų. Aišku, kalbant apie pradžią, galvoti, kad pelno siekiančios organizacijos imsis atsakingai ir altruistiškai vykdyti šitą valstybės uždavinį, pakelti vyresnių žmonių pensijas, buvo toks, sakyčiau, gana naivus tikėjimas. Ir pensijų valdytojų pasakojimai, kad parodykite man valstybinę organizaciją, kuri geriau tvarkytųsi negu privati… Gerai, mes galime sutikti, tačiau jūs parodykite man privačią organizaciją, kuri gautus pelnus investuotų toliau, reinvestuotų į žmonių gėrį ir didesnes pensijas. Aš manau, kalbėjo ir Lietuvos banko pirmininkas G. Šimkus, kad tikrai laikas kurti valstybinį pensijų fondą, nes tai vis dėlto valstybės atsakomybė užtikrinti šitas pensijas.

Gal geriausiai šitą tokį situacijos kontroversiškumą (nevartosiu piktų žodžių) parodo tai, kad žmogui mirus tie pinigai atiduodami. Vis dėlto yra makabriška: žmogus kaupė, jis kaupė sau, ir mes teigiame, kad jo pensija būtų didesnė, ir jam neatiduodame. O jeigu jis numirė, tada galima atiduoti viską ir atiduoti kažkam arba pasilikti tame fonde. Aš manau, kad tai nėra tinkama, nėra priimtinas požiūris į mūsų vyresniųjų žmonių situaciją, žinant, kokia jinai yra sunki, todėl manau…

Dar norėčiau paminėti asmenų lygiateisiškumo principą, nes kai kurie kolegos sako, kad jeigu dabar būtų nuspręsta grąžinti pinigus, reikėtų atimti 15 % GPM'o ir atsiimti valstybės indėlį. Tačiau iki 2019 metų buvo atiduodami pinigai žmonėms, viskas, ką jie sukaupė. Po to valstybė nustatė kažkokį nominalų skaičių, ten 5 tūkst., irgi buvo atiduodama žmonėms be jokių išskaitų. Todėl aš manau, kad pagal asmenų lygiateisiškumo principą ir teisingų lūkesčių principą lygiai taip pat dabar nereikėtų nieko atimti ir išskaičiuoti.

Aš tikiuosi diskusijų, aš tikiuosi visų kolegų palaikymo. Būtent pripažindama visų žmonių indėlį ir dėkodama kolegai M. Lingei, kuris sakė, kad atsižvelgsime į visus ir diskutuosime, aš tikiuosi, kad čia nėra tušti rinkimų pažadai ir šou, kad mes tikrai visi kaip galėdami apsvarstysime tą situaciją, nes tai iš tikrųjų tikras ir nuoširdus rūpestis. Ačiū jums.

PIRMININKAS. Ačiū, ponia Laima. Jūsų nori paklausti daug kolegų. Pirma klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Miela kolege, tikrai netenkina nei sukaupiamos pensijų sumos, gavus ataskaitą metų pabaigoje, nei juo labiau periodinės išmokos, kurias jau gauna išėję į pensiją žmonės. Jas sudaro, na, dažniausiai 20–25 eurai per mėnesį, tai nei jie reikšmingai prisideda prie orios senatvės, nei išvis pakeičia ką nors gyvenime žmogui tie 20 eurų.

Jūs siūlote, jeigu sustabdytų pensijos įmokos pervedimą, įmokos nebūtų pervedamos, jos liktų fonde, bet taip pat numatote, kad tris kartus kaip ir galima būtų atgal į tą fondą grąžinti. Tai kokiu periodiškumu tie trys kartai turėtų būti? Ir kodėl jūs galvojate, kad kartą pasakęs, kad aš išeinu iš fondo, žmogus dar kelis kartus turėtų būti klausiamas, ar jis vis dėlto nesugalvojo kaupti? Aš taip įsivaizduoju, kad ta sukaupta suma, jūsų vertinimu, investavus sėkmingai turėtų paaugti ir būtų kaip tokia, sakykime, motyvacija galbūt likti fonde, ar aš klystu? Prašau atsakyti.

L. VYSKUPAITYTĖ-MOGENIENĖ (*LRPF*). Aš tikrai negaliu preziumuoti, kad fondai tyčia daro blogai. Suteikti galimybę dirbti geriau ir pasiūlyti nematau didelės problemos, o dėl detalių reikėtų tartis.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, ačiū už pristatymą. Galų gale ir jūs jau nebe skeptiškai žiūrite, nes anksčiau ir skeptiškai žiūrėjote į mane, kai kėliau klausimus.

Dabar norisi paklausti jūsų. Jūsų yra numatyta, kad valstybės prisidėjimas, irgi taip pat grąžinti, atidaryti langą ir grįžti visiems į „Sodrą“, ir priskaičiuoti prie darbo užmokesčio, prie gaunamos pensijos… Pensija bus skaičiuojama iš gaunamų pajamų, dalinamas koeficientas, išvedamas. Bus skaičiuojama senatvės pensija, kai sueina, nes jūs atidarote langą, sakote, su galimybe sugrįžti atgal į „Sodrą“. Valstybės biudžeto lėšos lygiai taip pat būtų grąžinamos. Ar nemanote, kad taip yra pažeidžiama Konstitucija, lygiateisiškumo principas? Vieniems yra pridedama 1,5 % vidutinio šalies darbo užmokesčio, o kitas moka mokesčius, viskas gerai, tvarkingai, taip, kaip ir nuo 2017 metų… 2018 m. sausio 1 d. buvo pakeistas įstatymas. Tie, kurie nedalyvauja…

PIRMININKAS. Laikas klausti.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). …realiai negauna prisidėjimo iš valstybės biudžeto. Ar nemanote, kad čia yra Konstitucijos pažeidimas?

L. VYSKUPAITYTĖ-MOGENIENĖ (*LRPF*). Miela kolege, aš labai džiaugiuosi, kad nuo solinių pristatymų mes tikrai šį kartą pereisime prie visuotinio svarstymo. Tikiuosi, rasime geriausius variantus. Aš manau, neginčytina, kad tvarkant šitą įstatymą ir šitą sistemą daug kartų pažeisti įvairūs konstituciniai principai. Dėl įvairių klausimų. Iš viso dėl biudžeto pinigų pervedimo tik tiems, kas kaupia, ir panašiai. Lygiai taip pat mes turime jūsų inicijuotą Konstitucinio Teismo sprendimą, uždedantį tam tikras lubas, kad kažkokia komisija, kuri kainuos pinigus, kažkokių ekspertų… nežinau, ar yra ekspertų, nustatančių, kas žmogui yra didelė bėda, o kas mažesnė. Mes leisime pinigus nustatyti, kuriam žmogui atiduoti, o kuriam ne. Iš tikrųjų pažeisime daugybės kitų žmonių teisėtus lūkesčius, interesus. Aš manau, tikrai apie viską galėsime padiskutuoti.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas. Gerbiamas Algirdai, klauskite.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Atsiprašau. Gerbiama kolege, mano klausimas. Ar II pensijų pakopoje sukauptas lėšas jūs laikote žmogaus nuosavybe ar pensijų fondų išmoka?

L. VYSKUPAITYTĖ-MOGENIENĖ (*LRPF*). Man čia galvoti nereikia, ne vieną kartą ne vienas teisininkas yra pasisakęs, kad žmogaus nuosavybė. (*Balsas salėje: „Tai apie kokį čia…“*)

PIRMININKAS. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiama Vyskupaityte, nauja Seimo narė, malonu. Juokauju. Žiūrėkite, jūs ne kartą paminėjote teisėtus lūkesčius ir interesus, kalbėdama apie tuos žmones, kurie galbūt nori išeiti, nutraukti kaupimą. Bet II pakopos pensijų kaupimo fonduose yra 1 mln. 400 tūkst. žmonių. Aš nenoriu išeiti. Ir aš norėčiau, kad leidžiant kam nors išeiti iš nusistovėjusios sistemos būtų gerbiami ir mano teisėti lūkesčiai. Aš noriu sulaukti savo pensinio amžiaus, reguliarių išmokų iš pensijų kaupimo fondų. Tai yra mano teisėtas lūkestis. Kiekvienas žingsnis, mažinantis šitų pensijų kaupimo fondų patrauklumą, atima iš manęs ir milijono žmonių teisėtus lūkesčius. Gal geriau padarykite taip, kaip siūlo A. Sysas? Sprendimas – uždrausti pensijų fondus, ir baigta, nesikankiname. Dabar čia tos manipuliacijos ardys pensijų fondus ilgą laiką ir atims teisėtus lūkesčius iš kitų žmonių.

L. VYSKUPAITYTĖ-MOGENIENĖ (*LRPF*). Gerbiamas Eugenijau, aš nežinau, ką jums A. Sysas siūlė, man nesiūlė. Mes kalbame būtent apie skurstančius žmones, apie mūsų vyresnius žmones, kurie, turėdami mažesnį supratimą, finansinį raštingumą, buvo įtraukti, švelniai pasakysiu, per klaidą. Būtent laikyti tuos žmones, jų nepaleisti, kai jiems sukanka pensinis amžius, kalbėti, kad jie ne taip panaudos tas lėšas, ne tą padarys, mes, sukūrę kažkokią komisiją, nuspręsime, ką jie su tomis lėšomis gali daryti, mažų mažiausiai neetiška. O tie jauni žmonės, kurie turi gyvenimą priešakyje, turi darbą, mes čia visi sakėme iš visų pusių, kad tuojau klestėsime, tai dar spės susikurti.

Fondai, negaudami tokio privalomo dalyvavimo, irgi turės pasistengti dirbti geriau ir tikrai patenkinti ir jūsų, ir visų kitų jaunų žmonių lūkesčius.

PIRMININKAS. V. Targamadzė. Prašau, gerbiamoji.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Ateina laikas ir žmogus jau gauna tas išmokas, anuitetą, taip? Bet infliacija – jos nuvertėja. Tai dabar kaip su ta indeksacija būtų, nes manęs nemotyvuos būti fonde, jeigu nebus indeksacijos? Ačiū.

L. VYSKUPAITYTĖ-MOGENIENĖ (*LRPF*). Tai, kad žmogus, sulaukęs pensinio amžiaus, galės arba visą sumą pasiimti, arba sutikti su siūlomomis periodinėmis išmokomis, ir bus jo pasirinkimas. Tai būtent tikrai agituočiau, raginčiau supažindinti žmones išsamiai su sąlygomis ar vienu, ar kitu atveju, kad jie iš tikrųjų galėtų ne prievarta būti kažkur įrašyti ir nepaleidžiami, bet sąmoningai pasirinktų savo kelią.

PIRMININKAS. Klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, blogybė yra, matyt, ta, kad kai buvo kuriami privatūs pensiniai fondai, jūs puikiai tikriausiai atsimenate, kai kurie politikai aiškino žmonėms įvairių televizijos laidų metu, kad jeigu jūsų darbo užmokestis mažesnis kaip vidutinis darbo užmokestis ir jums iki pensijos liko mažiau kaip 20 metų, jūs nedalyvaukite, nes tikrai naudos didelės nebus suėjus pensiniam amžiui. Tikriausiai vienas aspektas.

O klausimas būtų konkretus: ar jūs negalvojate, kad jeigu anuitetų suma, ta išmoka mėnesinė, yra mažiau kaip 10 % socialinio draudimo pensijos, reikėtų tiesiog padidinti galimybę ir leisti pasiimti tą visą sumą pinigų?

L. VYSKUPAITYTĖ-MOGENIENĖ (*LRPF*). Tai vėl mes nustatome, ar tai 5 tūkst., ar tai 10 %, ar kažkiek. Iš kokio palubinsko žinyno mes nustatome va tą ar tą skaičių? Aš manau, kad neturėtų taip būti. Tiesiog mes susigalvojame, kad jeigu 10 %, tai nepakanka, jeigu 12, tai jau gerai. Ir tai žmonių keliamas vienas svarbiausių klausimų. Iš tikrųjų daugybė tų vyresnių žmonių nieko nesuprato nei apie sustabdymą, nei apie ką nors toje sistemoje, ir jeigu žmogus sukaupė 5 tūkst. 400, jam atiduoda visą, bet jeigu 5 tūkst. 600, jam neatiduoda nieko. Tai šitai žmones labai liūdina, pykdo, aš galvoju, kad mes šitą susidariusią tikrai negerą situaciją turėtume išspręsti.

PIRMININKAS. Taip. Ir V. Bukauskas.

V. BUKAUSKAS (*LRPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, manau, ir jūs dalyvavote, kada būtent buvo priimti teisės aktai ir į II pakopą privalomai draudimo bendrovėms pervedamos lėšos. Bet jau daugiau kaip dešimtmetį būtent visuomenė jaučia nepasitenkinimą ir politikai būtent teikia pasiūlymus artėjant rinkimams, jie kelia lūkesčius, kad tai bus kaip nuosavybė, remiantis Konstitucinio Teismo išaiškinimo dalimi.

Kaip jūs žiūrite? Kolegos J. Varkalio po pateikimo buvo pritarta, bet Vyriausybės išvada yra pateikiama neigiama, o po jūsų pristatymo dar keleto kolegių taip pat bus minėtas klausimas pristatomas. Ar nereikėtų būtent visus pristatymus minėtu klausimu sujungti į vieną visumą ir iš esmės spręsti sudarant darbo grupę?

L. VYSKUPAITYTĖ-MOGENIENĖ (*LRPF*). Besąlygiškai manau, kad viską, kas siūloma ir siūlyta per tuos pastaruosius trejus metus, iš tikrųjų reikia sujungti ir rasti bendrą sprendimą, nes vienam kuriam nors susigalvojus niekas neįvyksta ir iki šiol niekas nepavyko. Dabar turime tokį gražų, unikalų rinkimų momentą – visi nori išgirsti žmones, tikiu, nuoširdžiai išgirsti, ir visi savo programose bent jau tikrai paminėjo šitų fondų klausimo sprendimą. Tai mes tikrai turime unikalų momentą padaryti gerą sprendimą, kuris tikrai labiau atitiktų žmonių lūkesčius, ypač mūsų vyresniųjų žmonių lūkesčius.

PIRMININKAS. Taip, ačiū, gerbiama Laima, jūs atsakėte į visus klausimus, visų norai patenkinti. Taip, išvada už. Nori kalbėti A. Sysas. Taip, gerbiamas Algirdai, tuoj, sekundę.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Užsidegė raudona lempelė. Gerbiami kolegos, suprantu, kad tobulumui nėra ribų, bet tai, ką siūlo kolegė, būtų žingsnis į priekį, nes, pakartosiu, mes kalbame apie savanorišką pensijų kaupimą. Ir ne veltui aš paklausiau, ar tai yra nuosavybė, ar tai yra kažkokios mistinės pensinės lėšos, kuriomis žmogus negali disponuoti, o disponuos politikai arba valdytojai tų pinigų. Jeigu tai yra nuosavybė, tai apie ką mes čia kalbame?

Priminsiu, kad šita II pensijų pakopa neišlaikė išbandymo. Ne veltui kitos šalys ją seniai uždarė, dalį pinigų grąžino žmonėms, dalį žmonės galėjo persivesti į valstybinį socialinį draudimą ir tikrai dėl to valstybės nežuvo. Ir juokingų straipsnių pasirodė Lietuvos žiniasklaidoje, kad krizė Estijoje yra II pensijų pakopos pasekmė, nes kas iš žmonių nusipirko kelialapį, o kas įsidėjo tvirtesnius dantis į burną, tai lėmė, kad Estijoje krizė. Tikrai ne dėl to.

Taigi, gerbiami kolegos, buvo pateiktas Vyriausybės projektas, bus ir daugiau projektų, bus pasiūlymų. Na, apsispręskite vieną kartą ir pripažinkite sau, kad buvo padaryta klaida, kaip tai padarė čekai, vengrai, lenkai, estai. Neduokime uždirbti pensijų fondų valdytojams, o pasistenkime, kad visi būsimieji pensininkai gautų normalias pensijas.

PIRMININKAS. Ačiū kolegai. Ir nuomonę prieš nori išsakyti K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš noriu pasakyti, kad pritariu dėl vienos idėjos, kad dabar iš tikro yra unikalus metas – rinkimai, o rinkimų metu nereikėtų priimti jokių fundamentalių sprendimų, nes šituo metu politikai konkuruoja, kas labiau myli tautą, ir prisiūlo keisčiausių idėjų, kurios greitai priimtos gali sukelti labai rimtų padarinių ateičiai.

Pritariu tai minčiai irgi, kur buvo pasakyta, na, gerai, dabar va kas buvo teisingai pasakyta, kad daugybė čia tokių gražių siūlymų prisiūlyta. Pritariu tam, kad Konstitucinis Teismas įpareigojo spręsti tą problemą, bet jinai ir bus sprendžiama galbūt po rinkimų, pasitelkus ekspertus, neskubant, nekonkuruojant dėl to, kas čia ką nors geresnio pasiūlė. Tai man norėtųsi netgi, kad mes pasielgtume, kaip čia jau vieną kartą buvo pasielgta, kad rugsėjo mėnesį ir spalio pradžioje mes išvis nedarytume plenarinių posėdžių, kad tų tokių nuostabių idėjų būtų mažiau prigimdyta.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, nuomonės išsakytos. Balsuojame. Apsispręskime dėl ponios Laimos pasiūlyto įstatymo projekto.

Užsiregistravo 79, balsavo 79: už – 69, susilaikė 10. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų darbo komitetas ir papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Ir turbūt dėl Vyriausybės išvados gerbiamas Mindaugas, taip? Tai ir Vyriausybės išvada. Galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta.

15.44 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3451(2) (*pateikimas*)

Ir toliau aš dar paskelbsiu turbūt vieną. Darbotvarkės 2-5 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3451(2). Pristato V. Giraitytė-Juškevičienė. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas gerbiamas J. Sabatauskas.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (*LRPF*). Gerbiami kolegos, pristatomas jums Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimo projektas. Čia siūlome papildyti vienu punktu, kuris nustato, kad pensijų fondo dalyvių vienkartinės išmokos, gautos pagal Pensijų kaupimo įstatymą, yra neapmokestinamos. Tokiu atveju visa išmoka atiteks būtent tam dalyviui, lėšų gavėjui. Todėl kviečiu visus palaikyti šį projektą.

Tikrai buvo labai geras komiteto pirmininko M. Lingės pasiūlymas palaikyti visus šiuos projektus bendru sutarimu, kad galėtume komitetuose po to svarstyti kaip bendrą paketą ir išgvildenti patį geriausią sprendimą Lietuvos žmonėms.

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, *LSDPF*)**.** Ačiū. Jūsų nori klausti du Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Galiu klausti? Ačiū. Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, mes diskutavome. Ar nemanote, kad reikėjo faktiškai 16 punktą išbraukti ir palikti tik jūsų teikiamą siūlymą, nes 16 yra susietas su III pakopa, o jūs norite, kad visiškai nebūtų apmokestinti visi, kurie dalyvauja kaupiant pensijas, nesvarbu, ar III, ar II ir taip toliau?

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (*LRPF*). Taip, ir pasirinkta vienkartinė išmoka nebūtų apmokestinama. Aš manau, kad komitete ir gavus ministerijos kokių nors pastabų bus galima… nes

ten yra niuansų, numatytos ir datos, kurie iki 2012 metų sudarė sutartis. Tik reikėtų pažiūrėti, ar nebūtų prieštaravimų tarp tų punktų.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Gerbiama Vaida, o nebus paskui pretenzijų, mokesčiai jau sumokėti už tas, kas… tos lėšos yra sukauptos anksčiau, ar nėra sumokėti, ar Finansų ministerija, Mokesčių inspekcija, kaip sakoma, neprotestuos prieš tai?

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (*LRPF*). Na, protestuoti galima dėl daug ko, tačiau mokesčiai mokant įmokas į pensijų fondus jau buvo sumokėti, todėl būtų teisinga, kad žmonės galėtų atsiimti visą išmoką visiškai neprarasdami pinigėlių arba dar antrą kartą mokėdami už juos mokesčius.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau nėra norinčių jūsų klausti.

Dėl balsavimo motyvų R. Tamašunienė – už.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Iš tikrųjų, kolege, palaikau jūsų siūlymą, nes taip pat vertinu, kad žmonių pensijų fonduose sukaupti pinigai yra jų turtas, jų nuosavybė ir papildomo apmokestinimo nereikėtų vertinant, kad tai vis dėlto prisideda prie senatvės ir gyvenimo senatvėje esančių poreikių. Manau, kad galime pritarti visi bendru sutarimu po pateikimo ir apsvarstyti tokią galimybę. Būtų tikrai didelė paskata mūsų pensininkams ir parodomas dėmesys, kad net ir tos menkos sumos, kurios sukauptos fonde, nebus apmokestinamos ir bus sudaryta galimybė jas atsiimti.

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų prieš nėra norinčių kalbėti. Kolegos, balsuojame dėl kolegės V. Giraitytės-Juškevičienės pateikto Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projekto.

Užsiregistravo 82, balsavo 79: už – 76, prieš nėra, susilaikė 3. Po pateikimo projektui pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Socialinių reikalų ir darbo. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną.

Aš taip suprantu, dėl Vyriausybės išvados? Palaukite.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Ir dėl Vyriausybės išvados, ir dėl komiteto. Kadangi rytiniame posėdyje sutarėme, kad visais su pensijomis susijusiais klausimais pagrindinis yra Socialinių reikalų ir darbo komitetas, taip pat ir dėl GPM įstatymo projekto, tai tiesiog apkeisti komitetus. Ir Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Tiesiog BFK būtų papildomas?

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Taip.

PIRMININKAS. O SRDK…

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Taip, nes dėl pensijų kaupimo bendras…

PIRMININKAS. Gerai. Pagrindinis komitetas – SRDK, o papildomas – BFK. Vyriausybės išvados nereikia? (*Balsai salėje*) Ir Vyriausybės išvada. Galime bendru sutarimu pritarti? Ačiū, pritarta dėl komitetų, dėl svarstymo datos ir Vyriausybės išvados.

15.50 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 6, 8 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3068(2), Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3069(2) (*pateikimo tęsinys*)

Kitas projektas – Pensijų kaupimo įstatymo 6, 8 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3068(2). Pranešėja – L. Nagienė. Pateikimo stadija. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Tai dabar solo.

PIRMININKAS. Taip pat ir lydimasis – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektas.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Kaip man pasakė, dabar solo L. Nagienė pristatys.

Visi sėdėjome ir laukėme. Laukėme, kol įstatymas ateis į salę. Iš tikrųjų ne vieną kartą po Konstitucinio Teismo mes norėjome, kad kuo greičiau būtų pradėtas svarstymas, tačiau sulaukėme, kaip dabar sako, rinkimų, lyg ir rinkimų šou. Ne rinkimų šou. Dirbome realiai daugiau negu dvejus metus. Realiai daugiau negu dvejus metus ir tai nėra rinkimų šou. Noriu tikrai kreiptis į jus visus.

Ką mes siūlome šiuo įstatymu? Pagrindiniu Pensijų kaupimo įstatymo projektu siūlau atsisakyti valstybės prisidėjimo prie II pakopos pensijų kaupimo fondo dalyvių įmokų, vietoj to lydimuoju Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimo projektu siūlau numatyti, kad gyventojai būtų skatinami kaupti II pakopoje, siūlant neapmokestinti pajamų, pervedamų į II pakopos pensijų fondus.

Šiuo metu Pensijų kaupimo įstatyme nustatyta, kad pensijų įmoka mokama dalyvio ir valstybės biudžeto lėšomis. Pensijų įmokos dydis yra 3 % dalyvio pajamų ir 1,5 % yra vidutinio šalies darbo užmokesčio dydžio. Praėjusiais metais iš valstybės biudžeto į II pakopos fondus buvo perversta virš 250 mln. eurų, preliminariu skaičiavimu, šiais metais bus virš 300 mln. eurų. Taigi vien per dvejus metus valstybė bus pervedusi į privačius pensijų fondus apie 600 mln. dydžio sumą. Vėliau, ateityje augant pensijų kaupimo sistemos dalyvių skaičiui ir šalies vidutiniam darbo užmokesčiui, ši suma ženkliai didės ir vėl mes tuos pinigus pervesime į privačius pensijų fondus.

Mūsų senatvės pensijos šiandien yra vienos mažiausios Europoje, ką tik neseniai pristatė ir Linas. Kas trečias pensininkas gyvena žemiau skurdo rizikos ribos. Lietuvoje senatvės pensijoms skiriama tik 5 % BVP. Tuo tarpu Europos Sąjungos vidurkis yra 8–9%. Turint tokią statistiką, tiesiog paradoksali mūsų valstybės logika: užuot tais šimtais milijonų ištraukusi dabartinius pensininkus iš skurdo, valstybė juos atiduoda kaupimo bendrovėms, o tos vėliau, pasinaudodamos būtent tokia liūdna situacija – socialinio draudimo pensijos vidurkio statistika, nuvilioja į privačius pensijų fondus ir mes atiduodame tuos pinigėlius.

Valstybės finansinio prisidėjimo prie kaupimo tikslas yra sudominti ir paskatinti gyventojus kaupti. Deja, statistika rodo, kad tokia paskata nėra veiksminga ir neatlieka numatytos funkcijos, yra be galo brangi, be to, dar ir paskatos administravimas valstybei kainuoja. Aš nemanau, kad šiandien mes turėtume atiduoti tuos pinigus, nes, pirmiausia, bendrovės, gavusios tuos kelis šimtus milijonų, atseikėja dalį atlygiui sau, tik likusius investuoja, o investicinės veiklos rezultatas labai kuklus. Mes žinome, pastarųjų 20 metų vidutinė investicinė grąža iš esmės negeba kompensuoti neigiamos infliacijos. Grąža yra, jeigu įvertintume ir infliaciją, ir kiek yra grąža, virš 5 % būtų grąža, o virš 4 % yra 20 metų bendra infliacija, 20 metų vidurkis.

Daugelyje valstybių būtent mokestinės lengvatos yra pasirenkamos kaip valstybės paskata asmenims dalyvauti papildomame pensijų kaupime. Todėl kviečiu palaikyti siūlymą palaipsniui atsisakyti valstybės įmokų į II pakopos pensijų fondus ir suteikti dalyviams galimybę susigrąžinti dalį sumokėtų įmokų pradedant 2026 metais. Galime galvoti ir apie 2027 metus.

Iš tikrųjų mes matome, kokia šiandien yra situacija, todėl tikrai kviečiu apie tai diskutuoti ir labai džiugu, kad prasidėjo ta diskusija, nes valstybė turėtų šiandien pasirūpinti dabartiniais pensininkais ir galvoti apie tai, kad ir individualioji dalis galėtų ženkliai augti, ir valstybės bazinė pensija galėtų būti didesnė tų, kurie turi pilną stažą. Šiandien mes žinome, kokia yra situacija, jeigu turiu 34 metus darbo stažo ir gaunu vos mažesnę pensiją. Jeigu darbo užmokestis yra gana mažas, tai realiai pensija yra labai nedidelė ir nesiekia nė 600 eurų. Iš tikrųjų, siūlau šiandien to prisidėjimo atsisakyti ir pritarti šiam projektui. Laukiu klausimų.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Kad valstybės paskata žmonėms likti pensijų fonduose nėra tikslinga, rodo skaičiai, nes virš 60 % žmonių atsisako dalyvauti kaupime, turėdami tokią galimybę. Ir valstybės biudžeto lėšomis mes subsidijuojame privatų verslą, kuris neužtikrina nei asmeniui augančios sumos, užaugančios, neteikia jokių garantijų, nei kad jų daromos investicijos turės gerą grąžą. Ir taip, ta suma bent jau liks tokia, kokią žmogus iš savo atlyginimo, būtent iš savo darbo užmokesčio, pervedė į tuos fondus. Todėl manau, kad tas socialinis modelis yra neteisingas ir jūsų pasiūlymas iš tikrųjų taiso daugelį dalykų.

Tik aš supratau, kad jūs nesiūlote atsisakyti valstybės prisidėjimo iš viso, bet jį mažinti. Tai mano klausimas: ar vis dėlto reikėtų komercinėms įmonėms teikti savo komercinį paketą ir pasiūlymą žmonėms taip, kad norėtų kaupti ir be valstybės prisidėjimo, nes ir tas mažas procentas, sakykime, toks: maitina tik pensijų fondus, o grąžos realiai žmonės nesulaukia?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Rita, už klausimą. Tiesiog nepaminėjau, mes žiūrėjome, kaip Skandinavijoje ir kitose Europos Sąjungos šalyse. Nėra tokio, neradome nė vienos valstybės,

kuri pervestų iš savo biudžeto lėšas į privačius pensijų fondus. Atitinkamai per pajamų mokestį ir panašiai kokia nors dalimi.

Pas juos yra ir pas mus lyg įstatymas reguliuoja ir yra numatyti profesiniai fondai. Tačiau profesiniai fondai neveikia ir mes siūlome, buvo labai teisingai pasakyta gerbiamo banko valdytojo, Lietuvos banko departamento vadovo G. Šimkaus, kurti valstybinį fondą ir kalbėti apie profesinius fondus. Ir siūlyčiau, kad ta dalis galėtų būti jau pradėta, bent žingsnelis į priekį dėl profesinių fondų kūrimo. Profesinių fondų mes šiandien… Įstatymas yra, bet iš viso neveikia šitas įstatymas. Tai tokią mes matome viziją ir apie tai galėtų būti diskutuojama kartu komitete, sudarius darbo grupę su darbdaviais, ir Trišalėje taryboje galėtume apie tai diskutuoti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama Laima, pirmas klausimas: kas sušvelnino jūsų griežtą požiūrį į II pensijų pakopą? Jūs pati tvirtinate, kad reikia rūpintis dabartiniais pensininkais, ir toliau norite, kad lėšos, užuot didinus pensijas visiems, būtų pervedamos į II pensijų pakopą, kankinti dar penkerius metus. Per penkerius metus priimti dar dalį naujai pakliūnančių į šitas pinkles ir paskui vėl aiškinti… Kodėl jūs, taip sakant tiesiai šviesiai, to Gordijaus mazgo nenukertate iš karto? Ačiū.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Labai ačiū, gerbiamas Algirdai. Aš dar pristatysiu kitą projektą. Realiai čia yra dėl valstybės prisidėjimo, būtent šitas. Diskutuojama, kad aš iš viso esu prieš valstybės prisidėjimą, ir manęs niekas nesušvelnino. Kalbama, mes žiūrėjome į Europos Sąjungą, kokie yra profesiniai fondai. Šiuo atveju tikrai valstybė neturėtų subsidijuoti privačių pensijų fondų. Aš esu tikrai kategoriškai prieš. Rašydami skundą Konstituciniam Teismui, buvome įrašę lygiai tą patį vieną iš punktų, tačiau Konstitucinis Teismas atsisakė priimti tos dalies skundą. Ir manęs niekas neįtakojo, Algirdai.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Gerbiama Laima, jūs čia viena stipriausių specialisčių Seime iš mūsų visų kolegų, žinanti, kaip dabar jūs atsakėte, kad Konstitucinis Teismas nėra pasaulio bamba turbūt, bet kaip sąžiningai, kad paskata kaupti, kaip jūs sakote, yra tiesioginė parama verslui, investicijų fondams. Ar nereikia, kaip jūs sakote, teiksite įstatymą ir mes pasirašysime turbūt daugumą, išvis uždrausti, kad valstybė finansuotų, kokią nors paramą duotų privačioms įmonėms ir investicijų fondams – bet kam, kad valstybė nebūtų… Tai kaip tik investicijų fondai dabar turėtų mokėti valstybei už tai, kad naudojasi suteiktomis paskatomis, privilegijomis sukurdami nesąžiningą konkurenciją. Turėtų tie investicijų fondai valstybei mokėti, o valstybė paskui – į „Sodrą“ ir iš „Sodros“ – visiems kitiems pensininkams. Kaip taip yra? Ar nesiruošiate tokio įstatymo – išvis uždrausti, nuo kito galo?

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas Valdemarai, už klausimą. Iš tikrųjų teisingai pasakėte, 61 % tą skatinamąją įmoką… atsisakė. Bet jeigu būtų visi perskaitę laiškus, kuriuose buvo automatinis įtraukimas, tai, aš manau, būtų daugiau negu 70 % atsisakę dalyvauti II pensijų pakopoje.

Dabar dėl jūsų pasiūlymo visiškai atsisakyti valstybės prisidėjimo aš visiškai nieko prieš. Gal komitete iš karto pasakykite: jokio, mes paimame ir, sakysime, nuo 2026 metų ar nuo 2025 metų, bet aš manau, kad čia reikia vis tiek… visiškai jokio prisidėjimo iš valstybės biudžeto neturėtų būti. Mes turime galvoti apie pensininkus, kurie šiandien gyvena skurde. Apie tai turėtume diskutuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Matyt, apie pensininkus ir apie kitus žmones reikia galvoti ne tik šiandien, kaip jūs sakote, šiandien, bet galima ir rytoj.

Dabar aš jūsų paklausiu apie rytdieną. Tai kada čia visos tos gražios idėjos, nežinau, ar jos gražios, bet labai gausiai galvojančių apie pensininkus idėjų, kada jos vis dėlto taps realybe? Iki rinkimų spės jos būti realizuotos ar vis dėlto tik po rinkimų? Paprognozuokite kaip politikė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Gerbiamas Kęstuti, ačiū už klausimą. Čia ne rinkimų šou. Aš jums dar kartą sakau, nuo pat pirmos dienos jūs klystate. Nuo pat pirmos dienos, aš esu pasakiusi ir frakcijoje, ir visi žinojo nuomonę, realiai mes žinome, kad pensijų kaupimas tikrai neatliepė to, ko tikėjosi visi tie, kurie pradėjo kaupti. Šiandien, aš manau, jeigu komitete bus svarstoma, ir jau pra-

sideda svarstymas, tai yra žingsnis į priekį, kad iš tikrųjų visą šitą II pakopos reformą reikia peržiūrėti, peržiūrėti iš esmės. Ir aš siūlysiu, po to pristatysiu kitus įstatymo straipsnių pakeitimus, kuriuos reikėtų siūlyti peržiūrėti. Manau, kad tai neatliepia šiandien to, ko tikėjosi.

Ir aš asmeniškai, kai man pasakė, kad „Sodra“ agitavo, tikrai socialinio draudimo skyriuose agitacijos į II pakopos pensijų fondus nebuvo. Agitavo tiktai bankai. Kai nueidavai į banką ir norėdavai gauti kreditą, tai visada pasakydavo: negausi kredito, jeigu nepasirašysi privačiuose fonduose sutarties. Iš tikrųjų taip buvo. O realiai tai tikrai socialinio draudimo skyriai tos agitacijos nevykdė. Kažkas labai norėjo suklaidinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nenori daugiau klausti nė vienas Seimo narys.

Dėl balsavimo motyvų tik už nori kalbėti V. Valkiūnas, prieš nėra. Tai gal galime?.. Ne, kolega nusiteikęs kalbėti.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Reikia tokius racionalius žmones kaip Laima palaikyti. Ir kolegas kviečiu balsuoti už – už teisybę, o ne nesąžiningą konkurenciją.

PIRMININKAS. Tai, kolegos, balsuojame dėl Pensijų kaupimo įstatymo 6, 8 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3068 ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3069. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 81, balsavo 80: už – 76, prieš – 1, susilaikė 3. Po pateikimo projektams pritarta.

Siūloma svarstyti… kad pagrindinis būtų Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas dėl abiejų projektų, kaip ir prieš tai buvo kalbama. Būtų svarstoma lapkričio 7 dieną ir prašoma Vyriausybės išvados. Turbūt dėl to Mindaugas stovėjo. Taip. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta ir dėl svarstymo komitetuose, ir dėl datos, ir dėl Vyriausybės išvados.

16.06 val.

Pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 4, 5, 6, 22, 29, 30, 32, 33 straipsnių pakeitimo ir papildymo 5^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2467(2) (*pateikimo tęsinys*)

Kitas įstatymo projektas darbotvarkėje – Pensijų kaupimo įstatymo keleto straipsnių pakeitimo ir papildymo 5^1 straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2467(2). Pranešėja – L. Nagienė. Pateikimo stadija. Prašau.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Pirmiausia ačiū visiems, kolegos, kurie palaikė pirmąjį projektą. Tai dabar kalbėsime apie Pensijų kaupimo įstatymą, apie kurį buvo kalbėta Konstituciniame Teisme. Konstitucinis Teismas savo kovo 7 dienos nutarime konstatavo, kad Pensijų kaupimo įstatyme įtvirtintu teisiniu reguliavimu, kuriuo nenustatyta, kad pensijų kaupimas baigiasi, kai jis nutraukiamas dalyvio iniciatyva dėl svarbių priežasčių, asmens nuosavybės teisės varžomos labiau, negu reikia konstituciškai pagrįstam tikslui užtikrinti – kuo didesniam pensijų kaupimo dalyvių skaičiui pasiekti didesnes pajamas senatvėje.

Aš labai norėčiau priminti ir socialdemokratams, ir visiems tai, kad kai buvo kuriama… 2002 metais priimant Pensijų sistemos reformos įstatymą, šio įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma – privalomasis pensijų kaupimas leistų padidinti visų jame dalyvaujančių asmenų pensijas, nedidinant privalomojo socialinio draudimo įmokų tarifo. Toliau buvo teigiama: kaip rodo pasaulio pensijų fondų praktika, kapitalo grąža iki šiol buvo didesnė, nei darbo užmokesčio augimas, todėl galima tikėtis, kad pensijos su kaupiamąja dalimi bus bent 20 % didesnės, negu jos būtų palikus galioti einamojo finansavimo sistemą.

Dabar mes matome ką? Kad nei kapitalo grąža, nei kaupiamasis priedas prie pensijos nėra tokie dideli, kokie buvo projektuojami prielaidose ir projektuojant į ateitį. Kaip dabar akivaizdu, padaryta klaidų ir jos senatvėje skaudžiai kainuoja mūsų pensininkams. O įstatymų leidėjas neturi teisės likti pasyvus stebėtojas. Todėl prisiminkime, ką mes darėme ir teikėme. Dėl to ir kreipėmės į Konstitucinį Teismą, kad galėtume truputėlį galvoti apie tai, ką reikėtų padaryti.

Tai aš dabar konstatuosiu tiesiog skaičius (kaip ministrė sako, galbūt išgalvoti, bet tikrai neišgalvoti skaičiai). Pensijų fondų asociacija nepaliaujamai kartoja ir visomis išgalėmis sistemingai siekia tikinti finansiškai, taip jie ir sako, finansiškai neišprususias mases, jog pensijų fondai dirba

efektyviai, sklandžiai. Tačiau pastarųjų 20 metų statistika akivaizdžiai byloja ką kita – vidutinė pensijų investicinė grąža tesiekia 5,67 %. Per tą patį laikotarpį vidutinė infliacija – 4,12 %. Tai nuo 2004 metų, kai pensijų fondai pradėjo veiklą, vidutinis darbo užmokestis ir socialinio draudimo senatvės pensija augo beveik du kartus sparčiau. Vidutiniškai darbo užmokestis išaugo 9,73 %, o bazinė pensija – 9,34 %. Todėl manau, kad II pakopos pensijų kaupimas dabar save kompromituoja (bet jau mes matome, kad jisai dirba lyg ir geriau) nesugebėdamas pasiekti užsibrėžtų tikslų. O įstatymų leidėjas negali likti pasyvus stebėtojas, privalo atlikti savo pareigą. Todėl mes, įgyvendindami šią pareigą kartu su Demokratų frakcijos kolegomis, šiandien pristatome šiuos pasiūlymus dėl įstatymo tobulinimo, ką mes siūlome.

Aš dabar pradėsiu nuo pasiūlymų. Pirmiausia, suteikti dalyviams teisę savo iniciatyva dėl jiems svarbių priežasčių nutraukti dalyvavimą pensijų kaupime. Antra. Nustatyti vienkartinį įtraukimą į dalyvavimą II pakopos pensijų sistemoje. Trečia. Reglamentuoti įstatymu ir apriboti netiesiogines išlaidas, atskaitomas iš dalyvio turto. Atsisakyti kažkokių mistinių atidėtųjų anuitetų, kurie pradedami mokėti, kai sueina 85 metai. Mes žinome, kokia yra mūsų vyrų ir moterų gyvenimo trukmė – virš 70 metų. Taikyti naują išmokų rūšies nustatymo principą. Tokie pagrindiniai penki punktai.

Kas buvo? Mes žinome, kad dalyvis neturėjo teisės nutraukti dalyvavimo. Mes dabar siūlome, kad savo iniciatyva jis galėtų nutraukti. Jeigu jisai nori pasitraukti be svarbių priežasčių, tokiu atveju jam reikėtų susimokėti 15 % pajamų mokestį. Išvardinome priežastis. Pagal Konstitucinio Teismo nutartį, mes matome, turėtų būti numatytos priežastys. Matote, susirgus sunkia liga, 25 % dalyvumo lygis, fizinio asmens bankrotas, kilus grėsmei prarasti vienintelį būstą (taip dažniausiai būna, kai bankrotas), mirus šeimos nariui, išvykus iš Lietuvos. Aš sustosiu prie šito.

Gerbiamas kolega M. Lingė pristatė, kad užsieniečiams taikoma, o mes dar siūlytume, kad ir tie, kurie išvažiavę ir daugiau negu penkerius metus negyvena Lietuvoje. Jie jau įsitvirtinę, faktiškai deklaravę išvykimą, mes siūlome, kad tikrai… Mes žinome, kad yra daugiau negu 1 mln. 400 tūkst. dalyvių, užregistruotų į pensijų kaupimo fondus, tačiau tik apie 800 tūkst. dalyvių yra aktyvių, tų, kurie šiandien gyvena ir dirba Lietuvoje. Kita dalis yra neaktyvūs dalyviai, arba nedirbantys, arba didesnė dalis išvykusių.

Atsiminkime, esant praėjusiai Vyriausybei, buvo galimybė neterminuotai sustabdyti pensijų kaupimą. Jeigu jau yra praėję penkeri metai, lygiai taip pat galėtų gauti šias išmokas, kad jos nebūtų apmokestintos pajamų mokesčiu.

Dabar dėl automatinio įtraukimo. Kaip ir minėjau, automatiškai būtų įtraukiama tik vieną kartą. Ne du kartus, kaip siūlo mūsų kolegos. Mes siūlome, kad būtų įtraukiama tik vieną kartą. Gavo, žmogus atsisakė ir daugiau jam nebūtų primenama. Mes žinome, septynis ar aštuonis kartus buvo bandoma per tą laiką iki 40 metų, kai tu esi darbingas, kas treji metai būdavo išsiunčiamas priminimas.

Toliau dėl netiesioginių išlaidų. Labai ačiū sakau praėjusiai Vyriausybei, kad tikrai labai sumažino administravimo kaštus, tačiau dar yra palikti iki 0,5 % sumažinti administravimo kaštai. Mes dabar siūlome apriboti ir netiesiogines išlaidas, jos negalėtų viršyti 0,2 %.

Kai mes pasižiūrime realią statistiką, tai praktiškai bendros išlaidos net 2021 metais siekė 1,23. Ir jos nėra išvardintos įstatyme. Turėtų būti išvardintos, nes netiesioginės išlaidos.

Dėl periodinių išmokų ir atidėtojo anuiteto. Kadangi anuitetą perėmė mokėti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba, tai aš manau, kad lygiai taip pat neturėtų būti paliktos kai kurios lėšos ir kai kurie pinigai privatiems pensijų fondams, o visas išmokas vykdytų Socialinio draudimo fondas.

Ir dėl penkto siūlymo, dėl išmokų rūšies nustatymo, tai mes ir siūlome, kad išmokų rūšys būtų tiktai pensijų anuitetas, vienkartinė pensijų išmoka ir kaip tai būtų apskaičiuojama.

Dabar ką mes siūlome? Mes siūlome pensijų anuitetą. Jeigu apskaičiuoja pensijų anuitetą ir jo suma nėra reikšminga, palyginus su senatvės apskaičiuota pensija, tai yra nesiekia 10 %, tokiu atveju mes siūlome, kad šita išmoka būtų išmokama, jeigu žmogus pageidauja, pilietis, kuriam yra paskirta senatvės pensija, pageidauja, ir jis galėtų gauti vienkartinę išmoką. Gali jisai pasirinkti ir anuitetą, tai yra periodinę išmoką. Tarkime, aš dabar kaip paprastą pavyzdį, čia būtų pa-

prasčiau: jeigu jam yra paskirta senatvės pensija 1 tūkst. eurų… (*Šurmulys salėje*) Baigiu, baigiu, paskutinis. Jeigu jam yra paskirta… (*Triukšmas salėje*) Jeigu bus paskirta 1 tūkst. eurų, o anuitetas apskaičiuotas 90 eurų, tai mes laikome, kad tai nėra reikšminga suma, todėl ir siūlome išmokėti, jeigu jis pageidauja, vienkartinę išmoką. Tokie mūsų pagrindiniai siūlymai. Ačiū. (*Balsai salėje*) Laukiu klausimų. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti du Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Tamašunienė. Nebenori. (*Šurmulys salėje*) Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Aš noriu pagirti, kad Laima vis teikia siūlymus, ir konstatuoti, kad tikrai nebūtų šito rinkimų šou, kaip jūs vadinate, jeigu jūs pavasarį po Konstitucinio Teismo sprendimo iškart, po 1 savaitės ar 2, būtumėte pateikusi įstatymo projektą. Kviečiu pritarti įstatymo projektui.

PIRMININKAS. R. Tamašunienė atsirado. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Laima jau nuėjo nuo mikrofono, tai aš galbūt tik kaip palinkėjimą. Išvardinote net septynis būdus, kada galima nutraukti dalyvavimą pensijų kaupime. Vienas toks įdomesnis – jeigu išvykęs iš Lietuvos penkerius metus ir neturi jokių darbo santykių. Tai ar nepaskatinsite čia išvykti penkeriems metams, kad nekauptų pensijų šitame fonde? Aš norėčiau jums palinkėti, kad po svarstymo liktų vienas 7 punktas, kad asmeniui, neterminuotai sustabdžiusiam kaupimo įmokas, yra nutraukiamas kaupimas II pensijų pakopoje. Man atrodo, to vieno punkto labai gerai užtektų. Ačiū.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, Rita. Iš tikrųjų mūsų tikslas. Algirdai, noriu pasakyti, realiai mes jau pavasario sesijoje šitą įstatymo pataisą buvome užregistravę. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Nėra norinčių kalbėti dėl balsavimo motyvų. Kolegos, balsuojame dėl Pensijų kaupimo įstatymo keleto straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-2467. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 66, balsavo 66: už – 62, prieš – 1, susilaikė 3. Po pateikimo projektui pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną. Aš matau, kad M. Lingė norėtų pasiūlyti, kad gautume Vyriausybės išvadą. Ar galėsime pritarti ir dėl Vyriausybės išvados, ir svarstymo eigai? Ačiū, pritarta.

16.19 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2456(3) (*pateikimas*)

Toliau – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2456. Pateikimo stadija. R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Gerbiami kolegos, labai trumpai, nes šitą įstatymą patobulinome pagal Teisės departamento pasiūlymą, tada pritrūko 1 balso. Pagrindinis tikslas yra, kad vadinamąsias kompensuojamojo darbo užmokesčio vaiko priežiūros išmokoms apskaičiuoti lubas nuo galiojančių 2 vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių mes padidintumėm iki 2,5, kad asmenys, kurie uždirba didesnius atlyginimus, kurie sumoka didesnes įmokas į valstybės biudžetą, galėtų gauti ir didesnes išmokas vaiko priežiūros metu. Išties Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ teiktas ir dabar patobulintas įstatymo projektas dar kartą primena, kad tik 60 % gauna pirmaisiais metais, antraisiais – 45–30 %, tai ta išmoka nėra didelė. Ir atlyginimo praradimą sudaro daugiau kaip pusė buvusio atlyginimo.

Dar kitas pastebėjimas. Vertinant „Sodros“ informaciją, visos socialinio draudimo rūšys jau kelintus metus yra subalansuotos ir turi viršpelnį. Vadinasi, mes galime drąsiai teigti, kad finansinių galimybių yra, kad mes turime tiesiog tos politinės valios ir noro padėti ir toms moterims, kurios išties daug dirba ir stengiasi, kad jų sumokamos įmokos tikrai būtų įvertinamos paskui, kai reikia auginti vaikus.

Galėčiau teikti skaičius ir juos pagrįsti, tiktai dar priminsiu, beje, kad galioja įmokų lubos – 5 vidutiniai atlyginimai. Mes ką tik padarėme, kad galint dirbti taip pat būtų tas 5 vidutinių… Tai šiuo atveju ne visos motinos gali dirbti, jeigu būtų jūsų teiginys, kad dirbtų, nes tai yra leidžiama

šiuo įstatymu. Yra atitinkamos sąlygos: kažkas negali, kažkam yra dėl vaiko priežiūros. Todėl aš labai nuoširdžiai kviečiu, kad būtų diskutuojama ir būtų galimybė mums visiems kartu komitete aptarti visas galimybes, nes tai nepareikalautų daug lėšų, būtų maždaug 8 mln. O, kaip aš jau minėjau, įmokų ir išmokų santykis yra žymiai geresnis ir į didėjimo sumą, kad mes turime daugiau lėšų ir turime galimybę tai padaryti. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti vienas Seimo narys. Klausia V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Gerbiama Rima, ar nemanote, kad motinystės atostogose reikėtų, kad žmogus gautų visas išmokas? Motina yra motinystės atostogose, bet gali dirbti ir gauti visą atlyginimą?

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Gerbiamas kolega, išties Ligos ir motinystės įstatymas nenumato to viso atlyginimo. Yra nustatomas kompensuojamasis darbo užmokestis ir derinami, taikomi koeficientai. Nepavadinčiau to atostogomis – užauginti vaiką yra didžiulis ir atsakingas darbas, tai yra begalinė pareiga ir atsakomybė. (*Balsai salėje*) Už padidinimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nebėra norinčių jūsų klausti. Dėl balsavimo motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Kolegos, balsuojame dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2456. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 67, balsavo 66: už – 44, prieš – 1, susilaikė 21. Projektui pritarta po pateikimo.

Siūlomas kaip pagrindinis Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną. M. Lingė nori siūlyti Vyriausybės išvadą, taip? Galime pritarti dėl Vyriausybės išvados kartu su komitetu ir svarstymo data? Ačiū, pritarta.

16.23 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 7 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1229 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3929 (*pateikimas*)

Labdaros ir paramos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3929. Pranešėja – V. Targamadzė. Pateikimo stadija.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Lietuvoje priimto Labdaros ir paramos įstatymo 7 straipsnio pakeitimu, įsigaliosiančiu nuo 2025 m. sausio 1 d., yra nustatyta, kad paramos iki 1,2 % GPM'o dalį atitinkančių lėšų gavėjais laikytini tik šie juridiniai asmenys – nevyriausybinės organizacijos, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme. Taip pat 2 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad visuomenei naudingais tikslais šiame įstatyme laikoma ir veikla švietimo, mokslo ir profesinio tobulinimo, neformaliojo ir pilietinio ugdymo, sporto ir kitose visuomenei naudingomis ir nesavanaudiškomis pripažįstamose srityse. Tačiau švietimo įstaigos neteko galimybės būti paramos gavėjais, todėl šia pataisa yra siekiama grąžinti, kad švietimo įstaigos būtų paramos gavėjai. To reikia, nes, jūs visi puikiai žinote, lėšų stokoja savivaldybių ir valstybinės mokyklos. Galų gale mokesčių mokėtojas turi teisę apsispręsti, kam duos, kam skirs 1,2 % GPM'o. O iš tikrųjų ir mokymo, mokymosi medžiagai stokojama, edukacinėms erdvėms. Kai kurie pandusų neturi, keltuvų. Ir dar labai liūdna situacija, kai kai kam reikia netgi advokatus samdytis, nes būna įvairių nesusipratimų. Taigi aš labai prašau bent jau pateikimo stadijoje palaikyti, o paskui svarstykime. Ačiū.

PIRMININKAS. Jūsų nori klausti du Seimo nariai. L. Nagienė pirmoji klausia.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, aš ir pati esu pasirašiusi, bet mes, vienas projektas jau yra perėjęs pateikimą, įregistravome įstatymo dar kaip pataisą. Nežinau, reikia prašyti, kad po to juos abu sujungtų. Tai toks yra mano pasiūlymas.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Tai labai gerai, jeigu perėjo, būtinai reikia sujungti.

PIRMININKAS. Klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiama Vilija, iš tikrųjų dažniausiai stengiuosi palaikyti jūsų projektus, bet, mano supratimu, švietimo įstaigos turi būti finansuojamos iš kitų eilučių, o ne iš tų pinigų, kurie skirti visuomeninei veiklai remti iš esmės. Yra manoma, kad tų pinigų padaugės švietimo įstaigose, bet man atrodo, kad labai greitai visi pripras prie to, kad jos ir turėtų gyventi iš tų 1,2 %, ir tada stengsis mažinti biudžetinį finansavimą. Čia tiesiog taip išeitų, kad tas finansavimas būtų valstybinės funkcijos perkėlimas pačių tėvų atsakomybei. Aš manyčiau, kad tai ilgalai-

kėje perspektyvoje nepagerins situacijos švietimo įstaigose, bet sumažins fondą visuomeninėms organizacijoms.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Visų pirma, dar buvo 1,2 % GPM'o, čia nuo 2025 metų yra išbraukiamos švietimo įstaigos, bet situacija rodo, kad kai kuriose mokyklose yra skurdu ir tikrai reikia pagelbėti. Reikia tiesiog apsispręsti, kad mokyklos irgi galėtų funkcionuoti, ir aš manau, kad mokesčių mokėtojai turi apsispręsti, kam gali duoti, kam gali skirti 1,2 % GPM'o. Kodėl mes turime riboti? Kodėl, pavyzdžiui, man turi pasakyti, kam aš turiu skirti? Kodėl aš negaliu švietimo įstaigai skirti, kodėl aš universitetui, pavyzdžiui, negaliu skirti? O nuo 2025 m. sausio 1 d. tokios galimybės nebebus.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau nėra norinčių klausti. Dėl balsavimo motyvų A. Bagdonas – prieš.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Aš tik noriu priminti, kad šioje kadencijoje Seimas atkūrė teisingumą, nes šio įstatymo tikslas buvo skatinti nevyriausybinį sektorių ir plėsti pilietinę visuomenę. Tačiau kai dabar bandoma per rakto skylutes visiems iš tam tikro sektoriaus atstovams įtvirtinti ir jiems galimybę skirti 1,2 % gyventojų pajamų mokesčio, aš tik noriu priminti, kad ugdymo įstaigos yra finansuojamos iš valstybės biudžeto. Pedagogams šiais metais padidėjo atlyginimai 20 % ir finansavimas švietimui yra nuolatos didinamas.

Nevyriausybinis sektorius per šį laikotarpį, per šios kadencijos laikotarpį, kūrė didžiulę pridėtinę vertę. Ar pamenate, kuomet buvo COVID-19 pandemija? Būtent jie generavo paramą. Ar pamenate, kas vyko, kai prasidėjo karas Ukrainoje? Būtent „Blue/Yellow" ir visi kiti rinko paramą ir prisidėjo prie to, kad Ukraina galėtų sėkmingai kovoti su agresore, žmonės galėtų čia atvažiuoti ir gauti kur apsistoti. Ir šiandien mes vėl norime tą paramą, kurią gali generuoti nevyriausybinis sektorius, iš jo atimti.

Tai aš labai kviečiu to nedaryti, nes būtent mes norime su ta 1,2 % gyventojų pajamų mokesčio dalimi paskatinti nevyriausybinį sektorių ir jo sėkmingą plėtrą. Nes už tas nedideles lėšas (jie nėra finansuojami tiesiogiai iš biudžeto) jie sukuria didžiulę pridėtinę vertę. Ačiū.

PIRMININKAS. Taip, kolegos, balsuojame (daugiau nėra norinčių kalbėti) dėl Labdaros ir paramos įstatymo projekto Nr. XIVP-3929. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 56, balsavo 54: už – 24, prieš – 9, susilaikė 21. Po pateikimo nepritarta.

Turime apsispręsti, ką daryti toliau su tuo projektu. Kolegos, alternatyvus balsavimas. Grąžinti iniciatoriams tobulinti – už, atmesti – prieš. Balsuojame.

Užsiregistravo 59, balsavo 58: už – 33, prieš – 25. Grąžinta iniciatoriams tobulinti.

Replika po balsavimo – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas Andriau, replika tokia. Nepamirškite, kad darbo užmokestis iš šios surinktos 1,2 % paramos nėra finansuojamas. Jūs sakote, jiems padidino darbo užmokestį. Jie darbo užmokestį gauna iš valstybės biudžeto – pedagogai, švietimo darbuotojai. Šios lėšos yra naudojamos visiškai ten, kur reikia, pritrūksta ūkio lėšoms ir panašiai. Tai realiai mes žinome, ko reikia, švietimo įstaigų vadovai iš to gali renginiams skirti ir priemonėms dar įsigyti papildomai.

Kitas momentas. Jūs sakote, galime „Blue/Yellow" skirti. Galima. Ir dabar niekas nedraustų, kai šis įstatymas būtų buvęs, bent perėjęs pateikimą. Manau, kad jūs neteisus taip klaidindamas visą šią salę.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Kadangi jau Laima paminėjo, tai negaliu nesureaguoti. Miela Laima, biudžetinės įstaigos yra finansuojamos iš valstybės biudžeto, o jūs norite atimti iš nevyriausybinio sektoriaus galimybę gauti papildomų lėšų ir jas skirti tai įstaigai, kuri jau vieną kartą yra finansuojama iš valstybės biudžeto. Čia yra esmė. Ir aš labai džiaugiuosi ir dėkoju Seimui už išmintį, nes šioje kadencijoje Seimas atkūrė teisingumą, kuris… Na, buvo padaryta klaida prieš kelis dešimtmečius ir šiandien tik nevyriausybinis sektorius nuo sausio 1 dienos galės gauti 1,2 % GPM'o, sumokėto į valstybės biudžetą. Tai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos, už replikas. Ai, dar viena replika. L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Bet kuri švietimo įstaiga turi teisę kurti fondą su bendruomene ir įkūrę fondą turėtų naudoti tas lėšas. Nėra jokios problemos, aš manau.

16.33 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 papildymo 13[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2651(2) (*pateikimas*)

PIRMININKAS. Kolegos, kitas darbotvarkės klausimas – Profesinio mokymo įstatymo papildymo 13[1] straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-2651(2). Pranešėja – V. Targamadzė. Pateikimas.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme nėra reglamentuota mokomoji kalba. Atkreipiu dėmesį, Aukštojo mokslo įstatyme ta kalba yra reglamentuota 55 straipsnyje ir nurodyta, kad valstybinėse aukštosiose mokyklose dėstomoji kalba yra lietuvių kalba, bet galimas dėstymas ir kita kalba, jeigu studijų programos turinys siejamas su kita kalba, paskaitas skaito ar kitus akademinius užsiėmimus veda užsienio aukštųjų mokyklų dėstytojai ir kitų užsienio organizacijų specialistai ar to reikia dėl studijų tarptautinių mainų.

Valstybinė lietuvių kalbos komisija siūlo pakeisti Profesinio mokymo įstatymą ir numatyti mokomąją kalbą. Taigi 13[1] straipsnis „Mokomoji kalba“: „Valstybinėse ir savivaldybių profesinio mokymo įstaigose mokomoji kalba yra lietuvių kalba. Kitomis kalbomis mokyti galima šiais atvejais, kai: profesinio mokymo programas moko ar kitoms profesinio mokymo veikloms vadovauja užsieniečiai mokytojai; profesinio mokymo mokykloje pagal tam tikrą profesinio mokymo programą mokosi užsieniečiai mokiniai; profesinis mokymas vyksta pagal jungtines su kitų valstybių profesinio mokymo įstaigomis profesinio mokymo programas; švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka profesinis mokymas gali būti vykdomas dvikalbio ugdymo būdu.“ Čia niekas nedraudžia pasirinkti ir dvikalbį, ir panašiai. Ministras gali tokį leidimą duoti. Praktiškai tai vyksta ir dabar, bet mes kalbą turime vis dėlto reglamentuoti, nes mūsų valstybinė kalba yra lietuvių kalba. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti trys Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Gerbiama profesore, jūs tobulinote jau teiktą įstatymo projektą, bet jį patobulinote ne iki galo, nes jūs neatsižvelgėte į gimnazijos ugdymo turinį, kuris vyksta šalia profesinio ugdymo. Dvi profesinės mokyklos, kuriose mokosi vaikai lenkų kalba, – Baltosios Vokės ir Visagine, kuriose mokosi po rusiškos mokyklos, tęsia gimtąja rusų kalba, jos lieka tiesiog be galimybės pabaigti mokyklas savo gimtąja kalba. Ir laikyti egzaminą, turėti įrašą, kad jie pradėjo nuo 1 klasės ir pabaigė gimnaziją arba vidurinį gavo išsilavinimą būtent šita mokomąja kalba.

O profesinis mokymas ir taip vyksta valstybine kalba. Mano vertinimu, šita nuostata yra perteklinė, nes kitaip ir nėra dabar, bet viską sudėjusi į šitą atskirą straipsnį jūs sukeliate tokių nereikalingų įtampų. Jaudinasi mokyklos, skambina, koks bus jų likimas ir tų vaikų, nes jie realiai negalės pratęsti to mokymosi savo gimtąja kalba ir užtikrinti tautinių mažumų švietimą.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū už paklausimą. Visų pirma, nemaišykime: bendrasis ugdymas vyksta ir rusų kalba, ir lenkų kalba, ir taip toliau. Savo nuostatose tos jūsų minėtos dvi mokyklos yra parašiusios ir yra patvirtinta. Čia yra kitas principinis dalykas: ar mes įrašome, kad profesijos mokomoji kalba yra lietuvių kalba? Lygiai tas pats įrašyta ir tos pačios išimtys, aš jau minėjau, yra ir Aukštojo mokslo ir studijų įstatyme. Tiesiog reikia sutvarkyti šitą dalyką, ir viskas. Ir niekas čia neatims, kad bendrojo ugdymo negalės mokytis ir panašiai. Prašome neklaidinti, nes, žinokite, jau, prisimenu, žurnalistai čia man skambino ir žmonės skambino susijaudinę. Visiškai ne taip yra. Čia yra jūsų interpretacija.

PIRMININKAS. Klausia L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Tikrai nesijaudinu dėl šio pakeitimo ir dėl lietuvių kalbos, ir pritariu, kad turime viską mokytis lietuvių kalba siekdami mažinti atskirtį tarp vaikų, nes iš tiesų ta atskirtis tik didėja, kai yra atskiros kalbos. Bet mano klausimas būtų: ar čia nėra įžanga jūsų šitoks pakeitimas į tai, kad iš viso Lietuvoje pradėtume turėti tik lietuvių kalbos mokyklas? Ačiū.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ne, čia tikrai nėra ta įžanga, kad žmonės nuspręs, ar tiktai lietuvių kalba bus. Čia yra profesinis mokymas lietuvių kalba. Jūs patys pagalvokite, vaikai paskui negali judėti toliau, nes nežino net terminų, jeigu nėra. Negi mes norime tolesnį judėjimą vaikams uždaryti? O profesinis mokymas ir taip iš esmės beveik visose mokyklose vyksta lietuvių kalba. Čia

tiesiog reikia į įstatymą įrašyti, kaip yra įrašyta ir Aukštojo mokslo ir studijų įstatyme. Tuo labiau kad ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos siūlymas toks yra.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau nėra norinčių jūsų klausti. Yra norinčių kalbėti tiek už, tiek prieš. Už – V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mieli kolegos, Lietuvos valstybė atkurta daugiau nei prieš 30 metų, mūsų Konstitucijoje vienareikšmiškai pasakyta, kad valstybinė kalba yra lietuvių kalba, o visai neseniai mes svarstėme įstatymą (ir pozityviai balsavome), kuriuo norima, kad paslaugas Lietuvos žmonėms teikiantys asmenys bent minimaliai mokėtų lietuviškai. Šie žmonės, kurie lankys, mokysis profesinėse mokyklose, tikrai teiks paslaugas. Man atrodo, čia visais požiūriais, tiek konstituciniu, tiek valstybiniu, tiek visuomenės integracijos, tiek ir galų gale vartotojų interesų atžvilgiu, yra labai teisingas siūlymas. Manau, kad mes visi vieningai turėtume jam pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl motyvų prieš – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Niekaip negaliu pritarti. Kaip dėl profesinio mokymo, jis vyksta lietuvių kalba. Visa terminija, visa tai, kas yra susiję su profesija, yra mokoma lietuviškai ir parengiamas mokinys darbo rinkai. Bet mes neatsižvelgiame į tautinių mažumų mokyklą, kai dešimt klasių jis mokosi gimtąja lenkų arba rusų kalba, o įstojęs į profesinę mokyklą praras tą galimybę pratęsti gimtosios kalbos mokymąsi. Mokytis kalbos ir mokytis kalba yra du skirtingi dalykai. Ir čia neatsižvelgiama į mūsų valstybinę švietimo sistemą, kur tos mokyklos turi savo deramą vietą. Tuo tarpu mes sukuriame užsieniečiams mokytojams išimtis, kad jie galės mokyti atvykę iš užsienio savo kita kalba, ir tuomet mes dėl terminijos jau nebeturime jokių problemų.

Tikrai čia yra pripainiota daug dalykų, netinkamai parengtas įstatymo projektas sukels daug painiavos, todėl aš nepritariu ir kviečiu nepritarti, o apsvarstyti, sakykime, įtvirtinimą profesinio ugdymo lietuvių kalba kitais būdais.

PIRMININKAS. Kolegos, turime apsispręsti balsuodami dėl Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2651(2). Pateikimas.

Užsiregistravo 53, balsavo 53: už – 44, prieš – 1, susilaikė 8. Po pateikimo pritarta įstatymo projektui.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną.

Tikriausiai K. Masiulis siūlys Vyriausybės išvadą. Ne. Replika po balsavimo. K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Sureaguoti į kolegės R. Tamašunienės pasisakymą. Jeigu iš tikro tautinių mažumų mokyklas baigusiems moksleiviams kilo sunkumų mokytis lietuvių kalba profesijos, vadinasi, reikėtų pagalvoti apie tautinių mažumų mokyklų reorganizavimą į lietuviškas.

PIRMININKAS. Jūs neklausėte, ką kalbėjo R. Tamašunienė. Jinai kaip tik kalbėjo ne apie profesijos mokymą, o apie pratęsimą bendrojo lavinimo mokymo. Tai aš nežinau, R. Tamašunienė tą patį turbūt pasakys. Prašome.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Gerbiamas Juliau, ačiū, jūs paaiškinote, kad profesinį ugdymą po pagrindinės mokyklos sudaro dvi dalys: bendrojo lavinimo programa ir profesinio mokymo programa. Aš profesinio mokymo programos nekvestionuoju, aš sakau, kad tie vaikai negalės pratęsti, ir yra tokios dvi mokyklos, ugdymas savo gimtąja kalba. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – dar M. Lingė.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybės išvados norėčiau.

PIRMININKAS. Vyriausybės išvados. Domas nenori? Galime pritarti dėl komiteto, svarstymo datos ir Vyriausybės išvados prašymui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

16.44 val.

Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo Nr. XIV-1679 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4149 (*pateikimas*)

Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4149. Pateikimas. Pranešėjas – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, taupydamas jūsų laiką, jūs tik mirktelėkite, jeigu pritariate, pristatysiu trumpiau. Matas, žiūriu, mirktelėjo. Gerai, o dabar rimtai.

Teikiamas įstatymo projektas iš esmės susijęs su, mano požiūriu, gana technine pozicija, tai yra siūloma įtvirtinti, kad dabar įstatyme nustatytas terminas po Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro priimto sprendimo dėl tam tikros konkrečios istorijos, kad turi būti pašalintas vienas ar kitas objektas, ar daiktas, propaguojantis totalitarinį režimą, per 3 mėnesius, kai kuriais atvejais gali būti sunkiai įgyvendinamas. Kaip pavyzdį galiu pateikti, tarkime, vėlgi Šiaulių atvejį. Kai kalbame apie palaidojimo vietą ir gali būti, kad tai reikalauja suderinimo tarp įvairiausių institucijų, įvairiausių ministerijų, taip pat, be abejo, reikia parengti projektą, taip pat užsakyti archeologinius tyrimus ir kitus dalykus. Kadangi klausimai gali būti susiję su ekshumacijos klausimais, tai dar turime nepamiršti, kad tie 3 mėnesiai gali patekti į laikotarpį, kai sprendimas priimamas, tarkime, vėlyvo rudens arba žiemos laikotarpiu, kai tiesiog dėl tam tikrų gamtinių aplinkybių ir žiemos gali būti sunkiai įgyvendinama. Todėl yra siūlymas palikti diskreciją nustatyti tą terminą konkrečiai Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui, kuris vertina konkrečias istorijas ir priima sprendimą, ir tiesiog, atsižvelgdamas į gautą informaciją, galėtų nustatyti tą laikotarpį.

Kadangi šiek tiek jau irgi su kolegomis apie šį projektą kalbėjome čia, salėje, buvo nuogąstavimų, ar negali atsirasti, tarkime, ilgo laikotarpio, kad užsitęstų tas, sakykime, pašalinimo dalykas. Tai man atrodo, čia mes galime sutarti, kad, jeigu pritartumėte, komitete ieškotų bendro sutarimo, numatytų tam tikrus galimus apribojimus, galbūt kad įvestų ne ilgiau negu, tarkime, pusės metų laikotarpį, ar panašiai, kur tikrai jau per pusę metų galima tą padaryti.

Turime suvokti dar vieną dalyką, kad kai kurie sprendiniai priimti vienos institucijos kitai institucijai. Pavyzdžiui, savivaldos vieno ar kito žingsnio padarymas dažnu atveju gali būti susijęs ir su finansiniais dalykais. Natūralu, mes žinome, kad biudžetai yra planuojami iš anksto ir kartais tiesiog vienyti ir biudžetinius dalykus pakeisti gali užtrukti. Natūralu, tiesiog kol nėra numatyti pinigai biudžete, netgi kai kurios procedūros gali nebūti pradėtos.

Tai tiek trumpai pristatymo. Jeigu turėsite klausimų, o, matau, turite, pasistengsiu atsakyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Nori klausti trys Seimo nariai. Pirmoji – V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mielas kolega, aš puikiai suprantu jus, kaip Šiauliams atstovaujantį Seimo narį, ir jūsų sunkumus. Bet jeigu visai panaikintumėte terminą, tai būtų, kaip pas mus Žemaitijoje sako, *ant šventos niekados*. Tai tikrai, manau, čia būtų nelabai geras sprendimas.

Kita vertus, jūs įvardinate, kad turėtų nuspręsti centro direktorius. Aš manau, kad taip vienasmeniškai užkrauti žmogui tą sprendimą būtų negerai įvairiais požiūriais, įvairiais. Taip pat ir tuo požiūriu, kad spręsti vienam žmogui kartais gali būti labai sunku. Tačiau atsakykite, ar iš tikrųjų kapinės ir laidojimo vietos yra šio įstatymo dalykas, šio įstatymo, dėl kurio jūs teikiate pataisas?

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju už klausimą. Kadangi buvo keli, tai pabandau atsakyti paeiliui. Tai pirma, taip, tai yra šio įstatymo klausimas, nes visai neseniai, prieš keletą mėnesių, mes priėmėme būtent šio įstatymo pakeitimą, taip pat Žmonių palaikų laidojimo įstatymo pakeitimą (jis buvo lydimasis). Būtent jis įtraukė, na, pripažino, kad, tarkime, tam tikros laidojimo vietos gali lygiai taip pat būti propaguojančios tam tikrus totalitarinius režimus arba propaguoti, sakykime, autoritarinius režimus. Dėl to taip, tai yra dalykas.

Dabar dėl paties… Kodėl, tarkime, siūloma tai? Tai dabartiniame įstatyme yra, kad tas terminas nustatomas būtent šios institucijos nustatyta tvarka. Tai tiesiog tiktai tiek, kad yra įtrauktas 3 mėnesių fiksuotas laikotarpis. Tai tiesiog aš savo sprendimo projekte siūlau to laikotarpio neapibrėžti taip griežtai, nes, kaip minėjau per pateiktus pavyzdžius, gali būti tokių, sakykime, atvejų, kai tiesiog fiziškai neįmanoma to padaryti, net ir turint tuos priimtus sprendimus. Be abejo, aš suprantu ir nuogąstavimą, kad galbūt reikėtų numatyti tam tikrus griežtesnius laiko apribojimus, kad nebūtų taip. Bet, kita vertus, matote, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras yra valstybinė institucija, tai aš tikiu, kad jinai tikrai neturi teisės vienašališkai kaip nors ignoruoti kuriuos nors dalykus. Sako, laikas.

PIRMININKAS. Klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Domai, ačiū jums už atkreiptą dėmesį į rimtą problemą. Tie faktoriai, kuriuos jūs paminėjote, iš tikrųjų kartais reikalauja ilgesnio laiko, kai kuriais atvejais gali… Na, tikrai svarbūs dalykai, ką jūs apibūdinote.

Bet man neramu, kad gali taip atsitikti, kad tas terminas bus dėl kokio nors pykčio, asmeninių priežasčių sutrumpintas nerealiai, per savaitę, pavyzdžiui, ten ką nors pašalinti ir panašiai, ir tai gali sukelti labai didelių įtampų ir taip toliau. Tai mano toks pasiūlymas: nežinau, kaip mes čia nubalsuosime, bet jeigu tęsite darbą prie šito projekto, tai vis dėlto dar pagalvokite ir gal tada kokias nors ribas nustatykite nuo–iki ar kaip nors panašiai, nes čia ne tik gali būti pailgintas terminas, bet ir labai sutrumpintas pagal jūsų pasiūlymą. Tai aš siūlyčiau dirbti prie šito projekto, bet numatyti ir tokias galimas komplikacijas.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Trumpai atsakau: tai dabar yra tiesiog nustatyta, kad per 3 mėnesius tas yra padaryta. Tai tiesiog aš manau, jeigu yra nuogąstavimų, kad galbūt gali būti kas nors vilkinama, tiesiog, manau, galima tikrai svarstymo stadijoje, galbūt ir komitete svarstant, numatyti tam tikrus apribojimus, kad, kaip sako ir Vilija, nebūtų net regimybės galimo kokio nors tempimo ar kokių nors asmeninių sąskaitų suvedimo.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Beveik ir atsakėte į mano klausimą. Bet aš irgi bijau to dalyko, kad nebūtų subjektyvių sprendimų, kad čia galima vilkinti kiek nori tada. Pagal jūsų siūlomą projektą, kiek nori. Tai kad iš tikro būtų tada, kadangi yra 3 mėnesiai, tai mes tada sakytume nuo 3 mėnesių iki 6 mėnesių. Kas buvo pasakyta, tai taip reikėtų parašyti, bet ne ilgiau kaip 6 mėnesiai.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Tai žinote, visada…

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Esant pagrįstoms, sakysime, rimtoms priežastims.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Aš girdžiu jūsų, sakau, nuogąstavimus ir pamąstymus. Aš manau, jeigu pritartumėte šiandien po pateikimo, tikrai komitete galima rasti tą kompromisą numatant žirklutes, pavadinkime taip, kad esant tam tikroms pagrįstoms aplinkybėms terminas galbūt gali būti galų gale pratęstas. Pavyzdžiui, priėmė sprendimą ten per 3 mėnesius, bet jeigu pareiškėjas kreipiasi, pateikia informaciją, kodėl jis per tuos 3 mėnesius negali padaryti, kad terminas gali būti pratęstas. Galbūt irgi galėtų būti kaip galimas sprendimas, žiūrint į ateitį, bet, be abejo, čia reikia jūsų pritarimo po pateikimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau nėra norinčių klausti.

Dėl balsavimo motyvų nori kalbėti A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Tai, visų pirma, pritardamas pačiai idėjai dėl karių kapų, okupantų karių kapų iškėlimo, vis dėlto reikia… Norėčiau priminti, kad jiems taikoma Ženevos konvencija, ji taikoma Antrojo pasaulinio karo aukų kapams, tam tikra apsauga. Yra būdas toje konvencijoje numatytas, kaip tą dalyką galima daryti ir tvarkyti. Čia tikriausiai reikėtų kolegai pasižiūrėti į Estijos parlamento 2007 metais išleistą, priimtą Karių kapų apsaugos įstatymą, kuris įgalino juos tą dalyką daryti.

Šiuo atveju, jeigu mes panaikiname 3 mėnesių terminą, vadinasi, mes suteikiame neribotą galimybę savivaldybėms nepaisyti ir ignoruoti Viešųjų erdvių desovietizacijos įstatymą, o Genocido ir rezistencijos tyrimo centrą padaryti bejėgį. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, balsuojame, nes nėra norinčių kalbėti už, dėl Draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo projekto Nr. XIVP-4149 po pateikimo.

Užsiregistravo 57, balsavo 56: už – 25, prieš – 6, susilaikė 25. Projektui nepritarta po pateikimo. Turime apsispręsti… Galime grąžinti tobulinti iniciatoriams? Bendru sutarimu grąžinta tobulinti. (*Balsai salėje*)

Kolegos, tai buvo paskutinis projektas šiandien. (*Balsai salėje*) Ką tik. Na, gerai, nebalsavome, registruojamės.

Užsiregistravo 54 Seimo nariai.

Gerbiami kolegos, popietinis rugsėjo 24 dienos posėdis baigtas. Visiems gero vakaro. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 416
STENOGRAMA

2024 m. rugsėjo 26 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas Ž. PAVILIONIS

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Gerbiami kolegos, laba diena. Kviečiu užimti vietas, pradedame rugsėjo 26 dienos, ketvirtadienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Šįryt pas mus svečiuojasi ypatingas svečias – Vokietijos Federacinės Respublikos federalinis gynybos ministras B. Pistoriusas. Aš norėčiau maloniai paprašyti jį, pakviesti į tribūną ir kreiptis į Seimą. Prašau. (*Plojimai*)

10.00 val.

Vokietijos Federacinės Respublikos federalinio gynybos ministro Boriso Pistoriuso kalba

B. PISTORIUSAS. Dėkoju už tokį šiltą sutikimą. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, Lietuvos Respublikos žmonės, ponios ir ponai! Man didžiulė garbė, kad Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė pakvietė šiandien čia kreiptis į garbingus Seimo narius.

Seimas yra ne tik Lietuvos demokratijos namai, jis taip pat simbolizuoja ir Lietuvos indėlį į laisvos ir demokratinės Europos suvienijimą po dešimtmečius trukusio Šaltojo karo ir neįveikiamų sienų, padalijusių mūsų žemyną į dvi dalis. Prieš 35 metus jūs, Lietuvos žmonės, drąsiai kovojote už Laisvę ir Nepriklausomybę. Jūs taikiai ir drąsiai priešinotės ir galiausiai nugalėjote totalitarinę priespaudą ir jungą. Aš vis dar ryškiai prisimenu 1989 metų Baltijos kelio nuotraukas, kai 2 mln. žmonių susirinko į 600 kilometrų ilgio gyvąją grandinę; 1990-uosius, kai jūsų Tauta atsistojo ir paskelbė savo šalies Nepriklausomybę, ir dar kartą – 1991 metų sausio mėnesį, kai sovietų tankai bandė sunaikinti tą pačią Nepriklausomybę ir pasaulis išvydo kai ką nepaprasto – ryžtingą tautą, nepaklūstančią vienam galingiausių režimų istorijoje.

Lietuvos istorija, jūsų istorija – tai drąsos, ryžto ir tvirto tikėjimo mums visiems brangiomis vertybėmis istorija. Ji kalba apie demokratiją, laisvę ir žmonių teisę kurti savo ateitį. Šiandien vėl kėsinamasi į šiuos pagrindinius principus ir vertybes. Kai Rusija įsiveržė į Ukrainą, ji pradėjo karą prieš mūsų laisvę, karą prieš mūsų stabilumą ir karą prieš taiką – karą, keliantį grėsmę visai tarptautinei tvarkai. Neteisėtame Rusijos kare prieš Ukrainą kasdien žūsta nekalti žmonės, o čia visur matau Ukrainos vėliavas. Dėkoju jums už tai. (*Plojimai*) Tai karas, kuris Ukrainos žmonėms sukelia neapsakomų kančių – ir ne tik priešakinėse linijose, bet ir jų kasdieniame gyvenime, tai yra miestuose, kaimuose, restoranuose, ligoninėse ir mokyklose.

Siekdama savo imperinių tikslų atkurti Rusijos hegemoniją didelėje Rytų ir Vidurio Europos dalyje, Rusijos vadovybė rodo vien panieką tarptautinei teisei ir taisyklėmis grindžiamai tarptautinei tvarkai. Matome, kaip Rusija sparčiai didina savo ginkluotės gamybą ir drastiškai stiprina savo ginkluotąsias pajėgas. Visa ta nepalieka jokių abejonių: V. Putino Rusijai Ukraina yra tik pradžia. Jau šiandien Rusija bando hibridinėmis priemonėmis pakirsti mūsų visuomenių, Europos Sąjungos ir NATO vienybę. Tikrasis V. Putino priešas, galime būti atviri, yra mūsų laisvas ir nepriklausomas demokratinis gyvenimo būdas. Jis to bijo, ponios ir ponai. Tai vertybės, kurių Lietuvos žmonės siekė ištisus dešimtmečius. Turime užtikrinti, kad V. Putinas negalėtų ir nepasiektų savo, jam negali pasisekti. Pasekmės būtų siaubingos ne tik Ukrainai, ne tik Europai, bet ir visoms laisvę mylinčioms tautoms visame pasaulyje.

Štai kodėl Vokietija yra viena iš stipriausių rėmėjų, kai kalbama apie pagalbą Ukrainai atkurti jos teritorinį vientisumą. Tai yra mūsų bendra atsakomybė – stiprinti jos atsparumą. Mes

galime padėti Ukrainai kovoti ir laimėti šį karą, ponios ir ponai. Galiu jus patikinti, kad mūsų pastangos bus nenuilstamos! Tai yra mūsų nacionalinis interesas ir man asmeniškai tai yra svarbus klausimas. Tačiau man nereikia pasakoti jums, kaip Rusijos išpuolis prieš Ukrainą padidino grėsmę Europos saugumui – jūs jau daug metų susiduriate su tiesiogine baisia Rusijos ir Baltarusijos keliama grėsme. 2014 metais visi pabudome, kai Rusija užpuolė Krymą, bet užuot sureagavę į šį tarsi mus žadinantį žadintuvo skambutį, kaip tą padarėte jūs, mes tiesiog apsivertėme ant kito šono ir paspaudėme snaudimo mygtuką.

Gerbiami parlamento nariai, aš užaugau kaip Šaltojo karo vaikas. Labai vaizdžiai prisimenu tą įtampą tuo trapaus stabilumo laikotarpiu. Daugiau nei 40 metų pati Vokietija buvo šios atskirties priešakyje. Atskirties tarp dviejų pasaulių – tarp demokratijos ir diktatūros, tarp laisvės ir priespaudos. Žinau, kaip ir daugelis kitų vokiečių, ką reiškia būtų rytiniu flangu. Daugeliui iš mūsų NATO nebuvo abstrakti sąvoka – tai buvo skydas, kuris saugojo mūsų laisvę. Su giliu dėkingumu prisimename, kaip galėjome pasikliauti savo ištikimais sąjungininkais. Prisimenu, kaip šie sąjungininkai tapo draugais – draugais, kurie buvo pasirengę ginti mūsų teritorinį vientisumą ir bendrą laisvę. Šiandien mūsų sąjungininkai Baltijos regione ir Rytuose to paties gali tikėtis ir iš mūsų. Jūsų saugumas yra mūsų saugumas. Jūsų laisvė yra mūsų laisvė. Jūsų suverenitetas yra mūsų suverenitetas. Tai yra mūsų tvirtas įsipareigojimas!

Praėjusiais metais, atsakydamas į Lietuvos prašymą, balandžio mėnesį paskelbiau apie Vokietijos vyriausybės sprendimą čia, Lietuvoje, dislokuoti visos apimties kovinės parengties brigadą, visiškai suderinant šį sprendimą su NATO gynybos ir pajėgumų planavimu. Šis sprendimas tapo pavyzdiniu mūsų *Zeitenwende* projektu. Tai buvo tvirta žinia, kad mums nacionalinė gynyba taip pat yra ir kolektyvinė gynyba, kad Lietuvos saugumas yra ir Vokietijos saugumas. Tokiu savo sprendimu mes pabrėžiame stiprius vokiečių ir lietuvių partnerystės ir draugystės ryšius. Atsižvelgdamas į tą siaubingą patirtį, kurią lietuviai turėjo išgyventi dėl nacistinės Vokietijos praėjusio amžiaus pirmoje pusėje, turiu pasakyti, kad ši draugystė man asmeniškai ir vokiečių tautai tikrai reiškia daug. Šiuo sprendimu sustiprinome mūsų Aljansą, taip pat vykdome ir savo pažadą apsaugoti laisvą ir demokratinę Europą. Mūsų kariai stovės petys į petį su Lietuvos pajėgomis, pasirengę ginti šią šalį, kaip ir visas Aljansas, kuris yra pasirengęs ginti kiekvieną NATO teritorijos centimetrą.

Nuo tada, kai pradėjau eiti pareigas, buvo ne tiek ir daug tų šalių, kurias taip gerai pažinau ir branginau kaip jūsų. Abiejų šalių ministerijų ir mūsų ginkluotųjų pajėgų mainų intensyvumas yra unikalus. Aš jau pamečiau skaičių, kiek tų susitikimų turėjau su kolega L. Kasčiūnu ir taip pat su prieš tai jo pareigas ėjusiu ministru. Vos prieš 2 savaites lankėmės Berlyne, o šiandien jau keliausime ir į Ščeciną. Koordinavimas visais lygmenimis vyksta išties puikiai. Mes patys patyrėme, kodėl lietuviai užsitarnavo reputaciją kaip tokių žmonių, kurie pasirūpina, kad viskas būtų padaryta iki galo.

Norėčiau padėkoti jums, gerbiami parlamento nariai, už jūsų tvirtą paramą įgyvendinant šį sprendimą ir kuriant mūsų brigadą. Ar tai būtų įstatymo priėmimas, įstatymo, kuris pripažįsta karinę infrastruktūrą kaip nacionalinės svarbos projektą, priėmimas. Šis įstatymas labai paspartino mūsų planavimo procesus. Ar tai būtų tiesiog esminis vaidmuo, kurį atlikote priimdami įspūdingą gynybos biudžetą, kurį sudaro 3,2 % BVP. Arba jūsų parama atidarant šaudmenų gamyklą „Rheinmetall“, kuri leis mums toliau stiprinti gynybos partnerystę. Visa tai rodo jūsų atsidavimą ir už jį norėčiau jums padėkoti. (*Plojimai*) Susitarimo dislokuoti pajėgas ratifikavimas bus dar vienas svarbus žingsnis mūsų bendrame kelyje.

Taip pat norėčiau išreikšti savo nuoširdžią padėką mūsų nariams, Vokietijos parlamento nariams, kurie yra kartu atvykę šiandien čia, yra čia, parlamente. Ir galiausiai ne ką mažiau svarbu yra padėkoti Lietuvos darbuotojams, kurie tikrai leidžia mums jaustis laukiamiems, ir mes tą tikrai vertiname ir esame dėkingi už tai. Tai yra labai svarbu mums ir mūsų žmonėms.

Iš mūsų karių girdėjau daug istorijų, kaip juos sutinka gatvėse, dėkoja už jų tarnavimą. Žmonės tiesiog prieina pasakyti ačiū. Šios patirtys yra svarbios tiek mūsų kariams, tiek taip pat ir man asmeniškai. Džiaugiuosi, kad jūsų naujai paskirtas brigados vadas generolas K. Huberis taip pat šiandien yra su mumis. (*Plojimai*)

Esu tikras, kad po metų kitų jis turės daug daugiau ką papasakoti apie tai, kaip mūsų abiejų šalių žmonės užmezgė naujas draugystes ir ryšius. Ryšius, kurie truks daugelį metų ir daugelį kartų. Ryšius, kurie neapsiribos vien tik kariniu bendradarbiavimu. Ryšius, kurie formuos mūsų abiejų šalių santykius.

Ponios ir ponai, šis brigados dislokavimas susijęs ne tik su atgrasymu ir Vokietijos įsipareigojimu užtikrinti mūsų sąjungininkų saugumą – kalbame apie partnerystę. Tai yra mūsų tautų pasitikėjimo ir bendradarbiavimo ryšių stiprinimas. Tai atitinka mūsų bendrą interesą. Tai yra mūsų bendra atsakomybė užtikrinti, kad šis pavyzdinis projektas būtų sėkmingas.

Visi esame ir liksime įsipareigoję laikytis veiksmų plano, dėl kurio susitarėme praėjusių metų gruodžio mėnesį. Turime aiškų tikslą iki 2027 metų dislokuoti brigadą Lietuvoje su sąlyga, kad iki to laiko pradės veikti visa reikiama infrastruktūra. Aktyvavimo štabas bus įkurtas šių metų pabaigoje. Iki 2025 metų planuojame dislokuoti apie 500 karinio personalo. 2026 metais į brigadą perkelsime daugiau karių, o mūsų vadovavimą mūsų daugianacionalinei kovinei grupei Lietuvoje perduosime mūsų brigadai. Žingsnis po žingsnio pasieksime mūsų veiksmų gairėse nustatytus tikslus. Kartu pasieksime tikslus, dėl kurių susitarėme! (*Plojimai*)

Siekdami šio tikslo, galime remtis jau esamu tvirtu ryšiu, kuris dabar pereis į naują etapą. Mūsų dvišaliai santykiai grindžiami solidarumu ir partneryste Europos Sąjungoje ir NATO, taip pat glaudžiu verslo, mokslo ir akademinės bendruomenės, kultūros ir visuomenės ryšių tinklu.

Gynybos srityje Lietuva ir Vokietija dešimtmečiais bendradarbiavo įvairiomis formomis. Pavyzdžiui, mūsų kariai mokėsi vieni kitų karo akademijose. Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas A. Pocius, prieš dešimt metų ėjęs Lietuvos kariuomenės vado pareigas, Vokietijos generalinio štabo karininkų kursuose dalyvavo dar 1997 metais. Tai ryškus mūsų ilgalaikės partnerystės ženklas.

2017 metais, reaguodama į Rusijos įvykdytą Krymo aneksiją ir hibridinį karą Rytų Ukrainoje, Vokietija ėmėsi vadovauti daugianacionalinei kovinei grupei Lietuvoje. Lietuvos ir Vokietijos kariai kartu dalyvauja tokiose pratybose kaip „Grand Quadriga“ ir „Northern Coasts“ ar BALTOPS. Tai dar vienas puikus mūsų šalių bendradarbiavimo įrodymas. Mūsų kariai taip pat kartu tarnauja tarptautinėse misijose, tokiose kaip KFOR ar EUNAVFOR. Jau šiandien abiejų šalių ginkluotosios pajėgos pasitelkia tas pačias šarvuotąsias kovos mašinas „Boxer“ ir tas pačias haubicas artilerijos kariams „Panzerhaubitze 2000“. Vokietija taip pat yra pasirengusi padėti Lietuvai kurti šarvuotąją brigadą su moderniais pagrindiniais koviniais tankais „Leopard 2A8“, kai tik Lietuva priims sprendimą dėl jų pirkimo. Visi žinome, tai yra svarbu. Naudodami tą pačią įrangą ir tapdami sąveikesni, galime padidinti mūsų bendrų operacijų pajėgumų veiksmingumą ir kovinę galią ir, idealiu atveju, pagerinti pakeičiamumą.

Matome didelį potencialą plėsti dvišalį bendradarbiavimą tiek gynybos projektų srityje, tiek įgyvendinant kibernetines iniciatyvas energetinio saugumo, prekybos ir investicijų, taip pat kultūros ir kalbos srityse. Todėl palankiai vertiname Lietuvos Vyriausybės priimtas strategines gaires, kuriomis siekiama dar labiau sustiprinti mūsų dvišalius santykius.

Ponios ir ponai, daugiašalis bendradarbiavimas yra mūsų vokiškosios DNR dalis, todėl buvome vieni iš pagrindinių sąjungininkų, prisidedančių prie NATO rytinio flango stiprinimo. Vokietijos ginkluotosios pajėgos yra pasirengusios tapti pagrindiniu įprastinio atgrasymo ir gynybos ramsčiu Europoje. Suprantame savo, kaip pagrindinio logistikos centro Europoje, atsakomybę užtikrinti, kad prireikus kariai galėtų greitai persikelti iš Atlanto į rytinį flangą.

Svariai prisidedame prie visų NATO pajėgų modelio sričių. Iki kitų metų daugiau nei 35 tūkst. vokiečių karių, 200 lėktuvų, dvi fregatos ir papildomos pajėgos bus pasirengę veikti vos per 30 dienų.

Vokietija yra svarbi sąjungininkė ir tokia buvo nuo pat pradžių, kai NATO pradėjo palaipsniui stiprinti savo pajėgas Baltijos šalyse per pastaruosius dešimtmečius, pradedant nuo oro policijos 2004 metais. Iškart po to, kai pernai pradėjau eiti pareigas, pradėjau naudoti 3+3 formatą, vienijantį tris Baltijos sąjungininkes ir tris vadovaujančias valstybes: Jungtinę Karalystę, Kanadą ir Vokietiją. Šis formatas išsivystė į daugiasluoksnę architektūrą, kuri išnaudoja visų šešių šalių bendradarbiavimo potencialą. Tai sukuria maksimalią sinergiją ir padidina NATO atgrasymo vei-

ksmingumą ir patikimumą šioje pažeidžiamoje rytinio flango dalyje. Tuo pat metu Šiaurės Rytų daugianacionalinis korpusas Ščecine, Vokietijos ir Nyderlandų korpusas Miunsteryje tapo NATO centrine daugianacionaline kovine vadaviete. Vokietija remia ir Lietuvos siekį kartu su Lenkija, Danija ir Vokietija tapti daugianacionalinio Šiaurės Rytų korpuso vadovaujančia šalimi.

Kalbant apie mūsų gynybos biudžetą, labai stengiuosi užtikrinti, kad mūsų išlaidos ir investicijos ir toliau didėtų. Ir taip turi būti. 2 % BVP yra tik mūsų gynybos išlaidų bazinis lygis. Tai yra mūsų Aljanso valstybių ir vyriausybių vadovų sprendimas ir tai yra mūsų gynybos planavimo Vokietijoje pagrindas. Visi NATO partneriai privalo padidinti gynybos biudžetą virš 2 %. Lietuva yra pavyzdys šioje srityje ir mano šaliai. Darome viską, kad Bundesveras būtų pasirengęs šiandienos ir rytdienos iššūkiams. Tai apima viešųjų pirkimų procesų spartinimą, mūsų ginkluotųjų pajėgų restruktūrizavimą, mūsų tarnybos personalo įdarbinimo ir išlaikymo proceso peržiūrą ir tobulinimą. Vokietija, kaip ir daugelis kitų šalių, nutraukė karo prievolę pasibaigus Šaltajam karui. Tai buvo klaida. Laikai pasikeitė. Vokietija turi sukurti naują šaukimo į kariuomenę formą, tik taip mūsų kariuomenė nugalės kilus karui.

Ponios ir ponai, mes atgrasysime agresorius tik tuomet, kai nepaliksime jokių abejonių, kad esame pasiruošę ir galime apginti kiekvieną savo teritorijos centimetrą. Kad atgrasymas būtų veiksmingas, būtinas glaudus NATO sąjungininkų veiksmų koordinavimas, tam reikia daugiau Europos pastangų NATO, tam reikalingos priemonės yra gerai žinomos. Mums reikia išleisti daugiau pinigų. Turime tapti veiksmingesni, turime glaudžiau bendradarbiauti, kaskart neteikdami pirmenybės nacionaliniams interesams. Šiuo tikslu labai svarbu dėti daugiau pastangų siekiant sumažinti ginklų sistemų fragmentaciją Europoje. Negalime sau leisti turėti šešis kartus daugiau pagrindinių ginklų sistemų nei JAV, turime sutelkti savo išteklius, turime savo bendrą atsakomybę paversti bendra jėga, turime suvienyti pastangas, kad užpildytume kritines pajėgumų spragas ir įsigytume tas pačias ginklų sistemas. Tai, kad naujoji Europos Komisija pirmą kartą turės už gynybą ir kosmosą atsakingą komisijos narį, yra labai rimta žinia. Su A. Kubiliumi tai reikš, kad bus lietuvis, kuris į darbą atneš daug patirties.

Europos Komisija gali atlikti svarbų vaidmenį stiprinant mūsų Europos gynybos pramoninę bazę. Kitaip tariant, mums reikia Komisijos, kuri suteiktų tinkamas paskatas gaminti ir pirkti ypatingos svarbos gynybos įrangą, standartizuotų ir suderintų mūsų pastangas, paspartintų bendrus viešuosius pirkimus. Tik tada mes, europiečiai, pagaliau galėsime panaikinti atotrūkį tarp švelniosios ir kietosios galios. Mums reikia stipresnės ir vieningesnės Europos, kad būtų teisingiau dalijamasi transatlantine našta pasaulyje, kuriame kyla daug grėsmių ir iššūkių.

Ir dar paskutinis, ne mažiau svarbus dalykas: turime stiprinti politinę sanglaudą toliau derindami įvairius savo interesus, turime sugebėti apibrėžti savo interesus ir bendrus tikslus. Paprasčiau tariant, turime parodyti vieningesnį frontą. Šiandienos strateginėje aplinkoje reikia drąsių investicijų, politinės valios ir tvirto įsipareigojimo užtikrinti kolektyvinį saugumą. Visų pirma, reikia ryžtingų ir skubių veiksmų. Ukraina buvo skambutis, mus pažadinęs, galbūt tai bus paskutinis skambutis, kurį girdėsime.

Gerbiami Seimo nariai, dar turime nueiti ilgą kelią, bet mes tikrai nesame šio kelio pradžioje. Tiesą sakant, šiandien stovėdamas čia aš prisimenu, kokia garbė man būti čia, prisimenu, kaip toli nuėjome nuo Šaltojo karo laikų, ir iš tiesų tai šildo mano širdį. Dabar gyvename Europos Sąjungoje, kurią sieja bendros vertybės ir bendri tikslai. Man tai primena, kaip toli pažengėme Europos bendradarbiavimo ir draugystės kelyje. Mes, europiečiai, žinome, kad taika ir saugumas niekada neturi būti laikomi savaime suprantamais dalykais, juos turi ginti mūsų karta ir tie, kurie ateis po mūsų. Esu įsitikinęs, kad kartu užtikrinsime, kad Europa ateities kartoms išliktų taikos, saugumo ir vilties erdve, vieninga ir vienu balsu kalbanti Europa. Tai yra mūsų įsipareigojimas ir tai, ko siekia Vokietijos brigada – vienybės. Jūsų saugumas yra ir mūsų saugumas. (*Pasakė lietuviškai*). (*Plojimai*) Vokietija yra su jumis dabar ir ateityje. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkojame jums už jūsų įkvepiančius žodžius ir už jūsų ryžtą. Dėkojame jums, Jūsų Ekscelencija ambasadoriau, ir kitiems delegacijos nariams. Dėkojame delegacijos atstovams. Taip pat norėčiau padėkoti Krašto apsaugos ministerijai, Užsienio reikalų ministerijai, Seimo kanceliarijai už tai, kad buvo maksimaliai greitai ir sklandžiai pasirengta sutarties ratifikavimui.

Dabar skelbiu 10 minučių techninę pertraukėlę. Dėkoju.

Pertrauka

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, tęsiame posėdį. Kviečiu užimti vietas. Kviečiu registruotis. Užsiregistravo 90 Seimo narių.

10.38 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. rugsėjo 26 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1-2 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Pirmasis prie mikrofono buvo E. Zingeris.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Noriu padėkoti už šitą neįtikėtiną istorinį šiandienos įvykį, kuris sujaudino mane kaip signatarą ir mus visus. Labai jums ačiū.

Dabar norėčiau papildyti mūsų darbotvarkę. Užsienio reikalų komitetas priėmė rezoliuciją dėl Irano revoliucinės gvardijos paskelbimo teroristine organizacija. Mes priėmėme vieningai, ji užregistruota. Aš frakcijos vardu prašau įrašyti, jeigu galima, į darbotvarkę. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gal galėtumėte rezoliucijos numerį patikslinti?

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Rezoliucijos numeris…

PIRMININKĖ. Mes pasitikslinsime. Gerai. Šiandien yra priimta. Tvarka.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ne, ne, vakar priimta, žinoma, bet užregistruota šiandien.

PIRMININKĖ. Taip, užregistruota šiandieną.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū, ačiū.

PIRMININKĖ. Gerai. Seimas apsispręs dėl to.

A. Gedvilienė. Prašau.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Aš norėčiau paprašyti frakcijos vardu… (*Negirdėti*) įstatymą perkelti į popietinės darbotvarkės pradžią, nes pataisų teikėjo nėra salėje ir nebus iki 11 val. 30 min.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Darbotvarkės 1-7.1 klausimas bei lydimieji, ar ne? Gerai, ačiū. Daugiau pasiūlymų nematau.

Taigi pirmiausia E. Zingeris frakcijos vardu siūlo į šios dienos darbotvarkę įtraukti rezoliuciją, bet ji vis dar neregistruota. Gerbiamas Emanueli, mes negalime svarstyti šio klausimo.

A. Gedvilienė prašo perkelti į popietinę darbotvarkę 1-7.1 klausimą ir lydimuosius. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? (*Šurmulys salėje*) Ne? Gerai, pabalsuokime dėl 1-7.1, 1-7.2 ir 1-7.3 klausimų perkėlimo į popietinę darbotvarkę. Šurmulio labai daug, tai negirdžiu. Pabalsuokime. 1-6 kausimas, taip, čia buvo sena darbotvarkė. Buvo 1-6.1 klausimas ir lydimieji. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Balsuojame.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Replika.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. Puiku. Ačiū.

E. Zingeris vėl prie šoninio mikrofono. Prašau.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Mes atidavėme registruoti. Aš nežinau, galbūt techninė klaida, bet aš prašau tada, jeigu galima… (*Balsai salėje*) Aš žinau, žinau, kad jūs, kolegos, galbūt norite išnaudoti šitą techninę aplinkybę, bet iš esmės yra visuotiniu pritarimu ir, tarp kitko, visų opozicijos narių. Aš prašau, jeigu bus galima, surasti būdą, kaip pakankamai greitai įtraukti į darbotvarkę. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiamas Emanueli, aš siūlau antradienį bendrąja tvarka įtraukti į darbotvarkę.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kolegos, ar galėtume pritarti darbotvarkei bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių.

Ir dar supažindinu su slapto balsavimo biuleteniu. Jis yra įprastas, tiesiog įprastai patvirtiname, ar ne? Gerai.

10.42 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4155 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4155. Kviečiu į tribūną viceministrę M. Koroliovienę.

M. KOROLIOVIENĖ. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, iš tikrųjų po tokios svečio kalbos yra beveik nejauku stovėti šitoje tribūnoje ir pristatyti sutartį, bet atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Prezidento teikimą norėčiau pristatyti jums įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“ projektą.

Labai koncentruotai ir trumpai. Teikiamo ratifikuoti susitarimo tikslas yra nustatyti Vokietijos Federacinės Respublikos karinių pajėgų, civilių, tarnautojų, šeimos narių statusą Lietuvos Respublikoje. Susitarimas buvo pasirašytas, kaip žinote, rugsėjo 13 dieną Berlyne. Tai yra tikrai dar vienas svarbus žingsnis ir iš tiesų kritinė sąlyga istorinio sprendimo, kurio liudininkais buvote ir čia šio pasisakymo kontekste visi, perkelti Vokietijos brigadą nuolatiniam buvimui Lietuvoje ir tai įgyvendinti.

Susitarime nurodoma, kad visos infrastruktūros teritorijos ir objektai, kuriais naudosis Lietuvoje dislokuotas Vokietijos karinių pajėgų personalas, yra ir bus Lietuvos Respublikos nuosavybė. Vokietijos karinių pajėgų personalas galės naudotis Lietuvos Respublikos infrastruktūros teritorijomis ir objektais tik su Lietuvos Respublikos sutikimu, visiškai gerbdami Lietuvos Respublikos suverenitetą ir teisės aktų reikalavimus.

Sutartis taip pat apibrėžia jurisdikcijos pasidalijimo, mokestinių lengvatų taikymo, susisiekimo ir karinio judėjimo, švietimo, sveikatos apsaugos sritis. Taip pat numato specialias supaprastintas pirkimų procedūras, kai Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos institucijos vykdys pirkimus būtent pagal Vokietijos ginkluotųjų pajėgų prašymą.

Kartu su Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos atstovais derybų metu taip pat buvo suderintos susitarimo nuostatos dėl Vokietijos karinių pajėgų mokyklų bei ankstyvojo ugdymo įstaigų steigimo ir veiklos vykdymo Lietuvos Respublikoje. Mokyklos vykdys Vokietijos mokymo ir ugdymo programas vokiečių kalba. Mokykloms infrastruktūrą suteiks, įskaitant galimas mokymo infrastruktūros statybas, Vilniaus ir Kauno miesto savivaldybės.

Susitarime aptarti ir kiti būtini karinio bendradarbiavimo aspektai, tai yra atvykimo, išvykimo tvarka, galimybės steigti karines parduotuves ir valgyklas, karinį paštą, radijo stotį. Numatyta, kad radijo dažniai Vokietijos karinėms pajėgoms būtų suteikiami nemokamai ir daugelis kitų, iš tikrųjų gana tradicinių, diplomatinio karinio bendradarbiavimo praktikoje nusistovėjusių nuostatų.

Atsižvelgdami į susidariusią geopolitinę situaciją ir siekdami kiek įmanoma greičiau pasirengti tinkamam Vokietijos Federacinės Respublikos karinių pajėgų brigados ir jos priešakinio elemento priėmimui Lietuvos Respublikoje, siūlome svarstyti ir priimti ratifikavimo įstatymą skubos tvarka. Mūsų visų tikslas turbūt išlieka visiškai nekintantis, kad karinis bendradarbiavimas tarp Lietuvos ir Vokietijos būtų lengvesnis, kad sukurtume geriausias įmanomas sąlygas Vokietijos brigadai perkelti į Lietuvą ir įgyvendinti pamatiniam tikslui, ką Vokietijos gynybos ministras ką tik labai akcentavo, tai yra atgrasymui ir gynybai, jeigu to prireiktų, išvien su Lietuva. Labai ačiū jums.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Gedvilas. Ruošiasi V. Semeška.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiama pranešėja, sveikintina, kad klausimas sparčiai sprendžiamas ir įgauna pagreitį. Tačiau įdomu sužinoti apie susitarimo detales, ar šitos sąlygos priimant yra mūsų pasiūlytos, ar jas teikia Vokietijos pusė ir kiek, kokių papildomų sąlygų kėlė atvykstančioji pusė? Ar atvykimas ir išvykimas, kuriuos turbūt mes apmokėsime, apima ir keliones bet ka-

da savaitgaliais ar per šventes? Ar priimami žmonės iš Vokietijos turės pirmumą prieš Lietuvos piliečius lankytis gydymo įstaigose ar gauti kokias nors viešąsias kitas paslaugas? Ar, tarkime, ir kitose šalyse nusistovėjusios panašios taisyklės, standartai, kai įsikuria kariai iš kitų šalių? Ačiū.

M. KOROLIOVIENĖ. Dėkoju jums už klausimą. Tai turbūt pradžioje reikėtų pabrėžti, kad susitarime tikrai dalyvavo dvi pusės, buvo derybinis procesas, yra nusistovėjusi tokia praktika. Turbūt reikėtų pabrėžti ir akcentuoti, kad Vokietijai taip pat tai yra pirmas kartas, kai jinai dislokuoja karius kitos valstybės teritorijoje.

Rėmėmės jau tikrai egzistuojančia praktika. Tarkime, Jungtinių Amerikos Valstijų kariai, kaip žinoma, jau ilgą laikotarpį yra Vokietijoje ir tenai yra sudaryti analogiški susitarimai. Atsispyrėme nuo NATO pajėgas apibrėžiančios sutarties, kuri iš tikrųjų šita sutartimi yra papildoma. Tai tikrai buvo abipusiai sutarimai, derybinis procesas, kur abi pusės lygiaverčiai kėlė savo interesus, derino nuostatas.

Dėl jūsų klausimo, dėl įvairių, kaip pasakyti, jau tokių detalesnių niuansų, tai šita sutartis iš tikrųjų apibrėžia tokius bendrinius principus. Toliau, jau dėl konkrečių detalių ir kaštų, tai yra tolesnių atskirų derybų klausimas ir ne šios sutarties objektas. Tai nežinau, turbūt atsakiau nepakankamai išsamiai. Bus galimybė komitetuose, tikrai dalyvaus ekspertai, užduoti detalesnius klausimus ir, tikėtina, gauti atsakymus. Ačiū jums.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti V. Semeška. Ruošiasi R. Tamašunienė.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiama viceministre, leiskite jus pirmiausia pasveikinti su užimamomis pareigomis čia, Krašto apsaugos ministerijoje, ir palinkėti sėkmės.

O dėl pačios sutarties, tai vis dėlto istorinė sutartis tarp Lietuvos Respublikos ir Vokietijos Federacinės Respublikos. Matyt, žinant vokiečių tikslumą, buvo ilgai derinta ir daug dirbta, šlifuotos visos formuluotės, kad tiktų abiem valstybėms. Šis bendradarbiavimas tarp dviejų šalių, aš manau, neš didžiulę naudą mūsų valstybei, mūsų regionui ne tiktai saugumo srityje, bet ir ekonominėje srityje.

Mano klausimas būtų gana paprastas. Ar ratifikavimo procesas ir Vokietijoje dabar paraleliai jau užkurtas, vyksta? Galbūt turite žinių, kada Vokietijos Bundestage bus ratifikuojama ši sutartis? Na, nuo to priklauso, kada jinai įsiteisės ir galios. Galbūt trupučiuką pakomentuosite šia tema? Ačiū.

M. KOROLIOVIENĖ. Tai labai labai dėkui už sveikinimus ir už klausimą. Pirmiausia turbūt norėčiau akcentuoti, kad tokios sutartys, kaip žinoma, neatsiranda iš niekur. Turbūt pamatas yra… Dar jums einant pareigas Krašto apsaugos ministerijoje visi pamatai buvo padėti tokios sutarties pradžiai, įtraukta į vadinamuosius *road map* planus kaip esminė sąlyga.

Dėl proceso. Iš tiesų, kada, tikslių detalių pasakyti negaliu. Turbūt net ministras neatsakytų, jeigu klaustumėte. Bet tikrai galiu patvirtinti, kad Vokietija žiūri lygiai taip pat atsakingai. Tikslas yra ratifikuoti sutartį kuo greičiau. Suprantama, kad tai yra esminė sąlyga tolesniems darbams intensyviai tęsti. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi A. Skardžius.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Gerbiama viceministre, mano toks praktinis klausimas. Šis susitarimas sudaro galimybę Vokietijos kariams, civiliniam komponentui (šeimos nariams, išlaikytiniams, Vokietijos valstybinių įmonių darbuotojams) suteikti statuso pažymėjimus ir Lietuvos Respublikos asmens kodą. Aš noriu paklausti. Kur bus deklaruojama jų gyvenamoji vieta, jeigu taip bus? Ar jie nuomosis tuos būstus, ar bus kareivinėse registruojami? Ar tai suteiks teisę dalyvauti savivaldos rinkimuose? Sutikime, didelis skaičius žmonių, kurie niekaip nesusiję su savivaldos reikalais, juo labiau kad juos planuojama rotuoti kas trejus metus. Ar į šitą aspektą, į šitą dalyką buvo atsižvelgta? Ar planuojama suteikti tą teisę, garantuos šis pažymėjimas teisę ar ne? Aš norėčiau gauti jūsų atsakymus.

M. KOROLIOVIENĖ. Dėkui jums už klausimus. Noriu pasakyti, kad tas statuso pažymėjimas, kuriame bus tam tikras… Jis turės kodą, bus analogas, kaip mes turime asmens dokumentuose asmens kodą. Iš esmės tai yra laikino leidimo gyventi Lietuvoje analogas.

Atsakydama į jūsų klausimą dėl registracijos vietos, iš tiesų tiksliai detalizuoti negaliu, negaliu atsakyti, bet atrodytų, kad turėtų būti registracijos vieta. Jeigu bus priimti sprendimai, kad

tikrai dalis pajėgų nuomosis būstus tiesiog rinkoje, turbūt įmanoma susitarus su savininku deklaruoti šitą gyvenamąją vietą. Bet didžioji dalis iš tiesų gyvens mūsų įrengiamoje infrastruktūroje. Tuomet turbūt būtų logiška, kad gyvenamoji vieta būtų šita.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi S. Skvernelis.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Vertinu, gerbiama pranešėja, šią istorinę sutartį. Tai išties yra toks labai reikšmingas žingsnis stiprinant Lietuvos gynybą. Bet žinant lietuvių išskirtinį svetingumą, kaip jūs užtikrinsite, kad tai netaptų beatodairišku lėšų švaistymu, kad būtų rengiami viešieji pirkimai įsigyjant paslaugas? Vis dėlto reikės tikrai daug pasistengti. Turbūt vien karių 4 tūkst., o dar šeimos nariai ir visa kita reikalinga infrastruktūra. Kaip jūs ruošiatės užtikrinti, kad tikrai dideli pinigai, 10 % nacionalinio biudžeto išlaidų, būtų efektyviai naudojami? Tai yra krašto gynybai skirti pinigai. Kiekvienas euras stiprina, bet neteisingai ir neatsakingai išleistas euras silpnina Lietuvos gynybą.

PIRMININKĖ. Laikas.

M. KOROLIOVIENĖ. Dėkoju jums už klausimą. Svarbiausia, ką norėčiau čia akcentuoti. Visos išlaidos, Lietuvos Respublikos patirtos dislokuojant ir įkurdinant Vokietijos brigadą… Manau, pirmiausia reikia galvoti, kad ta kaina yra už mūsų saugumą ir gynybą. Antras dalykas. Nors tai nėra šios sutarties objektas, be abejonės, bus kaštų pasiskirstymas tarp abiejų pusių. Tai yra Vokietija taip pat investuoja ženklią ženklią sumą, tą brigadą suformuodama ir dislokuodama Lietuvoje. Tai yra abipusė finansinė atsakomybė.

Kaip mes užtikrinsime? Lygiai taip pat, kaip užtikriname ir dabar. Žinoma, su istoriniu finansavimu krašto apsaugos sistemai yra keliami ypatingi atskaitingumo, skaidrumo, efektyvumo kriterijai, visi dirbantys supranta. Iš esmės taikysime tuos pačius įstatymus, tas pačias procedūras ir tuos pačius vėlgi egzistuojančius kontrolės mechanizmus, kurie yra dabar, perkant tiek Lietuvos pajėgoms, kariuomenei ginkluotę ar rengiant infrastruktūrą, tiek Vokietijos. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia S. Skvernelis. Ruošiasi V. Valkiūnas.

S. SKVERNELIS (*DFVL*). Laba diena, norėčiau tokius du klausimus paklausti, jei jums girdėti. Pirmiausiai tai dėl mokesčių. Yra toks straipsnis: Vokietijos karinių pajėgų ir Vokietijos valstybinių įmonių įsigyjamiems materialiniams ištekliams, atsargoms, paslaugoms, įrangai ir kitam turtui, skirtiems Vokietijos karinių pajėgų poreikiams, taikomas atleidimas nuo pridėtinės vertės mokesčių naudojimo, akcizo mokesčių ir panašių, ir vėlesnių mokesčių. Kaip manote, ar čia vėl yra teisingai suprantama, kas parašyta, nes tokiu atveju bus mūsų verslo subjektams labai patrauklu turėti santykius, verslo santykius, su Vokietija, nes bus PVM'as neskaičiuojamas?

Ir antras klausimas dėl švietimo. Ten numatyta galimybė Kauno ir Vilniaus savivaldybėms, jeigu toks poreikis yra, plėsti švietimo įstaigas, įskaitant ir statybą. Tai ar žino Kauno miesto savivaldybė ir Vilniaus miesto savivaldybė…

PIRMININKĖ. Laikas!

S. SKVERNELIS (*DFVL*). …apie tokius galimus finansinius įsipareigojimus ir kas toms savivaldybėms kompensuotų, jeigu reikėtų pastatyti mokyklą?

PIRMININKĖ. Laikas!

S. SKVERNELIS (*DFVL*). Ačiū, Seimo Pirmininke, už jūsų kantrybę.

M. KOROLIOVIENĖ. Dėkoju jums už klausimus. Dėl mokesčių tiesiog noriu pasakyti bendrą principą, kad tai yra diplomatinėje karinio bendradarbiavimo praktikoje taikoma standartinė nuostata. Aš analogiškai 2016 metais pati buvau tas žmogus, kuris labai daug dirbo prie analogiško susitarimo su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis. Tai taip, tokius įsipareigojimus, kaip atleidimas nuo PVM'o, prisiimanti šalis prisiima. Bet dėl ko taip yra? Dėl to, kad tuo metu Vokietijos subjektai moka mokesčius Vokietijos Respublikai. Tai yra bendri principai ir mes, kitaip tariant, išvengiame dvigubo apmokestinimo. O jeigu, tarkime, tai yra susijusi veikla jau šeimos narių su komercine veikla Lietuvoje, tai visi mokesčiai, įskaitant PVM'ą, bus mokami. Aš, aišku, nesu giluminis teisės ekspertas, tai gal detaliau bus atsakyta į tuos klausimus, bet bendri principai yra tokie.

Dėl jūsų pasakymo dėl švietimo ir dėl Vilniaus ir Kauno savivaldybių, tai tikrai šios, kaip pasakyti, nuostatos nėra Krašto apsaugos ministerijos kažkoks išsigalvojimas. Be abejonės, vyksta intensyvūs darbiniai procesai, savivaldybės iš esmės žino apie tokią galimybę ir galbūt su tuo susijusius kaštus. Bet vėlgi noriu pabrėžti, kad finansinės dalies ir kaštų pasidalijimo klausimas bus

atskirų derybų klausimas. Tikrai neatmestina, kad Vokietijos Federacinė Respublika gerokai prisidės prie tokių vokiškų mokyklų įsteigimo.

PIRMININKĖ. Klausia V. Valkiūnas. Ruošiasi A. Anušauskas.

V. VALKIŪNAS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama pranešėja, čia susitarimas skamba taip: susitarimas sudaro sąlygas ilgalaikiam Vokietijos karinių pajėgų atvykimui į Lietuvos Respubliką. Mano nuomone, čia trūksta priedo: kol bus pašalinta egzistencinė grėsmė NATO valstybėms. Mes jau turime blogą patirtį su svetimomis kariuomenėmis, todėl turi būti ir tas išvedimas, kai nėra poreikio. Ta kariuomenė pagal šią sutartį, tai ką, čia amžinai galimai bus? Ar mes jau negalėsime, kaip sakant, nieko keisti? Jeigu nėra egzistencinės grėsmės, tai kam mums reikalinga svetima kariuomenė?

M. KOROLIOVIENĖ. Iš tiesų man labai sunku būtų iš esmės kompetentingai atsakyti į šitą klausimą. Manau, kad visi suprantame aplinkybes, kuriomis šita sutartis yra teikiama ratifikuoti, yra sudaroma dėl Vokietijos brigados dislokavimo. Vėlgi turbūt jeigu yra tokių dvejonių ir nuogąstavimų, tai turėtų būti atskirų politinių diskusijų objektas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Anušauskas. Ruošiasi L. Nagienė.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkui. Aišku, gėda, kad Seimo nariai neskiria okupacijos ir teisėtų vyriausybių susitarimų, bet jau paliksime tai nuošalyje. Iš tikrųjų sutartyje sąnaudos jau yra pasidalintos, nes infrastruktūrą stato Lietuva, eksploatuoja Vokietija ir apmoka atitinkamai, ir visa kita yra išdėliota, bet, žinoma, tų papildomų sutarčių reikės. Mano klausimas, kadangi yra ten baigtinis sąrašas karinių teritorijų, kuriose veiks Vokietijos pajėgos, klausimas toks: ar tas sąrašas pagal sutartį gali būti papildytas, jeigu atsirastų poreikis, na, kokia nors dar papildoma teritorija, ar jisai tiesiog baigtinis? Ten, jei neklystu, penkios karinės teritorijos nurodytos.

M. KOROLIOVIENĖ. Dabar taip, nurodytos penkios karinės teritorijos, tas teisybė, bet natūralu, kad keičiantis galbūt situacijai, aplinkybėms, gal, nežinau, mes kada nors prieisime prie tos stadijos, kada gal kontingentas išsiplės, tai, be abejonės, tokia galimybė bus išlaikyta.

PIRMININKĖ. Ir paskutinė klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama viceministre, iš tikrųjų į dalį klausimo jūs jau atsakėte dėl švietimo. Aš iš tikrųjų sveikinu, sveikinu dėl to, kad vienaip ar kitaip mes žinome, kad jausimės ženkliai saugesni, ir mums saugumas ir garantijos yra svarbiausios šią dieną. Prašau pasakyti, dalis žmonių atvažiuos, kaip sako, šeimomis, ar ne, ir šeimų bus. Jeigu, tarkime, įsidarbins pas mus kaip samdomi darbuotojai ugdymo įstaigose, mokyklose pedagogais, ir vokiečių kalbos specialistų kaip tik trūksta, kurie mokesčius mokės, kaip tokiu atveju? Aš suprantu, kad nebūtų dvigubo apmokestinimo, bet jeigu jis dirba pas mus bendrojo ugdymo, tarkime, mokykloje ar kur nors kitur kaip samdomas darbuotojas, kaip tokiu atveju bus?

M. KOROLIOVIENĖ. Iš tiesų labai bijau (pirmiausia labai dėkui už tokį pozityvų žodį), bijau suklaidinti, bet, rodos, jeigu įsidarbina šeimos nariai pas mus Lietuvoje, tai mokesčiai turėtų ir būti mokami, kaip priklauso, čia, Lietuvos valstybėje. Bet tikrai turime nuostabių ekspertų. Bijau suklaidinti šiuo atveju. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Ir po pateikimo visi kolegos, kurie užsirašę, norėtų kalbėti už. V. Mitalas pakalbės už visus, matyt.

V. MITALAS (*LF*). Labai ačiū, Seimo Pirmininke. Labai ačiū už pristatymą šio susitarimo ratifikavimo. Iš tikrųjų, na, turbūt aš taip jaučiuosi, kad nedažnai tenka prisiliesti prie tikrai erą keičiančių projektų. Man atrodo, mes esame laimingi šiandien, gali būti laimingi Seimo nariai, kurie balsuos dėl šios sutarties ratifikavimo, nes, atkūrę Lietuvos nepriklausomybę, kūrėme valstybę, ją stiprinome, tai buvo didžiulis žingsnis tokiai Lietuvai, kokią turime dabar, – laisvai, stipriai Lietuvai. Antras žingsnis buvo narystė Europos Sąjungoje ir NATO. Iš esmės pakeitėme Lietuvos saugumo trajektoriją ir sustiprinome Lietuvą tapdami stipriausio Aljanso nariais. Tai, ką svarstome šiandien, yra dar vienas didžiulis milžino žingsnis tam, kad Lietuva būtų amžinai laisva, būtų stipri.

Vokietijos įsipareigojimas taip pat yra didžiulis, tektoninis, ir tą reikia pripažinti, už tą reikia padėkoti. Už tą reikia padėkoti ir federalinei vyriausybei, ministrui, už tą reikia padėkoti ir Bundestago nariams, kuriuos čia mes matėme, buvo ir Lietuvos draugystės grupės pirmininkas.

Iš tikrųjų vertindami šitą žingsnį, pripažindami Vokietijos didžiulį įsipareigojimą saugoti Lietuvą ir su tuo saugoti visą Europą, švęskime šitą sutartį, balsuokime už ją, stiprinkime Lietuvos nepriklausomumą. Visas detales, visus klausimus, kurie čia kilo Seimo nariams, tikrai išsiaiškinsime komitetuose, į juos atsakysime. Bet tai, dėl ko šiandien balsuosime, yra didžiulis, stiprus žingsnis Lietuvos laisvės stiprėjimo kryptimi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami.

Gerbiami kolegos, kviečiu užimti vietas. Pradedame balsavimą ir balsuojame dėl 1-3 klausimo – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-4155. Balsuojame po pateikimo.

Balsavo 96, už – 96. Vienbalsiai pritarta po pateikimo.

Prezidentas ir Vyriausybė siūlo taikyti skubos tvarką. Siūlomi komitetai: Užsienio reikalų komitetas – pagrindinis, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas – papildomas. Siūloma svarstyti spalio 15 dieną. Gerbiami kolegos, ar galėtume pritarti? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju. Pritarta bendru sutarimu.

11.06 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3444(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3444(2). Priėmimo stadija.

E. Zingeris norėtų išsakyti repliką.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Ačiū jums, didžiai gerbiama Pirmininke. Abu komitetai – gerbiamo A. Pociaus ir mano – pasirengę šią sutartį įmanomai greitai, jau artimiausiomis dienomis pateikti Seimui. Jeigu išeis taip, kad mes tai padarysime priklausomai nuo kolegų Seimo narių, jeigu išeitų taip, kad padarytume tai gana greitai, mes galėtume ir truputėlį greičiau. Viskas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerai. Ačiū. Priėmimo stadija mano ką tik paskelbto klausimo – 1-4 klausimo. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta, dėl 2 straipsnio nėra gauta. Ar galėtume pritarti jiems abiem bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl motyvų niekas neužsirašė.

Taigi apsispręskime balsuodami dėl 1-4 klausimo – Aviacijos įstatymo pakeitimo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 95: už – 95, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3444) priimtas. (*Gongas*)

11.08 val.

Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 2, 13 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3647(2) (*priėmimas*)

Toliau 1-5 klausimas – Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-3647(2). Priėmimo stadija. Projektą sudaro keturi straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta Ar galėtume kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Motyvai už – kalba I. Pakarklytė. Ruošiasi V. Semeška.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, priminsiu visiems, kad šio įstatymo projekto tikslas yra toks, kad įmonės, kurios vis dar vykdo veiklą Rusijoje, Baltarusijoje ar *de facto* Rusijos kontroliuojamose teritorijose, negalėtų dalyvauti ir laimėti viešųjų pirkimų Lietuvoje. Kodėl šį klausimą teikiau būtent Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme? Nes tai nėra tik ekonomikos ar tik moralės klausimas, bet tai labai *didele dalimi* yra ir nacionalinio saugumo klausimas. Mes jau birželio mėnesio gale priėmėme Viešųjų pirkimų įstatymo pataisas, kurios suteikia teisę perkančiajai organizacijai prašyti sąžiningumo deklaracijos iš įmonių užtikrinant, kad jos nevykdo veiklos Rusijoje ar Baltarusijoje.

Čia yra papildantis projektas ir suteikiantis daugiau galių Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijai. Dėl projekto buvo gauta Vyriausybės išvada. Tai šiek tiek galbūt užtruko (5 mėnesius) šis procesas, bet tikrai su visomis šalimis yra suderinta ir taip pat po Vyriausybės išvados papildytas kriterijų sąrašas. Tikiuosi, kad visi tie instrumentai, kuriuos Seimas jau priėmė ir, tikiu, priims šiandien, užtikrins tai, kad vis dėlto Lietuvos mokesčių mokėtojų pinigais nebus remiama Rusijos karo mašina.

PIRMININKĖ. Motyvai už – V. Semeška.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, šiandien mes kalbame apie tas bendroves, kurios iki šiol tiesiogiai ar netiesiogiai vykdo veiklą teroristinėje Rusijoje ar Baltarusijoje, taip pat mes kalbame apie tuos asmenis, valdybos narius, atskirai – akcininkus, kurie taip pat vykdo veiklą teroristinėje Rusijoje. Klausimas labai paprastas: ar jie gali dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, daryti verslą taip pat su valstybe, ypač tuose pirkimuose, kurie užtikrina mūsų nacionalinį saugumą? Akivaizdu, kad ne.

Dar dirbant man krašto apsaugos viceministru, mes visada susidurdavome su tokia problema, kad laimi konkursą bendrovė arba asmenys, kurie akivaizdžiai turi ekonominių ryšių su tomis teroristinėmis valstybėmis, tačiau jų pašalinti iš viešųjų pirkimų nelabai gali. Taigi pagaliau turėsime instrumentą, kuomet perkančiosios organizacijos tuos asmenis, kurie vykdo ūkinę, ekonominę, komercinę veiklą su teroristine Rusija, prisideda prie karo mašinos, uždirba kruvinus pinigus… negalės bent jau dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, bus tiesiog eliminuoti komisijai nustačius, kad tokia veikla vykdoma. Todėl kviečiu pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-5 klausimo, projekto Nr. XIVP-3647. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 94: už – 94, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3647) priimtas. (*Gongas*)

11.12 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4021(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4021(2). Priėmimo stadija. Sudaro tik vienas straipsnis, dėl jo pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Balsuokime.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 101: už – 100, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4021) priimtas. (*Gongas*)

11.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl Darijaus Beinoravičiaus skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projektas Nr. XIVP-4071(2) (*svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Darijaus Beinoravičiaus skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projektas Nr. XIVP-4071. Svarstymo stadija. Kviečiu D. Griškevičių pristatyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Taip, klausimas vakar buvo svarstytas mūsų komitete ir bendru sutarimu jam pritarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė. Tada einame į priėmimo stadiją. Priėmimo stadija. Yra du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Dėl motyvų už užsirašė S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kviečiu pritarti D. Beinoravičiaus kandidatūrai. Visokių kandidatų mes čia, dirbdami Seime, matome ir girdime, matome tokių pareigūnų, kurie ateina į politikos erdvę, ir yra atvirkščiai, kai iš politikos pereina į pareigūnų erdvę. D. Beinoravičiaus karjerą stebiu jau daug metų ir mane stebina, kad ir kur jis dirbtų, turi didžiulę darbo patirtį: ir prezidentūroje, ir puikiai žino Seimo kontrolierių darbą, yra akademinės bendruomenės narys, profesorius, teisininkas. Kad ir kur jis dirbtų, visada šitam žmogui svarbiausia yra kompetencija. Ir visur, kaip niekur kitur, man regis, čia atsispindės šitame jo darbe, nes būti Etikos komisijos nariu kaip tik ir reikia būti kompetentingam, tolerantiškam, korektiškam žmogui, girdėti ir matyti kiekvieną asmenį. Taigi, kviečiu pritarti, kad D. Beinoravičius taptų Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai. Dar V. Targamadzė užsirašė kalbėti. Motyvai už. Prašom.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Aš taip pat pažįstu profesorių, teko kartu dirbti. Tikrai vertas žmogus, jis visada įsiklauso, kompetentingai sprendžia ir, mano supratimu, pakankamai objektyviai. Tikrai kviečiu balsuoti už jį.

PIRMININKĖ. Dėkoju, motyvai išsakyti. Gerbiami kolegos, slaptas balsavimas yra numatytas nuo 13 valandos iki 13 val. 15 min. Primenu, kad balsų skaičiavimo grupėje yra šie kolegos: A. Lydeka – Liberalų sąjūdžio frakcija, R. Miliūtė – Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“, I. Pakarklytė – Laisvės frakcija, B. Pietkiewicz – Lietuvos regionų partijos frakcija, M. Puidokas – Mišri Seimo narių grupė, A. Sysas – Socialdemokratų partijos frakcija, G. Surplys – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija ir A. Vyšniauskas – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija. Slapto balsavimo biuletenį mes jau buvome pasitvirtinę, jis yra standartinis.

11.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3380(2) (*priėmimas*)

Toliau darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-3380. Kviečiu komiteto pranešėją gerbiamą A. Pocių į tribūną. Tai yra priėmimo stadija. Pradedame svarstymą nuo nuostatų priedo, tai yra nuo I skyriaus. Čia yra gauta Teisės departamento pastabų. Aš labai norėčiau paprašyti, kad komiteto pirmininkas pakomentuotų komiteto nuomonę dėl Teisės departamento pastabų. Tai pradedame nuo I skyriaus.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymas, kaip žinoma, buvo priimtas ir įsigalios jau spalio 1 dieną. Taigi iki šios dienos mums reikia patvirtinti centro nuostatus. Po svarstymo dar buvo gauta Seimo Teisės departamento pastabų, joms Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas pritarė, išskyrus vieną pastabą, nes įterpus siūlomą Teisės departamento žodį į šį punktą, jis skambėtų taip, kad centro vieši pranešimai ir kita informacija skelbiami centro interneto svetainėje, socialinių tinklų „Facebook“, „YouTube“ svetainėse, prireikus – kitose informacinės (būtent žodis „informacinės“) visuomenės informavimo priemonėse. Komiteto nuomone, būtų tarsi orientuojama vien tik į informacinę visuomenę, ko tikrai nėra siekiama, ir šio žodžio įterpimas yra perteklinis. Čia turimos omenyje tiesiog kitos žiniasklaidos priemonės. Taigi visoms pastaboms mūsų komitetas pritarė bendru sutarimu, taip pat bendru sutarimu pritarė dėl nepritarimo šiam siūlymui.

PIRMININKĖ. Bet aš norėčiau dar paprašyti, kad jūs ir toliau komentuotumėte Teisės departamento pastabas, nes tai yra ne atskiri straipsniai, o visi nuostatai, ir mes vėliau apsispręsime dėl viso jau pagal Teisės departamento pasiūlymus ir komiteto nuomonę.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Tai dabar pagal kiekvieną?

PIRMININKĖ. Taip, iš eilės tiesiog perbėgti per visus Teisės departamento pasiūlymus.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Seimo Teisės departamento siūlymas dėl… Pirmam siūlymui komiteto nuomonė buvo pritarti.

PIRMININKĖ. Gerai, toliau.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Kitas Seimo Teisės departamento siūlymas. Valstybės biudžeto asignavimai. Trumpinti formuluotės nereikia. Šiam siūlymui taip pat mes pritarėme.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Toliau.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Kitas, ką aš jau prieš tai paminėjau, komiteto nuomonė – nepritarti. Dėl nepritarimo buvo balsuota vienbalsiai, tai yra bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Toliau, trečiame puslapyje.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Kitas, kaip ir minėjau, buvo pritarti.

PIRMININKĖ. Toliau.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Einame prie kito siūlymo. Taip pat komiteto nuomonė buvo pritarti.

PIRMININKĖ. Tuomet keičiasi tolesnė punktų numeracija, ar ne?

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Taip. Ir visiems kitiems siūlymams, kaip aš jau minėjau, buvo pritarta.

PIRMININKĖ. Buvo pritarta. Gerai, dėkoju. Tuomet grįžtame į preambulę. Dėl preambulės taip pat yra viena Teisės departamento pastaba.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Taip, ir komiteto nuomonė yra pritarti.

PIRMININKĖ. Irgi pritarti. Gerai, tada ačiū jums už pristatytas išvadas. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų negauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Ir dėl 3 straipsnio taip pat nėra gauta pasiūlymų. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Ačiū.

Dėl viso prieš kalba A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Prasidėjus rinkimų laikotarpiui, valdančioji partija nutarė pertvarkyti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą pagal savo užgaidas. Kitas labai įtakingas asmuo J. Razma sumanė ištrinti parlamentarizmo istoriją, palikti tik pastaruosius dešimt metų.

Genocido ir rezistencijos tyrimo centro padėkos ilgai laukti neteko. Kaip matote, prasidėjus rinkimams staiga atsirado pieštos pažymos, pieštuku pieštos pažymos. Tai bandymas daryti įtaką rinkimų procesui. Galbūt teismams pavyks išsiaiškinti, kas ir kada tas pažymas nupiešė, kodėl eliminuojami asmenys iš kažkur ištrauktomis pažymomis.

Juk ne kartą parlamentas reikalavo. Reikalavome tiek iš dešiniųjų, tiek iš kairiųjų paviešinti visus sąrašus, kad nebūtų jokių spekuliacijų ir nebūtų galimybės traukti iš po, nežinau, iš po stalo, iš apatinio stalčiaus ar dar iš kažkokio 1990 metais išnešto maišo kažkokias korteles, pažymas, o galbūt jas tiesiog piešti. Todėl aš manau, kad visa tai, tiek J. Razmos pataisa dėl parlamentarizmo istorijos ištrynimo, tiek Genocido centro pertvarkymas, yra noras tiesiog perrašyti istoriją pagal savo politinę programą, pagal savo supratimus, pagal savo įsitikinimus. Tai nėra gerai.

PIRMININKĖ. Laikas!

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Aš manau, kad tai yra labai blogas dalykas. Balsuokite prieš šią pertvarką. Ačiū.

PIRMININKĖ. Apsispręskime balsuodami dėl 1-8 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro nuostatų patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-3380. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 91: už – 53, prieš – 7, susilaikė 31. Nutarimas (projektas Nr. XIVP-3380) priimtas. (*Gongas*)

11.24 val.

Europos bendrovių įstatymo Nr. IX-2199 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3946(2)ES, Europos ekonominių interesų grupių įstatymo Nr. IX-1939 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3947(2)ES, Europos kooperatinių bendrovių įstatymo Nr. X-696 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3948(2)ES (*svarstymas*)

Šiek tiek lenkiame laiką, todėl siūlyčiau apsvarstyti pirmą popietinį 2-1.1 klausimą – Europos bendrovių įstatymo Nr. IX-2199 pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3946(2)ES. Kviečiu pranešėją A. Bagdoną, kad pristatytų Ekonomikos komiteto išvadą.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Tai, gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas apsvarstė bei patobulino įstatymo projektą ir pritarė jam bendru sutarimu. Dalyvavo 8 komiteto nariai.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą išvadą. Diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti. Dėl motyvų… Norėčiau pakviesti dar lydimuosius pristatyti. Taip, yra dar 2-1.2 ir 2-1.3 klausimai. Prašau, visus kartu.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju dar kartelį, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Tai antram lydimajam įstatymo projektui taip pat 8 komiteto nariai pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų po svarstymo neužsirašė niekas. Taigi, apsispręskime balsuodami dėl 2-1.1, 2-1.2 ir 2-1.3 klausimų po svarstymo. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 98: už – 97, prieš nebuvo, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

Dabar mes jau visai priartėjame prie 1-10 klausimo. Pas mus yra numatyta pagal darbotvarkę, jog 11 val. 30 min. finansų ministrė G. Skaistė atsakys į Seimo narių klausimus, suformuluotus pagal Seimo statuto 208 straipsnio 13 ir 14 dalis. Norėčiau pakviesti gerbiamą J. Razmą, kad perimtų pirmininkavimą. Tuomet už poros minučių ministrė galėtų ateiti į tribūną.

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF***).** Tai, gerbiamoji ministre, man atrodo, jūs galite jau būti tribūnoje, laikas maždaug jau atėjo.

11.28 val.

Finansų ministrės Gintarės Skaistės atsakymai į Seimo narių klausimus (*pagal Seimo statuto 208 straipsnio 13 ir 14 dalis)*

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Laba diena. Tai norėčiau pateikti informaciją apie „Naujos kartos Lietuvos“ plano įgyvendinimo eigą. Tai trumpai apie patį planą. Planas „Naujos kartos Lietuva“ apima 3,8 mlrd. eurų investicijų. Po plano atnaujinimo 2023 metais pagrindiniai prioritetai išliko tie patys, tai yra žaliasis kursas, skaitmenizacija ir švietimas. Po plano atnaujinimo papildomas dėmesys atsirado atsinaujinančiai energetikai, papildomoms lėšoms, taip pat perėjimui prie aukštos pridėtinės vertės verslo.

Kuo šis instrumentas skiriasi nuo struktūrinių fondų? Tai yra reformų ir investicijų planas. Mūsų strategija buvo parengti reformas, kurių pagrindu vėliau bus vykdomos investicijos. Tai reiškia, kad reformos eina prieš tai kaip pamatas, o ant jų yra statomos investicijos. Kad jos turėtų didesnę pridėtinę vertę, jos yra įgyvendinamos po įgyvendintų reformų.

Taigi, rengiant pradinį „Naujos kartos Lietuvos“ planą buvo numatoma, kad „Naujos kartos Lietuvos“ plano priemonių efektyvumo koeficientą sudarys 1,9 %, tai yra santykis tarp papildomai sukurto BVP ir investuotų lėšų. 2023 metais planą papildžius naujomis intervencijomis, jų efektyvumo koeficientas bus dar aukštesnis ir jį sudarys 2,25 %. Šiuo metu planas „Naujos kartos Lietuva“ yra intensyviai įgyvendinamas. Jo finalizavimo data yra 2026 metų pabaiga. Šiuo metu jau yra įgyvendinama daugiau nei trys ketvirtadaliai reformų veiksmų, tai yra 78 %. Taip pat įsibėgėja ir investicijos. 2024 m. rugpjūčio 31 d. duomenimis, iš viso paskelbta kvietimų projektų įgyvendinimo planams teikti už 3 mlrd. 825 mln. 600 tūkst. eurų. Tai yra 99 % visų plano „Naujos kartos Lietuva“ lėšų. Taip pat 2024 m. rugpjūčio 31 d. duomenimis, plano „Naujos kartos Lietuva“ projektų sutarčių yra pasirašyta už 3 mlrd. 417 mln. 200 tūkst. eurų. Tai yra 89 % plano „Naujos kartos Lietuva“ lėšų. Nuo laikotarpio pradžios iki 2024 m. rugpjūčio 31 d. plano „Naujos kartos Lietuva“ išmokėjimai siekė 915 mln. 200 tūkst. eurų. Tai yra 24 % visų plano lėšų.

Pasižiūrėjome, kaip atrodome regiono kontekste, pasiklausėme kitų finansų ministerijų. Estai pasakė, kad jų išmokėjimai siekia 34 %, latvių – 7,5 %, lenkų – taip pat mažiau nei Lietuvoje. 2024 metais valstybės biudžete planuojama sumokėti 1 mlrd. 55 mln. 400 tūkst. eurų plano „Naujos kartos Lietuva“ lėšų. Šiuo metu yra išmokėta 668 mln. 800 tūkst. eurų. Tai yra 63 % šių metų plano. Paprastai išmokėjimai antroje metų pusėje yra spartesni, todėl turėtume pasivyti planą. Taip pat 2023 metais buvo išmokėta 194 mln. eurų. Atsiskaitant už pasiektus rodiklius yra pateikti du mokėjimo aprašymai, kuriuose atsiskaityta už 38 rodiklius. Iš viso su avansais yra gauta 1 mlrd. 356 mln. eurų. Tai yra 35 % viso plano lėšų.

Žvelgiant, kaip yra įgyvendinami RRF'o planai kitose valstybėse, pagal išmokėjimus šalims esame 11 tarp 27 valstybių.

Taip pat šių metų rugsėjo mėnesį Europos Komisijai po plano atnaujinimo korekcijų pateiktas trečias mokėjimo aprašymas už 532 mln. eurų. Po to, kai bus sulaukta pozityvaus Europos Komisijos sprendimo, kadangi neformaliai atsiskaitymą esame suderinę, iki metų pabaigos Lietuva dar šiemet turėtų gauti 463 mln. eurų. Tokiu atveju būsime gavę 1 mlrd. 819 mln. eurų. Tai yra 48 %, beveik pusė, visos plano „Naujos kartos Lietuva" apimties.

Kalbant apie pasiekimus, patį planą sudaro 218 rodiklių, iš kurių 79 rodikliai yra reforminiai. Jie yra, kaip minėjau, sparčiai įgyvendinami. Jeigu kalbėtume apie įgyvendinimo pažangą, tai sparčiausiai siekiama rezultatų švietimo, darbo rinkos, socialinės politikos, žaliosios pertvarkos ir skaitmenizavimo srityse. Tarp svarbesnių rezultatų yra atsinaujinančios energetikos srities teisės aktų pakeitimai, supaprastinantys procedūras atsinaujinančios energetikos infrastruktūros plėtotojams, taip pat pastatų renovacijos srityje veikiantis Pastatų renovacijos kompetencijų centras. Patobulinti teisės aktai, kuriais aktualizuoti renovacijos standartai, parengtos tvarios miestų plėtros gairės, jau pradėti įgyvendinti daugiabučių renovacijos projektai, tarp jų ir skirti sukurti gamybinius pajėgumus žaliosios skydinės renovacijos medžiagų gamybai. Skaitmenizavimo srityje priimti teisės aktai dėl efektyvaus duomenų valdymo, pradėjo veikti Atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijų centras. Inovacijų srityje įsteigta Inovacijų agentūra. Šiuo metu įgyvendinama daugiau kaip 400 projektų šioje srityje.

Taip pat priimti visi teisės aktai, reikalingi programai „Tūkstantmečio mokyklos" įgyvendinti. Jau yra prasidėjęs investicinis procesas. Taip pat viešojo sektoriaus efektyvumo srityje įgyvendintos kelios priemonės šešėliui mažinti ir mokesčių surinkimui gerinti, konsoliduotos nacionalinės plėtros įstaigos ir kita.

Taip, tai turbūt informacijos tiek, manau. Atsakysiu į klausimus, jeigu tokių būtų.

PIRMININKAS. Kaip žinome, pirmenybę klausti turi tie, kurie inicijavo paklausimą. Pirmasis būtų A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama finansų ministre, „Naujos kartos Lietuvos" finansavimo planą, apie kurį jūs kalbėjote, sudaro 3,8 mlrd. eurų. Tai yra visiems puikiai žinoma ir suprantama, bet šitas planas yra padalintas į dvi dalis – yra subsidijų dalis ir paskolų dalis. Žiūrint į jo įgyvendinimą, matoma, kiek yra skirta lėšų, kiek yra kvietimų maždaug jau atlikta ir finansine išraiška, ir procentine išraiška, kiek yra sudaryta sutarčių. Bet pasigendu dar vienos skilties, o kiek yra panaudota lėšų arba kiek yra išmokėta ir pagal subsidijų dalį, ir pagal paskolinę dalį, nes anksčiau tokia praktika būdavo taikoma, kiek aš atsimenu, įvairių vyriausybių? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Iš viso nuo laikotarpio pradžios iki 2024 m. rugpjūčio 31 d. „Naujos kartos Lietuvos" plano išmokėjimai siekia 915 mln. eurų, kaip minėjau, tai yra 24 % plano lėšų, ir yra išmokėta 457,1 mln. eurų, 20 %, subsidijos lėšų ir 458 mln., 30 %, paskolos lėšų.

PIRMININKAS. Toliau klausia D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Ministre, pirmiausiai klausimas yra paprastas: kodėl yra nesilaikoma įstatyme numatytų terminų ir Seimo nariai negauna atsakymų į savo pateiktus klausimus? Reikia kreiptis per komitetą, reikia kreiptis per debatus, reikia kreiptis viešai, nesilaikoma 20 dienų terminų. Prireikė štai tokios, sakyčiau, kraštutinės priemonės, statutinės priemonės, kad mes jus turime iškviesti štai į tribūną, kad jūs galiausiai pateiktumėte atsakymus. Tai yra vienas momentas.

Antras klausimas: ar jus asmeniškai kaip ministrę tenkina toks išmokų tempas, ne sutarčių sudarymo, bet išmokų? Ir tą jau Algirdas minėjo, trečias klausimas: kodėl skiriasi skaičiai? Praeitų metų atsakyme Seimo nariui kalbate apie 2,2 mlrd. ir apie 11 % išmokų, dabar jau pridedate papildomus, tai ar kitais metais vėl galėtų skirtis atsakymai? Kodėl skiriasi skaičiai tiesiog tos pačios ministerijos ir ministrės atsakymuose?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Tai viskas priklauso turbūt nuo datos, kada yra informacija pateikiama. Rugpjūčio 31 dienos duomenimis, yra išmokėjimai tokie, kokius aš šiandien įvardinau, o jeigu ankstesni duomenys yra ankstesne data, tai tikėtina, kad įgyvendinimo pažanga tuo metu buvo tokia, kokia jinai buvo.

Kalbant apie informacijos pateikimą, tai nuolat yra atsiskaitoma komitetuose apie plano „Naujos kartos Lietuva“ struktūrinių fondų įgyvendinimo pažangą. Tiek ir Europos reikalų komitete, tiek ir Audito komitete ta informacija yra nuolat pateikiama, viceministrai dalyvauja, informaciją pateikia. Atsiprašau, kad porą dienų užtruko atsakymas Seimo nariui, kiek žinau, vakar tas atsakymas jau buvo išsiųstas. Šiandien aš tą informaciją jums visiems pristatau. Kaip minėjau, nuolat yra stebima plano pažanga ir pristatoma Seimo komitetuose.

PIRMININKAS. Toliau klausia G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkui, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, žinoma, Lietuvoje ne per seniausiai lankėsi RRF'o direktorė ir jinai taip pat Europos reikalų komitete pristatė Lietuvos pažangą. Jinai truputėlį skiriasi, ne truputėlį, o ženkliai skiriasi nuo jūsų skaičių, tai norėčiau tiesiog paklausti: kodėl skiriasi, nes jinai sakė, kad tiktai 18 % Lietuvoje išmokėta pinigų? Taip pat jinai paminėjo Lietuvos vieną iš didžiausių klaidų, kad nebuvo kalbamasi su socialiniais partneriais. Ar tikrai taip buvo ir kodėl nebuvo? Ir trečias klausimas. Norėčiau paklausti: kaip sekasi ir kas atsakys dėl 8 mln.? Jūs dabar padavėte į teismą Europos Komisiją, o jeigu Lietuva nespės įgyvendinti reformos, tai nei daug, nei mažai – apie 500 mln. nuplauks. Kas atsakys už tai?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Kodėl skiriasi duomenys? Tiesą sakant, kadangi nežinau, ką ponia direktorato vadovė citavo būdama komitete, tai man sunku referuoti jos duomenis, bet šie duomenys yra vieši, pateikiami Europos Komisijos tinklalapyje. Tiesiog turiu atsispausdinusi lentelę, kur yra sudėtos visos šalys. Tais duomenimis, Lietuvai yra išmokėta 35,32 % viso plano lėšų, tai yra 1,36 mlrd. Kaip minėjau, esame pateikę naują mokėjimo prašymą, iki metų pabaigos turėtume gauti beveik 0,5 mlrd., tai bus 1,8 mlrd. iš viso išmokėta iš 3,8 mlrd., tai yra 48 % plano lėšų.

Dabar dėl diskusijų su Europos Komisija. Man atrodo, mano vaidmuo yra užtikrinti Lietuvos interesų atstovavimą ir kalbėtis su Europos Komisija dėl viso plano lėšų gavimo. Europos Komisija įvertino, kad 8 mln. turėtų būti neišmokėti dėl rodiklių interpretacijos. Mano nuomone, toks jų vertinimas yra nepagrįstas. Mano nuomone, jie peržengė reglamento jiems suteiktus įgaliojimus. Tik priminsiu, kad sistema, kaip jie vertina, kiek yra vertas vienas ar kitas rodiklis, buvo patvirtinta praėjus porai metų po to, kai buvo patvirtintas planas. Jeigu aš būčiau žinojusi metodiką, pagal kurią bus vertinamas pats planas, matyt, ir pats planas atrodytų šiek tiek kitaip. Man atrodo, teismas yra ta institucija, kuri gali atsakyti į visus klausimus. Nemanau, kad eurobiurokratai turėtų vairuoti Lietuvos mokesčių politiką nuo galinės sėdynės. Mano interesas – atstovauti Lietuvai ir teisme gauti atsakymus į tuos klausimus, kurie, man atrodo, yra svarbūs ne tik Lietuvai, bet ir visiems kitiems.

Kadangi mūsų pakete, plane yra keturi rodikliai, kurie susiję su mokestiniais pakeitimais, ir taip pat du tarpiniai rodikliai, dėl kurių ir vyko diskusijos su Europos Komisija, tai laiko priimti šiems pakeitimams mes turime iki 2026 metų pabaigos. Finansų ministerija drauge su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pateikė projektus, jie buvo svarstomi Seime, dalis jų jau yra priimti, todėl, matyt, nebūtų galima sakyti, kad tie visi rodikliai yra nepasistūmėję. Žalieji rodikliai yra pasistūmėję, tarpiniai rodikliai taip pat, už juos yra atsiskaityta, nes projektai yra pateikti Seimui. Matyt, dabar viskas Seimo rankose. Seimo valioje priimti tuos pakeitimus, kurie, mano nuomone, yra reikalingi, jie padarytų mūsų mokesčių sistemą teisingesnę, padidintų nedarbo draudimo aprėptį, daugiau žmonių galėtų gauti socialinę paramą tada, kada jos reikia. Šiandien kamuolys yra Seimo rankose ir tiek, kiek Seimas turės valios, matyt, jau ir ateinanti koalicija, tiek atsiskaityti ir bus galima.

Tačiau priminsiu, kad pačiuose rodikliuose, kurie įrašyti į planą, nėra įrašyta jokių konkrečių įsipareigojimų. Tai yra kryptys, kurių reikėtų siekti. Man atrodo, tiek, kiek mes esame pateikę, kiek mes tas kryptis atliepiame, taip aš tuos įsipareigojimus suprantu. Tai reiškia mažinti pajamų nelygybę, atsisakyti dalies perteklinių lengvatų, kurios neatitinka Lietuvos Vyriausybės prioritetų, tai ir buvo pasiūlyta.

PIRMININKAS. A. Sysas – paskutinis iš užsirašiusių.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, ačiū, kad taip ryžtingai ginate Lietuvos interesus, ir vakar ERK'o posėdyje, ir čia, bet mano klausimas vis tiek būtų. Jūs sakote, kad viskas Seimo rankose, taip sakant, kamuoliukas čia tarp mūsų kažkur pasimetęs. Tai ar jūs dar

turite vilties, kad dabartinė dauguma padarys tuos žingsnius, ką taip buvo susiplanavusi ir numačiusi? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Vyriausybė savo projektus yra pateikusi, po pateikimo jiems yra pritarta, tačiau akivaizdu, kad šitai koalicijai susitelkti ir susitarti nepavyko, kad įstatymą priimtų. Todėl, man atrodo, šiandien duris tam klausimui reikia tiesiog uždaryti. Sulaukime rinkimų rezultatų ir, matyt, matydami, kas po rinkimų susidėlios Seime, galėsime toliau efektyviai diskutuoti apie tai, ką galima priimti, kokį mandatą turi nauja koalicija, kokia jinai bebūtų, ir kokių ambicijų. Turime kartu pasiekti tuos rodiklius, kurie yra reikalingi Lietuvai. Man atrodo, šitą klausimą iki rinkimų bet kokiu atveju tenka atidėti, nes akivaizdu, kad, likus 18 ar 17 dienų iki rinkimų, manau, diskutuoti apie mokesčių pakeitimus tiesiog yra nekonstruktyvu.

PIRMININKAS. Dabar pagal užsirašymo eilę suteiksiu galimybę paklausti. Pirmasis – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū. Gerbiamoji ministre, mano klausimas labai glaudžiai susijęs su šiuo nagrinėjimu, tai dėl Nacionalinio pažangos plano. Nacionaliniam pažangos planui išleista 4,26 mlrd. Daugiausia turbūt bus išleista 2024 metais – 2,37, tai yra daugiau negu pusė šios sumos. Tačiau, kaip Audito komitete išsiaiškinome, nėra nustatyti pažangos vertinimo rodikliai. Tai kaip jūs be rodiklių galite įvertinti pasiektą pažangą? Ar tiesiog čia yra pinigų taškymas? Dabar Vyriausybės kanceliarija su atsakingomis ministerijomis sprendžia, kaip įvertinti tą pažangą, ji buvo ar nebuvo, dabar kurs rodiklius.

Galėčiau tokį vieną aspektą paminėti, tai yra 700 mln., skirtų saulės elektrinėms. Saulės elektrines, kaip ir vėjo, privatininkai gali statytis už bankų pinigus, bankai skolina labai noriai. Tačiau į tinklus neinvestuojame absoliučiai, kad būtų parduota, perduota ta pagaminta elektros energija. Tai kaip taip šleivai kreivai mes siekiame tos pažangos? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Reikia atkreipti dėmesį, kad pažangos lėšos yra ir valstybės biudžeto lėšos, ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama, ir plano „Naujos kartos Lietuva“ parama. Tai tiesiog atskiriamos lėšos, kurios yra tęstinės, įsipareigojimai darbo užmokesčiui mokėti, nuo to, kas turėtų generuoti papildomą pažangą. Tačiau tai yra tos pačios biudžeto lėšos ir tos lėšos yra administruojamos ir prižiūrimos taip, kaip būdavo ir anksčiau valstybės biudžeto įgyvendinimo ataskaitose.

Nacionaliniame pažangos plane yra rodikliai, kurių mes siekiame, yra ir tarpiniai rodikliai, kuriuos reikia pasiekti. Dalis Pažangos plano yra prižiūrima per Energetikos strategiją, nes ji laikoma integralia Pažangos plano dalimi. Tačiau taip pat atkreipčiau dėmesį, kad lėšos, kurios yra numatytos saulės elektrinių plėtrai, jeigu kalbate apie plano „Naujos kartos Lietuva“ priemonę, tai yra daugiausia paskolinės lėšos, kurios yra įgyvendinamos per buvusią INVEGA'ą (dabar jau ILTE), ir tai yra teikiamos paskolos, kurios bus grąžinamos. Tai iš esmės atitinka tą patį modelį, apie kurį jūs kalbėjote, kad yra imamos paskolos iš bankų ir siekiama tų pačių tikslų. Tiesiog paskolos yra teikiamos palankesnėmis sąlygomis tikintis, kad tai paskatins įmones investuoti į atsinaujinančią energetiką.

PIRMININKAS. Buvome praleidę O. Leiputę, kuri yra pasirašiusi, todėl dabar suteiksiu žodį.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju. Valstybės kontrolė prognozuoja, kad šių metų ekonomikos augimą labiausiai skatina ir skatins namų ūkių vartojimas. Ministre, ar galite patvirtinti, kad jūsų nesusitvarkymas su RRF'o lėšomis prisideda prie viešų investicijų įtakos stokos ekonomikos augimui?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Ne, negaliu, nes, kaip minėjau, šiemet yra suplanuota investuoti 1 mlrd. 55 mln. eurų, iš kurių išmokėta 668 mln. eurų plano „Naujos kartos Lietuva“ lėšų, tai yra 63 % šiųmetinio plano. O kalbant apie Lietuvos ekonominius rodiklius, auga ne tik žmonių vartojimas, bet taip pat ir taupymas. Tai reiškia, kad žmonės tikrai turi lėšų dėl augančio darbo užmokesčio, dėl sulėtėjusios infliacijos. Ir tai yra tiesiog geri signalai Lietuvos ekonomikai. Ateinančiais metais, prognozuojama, investicijos versle atsistatys tiesiog todėl, kad, matyt, nusistovi ekonominė situacija, atsigauna, tikimasi, kad atsigaus, paklausa Europos Sąjungos rinkose, į kurias eksportuoja Lietuva, ir tai yra geri signalai kartu su švelnėjančia Europos Centrinio Banko politika, kuri mažina palūkanų normas. Tikimasi, kad verslą tai paskatins daugiau investuoti.

PIRMININKAS. Toliau klausia V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Ministre, labai trumpai. Kodėl jūs uždraudėte Finansų ministerijai teikti duomenis Biudžeto komitetui? Toks techninis klausimas, nes tiesiai buvo pasakyta: duomenų neteiksime. Anksčiau to nebūdavo.

Pirmas klausimas būtų: kodėl didžiausias stabdis panaudojant ES lėšas esate jūs? Jūs atnešate biudžetą ir ten parašote, kad panaudosite 3,5 mlrd. per metus ES lėšų. Faktas – 1 mlrd. Kodėl jūs esate stabdis?

Antras klausimas. Mokesčių reformos autorius buvote jūs, Finansų ministerija atnešė, jūsų parašas ten padėtas. Tai kodėl jūs nusprendėte, kad stambiajam verslui reikia padovanoti 250 mln. pelno mokesčio lengvatų, bet analogišką sumą paimti iš nekilnojamojo turto mokesčių, vargšų, sakykime taip, ir smulkiojo, ir vidutinio verslo, ir taip įvarėte Seimą į tą situaciją, kad jis negali to priimti? Tai kas autorius buvo, pasakykite.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Nereikia tiesiog kalbėti netiesos, nes nuo pradžios iki pabaigos viskas, ką jūs pasakėte, tiesiog yra netiesa. Viena, kad komitetui teikti informacijos niekas neuždraudė. Informacija yra teikiama teisės aktų nustatyta tvarka. Taip pat yra atsiskaitoma ir komitetuose. Kaip minėjau, kai yra parlamentinė kontrolė vykdoma konkrečių investicinių instrumentų, tas yra pristatoma, viceministrai dalyvauja, pateikia visą informaciją, kuri yra reikalinga.

Kalbant apie struktūrinių fondų investavimo pažangą ir tai, kiek paprastai yra investuojama plano per metus, šią kadenciją duomenys nė kiek nesiskiria nuo praeitos kadencijos. Vidutiniškai per metus būdavo investuojama apie… praėjusios kadencijos metu, kuomet jūs buvote valdančioji dauguma, vidutiniškai būdavo investuojama 72 % plano. Šios kadencijos metu yra 72 % plano. Tai tiek, kiek žmonės turi ambicijos įgyvendinti projektus, vėliau, laikui bėgant, visuomet atsiranda tam tikrų trikdžių. Tas būdavo ir jūsų kadencijos metu, tas yra ir dabar. Būna ir teisminių procesų, būna, kad ir diskusijos su socialiniais partneriais užtrunka, būna, kad ir paklausa rinkoje atskirų instrumentų būna mažesnė. Matyt, visko numatyti yra neįmanoma, bet dėl to mažinti ambiciją dar prieš pradedant įgyvendinti irgi nebūtų tikslinga. (*Balsai salėje*)

Mokesčių reforma. Vėlgi nekalbėkite netiesos, tiesiog yra pateiktas investicinio projekto lengvatos penkerių metų pratęsimas, kuris buvo taip pat įvestas jūsų, praeitos, kadencijos metu, Seime priimtas. Man atrodo, tas pasiūlymas yra reikalingas. O nekilnojamojo turto mokesčio pajamos, jeigu būtų buvęs toks įstatymas priimtas, keliautų savivaldybėms, o ne valstybės biudžetui. Todėl pakaitumo tarp šių dviejų instrumentų aš išvis nematau. Pateikta mokesčių pakeitimo logika buvo nukreipta į teisingesnį gyventojų pajamų apmokestinimą, kuris būtų mažinęs pajamų nelygybę, būtų didinęs nedarbo draudimo aprėptį, būtų daugiau žmonių galėję gauti nedarbo draudimo išmokas atsitikus įvykiui, kuomet jie negali gauti pajamų. Tai nekalbėkite tiesiog netiesos.

PIRMININKAS. Laikas jau baigėsi, bet gal suteiksiu dar žodį D. Kepeniui.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiama ministre, jūs puikiai žinote, kaip galima panaudoti pinigus problemai efektyviai išspręsti, o galima juos naudoti, tą pačią sumą, problemai sukurti. Štai mes dabar sveikatos sistemoje turime tą pavyzdį: kuo daugiau pinigų, tuo daugiau problemų turime.

L. Rouz, Pasaulio banko atstovė, Seime prieš kurį laiką skaitė pranešimą ir pasakė tokius skaičius. Investuojate 1 dolerį, tada dar dolerį minėjo, į ligų prevenciją, jūs sutaupote 3–4 dolerius sveikatai, ligoms gydyti. Tai ar yra kas nors ministerijoje, kas analizuoja tuos dalykus? Šie skaičiai yra… na, tokio lėšų panaudojimo efektyvumo nerasite nė vienoje sferoje. Ar kas nors tą mąstė? Pagal tą formulę mums gal užtektų kokius 150 mln. eurų dabar, kad sustabdytume pagrindinių ligų augimą, bet mes visiškai apie tai nešnekame ir skiriame tik penktadalį to, ką turėtumėme skirti. 5 mlrd. kuria problemas, 150 mln. nerandame joms sustabdyti. Kodėl? Kodėl neanalizuojame tų dalykų? Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Buvo vertinamas rengiant planą „Naujos kartos Lietuva“ priemonių efektyvumo koeficientas, jį sudaro 1,9. Tai yra santykis tarp papildomai sukurto bendrojo vidaus produkto ir investuotų lėšų. Tai reiškia, kad 1 investuotas euras atneša beveik 2 eurus bendrojo vidaus produkto, po plano pakeitimo tas skaičius yra 2,25.

O jūsų klausimas dėl konkrečių priemonių parinkimo yra tikrai sveikatos apsaugos ministro kompetencija. Neturiu tiek kompetencijos, kad galėčiau pasakyti, kurios sveikatos apsaugos priemonės yra efektyvesnės. Plano priemonių sudėtį sveikatos srityje rengia Sveikatos apsaugos ministerija.

PIRMININKAS. Dėkoju, ministre, atsakėte virš normos čia. Ir dabar pareiškimų laikas. Rinkimų laikotarpis čia jaučiamas – net šeši Seimo nariai užsirašė. Užstrigo sistema, bet jeigu Seimo nariai žino savo eilę, tai… A. Skardžius pirmasis.

11.54 val.

Seimo narių pareiškimai

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Negaliu be pirmininko išeiti į tribūną. Laba diena, gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos. Vakar tiesiog skaidrumą deklaravusios prieš rinkimus partijos nariai Antikorupcijos komisijoje mane priblokšė – ir M. Lingė, ir V. Semeška, ir visi kiti. Galbūt A. Vyšniausko dar tik man trūko toje komisijoje. Tiesiog gindami savo partijos pirmininko verslą atsisakė dalyvauti valstybės ir verslo sąsajų skaidrinimo procese ir sužlugdė Antikorupcijos komisijos sprendimą, motyvuodami, kad neva tai viskas ištirta. Tiesiog buvo nepritarta kreipimuisi į prokuratūrą. Aš, žinodamas istoriją nuo pat pradžių, gerbiami kolegos, informuosiu jus, kad jau ne pirmas kartas kreipimosi į prokuratūrą, nes visas šios šeimos, tai yra Landsbergių šeimos, verslas prasidėjo nuo energetikos įmonių eksploatacijos ir jų turimos infrastruktūros panaudojimo privačiam švietimo verslui.

2013 metais buvo išnuomoti Rytų skirstomieji tinklai, taip nusprendė „Lietuvos energija“, kurią dabar reikėtų vadinti „Igničiu“. Išnuomojo tūkstantinę… tūkstantinius plotus už juokingą kainą, veikiausiai ten 3 eurus už kv. metrą, tačiau jau 2015 metais ponia A. Landsbergienė pareikalavo, kad ta pati „Lietuvos energija“ pastatytų jai mokyklą tame pačiame sklype Gervėčių g. 4, ten labai netoli Aušros Vartų, Senamiestyje.

Ir visi puolė vykdyti. 2015 m. rugsėjo 11 d. buvo pasirašyta sutartis, kaip ponia A. Landsbergienė vadovaus statybai. Kiekvienas žingsnis turėjo būti su ja derinamas ir be jos suderinimo „Lietuvos energija“ negalėjo statyti neva savo biuro, administracinių patalpų.

Mes, kaip frakcija, kreipėmės į prokuratūrą. Prokuroras, net pasakysiu, kuris, Vilniaus apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynybos skyriaus prokuroras J. Rinkevičius atsisakė ginti viešąjį interesą. Vilniaus apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus prokuroras A. Stankevičius taip pat 2016 metų vasarį atsisakė ginti viešąjį interesą. Kreipėmės į teismą. Teismas įpareigojo prokuratūrą ginti viešąjį interesą. Prokuratūra apskundė aukštesnės instancijos teismui ir galų gale 2016 metų kovą Vilniaus miesto apygardos teismas panaikino tuos sprendimus ir prokurorų atsisakymus. Balandžio pradžioje ši teismo nutartis buvo nebeskundžiama ir prokurorai buvo įpareigoti ginti viešąjį interesą, tačiau artėjo 2016 metų Seimo rinkimai ir visi šie tyrimai taip ir baigėsi. Jokių tyrimų nebuvo ir vėliau.

Tiesa, tada Landsbergiai išsigando ir patys nutraukė tą sutartį. Buvo pasirinktas variantas B ta prasme, kad iš „BaltCap'o“ „Lietuvos energija“ nuperka brangiai vėjo parką Jurbarko rajone. Tada tie patys žmonės iš „Lietuvos energijos“, kurie pirko tą parką, pereina dirbti į „BaltCap'ą“ ir stato už vieną sklypą Kalnėnuose tą mokyklą. Prokurorė nenori to girdėti. „Lietuvos energija“ už kažkokią astronominę kainą nuperka iš „BaltCap'o“ Jurbarko rajone tą vėjo parką ir tie patys žmonės pereina staigiai į „BaltCap'ą“ ir imasi statyti tą mokyklą. Tai štai tokia priešistorė.

Manau, kad Antikorupcijos komisijos nariai kreipsis, galbūt ir daugiau Seimo opozicijos narių kreipsis į prokuratūrą. Tiktai, sakau, tas nenoras tada… Aš neminėsiu, kas buvo generalinis prokuroras, galbūt jis nelabai galėjo čia paveikti, nes tai buvo dar 2016 metai ir visi tokie sprendimai buvo priimami prezidentūroje. Galėtumėte paklausti to paties M. Lingės, kaip ten tie sprendimai buvo priimami ir visa kita. Galbūt jisai atskleistų jums daugiau tiesos. Todėl, aš manau, tie klausimai… Tai yra didžiausias kyšis visoje istorijoje ir didžiausia prekyba poveikiu, tai yra Landsbergių šeimos verslas energetikos įmonių sąskaita. Ačiū.

PIRMININKAS. Kitas pareiškimų teikėjas – R. Šarknickas. Kodėl per šoninį? Prašome į tribūną. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Pranešimą padarysiu kitą antradienį, dabar atsisakau.

PIRMININKAS. Gerai, tiesiog galėjote išsibraukti.

Toliau pasisakys O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Valdantieji dažnokai mėgsta kalbėti apie nacionalinį saugumą, tačiau kalbėti yra lengviau, negu daryti. Atėjus dienai X, be kariuomenės, Šaulių sąjungos, nemažas krūvis tektų ir įvairių sričių pareigūnams.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamente prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos kartu su pavaldžiomis įstaigomis laisvos pareigūnų pareigybės sudaro apie 8 %. Policijoje laisvų pareigūnų pareigybių yra apie 17 % ir svyruoja tam tikruose komisariatuose nuo 9 iki 22 %. Daugiausia pareigūnų trūksta didžiuosiuose miestuose: Vilniuje, Šiauliuose, Panevėžyje, Klaipėdoje, taip pat ir mažesniuose: Naujojoje Akmenėje, Raseiniuose. Valstybės sienos apsaugos tarnyboje prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos laisvos pareigūnų pareigybės sudaro apie 10 %, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyboje – apie 11 %, o Viešojo saugumo tarnyboje – apie 37 % laisvų pareigybių. Įvairiais skaičiavimais, nuo 2020 metų policijos sistemą paliko apie 2 tūkst. pareigūnų. Šiandien daugiau kaip 30 %, apie 40 % visų policijos sistemos pareigūnų turi stažą pareigūno pensijai gauti, vadinasi, jeigu jie nuspręstų palikti tarnybą, pajustume didžiulį jų trūkumą.

Nusikaltimų statistika šiandien taip pat kelia didelį susirūpinimą. Palyginus su 2023 metais, per pirmą šių metų pusmetį buvo užregistruota beveik 1,5 tūkst. nusikalstamų veikų daugiau. Drastiškai daugėja ir sukčiavimo atvejų – apie 20 %. Ir daugėja įspėjimų, kad dėl pareigūnų trūkumo vis daugiau pagalbos skambučių yra nurašoma. Policijos darbuotojų pajamų augimas atsilieka nuo kitų šalies ūkio sričių darbuotojų. Pareigūnai bėga į kitas valstybės tarnybos pareigas, tai yra vaikų teisių ir savivaldybių administracijas, kitur ieško darbo.

Kalbėdama su pareigūnais taip pat girdžiu, kad atėję į darbą jauni žmonės išbūna neilgai – nepakeliami krūviai, juokingi atlyginimai, nuolatinis stresas, mažos galimybės gauti paskolą butui ar kitoms reikmėms. Apie 20 % policijos pareigūnų dirba papildomus darbus – ir statybose, ir kurjeriais, ir dar kur sugeba rasti, o paskui nepailsėję ateina į budėjimą policijoje. Kokia tokio darbo kokybė? Realybė tokia, kad žemutinės grandies policininkas gauna apie 800 eurų į rankas. Beje, pareigūnai nenoriai tikrinasi sveikatą, nes būna tokių atvejų, kad po profilaktinių patikrinimų tenka atsisveikinti su darbu. Tokiu atveju prapuola stažas, pareigūnas negauna pensijos. Ekipažo pamaina trunka 12 valandų 4 dienas, ir visi nori, kad pareigūnai būtų žvalūs, operatyvūs, nepalaužiami fiziškai ir psichologiškai, išmanytų technologijas, kalbėtų įvairiomis kalbomis, blizgėtų puikiomis teisinėmis žiniomis, žaibiškai susigaudytų ekstremaliose situacijose ir akimirksniu priimtų teisingus sprendimus.

Todėl raginu Vyriausybę atsikimšti ausis ir įsiklausyti į pareigūnų profsąjungų reikalavimus. Būtina kelti pareigūnų atlyginimus, grįžti prie pareigūnų socialinių garantijų persvarstymo, priimti sprendimus dėl pokyčių policijos sistemoje, kas leistų optimizuoti valdymą, resursų paskirstymą, veiklos efektyvinimą, supaprastinti procesus atsisakant biurokratinių ir perteklinių procedūrų, skirti lėšas technologiniams sprendimams, leidžiantiems mažinti laiko ir finansų sąnaudas, mažinti funkcijų dubliavimą ir perduoti kai kurias funkcijas vykdyti kitoms institucijoms, tiesiogiai atsakingoms už tam tikros srities priežiūrą.

PIRMININKAS. Toliau pareiškimą perskaitys L. Vyskupaitytė-Mogenienė.

L. VYSKUPAITYTĖ-MOGENIENĖ (*LRPF*). Ačiū, garbusis posėdžio pirmininke. Aš dar kartą apie II pakopos pensijų fondus. Tik faktai. Akivaizdu, kad žmonės, ypač nesuprantantys, mažesnio finansinio raštingumo žmonės, buvo įtraukti į visiškai jiems nenaudingą sistemą. Tai akivaizdu ir iš dabartinio sistemos reguliavimo ir veikimo: kai į II pakopos fondus yra įtraukiami žmonės, siūloma juos įtraukti tik iki 40 metų. Agituojama nebuvo gatvėse ar kažkur privačiuose vakarėliuose. Agituojama ir žmonės buvo kviečiami į bankus, draudimo bendroves ir į kitas respektabilias, patikimas įstaigas. Žmonės deklaruoja daugybę atvejų, kai klientai į tuos pensijų fondus buvo įtraukiami prievarta įstaigose, fabrikuose, kai į naktines pamainas atvažiuodavo agitatoriai ir, direktoriui liepus, visi žmonės pasirašydavo šitas sutartis.

Kitas faktas. Iki 2019 metų žmonėms faktiškai jau yra atiduoti pinigai. Neteko man rasti, kad daugiau kaip 10 tūkst., bet žmonėms, kurie buvo sukaupę iki 10 tūkst., buvo grąžintos visos sumos be jokių išskaitų.

Todėl aš manau, kad Seimo garbės reikalas yra išspręsti šitą klausimą. Per visą kadenciją daugybė žmonių iš įvairių frakcijų siūlė įvairius sprendimus pataisyti šitą ydingą sistemą. Užvakar, antradienį, Regionų frakcijos vardu aš pateikiau dar vieną pasiūlymą į komplektą dėl II pakopos pensijų fondų sistemos pataisymo. Mūsų siūlymas buvo, kad, sulaukęs pensinio amžiaus, žmogus galėtų pasirinkti, ar gauti vienkartinę išmoką, visas sukauptas lėšas, ar, kaip ir dabar yra, sudaryti periodinių išmokų galimybę.

Antras mūsų pasiūlymas buvo, kad, kaip ir 2019 metais, būtų sudaryta galimybė žmonėms apsispręsti grįžti atgal į „Sodrą“ su sukauptomis sumomis. Šiam mūsų projektui Seimo nariai, kolegos pritarė didžiule balsų dauguma. Netgi vienas iš konservatorių lyderių M. Lingė ragino kitus kolegas palaikyti visus pasiūlymus dėl II pakopos pensijų fondų su pažadu, kad dabar mes imsime ir nagrinėsime visus ir tikrai ieškosime geriausių sprendimų ne fondų valdytojams, kaip sakė Prezidentas, bet geriausių sprendimų Lietuvos žmonėms.

Aš iš tikrųjų galbūt labai naivi – pasitikėjau ir apsidžiaugiau. Juk dabar šitame Seime dar yra laiko ir yra didžiausias, ko gero, sutarimas dėl to, kad reikia šitas problemas spręsti. Deja, konservatorių veidmainystei ribų nėra. Vakar konservatorių polittechnologas, aš taip pavadinčiau, gerbiamas J. Razma pranešė, kad konservatorių frakcija reikalauja atlikti visų projektų dėl II pakopos pensijų fondų ekspertinį vertinimą. Bravo, gerbiamas Jurgi, tikrai lenkiuosi jūsų išmonei ir gabumams. Tai tikrai puikus vilkinimo ir sužlugdymo būdas. Kuris ekspertas, esantis Lietuvoje, dar nėra pareiškęs savo nuomonės? Ką gi, galima dar kartą. Brangiai apmokami, jums lojalūs ekspertai gali tyrinėti mėnesių mėnesius ir pateiks tą pačią, jau seniai pateiktą išvadą, kad fondai niekam nieko niekada neatiduos. Tai eilinis smūgis ypač mūsų vyresniems žmonėms, kurie tikėjosi iš šito Seimo teisingų ir garbingų sprendimų.

PIRMININKAS. Buvo paminėta mano pavardė. Tai tik trumpai pasakysiu: mes turbūt visi suinteresuoti įstatymų kokybe ir ekspertinis vertinimas šiaip yra paminėtas Statute, kur pasakyta, kad prieš kiekvieną svarstymą komitetas turėtų įvertinti, kokio ekspertinio vertinimo reikia. O jeigu nepasitikite tais ekspertais, kuriuos kvies komitetas, visi gali kviesti pasisakyti savo pageidaujamus ekspertus. Tai tiek kol kas.

Ir V. Ąžuolas užviršuos pareiškimų žanrą.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų, norėčiau pakalbėti apie apsimestinį liberalkonservatorių rūpinimąsi žmonėmis. Ką tik finansų ministrė atėjusi į šią tribūną sakė, jai labai rūpi žmonės, kurie turi paėmę paskolas, nekilnojamojo turto paskolas, kurie yra užrakinti ir negali lengvai refinansuoti savo paskolų, išeiti kitur. Atnešė įstatymo projektą. Pasirodo, jiems jau palengvės ir viskas bus gerai. Aišku, kodėl to projekto neatnešė 2021 metais, kai palūkanos pradėjo kilti, taip ir nesugebėjo atsakyti. Bet vakar komitete mes šį įstatymo projektą nagrinėjome ir išlindo visas šio projekto grožis: teoriškai tai bus galimybė išeiti, o praktiškai – supančiota.

Kodėl taip yra? Jie sugalvojo į šį projektą įrašyti žmonėms, norintiems refinansuoti savo paskolą, sunešioti geležines klumpes. Jeigu tų klumpių nesunešiosi, tai negalėsi išeiti. Pavyzdys: jeigu jūsų paskolos palūkanos yra fiksuotos, jūs niekur be baudų išeiti negalėsite. Vadinasi, viskas, vieni užrakinti.

Tada kitas klausimas. Bankai dažnai sukčiavimo metodu įkiša tokį punktą: jeigu nori anksčiau išeiti ir anksčiau grąžinti paskolą, turi susimokėti kaip baudą palūkanas už likusį laikotarpį, kiek tu dar neišbūsi to laikotarpio. Paklausus Finansų ministerijos atstovės, viceministrės, ar šie punktai nebegalios, ar žmogus neliks be tokių baudų, atsakymo nebuvo, nesugebėjo atsakyti. Viskas aišku, vadinasi, tos galimybės žmones apiplėšti netgi šiame įstatyme toliau yra paliktos.

Šiandien uždaviau dar vieną klausimą. Pavyzdys: žmogus paėmė 100 tūkst. eurų paskolą, užstatė turtą, didesnį negu 100 tūkst. eurų, o šiandien jam liko tik 20 % tos paskolos ir jis nori išeiti kitur. Pasirodo, jie įstatyme įpiešė taip, kad užstatas turės likti tas pats. Nesvarbu, kad tau liko išmokėti tik 20 %, bet užstatą kitam bankui tu turėsi nunešti tą patį. Tau draus susitarti dėl mažesnio užstato. Ką tai reiškia? Visi šie punktai naudingi bankams. Paklausus, kodėl įsigaliojimo data – 2025 metų vidurys, o ne už mėnesio, bent jau teisingai atsakė nemeluodama: toks buvo su-

sitarimas su rinkos dalyviais. Vadinasi, bankai susitarė, žiūrėkite, mums jūs dar leiskite *biškį* plėšti žmones ir to nedarykite. Biudžeto ir finansų komitetas paankstino bent jau iki vasario 1 dienos.

Bet žinote, kas įdomiausia? Tame įstatyme iš viso neturėtų būti klumpių sunešiojimo, absoliučiai jokio. Pateikiu pavyzdį. Energetika. Energetikos komisijoje svarstėme tokį panašų įstatymą, kai vadinamieji nepriklausomi elektros spekuliantai, tie aferistai, žmones buvo įtraukę į įvairias sutartis, labai nenaudingas žmonėms. Jie permokėdavo už elektrą ir už visas paslaugas. Žiūrėkite, kas įdomiausia. Įstatyme buvo įrašyta: įstatymas įsigalioja tada, kai pasirašo Prezidentas. Vadinasi, pasirašė Prezidentas – nuo rytojaus. Jokių baudų, jokių sankcijų, jokių geležinių klumpių sunešioti, nieko. Išėjai nuo rytojaus.

Klausiu ministerijos: o kodėl to paties nepadarėte su šiuo įstatymu? Jeigu ten galima, kodėl čia negalima? Tai, aišku, išsisuko nuo atsakymo. Štai šie darbai ir parodo finansų ministrės nuoširdumą, rūpinimąsi žmonėmis, turinčiais paskolas, – ji padarė puikias klumpes, kad žmonės negalėtų jų sunešioti. Dabar ir pamatysime, pateiksime pasiūlymą, kad jokių klumpių nebūtų. Gal tau močiutė paskolino likusią paskolos dalį ir tu nori išeiti? Išeiti be baudų, be sankcijų, be nieko. Ir išeini. Štai dabar, po šio pasiūlymo svarstymo, ir sužinosime, kokios tikrosios vertybės ir kaip valdančioji dauguma gins vartotojus, o ne bankų pelną.

12.14 val.

Vyriausybės valanda

PIRMININKAS. Dabar jau pereisime prie kito darbotvarkės klausimo. Vyriausybės valanda. Kviečiu visus ministrus užimti savo vietas. Tenka šiek tiek apgailestauti, kad šiandien nedaug ministrų turi galimybę dalyvauti Vyriausybės valandoje. Dalyvauja: G. Skaistė, finansų ministrė, S. Kairys, kultūros ministras, V. Šilinskas, socialinės apsaugos ir darbo ministras, A. Pečkauskas, sveikatos apsaugos ministras, R. Morkūnaitė-Mikulėnienė, švietimo, mokslo ir sporto ministrė, E. Dobrowolska, teisingumo ministrė, A. Bilotaitė ir S. Gentvilas. Dalyvauja aštuoni iš 15 ministrų. Kiti Vyriausybės nariai yra konferencijose, komandiruotėse, tai jų nevardinsiu dėl laiko taupymo. Dabar eilės tvarka klausimai. D. Kepenis yra pirmasis.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiamas sveikatos ministre, ką tik finansų ministrė į mano klausimą, kodėl neskaičiuoja lėšų panaudojimo efektyvumo sveikatos srityje, atsakė, kad čia yra sveikatos ministro reikalas. Tai aš dabar jūsų klausiu: ar kada nors jums teko susidurti su lėšų panaudojimo efektyvumu?

Ką aš turiu mintyje? Prieš tam tikrą laiką čia, Seime, Pasaulio banko atstovė L. Rouz (jinai yra sveikatos vyriausioji ekonomistė, ji tuo metu buvo Pasaulio banke) pasakė, kad kai jūs investuojate 1 dolerį (tada doleriai buvo) į ligų tausojimą… sveikatos tausojimą ir stiprinimą, tai jūs sutaupote ligoms gydyti 34. Va toks efektyvumas. Tokio efektyvumo turbūt niekur nerasime.

Kodėl jūs neskaičiuojate, nes jūs skiriate tiktai vieną penktąją dalį tos sumos, kurią ji pasakė, šiandieninei ligų prevencijai? Vieną penktąją! Užtektų 150 mln. eurų, jau prasidėtų permainos, bet jūs tiktai 30 mln. randate, o 5 mlrd. šiandien eina gydymui. Kodėl toks baisus skirtumas ir kodėl efektyviai nenaudojate lėšų, kad būtų labai paprasta išspręsti sveikatos problemas ir sustabdyti ligų augimą? Ačiū.

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū už klausimą. Aišku, jūs, kalbėdamas apie atsiperkamumą, turbūt pamirštate tą tarpą nuo investicijos iki rezultato generavimo, bet čia toks turbūt apibendrintas atsakymas. Žiūrint plačiai, sveikatos sistemoje efektyvumas yra dažniausiai vertinamas paslaugos arba vaisto, arba kažkokios technologijos, kai priimamas sprendimas juos finansuoti, tai yra vadinamasis sveikatos technologijų vertinimas. Lietuva šiuo metu turi išvystytą sveikatos technologijų vertinimą, kai kalbama apie vaistų kompensavimą. Jis tikrai puikiai veikia ir mes, kai jau įsileidžiame vaistą į savo kompensavimo sistemą, esame tikri, kokią naudą kokybiškais gyvenimo metais jisai mums sukuria. Kai kalbame apie paslaugas, kai kalbame apie kitas intervencijas, apie įrangos pirkimą ir kitus dalykus, na, sveikatos technologijų vertinimas šiais aspektais yra galbūt mažiau išvystytas, tačiau jis egzistuoja. Taip pat turime naują Valstybinės ligonių kasos vadovą. Su juo esame labai aiškiai išdiskutavę, kad visos šiuo metu taikomos intervencijos, šiuo metu kompensuojami gydymai ir vaistai anksčiau ar vėliau turėtų būti pervertinami pagal

tai, kokią grąžą sveikatai jie generuoja, kad galėtume įvertinti, ar iš tikrųjų kompensuojame tai, kas kuria pridėtinę vertę mūsų sistemai, ar vis dėlto yra reikalingi kokie nors pokyčiai. Tai, matyt, klausimas tikrai platus, ačiū už jo kėlimą. Natūralu, kad tikrai yra kur čia padirbėti. Kaip minėjau, turime aptarę žingsnius, kur link bus judama. Turbūt tiek. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama švietimo ministre, labai noriu jūsų paklausti. Jau pavasarį, pavasario sesijoje, ėjo klausimas dėl neformalaus ugdymo krepšelio, buvo paprašyta Vyriausybės išvados. Tai aš dabar tikrai komitete kelsiu klausimą, kad mes svarstysime tikriausiai be Vyriausybės išvados, nes dėl to klausimo nesulaukėme išvados. Kodėl ir kokios priežastys lemia, kad šiandien mes neturime Vyriausybės išvados?

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Tai nežinau, gal čia per tuos pasikeitimo įvairius periodus ministerijoje kažkur užstrigo. Aš paraginsiu kolegas parengti ir viliuosi pasirašyti, nes nėra kažkokio tikslo užlaikyti ar nepateikti informacijos. Tiesiog turime matyti ir visą bendrą kontekstą, kad pajėgumai padidinti finansinius išteklius, finansines lėšas šitai priemonei yra riboti. Tą iš karto galiu pasakyti, bet diskutuoti, matyt, bet kokiu atveju verta.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Didelis noras buvo paklausti energetikos ministro, bet kadangi jo nėra, o klausimai susieti su pinigais, tai aš paklausiu finansų ministrės. Yra informacijos, kad įmonei, atominei elektrinei, trūksta kvalifikuotų darbuotojų, bet dabar masiškai vietoj jų priimami visokie vadybininkai, kurie sėdi Vilniuje. Komandiruotėms išleidžiama virš pusės milijono litų važinėti iš Vilniaus į Visaginą, vadovauti ten.

Ir nuskambėjo paskutinė istorija, kai buvo šalių susitarimu atleisti du vadovaujantys darbuotojai, jiems išmokėta 150 tūkst. eurų ir iškart į korporatyvinių reikalų direktoriaus kėdę buvo didelis konkursas, nes atlyginimas 8–9 tūkst. Net Seimo nariai negali svajoti apie tokį atlyginimą. Priimta Užsienio reikalų ministerijos kanclerė. Ar čia yra toks parašiutininkų sportas, kai baigiasi kadencija? Visi kancleriai. Vieni į vienas vietas iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, iš URM'o – į kitą vietą ir visur laimi būtent buvę kancleriai?

Gerbiama ministre, jūs labai griežtai prižiūrite pinigus. Ar racionaliai panaudojamos lėšos, aš nežinau, čia Europos išmokamos ar mūsų, Lietuvos, biudžeto? Tai pasidomėkite ir sutramdykite tai, kas vyksta Visagino atominėje elektrinėje. Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Aš turbūt jūsų klausimą perduosiu bet kokiu atveju energetikos ministrui, nes jisai detaliau turbūt susipažinęs su informacija apie situaciją įmonėje.

Dėl konkursus laimėjusių asmenų, tai, matyt, konkursas ir yra tam, kad išrinktų geriausią. Jeigu visgi nepasitikima konkurso organizatoriais, tam yra jau turbūt tarnybos, kurios gali prižiūrėti konkrečių konkursų įgyvendinimą, ar viskas įvyko skaidriai. Tačiau reikia pripažinti, kad minimos kanclerės yra kompetentingos profesionalės, tikiu, kad jos gali ir dėl savo kompetencijos laimėti atitinkamus konkursus. Klausimą perduosiu energetikos ministrui, paprašysiu, kad atsakytų jums.

PIRMININKAS. Bus kitąkart energetikos ministras, bus galima paklausti. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū. Mano klausimas būtų gerbiamam sveikatos ministrui, nes jūs, kaip ministerija, kartu su Alytaus miesto savivaldybe esate šeimininkai, Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninės dalininkai. Antrus metus ši ligoninė neturi vadovo, jai vadovauja laikinasis vadovas. Kaip čia išeina? Kai dvi auklės, turbūt vaikas be galvos? Paprastai sakant, galbūt jau laikas būtų įsteigti, suteikti jai respublikinės ligoninės statusą? Visi didesni miestai jau turi respublikines ligonines, ir seniai, nes paslaugų prieinamumas ir kokybė tikrai nuo to kenčia. Ir kada ruošiatės grąžinti 15 metų veikusį projektą, tai yra Vilniaus Santaros klinikų ir Alytaus valstybinės ligoninės reanimobilio klasterį, kodėl jo buvo atsisakyta? Pono profesoriaus P. Šerpyčio iniciatyva šis projektas buvo įgyvendintas. Kas čia atsitiko, kad jo nebeliko? Žmonės reikalauja to, gerbiamas ministre. Ačiū.

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū už klausimus. Pradėsiu galbūt nuo to, kad respublikinių ligoninių tikrai neturi kiekvienas miestas Lietuvoje. Jums turbūt puikiai žinoma, kad Alytaus ligoninė yra priskiriama regioninių ligoninių klasei. Respublikinės ligoninės yra Panevėžyje, Šiauliuose.

Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje turime universiteto ligonines, taip pat ir Klaipėdoje dar yra respublikinė. Vilniuje yra Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė ir Kaune yra LSMU Kauno ligoninė, kuri irgi yra respublikinės ligoninės statuso, bet Alytus, kaip ir Tauragė, Jurbarkas, Telšiai, Mažeikiai, yra miestas su regionine gydymo įstaiga. Čia, matyt, šitai fiksuokime, nes yra nustatytas toks tinklas ir jau daugelį metų tai nesikeičia.

Dėl vadovo. Taip, turbūt pavasarį turėjome diskusiją su Alytaus miesto savivaldybe dėl būtent konkurso skelbimo ir toje diskusijoje kilo labai aiškus atspirties taškas, kodėl turi kol kas likti laikinai einantis pareigas direktorius, nes šiuo metu mums, kaip dalininkams, yra Alytaus tuberkuliozės ligoninės prijungimo prie S. Kudirkos ligoninės procesas. Vadinasi, kai mes turėsime galutinį sprendimą dėl šio jungimo, kai turėsime visą procesą, kaip vyks reorganizacija, tada bus galima ieškoti naujo vadovo. Tokį turime sutarimą su Alytaus miesto savivaldybe, ir manau, kad tai tikrai realizuosime. Natūralu, kad turbūt patį konkursą vis dėlto vykdyti imsis pati savivaldybė. Čia atsakant į pirmąjį.

Atsakant į antrąjį klausimą, turbūt reikėtų suprasti, kad ta programa, kurią jūs minite, tai yra mašinos įsigijimas, kad kai kurie pacientai būtų pervežami į Vilnių, o kai kurie būtų pervežami į Kauną, nes taip priklauso pagal klasterį ir regioną, jinai nebuvo turbūt niekaip teisinga. Reikia suprasti, kad Alytus, kaip miestas, priklauso Kauno regionui ir skubios pagalbos, konsultacinės, teikimas metodiškai kaip ir priklauso Kauno klinikoms kaip įstaigai, todėl visas klasterinių pacientų srautas tiek insulto, tiek infarkto atveju turi važiuoti į Kauno klinikas, nes taip tiesiog yra sudėlioti teritoriniai regionai. (*Balsas salėje*) Na, ne 15, bet taip. Ta klaida buvo ištaisyta ir šiuo metu tas reanimobilis veža tuos pacientus ten, kur ir turi vežti, kad jie gautų kiek įmanoma greitesnę ir kokybiškesnę pagalbą.

Be abejo, Vilniaus regione visos įstaigos, kurios priklauso Santaros klinikų zonai, pavadinkime taip, analogiškai važiuoja į Santaros klinikas tiek esant insultui, tiek infarktui, tiek kitoms ūmioms ligoms pagal klasterį, kad gautų aukščiausios kokybės sveikatos priežiūrą. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Aš šiek tiek girdžiu kolegos A. Skardžiaus tuos klausimus, kurie tikrai yra seniai išspręsti ir problemų Alytus dėl to neturi. Tai pritariu sveikatos apsaugos ministrui.

Mano klausimas būtų švietimo ministrei. Raukotės, taip? Na, nieko. Dėl trūkstamų vadovėlių. Rugsėjo mėnesį teko aplankyti ne vieną Alytaus progimnaziją ir gimnaziją. Vis dėlto yra ta problema, kuri dabar neseniai irgi buvo paviešinta, dėl vadovėlių spausdinimo trūkumo, nes ir nespėja, ir finansų yra per mažai. Ko gero, reikės papildomai 10 mln. eurų, nes kitą pusmetį neturės iš dalies iš ko mokyti. O koks dabar yra procesas tų leidyklų, kurios spausdina tuos vadovėlius? Ar tikrai jau čia bus ta didžioji problema, kurios visi laukia su nerimu?

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Tikrai vienas dažnesnių klausimų. Kai čia prieš 2 savaites turbūt atsakiau į panašaus pobūdžio klausimą, sakiau, kad yra leidyklų įsipareigojimas šiemet išleisti dar 13 vadovėlių. Nuo to laiko, kiek čia, jau pusė išleista, nes liko šiemet pagal planą išleisti dar šešis. Iš viso per 2023–2024 metus išleista 120 vadovėlių.

Šiaip vadovėlio leidybai paprastai skiriama treji ketveri metai. Tokia praktika ir kitose pasaulio valstybėse, tai nėra labai greitas procesas. Aš esu dėkinga leidėjams, kad jie tuose mūsų rutininiuose susitikimuose su ministerija išgirsta ir tas prioritetines kryptis, ir kitus dalykus. Faktas, kad savo ruožtu ir jie planuoja, kuriuos vadovėlius leisti pirmiau, kurie galbūt gali palaukti, tai dažnai priklauso turbūt ir nuo vadovėlio paklausos ir populiarumo.

Dabar, kadangi dirbama pagal atnaujintą ugdymo programą, vis dėlto noriu pasakyti, kad 90 %, net virš 90 % temų yra padengiamos esamais, jau išleistais vadovėliais. Kaip per vasarą buvome įsipareigoję, mokytojų ekspertų grupės dirbo, kad būtų parengta metodinė medžiaga toms trūkstamoms temoms, ir portale *emokykla.lt* galima surasti visą tą informaciją atsidarius atskirai dalykus, vėliau klases, ten išsiskleidžia ugdymo planai ir kokia yra informacija. Girdžiu, kad yra klaidų, ir labai kviečiu visus, kurie jas pastebi, tikrai duoti signalus. Yra šitas procesas ir esame linkę tikrai ištaisyti netikslumus. Labai ačiū tiems, kurie nurodo, kokių yra trūkumų.

Baigiant atsakymą, taip, yra šioks toks trūkumas, bet vis dėlto nėra taip, kad nėra mokomosios medžiagos. Aš dar sykį noriu pakartoti, kad tikrai virš 90 % temų yra padengiama būtent iš

jau esamų vadovėlių. Pasinaudosiu proga ir padėkosiu tiems mokytojams, kurie tokiomis kartais neapibrėžtomis sąlygomis dirba, suranda būdų, kad tinkama informacija pasiektų mūsų moksleivius. Bet tas įsipareigojimas, žodžiu, toliau dirbti su leidėjais ir kad leidėjai leistų tuos trūkstamus vadovėlius, mes antrus metus iš eilės didiname biudžetą po 10 mln. Jie, aišku, į leidyklas neina, čia leidėjai savo ruožtu leidžia vadovėlius, bet kad mokyklos galėtų įsigyti. Tai viena yra popieriniai vadovėliai, tada yra skaitmenizuoti vadovėliai, EDUKA platformos, kur galima surasti tą informaciją. Atsiprašau, jeigu ilgokai išsiplėčiau.

PIRMININKAS. Klausia V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (*DFVL*). Ačiū. Visų pirma noriu pasakyti švietimo ministrei, kad Demokratų sąjunga „Vardan Lietuvos“ yra papildomai pasirašiusi politinių partijų sutartį dėl švietimo, nereikėtų klaidinti visuomenės, duodant interviu.

O dabar taip, recenzavimą turi ne visuomenė vykdyti, bet yra recenzentai. Ir jeigu recenzentai yra paskirti ne tokie, kokie turėtų būti, tai jūs tada žiūrėkite, gal toms leidykloms nereikėtų ir duoti.

Dėl medžiagos. Taigi mokomoji medžiaga yra ne tik vadovėliai. Yra specialiųjų ugdymosi poreikių vaikams taip pat mokomoji medžiaga. Vyksta įtraukusis ugdymas. O kaip čia yra?

Ir kitas klausimas dėl lėšų. Mokyklos neturi pakankamai lėšų, kad galėtų įsigyti ir išleistus vadovėlius. Ačiū.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju už jūsų bendradarbiavimą ir rengiant nacionalinį švietimo susitarimą, ir vakar vykusioje peržiūroje. Duodama interviu tikrai minėjau ir jus asmeniškai kaip Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ veidą švietimo srityje. Tikrai jūsų įsitraukimas yra didelis.

Dėl mokomosios medžiagos ir pritaikomumo irgi yra prasidėjęs procesas dėl prieinamumo, vadinamosios prieinamumo direktyvos, kur mes kalbame ir apie specialiųjų poreikių vaikus.

Dėl lėšų trūkumo. Taip, jų nėra iki galo pakankamai, valstybė pagal pajėgumus tas lėšas vadovėliams įsigyti skyrė, jos buvo padidintos, pridedant dar ir dalį iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų. Tikrai tas didinimas yra kiekvienais metais po truputį. Kad ne iki galo užtenka, taip, yra problema, bet galbūt yra įsitraukimas dažnu atveju ir steigėjų, tai ir savivaldybės, kurios irgi kompensuoja, kiek žinau, EDUKA platformas, na, mokestį už jas ir kitus dalykus.

Aš manau, kad čia visų mūsų bendra atsakomybė, kad būtų kaip įmanoma sklandžiau vykdomas procesas. O apskritai švietimui praeitais metais, tarkime, padidintos lėšos beveik 400 mln. Didžioji dalis tų lėšų yra skirta atlygiui – ir mokytojų atlygiui didinti, ir dėstytojų atlygiui didinti.

PIRMININKAS. Klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (*LSDPF*). Dėkoju. Mano klausimas bus sveikatos ministrui. Vakar vyko komiteto posėdis ir ten nelabai korektiškai pirmininko buvo prastumtas komiteto sprendimas dėl parengimo įstatymo pataisos, kuri sudarytų sąlygas privačioms asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, nesudariusioms sutarties su teritorinėmis ligonių kasomis dėl atitinkamų sveikatos priežiūros paslaugų teikimo PSD biudžeto lėšomis, kad joms būtų suteikta teisė išduoti siuntimus PSD biudžeto lėšomis apmokamoms paslaugoms gauti ir skirti kompensuojamuosius vaistus, išrašant receptą.

Ar tai nėra dar vienas žingsnis į sveikatos sektoriaus privatizavimą? Ir ar nepastūmės gydytojų atsisakyti turimų darbo sutarčių, kad ir po nedidelius krūvius turi, su viešojo sektoriaus sveikatos įstaigomis? Ar nepatirsime dar didesnio gydytojų trūkumo?

A. PEČKAUSKAS. Ačiū už klausimą. Tikrai sunku, matyt, komentuoti projektą, kurio dar niekas nematė, jeigu aš teisingai suprantu. Debatus, vykusius Sveikatos reikalų komitete, girdėjau. Daug, matyt, kyla klausimų. Ir iš kurios pusės mes į jį pažiūrėsime. Matyt, ar nenukentės žmonės, tai yra piliečiai, jeigu tokia iniciatyva realizuotųsi? Tikėtina, kad atsakymas būtų ne. Tai toks pakitimas, kaip sakant, gydytojų iš Lietuvos tikrai neišvarys, jeigu žiūrime plačiąja prasme, ar ne? Vadinasi, kaip jie dirbo Lietuvoje, taip ir dirbs, kaip teikė paslaugas, taip ir teiks. Matyt, kokia pridėtinė vertė ir kokie argumentai skamba į šią pusę, turbūt šio siūlymo naudai? Tai matome, kad tikrai būna tokių atvejų, kuomet privačioje gydymo įstaigoje dirbantys gydytojai negali rašyti siuntimų į viešąjį sektorių detalesniam ištyrimui, tolesniam ištyrimui, planinės operacijos pasiuntimui ar kitiems dalykams, taip pat negali išrašyti receptų. Tada jie tiems žmonėms sako, na, gerai, mes pakonsultavome, matome, kad jums reikia tokio vaisto, aš galėčiau išrašyti receptą

kaip gydytojas, nes esu kompetentingas, bet šioje įstaigoje to padaryti negaliu, tai jūs ateikite pas mane, kai dirbsiu viešojoje įstaigoje kažkokiu X laiku, ir aš tada jums parašysiu ir siuntimą, parašysiu ir receptą. O štai žmogus susimoka iš savo pinigų kaip ir už visavertę konsultaciją, bet tai nėra visavertė konsultacija. Tai jeigu iš tos pusės žiūrėtume, turbūt tokie žmonės jau kaip ir gauna konsultaciją, ar ne, bet ateina tada į viešąjį sektorių, konsultacija kaip ir fiziškai buvo, tačiau jos turinys jau yra suteiktas kitoje įstaigoje, tai išeina: žmogus sumoka iš savo pinigų privačioje įstaigoje, tada Privalomojo sveikatos draudimo fondas dar kartą už jį sumoka jau viešajai įstaigai, kai faktiškai net klausimas, ar konsultacija buvo, o buvo tik recepto išrašymas ir kokio siuntimo išrašymas. Tai iš šito kampo žiūrint, panašu, kad logikos tikrai šiuose siūlymuose yra. Bet man atrodo, kad jeigu bus šie projektai ir jie pasieks Seimą, manau, kad tų diskusijų turėsime gerokai platesnių, nes supraskime, kad tas gydytojas, kuris dirba ar vienoje, ar kitoje įstaigoje, jo kompetencija nesiskiria. Jis dirba pagal savo medicinos normą, kuri apima ir siuntimų, ir receptų išrašymą. Tai tas, matyt, toks pagrindinis naratyvas, kaip mes matome šiuo metu tą situaciją. Bet sakau, kol projektai nėra pamatyti, kol nežinome, kas ten iki galo yra parašyta, tol, matyt, komentuoti visą holistinį vaizdą yra ganėtinai sunku.

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, truputį pažiūrėkime reglamentą. Klausykite, 1 minutė ar 2 minutės. Stenkimės ir, ministrai, prašome kažkaip pasistengti atsakyti trumpiau, nes tikrai norime paklausti ir, ko gero, nesuspėsime.

PIRMININKAS. Tikėkimės, ministrai išgirdo ir žiūrės šiek tiek į laikrodį atsakinėdami.

A. Gedvilas klausia.

A. GEDVILAS (*MSNG*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, jau darosi įprasta ir tikrai ne pirmas kartas, kad net užduoti klausimo nebėra kam ir, svarbiausia, nėra žinomos priežastys, kodėl taip yra. Bent jau turėtų būti pavaduojantis, tikiuosi, atsakys į mano klausimą, o jeigu tai nepavyks, tikiuosi gauti atsakymą raštu. Buvęs Lietuvos kariuomenės vadas generolas V. Rupšys visiškai neseniai paviešino labai svarbią ir net skandalingą informaciją. Štai vos keli jo teiginiai: „Mums verkiant reikia artilerijos sviedinių, reikia ieškoti būdų įsigyti ir pristatyti šią amuniciją čia ir dabar, bet akcentuojama visai ne tai, kas tikrai turėtų prasmę gynyboje. Tai, ką L. Kasčiūnas viešai skelbia kaip prioritetus, tikrai nesutampa su NATO reikalavimais. Pastaruoju metu savo pajėgumus vystome, tarsi būtume vienui vieni. Kolektyvinei gynybai reikalingos kitos priemonės, nei mes dabar perkame.“ Buvo paminėta ir daugiau skandalingų faktų, dėl laiko stokos nepasakysiu. Tad prašau jūsų atsakyti, kokiais kriterijais vadovaujantis dabar yra vystoma šalies gynyba, finansuojama mokesčių mokėtojų? Nemanau, kad generolo žinios yra pasenusios…

PIRMININKAS. Laikas!

A. GEDVILAS (*MSNG*). …arba jos yra neteisingos. Ačiū.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Taip, perduosime jūsų klausimą krašto apsaugos ministrui, jums atsakys raštu.

PIRMININKAS. S. Tumėnas klausia.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Kreipiuosi į teisingumo ministrę ir norėčiau, kad pasakytų Probacijos tarnyboje vykstančios reformos esmę. Nes kreipėsi Lietuvos teisėsaugos pareigūnai, susirūpinę peršama, jų nuomone, Probacijos tarnybos reforma, ją vadina skubota, netgi grėsme visuomenei, nes ja, jų nuomone, nebus sprendžiamos pagrindinės problemos, o tik bus sukurtos naujos. Jūsų ministerija yra kaltinama netgi tokiu noru ateities ministerijai, ateities Vyriausybei perkelti problemų rinkinį, nes nespręs nei darbo krūvių problemų, nei besidubliuojančių funkcijų ir panašiai. Tai, gerbiama ministre, ar būtinai reikia visos Probacijos tarnybos reformos visai Lietuvai, kur jau nusistovėjusi tradicija ir veikia? Ar nepakaktų išspręsti Vilniaus skyriaus problemos, ten sudaryti sąlygas, kad daugiau etatų būtų, paskirstyti krūvius?

PIRMININKAS. Laikas!

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). O jūs Vilniaus tarsi problemą norite iškelti visai Lietuvai. Ar nėra taip? Ačiū.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Gerbiamas kolega, dėkoju už klausimą. Norėčiau atkreipti dėmesį ir padėkoti pareigūnams, nes su profesine sąjunga asmeniškai buvau susitikusi net kelis kartus,

aptarėme tiek planuojamą pertvarką, tiek galimus rezultatus. Tam tikrus nuogąstavimus, pastebėjimus išgirdome ir tikrai pakeitėme, ypač dėl pareigybės aprašymo. Ką profesinė sąjunga akcentavo, suderinome, kad tai būtent perimtų, kuo daugiau būtų pareigūnų, tiesiogiai dirbančių su klientais, o ne vadovaujamos funkcijos, nes tai reiškia, jeigu yra vadovaujama funkcija, deja, nepasiima tiesiogiai klientų. Tai mes sprendžiame būtent krūvio problemą.

Norėčiau atkreipti dėmesį, nė vienas pareigūnas pertvarkos metu nėra atleidžiamas, visiems yra užtikrinamos pareigos. Pagrindinis skirtumas yra kaip tik problemos sprendimas, o ne palikimas kitai kadencijai. Suskirstę į regionus, sustambinę, mes užtikriname, kad ne tik bylos bus nagrinėjamos kokybiškai, bet kartu bus suvienodinti krūviai.

Ką šiandien matome, tikrai labai skirtingą pasiskirstymą. Šiandien, pavyzdžiui, tame pačiame jūsų minėtame Vilniuje netrūksta etatų – trūksta žmonių, kurie ateitų užimti tuos etatus. Pareigybių mums užtenka. Tai šiandien laikinas yra sprendimas. Vilnius gauna papildomas priemokas dėl etatų trūkumo. Tai yra laikinas sprendimas, puikiai suprantame, kad ilgalaikis sprendimas yra tikrai ne priemokos – būtent krūvių subalansavimas. Tai sprendžiant ir yra, kad daugiau asmenų pereina į tiesioginį darbą su nuteistaisiais, kurie yra probuojami, ir mažiau yra vadovaujamų funkcijų, bet nė vienas žmogus nėra atleidžiamas, visiems yra pasiūlomos lygiavertės pareigos.

Norėčiau atkreipti dėmesį – tikslas yra perskirstyti bylas, kad visur už vienodą atlyginimą dirbantys pareigūnai turėtų vienodą krūvį. Tikrai negalime paaiškinti, kodėl kai kuriems pareigūnams reikia tris ar keturis kartus daugiau bylų turėti netgi ne tik Lietuvos, bet Europos Sąjungos mastu. Esu tikra, kad tai yra sprendimas, tikrai diskutuota su profesine sąjunga.

PIRMININKAS. Klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Norėčiau paklausti gerbiamo aplinkos ministro. Gerbiamasis ministre, Nacionalinė žemės tarnyba prie jūsų ministerijos, na ir susidaro įspūdis, kad ten taip pat trūksta darbuotojų. Arba galbūt jums žinomos kitos problemos, kad žmonės nesulaukia greitų sprendimų?

Ir štai pavyzdys. 2021 metai, teismo nutartis dėl valstybinės žemės paėmimo… dėl žemės iš gyventojo paėmimo valstybinėms reikmėms. Teismo nutartis iki šiol neįgyvendinta. Šių metų gegužės mėnesį dar vienas žmogaus raštas į Nacionalinę žemės tarnybą: spręskite, padėkite. 94 metų močiutė prašo pagalbos. Vėlgi atsakymo nėra.

Pabandžiau pati paskambinti į Nacionalinę žemės tarnybą. Po septinto karto ilgai laukto atsakymo atsako taip: visos darbuotojos užimtos, prašome paskambinti vėliau. Išties matosi darbuotojų trūkumo ar dar kokio nors kito trūkumo problema, nes žmonės yra labai nusivylę ir pertvarka, kuri įvyko, ir negautų atsakymų pagrindu. Ačiū.

S. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū ir visų pirma atsiprašau už prastą viešojo administravimo kokybę ir paslaugas gyventojams Nacionalinėje žemės tarnyboje. Institucijoje nėra atleista žmonių, institucijoje dirba tiek pat, kiek dirbo iki sausio 1 dienos, bet konkretų atvejį aš paprašysiu jūsų asmeniškai, kad perduotumėte.

Bet tai nesusiję su pertvarka, nes pertvarka buvo dėl funkcijų atidavimo savivaldai. Mes šiandien galime pasidžiaugti, kad pastabų savivaldybėms per pusę metų neturime, na, iš tikrųjų neturime pastabų, bet didžioji problema yra Nacionalinės žemės tarnybos darbo kokybė. O jinai istoriškai buvo bloga ir išliko bloga.

Bet kas pasikeitė nuo sausio 1 dienos? Atsirado nauja struktūra, kuri atsiejo konsultacijas nuo gyventojų vietoje. Tai šiek tiek išskaidrino veiklą, nes turėjome tikrai didelių rizikų, kai gyventojai konsultacijų metu gaudavo tiesiogiai konsultacijas. Dabar pakelta tai yra į aptarnavimą visoje Lietuvoje. Tada tas toks žmogiškas santykis gal atitolo per telefono skambutį. Dėl to atsiprašome. Tikimės, kad, na, pagerės netrukus. O konkretų atvejį pasižiūrėsime. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Vidaus reikalų ministrės norėčiau paklausti. Artėja tokia šventė – Angelų sargų diena. Visur dabar čionai policija, visuose portaluose, na, apie tuos 100 mln. eurų, kad atlyginimai būtų konkurencingi ir kad profesija būtų

patrauklesnė. Prašau pasakyti, ar esate ką nors numatę, ar darysite ką nors, ar kokie tie projektai, ar čia su biudžetu?.. Kaip mato ministerija? Ačiū.

A. BILOTAITĖ (*TS-LKDF*). Pirmiausia esu dėkinga, kad domitės šita tema. Labai labai svarbu, kad dėmesys būtų ne tik prieš rinkimus, bet nuolatos. Noriu pasakyti, kad mūsų vadovaujama ministerija, šita Vyriausybė tikrai skiria rekordinį finansavimą statutinėms tarnyboms. Visai sistemai biudžeto didėjimas buvo 49 %. Darbo užmokesčio augimas buvo 42 %. Kalbant apie policiją, tikrai matome, aišku, tam tikrus iššūkius, bet turiu pasakyti, kad mums pavyko pristabdyti pareigūnų skaičiaus mažėjimą, kuris buvo didžiausias 2014–2018 metais. Iš tikrųjų kalbant apie aprūpinimą, aprūpinimo visas tas lygis tikrai augo ženkliai – 78 % – visoms, aišku, tarnyboms, tai turiu pažymėti.

Kalbant apie mūsų prioritetus, mano prioritetas visada yra pareigūnai, pareigūnų aprūpinimas, motyvacija. Tai ir parodė finansavimas. Šią kadenciją policijos pareigūnų, tai yra statutinės tarnybos (policijos), biudžetas augo 100 mln. eurų, o esant praeitai Vyriausybei – 13 mln. Žinoma, tenka apgailestauti, kad tas augimo tempas, nors galimybių tikrai buvo, nebuvo toks praeitą kadenciją, todėl, matyt, tenka tikri iššūkiai. Bet tikrai mano prioritetas ir toliau bus pareigūnų finansavimas, ypač kalbant apie jų darbo užmokesčio augimą. Šiuo atveju didžiausias dėmesys – policijai.

Taip pat esame parengę tam tikrus projektus, kurie susiję su panaikinimu tam tikrų papildomų funkcijų, kurios yra nevisiškai būdingos policijai, procedūrų supaprastinimu. Tikrai ieškome sprendimų ir ateisime.

Taip pat turiu pažymėti, kad einame labai stipriai link to, kas susiję su technologijomis, su tam tikrais moderniais įrankiais, kurie tikrai šiandien leidžia mūsų, pavyzdžiui, Kriminalinės policijos biurui ypač gerai dirbti bendradarbiaujant su kitomis institucijomis. Tai taip pat palengvina darbą ir policija toliau eis ta linkme, kad modernizuotųsi ir būtų profesionali tarnyba.

O kalbant apie rezultatą, tai tikrai davė rezultatą. Kalbant apie sunkius ir labai sunkius nusikaltimus, jų sumažėjo beveik 20 %. Apie pasitikėjimą ir saugumą kalba išaugęs pasitikėjimas mūsų policija: 2020 metais buvo 73 %, o dabar 82 % Lietuvos gyventojų pasitiki policijos tarnyba ir 88 % žmonių jaučiasi saugūs savo gyvenamojoje aplinkoje. Ačiū policijos pareigūnams už jų profesionalumą, už jų modernumą ir tai, kad jų dėka mes jaučiamės saugūs.

O mes, politikai, norėčiau, kad ne tik kad prieš rinkimus, bet visi susitartume, kad statutinės tarnybos ir pareigūnai turi būti prioritetas ir kad ne epizodiškai, bet nuolatos užtikrintume tokį patį augimą, koks buvo šią kadenciją.

PIRMININKAS. Klausia J. Jarutis.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Šiaip savo klausimą dėl vienos negražiai atrodančios situacijos norėjau užduoti premjerei ir kultūros ministrui, gal išgirs. Premjerės nėra, bet yra, kaip mes vadiname, nominali vicepremjerė – finansų ministrė, gal galės atsakyti. Kodėl šiemet prireikė atnaujinti priėmimo į valstybės tarnautojų pareigas aprašą taip, kad vienas iš šių punktų, konkrečiai – 63 punktas, suteiktų galią skirti ar neskirti į pareigas konkurse nugalėjusį ir visus reikalavimus atitikusį asmenį? Aš manyčiau, kad galimai tai yra būdas neskirti nelojalių, ne savo partijos atstovų. Paneikite arba patvirtinkite.

O kultūros ministrui – jau įvykęs faktas, dėl vieno neseniai įvykusio konkurso, konkrečiai, dėl konkurso į Valstybinės kalbos inspekcijos vadovo pareigas. Visas konkurso sąlygas atitiko ir konkursą laimėjo ligšiolinis įstaigos vadovas daktaras A. Valotka, bet štai jūs pareiškėte: tai dar nieko nereiškia ir šitas jo laimėtas konkursas dar negarantuoja, kad jis bus paskirtas į pareigas. Kokių dar papildomų paaiškinimų ir reikalavimų galite turėti konkursą laimėjusiam pareigūnui, kuris puikiai ir nuosekliai dirbo jau prieš tai visą kadenciją?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Kad ir kaip norėčiau jums atsakyti į klausimą, visgi, manau, atsakysime raštu, nes tikrai net nežinau aprašo pakeitimo detalių. Bet gal tada Simonas nori papildyti dėl…

S. KAIRYS. Aš irgi apie tą aprašą ne kažką tepakomentuočiau, bet tai yra ne viena situacija. Kultūros ministerija veikia pagal kokias tris ar keturias skirtingas tvarkas, atrinkdama pagal profilį į skirtingas institucijas vadovus. Vienur, tarkime, profesionalusis scenos menas, bibliotekos,

kultūros centrai, yra vienokia sistema. Kalbant apie viešojo administravimo institucijas, yra tokia sistema: arba ministras gauna du pretendentus ir iš jų privalo pasirinkti vieną, arba gauna vieną ir turi teisę pasirinkti arba nepasirinkti.

Dabar kalbate: tiko ar netiko? Nežinau, aš nenorėčiau labai suasmeninti ir kalbėti apie vieną žmogų, bet jeigu imame šią istoriją, tai lygiai taip pat įstatymas leidžia pratęsti darbus ir be konkurso. Jūsų minimas asmuo per metinį vertinimą nebuvo įvertintas taip, kad ta teise būtų galima pasinaudoti.

Kitas dalykas, pirminėje stadijoje tiesiog yra patikrinami gebėjimai. Skirtingai nuo kitų konkursų, čia žmonės konkuruoja pateikdami programą. Kalbant apie viešojo administravimo institucijas, tvarka yra šiek tiek kitokia. Vyksta pokalbis ir jo metu tiesiog išsiaiškinama, ar sutampa požiūriai ir kiti dalykai, ar atitinka kandidatas formuojamus lūkesčius. Visa tai sudėjus yra priimamas sprendimas. Nežinau, kas čia jums keisto. Kuo seniausiai tokie dalykai vyksta ir yra priimami vienokie arba kitokie sprendimai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Toliau – A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas finansų ministrei, bet iš tarptautinės aplinkos. Gal jums jau teko susipažinti su M. Dragio komisijos parengtu Europos Sąjungos konkurencingumo planu? Žinote, tikrai laukiau, stebėjau, pasakysiu, kodėl. Kai 2019 metais perskaičiau Harvardo ir Stanfordo universitetų ekonomistų ir psichologų parengtą analizę ir palyginimą tarp kontinentų (žmonių perkamoji galia, investicijos į inovacijas, mokslą, įgūdžių plėtrą), Europos Sąjunga buvo piešiama tikrai labai liūdnai. Perskaičiau šitą planą, aišku, sutrumpintą A dalį tikrai perskaičiau, pradėjau nagrinėti B dalį, tokios tragiškos situacijos ir tokio tragiško Europos Sąjungos vertinimo nesitikėjau, kaip vertina šita komisija.

Klausimas. Ar ECOFIN'e jūs ruošiatės svarstyti šiuos A ir B planus, parengtus M. Dragio komisijos? Inovacijos, skaitmenizacija, turi būti sukurta nauja pramonės strategija, bendros užsienio, eksporto politikos nėra ir taip toliau. Čia taip iš tų planų.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Taip, žinoma, teko susipažinti su M. Dragio parengta ataskaita. Aišku, pateikta ataskaita liečia ne tik Finansų ministeriją, bet taip pat Ekonomikos ir inovacijų ministeriją. Matyt, ji labiau dengia konkurencingumo failą, mes labiau kapitalo prieigą, skirtumus ir rinkos prieinamumą. Sakyčiau, yra sudėliota labai daug teisingų akcentų. Daugelį tų klausimų galima būtų išspręsti tiesiog atvėrus Europos Sąjungos rinką vienodai visoms šalims narėms, ypač paslaugų teikimą. Matyt, galėtume gauti daug didesnį masto efektą, jeigu daugiau bendradarbiautume ir mažiau norėtume apsaugoti savo rinkas.

Lietuva, kaip maža valstybė, visuomet nuosekliai pasisakė už tai, kad turėtume didesnę integraciją, mums tikrai tai yra daug naudingiau, bet matome, kiek yra noro judėti iš kitų valstybių. Nors nuolat, turbūt visus ketverius metus, diskutavome apie bankų sąjungą, kapitalo rinkų sąjungą, tačiau progresas yra minimalus, nes didžiosios valstybės stengiasi apsaugoti savo interesus. Tačiau, sakyčiau, girdžiu iš naujos Europos Komisijos vadovybės, kad konkurencingumo didinimas, ypač kapitalo sąjunga, rinkos prieinamumas visoms valstybėms, taps naujausiu žaliuoju kursu. Vadinasi, tai bus pagrindinis uždavinys kitą kadenciją. Matome, kad atsiliekame nuo Jungtinių Amerikos Valstijų šiose srityse. Tam tikrą proveržį būtų galima padaryti net be papildomo finansavimo, tiesiog daugiau noro bendradarbiauti iš visų suinteresuotų pusių.

To tikėjimo, kad pajudėsime daugiau, tikrai yra. Diskutuojame apie kapitalo rinkų sąjungą, kaip sakau, nuolat, tačiau pirmiausia tam reikalinga didžiųjų Europos Sąjungos valstybių – Italijos, Vokietijos, Prancūzijos – sostinių gera politinė valia. Ne visada tas mūsų ir jų noras integruoti paslaugas yra vienodas.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia D. Gaižauskas.

D. GAIŽAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū. Išties turėjau klausimų, ir ne vieną, krašto apsaugos ministrui, tačiau kadangi jo nėra, užduosiu gerbiamai finansų ministrei. Gerbiama ministre, jums turbūt žinoma, kad dalis lėšų, kurių Krašto apsaugos ministerija nepanaudoja, dėl ginkluotės, dėl statybų, laikoma NATO paramos ir pirkimų agentūroje. Žinau, kad praeitais metais mes būtent netgi apie 30 % lėšų nepanaudojome statyboms, 70 % nugulė būtent į šią agentūrą. Mes už kiekvieną

ten laikomą eurą mokame mokesčius. Ar jums žinoma, kokia dabar, šiandien, suma, Krašto apsaugos ministerijos pinigų suma, tenai guli? Kiek šimtų, kiek mes jau sumokėjome mokesčių? Ir ar tikrai mums trūksta pinigų, ar mes spėjame panaudoti visas lėšas gynybai?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Tai gal dėl konkrečios sumos galėtų detaliau atsakyti krašto apsaugos ministras. Tačiau, kalbant apie sumas, laikomas toje įstaigoje, reikia atkreipti dėmesį, kad buvo priimti tam tikri pakeitimai ir už tas lėšas, kurios ten guli, galima gauti palūkanas. Ir šiuo laikotarpiu, matyt, buvo pasinaudota ta konkrečia situacija, kuri buvo finansų rinkose, todėl nebuvo taip, kad tie pinigai gulėjo dykai, o didelės sumos, ir nuo jų buvo gaunama finansinė grąža. Dabar, kalbant apie konkrečių investicijų įgyvendinimo tempus, infrastruktūros projektų arba pirkimų, matyt, Krašto apsaugos ministerija irgi galėtų detaliau atsakyti apie vykdomus projektus. Detaliai mintinai tikrai kiekvieno iš jų negaliu tiesiog atsiminti dėl apimties. Tai gal paprašysiu tiesiog Krašto apsaugos ministerijos pateikti jums visą informaciją apie infrastruktūrinius projektus ir projektus, kurie yra įgyvendinami per šitą minėtą agentūrą.

PIRMININKAS. Ką gi, noriu pasidžiaugti, kad visi, kas norėjo paklausti, spėjo paklausti per nustatytą laiką. Dabar nuo 13 valandos yra pertrauka dėl slapto balsavimo. Ir primenu balsų skaičiavimo komisijos sudėtį: A. Lydeka, R. Miliūtė. I. Pakarklytė. B. Pietkiewicz, M. Puidokas, A. Sysas, G. Surplys ir A. Vyšniauskas.

Rytinio posėdžio nebaigiu gongu, nes tai padarysime 14 valandą, prieš pat vakarinį posėdį.

Pertrauka

PIRMININKAS (Ž. PAVILIONIS, *TS-LKDF***).** Gerbiami kolegos, baigiame rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 417
STENOGRAMA

2024 m. rugsėjo 26 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas Ž. PAVILIONIS

PIRMININKAS (Ž. PAVILIONIS, *TS-LKDF*). Pradedame vakarinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registracija.

Užsiregistravo 72 Seimo nariai.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Darijaus Beinoravičiaus skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projektas Nr. XIVP-4071(2) (*priėmimo tęsinys*)

Pačioje pradžioje turiu paskelbti balsų skaičiavimo protokolą dėl Seimo nutarimo „Dėl Darijaus Beinoravičiaus skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduota biuletenių 60, rasta 60: galiojančių 59, negaliojančių 1. Už – 56, prieš – 1, susilaikė 2. Taigi nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Tada, kolegos, kadangi mes turime tiek Seimo narių, kiek reikia, kad priimtume įstatymus, ir kadangi vienas įstatymas atsikėlė iš rytinės darbotvarkės, aš tada prašyčiau bendru sutarimu, kad balsavimai būtų po kiekvieno klausimo, nes to mums reikės priimti įstatymams. Ministras yra, niekas neprieštarauja.

14.02 val.

Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3589(2) (*priėmimas*)

Pradėsime nuo Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 projekto. Pranešėja – A. Gedvilienė. Prašau. Taip. Tai pirmasis įstatymas. 1 straipsnis. Nebuvo jokių pakeitimų. Galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta. 2 straipsnis. Taip pat nebuvo jokių pasiūlymų. Galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta. 3 straipsnis. Irgi nebuvo jokių pasiūlymų. Galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Ir dėl 4 straipsnio buvo gerbiamo S. Gentvilo pasiūlymas, prašau. Pristato…

S. GENTVILAS (*LSF*). 8 straipsnis, taip?

PIRMININKAS. Taip.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kadangi atsirado GPS technologijų ir ne viskas vyksta, taip sakant, tik ant žemės, tai mes dabar siūlome sklypų nebežymėti riboženkliais, o žymėti tik tuomet, kai gyventojai arba savininkai to nori. Riboženkliai tampa pasirinktinu dalyku.

PIRMININKAS. Gerai, ar yra 29 Seimo nariai, palaikantys šitą pasiūlymą?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Yra. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gal balsuojame, nes taip sunku?.. Balsuojame, kas palaiko šį pasiūlymą.

Taip, 33 – už. Pakankamai. Komiteto nuomonė, prašau.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Tai tada galima nesvarstyti. Tada už visą straipsnį… Ar Seimas sutinka? Prieštaravimų nėra. Galima pritarti. Dėl viso 4 straipsnio tada. Ar norite balsuoti? (*Balsas salėje*:

„Dėl pasiūlymo?“) Balsuojame. Komitetas pritaria. Gerai, tai tada balsuojame, kas už, kas už šitą pasiūlymą? Taip.

Tai už – 34, prieš – 8, susilaikė 19. Priimtas pasiūlymas.

Dabar kas už visą straipsnį, ar galima bendru sutarimu? Neprieštarauja? Ne, balsuojame. Gerai, balsuojame, kas už visą straipsnį. Kas už?

Už – 31, prieš – 3, susilaikė 32. Nepritarta. Pranešėjos paklauskime. Kaip jūs manote, ar reikia stabdyti? Prašau? (*Balsai salėje*)

S. GENTVILAS (*LSF*). Atsiprašau, posėdžio pirmininke, bet balsavimo laikas numatytas iš tikrųjų nuo 15-a po… todėl greičiausiai yra tiesiog nesusirinkę Seimo nariai į salę. (*Balsai salėje*) Bet balsavimas vyksta ne balsavimo laiku.

PIRMININKAS. Ne, bet mes paskelbėme balsavimo laiką. Balsavimo laiką paskelbėme. Prašau. (*Balsai salėje*)

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Balsavimas buvo laiku. Jūs paskelbėte, kad bus po kiekvieno, Seimas sutiko. Dabar procedūra yra tokia, kad turi grįžti į pagrindinį komitetą ir tada jau sprendimai būtų, ką numato Statutas.

PIRMININKAS. Gerai. Aš suprantu, kad komiteto pirmininkė mano, kad mes galime tęsti toliau balsavimą. Galima ir be 4-o judėti į priekį, taip? Judame į priekį?

S. GENTVILAS (*LSF*). Atsiprašau, Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu pusvalandžio pertrauką, jeigu galima.

PIRMININKAS. Gerai. Tai teisėtas siūlymas. (*Balsas salėje: „Man pasakykite argumentus prieš, kodėl balsuojame.“*) Balsuojame. (*Balsai salėje*)

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ne, ne, pirmininke. Aš labai atsiprašau, pirmininke, jau dabar svarstymo stadijoje, kada mes svarstome…

PIRMININKAS. Bet kada galima. Prašau balsuoti, nes bet kada galima pertraukos prašyti.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Na, negalima pertraukos. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Pusvalandžio pertrauka, tegu pasitaria rengėjai.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ne, negalima. (*Balsai salėje*) Perskaitykite Statuto straipsnį. Kai nenubalsuojama dėl straipsnio, tada prašoma pusės valandos pertraukos?

PIRMININKAS. Gerai.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Dėl vedimo tvarkos.

PIRMININKAS. Taip.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Čia nekalbame apie tą pertrauką, kurią turi teisę pasiimti pranešėjas. Tai iš tikrųjų būtų galima *praėjus* visą projektą. Bet kalbame apie paprastą pertraukos prašymą frakcijos vardu, o to gali paprašyti bet kuriuo momentu. Tai, kolegos, nedarykite dramos.

PIRMININKAS. Aš noriu pacituoti Statuto 109 straipsnį. Svarstant kiekvieną klausimą, iki balsavimo pradžios posėdžio pirmininko reikalavimu, pagrindinio komiteto reikalavimu, taip pat frakcijos reikalavimu, kurį paremia ne mažiau kaip 1/3 posėdyje dalyvaujančių Seimo narių ir taip toliau, galima svarstymo pertrauka. Labai ačiū.

Tada kitas klausimas. (*Balsas salėje: „Balsuojame!“*) Balsavome. Jau balsavome dėl pertraukos, pritarta. Dabar prašau gerbiamą E. Dobrowolską pristatyti Baudžiamojo kodekso vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Prašau, gerbiamas Juliau.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Gerbiamas pirmininke, vis tiktai priėmimo stadijoje buvo balsavimas dėl straipsnio, straipsniui nepritarta. Tai to straipsnio jau nebėra įstatyme, nes priėmimo stadija prasidėjo, jokia pertrauka jau negrąžins to straipsnio. Aš į tai noriu atkreipti dėmesį.

PIRMININKAS. Gerai, prašau. (*Balsai salėje*)

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Perbalsuoti nėra pagrindo, nes buvo aiški persvara, nebuvo lygus balsų pasidalinimas.

PIRMININKAS. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš vis tiek prašau laikytis Seniūnų sueigoje patvirtinto plano, kad balsavimai prasideda 15 val. 15 min., nes Seimo nariai yra susiplanavę. Ir kolega frakcijos seniūnas irgi ką tik atėjo, nes…

PIRMININKAS. Seimas jau nubalsavo, kad balsuojame po kiekvieno. Prašau, ministre. Prašau pristatyti savo klausimą. Prašau, ministre.

14.10 val.

Baudžiamojo kodekso 9[1] straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4133, Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ Nr. XII-1322 3 ir 17 straipsnių bei priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4134 (*pateikimas*)

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Gerbiami kolegos, džiaugiuosi galėdama pristatyti įstatymo projektą ir jo lydimąjį. Šiais įstatymų projektais siekiama pašalinti Europos Komisijos identifikuotus trūkumus dėl dviejų Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų perkėlimo į nacionalinę teisę, tai yra dėl pamatinio sprendimo dėl Europos arešto orderio perdavimo tarp valstybių narių tvarkos ir direktyvos, kuri dėl suderinimo su Sąjungos asmens duomenų apsaugos taisyklėmis iš dalies keičiama Europos tyrimų orderio.

Norėčiau atkreipti dėmesį, kad Europos Komisija darbo tvarka informavo Teisingumo ministeriją, kad projektai, kurie šiandien yra teikiami Seimui, yra tinkamai suderinti ir atliepia lūkestį ir pažeidimo procedūra galėtų būti užbaigta. Teisės aktų projektai yra suderinti su Vidaus reikalų ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Nacionaline teismų administracija ir Generaline prokuratūra.

Dėl pamatinio sprendimo dėl Europos arešto orderio yra sukonkretinama, kad nuostata taikytina užsieniečiui, tai yra nebūtinai Europos Sąjungos valstybės narės piliečiui. Nurodomas užsienietis, turintis teisę gyventi Lietuvos Respublikoje ar teisę būti Lietuvos Respublikoje. Trečia, įtraukiamas palankesnių sąlygų nuteistojo socialinei reabilitacijai kriterijus.

Mielai atsakyčiau į jūsų klausimus, jeigu tokių būtų.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Ar norinčių paklausti nėra? Dėl balsavimo motyvų irgi norinčių nėra. Čia jūs kartu pristatėte ir lydimąjį įstatymą dėl Europos Sąjungos valstybių narių baudžiamųjų bylų, projektą Nr. XIVP-4134, taip?

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Taip, kartu.

PIRMININKAS. Kartu pristatėte. Gerai.

Tada balsuojame. Abudu įstatymai susiję. Kas už?

Balsavo 62: už – 48, prieš – 0, susilaikė 14. Priimta. Atsiprašau, po pateikimo pritarta. Siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir siūloma svarstyti spalio 17 dieną. Ar yra prieštaravimų? Nėra. Dėl abiejų atvejų ta pati data ir tas pats komitetas. Gerai.

14.12 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 8[1], 8[2], 30, 62, 63, 64, 65, 70, 73, 74, 75, 100, 125, 130, 139, 140, 152, 160[1], 168, 176, 178, 183, 188, 192, 210, 214, 220, 225, 229[1], 233, 237, 240, 246, 263, 265, 269, 271, 273, 277, 290, 291, 293, 299, 302, 304, 313, 318, 319, 323, 324, 336, 362[1], 364, 372, 373, 374[2], 377, 378, 379, 380, 398, 418, 419, 420, 421, 422, 425, 427, 432, 433, 436, 439, 447 ir 459 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 163[1] ir 273[1] straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-4135 (*pateikimas*)

Tada kitas yra Baudžiamojo proceso kodekso įvairių straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo straipsniais projektas Nr. XIVP-4135. Prašau, ministre.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Baudžiamojo proceso kodekso projektą parengė Vyriausybės kanclerės sudaryta darbo grupė iš Nacionalinės teismų administracijos, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo, Generalinės prokuratūros, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Policijos departamento, Lietuvos kriminalinės policijos biuro, Vilniaus universiteto Teisės fakulteto.

Siūloma projektu nustatyti tam tikrus tikslus ir priemones. Iš esmės tai pagerinti ikiteisminio tyrimo valdyseną, efektyviau užtikrinti ikiteisminiame tyrime dalyvaujančių institucijų veiklą bei proceso dalyvių teises ir teisėtus interesus; išplėsti informacinių ir elektroninių technologijų nau-

dojimą baudžiamajame procese, tobulinti ikiteisminio tyrimo proceso veiksmų ir sprendimų apskundimo teisinį reguliavimą, mažinti prielaidas vilkinti ikiteisminį tyrimą ir piktnaudžiauti procesinėmis ir kitomis teisėmis; plačiau taikyti praktikoje pasiteisinančias supaprastintas baudžiamojo proceso formas, pakeisti baudžiamųjų bylų teismingumo taisykles, leisiančias sumažinti pirmosios instancijos teismų darbo krūvį; nustatyti aiškesnes apeliacinių skundų, paduotų dėl pirmosios instancijos teismo nutarčių nutraukti baudžiamąją bylą, perdavimo nagrinėti ir mišrių apeliacinės instancijos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus ir Civilinių bylų skyriaus trijų teisėjų kolegijos nutarčių sudarymo tvarkas. Taip pat atlikti kitus susijusius Baudžiamojo proceso kodekso pakeitimus.

Mielai atsakyčiau į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Jūsų norėtų paklausti gerbiamas A. Stončaitis. Prašau, Algirdai.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Gerbiama pranešėja, be abejo, kad čia projektas yra gana didelis. Aiškinamajame rašte taip pat yra tokia kaip ir nuoroda, kad tai suformavo, sakykime, pastarųjų metų įvairiausi pakitimai – tai pandemijos, tai nepasiekiamumas, gal sunkesnis posėdžių pasiekiamumas ir taip toliau. Tačiau ar yra iš tikrųjų iki galo įvertintos ir galimos neigiamos pasekmės proceso dalyviams, nes, pavyzdžiui, ne tik aš keliu klausimą, tačiau yra ir Teisės departamento viena iš pastabų, kad iš projekto nuostatų nėra aišku, kokie procesų dalyvių veiksmai būtų laikomi piktnaudžiavimu procesinėmis teisėmis. Tuo labiau kad yra numatyta ir atsakomybė už tokius ir tokių, sakykime, pasirėmimų yra gana daug čia. Aišku, svarstymo komitetuose metu gal ir daugiau aiškės, bet jūs kaip vertinate?

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Gerbiamas kolega, dėkoju už klausimą. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad Teisės departamento pastabos yra labai taiklios. Apie jas buvo diskutuota darbo grupėje, nes šis projektas yra iš institucijų problemų ir praktikų, ką mes ir viešojoje erdvėje dažnai girdime. Ikiteisminis tyrimas būna klampus, teisėsaugos institucijos – tiek prokuratūra, tiek policija susiduria su iššūkiais, kokiais būdais nevilkinant proceso galima judėti greičiau, ir pati teismų bendruomenė numato tam tikrų iššūkių sprendimų būdus. Esu tikra, kad į tuos jūsų keliamus klausimus būtent ekspertai, kurie tikrai pasiūlė sprendimus Teisės ir teisėtvarkos komitete, ypač klausymų metų, ras atsakymus ir pateiks, kodėl tokie sprendimai priimti.

PIRMININKAS. Ačiū ministrei. Jūsų norėtų paklausti gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau, Ieva.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*MSNG*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Dėkoju ministrei už pristatymą. Jis gana lakoniškas, kaip tokios apimties įstatymo projektas. Kaip jūs įsivaizduojate laiko juostoje, kada numatote visą procedūrą, svarstymo eigą ir panašiai? Turbūt čia jau ne šios kadencijos klausimas bus? Man įdomu jūsų nuomonė ir gal galėtumėte pateikti pavyzdžių, kokios tos supaprastintos procedūros laukia teisiamųjų, kad mes geriau įsivaizduotumėme, apie kokį turinį kalbame?

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Dėkoju, gerbiama Ieva, už klausimą. Dėl laiko juostos atsakant, labai tikiuosi, kad tikrai galima bus turėti ir klausymus, ne tik svarstymą. Puikiai suprantama, kad tai liečia tiek ikiteisminį tyrimą, tiek teisminį nagrinėjimą. Atitinkamai visos institucijos, kurios labai aktyviai dalyvavo darbo grupėje – nuo akademinio pasaulio iki teisėsaugos institucijų, teismų ir tos pačios advokatūros – dalyvaus klausymuose. Tų klausymų bus, nes ką mes matome, tai liečia visų pirma ir procesines teises, ir sureguliuotus dalykus, kaip jūs minėjote, pavyzdžiui, jeigu tai yra procesų vilkinimas.

Ir kita dalis, kaip minėta gerbiamo Algirdo, ką išmokome per pandemiją – internetinių elektroninių priemonių naudojimas baudžiamosiose bylose nėra toks aktyvus kaip civilinėse bylose. Civilinėse bylose tikrai žymiai dažniau yra naudojama ir efektyviau, dažnai ir nukentėjusiajam arba ieškovui tai taikant. Esu tikra, kad atskirus blokus, tai yra procesines teises, ikiteisminį tyrimą, kur numatomos platesnės galimybės naudoti elektronines priemones skirtinguose etapuose, užkardant, kai yra ikiteisminis tyrimas arba pats procesas vilkinamas sąmoningai tam tikrais veiksmais, ir, be abejo, peržiūrint visą grandinę sprendimų apskundimų, dėl ko mes matome, kad tos baudžiamosios bylos nuo pradžios iki galo būna be galo ilgos. Vėlgi norėčiau atkreipti dėmesį,

kad iniciatoriai būtent yra tos institucijos iš praktikos, jie dirba, jie mato tas bylas ir siūlo sprendimus. Tai esu tikra, kad klausymų metu labai lauksime ir jūsų su jūsų klausimais.

PIRMININKAS. Labai ačiū, ministre. Dabar dėl balsavimo motyvų norėtų pasisakyti gerbiamas A. Stončaitis. Prašau, Algirdai. Algirdai, dėl balsavimo motyvų.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Taip, taip.

PIRMININKAS. Prašau.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Mieli kolegos, iš tikrųjų, pakeitimai reikalingi apibendrinant tas praktikas, su kuriomis susidūrė lygiai taip pat ir teisėsauga. Pirmiausia, tiriant, o svarbiausia – nagrinėjant bylas, be abejo, kad tai yra reikalinga. Tačiau, mieli kolegos, visgi mes, priimdami tokius gana ženklius pakeitimus, tikrai turime pasižiūrėti iš žmogaus teisių užtikrinimo klausimo *pusės* ir pirmiausia iš kaltinamojo, teisiamojo *pusės*, nes visgi čia jinai turėtų būti suprantama kaip silpnoji pusė, taip, ir įrodinėjimų?.. Kai kurie siūlymai visgi, manau, turi sulaukti papildomų diskusijų svarstant komitetuose, pavyzdžiui, kaip ir dėl ikiteisminio tyrimo atlikimo terminų. Vienas iš pasiūlymų dabar yra, kad būtų atsisakoma maksimalių ikiteisminio tyrimo terminų. Mes žinome visokių praktikų ir Lietuvoje, tarp jų ir ne pačių geriausių, kai ikiteisminiai tyrimai tikrai vyksta nepateisinamai ilgai, o tai, supraskime, ne kiekvienas ikiteisminis tyrimas baigiasi apkaltinamuoju nuosprendžiu ir kažkokiu bausmės paskyrimu. Tai yra pasekmės, kurios skaudžiai paliečia tiek individualų žmogų, tiek apskritai ir patį viešąjį interesą. Taigi, iš principo aš palaikau, kad reikia svarstyti, tačiau kviečiu kolegas, svarstant komitetuose, dar atidžiai peržiūrėti šiuos klausimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Daugiau pasisakančių nėra. Skelbiu balsavimą. Kas pritaria šitam Baudžiamojo proceso kodekso pakeitimui?

Už balsavo 61, prieš nėra, susilaikė 5. Pritarta po pateikimo. Siūlomas komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymo data – lapkričio 14 diena. Niekas neprieštarauja? Priimta. Labai ačiū.

14.21 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 429 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4121 (*pateikimas*)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Baudžiamojo proceso kodekso 429 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4121. Pranešėjas – gerbiamas E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, labai paprastas pakeitimas, iš tikrųjų šiek tiek koreguoja tam tikrą netikslumą. Šis pakeitimas kilo iš Peticijų komisijos svarstomų peticijų. Esmė tokia, kad Baudžiamojo proceso kodekso 428 straipsnio 3 dalyje nurodytas teisėjo spendimas atmesti prokuroro pareiškimą dėl bylos nagrinėjimo pagreitinto proceso tvarka yra neskundžiamas, o pagal Baudžiamojo proceso kodekso 429 straipsnio 3 dalį šis sprendimas skundžiamas Baudžiamojo proceso kodekso 10 dalyje nustatyta tvarka. Tai iš tikrųjų tą dalį, kuri prieštarauja, išbraukiame, o šiaip tai bus galimybė skųsti.

PIRMININKAS. Niekas nenori klausti. Dėl balsavimo motyvų taip pat nieko nėra. Tada balsuojame. Kas už šio straipsnio pakeitimo projektą?

Už – 57, prieš nėra, susilaikė 7. Taip pat siūloma svarstyti Teisės ir teisėtvarkos komitete. Siūloma svarstymo data yra lapkričio 14 diena. Niekas neprieštarauja? Pritarta.

14.23 val.

Produktų saugos įstatymo Nr. VIII-1206 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4142ES, Maisto įstatymo Nr. VIII-1608 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4143ES, Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 12 ir 49^1 straipsnių bei priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4144ES (*pateikimas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Produktų saugos įstatymo Nr. VIII-1206 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4142. Ir vėl pranešėja – gerbiama ministrė E. Dobrowolska. Prašom. Taip pat

bus du lydimieji – Maisto įstatymo projektas Nr. XIVP-4143 ir Vartotojų teisių apsaugos įstatymo projektas Nr. XIVP-4144. Du lydimieji. Prašom, ministre.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Dėkoju. Tai šiandien jau paskutinis įstatymo projekto su lydimaisiais pristatymas iš manęs. Projektai parinkti siekiant įgyvendinti reglamentą dėl bendros gaminių saugos ir užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį, reglamentuojant vartotojams skirtų produktų, tai yra gaminių ir paslaugų, saugą. Įstatymų projektais siekiama užtikrinti produkto saugos reikalavimų taikymą naujų technologijų produktams ir internetu parduodamiems produktams bei užtikrinti veiksmingesnę rinkos priežiūrą. Reglamentas bus taikomas nuo šių metų gruodžio 13 dienos. Produktų saugos įstatymo pakeitimo projekto nuostatos dėl produktų saugos suderintos su reglamento dėl bendros gaminių saugos nuostatomis, o nuostatos dėl rinkos priežiūros institucijų įgaliojimo – su reglamento dėl rinkos priežiūros nuostatomis. Kaip ir iki šiol, Produktų saugos įstatymą reglamentuoja ne tik gaminių sauga, bet ir paslaugų sauga.

Svarbu pažymėti, kad reglamente dėl bendros gaminių saugos nuostatos – specialios elektroninių prekyviečių pareigos gaminių saugos srityje. Taigi, įstatymo nuostatos atspindi tai, kad ir elektroninės prekyvietės turi rūpintis gaminių sauga, o rinkos priežiūros institucijos turi reikiamus įgaliojimus duoti privalomus nurodymus pašalinti informaciją su pavojingo produkto pasiūlymu iš interneto svetainės. Įstatyme numatomos rinkos priežiūros institucijų, ekonominės veiklos vykdytojų ir elektroninių prekyviečių pareigos teikti pranešimus apie pavojingus gaminius specialioje elektroninėje sistemoje „Safety Gate“.

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį, kad institucijos, kurios yra atsakingos už priežiūrą, yra nurodomos, tai yra pagrindinė institucija – Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba. Už atskirų kategorijų gaminių saugą atsakingos kitos rinkos priežiūros institucijos, tai būtų Ryšių reguliavimo arba kitos tarnybos.

Maisto įstatymo pakeitimo įstatymo projektas yra techninio pobūdžio, kadangi maistą imituojančių gaminių, dėl kurių gali kilti pavojus vartotojo sveikatai ar gyvybei, rizikos vertinimas reglamentuotas reglamente dėl bendrų gaminių saugos ir įstatymo nuostata neatitinka reglamento.

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo pakeitimo projektu siūloma patikslinti nuostatas dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos funkcijų ir įgaliojimų, visų pirma dėl privalomų nurodymų pašalinti informaciją dėl pavojingo produkto pasiūlymo. Mielai atsakyčiau į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Jūsų norėtų paklausti gerbiamas A. Stončaitis. Prašau.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Gerbiama ministre, trumpai pasakykite. Nors direktyva, aišku, yra realizuojama, o Lietuvos statistinis vartotojas – kur čia nauda jam bus? Savais žodžiais, jeigu galite.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Labai paprastai. Jeigu šiandien parduotuvėje parduodamas nesaugus gaminys, Vartotojų apsaugos tarnyba gali liepti išimti iš parduotuvės pardavimo. Mes kalbame apie tai, kad įgyvendinimas direktyvoje, elektroninėje parduotuvėje, elektroninėje erdvėje, jeigu yra nesaugus produktas, tampa įgaliojimu, kad Vartotojų tarnyba galėtų užtikrinti, kad tokių nesaugių bus net elektroninėje erdvėje…

PIRMININKAS. Dėl balsavimo motyvų niekas nenori pasisakyti. Tada balsuojame dėl projektų Nr. XIVP-4142, taip pat Nr. XIVP-4143 ir Nr. XIVP-4144. Kas už šį paketą?

Už – 61, nėra prieš ir tik 1 susilaikė. Po pateikimo pritarta. Dėl pirmojo Produktų saugos įstatymo kaip pagrindinis siūlomas Ekonomikos komitetas, jį siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną, jeigu niekas neprieštarauja.

Dėl antrojo – taip pat Ekonomikos komitetas. Jį siūloma taip pat svarstyti lapkričio 7 dieną, jeigu niekas neprieštarauja. Pritarta.

Ir paskutinis – Vartotojų teisių apsaugos įstatymas. Siūloma svarstyti Teisės ir teisėtvarkos komitete. Jį taip pat siūloma svarstyti lapkričio 7 dieną, jeigu niekas neprieštarauja. Pritarta. Gerai tada. Aha, prašau, dėl vedimo tvarkos. Prašau.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Dėl Maisto įstatymo norėčiau, kad Sveikatos reikalų komitetas būtų paskirtas kaip papildomas. Norime pasižiūrėti šiek tiek.

PIRMININKAS. Gerai. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Niekas neprieštarauja, pritarta.

Tada kitas klausimas yra Tautinio paveldo produktų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4141. K. Starkevičius. Nėra pranešėjo, gerai.

14.28 val.

Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 2 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4150, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 2 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4151, Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 2 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4152 (*pateikimas*)

Tada gal kaip tik A. Matulas mums galėtų padėti dėl Medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 2 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4150. Ir du lydimieji bus, tai projektai Nr. XIVP-4151 ir Nr. XIVP-4152. Prašau, gerbiamasis.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, gana seniai gydytojai odontologai prašė priimti įstatymą, kad studentų odontologų, studentų burnos priežiūros specialistų mokymo procese būtų numatyta atsakomybė už galimai netyčia padarytą žalą pacientui. Ir tokį įstatymo projektą mes svarstome, liko tik priėmimas. Kreipėmės į Vyriausybę dėl išvados. Vyriausybė šių metų liepos 24 dieną savo išvadoje pasakė, kad pritaria tam įstatymo projektui, ir rekomendavo, kad analogiškos nuostatos būtų taikytos ir kitiems sveikatos priežiūros specialistams, studentams, ir rekomendavo pateikti papildomai kitus įstatymų projektus.

Mes tą ir darome su kolege R. Šalaševičiūte ir teikiame Medicinos praktikos, Slaugos praktikos ir Sveikatos sistemos priežiūros įstatymų projektus. Tikslas – nustatyti asmens sveikatos priežiūros specialistų atsakomybę už studentų praktikos priežiūrą, ir yra numatyta atsakomybė. Jeigu įrašoma papildoma sąvoka ir jeigu asmeniui, vykdančiam studentų veiklos priežiūrą, turinčiam tinkamą kvalifikaciją, atsitiktų klaida, tokiu atveju Profesinės kompetencijos vertinimo komisija kreiptųsi į įstaigos vadovą, kad įvertintų šiuos veiksmus. Žodžiu, šio įstatymo projekto laukia medikai, o ypač universiteto ligoninės. Jeigu pritarsite šiems trims lydimiesiems įstatymų projektams, tai pasivysime jau dabar svarstomus Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos bei Pacientų teisių įstatymų projektus. Priėmimą bandytume padaryti kartu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam Antanui. Jūsų norėtų paklausti gerbiama R. Petrauskienė. Prašau.

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Norėčiau paklausti pranešėjo, ar buvo kokių nors atvejų, ar daug jų pasitaiko, kad reikia tokios kontrolės? Klaidų atvejų.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Fiksuota nėra, bet aš manau, kad buvo. Ne veltui tikriausiai gydytojai odontologai jau keletą metų prašo, kad tokia atsakomybė būtų numatyta. Deja, nėra fiksuota.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Taip pat jūsų norėtų paklausti gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau, Ieva.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*MSNG*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Noriu pasiteirauti, ką reiškia „odontologai prašo“? Čia jiems, kaip aš suprantu, kaip tik užkraunama atsakomybė prižiūrėti tuos praktiką atliekančius žmones. O mano klausimas labiau yra susijęs su poįstatyminiais aktais ir tvarkomis, nes paprastai visos tos detalės slypi ne įstatyme, o jau įgyvendinamuosiuose teisės aktuose. Ar šitie klausimai dėl atsakomybės, dėl priežiūros ir taip toliau yra išdiskutuoti su bendruomene ir bent jau preliminariai aprašytos procedūros? Tam, kad būtų iš anksto žinoma, kokios tos, taip liaudiškai pasakysiu, žaidimo taisyklės, kas ir kaip prižiūrės, kad paslauga būtų tinkamai suteikta?

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Aš tik primenu, kad mokymosi proceso metu visų sričių studentams dažnai tenka dirbti su pacientais vadovui prižiūrint. Tikriausiai vien ant muliažo neišmoktų tinkamai gydyti žmonių. Aš primenu, kad dabar tokios sąvokos nėra. Jeigu tokia klaida įvyktų, vadovas iš karto netektų licencijos. Šiuo atveju mes įstatyme sakome, kad jeigu vadovo kvalifikacija neatitinka, galioja nuostata, kad netenka licencijos, bet jeigu vadovo kvalifikacija atitinka, Profesinės kompetencijos vertinimo komisija šitą tyrimą paveda atlikti sveikatos priežiūros įstaigos vadovui ir vadovas priima sprendimą. Mes supaprastiname, įrašome naujas sąvokas. Taigi, bus ir atsakomybė, bet ta atsakomybė nebus pati griežčiausia, kaip dabar numatyta, pavyzdžiui, kitų didelių klaidų atveju. Labai prašau pritarti.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Daugiau klausiančių nėra. Dabar dėl balsavimo motyvų norėtų pasisakyti gerbiama R. Petrauskienė. Prašau.

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Aš iš esmės esu už. Kviečiu balsuoti už. Praktikos vadovas turi prisiimti atsakomybę. Tada ir pacientai bus labiau užtikrinti, ir patiems studentams bus geriau, nes kažkas bus atsakingas.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir iniciatorė Rimantė dar norėtų pasisakyti. Prašau.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Mikrofonas… O, jau dirba, ačiū. Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš tiesiog norėčiau taip pat atsakyti ir Ievai, kadangi Odontologijos praktikos įstatymo projektas buvo rengtas beveik metus ir išdiskutuotas su Odontologų rūmais, su Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto, Kauno sveikatos mokslų universiteto profesoriais ir tais žmonėmis, kurie tiesiogiai dirba. Aš esu viena iš Odontologijos praktikos įstatymo projekto rengėjų, kiek konsultavausi su Aurelijumi. Kodėl įstatymas užtruko beveik metus? Todėl, kad iš tikrųjų kartu prašė, kad būtent eitų ir tas projektas dėl slaugos ir akušerijos, kurį šiandien su gerbiamu pirmininku A. Matulu pasirašėme ir pirmininkas teikė. Iš tikrųjų tai labai reikalingas projektas, nes būtent jis sudaro galimybes anksčiau atlikti studentams praktinius veiksmus. Tam ir numatyta vadovo atsakomybė, kad jis turi sudaryti sąlygas atlikti praktinius veiksmus su pacientais, ir tada, jeigu netinkamai kuruotų, atsakytų už netinkamą kuravimą. Taigi čia yra sistemiškai pažiūrėta, metus truko ir tikrai būtų labai teisinga šią kadenciją pabaigti šitą klausimą spręsti. Prašau palaikyti ir balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama Rimante. Skelbiu balsavimą dėl visų trijų projektų. Kas už?

58 – už, 0 – prieš, 3 susilaikė. Pirmą projektą Nr. XIVP-4150 siūloma svarstyti Sveikatos reikalų komitetui, svarstymo data – spalio 15 diena. Ir visi lydimieji svarstomi taip pat tame pačiame komitete, data – spalio 15 diena, jeigu nėra prieštaravimų. Prašau.

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Švietimo ir mokslo komitetas norėtų papildomai.

PIRMININKAS. Ar galima bendru sutarimu?

A. ŽUKAUSKAS (*LF*). Su studijomis susiję. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Bendru sutarimu pritarta. Gerai. Labai ačiū.

14.37 val.

Seimo savaitės (2024-09-30 – 2024-10-04) – 2024 m. spalio 1 d. (antradienio) ir 3 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Kadangi mums dar liko vienas pristatymas, bet klausimą pristatantis viceministras dar neatvyko į salę, o balsavimo langas dar neprasidėjo, tai gal mes galėtume paprašyti gerbiamo J. Razmos mums pristatyti rezervinį klausimą – savaitės, prasidedančios rugsėjo 30 diena, posėdžių darbotvarkės tvirtinimą? Prašau, gerbiamas Jurgi.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kita mūsų darbo savaitė siūloma tokia įprasto pavidalo. Prieš rinkimus, kaip jau žinome, tai bus paskutinė savaitė su plenariniais posėdžiais.

Pradėsime antradienio posėdžius nuo svarbių sutarčių denonsavimo. Jums žinomos trys sutartys dėl investicijų skatinimo ir apsaugos su Baltarusija ir Rusija. Tikimės, kad bus galimybė svarstymo stadijos turėti šiandien pateiktą įstatymą „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“. Aš žiūriu į A. Pocių ir E. Zingerį, kurio nėra, kad penktadienį jie suderintai surengtų abiejų komitetų posėdžius ir tada mes antradienį galėtume šį projektą svarstyti Seimo posėdžių salėje. Toliau antradienį įvairių projektų svarstymo stadija. Paminėsiu galbūt taip politiškai reikšmingesnį Tautinių mažumų įstatymo projektą, kurio taip pat svarstymo stadija. Yra ir kitų projektų – Medžioklės įstatymo pataisų projektas taip pat įrašytas kaip paskutinysis į antradienio rytinį posėdį. Šie projektai pas mus, kaip žinome, irgi aistringai svarstomi. Toliau, po pietų, dar keletas svarstymų ir keletas pateikimų, visiškai nedaug, ir posėdžio pabaiga planuojama tokiu mums tradiciniu laiku – apie 16 valandą.

Ketvirtadienį posėdį siūloma pradėti pagerbiant du Nepriklausomybės Akto signatarus – V. Beriozovą ir A. Žalį, sukakus jų jubiliejiniams metams. Tikiuosi, kad bus galimybė pabaigti mūsų ir Vokietijos sutarties ratifikavimą, jeigu antradienį mes sutarsime, kad galime tą padaryti skubos tvarka, kad nereikia čia kokių nors papildomų svarstymų komitete ir taip toliau. Keletas

kitų projektų priėmimo stadijos. Tikiuosi, kad šį kartą Švietimo ir mokslo komitetas sugebės apsvarstyti dėl Valstybinės kalbos įstatymo projekto pateiktus pasiūlymus, nes labai jau užsitęsė to projekto kilnojimas vis tolyn. Taip pat dar keletas priėmimų. Kaip žinome, šiandien E. Zingeris paprašė įrašyti rezoliuciją dėl Irano, tai būtų ketvirtadienį vakarinio posėdžio pradžioje. Na ir čia dar įvairūs priėmimai toliau tęstųsi. Ko nors daugiau aš neišskirčiau. Žinoma, kaip visada, pabaigoje dar keletas pateikimų.

PIRMININKAS. Niekas klausimų neturi. Turbūt galima pritarti bendru sutarimu. Labai ačiū gerbiamam Jurgiui.

14.41 val.

Seimo nutarimo „Dėl Martino Žaltausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projektas Nr. XIVP-4140 (*pateikimas*)

Matau, sugrįžusi gerbiama Seimo Pirmininkė, tai jeigu jūs galėtumėte pristatyti Seimo nutarimo „Dėl Martino Žaltausko skyrimo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariu“ projektą. Labai prašau, Pirmininke.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo 7 straipsnio 2 dalis numato, kad po vieną kandidatą į VTEK'o narius Seimui teikia Respublikos Prezidentas, Seimo Pirmininkas, Ministras Pirmininkas, Lietuvos teisininkų draugija ir Nevyriausybinių organizacijų taryba. Nevyriausybinių organizacijų taryba antrai kadencijai teikia dabartinio VTEK'o nario M. Žaltausko kandidatūrą. Jo įgaliojimai baigsis šių metų gruodžio 4 dieną, todėl siūloma, kad Seimo nutarimas dėl jo pakartotinio skyrimo į VTEK'o nario pareigas įsigaliotų šių metų gruodžio 5 dieną.

M. Žaltauskas nuo 2019 metų yra VTEK'o narys. Kandidatas taip pat turi daugiau kaip dešimties metų darbo patirtį projektų rengimo, valdymo, vertinimo ir vadovavimo jiems, tyrimų vykdymo ir vadovavimo tyrimų vykdytojų darbo grupėms, konsultacijų, mokymų ir ekspertinių paslaugų teikimo valstybės institucijoms bei nevyriausybinėms organizacijoms srityse.

Gerbiami kolegos, teikiu šį nutarimą ir prašau jūsų palaikymo, o kandidatas prisistatys ir atsakys į jūsų klausimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Prašau gerbiamą M. Žaltauską prisistatyti.

M. ŽALTAUSKAS. Ačiū gerbiamai Seimo Pirmininkei. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Visų pirma norėčiau padėkoti Nevyriausybinių organizacijų tarybai už suteiktą pasitikėjimą ir pirmai kadencijai, ir antrai kadencijai, taip pat Seimui už galimybę dirbti pirmoje kadencijoje VTEK'e. (*Šurmulys salėje*) Per pastaruosius metus (tokią trumpą apžvalgą noriu padaryti) buvo skaitmenizuotos paslaugos, ypač pandemijos metu. Mes čia jau visi šitą perėjome, kad buvo nuotoliniai posėdžiai.

PIRMININKAS. Prašau tylos!

M. ŽALTAUSKAS. Patvirtinta VTEK'o strategija, organizuoti komandos… (*Pirmininkas skambina varpeliu*) …formavimo mokymai ir nariams, ir darbuotojams, parengti nuotoliniai mokymai deklaruojantiems asmenims, tai yra kad visi deklaruojantys asmenys, o tokių klientų yra apie 180 tūkst., turi galimybę mokytis, kaip deklaruoti interesus, kaip dirbti su lobistinę veiklą vykdančiais asmenimis. Koreguotos įstatymo nuostatos dėl deklaravimo, tai yra tas vadinamasis VPID'as – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas. Yra įvestas raginimo institutas, kad nebaustume iš karto žmonių, jeigu jie ko nors nedeklaruoja. Įvedėme raginimo institutą ir dabar yra galimybė pasitaisyti deklaracijas. Taip pat pradėtas taikyti GN'as, arba išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucija, kur šituos tyrimus pristato komisijos nariai. Sukurtos PINREG'o, SKAIDRIS sistemos, įskaitant įtakdarius, pagal Teisėkūros pagrindų įstatymą.

Ir ateities iššūkiai. Vienas iš pagrindinių, ką mes jau pradedame dirbti šiemet su Teisingumo ministerija, tai yra *Defence of Democracy* direktyva. Matyt, teks adaptuoti jos nuostatas, kai ji bus priimta Europos Komisijoje, ir tobulinti, adaptuojant šitas nuostatas, Lobistinės veiklos įstatymą.

Taip pat įgyvendinti GRECO ir EBPO organizacijų rekomendacijas, kitais metais teiksime ataskaitą dėl GRECO rekomendacijų įgyvendinimo. Atitikties pareigūnų plėtra ir jų kompetencijų stiprinimas. Šiuo metu yra vos apie 100 atitikties pareigūnų institucijose, o jų reikėtų daugiau, tobulinti ir kelti jų pačių kvalifikaciją, kompetencijas. Dėl deklaracijų turinio, žinoma, diskutuoti, gal reikėtų plėsti jų turinį, nes dauguma žurnalistų ir visi kiti sako, kad jos yra faktiškai tuščios, jose nelabai kas matosi. Na ir, aišku, stiprinti VTEK'o kolektyvo kompetencijas ir jų plėtrą.

Mūsų institucija nėra didelė, tai yra 22 darbuotojų ir 5 narių kolektyvas, tai iš viso 27 nariai. O klientų ratas, vadinamasis klientų ratas, deklaruojančių asmenų yra apie 180 tūkst. Tai įsivaizduokite mastą. Metinis VTEK'o biudžetas taip pat nesiekia 1,5 mln. eurų. Tokia maža institucija.

Jeigu būtų klausimų, galėčiau atsakyti.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmas – gerbiamas D. Kepenis. Prašom.

D. KEPENIS (*LVŽSF*). Dėkoju. Gerbiamas pretendente, jūs girdėjote jau ne apie vieną atvejį, kai piktnaudžiaujama tarnybine padėtimi. Neseniai grupė Seimo narių kreipėsi dėl keistų paskyrimų Užsienio reikalų ministerijoje. Ar jūs laukiate skundų iš visuomenės, iš piliečių, ar žadate patys imtis iniciatyvos? Kaip jūs šį atvejį vertinate, aš turiu mintyje Užsienio reikalų ministeriją? Gal turite kitų pavyzdžių, kur, taip pat manote, yra prasmė kelti klausimą ir svarstyti, nelaukiant skundų iš šalies? Kaip jūs žiūrite? Rodysite iniciatyvą ar lauksite skundų?

M. ŽALTAUSKAS. Ačiū už klausimą. Iš tiesų komisija ir gavusi skundus nagrinėja, ir yra vadinamieji *pretyrimai*, iki kol prasideda arba neprasideda tyrimas. Komisija taip pat turi teisę ir pati inicijuoti tai. Bet aš nenorėčiau dabar apie konkrečius tyrimus kalbėti, nes tai vis tiek yra susiję su personalijomis.

PIRMININKAS. Prašom, gerbiamas S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiamas komisijos nary ir turbūt būsimas nary, pasakėte, kokius darbus padarėte, gražiai išvardijote. O kokius pirmuosius darbus atliktumėte, jeigu būtumėte patvirtintas dar kartą komisijos nariu? Vienas dalykas.

Antra, kaip jūs vertinate pagal etiką, kad Lietuvoje dažnai būna tokie dvejopi standartai? Pavyzdžiui, žurnalistas V. Savukynas, išsakęs savo nuomonę, turi tai įrodinėti teismuose. O, pavyzdžiui, koks A. Ramanauskas-Greitai tai įvardija kaip juodąjį humorą, jam kaip nuo žąsies vanduo viskas nubėga. Tai kaip jūs vertinate tą dvejopų standartų buvimą Lietuvoje?

M. ŽALTAUSKAS. Gal pradėsiu nuo antro klausimo. Ačiū už klausimus. Šitie asmenys nėra deklaruojantys asmenys, todėl mes tyrimų dėl jų net neturėtume pradėti. Tai čia galbūt Žurnalistų etikos inspekcija, jeigu kalbama apie žurnalistus.

Pirmą klausimą priminkite, nusimušė. (*Balsas salėje*) Kaip aš ir minėjau, jau nuo pavasario aš asmeniškai esu labai įsitraukęs į tą *Defence of Democracy* direktyvą, kuri turėjo būti patvirtinta su senąja Europos Komisija iki liepos 1 dienos. Bet dabar, kadangi bus nauja Europos Sąjungos Komisijos sudėtis, matyt, tą darbą teks toliau daryti, derinti, siekiant sureguliuoti direktyvos nuostatas su Lobistinės veiklos įstatymu, nes ten kalbama apie trečiųjų šalių daromą įtaką Europos Sąjungos institucijoms, tarp jų ir Lietuvai. Tai čia toks vienas pagrindinių, esminių darbų bus ateinantiems kokiems metams dvejiems, kol tą direktyvą bus galima adaptuoti Lietuvai.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Jūsų dar norėtų paklausti. Paskutinis – gerbiamas V. Semeška. Prašau, Viliau.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pretendente, žiūrėdamas į jūsų biografiją, matau: jūs rekreaciją ir turizmą studijavote, vėliau TSPMI baigėte. Ar jums teisininko kvalifikacijos netrūksta kartais priimant sprendimus VTEK'e?

Bet klausimas būtų mano kitas. Neseniai Vyriausioji tarnybinės etikos komisija pritarė tokiam Seimo siūlymui, kad merus savivaldybių tirtų ne Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, o tirtų vietinės etikos komisijos. Ar ir jūs buvote prie tų pritarėjų, kurie taip mano? Jeigu taip manote, tai kodėl?

Antra dalis. Kiek jūsų buvo atskirųjų nuomonių parašyta per šią kadenciją, kuomet jūs nesutikote su komisijos sprendimu? Ačiū.

M. ŽALTAUSKAS. Vėlgi pradėsiu nuo paskutinio klausimo. Atskirųjų nuomonių nebuvo. Mes stengiamės komisijoje, kaip kolegialioje institucijoje, tie penki asmenys kolegialiai priimti sprendimus. Mes juos išdiskutuojame. Aišku, kiekvienas komisijos narys yra atsakingas už savo sprendimą, jam niekas nuomonės negali primesti, bet tą išdiskutavimą mes padarome ir tuos sprendimus priimame.

PIRMININKAS. Labai ačiū.

M. ŽALTAUSKAS. Aš iš karto nuo antro pradedu ir užmirštu.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Etikos komisijos dėl merų.

M. ŽALTAUSKAS. Dėl merų?

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Taip.

M. ŽALTAUSKAS. Na, vėlgi, kaip minėjau, atitikties pareigūnai ir vietinės etikos komisijos turėtų turėti…

PIRMININKAS. Gal šiek tiek garsiau, nes blogai girdisi.

M. ŽALTAUSKAS. …didesnes kompetencijas. Mes stengiamės ir vietos etikos komisijoms teikti rekomendacijas, ir vietos etikos komisijos taip pat turi teisę tirti merus. Tada mes darome tą trečiąją dalį, tą, na, kaip čia pasakyti, sprendimų peržiūrą. Ypač kas yra susiję su merais ir vietos politikais, tai išankstinių ginčų nagrinėjimo tvarka tie sprendimai, kurie vaikšto, ten labiau būna, faktiškai didžioji dalis būna mūsų atmetami. Čia kaip neteisingai procedūriškai surašyti. Tai vietines etikos komisijas reikia stiprinti, kaip ir atitikties pareigūnus.

PIRMININKAS. Labai ačiū gerbiamam M. Žaltauskui. Daugiau klausimų nėra. Siūlomas pagrindinis komitetas VVSK ir siūloma svarstyti spalio 3 dieną. Jeigu nėra prieštaravimų, tinka, puiku.

14.52 val.

Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3589(2) (*priėmimo tęsinys*)

Tai mes dabar, gerbiamieji, labai ačiū pranešėjui, grįžtame vėl prie mūsų pagrindinio nukelto Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo. Prašau, komiteto pirmininke, grįžti. Aš taip pat labai norėčiau paraginti Seimo narius gal grįžti į savo darbo vietas, nes nežinia, ar mums pavyks, užteks balsų priimti įstatymui. Tai pastraipsniui galėsime, bet labai prašau grįžti į savo darbo vietas.

Tada pratęsiame nuo 5 straipsnio. Dėl 5 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Ar komiteto pirmininkė galėtų pritarti?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, komiteto pozicija – pritarti bendru sutarimu, nes techninis pasiūlymas.

PIRMININKAS. Mes galėtume pritarti bendru sutarimu tada visam 5 straipsniui? Galime, puiku. Dėl 6 straipsnio nėra pasiūlymų. Galėtume pritarti bendru sutarimu? Balsuojame. Gerai. Prašymas balsuoti teisėtas. Kas už 6 straipsnį?

Už – 52, prieš – 1, susilaikė 10. Straipsniui pritarta.

Toliau 7 straipsnis. Dėl jo taip pat nėra jokių pasiūlymų. Ar galima bendru sutarimu? Galima. Labai ačiū. Pritarta. Dėl 8 straipsnio vėlgi nėra jokių pasiūlymų. Galima bendru sutarimu? Galime, puiku, priimta. 9 straipsnis. Taip pat nėra jokių pasiūlymų. Galima pritarti bendru sutarimu? Galima, puiku. 10 straipsnis. Nėra jokių pasiūlymų. Galima pritarti bendru sutarimu?

Ai, dėl 10 straipsnio, labai atsiprašau, yra Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymas. Ar galime pamatyti, ar yra 29?

S. GENTVILAS (*LSF*). Tiesą sakant, jis nebeaktualus, nes buvo nepriimtas prieš tai balsavimas ir, taip sakant, neaktualu balsuoti ir aš atsiimu tą pasiūlymą.

PIRMININKAS. Tai tada komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Tai taip, kaip ir minėjo pataisos teikėjas, jis pasidarė neaktualus, nes Seimas nepritarė pasiūlymui.

PIRMININKAS. Tai tada iš esmės lieka visas komiteto variantas. Ar galime pritarti visam 10 straipsniui bendru sutarimu? Galime. Dabar dėl viso mums trūksta balsų. Gerai, tai bent jau atliksime procedūrą iki galo. Dėl balsavimo motyvų nori kalbėti gerbiamas S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Šitas projektas teikiamas dviejų ministrų, tai yra aplinkos ir ekonomikos ministrės Aušrinės. Siekis yra panaikinti besidubliuojančias Nacionalinės žemės tarnybos ir Registrų centro funkcijas. Šiuo metu kadastrinių bylų sutikrinimas atliekamas dviejų institucijų, tai pailgina paslaugą gyventojams, verslui, savivaldai, viešajam sektoriui. Registrų centras šito įstatymo yra įgaliojamas būti vieninteliu atliekančiu šitą funkciją. Tai leistų sutaupyti laiko, sutaupytų ir etatų tarp institucijų. Todėl labai kviestumėme pritarti, nes pats projektas beveik metus derintas tarp Registrų centro ir Nacionalinės žemės tarnybos, viskam pasiruošta ir įsigaliojimas yra numatytas liepos 1 dieną, po komiteto klausymų, numatant tinkamą įsigaliojimo terminą. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Gerai. Prieš norėtų kalbėti gerbiamas V. Ąžuolas. Prašau, Valiau. Nėra. Tai ką gi, tada balsavimo motyvai išsakyti. Nežinau, pabandome balsuoti, gal tų kortelių kaip nors ims ir atsiras. Labai prašau dar kartą grįžti visus į darbo vietas ir tada, kas už projektą, pamatysime rezultatą vietoje. Balsuojame, kas už? Už visą projektą.

Taip, pritrūko balsų, tada atidedame.

14.58 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 22, 29, 48 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3590(2) (*priėmimas*)

Tada prašyčiau pereiti prie kito lydimojo, tai yra Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 22, 29, 48 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Taip, siūloma papildyti 1 naujuoju straipsniu. Ir ponas S. Gentvilas turi pasiūlymą.

S. GENTVILAS (*LSF*). Čia yra bendras pasiūlymas, gimęs po pokalbių su daugeliu merų, savivaldybių tarybų, Savivaldybių asociacija. Šiuo metu tarybose priimami sandoriai dėl valstybinės žemės nuomos, patikėjimo ir panaudos. Po tarybos sprendimų Nacionalinė žemės tarnyba atlieka patikrą ir šiuo metu akivaizdžiai ketvirtadalis tarybos sprendimų turi būti pakartoti. Tai savivaldybių pageidavimu Nacionalinė žemės tarnyba patikrą atliks ne po tarybos sprendimų, bet prieš tarybos sprendimus garantuodama, kad tarybos sprendimai atitinka visą teisę, ir taip bus sutaupyta laiko ir savivaldybių tarybų darbo, verslo ir iš esmės viešojo administravimo. Todėl trys pasiūlymai, jie išsidėsto dėl panaudos, patikėjimo ir nuomos, identiški, kad Nacionalinė žemės tarnyba atlieka patikras iki savivaldybių tarybų sprendimų.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Ar yra 29 Seimo nariai, palaikantys tą pasiūlymą? Galite pakelti rankas? Matau, kad yra. Gerai. Komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas bendru sutarimu pritaria.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiam straipsniui? Atsiprašau, pasiūlymui? Pasiūlymui pritarti galima. Ir tada už visą naują 1 straipsnį. Ar galima bendru sutarimu pritarti? Gerai, puiku.

Kitas pasiūlymas yra taip pat gerbiamo Seimo nario papildyti įstatymą nauju 2 straipsniu. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Čia iš esmės yra trys beveik vienodi pasiūlymai. Šiuo atveju yra pasiūlymas dėl nuomos sutarčių sprendimų, kad nuomos sutarčių tarybos sprendimus patikrintų prieš, o ne po jų priėmimo Nacionalinė žemės tarnyba, konkrečiai dėl valstybinės žemės nuomos.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Komiteto pirmininkės nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Mes pritarėme bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėl 29, aš manau, kadangi jie susiję, tai mes galime sutarti, kad yra pritarimas? Prieštaravimų nėra. Ar galima bendru sutarimu pritarti šitam siūlymui? Galima. Ar galima bendru sutarimu pritarti visam naujam 2 straipsniui? Galime. Puiku. Tada priėmus naujus 1 ir 2 straipsnius keičiasi tolesnių straipsnių numeravimas.

Tada tolesnis 3 straipsnis. Nebuvo jokių siūlymų. Galima bendru sutarimu jam pritarti? Galima. Tada naujasis 4 straipsnis. Taip pat nebuvo… Ai, yra siūlymas. Taip pat Seimo… Iš tikrųjų dėl 4 straipsnio nebuvo jokių, nes čia yra naujas siūlymas dėl 5 straipsnio. Ar galima pritarti 4 straipsniui bendru sutarimu? Galima. Ir tada dėl 5 straipsnio yra naujas gerbiamo S. Gentvilo siūlymas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Čia numatomas terminas, per kiek darbo dienų Nacionalinė žemės tarnyba pateikia savo išvadas prieš tarybos sprendimus. Savivaldybė prieš 20 dienų prieš sandorio sudarymą turi pateikti prašymą patikrinti. Numatomas terminas, bet komitetas pritarė iš dalies. Aš sutinku su tuo pritarimu iš dalies.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Pritarti iš dalies ir pataisyti, kad tenai būtų techniškai sureguliuota. Tiesiog techninis pataisymas.

PIRMININKAS. Ar iniciatorius pritaria? Komiteto nariai, pritariate? Ar galėtume visi pritarti šiam siūlymui bendru sutarimu? Galėtume. Puiku. Tokiu atveju ar visi galėtume pritarti naujam 5 straipsniui bendru sutarimu? Puiku. Labai ačiū, pritarta. Pritarus Seimo nario pasiūlymams taip pat tikslinamas ir keičiamas įstatymo pavadinimas papildant jį nauju… keičiamas straipsnis. Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 22, 29 ir kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Priėmus naują 5 straipsnį, taip pat keičiasi tolesnių straipsnių numeravimas.

Dėl 6 straipsnio nebuvo jokių siūlymų. Galima pritarti bendru sutarimu? Galima, puiku. 7 straipsnis. Nebuvo jokių siūlymų. Galima pritarti bendru sutarimu? Puiku.

Ir dėl 8 straipsnio buvo gerbiamo Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymas. Prašau, gerbiamas Simonai.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kadangi įstatymas įsigalioja kitų metų liepos 1 dieną, tai norėjosi su savivaldybėmis, kad būtent ką tik aptartos funkcijos… tarybų sprendimus paspartinti, kad dalis įstatymo straipsnių įsigaliotų šių metų lapkričio 1 dieną. Iš esmės lapkritį tarybos sprendimai įvairiose savivaldybėse jau vyktų pagal naują tvarką. Čia yra dėl įstatymo įsigaliojimo datų. Mane tenkina pritarimas iš dalies, kaip komitetas pasiūlė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas balsavo bendru sutarimu: pritarti iš dalies ir techniniu požiūriu sutvarkyti straipsnį taip, kad visos datos sueitų tinkamai.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Tada galėtume bendru sutarimu pritarti 8 straipsniui? Techniniai siūlymai. Pritarta, puiku.

Ką gi, tada galima bandyti balsuoti už visą įstatymą. Motyvai. Tuoj pažiūrėsime, ar yra užsirašiusių. Nėra. Tokiu atveju balsuojame už visą įstatymą. Skelbiu balsavimą. Pritrūkome 71, tada atidedame.

15.05 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 28 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3895(2) (*priėmimas*)

Paskutinis lydimasis įstatymas yra Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 28 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Siūloma papildyti įstatymo projektą nauju 1 straipsniu, dėl jo yra gerbiamo Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymas. Prašom, gerbiamas Simonai.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Šiandien ryte ir finansų ministrei plačiai buvo užduodami klausimai dėl RRF'o finansavimo. Pasitelkusi RRF'ą, Aplinkos ministerija rengia tokią Pastatų duomenų banko informacinę sistemą, jinai turi atsirasti įstatyme kaip valstybės informacinė sistema, todėl dėl jos nuostatų čia ir pateikiami šitie pasiūlymai.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė iš dalies, nes reikėjo vėlgi suredaguoti numeraciją pagal eiliškumą. Esmei pritarėme, o techniškai sutvarkėme, tai bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Aš turėjau dar paklausti dėl 29 Seimo narių. Ar yra tiek pritariančių? Iš rankų matau, kad taip. Tai tada, matyt, visiems kitiems taikysime. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu šiam siūlymui? Prieštaraujančių nematau. Ar galėtume visam 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Puiku. Tada yra siūlymas papildyti įstatymo projektą nauju 2 straipsniu. Ir vėl gerbiamas S. Gentvilas pristato jį. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Prieš metus legalizavome galimybę architektams ir kitiems atestuotiems profesionalams kaupti darbinę patirtį ir viešajame sektoriuje, todėl atsirado galimybė savivaldybėse įdarbinti praktikus, bet užmiršti buvo ir Statybos inspekcijoje dirbantys darbuotojai, kad galėtų kaupti stažą. Taigi įterpiama, kad Statybos inspekcijos valstybinių inspektorių darbinė patirtis įkalkuliuojama kaip profesinis stažas.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė bendru sutarimu. Tai jau buvo aptarta, kaip ministras minėjo, prieš metus, bet šita eilutė buvo pabėgusi. Džiaugiamės, kad papildyta dabar.

PIRMININKAS. Ačiū komiteto pirmininkei. Ar galima pritarti siūlymui bendru sutarimu? Galime. Ar galime pritarti visam naujam straipsniui bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime, puiku. Taip pat yra dar vienas siūlymas – papildyti įstatymo projektą nauju 3 straipsniu. Ir vėl gerbiamas S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Čia palengvinimas tiems, kurie daro paprastąjį remontą, kad nereikėtų gauti dviejų etapų leidimų, tai leidžiama per vieną etapą gauti statybą leidžiantį dokumentą. Iš esmės palengvinama paprastojo remonto leidimų sistema.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galima pritarti siūlymui bendru sutarimu? Galima. Ar galima pritarti visam naujam 3 straipsniui bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Labai puiku, pritarta. Taip pat yra naujas siūlymas papildyti projektą nauju 4 straipsniu. Ir vėl gerbiamas S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kai kurie darbai, statybų darbai, buvo leidžiami tik tuomet, kai buvo turima teisė į žemės sklypą arba dalininkų, turinčių nuosavybę, sutikimai, tai šiuo atveju yra palengvinama, kad kai kurie darbai bus leidžiami iš esmės ir be sklypo bendrasavininkių sutikimo, kai nekeičiama pastato išvaizda, kai nekeičiamos pastato konstrukcijos.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas pritaria bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti siūlymui bendru sutarimu? Galime. Ar galima pritarti visam naujam 4 straipsniui bendru sutarimu? Galima, puiku. Priėmus naujus 1, 2, 3 ir 4 straipsnius, keičiama kitų straipsnių numeracija. Dėl 5 straipsnio taip pat yra gerbiamo S. Gentvilo siūlymas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Čia supaprastinimas vėlgi, kad nereikia dėl paprastojo remonto darbų pranešimo apie statybos pradžią.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas pritaria bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Galime pritarti siūlymui bendru sutarimu? Pritarta. Galime pritarti visam 5 straipsniui bendru sutarimu? Pritarta, puiku. Dėl 6 straipsnio taip pat yra… (*Balsai salėje*) Ne, nėra jokių siūlymų. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 7… Yra siūlymas papildyti įstatymo projektą nauju 7 straipsniu, kurį pristatys gerbiamas S. Gentvilas. Prašau, Simonai.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kaip ir pradžioje minėjau, per RRF'ą finansuojama Pastatų duomenų banko informacinė sistema įkeliama į įstatymus ir čia atspindimas tas Pastatų duomenų banko informacinės sistemos įkėlimas.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas pritarė, tai susiję su pirmuoju pasiūlymu ir papildymu. Bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiam siūlymui? Pritarta. Ar galime pritarti visam naujam 7 straipsniui bendru sutarimu? Pritarta. Labai ačiū.

Įstatymo projektą siūloma papildyti nauju 8 straipsniu. Gerbiamas S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (*LSF*). Taisoma buvusi lygties klaida, vietoj dvejeto turėjo būti kubu.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Kvadratu.

S. GENTVILAS (*LSF*). Kvadratu. Tiesiog vietoj dvejeto ištaisoma kvadratu. Dvi formulės.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Čia yra du tapatūs pasiūlymai, jiems abiem komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Žodžiu, abiem pasiūlymams pritarta. Galime pritarti bendru sutarimu?

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip.

PIRMININKAS. Galime tuomet pritarti visam 8 straipsniui bendru sutarimu? Prieštaraujančių nėra. Pritarus Seimo nario pasiūlymui, taip pat tikslinamas ir keičiamas įstatymo pavadinimas, papildant jį naujai keičiamais straipsniais.

9 straipsnis. Taip pat yra Seimo nario S. Gentvilo siūlymas. Prašau.

S. GENTVILAS (*LSF*). Čia dėl įstatymo nuostatų įgyvendinimo datų. Įvedus Pastatų duomenų banką, sukūrus jį per RRF'o finansavimą, jis pradėtų veikti 2028 metais. Numatoma jo starto data. Ir kiti straipsniai, kurie įsigalioja arba ateinantį sausį, arba ateinantį lapkritį. Tenkina pritarimas iš dalies.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Komitetas techniškai suredagavo straipsnį, todėl pritarė iš dalies. Buvo pasiektas pritarimas bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Kadangi iniciatorius pritaria, turbūt galime pritarti bendru sutarimu. Taip pat galime pritarti visam 9 straipsniui bendru sutarimu. Labai ačiū. Pritarta. Tuomet bandome dar kartą dėl viso įstatymo. Nėra norinčių kalbėti dėl balsavimo motyvų. Pabandome, kas už įstatymo pakeitimo projektą. Visos sudėties.

Ir vėl pritrūko. Atidedame iki antradienio plenarinio posėdžio, kaip nuspręs Seniūnų sueiga.

15.12 val.

Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4141 (*pateikimas*)

Mums liko paskutinis klausimas – Tautinio paveldo produktų įstatymo Nr. X-1207 pakeitimo įstatymo projektas. Jį pristatys gerbiamas žemės ūkio viceministras V. Tomkus. Prašom.

V. TOMKUS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Teikiame Tautinio paveldo produktų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kuris parengtas atsižvelgiant į Tautinio paveldo produktų įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 7 punkto ir 15 straipsnio 2 dalies nuostatas. Kadangi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija iki 2025 m. gruodžio 31 d. atlieka viešojo administravimo funkcijas, nebūdingas ministerijai, todėl iki nurodyto termino šios funkcijos turi būti perduotos kitai institucijai. Taip pat atliekami kiti keitimai, kuriais tobulinama tautinio paveldo produktų sertifikavimo sistema, sudaromos galimybės steigti naujus tradicinių amatų centrus, apibrėžiamos atsakomybės dėl įstatymo pažeidimo.

Įstatymo projektu siūloma perduoti ministerijos vykdomą tautinio paveldo sertifikavimo funkciją Žemės ūkio agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos, kuri iki šiol atliko Tautinio paveldo ekspertų komisijos sekretoriato darbą ir yra susipažinusi su perduodamos funkcijos specifika. Taip pat siūloma reglamentuoti tradicinių amatų centrų veiklą, jos kokybės kontrolės priežiūros mechanizmus, nustatyti procedūras naujiems tradicinių amatų centrams kurti. Siekiant vengti dvigubo finansavimo rizikos ir užtikrinti didesnę finansinės paramos sklaidą, siūloma atsisakyti valstybės stipendijų. Taip pat, siekiant išvengti funkcijų dubliavimo priimant sprendimus, atsisakyti Tautinio paveldo produktų tarybos, kuri yra formalus perteklinis darinys, neturintis realių funkcijų. Taip pat siūloma mažinti administracinę naštą skaitmeninant viešąsias sertifikavimo paslaugas – sertifikatus ir pažymėjimus numatyta išduoti per Licencijų informacinę sistemą. Taip pat aiškiai reglamentuojami sertifikavimo reikalavimai, procesas, atitikties tradicijai kriterijai, patikslintos pagrindinės sąvokos, institucijų funkcijos ir uždaviniai, o funkcijų ir procesų detalizavimas perkeliamas į poįstatyminius teisės aktus. Šiam įstatymo projektui pritarta Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime ir rugsėjo 18 dieną Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdyje.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Jūsų norėtų paklausti gerbiama R. Petrauskienė. Prašau.

R. PETRAUSKIENĖ (*TS-LKDF*). Aš norėjau paklausti. Projekte jūs numatote sertifikatus ir pažymėjimus išduoti tik per Licencijų informacinę sistemą. Skaitmeninti yra gerai, patogu, kaip ir amžius toks, bet ar būtent šitas neapsunkins tautinio paveldo kūrėjų, nes vis tiek skaitys jį labai dažnai ir vyresnio amžiaus žmonės, tai ar nebus kliūtis tai? Kaip jūs tą esate numatę, ar mokymus kokius, ar kokią nors šviečiamąją, socialines reklamas?

V. TOMKUS. Taip, kliūčių neturėtų kilti, kreipsis jie, kaip yra ir dabar, numatyta tvarka, tačiau kaip tik bus supaprastinta ir palengvinta ta administracinė našta, nes dabar tie sertifikatai buvo popieriniai, jie buvo tvarkomi rankomis. Taip pat buvo jų gaminimo kaštai, apie 13 tūkst.

per metus, kuriuos kompensuodavo ministerija biudžeto lėšomis. Nuo šiol tiesiog užteks kreiptis į agentūrą, ji atliks vertinimą, patikrinimą ir išduos elektroninį sertifikatą per Licencijų informacinę sistemą, jį bus galima arba atsispausdinti, arba tiesiog užteks įsirašyti kodą. Be abejo, bus supažindinti visi pretendentai ir dalyviai su tokiomis galimybėmis ir tai tikrai turėtų sumažinti tą administracinę naštą ir palengvinti galimybes.

PIRMININKAS. Daugiau klausiančių nėra. Dėl balsavimo motyvų norėtų jūsų paklausti… tiesiog pasisakyti A. Stončaitis. Prašau, gerbiamas Algirdai.

A. STONČAITIS (*DFVL*). Gerbiamas pranešėjau. Matyt, tikrai palaikome šį projektą, reikia judėti šia kryptimi, tačiau, kita vertus, mes absoliučiai viską pervedame į elektroninę erdvę. Betgi visąlaik pamąstykime, kad mes turime dar gana didžiulį kiekį mūsų šalies gyventojų, kuriems naudojimasis vien tik elektronine erdve be jokių alternatyvų ar nesukels kartais problemų? Šiaip aš siūlau palaikyti, vis viena tai yra ateitis, žingsnis į priekį. Tačiau, kai teikiame projektus, turėkime omenyje ir šias gyventojų grupes. Tai tiek.

PIRMININKAS. Labai ačiū, Algirdai. Daugiau pasisakančių nėra.

Skelbiu balsavimą. Kas už Tautinio paveldo produktų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą?

Taip, už – 57, nė vieno – prieš, nė vienas nesusilaikė. Siūloma svarstyti Kaimo reikalų komitetui lapkričio 7 dieną. Bendru sutarimu, prieštaravimų nėra.

Tai ką, galbūt skelbiu registraciją, jeigu norėtumėte. (*Balsai salėje*) Norite. Na va, labai ačiū ir visiems gero, ramaus, taikaus rinkiminio savaitgalio. Tai iki. Skelbiu posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
RYTINIO POSĖDŽIO NR. 418
STENOGRAMA

2024 m. spalio 1 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Kviečiu užimti vietas. Pradedame spalio 1 dienos, antradienio, rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 83 Seimo nariai. Gerbiami kolegos, norėčiau pasinaudodama proga pasveikinti mūsų kolegą S. Gentvilą su labai gražiu jubiliejumi. (*Plojimai*)

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2024 m. spalio 1 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Turime apsispręsti dėl darbotvarkės. 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. M. Puidokas. Prašau.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Aš norėčiau kreiptis į konservatorių V. Semešką. Kadangi A. Ramanauskas-Greitai pats pripažino viešai, kad yra Konservatorių partijos narys, tai tikiuosi, kad nereikės apsunkinti Etikos ir procedūrų komisijos ir jūs atsiprašysite, kad kaltinote mane melu prie šio mikrofono stovėdamas. Ir taip pat klausimas visiems mums, ar bus kokia principingesnė reakcija? A. Ramanauskas, darydamas savo pseudoatsiprašymą, pasakė, kad reikėtų šaudyti jau lietuvius, o ne rusus, ir išvadino juos *bydło* ir panašiai. Aš manau, kad tai yra tolesnis neapykantos skatinimas ir kurstymas žudyti žmones. Tikrai tai yra tie reiškiniai, su kuriais reikia Lietuvoje ryžtingai kovoti.

PIRMININKĖ. J. Jarutis dėl darbotvarkės.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Frakcijos vardu norėčiau paprašyti, pasiūlyti išbraukti iš darbotvarkės ir nesvarstyti darbotvarkės 1-11 klausimo – Tautinių mažumų įstatymo projekto Nr. XIVP-3917(2)VK. Manome, kad jis aiškiai diskriminacinis ir jau pats įstatymo pavadinimas galimai prieštarauja Konstitucijai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau pasiūlymų nėra. Yra. K. Navickas. Prašom.

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Laba diena. Gerbiama Seimo Pirmininke, frakcijos vardu noriu paprašyti išbraukti, tiksliau, išbraukti ir atidėti savaitei 1-20 klausimą – Medžioklės įstatymą, nes jame yra nemažai prieštaravimų. Mes norime problemą išspręsti, bet tikrai reikia laiko jam sutvarkyti, kad būtų galima pritarti svarstymo stadijoje.

PIRMININKĖ. Jūs siūlote į ketvirtadienio darbotvarkę?

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Ne, mes siūlome dar po savaitės. Ai, po savaitės…

PIRMININKĖ. Po savaitės nebebus. Tada išbraukti tiesiog iš darbotvarkės jūs siūlote, taip?

K. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Išbraukti iš darbotvarkės.

PIRMININKĖ. Prašau, J. Varkalys.

J. VARKALYS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Aš norėčiau kaip tik siūlyti palikti Medžioklės įstatymą darbotvarkėje. Svarstymo stadija pereita, būtų galima per priėmimą pateikti tam tikrus pasiūlymus, kur būtų suderintos visos tos pozicijos, kurios dar yra svarstytinos. Siūlau palikti.

PIRMININKĖ. Tuoj apsispręsime balsuodami. Taigi pirmasis siūlymas yra J. Jaručio – frakcijos vardu išbraukti 1-11 klausimą – Tautinių mažumų įstatymą. Kas pritariate išbraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 90: už – 41, prieš – 36, susilaikė 13. Išbraukimui nepritarta, klausimas lieka darbotvarkėje.

K. Navickas frakcijos vardu siūlo išbraukti 1-20 klausimą, tai yra Medžioklės įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Kas pritariate išbraukimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 85: už – 36, prieš – 29, susilaikė 20. Pasiūlymui nepritarta. Klausimas lieka darbotvarkėje.

Taip pat atkreipiu dėmesį, kad šiandieną 2-6 klausimas – Farmacijos įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4148 nėra įrašytas į rudens sesijos darbų programą. Ar galėtume pritarti jo svarstymui? Ačiū.

Ir dėl visos darbotvarkės. Ar norite balsuoti? Negirdžiu. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Galima. Ačiū, pritarta.

10.05 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4136(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4136(2). Priėmimo stadija. Šį pakeitimą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Kolegos, primenu, kad balsavimas prasidės nuo 10 val. 45 min.

Dėl motyvų užsirašė kalbėti kolegos. Už kalba G. Surplys.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Aš trumpai atkreipsiu kolegų dėmesį į tarptautinės sutarties pavadinimą, tai yra dėl investicijų skatinimo su Baltarusijos Respublika sutartis, kurią mes turime denonsuoti. Investicijų skatinimą ir jų apsaugą Baltarusija jau įrodė suprantanti kaip civilinių orlaivių užgrobimą, kaip mūsų prekių sulaikymą muitinėje ir taip toliau, ir panašiai. Mes iš principo šiandien denonsuojame sutartį, kuri *de facto* jau seniai negalioja. Kviečiu pritarti. Jokių tarptautinių sutarčių su režimu, kuris pažeidžia iš principo tarptautinę teisę, neturime turėti. Taigi kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ž. Pavilionis – motyvai už.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Pasirašau po visais argumentais, kuriuos pasakė Giedrius. Norėjau padėkoti Užsienio reikalų komitetui, kad taip greitai ir vienbalsiai pritarė šios sutarties denonsavimui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Semeška – motyvai už.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Kai žmogus gimsta, jisai negali pasirinkti tėvų, bet gali, matyt, gyvenime pasirinkti kaimynus, kur nori gyventi. Deja, bet valstybė kaimynų pasirinkti negali – turime tokius, kokius turime. Gana liūdna diena, kad mums tenka denonsuoti sutartis. Bet tokia yra realybė. Realybė yra tokia, kad mes turime kaimyninę valstybę, kuri kelia grėsmę ne tik Lietuvos nacionaliniam saugumui, bet ir visai Europai, bendradarbiaudama su Rusija, todėl jokio ekonominio ir kitokio bendradarbiavimo, kuris palaikytų režimą, būti ir negali. Be jokios abejonės, taip pat kviečiu balsuoti už, pritardamas gerbiamų kolegų argumentams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. M. Puidokas – motyvai prieš.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Gerbiamieji, sutartis su Baltarusija ar bet kuria kita šalimi galima denonsuoti tik tuo atveju, jeigu ruošiesi su ta šalimi karui. Nesu girdėjęs, kad Lietuva dabar ruoštųsi karui su kokia nors valstybe. Manau, tai, kad mes einame tokiu keliu, eskalacijos, agresyvios užsienio politikos keliu, tikrai nieko neatneša gero nei Lietuvai, nei Lietuvos žmonėms, nei Baltarusijos žmonėms, kuriuos reikėtų irgi labai aiškiai skirti nuo jų valstybės ir nuo jų vadovo. Bet jūs tokiais sprendimais to nedarote – jūs paverčiate Lietuvą tų žmonių akyse ta valstybe, kuri yra priešiška, kuri visiškai neįsigilina į jų problemas, į jų bėdas ir kuri elgiasi labai vienpusiškai, tie-

siog imdama ir nutraukdama visus ryšius, nepriklausomai nuo to, kad Lietuvos regionuose turime daug žmonių, kurie turi giminaičių Baltarusijoje ir kurių tie ryšiai vis tiek nenutrūksta. Bet tuos ryšius mes nutraukiame pačiu grubiausiu būdu, tarsi parodydami, kad mes nesame demokratiška valstybė ir nesuprantame tarptautinių santykių specifikos. Mes tiesiog einame buku, aklu keliu, kad štai imsime ir nutrauksime visas sutartis, bet geografinės savo padėties nepakeisime, Lietuvos į Madagaskarą, kaip kažkada buvo tokių planų, neiškelsime. Taigi reikia galvoti, ką darote, kaip darote.

Tikrai neraginu palaikyti tokių sprendimų, nes jie neveda į jokius tvarius dalykus. Galiausiai niekur neteko nei matyti, nei girdėti – nei Lietuvoje, nei užsienio žiniasklaidoje, kad Baltarusija šiuo metu vykdytų karinius veiksmus ar kad jų kariai vykdytų karinius veiksmus. Taigi reikėtų vis dėlto adekvačiai vertinti situaciją ir tokių sprendimų neteikti Seimui.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų tokie dalykai labai stebina, nes šis įstatymas turi dvi puses. Ta viena pusė yra, kad Lietuvos verslas, Lietuvos investuotojai yra investavę į kaimyninę šalį prieš 10 metų, prieš 15 metų, prieš 20 metų, galbūt prieš 5 metus, kai tokių dalykų ir tokių politikų nebuvo valdžioje. Vadinasi, jie yra nubraukiami, mes jų nebenorime saugoti ir mūsų tikslas, kad Lietuvos verslas prarastų tą apsaugą. Kodėl mes taip darome?

Aš suprantu, kad galima į įstatymą įrašyti žodį „Baltarusija“, iš karto tai yra blogai ir Lietuvos verslas, kuris ten investavo, tarsi nebereikalingas ir nurašomas. Viceministras, pristatydamas šį projektą, aš net pakraupęs klausiausi: čia nieko tokio, keli šimtai milijonų Lietuvos investicijų tarsi nieko nereiškia, nubraukime jas. Tikrai negalima tokių dalykų palaikyti ir kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Ž. Pavilionis – replika per šoninį mikrofoną.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Aš tiesiog noriu atkreipti Seimo narių dėmesį, kad Užsienio reikalų komitete mes bendru sutarimu – opozicijos ir pozicijos, išklausę visų argumentų, tam pritarėme. Tai, ką jūs dabar šnekate, iš esmės yra agresoriaus argumentai. Ar jūs suprantate, ką jūs dabar reklamuojate?

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuodami numatytu laiku. Balsavimas nuo 10 val. 45 min.

10.11 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4137(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4137(2). Priėmimo stadija. Šį pakeitimą sudaro vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Motyvai. Už kalba G. Surplys.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Aš seku debatus, kurie vyksta šį rytą, ir iš tikrųjų dar kartą noriu priminti, kad Rusijos Federacija pažeidė visas įmanomas tarptautinės teisės normas ir mes denonsuojame sutartį su štai tokia valstybe. Ta sutartis *de facto* jau seniai neveikia, nes mūsų įmonės yra terorizuojamos, mūsų įmonės praranda savo krovinius, praranda savo pinigus. Tai nėra Lietuvos kaltė, kad štai tokia politinė rizika yra susiklosčiusi. Ir vis dėlto norėdamas nuraminti M. Puidoką pasakysiu: jeigu skaitai tą sutartį, tai matai, kad ta sutartis po denonsavimo dar lieka galioti 10 metų, kai, duok Dieve, režimas pasikeis.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Mano motyvai tokie pat. Kaliningrade taip pat yra investavęs ir Lietuvos verslas. Kad ir kaip būtų, matykime abi puses. Tas verslas, kuris investavęs yra ten prieš 10 metų, prieš 15 metų ar 20 metų, deja, tuo metu nebuvo kokių nors suvaržymų, apribojimų ir minčių, kad bus nesaugomos tos investicijos. Turbūt šiandien reikia išlaikyti gal šaltą protą, kad ta sutartis galiotų, nes viskas gali labai greitai pasikeisti. O mūsų verslas tikrai neturi nukentėti dėl to, kad politikoje papūtė nauji vėjai.

PIRMININKĖ. Ž. Pavilionis – motyvai už.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau padėkoti Giedriui, kuris iš esmės apgynė ne tik opozicijos, bet ir viso Seimo garbę, nes tie, kurie pasisakote už šias sutartis, stovite agresorių pusėje. Abiejose pusėse neįmanoma stovėti, kai vyksta karas. Jūs norite stovėti Rusijos pusėje? Jūs gerbiate Seimą, priesaiką šiai valstybei? Aš nelabai suprantu, ką jūs šnekate.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Klausausi Kubos mafijos atstovo Ž. Pavilionio argumentų ir tiesiog stebina jo logika. Man atrodo, žmogus turėtų turėti ir patyrimo, ir politinės nuovokos, ir suvokimo sakydamas tokius dalykus. Reikia labai aiškiai atskirti du momentus. Pirmas momentas, ar Lietuva šiuo metu su kuo nors kariauja. Nesu girdėjęs, kad mūsų kariuomenė ir mūsų valstybės vadovybė būtų paskelbusi karą ar Baltarusijai, ar Rusijai. Tai yra pirmas momentas.

Antras momentas. Kalbant apie Baltarusiją, labai aišku, kad Baltarusija ir pati šiandien su niekuo nekariauja, vadinasi, dirbtinis situacijos eskalavimas kenkia ir Lietuvai, ir mūsų šalies įmonėms, ir mūsų šalies žmonėms, kurie bendrauja toje šalyje ir turi santykių.

Kitas momentas kalbant apie tą pačią Rusiją. Lietuva su ja nekariauja. Mes puikiai žinome, kad tiek mūsų žmonės, tiek mūsų įmonės turi ryšių su ta šalimi ir tie ryšiai nei visų Europos Sąjungos šalių, nei Lietuvos nėra nutraukti tose srityse, kurios nėra susijusios su ginklais ir su karu. Kodėl tada mes vėlgi dirbtinai eskaluojame ir nutraukiame visas sutartis, tarsi ruoštumėmės karui? Ar tikrai mes to norime ir tam ruošiamės, ir tą indikuojame savo sprendimais? Kitokio poveikio, kokios nors pagalbos Ukrainai, apie kurią jūs čia norėtumėte kalbėti, šitas sutartis nutraukiant tikrai nėra. Tai yra tiktai žvanginimas grasinimais ir parodymas, kad Lietuva yra agresyvi valstybė ir kad vykdo agresyvią užsienio politiką. Aš su tuo nesutinku, nes manau, kad tai niekaip neprisideda prie Lietuvos ir jos žmonių saugumo ir gerovės.

PIRMININKĖ. Kolega Mindaugai Puidokai, tiesiog atkreipsiu dėmesį, kad šios kadencijos Seimas yra priėmęs bent 15 rezoliucijų, smerkiančių Rusijos agresiją prieš Ukrainą, kviečiančių tarptautinėms sankcijoms, o jūs dabar kalbate apie tai, kad Lietuva žvangina ginklais. Gėda klausyti. Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Aš tiesiog iš tikrųjų norėčiau atkreipti visų Lietuvos rinkėjų dėmesį, kad Seimo narys iš esmės nuo pat Kubos mafijos iki kitų pavadinimų naudoja Kremliaus argumentus salėje, kurioje jisai pats davė priesaiką Lietuvos valstybei.

PIRMININKĖ. M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Nereikėjo daryti įrašo su visokiais juokdariais ir tada nereikėtų kalbėti, kad buvo tas Kubos mafijos faktas. O kalbant apie tai, ką jūs čia įvardinote, tai niekaip nėra susiję su Europos Sąjungos sankcijomis, tai niekaip nėra susiję su rezoliucijomis, kurios buvo priimtos Seime. Kalbama tiesiog apie valstybės gyvenimą. Ir jeigu tu turi kaimynystėje net ir tuos kaimynus, kurių nesirinktum, vis tiek su jais vienus ar kitus santykius turi. Netgi K. Klauzevicas labai aiškiai įvardino, kad kraštutinė diplomatijos forma yra karas. Šiuo metu karas mūsų šalyje nevyksta, ačiū Dievui. Jeigu jisai nevyksta, tai kodėl tada mes judame ta linkme, kad iš viso bet koks, sakykime, net žmonių lygmeniu, bendravimas būtų negalimas? Juk tai padeda agresoriams. Ar jūs norite jiems padėti? Ir jūs kaltinate mane tuo, kai aš jus bandau sugrąžinti prie blaivaus proto.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Lietuva su Sirijumi irgi nekariauja, bet čia turi atstovų. Visgi nepamirškime ne tik sankcijų politikos, bet ir to, kad visi rimti investuotojai pasitraukė iš Rusijos. Čia kalbama apie sutartį, kuri skatina naujas investicijas.

Anksčiau padarytoms investicijoms, kad ir kaip būtų gaila žiūrint į Rusijos agresyvią politiką, vis dėlto pagal tarptautinius standartus galioja dešimties metų apsauga. Nepaisant to, ar bus denonsuota sutartis, ar jinai veiks, vis tiek apsauga ta bus, bet skatinti naujų investicijų Lietuva dabartinėje situacijoje negali, ir ne tik dėl to, kad turi vykdyti savo piliečių, savo valstybės atžvilgiu sąžiningą politiką ir aiškiai kalbėti apie grėsmes, kurias kelia Rusijos finansavimas.

Finansavimas vyksta ir su to verslo pagalba, kuris nenutraukė ryšių su Rusija, ir tą reikia irgi labai aiškiai įvardyti, matyti, ir čia tikrai nėra jokios kalbos apie žvanginimą ginklais. Šiaip jau,

kai kitos valstybės parlamente atstovauji Kremliaus naratyvui, o šiuo atveju vienas kalbančiųjų akivaizdžiai jam atstovauja ir dar mėgina aiškinti, kad mes, taip sakant, mėginame padėti kariaujančiai šaliai, aš turiu galvoje Rusiją, tai iš tikrųjų yra demagogija.

Šiuo atveju aš kviečiu kolegas pritarti denonsavimui ir žinoti, kokias pasekmes šio įstatymo nepatvirtinimas gali atnešti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Semeška – motyvai už.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Rusija tokia, kokia yra šiandien, ne vieną kartą yra pripažinta, taip pat ir parlamento, teroristine valstybe. Kolegos, apie ką mes kalbame, kokios gali būti investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos garantijos? Pirmiausia norėjau pasakyti, kad su teroristine valstybe jokio bendradarbiavimo, ypač ekonominio bendradarbiavimo ir investicijų apsaugos, neturėtų būti. Todėl, be jokios abejonės, tokia sutartis turi būti denonsuota, o Kremliaus įtakos agentui ar kai kuriems agentams, kurių balsą kartais tenka išgirsti net ir parlamente, noriu pasakyti, kad šviesa visą laiką nugalės tamsą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai yra išsakyti. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.21 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4138(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4138(2). Priėmimo stadija. Vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Dėl motyvų už kalba G. Surplys.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju. Tai jau trečia denonsuojama sutartis. Aš galbūt ne konkrečiai apie šitą sutartį, bet vis dėlto dar norėčiau įsijungti į prieš tai vykusią diskusiją, kuri, atvirai pasakysiu, šiek tiek stebina. Žmonėms, nuogąstaujantiems dėl mūsų verslo praradimų Rusijoje ir Baltarusijoje, aš noriu dar kartą priminti, kad yra toks dalykas kaip politinė rizika, kurią kiekvienas save gerbiantis verslas vertina. Yra kapitalo rizika, yra viešųjų ryšių rizika, yra gamtinės rizikos, dėl kurių mes nestatome restoranų ant veikiančio ugnikalnio. Bet yra ir politinė rizika, kurią mūsų verslas tikrai puikiai įsivertino.

Dar kartą pakartosiu, kas jau buvo kartota, kad po visų sutarčių denonsavimo dešimt metų vis tiek galios apsauga. O kalbant apie tai, kas buvo pasakyta, kad mes čia kažkam karu grasiname, tai yra visiška nesąmonė, nes sutarčių denonsavimas yra įprastinė praktika, ypač tokių sutarčių, kurios arba nustoja galioti *de facto*, arba viena iš šalių jų nevykdo ir taip toliau, ir panašiai.

Dar kartą noriu atkreipti dėmesį, kad Kaliningrado tranzitas, kuris yra mūsų sutarties su Europos Sąjunga dalis ir palikimas, niekaip neveikiamas, niekaip neliečiamas. Ir tai yra puikus įrodymas, kad Lietuva nežvangina ginklais, Lietuva niekam negrasina – Lietuva tiesiog laikosi tarptautinės teisės įsipareigojimų ir tikisi, kad kitos valstybės irgi jų laikysis, kartais galbūt ir naiviai. Ačiū. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsime vėliau.

10.23 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4155(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4155(2). Svarstymo stadija. Kviečiu Ž. Pavilionį, kad pristatytų… Ne.

Atsiprašau, susimaišiau, kadangi tai buvo E. Zingerio komitetas, o jis yra ne jūsų, galbūt G. Surplys galėtų pristatyti Užsienio reikalų komiteto išvadą? Ir toliau kviesiu gerbiamą A. Pocių, kad pristatytų NSGK išvadą.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Užsienio reikalų komitetas tikrai skubos tvarka, bet nuodugniai išnagrinėjo klausimą. Mes pasikvietėme institucijas, jos atsakė mums į visus kilusius klausimus, ir komitetas po ilgų diskusijų, nuodugnių diskusijų pritarė sprendimui, kurį laikome istoriniu ir vienu svarbiausių Lietuvos istorijoje. Taigi pagrindinis komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Pocių, kad pristatytų Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Labas rytas, gerbiami kolegos. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė šį įstatymo projektą rugsėjo 27 dieną ir nusprendė pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusija. Diskutuoti užsirašė V. Semeška. Prašau į tribūną.

V. SEMEŠKA (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, ką reiškia tokia sutartis tarp Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės, toks susitarimas? O reiškia tai labai daug. Be jokios abejonės, tai yra istorinis susitarimas tarp Lietuvos ir vienos stipriausių Europos, pasaulio ekonomikų – Vokietijos Federacinės Respublikos. Tai reiškia, pirmiausia, saugumą mūsų regionui ir saugumą Lietuvai. Tai reiškia pavyzdį ir kitoms valstybėms (Latvijai, Estijai), kad kiti sąjungininkai (Kanada, Didžioji Britanija) lygiai taip pat investuos į mūsų Baltijos regiono saugumą. Galime pasakyti, kad Lietuvoje atsiradus Vokietijos Bundesverui turėsime dar vieną kariuomenę, dar vieną NATO junginį, kuris gins mūsų regioną nuo galimo priešo ir taip užtikrins atgrasymą ir taiką Lietuvoje.

Be jokios abejonės, 5 tūkst. Vokietijos karių su šeimomis – tai ir didelė ekonominė nauda mūsų regionui ir valstybei. Bus pritraukiamos investicijos įvairiose srityse, nes Lietuva ir regionas tampa saugesni. Taip, tai yra ir kultūriniai pasikeitimai: prasiplės daugelio žmonių, Lietuvos piliečių, pasaulėžiūra, kai Vokietijos kultūra bus labiau atstovaujama mūsų valstybėje. Žinoma, tai yra ir technologinės, ir mokslinės galimybės mūsų gynybos pramonei vystytis, plėtoti, bendradarbiauti.

Tai, kolegos, yra sėkmės istorija, kurią pasiekėme visi kartu, nes veikėme kaip darnus orkestras, kad Vokietijos brigada atsirastų čia: nuo prezidentūros iki Seimo, iki karinės diplomatijos – vieni grojo smuiku, kiti būgnais, treti trimitu. Tačiau net ir po tam tikrų galbūt aiškinimųsi ar nesusitarimų, nesutarimų mums pavyko pasiekti tą sėkmės istoriją – Vokietijos brigada bus Lietuvoje.

Belieka tiktai namų darbai. Namų darbai yra labai svarbūs ir tai taip pat yra sėkmės istorijos dalis. Ar laiku mums pavyks įgyvendinti savo įsipareigojimus, kad nereikėtų jokio plano B, jokio plano C? Ir labai svarbu, kad atvykstant Bundesvero kariams nenukentėtų Lietuvos kariuomenė, kad nereikėtų kraustytis iš ką tik naujai pastatytų karinių miestelių, o per ateinančius trejus metus mes sugebėtume vis dėlto laiku pastatyti tai, ko tikisi Bundesvero kariai, nes visa teisinė bazė šiame Seime su Rūdninkų karinio poligono specialiuoju įstatymu yra sudaryta.

Taigi, kolegos, į pabaigą noriu pasakyti, kad didžiuojamės šia mūsų istorine sėkme. Sutikdami gatvėse Vokietijos karius, kurių vis daugės, nepamirškime pasakyti: *willkommen, herzlich willkommen, danke, Soldaten*. Tegul jie būna mūsų visuomenės dalis, tegul gyvena čia kaip savo namuose. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau užsirašiusių diskutuoti nebuvo. Motyvai po svarstymo. A. Anušauskas kalba už.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, nepasisakyti neišeina, nes vis dėlto tai yra strateginė sutartis. Strateginė sutartis, kuri itin svarbi ne tik Lietuvos, bet ir mūsų viso regiono saugumui. Rusijos agresija Ukrainoje, nuolatiniai grasinimai branduoliniu ginklu, įvairių savų doktrinų peržiūrėjimas Kremliuje, kaip tą ginklą panaudos, išties daugeliui žmonių kelia nerimą. Vokietijos nuolatinės pajėgos Lietuvoje stiprina mūsų saugumą dar ir dėl to, kad šioje sutartyje yra tie dalykai, kurių jau nebereikėjo derinti, nes mes esame kartu Europos Sąjungos šalys.

Jei palygintume su JAV karių buvimo sąlygomis Lietuvoje, tai amerikiečiams nebuvo aktualu, pavyzdžiui, šeimų išlaikymas Lietuvoje, nuoma, vaikų mokyklos su darželiais. Atvykimo galimybės, be abejonės, skirtingos. Tai daugelis dalykų jau yra mūsų sutarta kitose Europos Sąjungos taisyklėse, bet vis tiek ši sutartis reikalinga. Ji apibrėžia ir teisinį statusą, ir, kas labai svarbu, infrastruktūros naudojimo sąlygas. Visa tai, ką Lietuva pastatys ir ką Vokietija tobulins savo lėšomis, vis tiek yra Lietuvos valstybės nuosavybė. Tą noriu tiesiog pabrėžti. Be abejonės, patvirtinus šią sutartį ir ją įgyvendinus, tai yra labai svarbu, Lietuvos saugumas bus tik stipresnis.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

10.30 val.

Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 3, 24[2], 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo IV[1] skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-4127(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4127. Svarstymo stadija. Kviečiu komiteto pranešėją M. Lingę.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas apsvarstė minėtą įstatymo projektą. Priėmė sprendimą pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui, patobulintam atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas bei Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymą, ir komiteto išvadai. Komiteto pasiūlymas ankstinti įsigaliojimo datą: vietoj numatytos kitų metų gegužės pradžios – vasario 1 diena. Tokiai išvadai pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje kalbės V. Ąžuolas. Prašau.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Na, šis projektas yra apsimestinio politikų rūpesčio dėl žmonių, turinčių paskolų, pavyzdys. Palūkanos pradėjo didėti 2021 metais. Tai šio projekto realiai reikėjo 2021 metais. Bet puikiai suprantame, kam naudinga, kad šio projekto nebuvo – bankams. Daugiau kaip dvejus metus galėjo iš to pasipelnyti. Valio!

Tuomet komitete mes svarstėme šį projektą ir uždavėme elementarius klausimus, kaip bus vienu atveju, kitu atveju. Finansų ministerija žadėjo pateikti atsakymus. Deja, atsakymų nesulaukėme. Nėra atsakymų, kaip bus vienu ar kitu atveju. Kai pradedi dar labiau gilintis, matai, kad šis projektas vadinasi taip: skolininke, sunešiok klumpes, tuomet galėsi išeiti, arba išeisi turėdamas blogas sąlygas. Punktai. Išeiti bus galima ne dažniau kaip vieną kartą per dvejus metus, kaip sakant, dvejus metus būsi užrakintas. Pavyzdžiui, tu paėmei 100 tūkst. eurų paskolą, užstatei 120 ar 130 tūkst. eurų vertės nekilnojamąjį turtą, o tau dabar liko sumokėti, pavyzdžiui, 20 tūkst. ir tu nori išeiti – tave įkalina, kad tu tokio paties dydžio užstatą turi pernešti. Tai čia naudinga vartotojui? Ne, tai naudinga bankui, nes tu išeisi iš vieno banko į kitą banką su tokio paties dydžio užstatu.

Kodėl šie punktai atsirado, štai taip apribojami žmonės? Na, kaip sakė Finansų ministerijos atstovai, toks susitarimas su verslo dalyviais. Vadinasi, su bankais. Bankai labai džiaugiasi, kad tokie punktai yra šiame įstatyme. Ir tu net negalėsi keisti sumos mokėjimo laiko. Pavyzdys. Tu ateini į kitą banką, tau reikia išsimokėti tam tikrą sumą. Tu sakai: žiūrėkite, man šiek tiek sunkiau, gal galima padaryti ilgesnį terminą, pavyzdžiui, ne dveji metai, galbūt treji? Ir tai bus draudžiama daryti, netgi to tu negalėsi daryti! Tai kam surašyti tokius punktus, kurie yra naudingi bankams ir finansuotojams? Politikams, aišku, puiki proga pasigirti, kad jie rūpinasi žmonėmis, kad dėl jų gera nori daryti. Kam tą reikia daryti?

Aš labai gerai atsimenu Energetikos įstatymo pakeitimus. Štai šis Seimas, šios kadencijos Seimas, beveik prieš pusantrų metų išgelbėjo energijos vartotojus. Kaip sakant, tie nepriklausomi elektros tiekėjai, spekuliantai buvo įvarę vartotojus į spąstus, jie buvo užrakinti sutartimis ir labai didelėmis kainomis. Čia esmė buvo labai paprasta – jokių klumpių vartotojui sunešioti nereikia. Jokių. Tu gali išeiti kada nori, kaip nori, be jokių baudų, be jokių sankcijų ir pasirinkti kitą tiekėją. Netgi pasirinkęs tą tiekėją po kelių mėnesių vėl gali išeiti pas kitą tiekėją. Tai yra reali konkurencija, liberalumas ir skatinimas, kad tiekėjai nepiktnaudžiautų savo padėtimi. Tu gali rinktis kitą – niekas tau to nedraudžia. Ten buvo vienas punktas – išeini be jokių baudų ir sankcijų. Ir tai pasitaikė piktnaudžiavimų, VERT'as turėjo įsikišti, kad būtų vykdomas įstatymas.

O dabar žiūrime į šį įstatymą. Paaiškinimo nėra komiteto nariams, ko jie klausia, ir – sunešioti klumpes. Na, turbūt balsuosime už įstatymą, kuris naudingas ne žmonėms, o bankams. Ban-

kai labai džiaugiasi, kad toks įstatymas ateina su suvaržymais, kurie nebus naudingi vartotojui. Aš tikiuosi, kad… Iki priėmimo stadijos aš pats pateiksiu pasiūlymų, gal ir kolegos pateiks pasiūlymų, kad visą tą „sunešioti klumpes“ reikia braukti laukan ir rašyti vienu žodžiu: gali išeiti be jokių sankcijų, baudų ir rinktis kitą paskolos teikėją.

PIRMININKĖ. Diskusijoje daugiau kalbėti niekas neužsirašė. Motyvai po svarstymo. M. Lingė kalba už.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, nėra jokių klumpių. Kaip galima taip vadinti projektą, kai šiuo metu, norėdamas refinansuoti savo paskolą, turi tikrai padaryti daugybę žingsnių ir už tai dar sumokėti atskirai notarui, atskirai turto vertintojui, o dabar viso to nebelieka? Ir vartotojui, pavyzdžiui, turinčiam standartinę 100 tūkst. būsto paskolą ir dabar refinansuojančiam šiomis sąlygomis, tai kainuoja apie 1 tūkst. eurų, o po pakeitimų nekainuotų nieko. Tai yra tikrai ir sveikintinas, ir lauktas projektas, kuris sukels konkurenciją. Mažesnieji kredito teikėjai konkuruos dėl naujų būsto paskolų, kurios galėtų ateiti refinansavimo būdu. Nenorėdami paleisti didesnieji kredito teikėjai siūlys klientams geresnes sąlygas, kad jie išliktų. Čia yra realios konkurencijos pavyzdžiai.

Visi tie klausimai, kuriuos minėjo V. Ąžuolas, na, iš tiesų turi savo atsakymus, kad ir ta dalinė hipoteka. Bankams refinansavimo būdas, jo tas mechanizmas turi išlikti patrauklus. Jeigu siektume dalinės hipotekos, mes sukurtume, sunkintume pačią procedūrą ir darytume nepatrauklią. Be to, bankai turi pretenzijų arba reikalavimų ne dėl visos būsto vertės, bet dėl tos dalies, kuri liko negrąžinta. Iš tiesų tai tikrai nėra bloginanti sąlyga, o kaip tik kurianti patrauklias žmonėms, vartotojams sąlygas ir realiai sprendžianti problemą darant būsto rinką prieinamesnę. Tie, kurie turi 2,5 % banko maržą, tikrai šiuo metu ją gali susimažinti visu procentiniu punktu ir per metus sutaupyti ženklias, reikšmingas sumas mokėdami įmokas. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Turbūt velnias slypi šio įstatymo detalėse. Tai, išbraukus tuos perteklinius reikalavimus dėl užstato, dėl galimybės išeiti dažniau negu per dvejus metus vieną kartą, dėl sumos persiderėjimo, dėl išmokėjimo laikotarpio, kam reikalingi visi šitie apribojimai, kurie naudingi bankams? Padarykime labai paprastai, kaip energetikoje: gali išeiti, ir viso gero – jokių baudų, jokių sankcijų ir jokių apribojimų, kurie naudingi bankams. Tai turi būti naudinga vartotojui, kad jis galėtų išeiti tada, kada nori, kaip nori, be sankcijų ir baudų. Jeigu tai padarėme energetikoje, tai tą padarykime ir įstatyme dėl nekilnojamojo turto ir refinansavimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsime jau netrukus balsuodami.

10.38 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 4 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4060(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 4 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4060. Pirmiausia kviečiu pranešėją M. Lingę. Jis pristatys Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Rugsėjo 25 dieną komitetas apsvarstė minėtą įstatymo projektą ir pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui. Atsižvelgta į Teisės departamento pastabas ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pasiūlymus bei komiteto išvadą ir tokiai išvadai pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Pocių, kad pristatytų Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto siūlymas yra pritarti šiam įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir komiteto siūlymus. Pritarta šiam sprendimui buvo bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pasiūlymų nėra gauta. Diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti. Kolegos užsirašė kalbėti dėl motyvų. Už kalba A. Pocius.

A. POCIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš tiesiog noriu kelis pavyzdžius pasakyti, kaip neturėtų būti, ypač tuo laiku, kai finansinė padėtis nebuvo gera ir Lietuvos kariškiai tiesiog susitardavo su Jungtinių Amerikos Valstijų ar kitų valstybių kariuomenėmis, kad Lietuvai perduotų tam tikrą karinę įrangą, na, sakykime, labdaros būdu. Išeidavo taip, kad, neturėdamas pinigų, tu už tą labdarą turėdavai vis tiek sumokėti PVM pagal mūsų galiojančius įstatymus. Vadinasi, tu neturi pinigų ir už tai, kad gauni labdarą, reikalingą įrangą Lietuvos kariuomenei, būdavo taip, kad tave dar nubaudžia už tai, kad tu gavai tą techniką. Tikrai taip neturi būti. Iki šiol ta praktika buvo taikoma. Šis įstatymas, būtent ši pataisa ir veda prie to, kad paramos būdu gauta įranga, prekės, skirtos valstybės gynybos reikmėms, nebūtų apmokestintos. Siūlau palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – V. Ąžuolas.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų tai dar vienas pavyzdys, kad labai sunku dabartine Krašto apsaugos ministerijos vadovybe pasitikėti. Kanclerė, atėjusi į BFK posėdį, sukčiavo ir melavo, po to pagauta meluojant perdavė žodį kitam atstovui. Aš nežinau, ar ministras liepė meluoti dėl šio įstatymo, ar kokia ten situacija. Paklausus, kiek ministerijai kainuoja per metus tas PVM mokėjimas, pasakė, 20 mln., po to, paprašius pateikti duomenis, įsijungė kitas žmogus, sako, ne, ne, jokių duomenų neteiksime, nes iš tikrųjų tik 200 tūkst. reikia to PVM sumokėti.

Pagrindinė bėda, pasirodo, kad jokie įstatymai nesikeitė per tą laikotarpį ir anksčiau tos problemos dėl PVM apmokestinimo nebuvo, bet, pasirodo, muitinė ir Vyriausybė nesusišneka. Vadinasi, jeigu Vyriausybė nesugeba dirbti savo tarpinstitucinio darbo ir suderinti, kad nebūtų tokių dalykų, tokių PVM apmokestintų prekių, tai dabar Seimas turi išspręsti Vyriausybės negebėjimą dirbti. Turbūt, jeigu kito kelio nėra, tai gal Vyriausybei reikėtų sakyti: mes nesugebame dirbti, būkite geri, kiekvieną atvejį su muitine ar su PVM mokėjimu už labdarą sutvarkykite Seime. Na, iki to priėjome, bet pasitikėjimo KAM'as tikrai nekelia, kai sukčiauja netgi komitete.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Balsuosime jau netrukus.

10.42 val.

Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 5, 6, 7, 8, 14, 21, 23, 25, 29, 30, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-451 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4129(2) (*svarstymas*)

Dabar darbotvarkės 1-8 klausimas – Fizinių asmenų bankroto įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4129. Pranešėjas – M. Lingė, jis pristatys Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas rugsėjo 25 dieną apsvarstė minėtą įstatymo projektą, kuriuo yra įgyvendinamas Konstitucinio Teismo nutarimas, ir pritarė pateiktam projektui, komiteto patobulintam įstatymo projektui, ir komiteto išvadai atsižvelgdamas į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą. Pritarimas fiksuotas bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje kalbėti niekas neužsirašė. Dėl motyvų taip pat užsirašiusių nėra. Dar turime minutę iki balsavimo.

10.44 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą" Nr. XIV-164 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4061(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą" pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4061(2). Svarstymo stadija. Kviečiu I. Haase, kad pristatytų Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą" pakeitimo įstatymo

projektą Nr. XIVP-4061. Komiteto sprendimas yra priimtas: pritarta komiteto išvadai ir pritarta komiteto patobulintam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Užsirašiusių dėl motyvų nėra. Galime apsispręsti balsuodami. Kviečiu užimti vietas. Pirmiausia balsuosime dėl ką tik apsvarstyto darbotvarkės 1-9 klausimo – įstatymo dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos (ir taip toliau) pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4061. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Užsiregistravo 98, balsavo 98: už – 97, prieš nebuvo, susilaikė 1. Projektui pritarta po svarstymo.

10.46 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4136(2) (*priėmimo tęsinys*)

Gerbiami kolegos, dabar pereiname, teisingiau, grįžtame į pačią posėdžio pradžią. Darbotvarkės 1-2 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Baltarusijos Respublikos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4136. Prieš balsuojant, dar norėčiau priminti, jog Seimo statuto 181 straipsnio, kuris kalba apie tarptautinių sutarčių ratifikavimą ir denonsavimą, 2 punktas nurodo, kad „įstatymas dėl tarptautinės sutarties denonsavimo laikomas priimtu, jeigu už jį balsavo ne mažiau kaip 3/5 visų Seimo narių“. Taigi apsispręskime balsuodami dėl darbotvarkės 1-2 klausimo – įstatymo projekto Nr. XIVP-4136. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 95, balsavo 95: už – 90, prieš – 1, susilaikė 4. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4136) priimtas. (*Gongas*)

10.47 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4137(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4137. Priėmimo stadija. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 96: už – 94, prieš – 1, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4137) priimtas. (*Gongas*)

10.48 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4138(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Rusijos Federacijos Vyriausybės sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo denonsavimo“ projektas Nr. XIVP-4138. Priėmimo stadija. Balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97: už – 96, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-4138) priimtas. (*Gongas*)

10.50 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4155(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo gynybos srityje ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4155. Svarstymo stadija. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 100: už – 100, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo pritarta vienbalsiai.

10.50 val.

Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo Nr. XII-2769 3, 24[2], 37 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo IV[1] skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-4127(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau 1-6 klausimas – Su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4127. Balsuojame po svarstymo.

Balsavo 104: už – 92, prieš – 1, susilaikė 11. Po svarstymo pritarta.

10.51 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 4 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4060(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Labdaros ir paramos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4060. Balsuojame.

Balsavo 101: už – 98, prieš – 1, susilaikė 2. Po svarstymo pritarta.

10.52 val.

Fizinių asmenų bankroto įstatymo Nr. XI-2000 5, 6, 7, 8, 14, 21, 23, 25, 29, 30, 31 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-451 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4129(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Fizinių asmenų bankroto įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4129. Apsispręskime balsuodami.

Balsavo 103: už – 98, prieš nebuvo, susilaikė 5. Po svarstymo pritarta.

Darbotvarkės 1-9 klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos pareiškimų pagal Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimą“ pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4061. Balsuokime po svarstymo. (*Balsas salėje*) Ne, 1-9, dabar 1-9 klausimas. Ai, mes jau apsisprendėme. Atsiprašau, mano klaida, jau buvome balsavę prieš tai.

10.53 val.

Pašto įstatymo Nr. VIII-1141 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3919(2) (*svarstymas*)

Tuomet 1-10 klausimas – Pašto įstatymo Nr. VIII-1141 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3919(2). Kviečiu pranešėją M. Skritulską, jis pristatys Ekonomikos komiteto išvadą dėl 1-10 klausimo.

M. SKRITULSKAS (*TS-LKDF*). Taip, Ekonomikos komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir, dalyvaujant 7 komiteto nariams, vienbalsiai pritarė patobulintam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje užsirašė kalbėti V. Ąžuolas. Kviečiu į tribūną.

V. ĄŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų šiame įstatyme velnias slypi detalėse. Ką daro paštas su regionine žiniasklaida? Paštas viską daro, kad regioninę žiniasklaidą sužlugdytų. Kodėl? Pateikiu pavyzdžių.

Valstybė paštui skiria 8–10 mln. dotaciją kiekvienais metais. Ta dotacija yra skiriama kaip kompensacija į nutolusius vienkiemius, regionus ir kitas vietoves nunešti spaudai. Pasirodo, paš-

tas neteikia nei normalių ataskaitų, nei audito išvadų, kaip panaudoja tą dotaciją, kiek tos dotacijos į kokius regionus nueina, kaip ta spauda patenka į vienkiemius ir visur kitur. Įdomybė yra tokia, kad paštas netgi priemoką paštininkams nuėmė.

Anksčiau paštininkas, jeigu užsako, pavyzdžiui, laikraštį į vienkiemį, žinoma, paštininkui dažniau reikia ten nuvažiuoti, nuvežti spaudą, gaudavo kelis centus prie algos. Jis taip būdavo suinteresuotas, kad ta spauda nuvažiuotų ir į vienkiemį. Tai paštas, gaudamas valstybės dotaciją, tą priemoką paštininkui nubraukia, kad paštininkas nebūtų suinteresuotas užsakinėti spaudos – kam jam vežti į vienkiemį, jeigu gali nevežti, ir visus tuos dalykus paštas panaikino. Dabar paštininkai labai nenori, kad išvis būtų prenumeruota. Kam vežioti, jeigu gali nevežioti, nes tu priemokos už tai negauni.

O paštas ir toliau ima tą subsidiją ir dotaciją iš valstybės ir netgi neatsiskaito, kaip yra panaudojama, netgi neviešina. Pavyzdžiui, koks nors vietinis Mažeikių laikraštis norėtų sužinoti, kaip vyksta ta sklaida, kokią, pavyzdžiui, Mažeikių paštas gauna dotaciją ar dar ką nors. Nėra to, netgi tos žiniasklaidos organizacijos negali gauti tų audito išvadų, kokia yra situacija. Tai va čia reikia būti labai atsargiems, nes šiandien mes galime tą situaciją, ypač su regionine žiniasklaida, dar labiau pabloginti, o ne pagerinti, nors šis įstatymas turėtų būti skirtas gerinti.

Ir ką dabar regioninės žiniasklaidos atstovai pasakė – paprašė Seimo narių balsuoti prieš šį įstatymą, nes nebuvo atsižvelgta į jų prašymus, kad būtų užtikrintas skaidrumas ir kad regioninė žiniasklaida nebūtų žlugdoma. Tik labai gaila… Aišku, dabar yra svarstymo stadija, tikėkimės, kad gal kokie nors papildymai atsiras, buvo tikimybė, kad komitetas ištaisys tai, ką prašė regioninė žiniasklaida. Tad jeigu priėmimo stadijoje būtų atsižvelgta, tai gal tas įstatymas ir nebūtų blogas.

PIRMININKĖ. Diskutuoti daugiau užsirašiusių nėra. Pasiūlymų nėra gauta. Motyvai prieš – norėtų kalbėti L. Savickas.

L. SAVICKAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų Ekonomikos komitetas paprastai rodo gerą pavyzdį dėl kompromiso ir susitarimo, labai apgailestauju, kad dėl šito įstatymo projekto mes to pasiekti nesugebėjome. Labai tikiuosi, kad šiandien svarstymo metu parodysime, kad tas pasiūlytas sprendimas nėra tinkamas. Kolegos jau neigiamu aspektu pasisakė. Iš esmės, kalbant apie universaliąsias pašto paslaugas, svarbu įtraukti ir prenumeruojamų spaudos leidinių surinkimą, rūšiavimą, gabenimą ir pristatymą. Šituo aspektu, jeigu mes susitartume, tikrai galėtume, manau, bendrai susitarę žygiuoti į bendrą priėmimą visai netrukus. Ačiū.

PIRMININKĖ. E. Gentvilas – motyvai už.

E. GENTVILAS (*LSF*). Čia V. Ąžuolas paminėjo, kad šita asociacija prašo balsuoti prieš. Yra raštas, kad jie prašo palaikyti svarstymo stadijoje su ta išlyga, kurią ką tik paminėjo L. Savickas. Tai, kolegos, įsipareigokime taip: jeigu šiandien pereina, po svarstymo iki priėmimo stadijos įrašykime tą nuostatą, kad universalių pašto paslaugų sąraše yra ir periodinės spaudos kaupimo ir pristatymo paslauga. Nežlugdykime, nežudykime viso projekto atmesdami jį šiandien, bet susitarkime, kad ta nuostata, kuri visiškai suprantama ir, manau, visiems priimtina, galvojant apie regioninę spaudą, atsirastų priėmimo stadijoje kaip labai svarbi projekto dalis. Priešingu atveju, jeigu mes dabar balsuojame prieš, tai visus gerus daiktus išpilame dėl to, kad kol kas nėra įrašyto vieno sakinio. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl 1-10 klausimo – Pašto įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3919.

Balsavo 105: už – 57, prieš – 8, susilaikė 40. Po svarstymo pritarta.

Dabar, prieš pereidami prie 1-11 klausimo – Tautinių mažumų įstatymo, apsispręskime balsuodami dėl 1-12.1 klausimo ir lydimųjų, nes liko tik atidėtas balsavimas.

10.59 val.

Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo Nr. VIII-1764 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3589(2) (*priėmimo tęsinys*)

Taigi pirmiausia 1-12.1 klausimas – Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3589. Priėmimo stadija. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 101: už – 78, prieš – 5, susilaikė 18. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3589) priimtas. (*Gongas*)

J. Sabatauskas – replika po balsavimo. Prašau.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Dėl Pašto įstatymo suklydau – mano balsas prieš.

PIRMININKĖ. Dėkui. Dėl protokolo pažymėsime.

11.00 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 22, 29, 48 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3590(2) (*priėmimo tęsinys*)

Dabar 1-12.2 klausimas – Žemės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3590. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 106: už – 77, prieš – 1, susilaikė 28. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3590) priimtas. (*Gongas*)

11.00 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 28 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3895(2) (*priėmimo tęsinys*)

Toliau 1-12.3 klausimas – Statybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3895. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 104: už – 71, prieš – 1, susilaikė 32. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-3895) priimtas. (*Gongas*)

11.01 val.

Tautinių mažumų įstatymo projektas Nr. XIVP-3917(2)VK (*svarstymas*)

Toliau 1-11 klausimas – Tautinių mažumų įstatymo projektas Nr. XIVP-3917. Pirmiausia kviečiu komitetų pranešėjus. Pirmas – T. V. Raskevičius pristatys Žmogaus teisių komiteto išvadą dėl Tautinių mažumų įstatymo.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai ir narės, Žmogaus teisių komitetas, kaip pagrindinis komitetas, Tautinių mažumų įstatymo projektą svarstė rugsėjo 25 dieną. Komitete buvo pritarta komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Komitetas suformavo 12 pasiūlymų dėl įstatymo projekto suvestinės redakcijos. Šis sprendimas buvo priimtas bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu B. Pietkiewicz, kad pristatytų Švietimo ir mokslo komiteto išvadą.

B. PIETKIEWICZ (*LRPF*). Gerbiami kolegos, Švietimo ir mokslo komitetas buvo papildomu komitetu. Dėl išvados 8 balsavo už, 1 – prieš ir niekas nesusilaikė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu R. Tamašunienę. Ji pristatys Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, kaip papildomas komitetas, apsvarstė Tautinių mažumų įstatymo projektą ir priėmė sprendimą iš esmės pritarti įstatymo projektui Nr. XIVP-3917 ir siūlyti pagrindiniam komitetui projektą tobulinti pagal Teisės departamento pastabas ir pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė. Komitetas pritarė komiteto išvadoms bendru sutarimu, tačiau komitetas nepritarė pasiūlymams dėl religinio identiteto puoselėjimo, dėl kalbos vartojimo viešajame gyvenime, dėl didesnės tautinių mažumų mokyklų apsaugos ir gimtosios kalbos mokymo šiose mokyklose.

PIRMININKĖ. Komitetų išvados pristatytos.

Dabar pereiname prie diskusijos. Kalbėti diskusijoje užsirašė penki Seimo nariai. Pirmoji frakcijos vardu kalbės E. Dobrowolska. Ruošiasi B. Pietkiewicz.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Gerbiami kolegos ir piliečiai, kai mes kalbame apie tautines mažumas, mes dažnai girdime daug dezinformacijos. Ši tema nėra nauja. Lietuva yra ratifikavusi Europos konvenciją dėl tautinių mažumų pagrindų apsaugos, bet mes iki šiol neturime nacionalinio reguliavimo. To nacionalinio reguliavimo trūkumas lemia, kad mes iki šiol nesutariame ir nežinome, kam turėtų būti taikomas reguliavimas vienoje ar kitoje srityje, kai mes kalbame apie tautines mažumas.

Šis įstatymo projektas siūlo apibrėžti, kad tautinės mažumos tai yra Lietuvos Respublikos piliečiai. Kodėl tai yra be galo svarbu ir kodėl kviečiu išgirsti šitą argumentą? Šiandien mes matome, kad yra nemažai asmenų, pabėgusių iš Ukrainos, Baltarusijos, ieškančių prieglobsčio vienu ar kitu pagrindu. Ir taip, tie žmonės dažnai skiriasi tautiniu, kalbiniu identitetu, bet jie susiduria visiškai su kitais iššūkiais ir kitų siekių vedini. Atvykę žmonės čia nori išmokti valstybinę kalbą, jie nori įsidarbinti, jie nori susirasti gyvenamąjį būstą. Kai mes kalbame apie mūsų piliečius, kurie yra kitos tautybės, skiriasi gimtoji kalba, jie moka valstybinę kalbą, jie turi savo namus čia, istorinius namus, jie turi darbo vietas, jie siekia išsaugoti savo kultūrinį identitetą. Todėl labai svarbu ir šis įstatymas sudaro galimybę atskirti migracijos politiką nuo mūsų piliečių tautinių mažumų politikos. Taip, šitas įstatymas yra lakoniškas, jis apibrėžia pagrindinius principus: diskriminacijos draudimo, kultūrinės įvairovės.

Ne mažiau svarbi ir švietimo dalis. Švietimą reguliuoja Švietimo įstatymas. Šitas įstatymas numato du pagrindinius dalykus. Remiantis Europos Žmogaus Teisių Teismo naujausia vasario mėnesio praktika, valstybės narės gali pasirinkti atskirai (papildomai) saugoti Europos Sąjungos kalbas. Šis įstatymas ir siūlo tai daryti – numatyti, kad, jeigu tai yra tautinės mažumos gimtoji kalba, Europos Sąjungos kalba ir jeigu su ta valstybe mes turime dvišalę sutartį, mes taikome papildomus saugiklius, tai yra valstybė įsipareigoja užtikrinti tos gimtosios kalbos pedagogų ir mokomosios medžiagos rengimą. Mes kalbame apie Europos Sąjungos kalbas. Jeigu mes kalbėtume apie švietimą kitų tautinių mažumų ne Europos Sąjungos kalba, reguliavimas nekeičiamas – nei bloginamas, nei gerinamas: mes paliekame tai, ką mes dabar turime, tokį reguliavimą.

Labai svarbu paminėti, kai mes kalbame apie šį įstatymą, ir ko jis nereguliuoja. Dar šiandien, posėdžio metu, tikrai girdėjau iš skirtingų frakcijų klausimų, o kaip yra dėl lentelių, kaip yra dėl asmenvardžių, kaip yra dėl aptarnavimo kita kalba? Šis įstatymas nereguliuoja dvikalbių lentelių, šis įstatymas nereguliuoja aptarnavimo kita kalba, šis įstatymas nereguliuoja asmenvardžių rašymo dėl vienos labai paprastos priežasties – tie klausimai turi būti diskutuojami remiantis kitais įstatymais. Kai mes norime kalbėti apie dvikalbes lenteles, kai mes norime kalbėti apie aptarnavimą, tai yra Valstybinės kalbos įstatymo klausimas ir tame įstatyme mes turime turėti reguliavimą. Šis įstatymas šių klausimų nereguliuoja.

Labai kviečiu kiekvieną, girdintį šį pasisakymą, suprasti, kodėl svarbu palaikyti svarstymo stadijoje šį įstatymą. Tai yra unikali proga susitarti ir priimti įstatymą, kuris numatytų, kad tautinės mažumos yra valstybės įsipareigojimas, sutarti, kad tai negali būti dvišalių santykių manipuliacijos įrankis (mes tikrai nenorime, kad jokia kita valstybė spręstų, kaip mes sprendžiame dėl savo piliečių). Priimti įstatymus, kurie pasakytų, kad tai yra mūsų piliečiai, yra be galo svarbu. Labai prašau jūsų palaikymo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu B. Pietkiewicz. Ruošiasi S. Tumėnas.

B. PIETKIEWICZ (*LRPF*). Gerbiami kolegos, pilietybė yra įgyjama gimstant, ne per Tautinių mažumų įstatymą. Visi žinote, kad esu lenkų tautinės mažumos atstovė, visi matote, kad man yra svarbi mano tautinė tapatybė ir kalba. Organizavau Seime konferencijas ir dėl pavardžių rašymo ir keitimo, ir mokslines, skirtas lenkų ir lietuvių santykiams aptarti. Esant teisinei galimybei, užrašiau pavardę lenkų kalba, bet taip pat matau ir jaučiu, kad kai kuriems verda kraujas matant lotynišką raidę mano pavardėje ar kitų raidžių kombinacijas. Matau ir jaučiu, kad kai kuriuos erzina lenkiškas akcentas man kalbant. Bet, noriu pasakyti, tai yra normalu.

Manau, kad niekad nebūsi šventesnis už popiežių. Kiekvienam tautinių mažumų atstovui yra svarbu puoselėti savo gimtąją kalbą, tautines tradicijas ir lygiai taip pat gerbti ir puoselėti tėvynės, kurioje gimė ir gyvena, tautiškumą ir kalbą. Patikėkite, tai kartais nėra lengva, ypač kai prieš akis išdygsta istorinės abiejų tautų nesantaikos praeities šmėklos. Deja, ne geresnis tonas užduotas ir naujausiojoje istorijoje, kai beveik 15 metų tautinės mažumos, sudarančios 15 %, buvo paliktos likimo valiai, bloginama jų padėtis dėl tautinės mažumos kalbos viešo vartojimo, dėl priimtų sprendimų švietimo srityje, dėl nepakankamo finansavimo kultūrai, žiniasklaidai ir nevyriausybinėms organizacijoms. Kaip tautinės mažumos atstovai naiviai tikėjome, kad vieną dieną bus politinė valia pagaliau atsižvelgti į tautinių mažumų siekius nebūti prasižengėliais, viešai, ant medinės lentelės, pateikus kaimo pavadinimą nuosavame žemės sklype, nebūti recidyvistais, viešai užrašius lenkiškai įstaigų pavadinimus miestelio centre, nebūti pažeidėjais, kreipiantis į vietinės valdžios institucijas su prašymais ar raštais lenkų kalba. Deja, tokiais ir išliksime brolių lietuvių akyse, nes teikiamas Tautinių mažumų įstatymas gražiai apeina mums svarbiausius klausimus, palikdamas prie suskilusios geldos visus, kurie tikėjosi realių sprendimų.

Su šiuo įstatymu šiandien atrodome kaip H. K. Anderseno pasakos „Nauji karaliaus drabužiai“ herojai: drabužių niekas nematė, bet, nenorėdami atrodyti beviltiški, atsiprašant, kvailiai, gyrė ir apsimetė, kad nauji karaliaus drabužiai yra nuostabūs. Mes šiandien svarstome ne Tautinių mažumų įstatymą – mes tik uždedame varnelę prie visų tarptautinių organizacijų ataskaitų. Jas mes dvejus metus rekomenduojame sureguliuoti ir parengti visapusišką teisinę tautinių mažumų teisių apsaugos sistemą. Taip, iš to bus naudos, bet tik tiems, kurie, įgyvendindami vertybinę politiką, ilgus metus nesivadovavo tokia politika tautinių mažumų atžvilgiu, kurie vėluodami lipa į paskutinį traukinį. Paskui vėl sakys, kad tik jie yra visagaliai spręsti visas Lietuvos ir pasaulio problemas. Bet jei jau esate tokie visagaliai, galėjote pakeisti ir tuos įstatymus, kurie dabar trukdo priimti Europos tautinių mažumų konvenciją visa apimtimi. Patikėkite, matant, kiek pridirbote, jums tai didesnės reputacinės žalos nepadarytų.

Žinokite, man, paprastai tautinės mažumos atstovei, kaip ir paprastam Lietuvos lenkui, rusui, totoriui ar baltarusiui, šis įstatymas nieko gyvenime nepakeis. Liūdna prisipažinti, bet vis tiek turėsiu balsuoti už šį įstatymą, nepaisydama to, kad karalius nuogas. Tęsdama metaforas, netikiu, kad į valdžią ateinančios naujos jėgos teiksis jį aprengti. Tačiau vis tiek noriu tikėti, kad ateis diena, kai tautinės mažumos Lietuvoje bus traktuojamos kaip šalies turtas ir kad joms, kaip ir visiems Europos piliečiams, Europos tautinių mažumų apsaugos konvencijos nuostatos galios visa apimtimi. Linkiu tautinių mažumų atstovams…

PIRMININKĖ. Laikas.

B. PIETKIEWICZ (*LRPF*). …ir toliau išlikti kantriems, o mūsų valdžios atstovams į stalčių padėti visas baimes, o ne tautinių mažumų lūkesčius.

PIRMININKĖ. Kviečiu S. Tumėną. Ruošiasi R. Tamašunienė.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Vientisos Lietuvos piliečiai, gerbiami kolegos. Šis įstatymas yra stumdomas iš vieno ministro stalčiaus į kitą, iš vieno Seimo komiteto į kitą jau daugiau kaip dešimt metų. Aš esu įsitikinęs, šiandien nėra tinkamiausias metas jį svarstyti, nes iki Seimo rinkimų liko tik 2 savaitės. Man regis, šis įstatymas yra perteklinis, diskriminacinis, ne telkia Lietuvos valstybės visuomenę, piliečius, o juos skaido.

Priminsiu dar 2014 metų Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadoje pasakytus žodžius, kad šiame įstatyme Teisės departamentas įžvelgė grėsmių valstybės vientisumui. Tai buvo 2014 metais. Žinome, kokia yra geopolitinė situacija, kaip viskas pasikeitę ir kad tų grėsmių valstybės vientisumui tikrai nesumažėjo. Man regis, kad nėra man aišku, kokias konkrečias tautinių mažumų teisinio reguliavimo problemas sprendžia šis teisės aktas, kuris tiesiogiai siejasi su jau minėta ir Lietuvos Respublikos priimta, ir nuo 2000 m. liepos 1 d. galiojančia Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencija. Jos 5 straipsnio 1 dalis įteisina, kad šalys įsipareigoja tiesiog sudaryti būtinas sąlygas, kad tautinių mažumų asmenys galėtų puoselėti, saugoti esmines savo savitumo dalis: religiją, tradiciją, kalbinius dalykus.

Antra. Mano manymu, tautinės tapatybės sąvoka yra pernelyg supaprastinta ir neargumentuotai susieta pirmiausia su šeimos ar giminės kriterijumi. Nors tautinė tapatybė gali būti priski-

riama (prisiskiriama) ne tik individui, bet ir grupei ar visai gyventojų populiacijai, kuri save priskiria konkrečiai tautai, svarbiausia yra tam tikri būdingi bruožai, tradicijos, papročiai, religija, kurie savirefleksyviai pripažįstami ir tampa saviidentifikacijos pagrindu. Man yra neaišku, kokios priežastys lėmė, kad tautinės tapatybės sąvoka susieta būtent tik su šeimos ar giminės kriterijumi?

Trečia. Ar įstatyme nereikėtų pateikti ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įteisintos tautinės bendrijos sąvokos? Problema ta, kad nacionalinėje teisėje tautinės bendrijos terminas, kurio nėra konvencijoje, vartojamas dažnai kaip tautinės mažumos termino sinonimas, o tai nėra sinonimas. Beje, Lietuvos Respublikos Konstitucijoje nėra ir tautinių mažumų termino. Ar nereikėtų šia tema pradėti daug išsamesnės diskusijos?

Ketvirta. Dar kartą primenu ir ministrės, ir mano minėtą konvenciją, ir reiktų prisiminti, ką sako 10 straipsnio 2 dalis. Mano nuomone, įstatyme aptarti kalbiniai aspektai, įstatymo teiginiai, dvelkiantys galimos dvikalbystės įteisinimu tam tikruose regionuose, yra prieštaraujantys Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Visiškai neaišku, kaip įstatymo realizacija sietųsi su Lietuvos Respublikos Konstitucijos 14 straipsniu ir oficialiąja Konstitucinio Teismo doktrina. Daugelis nuostatų, reguliavimų, kurie numatyti šitame įstatyme, jau yra įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijoje (25, 28, 29, 45 straipsniai), pagaliau Švietimo įstatyme, pavyzdžiui, 30 straipsnyje. Pagaliau yra Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kuris irgi prižiūri, reguliuoja, pataria, kai reikia spręsti visas šias problemas.

Taigi kviečiu nepritarti šitam įstatymui, nes jis yra perteklinis, diskriminacinis, ne telkiantis, o skaidantis Lietuvos visuomenę. Ačiū.

PIRMININKĖ. Kviečiu R. Tamašunienę. Ruošiasi D. Asanavičiūtė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, ne pirmą ir net ne penktą kartą šia tema kalbu iš šios tribūnos. Reikia pripažinti, kad tie ledai tirpsta labai lėtai, o nutirpę duoda ne tą rezultatą, kurio tikisi tautinės mažumos Lietuvoje. Požiūris į tautines mažumas, ypač tas istorines tautines mažumas, jų teisių užtikrinimas yra vienas iš kriterijų demokratijos lygiui, tolerancijai matuoti ir būdas vienyti visų tautybių žmones bendriems valstybės siekiams, visų mūsų tėvynės raidai ir broliškiems santykiams.

Nepriklausomybės aušroje užteko geros valios, supratimo įvertinti, kokia reikšminga ir prasminga yra žmonių, bendrapiliečių jausena, kad esi vienodai svarbus, vienodai gerbiamas, nors kalbi kita kalba ir puoselėji kitas tradicijas. Lietuvos Respublikos tautinių mažumų įstatymas buvo priimtas 1991 m. sausio 29 d. ir galiojo iki 2010 metų, visiškai neatsakingai pasielgus tų metų Seimui ir nepratęsus Tautinių mažumų įstatymo galiojimo, bet dar iš viršaus pridėjus pažadą, kad jis bus parengtas naujas, progresyvus ir sureglamentuos visas tautinių mažumų teises, kurios yra patvirtintoje Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijoje. Ją, verta eilinį kartą priminti, Lietuva ratifikavo be jokių išimčių.

Tas „progresas“ šioje srityje tapo ypač ilgu procesu. 2014 metai… atsiprašau, 2024 metai ir šitas Seimas galų gale pradeda svarstyti Tautinių mažumų įstatymo projektą, neleidęs pateikti mūsų, Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos, parengto įstatymo projekto, kuris dūlėjo stalčiuose dešimt metų ir kuris buvo parengtas suderinus su tautinių mažumų organizacijų atstovais, su jų lūkesčiais, su jų pateiktais pasiūlymais, kaip turėtų atrodyti Tautinių mažumų įstatymas. Būtent šį įstatymą, mieli kolegos, jūs čia, Seime, niekingai atmetėte, nors sukėlėte viltį. Tikrai, noriu pasakyti, nustebau, kai iš Sekretoriato paskambino ir pasakė, kad jūsų įstatymo projektas bus įtrauktas į darbotvarkę. Galvoju, tikrai koks gražus gestas iš daugumos – bus svarstomas kartu ir ministerijos pateiktas įstatymo projektas, ir mūsų apsvarstyti pasiūlymai, sujungtas variantas. Deja, tai neįvyko. Ir tai yra tikrasis požiūris į tautines mažumas: mes iš daugumos pozicijų geriau žinome, ko jums reikia.

Negirdimas taip pat ir Tautinių mažumų tarybos balsas, ji turi daug pastabų dėl šio įstatymo projekto. Būtent naujoje versijoje pateikė prašymus reglamentuoti tautinių mažumų kalbų vartojimą, santykį su viešojo administravimo subjektais, vietovardžių, gatvių, pavardžių rašymą, ne dalinės, bet tikrosios galimybės rašyti pavardes pasuose įgyvendinimą, ugdymo gimtąja kalba garan-

tijas. Turi būti užtikrinta galimybė veikti visoms mokykloms ir užkirstas kelias joms nykti. Niekuo nesiskiria rusų tautinė mažuma, nes ir jie turi mokyklas, yra bendroje Lietuvos Respublikos švietimo sistemoje, tik tą pačią programą, tą patį ugdymą, dalį pamokų vykdo savo gimtąja kalba.

Įstatymo projektas, šiek tiek pagražintas komitete, palieka vis dėlto nežinioje mokyklų likimą ir gimtosios kalbos mokymo užtikrinimą. Jis, palyginus su Lenkijos Respublikos tautinių mažumų įstatymu, visiškai tuščias ir daugiau sukeliantis dviprasmybių negu aiškumų, ir, kaip sakė ministrė E. Dobrowolska, nieko nereguliuojantis.

PIRMININKĖ. Laikas.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Ką tik iš tribūnos išgirdome, kad šitas įstatymas nieko nereguliuoja. Tai, mielieji kolegos, šitokį pusiau luptą, pusiau skustą produktą vis dėlto priėmimo stadijoje dar turime galimybę patobulinti ir rasti tą variantą, kuris iš tikrųjų bus progresyvus ir kuris tenkins tautinių mažumų teises, jų apsaugą ir mūsų bendrą sugyvenimą mūsų valstybėje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. D. Asanavičiūtė.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiamosios ir gerbiamieji, ką tik girdėjote dvi puses, dvi kraštutines nuomones dėl šio įstatymo. Matote, kaip sunku, turint nepamatuotų lūkesčių ir vilčių, priimti tikrai efektyvų, kompromisinį įstatymo projektą, kuris šiandieną atėjo pas mus į Seimą, dėl kurio mes šiandieną balsuosime. Esu įsitikinusi, kad kitos mažumos būtų be galo laimingos, jeigu kompromisinis įstatymas būtų šiame Seime priimtas. Bet šiandien matome tautinių mažumų, tiesa, tik vienos tautinės mažumos atstoves, kurios kalbėjo apie tai, kad jų lūkesčiai nėra pateisinami ir šitas įstatymas nieko nekeis. Mielieji, mes turime daugiau tautinių mažumų ir mes turime istorines tautines mažumas – totorius, karaimus, romus, kurie patenkinti dėl šito įstatymo ir yra laimingi, kad įrašyti ir kad jų statusas įtvirtinamas šitoje valstybėje. Dėl to esame viena iš paskutinių valstybių Europos Sąjungoje, kuri neturi tokio įstatymo.

Šis įstatymas, aš manau, nors yra lūkestis, kad jis reglamentuos absoliučiai viską ir įtvirtins tas užaukštintas lenkų tautinės mažumos viltis, tuo labiau kad mes tikriausiai esame vienintelė Europos Sąjungos valstybė, kuri turime valstybinį ugdymą lenkų kalba, rusų kalba, taip pat privačių mokyklų ukrainiečių, anglų ir kitomis kalbomis, vis dėlto, nors niekas nedraudžia savo aplinkoje kalbėti ta kalba, kuria norime kalbėti, ir išpažinti tą religiją, kurią norime išpažinti, mes turime ir Valstybinės kalbos įstatymą, mes turime Švietimo įstatymą ir Tautinių mažumų įstatymas negali būti aukščiau šito reglamentavimo ir šitų valstybės sistemos sutvarkytų procesų ir procedūrų. Dėl to aš tikrai galvoju, kad, kaip ir įstatymas dėl trijų lotyniškų raidžių buvo kritikuojamas, bet šiandien matome pasikeistas pavardes ir dėl to laimingesnius žmones, ir šitas įstatymas yra kompromisinis, taip, bet tinkamas šiandien. Ir aš manau, kad tai yra didelis žingsnis į priekį parodant tautinėms bendruomenėms, gyvenančioms čia, Lietuvoje, Lietuvos Respublikos piliečiams, kad jie visi yra lygūs, kad jie rūpi šitai valstybei ir kad jie yra pastebimi. Todėl tikrai agituoju ir raginu balsuoti už šitą įstatymą. Ačiū. Ir ačiū, Ewelina, ačiū komandai, kad parengėte ir atnešėte.

PIRMININKĖ. Visi, norėję pasisakyti diskusijoje, pasisakė.

Pradedame pataisų svarstymą. Jų čia yra nemažai. Dėl 1 straipsnio yra gautas Seimo narių D. Asanavičiūtės, J. Razmos, E. Pupinio ir kitų pasiūlymas. T. V. Raskevičius tribūnoje komentuos gautas pataisas ir pasiūlymus. Visų pirma, kreipiuosi į D. Asanavičiūtę dėl jos ir Seimo narių grupės pasiūlymo dėl 1 straipsnio. Prašau pristatyti. Iškart pasiklausiu, galbūt tenkina pritarimas iš dalies? Negirdi. Ar tenkina komiteto?..

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Taip, taip, tenkina, viskas gerai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerai. Gerbiami kolegos, ar galėtume pritarti komiteto nuomonei – pritarimui iš dalies? Iniciatorius toks sprendimas tenkina. Ne? Norite balsuoti? Taigi apsispręskime balsuodami dėl Seimo narių D. Asanavičiūtės, J. Razmos ir kitų pasiūlymo, kuriam komitetas pritarė iš dalies. Kas pritariate pritarimui iš dalies, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Balsuojame.

Balsavo 83: už – 60, prieš – 7, susilaikė 16. Pritarta pritarimui iš dalies. Taigi antroji pataisa Seimo narių R. Tamašunienės, Č. Olševskio praranda aktualumą. Dėl 2 straipsnio taip pat… (*Bal-*

sai salėje) Bet ji tampa neaktuali pritarus pritarimui iš dalies. Gal dar komiteto pirmininkas pakomentuotų šitą?

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Ir šis pasiūlymas, ir pasiūlymas dėl 2 straipsnio 2 dalies yra analogiški, siūlantys papildyti tautinės mažumos apibrėžimą ne tik tradicijų, bet ir religiniu aspektu. Tradicijų aspekto pritraukimui komitetas ir Seimas ką tik pritarė, o dėl religinio aspekto yra svarbu pažymėti, kad tautinės mažumos yra apibrėžiamos ne tik religiniu aspektu, bet ir kitais aspektais. Tautinėms mažumoms priklausantys asmenys gali išpažinti įvairias konfesijas, taip pat būti sekuliarūs, todėl šio aspekto nėra tikslinga įrašyti į tautinės mažumos sąvokos apibrėžimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Analogiška situacija yra dėl Seimo narių R. Tamašunienės ir Č. Olševskio dėl 2 straipsnio pateiktos pataisos. Pritarus dėl 1 straipsnio Seimo narių grupės pasiūlymui iš dalies, ji praranda aktualumą. Toliau. Dėl 2 straipsnio yra taip pat Seimo narių D. Asanavičiūtės, J. Razmos ir grupės Seimo narių pataisa. Tačiau dėl jos jau apsisprendėme aptardami 1 straipsnį. Taigi, atskirai čia balsuoti nereikia.

Toliau yra Seimo narių R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pataisa. Prašau, gerbiama Rita, pristatyti tą, kuri yra dėl 2 straipsnio, paskutinį pasiūlymą.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Čia kur yra pritarta komiteto iš dalies, taip?

PIRMININKĖ. Taip, būtent.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Tautinių mažumų įstatyme buvo numatyta, kad reikia apibrėžti sąvokas, kurios yra įrašytos Lygių galimybių įstatyme, Švietimo įstatyme. Mes siūlome papildyti, kad taip pat būtų įvertintos ir Bendruomeninių organizacijų plėtros įstatymo nuostatos, Asociacijų įstatymo, Lietuvos teisėkūros pagrindų įstatymo ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo nuostatos, kuriose taip pat yra įsipareigojimų būtent tautinių mažumų atžvilgiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamas komiteto pirmininke, kokia yra komiteto nuomonė?

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Komiteto nuomonė yra šiam pasiūlymui pritarti iš dalies, papildyti įstatymo straipsnį atitinkamomis nuorodomis į atitinkamus Lietuvos Respublikos teisės aktus. Tik yra išskirtas Lietuvos Respublikos bendruomeninių organizacijų plėtros įstatymas, nenumatant nuorodos į Tautinių mažumų įstatymą, nes nėra vartojamos Tautinių mažumų įstatyme šiame įstatyme minimos sąvokos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar iniciatorius tenkina pritarimas iš dalies? Taip. Ar gali Seimas bendru sutarimu pritarti pritarimui iš dalies? (*Balsai salėje*) Nėra norinčių balsuoti, bet A. Sysas norėtų pasisakyti. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Pirmo balsavimo mano balsas atvirkščiai – už.

PIRMININKĖ. Gerai, už.

A. SYSAS (*LSDPF*). Nesupratome jūsų formuluotės. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. Užfiksuosime. (*Balsai salėje*) Ir Juliaus situacija ta pati?

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ta pati mūsų frakcijos.

PIRMININKĖ. Visa Socialdemokratų frakcija balsavo atvirkščiai. Supratau, gerai.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Tiesiog mes galvojome, kad, kaip visada įprasta, balsuojame už pasiūlymą, o ne…

PIRMININKĖ. Taip.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). …komiteto nuomonę. Tai mes nepritarėme pasiūlymui, balsavome prieš.

PIRMININKĖ. Taip, mes balsavome už pritarimą iš dalies. Bet supratau. Gerai, užfiksuosime dėl protokolo. Toliau. Kadangi dabar ką tik pritarėme pritarimui iš dalies dėl R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pasiūlymo dėl 2 straipsnio, judame toliau. Dėl 3 straipsnio buvo pateikta R. Tamašunienės ir Č. Olševskio viena pataisa, ji tapo neaktuali, nes pritarta buvo iš dalies grupės narių pasiūlymui dėl 1 straipsnio. Dabar dėl 4 straipsnio taip pat yra R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pasiūlymas. Prašau, gerbiama Rita, pristatyti jį.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mes siūlome įrašyti nuostatą, kuri buvo ir senajame Tautinių mažumų įstatyme ir kuri yra taip pat Tautinių mažumų apsaugos konvencijos dalis, kad draudžiama taikyti priemones, siekiant asimiliuoti tautinei mažumai priklausančius asmenis prieš jų valią.

Mes šį punktą, labai svarbų, faktiškai pagrindinį punktą, norėtume matyti Tautinių mažumų įstatyme. Todėl, kolegos, palaikykite. Noriu pasakyti, kad toks įrašas, buvęs Tautinių mažumų įstatyme, tikrai nesukėlė jokių nei teisinių, nei kitokių pasekmių. O tautinėms mažumoms yra svarbu žinoti, kad nebus taikomos priemonės, siekiant jas asimiliuoti. Prašom pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Komitetas siūlo šiam pasiūlymui nepritarti, nes siūloma nuostata yra perteklinė. Tai gerbiama Rita ir įvardino, pristatydama pasiūlymą, kad jis nesukelia jokių teisinių pasekmių, nes teisės aktų visumoje – tiek Konstitucijoje, tiek kituose įstatymuose – yra užtikrinamos tautinių mažumų garantijos, o įstatymo 3 straipsnis numato pagrindinius tautinių mažumų apsaugos principus Lietuvoje. Kalbame apie teisinio nedalomumo, kultūrinės įvairovės skatinimo, derinimo, bendradarbiavimo ir lygių galimybių principus.

PIRMININKĖ. Yra dėl motyvų. V. Bakas kalba už pasiūlymą. Už pasiūlymą, prašau, motyvai už.

V. BAKAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų šita pataisa yra įrašyta ir Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijos 5 straipsnyje, kurį mes esame ratifikavę, tai yra draudimas asimiliuoti tautines mažumas. Aš nelabai suprantu, kodėl yra nenorima perkelti šios konvencijos nuostatos? Tai tikrai užtikrintų įstatymo atitiktį konvencijai ir nuramintų tautines mažumas. Aš siūlyčiau visgi pritarti siūlomai pataisai.

PIRMININKĖ. R. Tamašunienė užsirašė prieš, tačiau jūs esate… (*Balsai salėje*) Taip, taip, bet šiuo atveju mes kalbame apie jūsų pasiūlymą. Kadangi dėl savo pasiūlymo kalbėti dėl motyvų negalite, jūs jį pristatėte, mes girdėjome. Dėl motyvų už pasisakė V. Bakas. Prašom. Mes balsuodami turime apsispręsti.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Aš dėl vedimo tvarkos. Tikrai noriu, kad būtų pristatyta išsamiai. Tai toks įstatymas, kurio ilgai laukėme, ir reikėtų apsvarstyti. Nes mes dabar palikome, išmetėme religinį identitetą, tiesiog pritarę iš dalies. Niekam net neaišku, kokiai daliai mes ten pritarėme ir kuriai nepritarėme. Tai aš noriu pasisakyti būtent prieš komiteto nuomonę išbraukti šią svarbią nuostatą iš įstatymo projekto, nes tai yra kratinys visų kitų įstatymų. Todėl dar siūlyčiau įrašyti ir šitą nuostatą, kuri tikrai nieko nei pablogins, nei pagerins, kaip minėjo Vytautas. Bet jeigu mes įrašome visas kitas nuostatas, sumetame, kurios tikrai nieko nepasako, kaip bus gyvenime, tai ir šita nuostata yra ne mažiau svarbi negu kitos. Ir labai prašau kolegų balsuojant apsispręsti ir patvirtinti šią nuostatą, nes Žmogaus teisių komitetas *in corpore* kažkodėl nemato svarbos, kad žmonės gali būti asimiliuojami, ir tam nesuteikia jokio reikšmingumo. Tai įvertinkime Žmogaus teisių komiteto požiūrį į tautines mažumas.

PIRMININKĖ. Gerbiama kolege, teisybės dėlei, jūs turėjote galimybę pristatyti savo pasiūlymą, tą ir padarėte. Ir dėl motyvų mes paprastai dėl savo pasiūlymų nekalbame. Premjerė I. Šimonytė – motyvai prieš.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Man šiek tiek nesmagu kalbėti prieš, bet aš girdžiu tokius argumentus, kurie labai paradoksaliai neveikia kitais atvejais. Kai mes kalbame apie Stambulo konvencijos ratifikavimą, tai tada pas mus viskas yra įstatymuose parašyta ir nieko nebereikia įstatymuose rašyti, o čia dabar jau reikia kaip nors pakartoti nuostatas, kurios yra bendros, kurias tiesiog užtikrina mūsų Konstitucija ir mūsų supratimas apie pagarbą visiems žmonėms, kurie gyvena Lietuvoje.

Ponia Rita, tikrai nereikia lakstyti prie mikrofono kiekvieną kartą, kai kažkas sako pastabas, kurios jums nepatinka. (*Balsai salėje*) Tiesiog apsispręskime balsuodami dėl šitos pataisos, ji yra perteklinė. Juoba kad paskui ginčytis su jumis, kas yra asimiliacija: ar didesnis lietuvių kalbos pamokų skaičius tautinių mažumų mokyklose, kad vaikai gerai išmoktų lietuvių kalbą, čia yra asimiliacija, ar ne? Aš nenorėčiau, kad mes leistumėmės į tokius samprotavimus. Matyt, laikykimės bendrųjų teisės principų ir nepuoškime to įstatymo kaip eglutės.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, apsispręskime balsuodami. Pavardė nebuvo paminėta. (*Balsai salėje*) Apsispręskime balsuodami. Pavardė buvo paminėta? Gerai.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Buvo paminėta. Ir noriu pasakyti, kad ne daugiau aš prie to mikrofono lakstau negu jūs, gerbiama pirmininke, nuo tų savo antresolių. Noriu pasakyti, kad asimi-

liacija vyksta su žemės grąžinimo procesu, kai buvo kilnojama žemė būtent į šitą rajoną, prie Vilniaus. Tai asimiliaciniai procesai, jie vyksta, ir vyksta nuolatos. Tai rinkimų apygardų ribos keičiamos, tai dar kažkokie sugalvojami būdai. Todėl ši įstatymo nuostata svarbi. Noriu priminti, kad taip pat įrašoma „lojalumas“, pabrėžiant, kad neva nelojalūs yra piliečiai savo valstybei. Kodėl šita nuostata yra įstatyme? Mes sutinkame, tegul ji būna, bet tada padarykime taip, kad visos nuostatos – ir dėl lojalumo, ir dėl asimiliacijos – būtų vienodai traktuojamos.

Va, pirmininkė atbėgo prie šoninio mikrofono, kaip tik buvo paminėta jos pareigybė.

PIRMININKĖ. Ne pirmininkė – premjerė. Prašau. I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Nulipau iš tos savo antresolės, kad atkreipčiau ponios Ritos dėmesį, kad jos partija, kuri valdo atskiras savivaldybes jau daugybę metų, nesistengia labai dažnai suteikti labai palankių sąlygų, tarkime, kurtis lietuviakalbėms šeimoms, mato mažai reikalo investuoti į švietimą lietuvių kalba tose savivaldybėse. Tai mes čia dar galėtume pasiginčyti, kas ir kur yra diskriminuojamas. Man atrodo, kad reikia susitarti dėl principo. Principas yra toks, kad niekas nieko nesiekia asimiliuoti arba neturėtų asimiliuoti, kaip ir neturėtų diskriminuoti. Ir siūlau balsuoti prieš šitą pataisą.

PIRMININKĖ. A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Kadangi buvo iš dešinės antresolės, dabar atstovas iš kairės antresolės. Aš labai noriu paprašyti, Pirmininke, nesivelti į diskusijas, nes čia reikia balsuoti. Tikrai aš niekaip nesuprantu, kaip rinkimų apygardų ribos gali, taip sakant, pakeisti žmogaus tikėjimą, kalbą ar dar ką nors. Tai yra įstatyminė norma, Rita. Jūs gi buvote net vidaus reikalų ministrė, turėtumėte suprasti, kaip veikia mūsų sistema.

PIRMININKĖ. Apsispręskime balsuodami dėl R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pasiūlymo dėl 4 straipsnio, kuriam komitetas nepritarė. Kas pritariate pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. Dėl pasiūlymo. Dėl R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pasiūlymo. (*Balsai salėje*) Ne, dėl pasiūlymo, kaip visada. Kas pritariate pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 91: už pasiūlymą – 19, prieš – 35, susilaikė 37.

K. Masiulis. Prašau, replika po balsavimo.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Replika po balsavimo. Aš norėčiau atsakyti. Esu toje pačioje apygardoje, kaip čia kai kas šnekėjo, Nemenčinės. Aš gal turiu daugiau kontaktų su lietuviakalbiais, nežinau, kaip juos pavadinti kitaip. Jie jaučiasi iš tikro diskriminuojami ir labai daug skundžiasi tuo, kas iki šiol vyko.

Dabar dar norėčiau pasakyti kitą dalyką. Vis dėlto ten seniai gyvenantys žmonės turi daug žemių. Jie turėtų neparduoti tų žemių lietuviams, jeigu taip nenori, kad lietuviai ten kurtųsi, bet parduoda.

PIRMININKĖ. V. Bakas – replika po balsavimo.

V. BAKAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, yra skirtumas tarp priverstinės asimiliacijos ir savanoriškos asimiliacijos. Jeigu, gerbiama premjere, jums tikrai rūpi lietuviškumas, lietuviškos mokyklos tautinių mažumų kraštuose, tai aš, naudodamasis proga, noriu jums pasakyti, kad Visagine labai daug vaikų ir tėvų nori mokytis lietuviškai, bet Visagine nėra mokytojų lietuvių kalbos, tiksliau, labai stipriai trūksta. Jeigu jau taip nuoširdžiai norite integruoti tautines mažumas, tą klausimą reikėtų nedelsiant išspręsti.

PIRMININKĖ. Svarstome įstatymo projektą toliau. A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū. Niekada nebūčiau pagalvojęs, kad V. Landsbergio buvo tokios gilios užmačios, kad tvartelio perkėlimas atsilieps tautinių mažumų padėčiai.

PIRMININKĖ. Svarstome įstatymo projektą toliau. 5 straipsnis. Tačiau tam, kad dėl 5 straipsnio apsispręstume, mes turime eiti prie 13 straipsnio. Čia yra gautas Seimo narių D. Asanavičiūtės, J. Razmos ir kitų pasiūlymas, kurį prašyčiau D. Asanavičiūtę pristatyti.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Tuoj, atsiprašau, atsiprašau. Čia tikriausiai dėl istorinių bendruomenių, taip? Kadangi nėra (pradiniame variante nebuvo) išskirtos istorinės tautinės bendruomenės, kurios neturi savo istorinės tėvynės, tai yra totoriai, karaimai, romai, dėl to, na, mūsų

siūlymas buvo būtent išskirti šitas tautines mažumas dėl jų ypatingumo ir numatyti joms tam tikras papildomas apsaugos priemones ir pagalbą. Toksai trumpas projekto pristatymas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašau, komiteto nuomonė.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Komitetas pritarė pasiūlymo dėl įstatymo teikėjų pozicijai iš dalies. Iš esmės mes pritariame įstatymo papildymui nauju istorinėms tautinėms bendruomenėms skirtu įstatymo straipsniu. Pritarimas iš dalies yra tik todėl, kad pasiūlymas dėl naujo straipsnio formuluočių yra suderintas su kitomis įstatymo nuostatomis. Siūloma papildyti įstatymą 5 straipsniu – „Istorinės tautinės mažumos, jų teisės ir valstybės įsipareigojimai jų atžvilgiu“.

PIRMININKĖ. Ar iniciatoriams tinka pritarimas iš dalies?

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Taip, taip, tinka.

PIRMININKĖ. Motyvai už – R. Tamašunienė, prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Na, tai taip, toks parengtas Teisingumo ministerijos įstatymo projektas, kad ir tos mažosios istorinės tautinės mažumos liktų be dėmesio, jeigu kolegos neužregistruotų įstatymo pataisų. Tai reikia pasakyti apie mūsų iš viso teisėkūros proceso kokybę. Jeigu ketverius metus buvo dirbama prie įstatymo projekto, tai tikriausiai jis galėjo būti kokybiškesnis.

D. Asanavičiūtės ir kolegų pasiūlymas dėl istorinių mažumų ir dar papildomos apsaugos tikrai yra logiškas todėl, kad totorių, karaimų, romų tautinės mažumos yra praradusios savo kalbinį identitetą, belikę religinis identitetas ir tradicijos. Religiniam identitetui nesame pritarę svarstydami pirmąsias pataisas, tai bent jau palikime šitoms tautinėms mažumoms papildomą apsaugą puoselėjant savo tradicijas. Todėl aš pritariu kolegų pasiūlymui dėl istorinių tautinių mažumų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galėtume pritarti pritarimui iš dalies, kaip komitetas yra ir nutaręs, ir iniciatoriams tinka? Ar galime bendru sutarimu? Ne? Galime. Gerai, dėkoju.

Judame toliau. Taigi, atsiranda naujas 5 straipsnis. Dabar dėl 6 straipsnio yra pateiktos kelios pataisos. Pirmoji yra B. Pietkiewicz. Prašau pristatyti.

B. PIETKIEWICZ (*LRPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Kadangi yra parašyta, kad kiekvienas tautinei mažumai priklausantis asmuo turi teisę laisvai ir nevaržomai privačiai ir viešai žodžiu ir raštu vartoti savo kalbą, aš siūlau įrašyti nuostatą iš konvencijos, kad teritorijose, kuriose gausiai ir tradiciškai gyvena tautinės mažumos, tautinėms mažumoms būtų sudaryta galimybė kreiptis savo gimtąja kalba į institucijas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Komitetas bendru sutarimu šiam pasiūlymui siūlo nepritarti iš esmės dėl dviejų priežasčių. Pirmoji priežastis, kad valstybinės kalbos santykis su kitomis kalbomis, įskaitant tautinių mažumų kalbas, yra Valstybinės kalbos įstatymo reguliavimo dalykas. Antroji priežastis yra ta, kad pasiūlyme yra vartojamos neaiškios vertinamojo pobūdžio nuostatos, tokios kaip „tradiciškai ir gausiai gyvena“, „realų poreikį“, „kiek įmanoma stengtis“ ir panašiai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už B. Pietkiewicz pasiūlymą – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Na, pirmiausia visas įstatymas – tai išplaukusios nuostatos, kurios tikrai nieko neapibrėžia. Kolegės pasiūlymas ne ką labiau išplaukęs negu viso įstatymo nuostatos. Iš tiesų, pastanga parodyti, kad „gausiai gyvena“, neapibrėžiant gal konkrečiais rodikliais, yra kaip alternatyva pagerinti šitam įstatymo projektui ir užtikrinti, kad būtų galima vartoti kalbą būtent bendraujant su viešojo administravimo institucijomis, nes šiuo metu taip ir vyksta. Tai bent įrašykime: tas, kas yra Vilniaus mieste, gali kreiptis tautinių mažumų kalba. Aišku, raštus gausi valstybine kalba ir galbūt tik paaiškinimą gimtąja kalba, kas yra natūralu. Bet tas vyksta ir dabar mūsų institucijose savivaldos lygmeniu. Todėl siūlau pritarti šiam pasiūlymui, kuris nesukels, dar kartą kartoju, jokių papildomų teisinių nesusipratimų būtent dėl tautinių mažumų piliečių ir daugumos piliečių. Siūlau pritarti šiai pataisai.

PIRMININKĖ. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate Seimo narės B. Pietkiewicz pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 90: už – 12, prieš – 31, susilaikė 47. Pasiūlymui nepritarta.

Toliau kitas Seimo narės B. Pietkiewicz pasiūlymas. Prašau pristatyti.

B. PIETKIEWICZ (*LRPF*). Aš siūlau papildyti nuostata, kad Europos Tarybos tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencija irgi būtų įrašyta į 5 straipsnio 2 dalį su kitais įstatymais.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Komitetas iš esmės pritaria pasiūlymo esmei. Siūlo papildyti 5 straipsnio 2 dalį nuoroda į Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją. Pritarimas iš dalies tik todėl, kad pasirinkta šiek tiek kitokia, tikslesnė formuluotė.

PIRMININKĖ. Ar iniciatorei tinka pritarimas iš dalies? Ar jums tinka? Tinka.

Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti pritarimui iš dalies? Nematau prieštaraujančių. Ačiū.

Toliau. R. Tamašunienė ir Č. Olševskis teikia siūlymą. Prašau, gerbiama Rita.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Čia tas pats kaip Beatos, ta pačia tema? Ar čia jau kitas?

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Tas pats, tik jūsų pasiūlymas šiek tiek kitoks.

PIRMININKĖ. Dėl to paties straipsnio. Ta pačia tema, taip.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Mes siūlome vis dėlto konvenciją palikti bent jau kaip pagrindinį dokumentą, kuris kažkiek bus susijęs su teikiamu Lietuvos Respublikos tautinių mažumų įstatymu. Prisiminkime, kad du teisės aktai, o teisyne yra būtent konvencija, aukštesnę teisinę galią turintis dokumentas, tai jo nepaminėti specialiajame Tautinių mažumų įstatyme tiesiog būtų didelė klaida.

PIRMININKĖ. Prašau. Komiteto nuomonė.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Šiek tiek galbūt papildysiu pasiūlymo pristatymą. Ne tik siūloma papildyti nuoroda į Europos Tarybos tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją, bet ir siūloma atsisakyti, kad įstatymas taikomas remiantis įstatymais, reglamentuojančiais valstybinės kalbos vartojimą. Komitetas nepritaria šiai daliai, kuria siūloma atsisakyti nuorodos į įstatymus, reglamentuojančius valstybinės kalbos vartojimą, bet sutinka su nuoroda į Europos Tarybos tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją.

PIRMININKĖ. Ar tinka pritarimas iš dalies, gerbiama Rita?

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Balsuojame.

PIRMININKĖ. Balsuojame dėl visos apimties pasiūlymo. Taigi, R. Tamašunienė, Č. Olševskis nesutinka su pritarimu iš dalies ir prašo Seimą apsispręsti dėl visos apimties pasiūlymo. Kas pritariate Seimo narių siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 87: už – 12, prieš – 35, susilaikė 40. Visos apimties pasiūlymui nepritarta.

Apsispręskime balsuodami dėl pritarimo iš dalies. Kas pritariate pritarimui iš dalies, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dabar balsuojame dėl pritarimo iš dalies komiteto redakcijai.

PIRMININKĖ. Taip, dėl komiteto versijos.

Balsavo 85: už – 79, prieš nebuvo, susilaikė 6. Pritarta pritarimui iš dalies.

Toliau. Dėl to paties 6 straipsnio yra dar viena R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pataisa. Prašau pristatyti.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Pataisa iš tikrųjų yra labai ilga. Aš trumpai ją pristatysiu. Noriu pasakyti, kad čia taikau pariteto principą. Lenkijos Respublikos tautinių mažumų įstatyme yra sukonkretintos tos temos, kurios labai svarbios tautinėms mažumoms ir jų identitetui išsaugoti. Tai yra šalia valstybinės kalbos vartojimas gimtosios kalbos, tautinės mažumos kalbos, viešajame gyvenime, topografiniuose ženkluose, gatvių pavadinimuose ir kituose. Gal čia aš trumpai pristatysiu, nes labai ilgas. Taip pat mes siūlome įrašyti, kad ir asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose, ir civilinės būklės aktų įrašuose įrašome pagal tautinės mažumos kalbos rašybos taisykles jų pavardes.

Dabar žiūrėsime, kaip balsuos valdančioji dauguma, nes jie labai kelia vėliavą, kad labai gerai čia tautinėms mažumoms leido užsirašyti pavardes, bet realiai leido dviraidžius ir vieną raidę – dvigubąją „w“, ir pusė norinčių užrašyti savo pavardes, vardus originalo kalba negali to padaryti, nes nėra diakritinių ženklų. Mes galvojame, kad vis dėlto teisė turėtų galioti ne selektyviai, o tokia galimybė būtų užtikrinama visiems, todėl nekonkretizuojame, kaip tai bus padaryta. Siūlome pritarti šiems punktams ir laikytis dėl dvišalių santykių numatytų principų, kad bus taikomas tas veidrodinis principas įgyvendinant tautinių mažumų teises ir kalbos vartojimą viešajame gyvenime.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė dėl šio siūlymo.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Komitetas bendru sutarimu siūlo pasiūlymui nepritarti. Kai kalbame apie pasiūlymus dėl 5 straipsnio 2–7 dalių, tai siūlome plėsti tautinių mažumų kalbų vartojimo spektrą viešajame gyvenime. Komitetas atskleidžia, kad tai yra Valstybinės kalbos įstatymo reguliavimo dalykas, o jeigu kada nors ateityje būtų keičiamas Valstybinės kalbos įstatymas, atitinkamai galima būtų kalbėti apie tokių nuostatų įtraukimą į Tautinių mažumų įstatymą.

O dėl 5 straipsnio 8 dalies pažymėtina, kad Asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymas reguliuoja vardų ir pavardžių rašybą, todėl būtini atitinkami pakeitimai to įstatymo, siekiant papildyti Tautinių mažumų įstatymą atitinkama nuostata. Taigi, komiteto pozicija yra bendru sutarimu šiems visiems *in corpore* pasiūlymams nepritarti.

PIRMININKĖ. Turėsime apsispręsti dėl pasiūlymo. Motyvai prieš pasiūlymą – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Tiktai vienas mano klausimas: kur mes gyvename? Lietuvoje? Atvažiuoju aš į Lietuvą, į kažkokį miestelį ir matau visus užrašus lenkiškai užrašytus, tai man taip keista. Iš tikrųjų esu už tai, kad nepritartume šitam siūlymui, nes man svarbiausia yra lietuvių kalba. Mes gyvename Lietuvoje ir gerbkime savo kalbą.

PIRMININKĖ. Apsispręskime balsuodami dėl R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pasiūlymo, kuriam komitetas nepritaria. Kas pritariate pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 93: už – 15, prieš – 40, susilaikė 38. Pasiūlymui nepritarta.

Toliau dėl 7 straipsnio yra B. Pietkiewicz pataisa. Prašau pristatyti.

B. PIETKIEWICZ (*LRPF*). Tautinių mažumų įstatymas yra labai lauktas ir svarbus tautinėms mažumoms, jų teisiniam statusui, teisėms užtikrinti, ypač tautinių mažumų švietimo srityje. Valstybė užtikrina sąlygas tautinių mažumų vaikams mokytis valstybinės ir tautinių mažumų kalbų Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Bet, stiprinant valstybinės kalbos mokymą, negali būti bloginamos gimtosios kalbos mokymosi sąlygos, todėl, rengiant bendrąsias ugdymo programas ir planus, siūloma išlaikyti tautinių mažumų mokyklose tautinės mažumos kalbos, suprantamos kaip gimtoji kalba, paritetą valstybinės lietuvių kalbos atžvilgiu. Mes tikrai labai dažnai matome, kad yra užmojų mažinti gimtąją kalbą ir keisti mokymą į tokį labiau latvišką modelį.

PIRMININKĖ. Prašau komiteto nuomonės.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Komitetas siūlo nepritarti, atkreipia dėmesį, kad šio straipsnio tikslas yra įtvirtinti tautinei mažumai priklausančio asmens teisę mokytis tautinės mažumos kalba arba tautinės mažumos kalbos kaip bendrąjį principą, tačiau pažymi, kad bendrųjų ugdymo programų ir planų parengimą ir įgyvendinimą reguliuoja Švietimo įstatymas ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atitinkami įgyvendinamieji teisės aktai. Taip pat papildomai atkreiptinas dėmesys, kad tautinių mažumų mokyklose besimokantys vaikai turi teisę įgyti išsilavinimą tokį patį ir lygiomis sąlygomis su kitais, todėl pritaikyti bendrojo ugdymo programų ir planų turinį išimtinai pagal dėstymą tautinių mažumų mokyklose būtų netikslinga.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar motyvai dėl pasiūlymo. R. Tamašunienė kalba už.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Jei kalbame apie tautinių mažumų švietimą, tai, mieli kolegos, visada turėkite širdyje lietuvius, kurie gyvena ne savo valstybėje ir turi lietuviškas mokyklas. Ko mes jiems linkime, tai dabar mes linkime savo valstybės piliečiams. Man atrodo, kad lietuvių kalba, pavyzdžiui, Lenkijoje, kur vaikai Seinuose, Punske mokosi valstybine… atsiprašau, lietuvių kalba yra vykdomas ugdymas, jį reikia stiprinti. Ir valstybė turi pakankamai dėmesio skirti ir vadovėlių, ir mokytojų prasme. Iš kitos pusės, mes jau nenorime kitoms tautinėms mažumoms suteikti tokių teisių, kurių linkime lietuviams, kurie gyvena kitur ir turi savo lietuviškas mokyklas. Todėl ši nuostata yra tikrai labai svarbi.

Čia nekalbame, kad reikia bloginti valstybinės kalbos mokymą, ne – jį reikia gerinti, paskirti kompetentingų mokytojų į tas mokyklas mokyti lietuvių kalbos, galbūt didinti valandų skaičių. Bet jeigu tai yra lenkų mokykla, rusų mokykla, baltarusių mokykla, tai turi būti mokoma gimtosios kalbos ir išmokstama taip, kad vaikas, laikydamas egzaminą, suvoktų, kad jis mokyklą baigė savo gimtąja kalba. Man atrodo, tikrai ir kolegė, ir kitų kolegų yra čia, mūsų salėje, po kitų moky-

klų baigimo – mes parašome, susikalbame, išmokstame valstybinę kalbą taip, kad galėtume atstovauti savo rinkėjams net parlamente. Tai sudarykime sąlygas ir jų nebloginkime. Ačiū.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Aš tiesiog sureaguodamas į gerbiamos R. Tamašunienės motyvus noriu atkreipti kolegų dėmesį, kad šis pasiūlymas nėra dėl mokymo tautinės mažumos kalba arba tautinės mažumos kalbos mokymo. Čia mes kalbame apie bendrąsias ugdymo programas ir planus, tai yra turinį, kurį dėstome mokyklose. Ir jūsų pasiūlymas yra dėl to, kad tautinių mažumų mokyklose ugdymo turinys turėtų būti kažkoks kitoks negu visose kitose Lietuvos mokyklose. Tai jūs pristatykite pasiūlymą tokį, koks jis yra, o ne kokius nors kitokius dalykus.

PIRMININKĖ. A. Navickas – motyvai prieš. Vėliau žodį duosiu…

A. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Aš niekaip nesuprantu, kaip neapykanta valstybinei kalbai gali pagerinti gimtosios kalbos mokymąsi. Man atrodo, kad ta izoliacionistinė politika, kurią kai kurios politinės jėgos labai norėjo taikyti Vilniaus krašte, nešė tiktai tai, kad ten būtų daugiau Rusijos, o ne Lenkijos. Nors šiaip man atrodo, kad Lietuva yra daugiakultūrė valstybė, kurioje tikrai gali klestėti skirtingos kultūros, bet tikrai ne per neapykantą valstybinei kalbai. Jeigu kalbame apie lietuvius, besimokančius Lenkijoje, ir lenkus, besimokančius Lietuvoje, pažiūrėjus į finansavimą, man atrodo, kad visgi mes darome tikrai labai daug ir tikrai finansavimas čia yra dar ir didesnis. Tai, man atrodo, kuo mažiau bus tokių kiršintojų, kurie esą gina, tuo bus geriau visiems.

PIRMININKĖ. D. Asanavičiūtė per šoninį mikrofoną norėtų replikuoti.

D. ASANAVIČIŪTĖ (*TS-LKDF*). Taip, trumpas komentaras. Tikriausiai seniai buvote lietuviškose mokyklose mūsų vadinamosiose etninėse žemėse, tai Punske, Seinuose ir Suvalkuose. Priminsiu, kad tiktai Punske yra valstybinių mokyklų, Seinuose yra privati, ją iš dalies išlaiko Lietuva. Suvalkuose (taip pat šitoje kadencijoje buvo nupirkta) – taip pat lietuviška privati mokykla ir ten tiek direktoriai, tiek mokytojai skundžiasi ir dėl finansavimo, ir dėl vadovėlių, ir tikrai nėra pavydėtina mūsų mokyklų padėtis. Nelyginkite, nes čia mokyklos tikrai turi daug geresnes sąlygas.

PIRMININKĖ. Kadangi užtrukome svarstydami šį klausimą, pratęsiu balsavimo laiką iki tol, kol baigsime Tautinių mažumų įstatymo klausimą, visas pataisas ir balsuosime dėl jo. Taigi, apsispręskime balsuodami dėl R. Tamašunienės ir… ne, dėl B. Pietkiewicz. Atsiprašau, dėl B. Pietkiewicz pasiūlymo, dėl kurio motyvai išsakyti ir kuriam komitetas nepritarė. Balsuojame dėl pasiūlymo. Kas pritariate pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 92: už – 8, prieš – 48, susilaikė 36. Pasiūlymui nepritarta.

Toliau. Kitas pasiūlymas Seimo narių R. Tamašunienės, Č. Olševskio. Prašau, gerbiama Rita, pristatyti jį.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Dabar aš pristatysiu pasiūlymą, nors Žmogaus teisių komiteto pirmininkas neskiria, kur pasisakymai dėl motyvų, o kur pasiūlymai. Tai dabar pristatau pasiūlymą.

Mano pasiūlymas yra tas, kad įvertinus būtent valstybės ir savivaldybių ugdymo mokyklose… įvertinus tautinių mažumų bendruomenių švietimo įstaigų poreikį, garantuojamas ugdymas tautinių mažumų kalbomis ir ugdymo procesas vykdomas šia tautinės mažumos kalba Švietimo įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatytomis sąlygomis, užtikrinant lietuvių kalbos mokymą. Stiprinant valstybinės kalbos mokymą negali būti bloginamos gimtosios kalbos mokymosi sąlygos. Ši nuostata taip pat nėra mūsų sukurta, nei kolegės Beatos, nei mano, o yra išplaukianti iš tarptautinės teisės akto, tai yra iš konvencijos. Tikrai gerinkime valstybinės kalbos mokymą, suteikime visas sąlygas, bet jeigu yra mokykla tautinės mažumos kalba, užtikrinkime, kad tos kalbos taip pat būtų užtektinai.

Dar turiu porą minučių, noriu pasakyti, kad gėda, kuomet Vilniaus krašte yra Švietimo ir mokslo ministerijos mokyklų ir nesugeba užtikrinti lietuvių šeimoms nei vietos pakankamai, nei finansavimo, nors Vyriausybė disponuoja ir žeme, ir finansais, ir viskuo kitu.

PIRMININKĖ. R. Morkūnaitė-Mikulėnienė, švietimo ministrė.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Gerbiama Rita, jūs vis dėlto žinote, kad Vilniaus rajono savivaldybė nėra nieko padariusi dėl lietuviškų mokyklų, nepastačiusi nė vienos. Prašau neklaidinti. Nepakankamai tiek, kiek yra poreikis. Vilniaus rajono savivaldybė su jūsų partijos lyderyste niekada nesirūpino lietuviakalbiais gyventojais tame regione.

PIRMININKĖ. R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Paminėta mano pavardė. Noriu ministrei, kuri gal ir neseniai vykdo funkcijas, bet tikrai turėtų pasidomėti, kad štai prieš keletą savaičių atidarytas priešmokyklinio ugdymo lietuvių kalba darželis Riešėje visiškai užtikrina… savivaldybės darželis. Kiekvienais metais buvo statoma po vieną švietimo įstaigą. Jūs parodykite Lietuvoje bent vieną savivaldybę, kuri pastatė po vieną švietimo įstaigą arba priestatą Lietuvoje! Jūs tikrai tokios savivaldybės nerasite.

Čia yra šiuo atveju kiršinimas todėl, kad jeigu Vyriausybė ir Švietimo ir mokslo ministerija turi dvigubo pavaldumo (ir tai yra asimiliacinis veiksmas, noriu priminti) mokyklas tik Vilniaus krašte – nėra kitur Švietimo ir mokslo ministerijos mokyklų, tik Vilniaus krašte, – tai jos turi užtikrinti, kad jos veiktų, kad užtektų vietos ir kad būtų mokoma. Vyriausybė disponuoja žeme, finansais ir visomis visomis galimybėmis. Ir dabar dėmesio, lietuvių šeimos Vilniaus krašte, konservatorių valdoma ministerija to nedaro.

PIRMININKĖ. Premjerė I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Man labai gaila, kad čia jau darosi kažkokia paskutinio laikmečio mada, kai žmonės, patys kiršinantys, kitus kaltina kiršinimu. Čia turbūt yra pats populiariausias užsiėmimas, kai nori savo, tai, ką pats darai, numesti ant kitų.

Jūs labai teisingai paminėjote: nėra daugiau savivaldybių, kuriose centrinei valdžiai reikėtų išlaikyti ugdymo įstaigas. Ne dėl asimiliacijos, o būtent dėl to, kad kitaip turėtume diskriminaciją, nes niekada nebuvo tai valdžiai įdomios lietuviškos mokyklos. Tikiuosi, kad, esant pakitusiai demografijai, naujoms politinėms nuostatoms, naujoms politinėms jėgoms, socialdemokratų merui, šita situacija keisis. Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Ažubalis norėtų pasisakyti ta tema.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Aš tik norėčiau priminti kolegei, kuri čia taip kalbėjo apie asimiliaciją, kad kiekvieną rytą 5 tūkst. lietuvių tautybės vaikučių yra vežami iš Vilniaus rajono į Vilniaus miesto mokyklas. Kodėl? Todėl, kad jūs metai iš metų ignoravote lietuvių kalbines teises – lietuvių teisę mokytis savo tėvynėje gimtąja kalba.

PIRMININKĖ. Grįžkime prie pataisos, prie pasiūlymo. Prašau pristatyti komiteto išvadą.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Komitetas pasiūlymui siūlo nepritarti, visų pirmiausia atkreipdamas dėmesį, kad ugdymas tautinių mažumų kalbomis ir tautinių mažumų kalbos yra reguliuojamas Švietimo įstatymo, o pasiūlymu iš esmės yra siūloma atsisakyti papildomo saugiklio, kuris yra 2 dalyje suteikiamas Europos Sąjungos valstybėms ir ugdymui Europos Sąjungos valstybių kalbomis. Ir atkreiptinas dėmesys į komiteto išvadą pagrindžiančius motyvus, kad tautinių mažumų kalbose išlaikymas valstybinės lietuvių kalbos yra didesnis… Tai neužtikrina vienodų šiose mokyklose besimokančių asmenų sąlygų dalyvauti viešajame gyvenime. Todėl siūloma nepritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai dėl pasiūlymo. B. Pietkiewicz kalba už.

B. PIETKIEWICZ (*LRPF*). Visų pirma noriu pasakyti, kad man yra nepriimtina, kai kolegos suponuoja, kad tautinės mažumos neva nekenčia lietuvių kalbos. Tai yra netiesa ir mes negalime čia, iš Seimo salės, tokių žinučių teikti mūsų visuomenei. Kita vertus, kodėl tos nuostatos, apie kurias kalbėjome aš ir Rita, yra svarbios? Nes mūsų švietimo bendruomenė nesijaučia užtikrinta dėl savo teisių švietimo srityje, dėl gimtosios kalbos mokymo. Tai labai prašau palaikyti šį pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Aš norėčiau replikuoti, kad tikrai tokių pasisakymų apie tautines mažumas nebuvo nuskambėję ir nereikėtų tokių interpretacijų sakyti. Prašau. R. Morkūnaitė-Mikulėnienė, švietimo ir mokslo ministrė.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui. Aš tik norėčiau pasinaudoti proga ir patikslinti dėl planuojamų valstybės – sakau, ne Vilniaus rajono savivaldybės, bet valstybės – investicijų į švietimo infrastruktūrą Vilniaus rajone, kokie yra suplanuoti projektai Avižienių, Riešės, Mickūnų, Rudaminos, Buivydiškių seniūnijose statyti ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklas. Tai su tam tikrais pasikeitimais Vilniaus rajono savivaldybėje ir matoma tendencija, viliuosi, kad ir Vilniaus rajono savivaldybė aktyviau prisidės. Bet dar sykį apie tai, ką daro valstybė Vilniaus rajone, norėčiau, kad visi žinotumėte.

PIRMININKĖ. Dėkoju. K. Masiulis kalba prieš pasiūlymą.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Kas vyksta, tiesą sakant, salėje, tai aš matau dviejų asmenų rinkimų agitaciją, netgi tokią desperatiškai vykdomą rinkimų agitaciją, siekiant sutelkti aplink save tautines mažumas. Tiesą sakant, lygiai taip pat ta W. Tomaszewskio valdoma partija ilgą laiką visaip stengėsi trukdyti steigti lietuviškus darželius, visą socialinę infrastruktūrą ir nesteigė dirbtinai Vilniuje…

Lengva paaiškinti. Jeigu tėvelis lietuvis neturi, tarkime, kur leisti savo vaikučių į mokyklą, jisai nesiregistruoja, tai šioje savivaldybėje ir nebalsuos nei už merą, nei už savivaldybės tarybos narį ir apskritai nedalyvaus rinkimuose, renkant ir Seimo narį. Tai labai yra patogu išstumti šitokiu būdu tėvelį į Vilnių, nes jis ten prisiregistruoja, kad galėtų leisti savo vaiką.

A. Ažubalis paminėjo, tai masinis reiškinys: 5 tūkst. rinkėjų turi būti registruoti kažkur kitur, iškrito iš šios, sakysime, rinkimų apygardos. Tai yra didelis skaičius rinkimuose. Štai kas yra iš tikro padaroma.

O dabar dėl tautinių mažumų mokyklų. Na, gerbiamieji, ta pati R. Tamašunienė buvo ir aš buvau kartu su ja Vasario 16-osios gimnazijoje. Ten daugelis pamokų vyksta vokiečių kalba, tik lietuvių kalbos, lietuvių literatūros, Lietuvos geografijos ir istorijos pamokos vykdomos lietuvių kalba tam, kad galėtų tie vaikai sėkmingai integruotis toliau į ugdymo procesą universitetuose ir panašiai, kitaip būtų jiems sunku. Tai čia tikrai niekas nesijaučia diskriminuojamas. Tas pats yra ir Lenkijoje.

PIRMININKĖ. Laikas. Motyvai išsakyti. Apsispręskime balsuodami dėl R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pasiūlymo. Kas pritariate pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 95: už – 4, prieš – 51, susilaikė 40. Pasiūlymui nepritarta.

Toliau yra B. Pietkiewicz pataisa, tačiau turiu informacijos, kad ji ją atsiima ir sutinka su komiteto nuomone. Dėkoju. Taigi svarstyti nereikia.

Toliau dėl 8 straipsnio yra taip pat B. Pietkiewicz pasiūlymas. Prašau pristatyti jį.

B. PIETKIEWICZ (*LRPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Aš noriu pasakyti, kad šiuo metu mes turime Bendrojo ugdymo tarybą ir vieną atstovą joje, o savo siūlymu norėčiau pakelti Tautinių mažumų švietimo komisijos statusą, būtent suteikti galimybių dirbti ekspertams šioje komisijoje ir įtvirtinti tai įstatymu. Manau, kad tautinių mažumų švietimas yra specifinis ir reikalauja ekspertinių žinių, ir reikalauja daugiau dėmesio, o tai galės pasiūlyti tik tam tikra švietimo komisija.

PIRMININKĖ. Prašau, komiteto nuomonė.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Komitetas siūlo pasiūlymui nepritarti ir laikosi pozicijos, kad tautinių mažumų ugdymo klausimai turėtų būti integruojami į Bendrojo ugdymo tarybos veiklos sritį, taip užtikrinant šių skirtingų interesų sąveiką. Be to, Tautinių mažumų švietimo komisija turi teisę deleguoti savo atstovus dalyvauti ir Bendrojo ugdymo tarybos organizuojamuose posėdžiuose.

PIRMININKĖ. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami dėl B. Pietkiewicz pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė. Kas pritariate pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 92: už – 7, prieš – 41, susilaikė 44. Pasiūlymui nepritarta. Taip mes nebesvarstome ir antro pasiūlymo dėl to paties straipsnio, nes jie yra susiję.

Toliau 9 straipsnis. Yra Seimo narės B. Pietkiewicz pataisa, kurią ji atsiima sutikdama su komiteto nuomone.

Toliau dėl 11 straipsnio yra R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pasiūlymas. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Šiaip mes net nesiūlytume tokios nuostatos, bet kadangi jau Teisingumo ministerija pasiūlė atsižvelgti ir į rinkimus kalbant apie tai, kad tautinės mažumos turėtų išrinktus atstovus visuose valstybės valdymo lygmenyse, siūlome užtikrinti realiai tai, kas veikia ir dabar. Vyriausioji rinkimų komisija, svarstydama rinkimų apygardų ribų keitimą, visada pasitelkia darbo grupę, į kurios sudėtį įeina geografas, sociologas, be abejo, VRK atstovai. Mes siūlome, kad įtrauktų ir tautinių mažumų asmenų interesams atstovaujančių organizacijų atsto-

vus, nes paaiškėjo, kad būtent dabar Seimo rinkimuose pakeistos ribos, visi dalyvavo, išskyrus nebuvo įvertintas gyvenančių tautinių mažumų aspektas.

Buvo pasiūlytas tikrai geresnis variantas, kuris užtikrintų geresnį tautinių mažumų atstovavimą, jų rinkimų, na, balso galią, tačiau taip nevyksta. Todėl siūlome patobulinti tai, kas iš esmės siūloma Teisingumo ministerijos, tiktai atsižvelgti į tai, kad būtų ir šitoje srityje girdimas tautinių mažumų atstovų balsas, nes kitos teisės neturime. Kiti turi kvotų sistemą, kiti turi mažesnį slenkstį Europos Sąjungoje ir tai labai dažna praktika, Lietuvoje to nėra. Todėl bent jau pagal bendrąsias taisykles užtikrinkite įvertinimą keisdami apylinkių ir apygardų ribas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Komitetas siūlo nepritarti, nes iš esmės pasiūlymu yra siūloma sudaryti galimybes sudaryti tokias rinkimines apygardas, kuriose išimtinai būtų susitelkę tautinių mažumų atstovai. Komitetas atkreipia dėmesį, kad rinkimų apylinkių nustatymas yra Rinkimų kodekso reguliavimo dalykas.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Būtent tai, ką pasakė Tomas, aš ir norėjau pasakyti – čia ne šito įstatymo klausimas. Ką mes galime padaryti, kad mūsų gyventojai važiuoja į didžiuosius miestus ir skaičius kinta? Keiskime rinkimų sistemą, bet aš niekada nemačiau, kad jūs pritartumėte tiktai daugiamandatei sistemai, atsisakant vienmandačių. Visada palaikėte nuostatą, kad būtų dviejų sistemų rinkimai Lietuvoje – ir vienmandatėse, ir daugiamandatėse. Jeigu nebūtų, tai būtų pastovu, va, ir visas klausimas. Čia ne šito įstatymo klausimas, todėl siūlau nepritarti.

PIRMININKĖ. Apsispręskime balsuodami. Balsuojame dėl R. Tamašunienės ir Č. Olševskio pasiūlymo. Kas pritariate šiam pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 93: už – 4, prieš – 46, susilaikė 43. Pasiūlymui nepritarta.

Toliau dėl 13 straipsnio yra B. Pietkiewicz pasiūlymas. Prašom.

B. PIETKIEWICZ (*LRPF*). Tautinei mažumai priklausantis asmuo pagal šio įstatymo nuostatas yra Lietuvos Respublikos teritorijoje gyvenantis Lietuvos Respublikos pilietis, o jo teises ir pareigas reglamentuoja Lietuvos Respublikos Konstitucija. Remdamasi tuo aš siūlau atsisakyti perteklinės 13 straipsnio nuostatos, kuri *inter alia* suponuoja tautinių mažumų pažeidžiamumą, valstybės nepasitikėjimą kitos tautybės piliečiais, galimai diskriminuoja kitos tautybės piliečius bei netarnauja socialinės, visuomeninės ir politinės lygybės principams.

Taip, yra nuoroda į konvencijos 21 straipsnį, tačiau konvencijoje yra parašyta visiškai kitaip. Ten yra parašyta, kad neturėtų prieštarauti valstybių suvereniteto, lygybės, teritorinio vientisumo ir politinės nepriklausomybės principams. Mūsų įstatyme yra parašyta visiškai kitaip. Aš siūlau šitos nuostatos atsisakyti, nes jinai kartojasi šiame įstatyme.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Komitetas siūlo nepritarti. Visų pirma Tautinių mažumų įstatymas nustato ne tik teises, bet ir pareigas. Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį, kad šioje formuluotėje nėra kalbama konkrečiai apie tautines mažumas ar joms priklausančius asmenis, o įtvirtinamas principas, kad įstatymo nuostatos negali būti taikomos arba interpretuojamos taip, kad paneigtų mūsų konstitucinius valstybės principus, tokius kaip valstybės suverenitetas, teritorinis vientisumas ar nacionalinis saugumas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Apsispręskime balsuodami. Kas pritariate B. Pietkiewicz pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 92: už – 3, prieš – 46, susilaikė 43. Pasiūlymui nepritarta.

Toliau esame jau pritarę D. Asanavičiūtės ir grupės Seimo narių pataisai. Keitėsi numeracija. Kitas D. Asanavičiūtės, J. Razmos ir kitų kolegų pasiūlymas praranda aktualumą, nes jisai yra susijęs su prieš tai buvusiu pasiūlymu, kuriam mes jau pritarėme.

Toliau 14 straipsnis. Dėl jo taip pat yra Seimo narės B. Pietkiewicz pasiūlymas. Prašau.

B. PIETKIEWICZ (*LRPF*). Šiuo pasiūlymu noriu, kad būtų įrašyta įgaliota institucija, kaip yra dabar, Tautinių mažumų departamentas, nes tikrai svarbu būtų ir kiekvienam piliečiui žinoti, kas tas teises įgyvendina. Būtent dėl to šį pasiūlymą ir teikiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašau. Komiteto nuomonė.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju. Komitetas siūlo šiam pasiūlymui nepritarti. Formuluotė „įgaliota institucija“ vietoj konkretaus „Tautinių mažumų departamento“ įvardijama įstatyme yra tiktai tam, kad ateityje, susiklosčius tam tikroms aplinkybėms, pavyzdžiui, keičiant Tautinių mažumų departamento pavadinimą, nereikėtų atitinkamai keisti ir įstatymo nuostatų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Bakas kalba už pasiūlymą. Prašau.

V. BAKAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, Tautinių mažumų departamento veiklą pozityviai vertina tautinės mažumos ir kokių nors priekaištų mes jam neturime. Todėl aš siūlyčiau pritarti šitai pataisai kaip užtikrinančiai tautinių mažumų stabilumą politikos srityje ir tam tikrą pasitikėjimą šia institucija, ir ramybę, kad nebūtų manoma, jog Tautinių mažumų departamentas… nebūtų duodamas signalas Seime, kad Tautinių mažumų departamentas bus kaip nors pertvarkomas. Aš manyčiau, šita pataisa nieko nekeičia, bet, atsisakant paties pavadinimo, sukuriamas toks neapibrėžtumas. Siūlyčiau pritarti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš pasiūlymą – E. Dobrowolska.

E. DOBROWOLSKA (*LF*). Gerbiami kolegos, ką minėjo gerbiamas V. Bakas, ši pataisa, kuria mes neutraliai keičiame institucijos pavadinimą, yra suderinta su pačiu departamentu ir pats departamentas turi pasitikėjimą. Todėl įstatymo projekto aiškinamajame rašte aiškinama ir nurodoma, kad departamentas yra ta institucija. Bet mes puikiai suprantame (kalbėjome ir su departamentu): gali būti pavadinimo keitimas, gali būti papildomų funkcijų prisiėmimas. Tikrai kai mes sakome: sustabdykime teisėkūros konvejerį, tai dažnai dėl pavadinimo ir keičiame 101 įstatymą. Tikrai jokios paslapties ir paslėptos minties čia nėra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsispręskime balsuodami dėl B. Pietkiewicz pasiūlymo. Kas už pasiūlymą, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 92: už – 13, prieš – 35, susilaikė 44. Pasiūlymui nepritarta. Vadinasi, dėl kito pasiūlymo dėl 16 straipsnio mes irgi apsisprendėme, nes jie yra analogiški. Daugiau pasiūlymų nėra. Dėkoju komiteto pirmininkui. Motyvų dėl viso, kad ir kaip būtų keista, nėra.

Taigi, balsuokime dėl viso po svarstymo. Kas pritariate Tautinių mažumų įstatymo pakeitimui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 93: už – 72, prieš – 7, susilaikė 14. Pritarta po svarstymo. Replika – E. Jovaiša. Toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Razma.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Noriu pasakyti, kad šitas svarstymo stadiją jau pereinantis įstatymas yra giliai prieštaringas mūsų Konstitucijai. Mūsų Konstitucijoje nėra sąvokos „tautinė mažuma“ – mūsų Konstitucijos tėvai įrašė sąvoką „tautinės bendrijos“. Tai viena.

Antra, šitas įstatymas yra jautrus lietuvių tautai ir įžeidus dėl to, kad ta sąvoka, vartojama šitame įstatyme, reiškia, kad lietuviai nėra prigimtiniai šių žemių gyventojai.

Trečias dalykas, čia dažnai yra minima Punskas, Seinai. Labai laisvai minimos šitos mūsų piliečių, bendrataučių gyvenamosios vietos, užmirštant, kad štai ir jie yra tikrieji tautinių mažumų atstovai, o čia gyvenantys rusai, lenkai, žydai, vokiečiai, prancūzai yra istoriškai susiklosčiusi tautinė bendrija. Ačiū.

PIRMININKAS (J. RAZMA, *TS-LKDF*)**.** Daugiau replikų nėra. Tęsime toliau darbą pagal darbotvarkę. Aš skelbiu, kad pratęsiame balsavimo intervalą ir balsuosime po kiekvieno projekto, nes čia viskas pasislinko, kaip matote, laike ir kitaip dirbti būtų neracionalu.

Prašau. K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Aš tik dėl balsavimo. Pažiūrėjau, kad nesuveikė mano paspaudimas, tai prašom dėl protokolo mano balsą įskaityti prieš. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Įrašysime į protokolą. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Dėl protokolo. Mano balsas – susilaikau.

PIRMININKAS. Gerai, įrašysime.

12.29 val.

Darbo kodekso 14, 30, 35, 36, 41, 42, 56, 57, 59, 62, 72[1], 112, 119, 134, 140, 141, 144, 171, 179, 181, 182, 185, 193, 194, 222, 223, 225, 226, 228, 237, 240, 241 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3962(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 96 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3963(2)ES, Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3964(2)ES, Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 1, 2, 4, 9, 10, 11, 12, 13, 19 straipsnių, III skyriaus pavadinimo pakeitimo ir 9[1] straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-3965(2)ES (*svarstymas*)

Taigi, darbotvarkės 1-14 klausimas – Darbo kodekso įstatymo projekto Nr. XIVP-3962 pataisos. Ir trys lydimieji. Svarstymo stadija. Išklausysime Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą. P. Kuzmickienė ją paskelbs. Dėl visų lydimųjų ir dėl pagrindinio. Jūsų išvada turi būti dėl dviejų lydimųjų iš trijų ir dėl pagrindinio projekto.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Mūsų komitetas svarstė šio įstatymo pataisas rugsėjo 18 dieną. Man rodos… tuoj atsiversiu, prisiminsiu. Taip, pritarėme bendru sutarimu visoms pastaboms.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl lydimųjų išvada tokia pati?

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Lydimieji. Taip pat rugsėjo 18 dieną svarstėme. Pritarėme ir įstatymo projektui, ir lyginamajam variantui.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar I. Haase paskelbs išvadą dėl vieno iš lydimųjų, dėl Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projekto.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 96 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3963. Komiteto sprendimas: pritarti patobulintam įstatymo projektui ir išvadoms. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskutuoti niekas nebuvo užsirašęs. Dėl motyvų nori pasisakyti T. Tomilinas, bet jo nematau.

Dabar balsuosime, ar pritariame po svarstymo šiam paketui.

Balsavo 49, už – visi 49.

12.33 val.

Vienkartinių kompensacijų asmenims, kurių sveikatai padaryta žala likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius, ir jų šeimų nariams, taip pat asmenims, Antrojo pasaulinio karo ir okupacijų metais išvežtiems priverstiniams darbams, buvusiems getuose, įkalinimo įstaigose ir kitose laisvės atėmimo vietose, įstatymo projektas Nr. XIVP-4052(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-15 klausimas – Vienkartinių kompensacijų asmenims, kurių sveikatai padaryta žala likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius (ir taip toliau), įstatymo projektas Nr. XIVP-4052(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas būtų J. Varkalys. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada bus pateikta.

J. VARKALYS (*LSF*). Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvarstė šį įstatymo projektą, atsižvelgė į Teisės departamento pastabas. Įstatymo projektui pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti niekas neužsirašė. Dėl motyvų žvilgtelsime. Taip pat niekas neužsirašė. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo… tai yra po svarstymo.

Balsavo 56, už – visi 56.

12.34 val.

Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3892(2), Valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3893(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-16 klausimas – dviejų projektų paketas. Tai yra Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo priedo pa-

keitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3892(2) ir lydimasis įstatymo projektas Nr. XIVP-3893(2). Išklausysime Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą, kurią pateiks G. Kindurys.

G. KINDURYS (*LVŽSF*). Komitetas svarstė abu projektus rugsėjo 25 dieną ir dėl abiejų projektų priėmė tokius pat sprendimus, tai yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti ir dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 53, už – visi 53. Pritarta.

12.35 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 196 ir 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 196[1] straipsniu įstatymo Nr. XIV-2576 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4103(2) (*svarstymas*)

Toliau darbotvarkės 1-17 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projektas Nr. XIVP-4103(2). Svarstymo stadija. Pranešėja I. Haase pateiks Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė Administracinių nusižengimų kodekso 196 ir 589 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 196[1] straipsniu įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4103. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Ir komiteto sprendimas – pritarti patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskutuoti ir dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame, ar pritariame šiam projektui po svarstymo.

Balsavo 58, už – visi 58.

12.37 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 207[2] straipsniu įstatymo Nr. XIV-2518 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4104(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-18 klausimas – dar vienas Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projektas Nr. XIVP-4104(2). Svarstymo stadija. Pranešėja – I. Haase.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Komitetas svarstė Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 207[2] straipsniu įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-4104. Komiteto sprendimas – pritarta iniciatoriaus pateiktam įstatymo projektui ir išvadai. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti ir dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame, ar pritariame šiam projektui po svarstymo.

Balsavo 60, už – visi 60. Pritarta.

12.38 val.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo Nr. VIII-371 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3959(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-19 klausimas – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-3959(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas R. Juška pateiks Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą.

R. JUŠKA (*LSF*). Komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Vėl diskutuoti niekas neužsirašė, dėl motyvų taip pat. Balsuosime, ar pritariame šiam projektui po svarstymo.

Balsavo 58: už – 56, prieš nėra, susilaikė 2. Pritarta.

12.39 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3091(2) (*svarstymas*)

Paskutinis rytinės darbotvarkės 1-20 klausimas – Medžioklės įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3091(2). Svarstymo stadija. K. Mažeika, užuot ėjęs į tribūną, stovi prie šoninio mikrofono. Prašau.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Ačiū, pirmininke. Dėl to, kad dėl projekto dvi išvados, dėl techninių kliūčių antrą tiktai turėtų atnešti, tai prašome pertraukos iki kito posėdžio. Per tą laiką mes čia išsispręsime tą dokumentų klausimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Priežastys rimtos. Turbūt galime bendru sutarimu pritarti pertraukai iki vakarinio posėdžio. Tai daroma pertrauka.

12.40 val.

Seimo narių pareiškimai

Liko paskutinis darbotvarkės punktas – pareiškimai. (*Balsai salėje*) Pasižiūrėkime. Pareiškimus paskelbiau. Vakarinis posėdis nėra ilgas, suspėsime viską. L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Gerbiami kolegos, vakar turėjome diskusiją – „Atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos ir paramos vietos bendruomenėms teisinio reguliavimo trūkumai ir jo tobulinimo galimybės“. Iš tikrųjų susidomėjimas šita diskusija ir šiuo klausimu buvo didžiulis, tačiau turėtų labiau atkreipti dėmesį Energetikos ministerija, kuri yra politikos formuotoja – ji labai atsainiai (taip nekorektiškai galiu pasakyti) atsiuntė patarėjas, kurios galbūt ir ne į viską galėjo atkreipti dėmesį, ir net nežinojo.

Pirmiausia norėčiau priminti, kad dar 2022 metų birželio mėnesį Seimas priėmė proveržio paketą. Paketas buvo reikšmingas būtent atsinaujinančių išteklių energetikos plėtrai Lietuvoje. Jame – daug teigiamai vertintinų pakeitimų. Vienas iš jų – naujasis teisinis reguliavimas dėl atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos. Tokio mechanizmo iki šiol apskritai nebuvo ir jo labai trūko, nors kai kuriose Europos Sąjungos šalyse (galime tvirtai pasakyti, nes turime ir tyrimą) šitas mokestis yra jau daug kur ir mokamas.

Gamybos įmoka energetikos plėtroje yra svarbi keliais aspektais. Pirmiausia ji atlieka suvienytojo, taikytojo vaidmenį tarp atsinaujinančių išteklių energetikos vystytojų ir vietos bendruomenių, į kurių teritorijas vystytojai ateina plėtoti savo veiklą. Gamybos įmoka – tai tam tikra kompensacija bendruomenėms už vystytojų sukeltus nepatogumus ir finansinė parama, įgalinanti vietos bendruomenes gerinti savo aplinką ir gyvenimo sąlygas. Mes žinome, kad yra įstatyme numatyta, buvo didesnė pradžioje, pirminiame variante, dabar yra 1 euras už megavatvalandę, ir yra numatyti atstumai iki 15 kilometrų spinduliu: iki 5 kilometrų yra mokama gyventojams, kurie patenka būtent į šitą spindulį nuo vėjo jėgainių, o iki 15 kilometrų yra bendruomenėms mokamas mokestis. Tai yra padalinama: 15 % tenka vietos gyventojams, 85 % surinktų įmokų tenka bendruomenėms. Labiausiai vakar kai kurios…

Žinome, kad ne už visus vėjo jėgainių parkus dabar, šiandien, pagal įstatymą mokės. Iš tikrųjų ta diskusija vyko ir labai gražiai vienas iš tvarios, darnios grupės pasisakė, sako: iš tikrųjų mes matome, kad problema yra ta, kad galėtų mokėti visi parkai, nepriklausomai, nuo kada jie įkurti. Žinome, yra viena iš sąlygų, kad tik jeigu 2023 m. liepos 1 d., tik tie parkai mokės, kurie gavo leidimą po liepos 1 dienos, gavo gamybos leidimą, o jeigu iki 2023 m. liepos 1 d. gavo gamybos leidimą, tie parkai kol kas nemokės. Įstatymo pataisa yra perėjusi, bet laukiu, nežinau, kieno stalčiuje guli šita perėjusi įstatymo pataisa, kad laikotarpis bus atidėtas dešimt metų. Tai yra iš tikrųjų nekonkurencinga ir sąlygos yra nevienodos. Atkreipiu dėmesį. Matau, kad dar ir energetikos ministras klausosi, tai būtų labai gerai, kad pradėtume diskusiją tuo klausimu.

Mes žinome, kad yra dar ir jūrinio vėjo elektrinių sugeneruotos įmokos, lėšos, jos irgi bus tiesiogiai pervedamos savivaldybėms. Šiandien dar turime didžiulį konfliktą tarp kai kurių savivaldybių. Keturios savivaldybės, lyg taip yra numatyta, gaus, nes jos ribojasi su jūra, tačiau jau

būtent Kretingos savivaldybė, kurios teritorijoje bus statoma 330 kilovatų „Litgrido“ skirstykla, iš tikrųjų negaus nė vieno euro. Kaip man meras sako, tai, patikėkite, per mūsų žemes eis didžiulis kabelis, tai yra galingas kabelis, kuris užims apie 30 hektarų tos žemės ploto.

Į ką norėčiau atkreipti dėmesį, kokios didžiausios problemos iškilo diskusijų metu? Tai dėl įmokos lėšų paskirstymo mechanizmo ir skaidrumo. Iš tikrųjų mes nematome, kad čia ūkiui būtų skirstoma ir taip toliau. Toliau. Antras momentas – dėl savivaldybių vaidmens paskirstant gamybos įmokos lėšas. Trečia, dėl bendruomeninių organizacijų kriterijų ir jų pajėgumų stiprinimo. Ir ketvirta, aktualiausia problema, dėl komunikacijos ir bendradarbiavimo tarp institucijų, savivaldybių ir bendruomeninių organizacijų stiprinimo. To šiandien mes neturime, nes tikrai dalis bendruomenių, kurios atvažiavo, buvo visos bendruomenės, buvo atvažiavusi Seniūnų asociacija…

PIRMININKAS. Laikas!

L. NAGIENĖ (*DFVL*). …dalis seniūnų sako, mes pirmą kartą girdime apie šitą tvarką, kuri yra patvirtinta. Ačiū.

PIRMININKAS. Kviečiamas M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*MSNG*). Gerbiamieji, turiu rimtą klausimą Seime esantiems konservatoriams, liberalams, Laisvės partijos atstovams ir tiems, kas jais tiki. Kokias sutartis su Baltarusija ir Rusija yra denonsavusios, nutraukusios Lenkija ir dabar karo kamuojama Ukraina? Surinkite duomenis ir pateikite trumpą lyginamąją analizę Seimo nariams.

Kremliui yra naudinga Lietuvos izoliacija ir įspraudimas į kampą. Kremliui yra naudinga paversti Lietuvą savo patogiu propagandos bei galimu kariniu taikiniu. Ir net plaunant smegenis tą ima suprasti vis daugiau mūsų šalies žmonių. Juk mums ir Lietuvai tas žalinga ir niekaip realiai nepadeda Ukrainai, tas niekaip nėra susiję su Europos Sąjungos sankcijomis Rusijai.

Pakartosiu. Baltarusija ir jos kariuomenė kare dabar nedalyvauja. Dar daugiau – Ukraina labai tikisi, kad Baltarusijos puolimo kare nebus ir jos kariuomenė neprisijungs prie karo. Lietuva taip pat nekariauja ir nėra niekam viešai paskelbusi karo. Pasaulyje įprasta praktika turėti santykių su kita šalimi, kol nesi su ja karo būsenos. Tad logiška neskatinti bendradarbiavimo, logiška nesudaryti naujų sutarčių, bet kvaila kaitinti padėtį nutraukiant bet kokius, net žmonių lygmeniu vykstančius ryšius šiuo metu. Juk nukenčia nuo to paprasti žmonės – lietuviai, baltarusiai, rusai, su kuriais mes turime palaikyti santykius, jeigu norime, kad Baltarusijoje ir Rusijoje padėtis keistųsi į gerąją pusę nors vėliau, ne dabar.

Deja, Lietuvos Seimo posėdžių salėje šią kadenciją valdo ir klesti melas, patyčios ir Kremliui naudingi naratyvai, kuriuos valdantieji konservatoriai, liberalai ir Laisvės partija atvirai verčia nutrauktomis tarptautinėmis sutartimis su Baltarusija ir Rusija. Paradoksalu, kad tą daro garsiai rėkdami, jog tai yra naudinga Lietuvai ir Ukrainai, o tam prieštarauti gali tik Kremliaus agentai. Suprask, taip prevenciškai iš anksto mirtinai bauginami visi, kas dar geba blaiviai mąstyti ir analizuoti. Mirtimi bauginami yra palydimi agresyviu puolimu, patyčiomis ir melu, kai valdantieji žino, kad yra nebaudžiami Lietuvoje. A. Ramanauskas pats pripažino, kad yra Konservatorių partijos narys, o jeigu toks žmogus taip sako ir konservatoriai atvirai meluoja iš šios tribūnos ir paviešinus tiesą nesugeba net atsiprašyti ir viešai tą pripažinti, tai ką tas rodo? Juk jie visada teisūs ir nori įbauginti visus žmones sakyti tiesą.

Istorija tęsiasi toliau. A. Ramanauskas-Greitai imitavo, kad nori atsiprašyti sakydamas, kad melas, jog nori šaudyti rusus ar rusakalbius. Jis viešai paskelbė, kad siūlė šaudyti lietuvius, kuriuos jis įvardina rusifikuota Lietuvos *bydło*. Kaip tai suprasti? Ar patenka tik lietuviai, įsijungę rusų kalba dainą ar filmą, ar ir tie, kurie susituokia su ukrainiete ar kitos tautybės rusakalbe? Bet A. Ramanauskas nestabdo – naujoje laidoje su kariniu ekspertu jis kalba apie mokymus imtis ginklo ir jau svarsto paremdamas pavyzdžiais apie galimą Seimo opozicijos narių šaudymą atsirenkant, kurį toje situacijoje pirmą reiktų nušauti. O ir kam jam stabdyti? Konservatorių partija dar tik žada svarstyti. Matyt, sunku priimti sprendimą ir nustatyti, ar gerai, ar blogai čia tas A. Ramanauskas kalba.

Prokuratūra mane jau informavo, kad įpareigojo policiją atlikti tyrimą dėl A. Ramanausko veiksmų. Tad lieka laukti objektyvaus tyrimo, nes jis parodys, ar Lietuvoje raginimai žudyti galės

toliau skambėti laisvai, spjaudant ant galiojančių įstatymų, ar bus tam vieną kartą pasakyta „stop“ ir daugiau vietos tokiems pareiškimams mūsų valstybėje nebus.

PIRMININKAS. Ir paskutinį pareiškimą perskaitys L. Pociūnienė.

L. POCIŪNIENĖ (*TS-LKDF*). Aš šį kartą kalbėsiu be paruoštukų, bet apie paruoštukus. Kai kartais labai suaktyvėja telefoniniai sukčiai, policija dažniausiai paskelbia atmintines, kaip juos atpažinti, iš kokių požymių. Tie iš mūsų, kurie naudojasi elektronine bankininkyste, turbūt ne kartą esame gavę įspėjimą, kaip atpažinti internetinius sukčius.

O kaip atpažinti Kremliaus naratyvus? Yra kelios indikacijos, kurias jau tie, kurie dirbame politikoje, tikrai žinome mintinai, ir tos indikacijos mums visiems aiškios. Bet, ko gero, pats laikas tomis indikacijomis pasidalinti su Lietuvos piliečiais. Tik keletas pastebėjimų.

Pirma indikacija, kai turėtų užsidegti raudona lempelė, – tai iškreiptai vartojamas žodis „taika“, iš tikrųjų turint omenyje kapituliaciją.

Kita indikacija, kuri rodo patikimumo stoką tų, kurie ją kartoja, tai yra pavirkavimas, kad štai be reikalo susipykome su Kinija. Nesipykome mes su ta Kinija – Kinija tiesiog ant mūsų kailio išbandė Europos vienybę ir jai nelabai pavyko.

Kad turėtume draugauti su Baltarusija, kad be reikalo įstūmėme Baltarusiją į Putino glėbį, – tai dar viena indikacija. Na, neįstūmėme mes jos į V. Putino glėbį – A. Lukašenka belaviruodamas pats ten nuslydo.

Ir, žinoma, dar viena labai ryški indikacija – tai antisemitinės žinutės.

Be to, solidesnių partijų atstovus kviesčiau nebesiginčyti su faktais ir neverkti nuolat, kaip viskas Lietuvoje blogai. Iš tikrųjų ir Eurostatas ką kita rodo, ir žmonių nuotaikos ką kita rodo. Turime problemų ir tikrai reikia ieškoti jų sprendimų. Ir ieškokime tų sprendimų kartu, konkuruokime sumanymais, kaip tas problemas spręsti. Tikrai kviečiu į šią rinkimų finišo tiesiąją išeiti truputėlį švariau ir stengtis parodyti žmonėms idėjų, kurios yra perspektyvios. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai buvo paskutinis pareiškimas. Juo baigiame šios dienos rytinį posėdį. Yra pageidavimas registruotis. Galime pažiūrėti, kiek čia bus.

Užsiregistravo 7 Seimo nariai: 4 valdančiųjų, 3 opozicijos atstovai. Ta žinia posėdį ir baigiame. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS
VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 419
STENOGRAMA

2024 m. spalio 1 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas Ž. PAVILIONIS

PIRMININKAS (Ž. PAVILIONIS, *TS-LKDF***).** Gerbiamieji Seimo nariai, pradedame vakarinį posėdį. Registruojamės.

Užsiregistravo 51 Seimo narys.

14.00 val.

Medžioklės įstatymo Nr. IX-966 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3091(2) (*svarstymo tęsinys*)

Mes turime iš pirmojo posėdžio perkeltą vieną klausimą – Medžioklės įstatymą. Pradedame posėdį. Matau prašymą. Jau registravosi.

J. VARKALYS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Noriu paprašyti dar vienos pertraukos dėl Medžioklės įstatymo dėl tų pačių priežasčių, ką įvardino gerbiamas Kęstutis, ir dėl formuluotės patikslinimo. Iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. Iki kito posėdžio. Teisėtas prašymas. Balsuojame? Bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Kas už prašymą dėl pertraukos iki kito posėdžio?

42 – už, 6 – prieš, 4 susilaikė. Atidedame iki kito posėdžio.

14.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. rugsėjo 18 d. išvados Nr. 250-I-25“ projektas Nr. XIVP-4163 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Kol Pirmininkė ateis, jos 1 klausimas, gal galėtume mes peticijas su gerbiamu E. Pupiniu pristatyti? Prašau, Edmundai.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. rugsėjo 18 d. išvados Nr. 250-I-25“ projektas Nr. XIVP-4163. Prašau.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Seimo Peticijų komisija rugsėjo 18 dieną posėdyje išnagrinėjo pareiškėjų peticijas, kuriose pateiktas siūlymas pakeisti Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 83 straipsnį, sudarant teisines prielaidas lygtinį paleidimą iš laisvės atėmimo vietų įstaigos taikyti ir asmenims, atliekantiems bausmę už tyčinius nusikaltimus, padarytus laikino sulaikymo, suėmimo vykdymo, arešto arba laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu, ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo. Komisija sprendimą priėmė atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuomonę dėl peticijoje pateikto siūlymo.

BVK 83 straipsnyje įtvirtintas teisinis reguliavimas, nustatantis išimtis iš bendros lygtinio paleidimo iš laisvės atėmimo vietų įstaigos tvarkos, svariai prisideda prie bendrosios nusikaltimų prevencijos, saugesnės visuomenės ir laisvės atėmimo vietų įstaigos valdymo. Aptariamu atveju, netaikant lygtinio paleidimo iš laisvės atėmimo vietų įstaigos asmenims, nuteistiems už tyčinius nusikaltimus, padarytus laikino sulaikymo, suėmimo vykdymo, arešto arba laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu, siekiama asmenis, atliekančius laisvės atėmimo bausmes, atgrasyti nuo naujų nusikaltimų darymo ir sukurti jiems paveikią aplinką keisti savo nusikalstamą elgesį.

Tokio siūlymo įgyvendinimas būtų nesuderinamas su BVK 4 straipsnio 1 dalies 9 punkte įtvirtintu vienu iš pamatinių bausmių vykdymo principų – teisingo ir progresyvaus bausmių atlikimo.

Prašome tenkinti komisijos išvadą atmesti.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Klausiančių nėra, pasisakančių dėl balsavimo motyvų nėra. Galima pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Niekas nepriešTarauja.

Svarstymas. Nėra pasisakančių. Galima bendru sutarimu pritarti.

Priėmimas. Du straipsniai. Dėl vieno yra redakcinė pataisa, kad įrašyta rugsėjo 19 diena vietoj 18 dienos. Galima pritarti? (*Balsai salėje*)

2 straipsnis. Pritarimas yra. Prašau? (*Balsai salėje*) Taip, dabar mes nebalsuojame, dabar tiesiog baigiame viską, visą procedūrą. Tai gerai. Labai ačiū.

Mes galime grįžti prie darbotvarkės 1 punkto. Seimo Pirmininkė sugrįžo. Prašau, Pirmininke. (*Balsai salėje*) Ne, balsavimas yra 14 val. 45 min., balsavimo langas.

14.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-4187 (*pateikimas*)

Pirmininkė pristatys Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projektą. Prašau, gerbiama Pirmininke.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu nutarimą „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“. Vyriausioji rinkimų komisija šių metų rugsėjo 20 dienos sprendimu pripažino Jonavos rajono savivaldybės mero M. Sinkevičiaus įgaliojimus nutrūkusiais nesuėjus terminui pagal įsiteisėjusį apkaltinamąjį teismo nuosprendį.

Rinkimų kodekso 13 straipsnio 5 dalis numato, kad tokiais atvejais rengiami pirmalaikiai mero rinkimai, kurie turi būti surengti ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo įgaliojimų nutrūkimo. To paties straipsnio 6 dalis numato, kad pirmalaikių mero rinkimų datą ne vėliau kaip per 30 dienų nuo tos dienos, kurią atsirado pagrindas rengti tokius rinkimus, nustato Seimas. Atsiklausus Vyriausiosios rinkimų komisijos nuomonės, Seimo nutarimo projektu siūloma pirmalaikius Jonavos rajono mero rinkimus skelbti 2025 m. kovo 16 dieną. Tokiu atveju, atkreipiu dėmesį, išankstinis balsavimas šiuose rinkimuose vyktų 2025 m. kovo 11 dieną. Jeigu vis dėlto kiltų diskusijų dėl pirmalaikių Jonavos rajono mero rinkimų datos nustatymo, noriu atkreipti dėmesį į tai, kad pagal Rinkimų kodeksą kitų metų kovo 16 diena yra paskutinė diena, kai šie rinkimai galėtų būti surengti.

Gerbiami kolegos, prašau jūsų palaikymo šiam teikiamam nutarimo projektui ir esu pasirengusi atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Jūsų norėtų paklausti gerbiamas K. Masiulis. Prašau.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Nieko nebenoriu, viskas aišku.

PIRMININKAS. Jau nebenori nieko paklausti. Dėl balsavimo motyvų irgi nėra norinčių kalbėti. Tai ką, balsuojame už… (*Balsai salėje*) Oi, atsiprašau, balsavimas vėliau. Labai atsiprašau. Gerai, kitas klausimas. Labai ačiū gerbiamai Pirmininkei. Siūlomas komitetas. Vėliau, gerai. Labai atsiprašau, iš tikrųjų balsavimo metu.

14.07 val.

Civilinio kodekso 6.476 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3637(2) (*svarstymas*)

Kitas darbotvarkės klausimas – Civilinio kodekso 6.476 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3637. Labai prašau gerbiamą I. Haase pristatyti.

I. HAASE (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso Šeštosios knygos 469 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-3637. Komiteto išvada – pritarta bendru sutarimu. Už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Diskusija. Užsirašiusių nėra. Dėl motyvų norėtų pasisakyti gerbiamas Seimo narys A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, šiandien svarstome itin reikšmingą įstatymo projektą, skirtą nevyriausybiniam sektoriui, – supaprastinti paramos teikimo bei gavimo procedūras, kurios yra gyvybiškai svarbios mūsų visuomenei bei nevyriausybinėms organizacijoms.

Šiuo metu galiojanti Civilinio kodekso nuostata reikalauja notarinės formos paramos skyrimo sutartims, viršijančioms 14 tūkst. eurų, tačiau paramos teikimo atveju, kai susitarimas vyksta tarp dviejų asmenų, šis reikalavimas ne tik sukuria papildomų biurokratinių kliūčių, bet ir atgraso potencialius rėmėjus. Pandemijos metu ir prasidėjus karui Ukrainoje susidūrėme su akivaizdžia realybe – kiekviena uždelsta minutė paramos rinkimų procese gali kainuoti labai brangiai, kartais net gyvybių.

Siūlomas įstatymo pakeitimas leistų rašytinės formos susitarimą paramos iki 100 tūkst. eurų sutarčiai sudaryti be perteklinio notaro patvirtinimo, paramos teikėjai galėtų greičiau ir efektyviau skirti paramą be perteklinių kliūčių. Tai ne tik pagreitins paramos teikimo procesą, bet ir paskatins daugiau asmenų prisidėti prie svarbių pilietinių iniciatyvų.

Svarbiausia. Paramai skirti bus ne tik sumažinta biurokratinė našta, bet ir sutaupomos lėšos atsisakius perteklinio sutarties tvirtinimo pas notarą. Tai yra reikšmingi pakeitimai, skatinantys mecenatystę Lietuvoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū gerbiamam Andriui. Kitų, kalbančių prieš, nėra, tai balsuosime numatytu laiku.

14.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Oskaro Milašiaus, Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio ir Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto konkordato ir Nepalūžusių moterų Dalios Grinkevičiūtės, Lidijos Meškaitytės ir Liūnės Sutemos metais“ projektas Nr. XIVP-4126(2) (*svarstymas*)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Oskaro Milašiaus, Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio ir Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto konkordato ir nepalūžusių moterų Dalios Grinkevičiūtės, Lidijos Meškaitytės, Liūnės Sutemos metais“ projektas Nr. XIVP-4126. Pranešėjas – gerbiamas E. Pupinis. Prašau, Edmundai.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Komitetas svarstė šį nutarimo projektą ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Diskutuoti norinčių nėra. Dėl motyvų taip pat nėra. Balsuosime numatytu laiku.

14.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Memorialinių muziejų metais“ projektas Nr. XIVP-3430 (*svarstymas*)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Memorialinių muziejų metais“ projektas Nr. XIVP-3430. Taip pat pranešėjas – E. Pupinis. Prašau, Edmundai.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Komitetas svarstė šį nutarimo projektą. Dėl to, kad Laisvės kovų ir valstybinės istorinės atminties komisija svarstė kompleksiškai šį klausimą, pritarėme anksčiau pateiktiems siūlymams dėl minėtinų metų, todėl bendru sutarimu komitetas sutarė nepritarti šiam nutarimo projektui.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas Edmundai. Kalbančių dėl motyvų yra. Gerbiamas Kęstutis norėtų pasisakyti prieš. Prašau.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš gal norėjau vis dėlto pritarti, nes jeigu būtų pritarta, tai būtų pritarta ir Venclovų, ir kitokiems memorialiniams muziejams.

PIRMININKAS. Gerai. Labai jums ačiū. Vėlgi balsuosime numatytu laiku.

Kitas klausimas – įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Andoros Kunigaikštystės sutarties dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4156. Pristatys gerbiama ministrė Gintarė. Nėra. Aha, palauksime. Gerai.

Tada J. Sejonienė. Kitas turėtų būti Farmacijos įstatymas. Jurgitos irgi nėra. Gal jūs pakvieskite gerbiamą Jurgitą ar G. Skaistę į salę, o mes tada galime tęsti su Edmundo peticijomis.

14.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. rugsėjo 2 d. išvados Nr. 250-I-24“ projektas Nr. XIVP-4164 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. rugsėjo 2 d. išvados Nr. 250-I-24“ projektas. Prašau, Edmundai.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Projektas Nr. XIVP-4164. Seimo Peticijų komisija rugsėjo 2 dienos posėdyje išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas papildyti Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 35 straipsnio 3 dalies 6 punktą nuostata, kuri leistų nuteistiesiems parvykti į namus jų nedarbingumo metu, ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo. Komisija sprendimą priėmė, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Lietuvos kalėjimų tarnybos nuomonę dėl peticijoje pateikto siūlymo.

Bausmių vykdymo kodekso 35 straipsnio 3 dalies 6 punkto redakcija neapriboja laisvės atėmimo vietų įstaigos administracijos galimybių išleisti nuteistąjį į namus ir aplankyti artimuosius, kai jis turi nedarbingumą, tačiau sprendžiant šį klausimą būtina atsižvelgti į kitus teisės aktus, reglamentuojančius asmenų elgesį jų laikinojo nedarbingumo metu. Nuteistieji, kurie atlieka bausmę atviro tipo bausmės atlikimo vietose, yra įtraukti į nacionalinio socialinio draudimo sistemą, todėl paminėtos elgesio taisyklės nedarbingumo metu jiems taip pat yra taikomos.

Taigi, net ir pakeitus Bausmių vykdymo kodekso nuostatas, minėtiems nuteistiesiems išliktų pareiga laikytis elgesio taisyklių nedarbingumo metu ir sutelkti dėmesį į savo sveikatą, o Lietuvos kalėjimų tarnybai, kuriai, be kita ko, pavesta atlikti laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomų asmenų teisės pažeidimų prevenciją, kontroliuoti, kad nurodyti nuteistieji tinkamai vykdytų jiems teisės aktuose nustatytas pareigas ir laikytųsi elgesio taisyklių.

Komisijos nuomone, laikinasis nedarbingumas neturėtų būti sutapatinamas su nuteistojo laisvu nuo darbo poilsio laiku. Nedarbingumo metu nuteistasis turėtų rūpintis savo sveikata, griežtai laikytis gydytojo nustatyto gydymo režimo ir elgtis taip, kad jo veiksmai neužtęstų ligos trukmės. Prašome atsižvelgti į Peticijų komisijos išvadą ir tenkinti šį prašymą atmesti.

PIRMININKAS. Klausiančių nėra. Pasisakančių dėl balsavimo motyvų nėra. Galime bendru sutarimu? Pritarta.

Svarstymo stadijoje irgi nėra norinčių kalbėti. Galime pritarti bendru sutarimu.

Priėmimo palauksime, kai balsuosime. (*Balsas salėje*) Pastraipsniui. 1 straipsnis. Pasisakančių nėra. Galime pritarti bendru sutarimu. 2 straipsnis. Pritariame. Balsuosime numatytu laiku.

14.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-23“ projektas Nr. XIVP-4165 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Kita peticija. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-23“ projektas Nr. XIVP-4165. Prašau, Edmundai.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Nutarimo projektas Nr. XIVP-4165. Seimo Peticijų komisija svarstė peticiją liepos 17 dienos posėdyje. Išnagrinėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas dėl Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 16 straipsnio pakeitimo. Priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio pasiūlymo.

Peticijos teikėjai siūlo numatyti papildomą eilę asmenų, kuriems sukanka 60 ir daugiau metų. Sprendimas priimtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos savivaldybių asociacijos nuomonę dėl peticijoje pateikto siūlymo.

Remiantis Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 9 straipsnio 1 dalimi, teisę į socialinio būsto nuomą turi asmenys ir šeimos, kurie atitinka visus šioje dalyje nurodytus reikalavimus. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad asmenų ir šeimų skirstymas į tikslines grupes, nurodytas įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje, socialinio būsto nuomos suteikimui ir jo laukimo laikotarpiui įtakos neturi, nes socialinis būstas turi būti suteikiamas eilės tvarka pagal prašymų pateikimo laiką. Nepriklauso nuo to, kokioje sąrašo tikslinėje grupėje asmenys ir šeimos įrašyti.

Siekiant apsaugoti pažeidžiamiausių grupių interesus, įstatymas numato galimybę savivaldybėms apsisprendus savivaldybės tarybos nustatyta tvarka išnuomoti socialinį būstą ir neįrašytiems į sąrašą asmenims, ir šeimoms, kurios nurodytos įstatymo 16 straipsnio 8 dalyje. Tai yra tam tikrais atvejais socialinis būstas gali būti išnuomojamas ir ne eilės tvarka.

Komisija mano, kad siūlymas pakeisti įstatymo 16 straipsnio 1 dalį, joje numatant papildomą tikslinę grupę (70 ir daugiau metų sukakusiems asmenims), minėtos problemos neišspręstų. Todėl prašo pritarti komisijos išvadai atmesti peticiją.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Klausiančių nėra. Pasisakančių dėl motyvų taip pat nėra. Galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo.

Svarstymo stadijoje taip pat nėra norinčių kalbėti. Galime pritarti bendru sutarimu.

1 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. 2 straipsnis. Taip pat bendru sutarimu. Labai ačiū. Balsuosime numatytu laiku.

14.18 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-22“ projektas Nr. XIVP-4166 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Kita peticija. Nutarimo projektas Nr. XIVP-4166. Prašau pristatyti.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Seimo Peticijų komisija liepos 17 dienos posėdyje išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas Lietuvos Respublikos ribojamųjų priemonių dėl karinės agresijos prieš Ukrainą nustatymo įstatyme numatyti papildomų draudimų dėl renginių organizavimo, įrašant nuostatą: „Rusiškos kultūros renginiai Lietuvoje yra draudžiami.“ Priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo. Sprendimas priimtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos nuomonę dėl peticijoje pateikto siūlymo.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 42 straipsnis apibrėžia kultūrą kaip laisvą. Dėl šios priežasties įtvirtinus pareiškėjo siūlomą nekonkrečios apibrėžties sąvoką „rusiškos kultūros renginiai“, kuriai gali būti priskiriami ir renginiai, kuriuose kritikuojama užsienio valstybių karinė agresija prieš Ukrainą, taip pat Lietuvoje gyvenančių tautinių bendrijų renginiai, neleistų pasiekti peticijoje iškelto tikslo ir galimai neatitiktų Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatų.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Kultūros ministerija yra išplatinusi rekomendacijas Lietuvos kultūros bendruomenei dėl nebendradarbiavimo su Lietuvai priešiškų valstybių kūrėjais, palaikančiais šių šalių režimus. Šiuo atveju tiek savivaldybės, išduodamos leidimus renginių organizatoriams, tiek renginių organizatoriai, organizuodami renginius, kurių dalyviai yra tiek užsieniečiai, tiek Lietuvos Respublikos piliečiai, turėtų įvertinti jų esamas ir buvusias sąsajas su Rusijos Federacija, jų poziciją karo Ukrainoje atžvilgiu.

Pabrėžtina, kad dėl organizuojamų renginių kilusių neigiamų pasekmių ir (ar) grėsmių Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, viešajai tvarkai, viešajai politikai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai ir tarptautiniams santykiams atsakomybė ir ją taikantys subjektai numatomi tokias neteisėtas veikas, jų tyrimą ir atsakomybės taikymą reglamentuojančiuose įstatymuose. Be to, vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nustatytais pagrindais ir tvarka, gali būti priimtas sprendimas uždrausti užsieniečiui atvykti į Lietuvos Respubliką, įtraukiant jį į Nepageidaujamų asmenų sąrašą.

Komisijos nuomone, šiuo metu galiojantis teisinis reglamentavimas yra pakankamas ir pilietinės visuomenės aktyvumas peticijoje nurodytu klausimu padeda valstybei užtikrinti visuomenės saugumą. Prašome pritarti komisijos išvadai.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Klausiančių nėra. Kalbančių dėl motyvų taip pat nėra. Galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo.

Svarstymo stadijoje nėra norinčių kalbėti. Galime pritarti bendru sutarimu.

1 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Priimta. 2 straipsnis. Taip pat galime pritarti. Labai ačiū. Balsuosime per numatytą laiką.

14.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-21“ projektas Nr. XIVP-4167 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Priešpaskutinis rezoliucijos projektas Nr. XIVP-4167. Prašom.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo Peticijų komisija liepos 17 dienos posėdyje išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo 19 straipsnio 1 dalį papildyti draudimu rūkyti (vartoti tabaką, tabako gaminius, su tabako gaminiais susijusius gaminius) arčiau kaip 4–5 metrų atstumu nuo daugiabučio namo, ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo. Komisija sprendimą priėmė atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nuomonę dėl peticijoje pateikto siūlymo.

Tabako kontrolės įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kur draudžiama Lietuvos Respublikoje rūkyti. Atsakomybė už rūkymą draudžiamose vietose numatyta Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 492 straipsnyje. Pažymėtina, kad, tiriant kiekvieną nusižengimą, būtų privaloma įrodyti, kad asmuo rūkė arčiau negu 5 metrų atstumu, tai yra atlikti matavimus nuo nusižengimo vietos iki gyvenamojo namo.

Komisijos nuomone, Tabako kontrolės įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nustatyti draudimai turi būti proporcingi, atitikti tiek teisės aktuose, tiek Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje nustatytus reikalavimus. Pažymėtina, jog teisės aktais negalima reikalauti neįmanomų dalykų. Tabako kontrolės įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nustatytus draudimus turi būti galima įgyvendinti. Šiuo atveju siūlomas draudimas yra abstraktus, sunkiai kontroliuojamas, nustatyti ir įrodyti, jog asmuo pažeidė reikalavimą rūkyti ne arčiau kaip 5 metrai nuo daugiabučio namo, būtų itin sudėtinga, o kai kuriais atvejais net neįmanoma. Prašom pritarti komisijos išvadai atmesti peticiją.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Klausiančių nėra. Kalbančių dėl balsavimo motyvų taip pat nėra. Galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Pritarta.

Svarstymo stadijoje kalbančių dėl motyvų taip pat nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

1 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. 2 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Labai ačiū. Balsuosime per numatytą laiką.

14.23 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-20“ projektas Nr. XIVP-4168 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Ir paskutinis rezoliucijos projektas Nr. XIVP-4168. Prašom, gerbiamas Edmundai.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Seimo Peticijų komisija liepos 17 dienos posėdyje išnagrinėjo pareiškėjo peticiją, kurioje pateiktas siūlymas dėl Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo pakeitimo, ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą netenkinti šio siūlymo. Peticijos teikėjas siūlo Lošimų įstatyme įtvirtinti, kad azartiniai lošimai ir lažybos Lietuvoje yra draudžiami, o likusias įstatymo nuostatas panaikinti kaip neaktualias. Komisija sprendimą priėmė atsižvelgusi į Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuomonę dėl peticijoje pateikto siūlymo.

Europos Sąjungos valstybių narių įstatymai, reglamentuojantys azartinius lošimus, iki šiol nėra suderinti Europos Sąjungos lygiu, todėl valstybėms narėms paliekama teisė nacionaliniuose įstatymuose, remiantis savo vertybėmis, nustatyti, kokiais reikalavimais reikia apsaugoti atitinkamus visuomenės interesus azartinių lošimų srityje.

Lietuvos Respublikos Seime svarstomi Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo projektai yra orientuoti į azartinių lošimų daromos žalos mažinimą. Minėto įstatymo projektais siūloma įtvirtinti valstybės formuojamos politikos lošimų sektoriuje kryptį, siekiant lošimų prieinamumo ir jų galimos (daromos) žalos asmens sveikatai mažinimo tikslo, tai yra: teisinio reguliavimo priemonėmis mažinti lošimų pasiekiamumą bei pasiūlą ir valdyti neigiamą azartinių lošimų poveikį individui ir visuomenei; į visuomenės švietimo ir informavimo apie azartinių lošimų poveikį sveikatai bei gyvenamajai aplinkai, viešajai tvarkai, švietimui, kultūrai priemonių rengimą ir įgyvendinimą įtraukti lošimų organizatorius; įpareigoti lošimų organizatorius vykdyti socialiai atsakingą veiklą, prioritetą teikiant lošėjo ir visuomenės interesams; savo veikloje taikyti priemones, susijusias su lošėjo elgesio stebėjimu prevencijos tikslais, lošėjo informavimu apie probleminį lošimą ir pagalbą probleminiams lošėjams.

Pareiškėjo pateikta siūlomo pakeitimo argumentacija vertintina kritiškai ir nepagrindžia tokio pakeitimo būtinumo. Prašome atsižvelgti į komisijos išvadą ir tenkinti ją atmetant peticiją.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas Edmundai. Klausiančių nėra, pasisakančių dėl balsavimo motyvų nėra. Galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Svarstymo metu pasisakyti dėl balsavimo motyvų taip pat nėra norinčių. Galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

1 straipsnis. Galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta. 2 straipsnis. Galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Balsuosime numatytu laiku.

14.26 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Andoros Kunigaikštystės sutarties dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4156 (*pateikimas*)

Dabar galime grįžti prie mūsų darbotvarkės. Matau gerbiamą ministrę G. Skaistę, ji galėtų mums pristatyti įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Andoros Kunigaikštystės sutarties dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projektą Nr. XIVP-4156. Prašau, gerbiama Gintare.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Laba diena, noriu pristatyti teikiamą ratifikuoti dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties su Andora įstatymo projektą. 2024 m. balandžio 17 d. Vilniuje pasirašyta Lietuvos Respublikos ir Andoros Kunigaikštystės sutartis dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos, ji kaip ilgalaikė tarptautinė ekonominė sutartis turi būti ratifikuota Lietuvos Respublikos Seime. Šio projekto tikslas yra ratifikuoti šią sutartį, taip sudarant sąlygas įsigalioti sutarčiai, kuri sudarytų palankias mokestines sąlygas Lietuvos ir Andoros ekonominio bendradarbiavimo plėtrai, nes būtų užtikrintas teisinis tikrumas dėl sutarties šalių gyventojų ir įmonių kitoje sutarties šalyje gaunamų pajamų apmokestinimo tvarkos. Būtų taikomos palankesnės pajamų dvigubo apmokestinimo panaikinimo sąlygos ir nustatytos dvišalio administracinio bendradarbiavimo gairės. Šiuo metu Lietuvoje yra taikomos 58 dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartys, tai būtų dar viena.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiama ministre. Klausiančių Seimo narių nėra ir pasisakančių dėl balsavimo motyvų taip pat nėra. Balsuosime numatytu laiku.

14.27 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 9, 56 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4148 (*pateikimas*)

Kitas klausimas yra Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 9, 56 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4148. Pranešėja – gerbiama J. Sejonienė. Prašau, Jurgita.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolegos, tai yra visiškai techninis projektas, suderinantis Lietuvos teisės aktus su Europos Komisijos teisės aktais, reglamentu (EB) Nr. 1234, kuris yra pasirašytas 2008 metais, ir su pastaruoju jo pasikeitimu, reglamentu (ES) 2024/1701 dėl žmonėms skirtų vaistų rinkodaros ir vaistų registravimo tvarkos. Tai tiesiog, kad mūsų teisės aktai atitiktų Europos Sąjungos teisės aktus.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Paklausti norinčių nėra, kaip ir dėl balsavimo motyvų kalbėti taip pat nėra. Labai ačiū. Balsuosime numatytu laiku.

14.28 val.

Seimo nutarimo „Dėl atsisakymo suteikti valstybės pripažinimą senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projektas Nr. XIVP-3071(2), Seimo nutarimo „Dėl valstybės pripažinimo suteikimo senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projektas Nr. XIVP-4086 (*pateikimas*)

Dabar galime toliau svarstyti Seimo nutarimo „Dėl atsisakymo suteikti valstybės pripažinimą senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projektą Nr. XIVP-3071(2). Pranešėjas – gerbiamas T. V. Raskevičius. Prašau, Tomai.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Gerbiami Seimo nariai ir narės, taupydamas jūsų laiką, jeigu pirmininkas leis, iškart pristatysiu 2-7 ir 2-8 klausimus kartu. Seimas yra ne kartą diskutavęs dėl pripažinimo arba nepripažinimo suteikimo religinei bendrijai „Romuva“. Yra priėmęs atitinkamus sprendimus. Norėčiau galbūt paaiškinti, kas dar kartą paskatino teikti abudu nutarimų projektus Seimui svarstyti.

Šių metų rugsėjo 24 dieną, tai yra praėjusią savaitę, Europos Žmogaus Teisių Teismas Lietuvos Vyriausybei perdavė peticiją *Religinė bendrija „Romuva“ prieš Lietuvą*, kurioje pareiškėja antrą kartą skundžia, jog Seimo sprendimas nesuteikti jai valstybės pripažinimo ir religinės bendrijos statuso pažeidžia jos teises pagal Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvenciją. Iš esmės dabar Vyriausybė turės pateikti savo atsiliepimą dėl sprendimo nepriėmimo „Romuvos“ atžvilgiu. Tiesiog esu įsitikinęs, kad Teisingumo ministerijai būtų lengviau surasti papildomų argumentų, jeigu Seimas pradėtų svarstymo procedūrą tiek dėl pripažinimo suteikimo, tiek dėl pripažinimo nesuteikimo.

Taip pat norėčiau atkreipti jūsų dėmesį, kad Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnyje, kuris būtent ir reglamentuoja pripažinimo suteikimą arba nesuteikimą šiai bendri… apskritai religinių bendrijų klausimais yra numatyta, kad tokiu atveju, jeigu Seimas nepriima jokio nutarimo projekto dėl religinės bendrijos, tai yra pripažinimo suteikimo arba jo nesuteikimo, Seime klausimas sprendžiamas pakartotinai tol, kol priimamas atitinkamas Seimo nutarimas. Tai yra mūsų priimto įstatymo nuostata.

Todėl, atsižvelgdamas į tai, kas pasakyta, norėčiau, kad Seimo nariai pritartų tiek nutarimo projektui dėl pripažinimo, tiek nutarimo projektui dėl nepripažinimo, kad šitas klausimas galėtų būti perkeltas į Žmogaus teisių komitetą ir jau kitame, tikriausiai kitos kadencijos Seime, naujos sudėties Žmogaus teisių komitete atitinkamas sprendimas pagal tuometinę Seimo daugumą būtų priimtas ir atkeliautų į Seimo posėdžių salę. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Gerbiamas K. Masiulis – pirmas. Prašau.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš noriu gerbiamo pirmininko paklausti: kas skatina įvairias bendrijas taip stipriai norėti būti pripažintomis religinėmis bendrijomis? Ar nėra taip, mano tokia prielaida, kad jeigu tas pripažinimas nebūtų susijęs su valstybės finansais, tai galbūt ir tokio noro nebebūtų? Gal reikėtų atkreipti dėmesį, kad reikėtų imti ir atsisakyti to finansavimo visoms bendrijoms, o jį suteikti ten, kur tikrai reikia, kur griūva pastatai ar panašiai, kur reikia valstybei įsikišti ir padaryti, ten galima atitinkamai solidžiai finansuoti. Mano tokia prielaida yra, kad čia tik vienintelis klausimas. Gal aš klystu, gal jūs rasite kitą priežastį?

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Ačiū, dėkoju, gerbiamas Kęstuti. Galbūt šiek tiek platesnis klausimas negu mano pristatomi nutarimų projektai. Šiuo metu Religinių bendruomenių ir bendrijų

įstatymas nustato tripakopę religinių bendrijų pripažinimo arba jų statuso valstybėje sistemą. Tai yra tradicinės religinės bendrijos, kurios yra išrašytos, tada yra valstybės pripažintos ir tada valstybės nepripažintos, bet registruotos kaip juridiniai asmenys. Jūs esate visiškai teisus, kad atsižvelgdama į tuos statuso skirtumus valstybė garantuoja tam tikras dotacijas arba lengvatas šioms religinėms bendrijoms.

Aš manau, kad ilgojoje perspektyvoje, siekiant apskritai sąžinės laisvės maksimalaus įgyvendinimo, religinių bendrijų pliuralizmo, reikėtų atsisakyti šio skirstymo, reikėtų suvienodinti visų religinių bendrijų statusą, o jų finansinis rėmimas galėtų būti įgyvendinamas, pavyzdžiui, sudarant galimybę gyventojams deklaruojant pajamas tam tikrą GPM'o dalį skirti jų pasirinktai religinei bendrijai, kurią jie nori remti. Tai, man atrodo, būtų išmintingiausia.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Jūsų norėtų paklausti gerbiama A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (*MSNG*). Na tai va, kolega, kaip ir paaiškėjo, kodėl čia taip staigiai tas projektas atsidūrė posėdžių salėje. Tai valstybė gavo pranešimą apie peticiją, dabar Vyriausybė bando kažkaip pamuilinti ir pasiekti, kad bylos svarstymas būtų arba vis nukeliamas, nes valstybė kažką „daro", ar ne, arba tiesiog bando pasiekti tokią situaciją, kad peticija būtų atmesta, nes Vyriausybė kažką daro. Tai jūs tiesiog, užuot gynę žmonių teises ir tą darę nuosekliai, dabar gelbstite situaciją, kai dega padai dėl neveikimo, dėl negebėjimo įgyvendinti pirmą Žmogaus Teisių Teismo sprendimą, dabar išsitraukiate projektą, nes, pripažinkite, to projekto tikrai nebūtų buvę, jeigu nebūtų atėjęs prašymas Vyriausybei pateikti savo pastabas ir jeigu nebūtų buvę antrosios bylos, kurią dabar bandote gana desperatiškai stabdyti.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Dėkoju, gerbiama Agne Širinskiene. Politinėje darbotvarkėje tikriausiai yra labai nedaug klausimų, kuriais mes turime bendrą poziciją, bet „Romuvos" klausimas ir pripažinimo suteikimo klausimas yra vienas iš jų – mes abu palaikome valstybės pripažinimo suteikimą šiai religinei bendrijai tikriausiai pirmiausia todėl, kad ji atitinka visus įstatyme jai suformuluotus kriterijus.

Na, šiek tiek, gerbiama Agne, neteisinga ir manipuliatyvu sakyti man, kad aš neinicijavau šio klausimo. Mano teikimu jau du kartus buvo svarstomas šitas klausimas. Tai yra jau trečiasis. Aš vadovaujuosi teisės viršenybės principu, vadovaujuosi Teisingumo ministerijos išvada ir tikrai toliau nuosekliai laikysiuosi šios pozicijos. Na, o jeigu Seimo nariai yra laisvi priimti atitinkamus ir kitokius sprendimus, tai, matyt, mūsų visų bendras kelias bus teikti šiuos nutarimų projektus tol, kol jie bus priimti, bent vienas iš jų.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Jūsų norėtų paklausti profesorius E. Jovaiša. Prašau.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamas pirmininke, žinau, kad jūs iš tikrųjų nuosekliai laikotės teisės viršenybės principo ir šiuo klausimu jūs iš tikrųjų ginate žmogaus teises. Tai yra džiugu. Dabar jūs atsidūrėte gana sudėtingoje situacijoje, nes šis projektas dėl nepripažinimo, jeigu aš neapsirinku, Teisės departamento jau įvardintas, kad jis prieštarauja Konstitucijai. Iš tikrųjų jis prieštarauja Konstitucijai, ten surašytoms žmogaus teisėms. Kaip mes dabar turime elgtis? Viena vertus, suprantu, kad reikia dokumento, kurį antrą kartą pareiškėjas turėtų Strasbūro teisme, kita vertus, mes tokioje situacijoje, kada teikiame projektą, kuris iš esmės nuo pat pradžių prieštarauja Konstitucijai. Ačiū jums.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Ačiū. Dėkoju už jūsų klausimą. Mano asmeniniu vertinimu, kadangi religinė bendrija „Romuva" atitinka įstatyme suformuluotus kriterijus gauti valstybės pripažinimą ir yra tai patvirtinanti Teisingumo ministerija, aš manyčiau, kad jai turėtų būti suteiktas valstybės pripažinimas, ir aš, tarkime, svarstymo stadijoje balsuočiau už tokio nutarimo priėmimą.

Seimas jau du kartus yra pasisakęs, kad atsisako suteikti pripažinimą. Tokiu atveju, jeigu Seime nėra politinės valios, yra kitoks matymas, reikia suformuluoti ir pateikti nutarimo projektą, kuriuo yra atsisakoma suteikti pripažinimą. Kadangi yra Teisingumo ministerijos išvada, nėra argumentų, kuriuos būtų galima taikliai teisiškai perkelti į nepripažinimo projektą, Teisės departamento pastabos yra išsakytos, aš asmeniškai nežinau, kaip suformuluoti teisine kokybiška kalba tą nepripažinimo projektą. Vadovaujantis teisės viršenybės principu, jis turėtų būti kitoks, todėl

tame teikiamame nutarimo projekte dėl nepripažinimo tiesiog yra suformuluojama, kad pagrindinis motyvas yra Seimo vertinimas, nes jokio kito argumento, deja, man surasti nepavyksta. Tikiuosi, kad atsakiau.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Pasisakančių dėl balsavimo motyvų nėra. Balsuosime tada numatytu balsuoti metu atskirai dėl abiejų projektų.

14.37 val.

Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 1, 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4159 (*pateikimas*)

Tada mums liko paskutinis klausimas – Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 1, 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4159, jį turėtų pristatyti gerbiama R. Šalaševičiūtė. Prašau, Rimante.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, kaip pamenate, praeitą savaitę mes pritarėme po pateikimo projektui dėl pareigūnų, būtent gaisrininkų, valstybinių pensijų, nes iš tikrųjų jie buvo tam tikru laiku tam tikrais teisės aktais ir mano minimu įstatymu nuskriausti. Šiandien aš teikiu Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 1, 6 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą.

Lietuvos Respublikos Seimas 2007 m. sausio 18 d. priėmė Vidaus reikalų, Specialiųjų tyrimų tarnybos, valstybės saugumo, krašto apsaugos, prokuratūros, Kalėjimų departamento, jam pavaldžių įstaigų bei valstybės įmonių pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo pavadinimo, 1, 3, 6, 12 ir 16 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymą. Šis įstatymas įsigaliojo nuo 2007 m. sausio 19 d. Būtent minėto įstatymo pakeitimu Pensijų įstatymas buvo papildytas nuostata, pagal kurią teisę gauti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją įgijo muitinės pareigūnai, muitinės sistemoje dirbę muitinės mobiliosiose grupėse ir muitinės postuose arba atlikę operatyvinę veiklą ar ikiteisminį tyrimą. Tai yra buvo susiaurintas ratas muitininkų pareigūnų, kurie anksčiau turėjo tokią teisę į valstybinę pensiją. Būtent čia buvo nurodyta, kad turi atitikti du reikalavimus, dvi sąlygas. Valstybinė pensija galėjo būti skirta dirbant muitinės mobiliosiose grupėse ar muitinės postuose arba atliekant operatyvinę veiklą, kriminalinę žvalgybą arba ikiteisminį tyrimą. Buvo nurodyta ir data kaip sąlyga, kad būtent tie pareigūnai turėjo būti įgiję teisę į šią pensiją po šio įstatymo įsigaliojimo.

Toliau pats procesas vyko dar keisčiau. Tie muitinės pareigūnai, kurie nepriskiriami minėtai muitinės pareigūnų grupei, įskaitant ir tuos, kurie 2018 m. gruodžio 31 d. nustojo eiti muitinėje pareigas, kurias ėjo paskiausiai ir kurios po 2019 m. sausio 1 d. buvo priskirtos vidaus tarnybos sistemai, taip pat neteko teisės gauti pareigūnų ir karių valstybines pensijas. Būtent tada Muitinės departamento pareigūnai buvo perduoti vidaus reikalų sistemai.

Iš tikrųjų atkreiptinas dėmesys į tai, kad vidaus reikalų sistemos pareigūnai nebuvo suskirstyti į kokias nors grupes, paprasčiausiai jie visi turėjo teisę gauti valstybinę pensiją, nepriklausomai, kokiuose konkrečiai darbuose dirbo. Jie nebuvo skirstomi į kategorijas.

Įstatymo projekto uždavinys yra suteikti teisę gauti pareigūnų valstybinę pensiją Lietuvos Respublikos muitinės pareigūnams, taikant muitinės sistemoje dirbusiems asmenims panašias šios teisės į pensiją įgijimo sąlygas, kurios yra taikomos visiems kitiems statutiniams pareigūnams. Taigi, jeigu būtų pritarta šitam įstatymo projektui, būtų pašalinta tai, kaip vis dėlto susiklostė su muitinės pareigūnais, tai prieštarauja ir Konstitucijos 29 straipsniui, kuriame yra įtvirtintas visų asmenų lygybės principas. Tokia situacija susiklostė pastaruoju metu dėl institucinės muitinės pertvarkymų ir tai nepriklausė nuo pačių muitinės pareigūnų. Todėl aš manau ir prašau jūsų, įvertinus trumpai mano pristatytą situaciją, pritarti teikiamam projektui, kad jį būtų galima svarstyti komitetuose kartu su gaisrinės pareigūnų projektu, dėl gaisrinės pareigūnų, pateiktu praeitą savaitę.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiama Rimante. Jūsų norėtų paklausti du Seimo nariai. Bet gerbiamos L. Nagienės nėra posėdžių salėje, tuomet klausia gerbiamas A. Skardžius. Prašau, Artūrai.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama pranešėja, jūs labai išsamiai paaiškinote aplinkybes ir, sakykime, konstatavote tą faktą, kad štai, perdavus Finansų ministeri-

jai Vidaus reikalų ministerijos pavaldumo muitinės struktūras, staiga jie pasidarė kažkokie antrarūšiai, su kuriais galima buvo nebesiskaityti. Nepaisant jūsų minimo Konstitucijos 29 straipsnio, kad visi asmenys yra lygūs, pasirodo, Vidaus reikalų ministerijos struktūros buvo lygesnės. Kokios čia vis dėlto priežastys, tos politinės, lėmė, kad tokie nemylimi pasidarė muitinės pareigūnai? Ačiū.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LVŽSF*). Žinote, aš nemanyčiau, kad politinės priežastys, nes visų pirma, kadangi čia buvo dirbama tikrai daugiau kaip pusę metų, man pateikė ir Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų atskirų Seimo narių tuometinių… A. Ažubalio, V. Aleknaitės-Abramikienės, E. Zingerio, A. Lydekos (iš liberalų), K. Starkevičiaus, E. Pupinio, A. Matulo, A. Kubiliaus, R. Juknevičienės projektas buvo parengtas, 2006 m. balandžio 25 d. jis buvo įregistruotas, kad nebūtų išskiriamos grupės, kad visi turi būti vienodi. Bet taip jau išėjo, kad į tokį prašymą, į tokį teikimą nebuvo atsižvelgta.

Aš manyčiau, tiesiog įstatymų kaita, aš tik įvardinau pagrindinius 2007–2018 metų įstatymus. Tačiau tuo laikotarpiu buvo priimama ir daugiau visokių teisės aktų ir Vyriausybės nutarimų. Būtent tai turbūt ir sukėlė sumaištį, dėl ko eliminuota dalis pareigūnų, kurie muitinės darbą nepriklausomos Lietuvos pradžioje tikrai dirbo pavojingomis sąlygomis ir neturėjo tokių galimybių, kokias dabar turi mūsų muitinės pareigūnai.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dėl balsavimo motyvų norėtų pasisakyti vienas Seimo narys. Prašau, gerbiamas Artūrai.

A. SKARDŽIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš tiesiog pratęsiu gerbiamos kolegės R. Šalaševičiūtės išsakytą mintį. Ir išvardinti asmenys, kurie 2006 metais, prieš 17 metų, teikė šias pataisas reaguodami į Konstitucijos 29 straipsnį, į tai, kad visi asmenys yra lygūs, ir tiesiog gelbėdami muitininkus, gelbėdami muitininkų užtarnautas valstybines pensijas, dabar atsakingai ištaisytų savo klaidą, ko nepadarė 2008–2012 metais gavę valdžią. Todėl pasisakau už. Geriau vėliau negu niekada. Siūlau balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Kadangi jau yra balsavimo langas, tai aš siūlau tada ir balsuoti už šį įstatymą, tai yra už Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymą. Kas už?

Už – 36, prieš – 1… Atsiprašau. Už – 39, prieš – 1, susilaikė 30. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis komitetas yra Socialinių reikalų ir darbo komitetas, jeigu nėra prieštaravimų. Siūloma svarstyti lapkričio 12 dieną. Galima pritarti? Prašau.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Prašyčiau Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Dėl Vyriausybės išvados prašymo galime pritarti bendru sutarimu? Galima. Pritarta. Labai ačiū.

14.48 val.

Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projektas Nr. XIVP-4187 (*pateikimo tęsinys*)

Grįžtame į darbotvarkės pradžią ir šiuo metu balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl pirmalaikių Jonavos rajono savivaldybės mero rinkimų paskelbimo“ projekto. Kas už?

Už – 78, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta.

Kaip pagrindinį siūlome Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą. Siūloma svarstyti spalio 3 dieną. Jeigu niekas nepriešt arauja, galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

14.49 val.

Civilinio kodekso 6.476 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3637(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau balsuojame dėl Civilinio kodekso 6.476 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3637. Kas už?

Už – 78, pieš nėra, susilaikė 1. Pritarta po svarstymo.

14.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Oskaro Milašiaus, Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio ir Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto konkordato ir Nepalūžusių moterų Dalios Grinkevičiūtės, Lidijos Meškaitytės ir Liūnės Sutemos metais“ projektas Nr. XIVP-4126(2) (*svarstymo tęsinys*)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Oskaro Milašiaus, Palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio ir Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto konkordato ir nepalūžusių moterų Dalios Grinkevičiūtės, Lidijos Meškaitytės ir Liūnės Sutemos metais“ projektas Nr. XIVP-4126. Kas už?

Už – 81, prieš – 1, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

14.50 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Memorialinių muziejų metais“ projektas Nr. XIVP-3430 (*svarstymo tęsinys*)

Kitas klausimas yra Seimo nutarimo „Dėl 2027 metų paskelbimo Memorialinių muziejų metais“ projektas Nr. XIVP-3430. Siūloma pritarti komiteto siūlymui atmesti šį projektą. Atmesti. Kas už tai, kad atmestume?

Už atmetimą – 74, prieš – 1, susilaikė 6. Pritarta: atmesti po svarstymo.

14.51 val.

Įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Andoros Kunigaikštystės sutarties dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4156 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas klausimas yra įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Andoros Kunigaikštystės sutarties dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-4156. Kas už?

Už – 81, niekas prieš, niekas nesusilaikė.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Užsienio reikalų komitetas ir siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną. Galima pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

14.51 val.

Farmacijos įstatymo Nr. X-709 2, 9, 56 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4148 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas įstatymo projektas – Farmacijos įstatymo Nr. X-709 įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-4148. Kas už?

Už – 73, niekas prieš, 9 susilaikė.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Sveikatos reikalų komitetas ir siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną. Galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

14.52 val.

Seimo nutarimo „Dėl atsisakymo suteikti valstybės pripažinimą senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projektas Nr. XIVP-3071(2) (*pateikimo tęsinys*)

Dabar pradėsime nuo pirmojo gerbiamo T. V. Raskevičiaus pateikto projekto – Seimo nutarimo „Dėl atsisakymo suteikti valstybės pripažinimą senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projekto Nr. XIVP-3071. Kas už?

Už – 44, prieš – 11, susilaikė 19. (*Balsai salėje*) Aiškiai pasakiau: už atmetimą. (*Balsai salėje: „Pavadinimas vadinasi „Atsisakymo suteikti…“, bet kad pritartume po pateikimo“*) Dėl atsisakymo suteikti valstybės pripažinimą senovės baltų religijai buvo balsuojama. (*Balsas salėje: „Pritarta po pateikimo“*). Pritarta projektui po pateikimo.

Komitetas yra Žmogaus teisių. Svarstymas – spalio 17 dieną. Niekas neprieštarauja? Galima pritarti bendru sutarimu? Galima. (*Balsai salėje*) Gerai, prašau.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Posėdžio pirmininke, aš pabandysiu įgarsinti tą suirutę, kuri čia, salėje, vyksta. Mes nesupratome, ar balsuojame už įteisinimą po pateikimo, ar už atmetimą, kai buvo pateiktas projektas. Dėl to gal galima būtų patikslinti balsavimą?

PIRMININKAS. Aš aiškiai perskaičiau pavadinimą (*Balsas salėje: „Čia pateikimas“*) ir mes balsavome už aiškiai perskaitytą „dėl atsisakymo suteikti valstybės pripažinimą“.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Tai va. Man atrodo, didžioji salės dalis suprato priešingai.

PIRMININKAS. Bet aš aiškiai pasakiau ir mes balsavome. (*Balsas salėje: „Perbalsuojame.“*) Gerai. Prašau.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Iš tikrųjų, aš irgi supratau priešingai. Galbūt čia mūsų suvokimo problema, bet norėtume paprašyti perbalsuoti galbūt.

PIRMININKAS. Gerai. Ar Tomas pritars?

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Kolegos, yra du atskiri Seimo nutarimai: vienas siūlo suteikti pripažinimą, kitas siūlo atsisakyti. Aš siūlau neeikvoti energijos. Dabar mes nepriimame sprendimo. Išleiskite abudu nutarimų projektus į komitetą, kitos kadencijos Žmogaus teisių komitetas juos įvertins, surinks informaciją, gal inicijuos kokias nors (…) ir tada jau svarstymo stadijoje kitas Seimas apsispręs, galės net alternatyviai balsuoti už vieną arba už kitą. Bet kuriuo atveju reikia priimti kokį nors sprendimą.

R. TAMAŠUNIENĖ (*MSNG*). Pirmininke, aš frakcijos vardu prašau perbalsavimo. Jei būtumėte paaiškinęs taip, kaip T. V. Raskevičius dabar, tai mums būtų aišku. O dabar pavadinimas ekrane pasirodė vėliau, jūs įgarsinote viena, tikrai suklaidino šita situacija. Labai prašome perbalsavimo. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai. Pavadinimas gali atrodyti klaidinantis, aš tuomet siūlau perbalsuoti. Perskaitau dar kartą labai aiškiai.

Dar dėl balsavimo motyvų. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, yra du projektai. Viename kalbama apie pritarimą, kitame – apie nepritarimą. Siūlau bendru sutarimu abiem pritarti, o komitetas svarstys toliau. Labai keistai atrodo. Yra Žmogaus Teisių Teismo sprendimas, kad Lietuva pažeidžia, o mes pirmą įstatymą kišame atmesti, užuot priėmę. Balsuokime dėl pirmo, ar mes pritariame, kad reikia pripažinti šitą…

PIRMININKAS. Aš manau, po pateikimo galime pakartoti balsavimą, kad visiems būtų aišku. Klausimas yra jautrus. Prašau.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Labai teisingai, čia yra du skirtingi projektai, reikia balsuoti atskirai. Bet, pirmininke, jūs pasakėte, kad svarstysime spalio 17 dieną. Pirmininke, čia dar šitas Seimas. Ačiū. (*Balsai salėje*) Tuomet datas tvarkykite, nes tai yra netiesa.

PIRMININKAS. Gerai, teikiu dar kartą aiškiai įvardindamas Seimo nutarimo „Dėl atsisakymo suteikti valstybės pripažinimą senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projektą Nr. XIVP-3071. Kas už? Balsuojame.

Už – 34, prieš – 14, susilaikė 20. Lygu. (*Šurmulys salėje*)

Jeigu sutiktumėte, dar kartą pakartosiu balsavimą. Prašau susikaupti. Dar kartą kartoju. Seimo nutarimo „Dėl atsisakymo suteikti valstybės pripažinimą senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projektas Nr. XIVP-3071. Kas pritaria šiam įstatymo projektui po pateikimo?

Už – 30, prieš – 21, susilaikė 22. Nepritarta po pateikimo.

Dabar balsuojame alternatyviai. Kas siūlo grąžinti iniciatoriams tobulinti, tas spaudžia „už“, o kas siūlo atmesti, spaudžia „prieš“.

Už – 30, prieš – 51. Projektas atmestas.

14.59 val.

Seimo nutarimo „Dėl valstybės pripažinimo suteikimo senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projektas Nr. XIVP-4086 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas – Seimo nutarimo „Dėl valstybės pripažinimo suteikimo senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projektas Nr. XIVP-4086. Pranešėjas – T. V. Raskevičius. Kas už?

Už – 43, prieš – 21, susilaikė 11. Pritarta po pateikimo.

Pagrindinis komitetas – Žmogaus teisių komitetas. Dabar dėl datos. Siūlome kitam Seimui. (*Balsai salėje*) Lapkričio pabaiga. Sutarkime dėl lapkričio pabaigos. Galima pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Gerai. Faktiškai…

15.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. rugsėjo 18 d. išvados Nr. 250-I-25“ projektas Nr. XIVP-4163 (*priėmimo tęsinys*)

Dabar balsuosime dėl peticijų. Pirmoji peticija. Projektas Nr. XIVP-4163. Balsuojame, kas už.

Šio nutarimo priėmimas

74 – už, prieš – 0, susilaikė 1. Priimta. (*Gongas*)

15.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. rugsėjo 2 d. išvados Nr. 250-I-24“ projektas Nr. XIVP-4164 (*priėmimo tęsinys*)

Antroji peticija. Projektas Nr. XIVP-4164. Kas už?

Šio nutarimo priėmimas

76 – už, 0 – prieš, 1 susilaikė. Priimta. (*Gongas*)

15.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-23“ projektas Nr. XIVP-4165 (*priėmimo tęsinys*)

Trečioji peticija. Projektas Nr. XIVP-4164. Kas už? Atsiprašau, projektas Nr. XIVP-4165.

Šio nutarimo priėmimas

72 – už, 0 – prieš, 4 susilaikė. Priimta. (*Gongas*)

15.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-22“ projektas Nr. XIVP-4166 (*priėmimo tęsinys*)

Ketvirtoji peticija. Projektas Nr. XIVP-4166. Kas už?

Šio nutarimo priėmimas

74 – už, 0 – prieš, 1 susilaikė. Priimta. (*Gongas*)

15.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-21“ projektas Nr. XIVP-4167 (*priėmimo tęsinys*)

Priešpaskutinė peticija. Projektas Nr. XIVP-4167. Kas už?

Šio nutarimo priėmimas

72 – už, 0 – prieš, 1 susilaikė. Priimta. (*Gongas*)

15.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos 2024 m. liepos 17 d. išvados Nr. 250-I-20“ projektas Nr. XIVP-4168 (*priėmimo tęsinys*)

Ir paskutinė peticija. Projektas Nr. XIVP-4168. Kas už?

Šio nutarimo priėmimas

73 – už, 1 – prieš, 1 susilaikė. Priimta. (*Gongas*)

Gerbiamieji, tuo vakarinį posėdį baigėme. Registruojamės, jeigu norite.

Užsiregistravo 75 Seimo nariai. Gerų rinkimų darbų. Ketvirtadienį paskutinis posėdis, kita savaitė laisva. Iki! Posėdis baigtas. (*Gongas*)

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

A

Abukevičius Margiris 133
Aleknaitė-Abramikienė Vilija 102, 160, 161, 235, 236, 327
Andersenas Hansas Kristianas (Andersen Hans Christian) 298
Anušauskas Arvydas 64, 142, 246, 287, 289
Armonaitė Aušrinė 115, 171
Asanavičiūtė Dalia 23, 59, 60, 137, 299, 300, 301, 303, 304, 307, 310
Ažubalis Audronius 118, 237, 308, 309, 327

Ą

Ąžuolas Valius 28, 33, 42, 46, 50, 51, 53, 70, 71, 77, 88, 95, 114, 122, 123, 126, 136, 137, 152, 189, 192, 196, 201, 206, 211, 255, 258, 279, 286, 290, 291, 292, 294, 295

B

Bagdonas Andrius 24, 188, 233, 250, 251, 319
Bakas Vytautas 34, 61, 202, 302, 303, 311
Balčytis Zigmantas 106, 186
Baltokas Paulius 22
Bartkevičius Edmundas 96
Bartoševičius Kristijonas 72
Baškienė Rima 27, 32, 39, 68, 84, 85, 150, 174, 195, 231, 232, 264
Beinoravičius Darijus 89, 90, 91, 92, 93, 94, 158, 248, 249, 268
Beriozovas Vladimiras 275
Bilotaitė Agnė 61, 62, 63, 82, 173, 186, 187, 259, 265
Budbergytė Rasa 29, 30, 47, 48, 174
Bukauskas Valentinas 124, 125, 173, 224
Burokienė Guoda 187, 190, 191, 196, 253
Butkevičius Algirdas 67, 68, 170, 224, 252, 266

C

Chodorkovskis Michailas (Chodorkovskij Michail) 82

Č

Čiurlionis Mikalojus Konstantinas 99, 100
Čmilytė-Nielsen Viktorija 21, 23, 24, 30, 32, 58, 106, 142, 178, 205, 238, 276, 284, 318

D

Danielė Morgana 112, 113
Dineika Karolis 50
Dobrowolska Ewelina 33, 34, 35, 36, 43, 60, 150, 259, 263, 269, 270, 271, 272, 273, 297, 300, 311
Dragis Marijas (Draghi Mario) 266
Dumbrava Algimantas 171, 178, 202, 204, 205, 263, 264

E

Einšteinas Albertas (Einstein Albert) 101

F

Fiodorovas Viktoras 57, 66, 103, 161

G

Gaižauskas Dainius 71, 131, 132, 133, 266
Gaižiūnas Ignas 85
Gedvilas Aidas 31, 46, 47, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 82, 109, 112, 139, 163, 175, 177, 212, 243, 263
Gedvilienė Aistė 72, 73, 74, 75, 77, 97, 106, 118, 160, 242, 268, 278, 279, 280, 281, 282
Gentvilas Eugenijus 32, 49, 201, 223, 295
Gentvilas Simonas 118, 145, 147, 259, 264, 268, 269, 278, 279, 280, 281, 282, 284
Giraitytė-Juškevičienė Vaida 100, 196, 225, 226
Girskienė Ligita 63, 67, 87, 133, 144, 145
Graužinienė Loreta 85
Gražulis Petras 176
Grybauskaitė Dalia 64, 65
Grinkevičiūtė Dalia 128, 319, 328
Griškevičius Domas 66, 67, 68, 103, 235, 236, 237, 248, 252

H

Haase Irena 36, 37, 40, 41, 108, 125, 182, 183, 292, 312, 313, 318
Huberis Kristofas (Huber Christoph) 239

J

Jakavonytė Angelė 97, 100, 117
Jarutis Jonas 161, 208, 265, 284, 329
Jonaitis Liudas 204
Jonauskas Linas 126, 127, 128, 129, 179
Jovaiša Eugenijus 311, 325, 329
Jovaiša Sergejus 48, 110, 120
Juknevičienė Rasa 327
Juozapaitis Vytautas 89, 98, 99, 100, 101, 107, 108, 118
Juška Ričardas 108, 123, 124, 313

K

Kabišaitis Andrius 89
Kačinskaitė-Urbonienė Ieva 166, 168, 182, 271, 274
Kačynskis Lechas (Kaczyński Lech) 219
Kairys Simonas 36, 98, 176, 259, 265
Kantaravičius Darius 125, 141
Karbauskis Ramūnas 78
Karčiauskas Vitas 170
Kasčiūnas Laurynas 58, 60, 61, 70, 87, 131, 132, 133, 177, 239, 263
Kazlauskaitė Ramunė 75, 76

Kepenis Dainius 30, 42, 48, 49, 50, 52, 70, 79, 81, 89, 91, 92, 94, 96, 121, 124, 138, 175, 212, 255, 259, 277
Kindurys Gintautas 97, 185, 206, 313
Klauzevicas Karlas Filipas Gotlybas fon (Clausewitz Carl Philipp Gottlieb von) 287
Koroliovienė Monika 243, 244, 245, 246
Kreivys Dainius 82, 173
Kubilienė Asta 161
Kubilius Andrius 206, 241, 327
Kukuraitis Linas 27, 120, 128, 179, 215, 217, 218, 219, 220
Kupčinskas Andrius 96, 102, 103, 143, 144, 145, 152, 160, 161, 170, 171
Kuzmickienė Paulė 107, 117, 118, 204, 312, 327

L

Labanavičius Deividas 142
Landsbergiai 40, 49, 256
Landsbergienė Austėja 256
Landsbergis Gabrielius 45, 46, 47, 48, 49, 133, 173, 176, 178, 205
Landsbergis Vytautas 134, 303
Leiputė Orinta 84, 109, 110, 136, 170, 172, 254, 257, 262
Lengvinienė Silva 76, 139
Leonardas da Vinčis (Leonardo da Vinci) 98, 100
Lydeka Arminas 24, 125, 184, 185, 249, 267, 327
Lingė Mindaugas 107, 115, 168, 169, 179, 183, 192, 194, 195, 196, 197, 215, 218, 219, 222, 225, 226, 230, 231, 232, 235, 256, 258, 290, 291, 292
Liūnė Sutema, Nagytė-Katiliškienė Zinaida 128, 319, 328
Lopata Raimundas 106, 107, 156, 157
Lozoraitis Kazys 134
Lozoraitis Stasys 107, 134
Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 156, 316

M

Maceina Antanas 50
Maldeikis Matas 48
Manas Tomas (Mann Thomas) 101
Marcinkevičius Justinas 103, 105
Markevičienė Vaida 94, 95
Masiulis Kęstutis 96, 97, 99, 101, 102, 161, 164, 165, 167, 168, 214, 215, 220, 221, 225, 228, 235, 237, 303, 309, 318, 319, 324
Matelis Bronislovas 34
Matijošaitis Marius 185
Matulaitis, Matulevičius Jurgis Boleslovas 128, 319, 328
Matulas Antanas 107, 116, 273, 274, 275, 327
Mazuronis Andrius 89, 92, 97
Mažeika Kęstutis 39, 41, 54, 55, 56, 74, 76, 77, 78, 86, 95, 110, 111, 113, 127, 129, 130, 170, 197, 203, 211, 311, 314
Mažylis Liudas 137
Meilūnas Egidijus 154, 155, 156, 157, 159
Meris Lenartas Georgas (Meri Lennart-Georg) 134
Meškaitytė Lidija (Lida) 128 , 319, 328
Mickevičius Karolis 207
Milašius Oskaras, Liubičius-Milašius Oskaras Vladislovas (Lubicz-Milosz Oscar Vladislas de) 128, 319, 328
Miliūtė Rūta 24, 125, 249, 267
Mitalas Vytautas 53, 58, 76, 178, 195, 196, 246
Mogenienė Laima, žr. Vyskupaitytė-Mogenienė Laima 104, 221, 223, 224, 257
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 32, 51, 52, 83, 86, 88, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 259, 260, 261, 262, 307, 308
Muntianas Viktoras 31

N

Nagienė Laima 27, 32, 34, 39, 46, 54, 56, 57, 62, 63, 66, 81, 82, 93, 110, 126, 129, 140, 146, 155, 156, 163, 164, 165, 167, 178, 179, 180, 193, 202, 213, 223, 225, 226, 227, 228, 229, 231, 232, 233, 246, 260, 306, 311, 314, 315, 326
Narkevič Jaroslav 205
Nausėda Gitanas 22, 23, 121
Navickas Andrius 111, 307
Navickas Kęstutis 41, 55, 127, 130, 221, 284, 285
Navickienė Monika 142, 219, 220, 221
Nemcovas Borisas (Nemcov Boris) 155
Nėris, Bačinskaitė-Bučienė Salomėja 170
Norkienė Aušrinė 54, 213, 214, 215

O

Olševski Česlav 300, 301, 303, 305, 306, 307, 309, 310
Orbanas Viktoras (Orbán Viktor) 219
Ošmianskienė Monika 130, 194, 218

P

Pakarklytė Ieva 24, 74, 75, 108, 109, 110, 111, 115, 125, 152, 247, 249, 267
Palionis Andrius 170, 191
Paluckas Gintautas 46, 193, 194
Paulauskas Artūras 31
Pavilionis Žygimantas 21, 36, 37, 52, 104, 107, 155, 157, 183, 184, 238, 267, 268, 285, 286, 287, 288, 317
Pečkauskas Aurimas 81, 82, 84, 87, 259, 260, 262
Petrauskienė Rasa 65, 66, 67, 68, 102, 104, 274, 275, 282
Petrošius Audrius 163, 182
Pietkiewicz Beata 24, 125, 249, 267, 296, 297, 298, 304, 306, 307, 308, 309, 310, 311
Piket Keitė Elizabetė (Pickett Kate Elizabeth) 216
Pinskus Jonas 178

Pistoriusas Borisas (Pistorius Boris) 158, 238
Pociūnienė Liuda 316
Pocius Arvydas 107, 117, 118, 181, 240, 247, 249, 250, 275, 289, 291, 292
Politkovskaja Ana (Politkovskaja Anna) 155
Pranckietis Viktoras 55, 73, 74, 75, 78, 96, 107, 127, 171
Puidokas Mindaugas 24, 74, 125, 178, 205, 249, 267, 284, 285, 286, 287, 315
Pupinis Edmundas 108, 124, 126, 164, 165, 168, 189, 190, 191, 192, 195, 203, 272, 300, 317, 319, 320, 321, 322, 327
Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 134, 238, 316

R

Rakutis Valdas 93, 117, 143, 165, 182, 232, 237
Ramanauskas-Greitai Algirdas (Algis) 178, 205, 277, 284, 315
Raskevičius Tomas Vytautas 108, 115, 117, 180, 186, 216, 296, 300, 301, 302, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 324, 325, 328, 329
Razma Jurgis 21, 24, 37, 38, 39, 40, 41, 57, 60, 70, 71, 72, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 122, 142, 147, 149, 150, 151, 152, 157, 158, 159, 179, 183, 187, 201, 238, 250, 251, 258, 269, 275, 284, 300, 301, 303, 310, 311
Redingas Raselas (Redding Russell) 23
Rerichas Nikolajus (Rerich Nikolaj) 98, 100, 101
Rinkevičius Jonas 256
Rouz Lora (Rose Laura) 255, 259
Rudelienė Edita 58, 59, 164, 165, 166, 167
Rupšys Valdemaras 131, 132, 133, 263
Ruzveltas Franklinas Delanas (Roosevelt Franklin Delano) 100

S

Sabatauskas Julius 38, 208, 225, 269, 296, 301
Saudargas Algirdas 134
Savickas Lukas 102, 172, 295
Savukynas Virginijus 277
Sejonienė Jurgita 320, 323, 324
Semeška Vilius 47, 48, 49, 59, 72, 89, 92, 121, 122, 123, 143, 178, 181, 205, 209, 243, 244, 247, 248, 256, 277, 278, 284, 285, 288, 289
Serafinas Gintaras 85, 86
Sezemanas Vosylius 50
Simutis Anicetas 107, 134
Sinkevičius Mindaugas 318
Sysas Algirdas 24, 80, 114, 125, 196, 197, 223, 224, 228, 231, 249, 253, 260, 267, 301, 303, 310, 329
Skaistė Gintarė 30, 120, 121, 122, 123, 158, 159, 172, 189, 190, 191, 201, 206, 207, 251, 252, 253, 254, 255, 259, 260, 263, 265, 266, 267, 320, 323
Skardžius Artūras 31, 39, 40, 42, 45, 46, 48, 49, 62, 64, 70, 72, 80, 85, 92, 95, 109, 112, 113, 121, 123, 124, 137, 140, 142, 144, 145, 147, 148, 150, 152, 155, 157, 158, 159, 161, 173, 201, 214, 244, 245, 250, 254, 256, 260, 261, 269, 303, 326, 327
Skritulskas Mindaugas 57, 107, 142, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 158, 294
Skuodis Marius 174, 175, 204
Skvernelis Saulius 78, 218, 219, 220, 245
Slušnys Linas 107, 188, 233, 234
Smetona Antanas 134
Stanionė Jolita 89
Stankevičius Arūnas 256
Starkevičius Kazys 53, 54, 55, 56, 84, 85, 87, 171, 201, 208, 209, 211, 212, 213, 273, 327
Stepukonis Šarūnas 46, 173
Stončaitis Algirdas 116, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 153, 154, 162, 166, 167, 168, 203, 204, 215, 271, 272, 273, 283
Stoškus Krescencijus Antanas 98
Surplys Giedrius 24, 125, 249, 267, 285, 286, 288, 289, 329

Š

Šalaševičiūtė Rimantė 60, 83, 177, 203, 274, 275, 326, 327
Šalkauskis Stasys 50
Šarknickas Robertas 67, 71, 72, 83, 101, 103, 105, 146, 148, 153, 167, 170, 174, 207, 256, 257, 261
Ščajevienė Sigita 153, 154
Šerpytis Pranas 260
Šilinskas Vytautas 173, 259
Šimkus Gediminas 222
Šimonytė Ingrida 25, 31, 74, 82, 86, 87, 88, 116, 172, 174, 175, 180, 205, 302, 303, 308
Širinskienė Agnė 38, 40, 46, 48, 110, 111, 114, 115, 142, 148, 149, 151, 190, 325
Šiugždinienė Jurgita 85, 86, 106, 118, 128, 166, 181, 182, 207
Šo Džordžas Bernardas (Shaw George Bernard) 101, 102
Šou, žr. Šo Džordžas Bernardas 101, 102

T

Tagorė Rabindranatas (Tagore Rabindranath, Ṭhākur Rabīndranāth) 101
Tamašunienė Rita 25, 30, 87, 140, 222, 226, 227, 231, 234, 235, 244, 296, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 329
Targamadzė Vilija 27, 52, 87, 124, 125, 136, 151, 166, 194, 195, 224, 232, 233, 234, 249, 262
Terleckas Vladas 23
Tomaszewski Waldemar 309

Tomilinas Tomas 27, 61, 73, 76, 115, 119, 120, 131, 176, 179, 180, 196, 203, 220, 312
Tomkus Vitas 48
Tomkus Vytenis 282
Tomkus Žilvinas 133
Tučkutė Greta Monika 133
Tumėnas Stasys 36, 68, 85, 86, 91, 98, 99, 100, 102, 118, 164, 248, 249, 263, 277, 297, 298

U

Urbanavičius Justinas 95, 96, 97
Ursula, žr. Lejen Ursula fon der (Leyen Ursula von der) 209

V

Vainauskas Gedvydas 48
Vaitkus Šarūnas 147
Valančius Motiejus Kazimieras 50
Valkiūnas Valdemaras 54, 59, 74, 75, 77, 78, 92, 96, 97, 170, 177, 214, 226, 228, 229, 232, 245, 246
Valotka Audrius 265
Varapickaitė Ona, Wigmore Ann 50
Varkalys Jonas 224, 284, 312, 317
Vydūnas, Storosta Vilhelmas (Storost Wilhelm) 50
Vilkauskas Kęstutis 34, 68, 69, 82, 99, 146, 169, 176
Vilkelytė Daiva 170
Vilkinsonas Ričardas Geraldas (Wilkinson Richard Gerald) 216
Vinkus Antanas 82, 88, 139, 212
Vyskupaitytė-Mogenienė Laima 104, 221, 223, 224, 257
Vyšniauskas Andrius 24, 70, 71, 72, 125, 201, 202, 203, 249, 256, 267

Z

Zingeris Emanuelis 57, 104, 106, 107, 108, 134, 155, 159, 183, 185, 242, 247, 275, 276, 289, 327

Ž

Žalimas Dainius 40
Žalys Alfonsas 275
Žaltauskas Martinas 276, 277, 278
Žemaitaitis Remigijus 115
Žemaitis Karolis 171
Žilys Juozas 23
Žukauskas Artūras 69, 107, 275

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Devintoji sesija
2024 m. rugsėjo 10 d. – spalio 1 d.
408 – 419 posėdžiai

ISSN 2538-7979. 2025 09 12. 34 apsk. leid. l.
Tiražas 12 egzempliorių. Užsakymas 2025-1878-1
Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija,
Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius.
Interneto puslapis *www.lrs.lt*
Spausdino UAB „Printėja“,
Gedimino g. 16-1, LT-56128 Kaišiadorys.
Interneto puslapis *www.printeja.eu*